Frank Herbert

Dune

CARTEA ÎNTÎI

Dune

Începutul este momentul în care trebuie acordată cea mai mare atenţie corectitudinii echilibrelor. Fiecare soră Bene Gesserit ştie lucrul acesta. Iată de ce, atunci cînd începeţi studiul vieţii lui Muad'Dib, aveţi mai întîi grijă să îl plasaţi în timp: s-a născut în cel de-al 57-lea an al Împăratului Padişah Shaddam IV. Apoi, luaţi bine aminte la locul lui Muad'Dib în spaţiu: planeta Arrakis. Nu vă lăsaţi amăgiţi de faptul că a văzut lumina zilei pe Caladan şi că şi-a petrecut primii cincisprezece ani din viaţă acolo. Patria sa veşnică este Arrakisul, planeta cunoscută şi sub numele Dune.

Fragment din "Manualul lui Muad'Dib" de prinţesa Irulan

ÎN SĂPTĂMÎNA dinaintea plecării pe Arrakis, cînd agitaţia ultimelor pregătiri ajunsese aproape de nesuportat, o femeie bătrînă o vizită pe mama lui Paul.

Era o noapte caldă la Castelul Caladan şi străvechiul edificiu, cămin al familiei Atreides timp de douăzeci şi şase de generaţii, era învăluit în răcoarea umedă care preceda întotdeauna schimbarea vremii.

Bătrîna fu introdusă prin uşa dosnică de la capătul galeriei boltite ce ducea la dormitorul lui Paul şi putu să arunce o privire în camera băiatului.

Paul era întins în pat, dar nu dormea. La lumina slabă a unei lămpi cu suspensie, lăsată să plutească deasupra podelei, băiatul desluşi în cadrul uşii silueta înaltă a necunoscutei, în spatele căreia stătea mama sa. Bătrîna părea spectrul unei vrăjitoare — părul ca o pînză de păianjen încîlcită, chipul umbrit, ochii asemeni unor diamante scînteietoare.

— Nu-i prea mic pentru vîrsta lui, Jessica? întrebă bătrîna. Vocea era răguşită şi zbîrnîitoare, ca un baliset* dezacordat.

** Instrument cu coarde*

Mama lui Paul răspunse cu glas catifelat de contralto:

— E lucru ştiut că Atreizii încep să crească tîrziu, Cuvioşia-Ta.

— Am auzit şi eu, spuse bătrîna. Dar are deja cincisprezece ani.

— Da, Cuvioşia-Ta.

— Nu doarme, observă bătrîna şi rîse scurt. Ştrengarul ăsta viclean trage cu urechea. Dar cei de viţă domnească trebuie să fie vicleni. Şi dacă-i într-adevăr Kwisatz Haderach... atunci...

În obscuritatea patului, Paul ţinea ochii întredeschişi, două fante înguste. Ochii bătrînei — mari şi rotunzi ca ochii unei păsări de noapte — îl fixau cu intensitate, parcă tot mai mari, mai strălucitori.

— Somn uşor, ştrengar viclean, zise bătrîna. Mîine să mi te scoli în puteri ca să înfrunţi gom jabbarul.

Apoi se întoarse şi ieşi, împingînd-o pe mama lui Paul, închizînd uşa cu o bufnitură surdă.

Paul se întrebă: *Ce-i gom jabbarul?*

Nici unul dintre evenimentele frămîntate ale ultimelor zile nu i se păruse atît de straniu ca ivirea zgripţuroaicei de adineaori.

Cuvioşia-Ta.

Şi felul în care îi spusese mamei pe nume, "Jessica", de parcă s-ar fi adresat unei servitoare, nu unei Doamne Bene Gesserit, concubina unui duce şi mama moştenitorului ducal.

Să fie gom jabbarul vreunul dintre lucrurile pe care trebuie să le aflu despre Arrakis înainte de-a ajunge acolo! se întrebă.

Murmură pentru sine cuvintele stranii: *"Gom jabbar... Kwisatz Haderach..."*

Trebuise să înveţe puzderie de lucruri. Arrakis era o lume cu totul diferită de Caladan şi mintea lui

Paul era o vîltoare de cunoştinţe noi. *Arrakis... Dune... Planeta-deşert...*

Explicaţiile i le dăduse Thufir Hawat, Maestrul Asasin al tatălui său: duşmanii lor de moarte, Harkonnenii, stăpîniseră vreme de optzeci de ani Arrakisul, cu statut de semifief, în virtutea unui contract încheiat cu Compania CHOAM pentru exploatarea melanjului, mirodenia geriatrică. Acum, Harkonnenii aveau să plece, urmînd ca planeta să treacă în stăpînirea Casei Atreides, cu statut de fief deplin. La prima vedere, o victorie pentru Ducele Leto. Dar, precizase Hawat, aparenta izbîndă ascundea o primejdie de moarte, pentru că ducele Leto se bucura de popularitate în rîndul Caselor Mari ale Landsraadului.

"Un om popular stîrneşte invidia celor puternici", spusese Hawat.

Arrakis... Dune... Planeta-deşert...

Paul adormi. Visă că se afla într-o cavernă arrakiană, înconjurat de oameni tăcuţi care se mişcau în lumina palidă a unor licurigloburi.

Domnea o atmosferă solemnă, ca într-o catedrală. De undeva îi ajungea la urechi un zgomot abia ghicit — clipocitul unor picături de apă. Deşi prins în mrejele visului, Paul ştiu că-şi va aminti totul cînd se va trezi. Îşi amintea întotdeauna visele premonitorii.

Visul se spulberă.

Paul se trezi în căldura patului... Gîndurile îl năpădiră iarăşi...

Poate că lumea Castelului Caladan, unde nu avusese parte de tovarăşi de joacă de vîrsta lui, nu merita gînduri triste la despărţire. Doctorul Yueh, învăţătorul lui, îi dăduse de înţeles că pe Arrakis sistemul de clasă al faufrelucilor nu era respectat cu prea multă stricteţe. Planeta adăpostea oameni care trăiau liberi la marginea deşertului, fără caid sau bashar... oameni asemenea mirajelor pustiului: fremenii, care nu figurau în nici un recensămînt al Domeniilor Imperiale.

Arrakis... Dune... Planeta-deşert...

Paul îşi simţi tensiunile lăuntrice, se hotărî să pună în aplicare una din lecţiile pentru minte-şi-trup pe care le învăţase de la mama sa. Trei respiraţii rapide declanşară procesul: trecu în starea de percepţie flotantă... Îşi adaptă conştiinţa. Apoi... dilataţie aortică... evitarea mecanismului neadaptat al conştiinţei... conştiinţa preferenţială... Îmbogăţirea sîngelui şi irigarea rapidă a regiunilor suprasolicitate... *Nu se poate obţine hrană-siguranţă-libertate numai pe baza instinctului...* Conştiinţa animală nu depăşeşte momentul, după cum nu recunoaşte posibilitatea dispariţiei victimelor... animalul distruge, fără să producă... plăcerile animale rămîn la nivel senzorial, percepţia le scapă... omul are nevoie de o grilă prin intermediul căreia să observe universul... adaptarea preferenţială a conştiinţei creează o asemenea grilă... perfecţiunea corpului rezultă din concordanţa fluxului nervos şi sanguin, cu înţelegerea profundă a necesităţilor celulare... lucruri/celule/fiinţe... toate sînt trecătoare, toate luptă pentru a dobîndi fluxul permanenţei...

Lecţia se depănă mai departe, şi mai departe, în conştiinţa flotantă...

Cînd lumina galbenă a dimineţii atinse pervazul ferestrei, Paul o simţi prin pleoapele lăsate. Deschise ochii, recunoscu decorul familiar al grinzilor de pe tavanul dormitorului, auzi din nou ecourile vieţii febrile din castel.

Uşa odăii se deschise şi mama sa privi înăuntru. Pe ovalul impasibil al feţei, ochii verzi îl fixau, gravi. Părul ei, de culoarea bronzului vechi, era strîns cu o panglică neagră, trecută peste coroană.

— Văd că eşti treaz, spuse ea. Ai dormit bine?

— Da.

În timp ce îi alegea hainele de pe rafturile dulapului, Paul îi privi silueta înaltă, văzu în poziţia umerilor semnele încordării. Un ochi obişnuit n-ar fi remarcat nimic, dar pe el îl învăţase totul chiar ea, antrenîndu-l după Metoda Bene Gesserit, educîndu-i spiritul de observaţie. Mama se întoarse. Îi întinse o tunică semiprotocolară, cu şoimul roşu — blazonul Casei Atreides — brodat deasupra buzunarului de la piept.

— Îmbracă-te repede! Cucernica Maică aşteaptă.

— Mi s-a arătat, odată, în vis. Cine e?

— Fosta mea educatoare de la Şcoala Bene Gesserit. Acum e Dreptvorbitoarea Împăratului. Paul... (Mama şovăi, apoi urmă:) Să-i povesteşti despre visele tale.

— Bine. Datorită ei am obţinut Arrakisul?

— Nu am *obţinut* Arrakisul.

Jessica scutură praful imaginar de pe o pereche de pantaloni pe care îi atîrnă apoi, împreună cu tunica, pe cuierul de lîngă pat.

— Grăbeşte-te. Să n-o lăsăm pe Cucernica Maică să aştepte!

Paul se ridică în capul oaselor şi îşi strînse genunchii cu braţele.

— Ce-i gom jabbarul? întrebă.

Din nou, deprinderile pe care i le formase tot ea îi dezvăluiră o ezitare aproape imperceptibilă, o trădare infimă a nervilor, în care Paul recunoscu spaima.

Jessica se apropie de fereastră, dădu în lături draperiile, privi o clipă dincolo de lunca rîului, spre

muntele Syubi.

— Ai să afli curînd ce-i... gom jabbarul, rosti ea.

Paul desluşi frică în glasul ei şi constatarea îl intrigă.

Jessica spuse fără să-şi întoarcă faţa:

— Cucernica Maică aşteaptă în salonul meu. Grăbeşte-te, te rog.

***

Aşezată într-un jilţ tapiţat, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam îşi ridică privirea cînd mama şi fiul intrară. De-o parte şi de alta, ferestrele salonului dominau panorama meandrelor sudice ale rîului şi covorul verde al domeniilor familiei Atreides, dar Cucernica Maică ignoră priveliştea. În dimineaţa aceasta îşi simţea vîrsta şi nu prea reuşea să-şi înăbuşe iritarea. Dădu vina pe lipsa de confort a voiajului ca şi pe contactul cu odioasa Ghildă Spaţială şi maşinaţiile ei misterioase. Era însă vorba de o misiune care necesita intervenţia unei Bene-Gesserit-cu-darul-Vederii. Nici măcar Dreptvorbitoarea Împăratului Padişah nu se putea sustrage de la anumite îndatoriri.

Afurisita asta de Jessica! gîndi Cucernica Maică. *Măcar de ne-ar fi născut o fată, după cum i s-a poruncit!*

Jessica se opri la trei paşi de jilţ şi făcu o plecăciune discretă, abia atingîndu-şi fusta cu mîna stîngă. Paul se înclină scurt, aşa cum îl învăţase maestrul său de dans să salute "cînd rangul persoanei este îndoielnic".

Cucernicei Maici nu-i scăpă amănuntul.

— Un băiat prudent, Jessica.

Jessica îşi lăsă mîna pe umărul lui Paul şi strînse cu putere. Preţ de-o bătaie de inimă, în palmă îi pulsă frica. Apoi îşi regăsi calmul şi spuse:

— Aşa a fost învăţat, Cuvioşia-Ta.

De ce-i e frică? se întrebă Paul.

Bătrîna îl studie cu o singură privire sfredelitoare. Ovalul feţei lui semăna cu al Jessicăi, însă băiatul avea oase puternice. Moştenise de la taică-său, Ducele, părul negru ca pana corbului, dar sprîncenele erau ale bunicului dinspre mamă, cel al cărui nume trebuia să rămînă secret... La fel şi nasul subţire, dispreţuitor... În schimb, ochii verzi aveau căutătura cutezătoare a bătrînului Duce, răposatul bunic din partea tatălui.

Un bărbat care a ştiut într-adevăr să fie cutezător... pînă la moarte, gîndi Cucernica Maică.

— Învăţătura e una, spuse cu voce tare, ingredientul de bază, alta. Vom vedea.

Ochii ei bătrîni o fulgerară pe Jessica.

— Lasă-ne singuri. Îţi recomand să practici meditaţia de liniştire.

Jessica îşi luă mîna de pe umărul lui Paul.

— Cuvioşia-Ta, aş...

— Jessica, ştii că trebuie s-o fac.

Nedumerit, Paul îşi privi mama.

Jessica îşi îndreptă spatele.

— Da... desigur.

Paul îşi întoarse privirea spre Cucernica Maică. Deferenţa şi smerenia pe care mama le arăta bătrînei pledau pentru prudenţă. Dar, din cauza fricii pe care o radia făptura mamei sale, îl cuprinse un sentiment de revoltă amestecată cu nelinişte.

— Paul... (Jessica se opri, respiră adînc.) Paul, încercarea la care vei fi supus... contează foarte mult pentru mine.

— Încercarea? întrebă Paul, privind-o.

— Nu uita că eşti fiul unui Duce, mai spuse Jessica, apoi se răsuci şi, în foşnetul uscat al fustei lungi, ieşi cu paşi repezi din încăpere. Uşa se închise în urma ei.

Paul se întoarse către bătrînă, stăpînindu-şi furia.

— De cînd a ajuns Doamna Jessica să fie expediată ca o servitoare?

Un zîmbet adînci pentru o clipă zbîrciturile din colţurile gurii bătrînei.

— Doamna Jessica, băiete, *mi-a fost* servitoare vreme de paisprezece ani de şcoală. (Dădu din cap.) Şi încă o servitoare foarte bună. *Apropie-te!*

Porunca îl şfichiui ca un bici. Paul se pomeni dîndu-i ascultare înainte de a fi apucat să gîndească. *A folosit Glasul,* îi fulgeră prin minte. Se opri la semnul pe care i-l făcu şi rămase nemişcat, aproape de genunchii bătrînei.

— Priveşte, spuse ea.

Scoase din faldurile rasei sale lungi un cub de metal verde, cu latura de vreo cincisprezece centimetri. Îl roti şi Paul văzu că una din laturi era deschisă — neagră şi înfricoşător de stranie. În cavitatea neagră a cutiei nu pătrundea lumina.

— Vîră-ţi mîna dreaptă în cutie, porunci bătrîna.

Pe Paul îl săgetă frica. Dădu să se retragă, dar femeia zise:

— Aşa-ţi asculţi mama?

Băiatul îşi ridică privirea către ochii de bufniţă ai bătrînei. Încet, simţind constrîngerea, dar incapabil s-o înlăture, Paul îşi vîrî mîna în cutie. La început, cînd gaura neagră îi înghiţi mîna, simţi doar o senzaţie de răceală, apoi degetele dădură de metal şi mîna îi fu străbătută de furnicături, ca şi cum i-ar fi amorţit brusc.

O expresie de animal de pradă se întipări pe chipul bătrînei. Ridică mîna dreaptă şi o apropie de gîtul lui Paul. Băiatul prinse cu coada ochiului o scînteiere metalică şi vru să-şi mişte capul.

— Stai! se răsti bătrîna.

Glasul, din nou! O privi nemişcat.

— Gom jabbarul e la gîtul tău, vorbi ea. Gom jabbarul, duşmanul suprem. Un ac cu vîrful otrăvit. Nu! Să nu faci nici o mişcare, otrava nu iartă.

Paul îşi simţi gîtlejul uscat, încercă să înghită. Nu izbutea să-şi ia ochii de pe chipul zbîrcit al bătrînei, de la ochii scăpărători, de la gingiile decolorate şi dinţii argintii, de metal, ce scînteiau la fiecare cuvînt pe care-l rostea.

— Un fiu de Duce *trebuie* să se priceapă la otrăvuri, zise ea. Aşa cer vremurile în care trăim, nu? Le ştii pe toate, fireşte... Musky, otrava pentru băuturi. Aumas, otrava pentru mîncăruri. Otrăvurile rapide, otrăvurile lente şi toată gama de otrăvuri intermediare. Astăzi ai să faci cunoştinţă cu una nouă: gom jabbar. Otrava care nu ucide decît animalele.

Mîndria birui frica lui Paul.

— Insinuezi că fiul unui duce ar fi un animal? şuieră el.

— Insinuez, să zicem, că ai putea fi om, replică bătrîna. Gata! Nu cumva să mai mişti. Sînt bătrînă, dar mîna mea va apuca să-ţi înfigă acul în gît înainte de a putea să-mi scapi.

— Cine eşti? şopti Paul. Cum de-ai reuşit s-o faci pe mama să mă lase singur cu tine? Eşti din neamul lui Harkonnen?

— Harkonnen? Cerule, nu! Acum taci!

Un deget uscat îi atinse gîtul. Paul îşi înăbuşi imboldul involuntar de a sări în lături.

— Bine, zise bătrîna. Ai trecut de prima încercare. Să-ţi spun ce urmează: dacă scoţi mîna din cutie, mori. Asta-i singura regulă. Lasă-ţi mîna în cutie şi vei trăi. Trage-o afară şi vei muri.

Paul respiră adînc, ca să-şi potolească tremurul.

— Un singur strigăt al meu ar fi de-ajuns ca servitorii noştri să năvălească aici şi să mori *tu.*

— Servitorii nu vor trece de maică-ta, care stă de strajă la uşă. Fii sigur de asta. Maică-ta a supravieţuit aceleiaşi încercări. Acum e rîndul tău. Ar trebui să te simţi mîndru... Se-ntîmplă foarte rar să-i încercăm astfel pe copiii de sex masculin.

Curiozitatea reduse frica lui Paul la un nivel suportabil. În vocea bătrînei auzise, fără îndoială, adevărul. Dacă mama sa stătea într-adevăr de pază la uşă... dacă era într-adevăr vorba de o încercare... Dar, orice-ar fi fost, n-avea scăpare. Era prizonierul mîinii care-i atingea gîtul, prizonierul gom jabbarului. Îşi aminti cuvintele Litaniei împotriva Fricii, incantaţia din ritualul Bene Gesserit pe care o învăţase de la mama sa.

"Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desfiinţării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Şi, după ce va fi trecut, îmi voi întoarce ochiul interior şi voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Voi rămîne doar eu."

Îşi regăsi calmul şi spuse:

— Dă-i drumul, bătrîno!

— Bătrîno! croncăni ea. Nu s-ar spune că-ţi lipseşte curajul. Ei bine, vom vedea, domnişorule! (Se aplecă la urechea lui şi şopti): Vei simţi durere în mîna din cutie. Suferinţă. Dar ia aminte! De-ţi tragi mîna îţi voi străpunge gîtul cu gom jabbarul — iar moartea va veni la fel de iute ca securea călăului. Retrage-ţi mîna şi gom jabbarul îţi ia viaţa. Ai înţeles?

— Ce-i în cutie?

— Suferinţă.

Furnicăturile din mînă se accentuară. Paul îşi strînse buzele. *Ce fel de încercare-i asta?* se întrebă. Furnicăturile se transformară în mîncărime.

Bătrîna spuse:

— Ai auzit de animalele care-şi retează cu colţii laba ca să scape din capcană? Un vicleşug demn de un animal. Omul însă trebuie să rămînă în capcană, să îndure suferinţa şi să se prefacă mort, ca să-l nimicească apoi pe cel ce-i ameninţă întreaga specie.

Mîncărimea deveni usturime, apoi arsură uşoară.

— Pentru ce faci asta? întrebă Paul.

— Ca să aflu dacă eşti om. Taci!

Paul îşi încleştă pumnul mîinii stîngi, în timp ce senzaţia de arsură din cealaltă mînă creştea.

Creştea încet: căldură peste căldură... peste căldură. Îşi simţi unghiile mîini libere înfigîndu-se în palmă. Încercă să îndoaie degetele de la mîna care luase foc, dar degetele nu voiră să-l asculte.

— Arde! bolborosi.

— Taci!

Durerea începu să-i palpite în susul braţului. Fruntea i se acoperi de sudoare. Fiecare fibră a trupului îi striga să-şi tragă mîna din puţul cu flăcări... dar... gom jabbarul! Fără să-şi mişte capul, trase cu coada ochiului spre acul otrăvit care pîndea în dreptul gîtului. Îşi dădu seama că respiră sacadat, încercă să-şi domolească ritmul respiraţiei, dar nu izbuti.

Suferinţă!

Lumea din jurul lui rămase pustie. Nu mai era nimic, decît mîna care agoniza şi, la cîţiva centimetri de el, chipul brăzdat de riduri care îl sfredelea cu privirea.

Avea buzele atît de uscate, încît nu îndrăznea să le întredeschidă.

Arde! Arde!

I se păru că simte pielea mîinii plesnind, carbonizîndu-se, că sub ea carnea se desprinde şi cade, dezvelind oasele calcinate.

Arsura încetă.

Ca la comanda unui buton, durerea conteni.

Paul îşi simţi braţul drept tremurînd spasmodic şi trupul scăldat în sudoare.

— Ajunge, murmură bătrîna. Kull wahad! Nici un copil de sex feminin n-a rezistat vreodată atîta timp. Cred că voiam să nu izbuteşti. (Se lăsă pe spate şi luă gom jabbarul de la gîtul lui Paul.) Scoate-ţi mîna, tinere om, şi priveşte-o!

Paul îşi înăbuşi un fior dureros, privi golul negru pe care mîna sa părea că nu vrea să-l părăsească. Amintirea proaspătă a suferinţei îi împiedica orice mişcare. Raţiunea îi spunea că avea să scoată din cutie un ciot înnegrit.

— Scoate-o! se răsti bătrîna.

Îşi smulse mîna din cutie şi-o privi înmărmurit. Nici un semn. Carnea nu purta nici o urmă a torturii. Ridică mîna, o răsuci, îndoi degetele.

— Durere prin inducţie nervoasă, explică bătrîna. Nu ne putem îngădui să schilodim fiinţe cu potenţial uman. Ah, ce n-ar da unii să afle secretul cutiei!

Ascunse obiectul sub rasă.

— Dar durerea... rosti Paul.

— Durerea! pufni ea. Un om trebuie să-şi stăpînească fiecare nerv.

Paul simţi durere în mîna stîngă. Îşi descleştă degetele, privi cele patru urme însîngerate lăsate de unghiile care îi muşcaseră palma. Lăsă mîna în jos şi se uită la bătrînă.

— I-ai făcut asta şi mamei?

— Ai cernut vreodată nisip printr-o sită? întrebă ea.

Fulgerarea tangenţială a întrebării ricoşă în mintea lui la un nivel superior al conştiinţei. *Nisip printr-o sită.* Încuviinţă, dînd din cap.

— Noi, cele din Bene Gesserit, cernem oamenii ca să descoperim fiinţele umane.

Paul ridică mîna dreaptă, reînviind amintirea suferinţei.

— Şi asta-i tot?... Suferinţă! Atîta tot?

— Ţi-am observat reacţia la suferinţă, băiete. Suferinţa nu-i decît axa încercării. Maică-ta te-a învăţat cum observăm noi. Am văzut semnele învăţăturilor ei. Asta e încercarea noastră: criză şi observaţie.

Paul desluşi în glasul ei confirmarea celor rostite şi spuse:

— Adevărat!

Bătrîna îl privi lung. *Percepe adevărul! El să fie? Să fie într-adevăr el?* Apoi gîndi: *"Speranţa întunecă observaţia!"* şi îşi înăbuşi emoţia.

— Văd că ştii cînd oamenii cred ceea ce spun.

— Ştiu.

În vocea lui răzbătură armonicile capacităţilor verificate de experienţă şi ea le auzi. Rosti cu glas surd:

— Poate că eşti Kwisatz Haderach. Stai jos, frate mic. Aşează-te aici, la picioarele mele.

— Prefer poziţia în care mă aflu.

— Şi maică-ta a şezut cîndva lîngă mine.

— Eu nu sînt mama.

— Ne cam deteşti, nu-i aşa? (Îşi întoarse capul spre uşă şi strigă:) Jessica!

Uşa se deschise brusc şi mama lui Paul apăru în prag, privind în încăpere cu ochi de cremene. Îşi văzu fiul şi privirea i se îmblînzi. Reuşi să schiţeze un zîmbet.

— Jessica, ai încetat vreodată să mă urăşti? i se adresă bătrîna.

— Te iubesc şi te urăsc deopotrivă, răspunse Jessica. Ura, pentru suferinţa pe care n-am s-o uit

niciodată. Dragostea este...

— Este, pur şi simplu, o întrerupse bătrîna, dar glasul îi suna blînd. Poţi rămîne acum, dar să nu vorbeşti. Închide uşa şi ai grijă să nu ne stinghereasc nimeni.

Jessica intră în cameră, închise uşa şi rămase cu spatele rezemat de ea. *Fiul meu trăieşte şi e... fiinţă umană. Ştiam că-i aşa... dar... trăieşte. Acum pot trăi şi eu mai departe.* Simţi în spate suprafaţa compactă, reală, a uşii. Întreaga încăpere, cu tot ce se afla în ea, i se păru deodată palpabilă, pătrunzîndu-i simţurile.

Fiul meu trăieşte.

Paul îşi privi mama. *A spus adevărul.* Ar fi vrut să iasă, să rămînă singur şi să se poată gîndi la tot ce se întîmplase, dar îşi dădu seama că nu va putea pleca decît cînd i se va permite. Bătrîna reuşise să-l subjuge... *Amîndouă au spus adevărul.* Mama sa fusese supusă aceleiaşi încercări. Toate astea aveau un scop, un ţel. Un ţel cumplit... căci suferinţa şi frica fuseseră şi ele cumplite. Ştia ce erau ţelurile cumplite. Erau ţeluri în calea cărora nu putea sta nimic. Erau ţeluri care-şi aveau propria existenţă, propria necesitate. Simţi că devenise prizonierul unui ţel cumplit. Dar nu ştia care era ţelul acesta cumplit.

— Băiete, spuse bătrîna, poate că într-o zi va trebui să stai şi tu de partea cealaltă a unei uşi. Şi aceea va fi tot o încercare.

Paul îşi privi mîna care trecuse prin suferinţă, apoi se uită la Cucernica Maică. Desluşise în vocea ei ceva necunoscut, o sonoritate pe care încă n-o sesizase la nici un alt glas. Cuvintele ei se conturaseră parcă într-un nimb de lumină. Distincte, materiale. Avu senzaţia că răspunsurile pe care bătrîna i le-ar putea da acum la orice întrebări, ar fi în stare să-l înalţe din lumea lui de carne către ceva mult mai măreţ.

— De ce testaţi fiinţele umane? o întrebă.

— Ca să-i eliberăm pe oameni.

— Să-i eliberaţi?

— Odinioară, oamenii au pus maşinile să gîndească pentru ei, sperînd că astfel se vor elibera. Singurul rezultat a fost că alţi oameni cu maşini i-au înrobit.

— "Să nu-ţi faci maşină după asemănarea minţii omului", cită Paul.

— Da, aceasta a fost deviza Jihadului Butlerian, reprodusă şi în Biblia Catolică Portocalie. Dar Biblia ar fi trebuit să spună: "Să nu-ţi faci maşină care să imite mintea *umană".* L-ai studiat pe mentatul aflat în slujba voastră?

— Am studiat *cu* Thufir Hawat.

— Marea Răscoală ne-a luat cîrjele şi a silit mintea *umană* să se dezvolte. Au luat fiinţă şcoli menite să educe şi să antreneze talentele *umane.*

— Şcolile Bene Gesserit?*

**Şcoală de educaţie şi antrenament fizic şi mintal rezervată iniţial elevilor de sex feminin.*

Ea încuviinţă din cap.

— Au supravieţuit doar două dintre şcolile străvechi: Bene Gesseritul şi Ghilda Spaţială. Ghilda, pare-se, pune accentul mai ales pe matematicile pure. Funcţia Bene Gesseritului este cu totul alta.

— Politica, rosti Paul.

— Kull wahad! exclamă bătrîna.

O fulgeră din ochi pe Jessica.

— Nu i-am spus nimic, Cuvioşia-Ta.

Cucernica Maică se întoarse iarăşi spre Paul.

— Ai ghicit fără să ai la îndemînă prea multe indicii. Aşa este. Politica. Prima şcoală Bene Gesserit a fost întemeiată de persoane care au întrevăzut necesitatea continuităţii problemelor umane. Persoanele acelea şi-au dat seama că o asemenea continuitate nu poate exista decît dacă se separă specia umană de specia animală... prin selecţie artificială.

Pentru Paul, cuvintele Cucernicei Maici îşi pierdură brusc claritatea. Se simţi rănit în ceea ce mama lui numea *instinctul său de dreptate.* Nu pentru că bătrîna ar fi minţit. Nu încăpea îndoială, credea ce spune. Nu, era ceva mai adînc, ceva legat de ţelul cumplit.

— Dar mama mi-a spus că multe surori Bene Gesserit nu-şi cunosc ascendenţa, zise el.

— Arhivele noastre păstrează evidenţa tuturor liniilor genetice. Maică-ta ştie că se trage sau dintr-un neam Bene Gesserit, sau dintr-un neam acceptat de Bene Gesserit.

— Atunci cum de nu ştie cine-s părinţii ei?

— Unii au voie să ştie... Cei mai mulţi, nu. S-ar putea, de pildă, să se fi urmărit împerecherea ei cu o rudă apropiată, pentru a se consolida dominanta unei anumite însuşiri genetice. Avem multe motive.

Paul simţi iarăşi ofensa adusă dreptăţii.

— Vă asumaţi dreptul la o mulţime de decizii, rosti el.

Cucernica Maică îl ţintui cu privirea, întrebîndu-se: *Am desluşit cumva critică în glasul lui?*

— Purtăm o povară grea, zise.

Paul simţi că şocul încercării se estompează cu repeziciune. Îşi aţinti privirea în ochii bătrînei şi spuse:

— Zici că s-ar putea să fiu... Kwisatz Haderach. Ce-i asta? Un gom jabbar uman?

— Paul! interveni Jessica. Nu vorbi pe tonul ăsta cu...

— Dă-mi voie, Jessica, o întrerupse bătrîna. Băiete, ai auzit vreodată de drogul Dreptvorbitoarelor?

— E un narcotic care amplifică puterea de a detecta neadevărul, răspunse Paul. Mi-a spus mama.

— Ai asistat vreodată la Transa Adevărului?

Paul clătină din cap.

— Nu.

— Drogul e periculos, dar conferă într-adevăr putere. Sub efectul drogului, Dreptvorbitoarea poate să viziteze multe locuri din memoria ei — din memoria trupului ei. Noi, Dreptvorbitoarele, cunoaştem multe dintre căile trecutului... dar numai căi feminine. (În glasul bătrînei se strecură o undă de mîhnire.) Există însă un loc în care nici o Dreptvorbitoare nu poate să ajungă. Locul acela ne respinge, ne îngrozeşte. Dar se spune că va veni ziua în care un bărbat îşi va descoperi, în binecuvîntarea drogului... ochiul interior. El va vedea ceea ce n-a văzut încă nici una dintre noi: ambele trecuturi — cel masculin şi cel feminin.

— Pe bărbatul acesta îl numiţi Kwisatz Haderach?

— Da. Kwisatz Haderach: cel care poate fi în mai multe locuri deodată. Mulţi bărbaţi au încercat drogul... foarte mulţi. Dar nici unul n-a reuşit.

— Au încercat şi au dat greş? Cu toţii?

— O, nu, murmură bătrîna, clătinînd din cap. Au încercat şi au murit.

Încercarea de a-l înţelege pe Muad'Dib fără a-i înţelege duşmanii de moarte, Harkonnenii, este asemenea încercării de a afla Adevărul fără a cunoaşte Minciuna. Este ca încercarea de a vedea Lumina fără a şti ce-i întunericul. Este cu neputinţă.

Fragment din **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

ERA O LUME, un glob sculptat, cufundat pe jumătate în umbră, rotindu-se sub loviturile domoale ale unei mîini obeze, cu degetele încărcate de inele scînteietoare. Globul se învîrtea pe un suport variabil, lîngă unul din pereţii lipsiţi de ferestre ai încăperii. Ceilalţi pereţi erau un mozaic multicolor de suluri, bobine, benzi şi filme. Lumina venea de la cîteva globuri aurii care pluteau în cîmpuri mobile de suspensie gravitaţională.

În centrul camerei trona o masă de lucru elipsoidală, acoperită cu o placă trandafirie din lemn de elacca pietrificat. În jurul mesei erau orînduite mai multe scaune veriforme cu suspensie, dintre care două ocupate. Într-unul şedea un tînăr negricios de vreo şaisprezece ani, cu faţă rotundă şi ochi apatici. În celălalt, un bărbat subţiratic, mic de statură, cu trăsături efeminate.

Amîndoi aveau privirile aţintite către glob şi omul care îl rotea din umbră.

Un rîs înfundat răsună dintr-acolo. Apoi o voce de bas:

— Iat-o, Piter: cea mai mare capcană de oameni din cîte a cunoscut istoria. Iar Ducele e gata să se vîre de bunăvoie în fălcile ei. Ce zici? Nu-i asta o realizare magnifică a Baronului Vladimir Harkonnen?

— Fără-ndoială, Baroane, încuviinţă bărbatul. Avea o voce de tenor, cu inflexiuni dulci, muzicale.

Mîna masivă se lăsă asupra globului, puse capăt rotaţiei. Acum, cei din cameră putură să contemple suprafaţa nemişcată, putură să-şi dea seama că aveau în faţă unul din obiectele hărăzite doar colecţionarilor bogaţi sau guvernatorilor planetari ai Imperiului. Globul purta pecetea artizanilor imperiali. Meridianele şi paralelele erau marcate cu sîrmă de platină, subţire ca firul de păr. Calotele polare erau încrustaţii vaporoase de diamante cu strălucire lăptoasă.

Mîna buhăită se mişcă, trasînd detaliile suprafeţei.

— Vă invit să priviţi cu atenţie, hurui vocea de bas. Uită-te bine, Piter, şi tu la fel, iubitul meu Feyd-Rautha. Între şaizeci de grade latitudine nordică şi şaptezeci de grade latitudine sudică, doar aceste ondulaţii superbe. Culoarea lor nu vă duce cu gîndul la caramelele cele mai dulci? Nicăieri nici un pic de albastru. Nicăieri lacuri sau rîuri sau mări. Şi aceste drăgălaşe calote polare... Atît de micuţe! Cine n-ar recunoaşte dintr-o privire lumea asta? Arrakis! O lume fără seamăn. Şi locul ideal pentru o victorie fără seamăn.

Un zîmbet flutură pe buzele lui Piter.

— Şi cînd te gîndeşti, Baroane, că Împăratul Padişah consideră că i-a dat Ducelui planeta, cu mirodenia ta cu tot. Uimitor!

— Asta-i o afirmaţie absurdă, hurui Baronul, pe care-ai făcut-o numai ca să-l zăpăceşti pe tînărul

Feyd-Rautha. Dar pe nepotul meu nu-i nevoie să-l induci în eroare.

Tînărul cu ochi apatici se foi în scaun, netezi o cută a colantului negru în care era îmbrăcat. Îşi îndreptă brusc poziţia, cînd în uşa din spatele său se auzi o bătaie discretă.

Piter se smulse din scaunul lui, traversă odaia şi crăpă uşa doar cît să ia cilindrul unui mesaj, apoi o închise, desfăşură sulul şi-l parcurse lacom cu privirea. Lăsă să-i scape un chicot, încă unul.

— Ei? îl interpelă Baronul.

— Neghiobul ne-a trimis răspuns, Baroane!

— Parcă a scăpat vreodată un Atreides prilejul de a se grozăvi! exclamă Baronul. Ce zice?

— E cam necuviincios, Baroane. Ţi se adresează cu "Harkonnen". Nici "Sire şi dragă Vere", nici titlu, nimic.

— Harkonnen e un nume frumos, mîrîi Baronul, iar glasul îi trădă nerăbdarea. Şi ce spune drăguţul de Leto?

— Spune aşa: "Refuz propunerea de întrevedere pe care mi-ai transmis-o. Îţi cunosc prea bine perfidia, după cum ţi-o cunoaşte toată lumea".

— Atît?

— Mai zice: "Arta kanlynului are încă admiratori pe cuprinsul Imperiului". Şi semnează: "Ducele Leto de Arrakis". (Piter izbucni în rîs.) De Arrakis! Ei, nu! Asta-i prea de tot!

— Încetează, se răsti Baronul şi rîsul celuilalt amuţi brusc, ca un contact întrerupt. Kanly, va să zică! Cu alte cuvinte, vendetă! Şi foloseşte termenul ăsta arhaic, cu o tradiţie atît de bogată, ca să-mi dea de înţeles că nu-i de glumă.

— Ai făcut gestul păcii, spuse Piter. Formele au fost respectate.

— Vorbeşti mult prea mult pentru un mentat*, Piter, observă Baronul. Şi gîndi: *Va trebui să mă descotorosesc de el cît de curînd. Aproape că nu mai e bun de nimic.* Îşi privi lung mentatul-asasin, zăbovind asupra amănuntului pe care oricine îl remarca numaidecît: ochii — fante înguste, complet albastre. Ochi fără pic de alb.

**Oameni educaţi şi antrenaţi pentru dobîndirea şi dezvoltarea unei logici desăvîrşite.*

Un rînjet scurt schimonosi chipul lui Piter. O clipă, faţa lui păru o mască. Cu două găuri în locul ochilor.

— Dar... Baroane! N-a existat niciînd revanşă mai frumoasă. O capodoperă în materie de trădare: să-l *obligi* pe Leto să lase Caladanul pentru Dune — ba încă fără nici o şansă de scăpare, dată fiind porunca Împăratului. Ce festă!

— Ai un adevărat flux verbal, Piter, rosti cu voce glacială baronul.

— Pentru că-s fericit, Baroane. În timp ce pe tine... te cam roade invidia.

— Piter!

— Ah, Baroane! Nu e regretabil că n-ai reuşit să ticluieşti de unul singur stratagema asta încîntătoare?

— Într-o bună zi, am să pun să te strîngă de gît, Piter.

— Sînt sigur, Baroane. În fine! Dar nici o faptă bună nu-i zadarnică, aşa-i?

— Ai luat cumva semuta** sau verită, Piter?

*** Derivat narcotic secundar obţinut din arderea lemnului elocca.*

— Pe Baronul nostru îl miră adevărul spus fără teamă, observă Piter. Faţa i se transformă în caricatura unei măşti încruntate. Aha! Numai că vezi tu, Baroane, eu sînt mentat, aşa că am să ştiu cînd îţi vei trimite călăul. Atîta timp cît îţi mai sînt de folos, vei aştepta. N-ar fi economic să acţionezi prematur, şi pînă una-alta mai pot face cîte ceva. Ştiu că Dune te-a învăţat un lucru înţelept: să nu iroseşti. N-am dreptate, Baroane?

Baronul continuă să-l fixeze în tăcere.

Feyd-Rautha se agită în scaun. *Dobitocii ăştia şi ciondăneala lor!* gîndi. *Unchiu-meu nu-i in stare să discute cu mentatul fără să se ia la harţă. Ce şi-or fi închipuind? Că n-am altă treabă decît să-i ascult cum se ciorovăiesc?*

— Feyd, spuse baronul. Cînd te-am poftit aici ţi-am spus s-asculţi şi să înveţi. Înveţi?

— Da, unchiule, răspunse Feyd-Rautha cu voce slugarnică.

— Uneori nu ştiu ce să cred despre Piter, zise Baronul. Eu provoc suferinţă numai din necesitate, pe cînd el... aş putea să jur c-o face din pură plăcere. În ceea ce mă priveşte, mi-e milă de sărmanul Duce Leto. Curînd o să-l lovească şi doctorul Yueh şi... s-a zis cu Atreizii! Sînt sigur că Leto îşi va da seama cine l-a manevrat pe medicul trădător... iar asta va fi lovitura de graţie.

— Atunci de ce nu i-ai cerut doctorului să-i vîre un kindjal* între coaste? întrebă Piter. Zici că ţi-e milă, dar...

** Sabie scurtă, iama uşor încovoiată are două tăişuri.*

— Ducele trebuie să fie *conştient* în momentul în care-i voi pecetlui soarta, îl întrerupse Baronul. Trebuie să afle şi celelalte Case Mari. Asta o să le mai taie elanul. Iar eu o să am loc ca să mă pot mişca mai în voie. Necesitatea-i evidentă, dar aceasta nu înseamnă că-mi face plăcere.

— Ca să te poţi mişca mai în voie, îl persiflă Piter. Împăratul e şi-aşa cu ochii pe tine, Baroane. Te mişti şi-aşa cu prea multă cutezanţă. Într-o zi ai să te trezeşti chiar aici, pe Giedi Prim, c-o legiune imperială de sardaukari şi-atunci s-a zis şi cu Baronul Vladimir Harkonnen!

— Tare ţi-ar plăcea s-apuci ziua aceea, nu-i aşa, Piter? Ce te-ai mai bucura să vezi corpul sardaukarilor prădîndu-mi oraşele şi jefuindu-mi palatul! Nu-ţi lasă gura apă?

— Mă mai întrebi, Baroane? rosti aproape în şoaptă Piter.

— Ar fi trebuit să fii bashar de trupe, zise Baronul. Prea te încîntă sîngele şi suferinţa. Poate că m-am pripit cu făgăduiala prăzilor de pe Arrakis.

Piter făcu cinci paşi curios de mărunţi, se opri exact în spatele lui Feyd-Rautha. Atmosfera din încăpere deveni brusc încordată şi tînărul îşi încruntă nelinişti sprîncenele, răsucindu-şi capul spre Piter.

— Să nu te joci cu Piter, Baroane, mîrîi mentatul. Mi-ai promis-o pe doamna Jessica. Mi-ai promis-o!

— Pentru ce, Piter? întrebă Baronul. Pentru suferinţă?

Piter îl privi fix, prelungind tăcerea.

Feyd-Rautha îşi trase într-o parte scaunul.

— Unchiule, mai ai nevoie de mine? Ai spus că...

— Iubitul meu Feyd-Rautha se impacientează, observă Baronul. Se mişcă în umbră, în preajma globului. Răbdare, Feyd. Apoi se adresă iarăşi mentatului:

— Dar micul Duce, dragă Piter? Ce-ai de spus despre copil? Despre Paul?

— Capcana ţi-l va pune pe tavă, Baroane, mormăi Piter.

— Nu asta te-am întrebat. Dacă nu mă înşeală memoria, ai prevăzut că vrăjitoarea Bene Gesserit îi va face Ducelui o fiică. Te-ai înşelat, nu-i aşa, mentatule?

— Nu mă înşel prea des, Baroane, se apără Piter şi pentru prima dată vocea lui păru temătoare. Recunoaşte-mi măcar meritul ăsta: nu mă înşel prea des. Ştii şi tu că femeile din Bene Gesserit nasc îndeobşte fete. Chiar şi consoarta Împăratului a adus pe lume doar fiice.

— Unchiule, interveni din nou Feyd-Rautha, ai spus să vin ca să aflu ceva important pentru mine şi...

— Grozav nepot am, se văită Baronul. Aspiră la stăpînirea baroniei mele, dar nu-i în stare să se stăpînească nici măcar pe sine. (Se agită în spatele globului, umbră printre, umbre.) Află, Feyd-Rautha Harkonnen, că te-am chemat aici cu speranţa de a-ţi oferi un dram de înţelepciune. L-ai urmărit pe bunul nostru mentat? Ai fi avut cîte ceva de învăţat din această discuţie.

— Dar, unchiule...

— Piter e un mentat deosebit de eficient, nu eşti de-aceeaşi părere, Feyd?

— Ba da, dar...

— Ah! Întocmai: *dar!* Dar consumă prea multă mirodenie; o savurează ca pe o dulceaţă. Ia uite ce ochi are! Parc-ar fi un salahor arrakian. Daaa... E eficient Piter, *dar* în acelaşi timp este emotiv şi predispus la ieşiri pătimaşe. Eficient, *dar* supus greşelii.

Mentatul vorbi cu voce joasă, ursuză:

— M-ai chemat ca să-mi subminezi eficienţa prin critici, Baroane?

— Să-ţi subminez eficienţa? Fii serios, Piter, doar mă cunoşti. Nu doresc decît ca nepotul meu să constate limitele unui mentat.

— Ai hotărît deja să mă înlocuieşti?

— Să te înlocuiesc? Cu cine să te înlocuiesc? Unde-aş putea găsi un alt mentat cu viclenia şi veninul tău?

— Acolo unde m-ai găsit şi pe mine, Baroane.

— Poate că n-ar strica s-o fac, spuse Baronul cu un aer meditativ. Pari cam instabil în ultima vreme. Şi consumi o grămadă de mirodenie.

— Consideri că plăcerile mele sînt prea costisitoare, Baroane? ai ceva de obiectat în privinţa asta?

— Dragă Piter, plăcerile astea te ţin legat de mine. Cum aş putea să obiectez? Nu vreau decît ca nepotul meu să te observe şi să tragă unele concluzii.

— Aşadar, e vorba de o demonstraţie, mîrîi Piter. Ce trebuie să fac? Să dansez? Să-mi etalez diferitele funcţii spre edificarea eminentului Feyd-Rau...

— Exact. E vorba de o demonstraţie. Şi-acum, ţine-ţi gura.

Baronul se întoarse spre Feyd-Rautha. Îi observă buzele groase, răsfrînte — caracteristica genetică a Harkonnenilor —, arborînd un zîmbet uşor amuzat.

— Acesta-i un mentat, Feyd, reluă Baronul. A fost instruit şi condiţionat pentru a îndeplini anumite funcţii. A nu se omite însă faptul că mentatul este ambalat într-un corp uman. O carenţă cît se poate de gravă! Uneori chiar cred că strămoşii noştri aveau dreptate cu maşinile lor gînditoare...

— Nişte jucării, pe lîngă mine, bombăni Piter. Chiar şi tu, Baroane, ai putea să întreci *maşinile* alea.

— Poate, făcu Baronul. În sfîrşit... (Inspiră adînc, rîgîi. Apoi:) Piter, expune-i acum nepotului meu

liniile generale ale campaniei noastre împotriva Casei Atreides. Îndeplineşte-ţi, deci, te rog, rolul de mentat.

— Baroane, te-am avertizat că nu e bine să împărtăşeşti asemenea informaţii unei persoane de vîrsta lui. Observaţiile mele...

— Dă-mi voie să hotărăsc eu. Ţi-am dat un ordin, mentatule! Îndeplineşte una dintre diversele tale funcţii.

— Prea bine.

Piter îşi îndreptă spatele şi înţepeni într-o stranie atitudine de demnitate — ca şi cum şi-ar fi pus altă mască, dar care de această dată îi acoperea tot corpul.

— Peste cîteva zile standard, începu el, întreaga casă a Ducelui Leto se va îmbarca la bordul unui transspaţial al Ghildei cu destinaţia Arrakis; mai exact, oraşul Arrakeen, cu siguranţă considerat preferabil reşedinţei noastre de la Carthag. Mentatul Ducelui, Thufir Hawat, va fi ajuns pe bună dreptate la concluzia că Arrakeenul e mai uşor de apărat.

— Ciuleşte bine urechile, Feyd, interveni Baronul. Fii atent la toate planurile care sînt în interiorul planurilor.

Feyd-Rautha dădu din cap, gîndind: *Aşa mai merge. Bătrînul monstru îşi dă, în sfîrşit, în vileag, secretele. Ceea ce-nseamnă că vrea într-adevăr, să-i fiu moştenitor.*

— Există mai multe posibilităţi tangenţiale, reluă Piter. Am indicat faptul că întreaga Casă Atreides se va muta pe Arrakis. Cu toate astea, nu trebuie scăpată din vedere nici posibilitatea ca Ducele să se fi înţeles cu Ghilda să-l transporte într-un loc sigur, în afara Sistemului. Există precedente. În împrejurări asemănătoare, unele Case s-au exilat, cu armamentul atomic al familiei şi cu scuturile, dincolo de limitele Imperiului.

— Ducele e prea mîndru ca să facă aşa ceva, comentă Baronul.

— E o posibilitate, insistă Piter. Oricum, pentru noi rezultatul final ar fi acelaşi.

— Nu-i adevărat! mugi Baronul. Vreau să moară şi să-i piară tot neamul!

— Asta-i şi eventualitatea cea mai probabilă. Există unele activităţi după care se poate recunoaşte dacă o Casă intenţionează să ia calea exilului. Ducele nu pare să acţioneze în acest sens.

— Aşa! oftă Baronul. Continuă, Piter.

— La Arrakeen, Ducele şi familia lui vor ocupa Reşedinţa, fosta locuinţă a Contelui Fenring şi a doamnei sale.

— Ambasadorul pe lîngă contrabandişti, rîse Baronul.

— Poftim? făcu Feyd-Rautha.

— Unchiul tău a glumit, îi explică Piter. L-a numit pe Contele Fenring "ambasadorul pe lîngă contrabandişti", făcînd aluzie la interesul Împăratului pentru operaţiile de contrabandă de pe Arrakis.

Feyd-Rautha îşi privi nedumerit unchiul.

— De ce?

— Nu fi obtuz, Feyd! se răsti Baronul. Cum ar putea fi altfel, atîta vreme cît Ghilda Spaţială rămîne efectiv în afara controlului imperial? Cum crezi c-ar mai putea să mişune spionii şi asasinii?

Gura lui Feyd-Rautha schiţă un "Aha!" nerostit.

— La Reşedinţă, continuă Piter, am pus la cale cîteva diversiuni. Va avea loc şi un atentat la viaţa moştenitorului Atreides... E posibil ca atentatul să reuşească.

— Piter, mîrîi Baronul, ai spus...

— Am spus că se pot produce accidente, zise Piter. Tentativa de asasinat trebuie să pară autentică.

— Ah, şi băiatul are un trup atît de tînăr, atît de fraged! rosti Baronul. Fireşte, virtual e şi mai periculos decît tatăl... mai ales după tot ce a învăţat de la vrăjitoarea de maică-sa. Blestemată femeie! Eh, în sfîrşit! Continuă, te rog, Piter.

— Hawat va intui că un agent de-al nostru s-a infiltrat printre ei. Suspectul cel mai evident e doctorul Yueh, care-i într-adevăr unealta noastră. Dar Hawat ştie că doctorul e absolvent al Şcolii Suk şi supus Condiţionării Imperiale — cu alte cuvinte, un om destul de sigur spre a-l sluji chiar pe Împărat. Condiţionarea Imperială se bucură de o încredere oarbă. Unii susţin chiar că nu poate fi anihilată decît cu preţul vieţii subiectului. Şi totuşi, aşa cum a remarcat cineva odată, cu o pîrghie potrivită poţi urni din loc şi o planetă. Iar noi am găsit pîrghia potrivită pentru a-l urni pe doctor.

— Cum? întrebă Feyd-Rautha, brusc interesat. Subiectul i se părea fascinant. *Toată lumea* ştia că persoanele supuse Condiţionării Imperiale nu puteau fi corupte prin nici un mijloc.

— Altădată, interveni Baronul. Spune mai departe Piter.

— În locul lui Yueh, continuă mentatul, vom scoate în calea lui Hawat un suspect mult mai interesant. Planul nostru este extrem de îndrăzneţ. Dar tocmai de aceea sîntem siguri că Hawat o va bănui pe ea.

— Ea? rosti mirat Feyd-Rautha.

— Doamna Jessica în persoană, spuse Baronul.

— Nu e sublim? zise Piter. Problema o să-l preocupe în asemenea măsură pe Hawat încît îi va afecta grav funcţiile de mentat. S-ar putea chiar să încerce s-o ucidă. (Se încruntă, adaugă:) Dar nu cred că va izbuti.

— Şi nici tu nu doreşti asta, aşa-i? îl provocă Baronul.

— Nu-mi distrage atenţia, replică Piter. În timp ce Hawat va fi ocupat cu doamna Jessica, îl vom încurca şi mai mult, provocînd tulburări în cîteva garnizoane şi alte diversiuni similare, care vor putea fi însă repede rezolvate. Ducele trebuie lăsat să creadă că a dobîndit un oarecare grad de securitate. Apoi, la momentul potrivit, îi vom da de ştire lui Yueh şi, atacînd cu forţele noastre principale, vom... vom...

— Dă-i drumul, spune-i tot, îl îndemnă Baronul.

— Vom invada planeta, sprijiniţi de două legiuni de sardaukari îmbrăcaţi în uniforme Harkonnen.

— Sardaukari! tresări Feyd-Rautha. Văzu cu ochii minţii imaginea fioroaselor trupe imperiale — ucigaşii fără milă, soldaţii fanatici ai Împăratului Padişah.

— Sper că-ţi dai seama cîtă încredere îţi acord, Feyd, spuse Baronul. Dacă o singură şoaptă despre afacerea asta ar ajunge la urechile vreunei alte Case Mari, întregul Landsraad s-ar putea coaliza împotriva Casei Imperiale şi s-ar dezlănţui haosul,

— Punctul esenţial e următorul, zise Piter. De vreme ce Casa Harkonnen este folosită pentru a săvîrşi treburile murdare ale Imperiului, ea va beneficia în mod cert de avantaj. Un avantaj periculos, desigur, dar care, manevrat cu precauţie, îi va aduce profituri mai mari decît ale oricăror alte Case din Imperiu.

— Habar n-ai despre ce profituri e vorba, Feyd, spuse Baronul. Nici măcar nu ţi-ar putea trece prin cap. Pentru început... vom obţine un directorat irevocabil în compania CHOAM.

Feyd-Rautha dădu din cap. Profiturile erau totul. Iar CHOAM era cheia profiturilor. Fiecare Casă nobilă scotea din sipeturile Companiei tot ce putea scoate pe durata unui directorat. Directoratele CHOAM reprezentau adevărata măsură a puterii politice din Imperiu, trecînd dintr-o mînă în alta, odată cu modificarea numărului de voturi obţinute în Landsraad, la concurenţă cu Împăratul *şi* cu susţinătorii acestuia.

— S-ar putea, spuse Piter, ca Ducele Leto să încerce să fugă la neisprăviţii de fremeni de la marginea deşertului. Ori să încerce să-şi trimită doar familia spre acest adăpost imaginar. Dar această uşiţă de salvare e blocată de unul din agenţii Majestăţii Sale — ecologul planetei. Poate-l mai ţii minte: Kynes.

— Feyd şi-l aminteşte, interveni Baronul. Spune mai departe.

— Nu prea ştii să te-abţii, Baroane, remarcă Piter.

— Spune mai departe, ţi-am poruncit! tună Baronul.

Piter dădu din umeri.

— Dacă totul va reuşi conform planului, spuse, în mai puţin de un an standard Arrakisul va deveni subfieful Casei Harkonnen. Unchiul tău va solicita o dispensă. Planeta va fi condusă de agentul său personal.

— Care va stoarce şi mai multe profituri, rosti Feyd-Rautha.

— Exact, întări Baronul Şi gîndi: *Aşa-i şi drept. Noi sîntem cei care-am colonizat Arrakisul... cu excepţia celor cîtorva venetici de fremeni care se ascund la periferia deşertului... şi-a prăpădiţilor de contrabandişti, care sînt prizonierii planetei, întocmai ca şi muncitorii indigeni.*

— Iar Casele Mari vor şti că Baronul i-a distrus pe Atreizi, spuse Piter. Vor şti cu siguranţă.

— Vor şti, şuieră Baronul.

— Ce-i mai frumos, adăugă Piter, este că va şti şi Ducele. Adică ştie de-acum, într-un fel. Nu se poate să nu fi mirosit capcana.

— Ştie, ştie, mormăi Baronul şi în glasul lui răzbătu o notă de mîhnire. Dar n-are încotro... Cu atît mai rău pentru el!

Baronul părăsi ungherul de lîngă globul Arrakisului. Ieşind din umbră, silueta sa căpătă proporţii — imensă, obeză. Cu umflături discrete sub faldurile robei întunecate, în locurile unde trupul mătăhălos era parţial susţinut de dispozitive de suspensie portabile, prinse în hamuri. Cîntărea aproape două sute de kilograme standard, dar picioarele nu-i purtau mai mult de cincizeci.

— Mi-e foame! mugi, mîngîindu-şi cu degetele pline de inele buzele groase şi privindu-l pe Feyd-Rautha cu ochi înecaţi în grăsime. Dă poruncă să ni se aducă ceva de mîncare, dragul meu. Să gustăm ceva înainte de culcare.

Astfel grăit-a Sfînta Alia-a-Cuţitului: "Cucernica Maică trebuie să îmbine puterea de seducţie a unei curtezane cu măreţia sublimă a unei zeiţe virgine şi să păstreze aceste

atribute sub tensiune atît timp cît vor dăinui forţele tinereţii sale. Căci, atunci cînd frumuseţea şi tinereţea se vor fi dus, va descoperi că locul intermediar, ocupat odinioară de tensiune, s-a preschimbat într-un izvor de şiretenie şi de iscusinţă".

Fragment din **Muad'Dib, comentarii de familie** *de prinţesa Irulan*

— EI, JESSICA, ce-ai de spus în ceea ce te priveşte? întrebă Cucernica Maică.

Asfinţea soarele la Castelul Caladan, în ziua încercării lui Paul. Cele două femei erau singure în salonul Jessicăi. Paul aştepta alături, între pereţii izolaţi acustic ai Camerei de Meditaţie.

Jessica stătea în faţa ferestrelor dinspre sud. Vedea şi nu vedea culorile pe care amurgul le aşternuse peste luncă, peste rîu. Auzi şi nu auzi întrebarea Cucernicei Maici. Se gîndea la o altă încercare, petrecută cu mulţi ani în urmă. Se gîndea la fetiţa plăpîndă, cu părul de culoarea bronzului, cu trupul chinuit de furtunile pubertăţii — fetiţa care intrase în biroul Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, Proctor Superior al şcolii Bene Gesserit de pe Wallach IX. Jessica îşi privi mîna dreaptă, îndoi degetele, amintindu-şi durerea, spaima, furia.

— Bietul Paul, şopti ea.

— Te-am întrebat ceva, Jessica.

Tonul era răstit, poruncitor.

— Cum? Oh... Jessica se smulse din trecut, se întoarse către Cucernica Maică, aşezată cu spatele la perete, între cele două ferestre de la apus. Ce-ai vrea să spun?

— Ce-aş vrea să spui? Ce-aş vrea să spui? cîrîi bătrîna şi în vocea ei răzbătu o notă crudă de batjocură.

— Ei da, am născut un fiu! izbucni Jessica. Dar ştia că mînia îi fusese provocată cu bună ştiinţă.

— Ţi s-a poruncit să-i faci lui Atreides doar fiice.

— Dar însemna atît de mult pentru el!

— Iar tu, în trufia ta, ţi-ai închipuit că-l vei zămisli pe Kwisatz Haderach!

Jessica îşi înălţă fruntea.

— Am simţit că ar fi cu putinţă.

— Nu te-ai gîndit decît la dorinţa Ducelui de a avea un fiu! se răsti bătrîna. Dar dorinţele lui n-au nimic de-a face cu asta. Căsătoria unei fiice Atreides cu un moştenitor Harkonnen ar fi astupat breşa. Ai complicat lucrurile în mod iremediabil. Acum s-ar putea să pierdem ambele filiaţii.

— Nu sînteţi infailibile, replică Jessica. Înfruntă privirea aţintită asupra ei.

— Faptul e consumat, mormăi în cele din urmă bătrîna.

— Am jurat că n-o să regret niciodată hotărîrea, spuse Jessica.

— Cîtă nobleţe! o zeflemisi Cucernica Maică. N-o să regreţi! Vom vedea cînd se va pune recompensă pe capul tău şi o să trebuiască să fugi, hăituită de toţi cei dispuşi să vîndă viaţa ta şi viaţa fiului tău.

Jessica păli.

— Nu există nici o alternativă?

— Alternativă? O Bene Gesserit pune asemenea întrebare?

— Nu vreau să ştiu decît ce vezi în viitor, graţie puterilor tale.

— În viitor văd ce-am văzut în trecut. Cunoşti foarte bine problemele noastre, Jessica. Rasa ştie că e vremelnică şi se teme de stagnarea eredităţii sale. Are în sînge pornirea de a-şi amesteca haotic liniile genetice. Imperiul, Compania CHOAM şi Casele Mari nu sînt decît rămăşiţele unor epave tîrîte de furia torentului.

— CHOAM-ul, murmură Jessica. Îmi închipui că s-a şi hotărît cum vor reîmpărţi prăzile de pe Arrakis.

— Ce altceva este CHOAM-ul decît girueta vremurilor în care trăim? Împăratul şi partizanii lui controlează în clipa de faţă 59,65 la sută din voturile Consiliului de administraţie al Companiei. Nu încape îndoială că adulmecă profituri şi, cum le adulmecă şi alţii, puterea lor asupra voturilor va creşte. Aşa se face istoria, fata mea.

— Exact asta-mi trebuie mie acum. O prelegere de istorie!

— Nu fi sarcastică, fetiţo! Ştii la fel de bine ca şi mine ce forţe ne înconjoară. Civilizaţia noastră are trei puncte de sprijin: Curtea Imperială în opoziţie cu Federaţia Caselor Mari ale Landsraadului şi, între ele, Ghilda şi monopolul ei blestemat în transporturile interstelare. În politică, trepiedul este cea mai instabilă structură. Iar sistemul comercial de tip feudal, care întoarce spatele oricărei ştiinţe şi complică absolut totul, nu face altceva decît să înrăutăţească situaţia. Jessica rosti cu amărăciune:

— Epave tîrîte de furia torentului... ca Ducele Leto şi fiul său şi...

— Oh, fă bine şi taci, fato! Ştiai prea bine, cînd ai intrat în jocul ăsta, că va trebui să dansezi pe sîrmă.

— "Sînt Bene Gesserit. Exist doar pentru a servi".

— Adevărat. Şi tot ce mai putem spera acum este să împiedicăm izbucnirea unei conflagraţii generale, ca să salvăm ce se mai poate salva din liniile de sînge esenţiale.

Jessica închise ochii şi simţi apăsarea lacrimilor sub pleoape. Îşi înăbuşi zbuciumul lăuntric şi tremurul muşchilor, se luptă cu respiraţia agitată, cu pulsul care înnebunise, cu transpiraţia din palme.

— O să-mi plătesc greşeala, spuse.

— Şi fiul tău va plăti împreună cu tine!

— O să-l ocrotesc cît voi putea mai bine.

— O să-l ocroteşti! o apostrofă bătrîna. Parcă n-ai şti ce rişti cu asta! Ocroteşte-ţi prea mult fiul, Jessica, şi nu va avea niciodată destulă putere să-şi împlinească destinul — oricare-ar fi el!

Jessica se întoarse. Dincolo de fereastră se lăsa întunericul.

— E chiar aşa de groaznică planeta aceea, Arrakis? întrebă.

— Este, dar nu cu totul. Missionaria Protectiva a fost acolo şi a mai îmblînzit puţin lucrurile. (Cucernica Maică se ridică şi netezi o cută a veşmîntului negru.) Cheamă băiatul. Curînd trebuie să plec.

— Trebuie?

Vocea bătrînei se înmuie:

— Jessica, fata mea, aş vrea să pot trece în locul tău şi să te scap de chin. Dar fiecare din noi trebuie să-şi urmeze propria cale.

— Ştiu.

— Mi-eşti la fel de dragă ca oricare din fiicele mele, însă nu mi-e îngăduit să-mi nesocotesc datoria.

— Înţeleg... E necesar.

— Ce-ai făcut tu, Jessica, şi pentru ce-ai făcut-o... ştim amîndouă. Dar bunătatea mă obligă să-ţi spun că există puţine şanse ca băiatul tău să devină Totalitatea Bene Gesserit. Să nu-ţi faci prea multe speranţe.

Jessica îşi smuci capul, scuturînd lacrimile din colţurile ochilor. Era un gest de mînie.

— Mă faci să mă simt iarăşi fetiţa de odinioară... răspunzînd la prima ei lecţie. (Îngînă anevoie:) "Oamenii nu trebuie să se supună niciodată animalelor". (Îşi înăbuşi un hohot de plîns şi adăugă cu voce abia auzită:) Am fost atît de singură...

— Ar trebui să fie şi asta o încercare, spuse bătrîna. Oamenii sînt aproape întotdeauna singuri. Acum, cheamă-ţi băiatul. A trăit o zi lungă şi înspăimîntătoare. Dar a avut timp să reflecteze şi să-şi amintească, şi trebuie să-i mai pun cîteva întrebări în legătură cu visele lui.

Jessica dădu din cap, se duse la uşa Camerei de Meditaţie şi o deschise.

— Paul, vino, te rog.

Băiatul ieşi cu îndărătnică încetineală. Îşi privi mama ca pe o străină. Apoi se uită cu ochi bănuitori la Cucernica Maică şi înclină uşor capul, ca şi cînd ar fi salutat un egal. În spate, o auzi pe Jessica închizînd uşa.

— Tinere, zise bătrîna, să revenim la problema aceea a viselor.

— Ce vrei să ştii?

— Visezi în fiecare noapte?

— Nu-ntotdeauna vise demne de reţinut. Îmi amintesc toate visele, dar numai unele merită să fie memorate.

— Cum de ştii să le deosebeşti?

— Ştiu.

Bătrîna îi aruncă o privire Jessicăi, apoi se întoarse din nou spre Paul.

— Ce-ai visat noaptea trecută? Ceva demn de reţinut?

— Da. (Paul închise ochii.) Am visat o cavernă... şi apă... Eram cu o fată — foarte slabă, cu ochi mari. Ochi cu totul albaştri, fără alb. Îi vorbeam despre tine. Îi povesteam despre vizita Cucernicei Maici la Castelul Caladan.

Paul deschise ochii.

— Şi ceea ce-i povesteai acelei fete ciudate, în legătură cu mine, s-a întîmplat cumva astăzi?

Paul se gîndi o clipă.

— Da. Îi spuneam fetei că ai venit şi m-ai însemnat cu pecetea straniului.

— Pecetea straniului, şopti bătrîna. Din nou, o săgetă cu privirea pe Jessica, înainte de a i se adresa lui Paul: Acum, răspunde-mi cu toată sinceritatea, Paul. Visezi deseori lucruri care, pe urmă, se petrec şi în realitate întocmai cum le-ai visat?

— Da. Iar pe fata aceea am mai visat-o şi înainte.

— Ah! O cunoşti?

— O s-o cunosc.

— Vorbeşte-mi despre ea.

Paul închise iar ochii.

— Stăm într-un fel de firidă, înconjuraţi de stînci. Se lasă noaptea, dar încă-i zăduf şi printre stînci văd petice de nisip. Aşteptăm... ceva... Trebuie să mă întîlnesc cu nişte oameni. Fata se teme, dar încearcă să-şi ascundă teama, iar eu sînt tulburat. Şi ea spune: "Povesteşte-mi despre apele de pe lumea ta de baştină, Usul". (Paul deschise ochii.) Nu-i ciudat? Eu m-am născut pe Caladan. N-am auzit niciodată de vreo planetă numită Usul.

— Se mai întîmplă şi altceva în vis? întrebă Jessica.

— Da, răspunse Paul. Tăcu un moment, apoi: Poate că *mie* îmi spunea Usul. Abia acum m-am gîndit la asta. (Închise ochii.) Mă roagă să-i povestesc despre apele de aici. Eu o prind de mînă şi-i spun că o să-i recit un poem. I-l recit, dar trebuie să-i explic cuvinte pe care nu le-nţelege — plajă, brizanţi, alge, pescăruşi...

— Ce poem? întrebă Cucernica Maică.

Paul deschise ochii.

— Una din elegiile lui Gurney Halleck.

În spatele lui, Jessica începu să recite:

"Mi-aduc aminte de fumul sărat
al unui foc de pe plajă
şi de-a pinilor umbră;
deasă, curată... Solidă.
Pescăruşi pe culmea falezei,
pete albe pe verde...
Şi printre pini, o pală de vînt
vine să legene umbra;
aripi întind pescăruşii,
se-nalţă
şi cerul răsună de ţipătul lor.
Apoi aud vîntul
înfiorînd plaja
şi-aud brizanţii...
Şi văd focul nostru
algele prefăcîndu-le-n scrum".

— Da, încuviinţă Paul. Acesta-i poemul.

Bătrîna îl privi lung, apoi spuse:

— Tinere, ca Proctor Bene Gesserit îl caut pe Kwisatz Haderach, bărbatul care-ar putea cu adevărat să fie ca noi. Maică-ta vede în tine posibilitatea aceasta, dar ea vede cu ochii mamei. Posibilitatea o văd şi eu, însă nimic mai mult.

Tăcu şi Paul înţelese că-i aştepta replica. Nu spuse nimic.

— Cum doreşti, rosti ea după o clipă. Există în tine abisuri; de asta nu mă-ndoiesc.

— Pot pleca? întrebă el.

— Nu te interesează ce ţi-ar putea spune Cucernica Maică despre Kwisatz Haderach? i se adresă Jessica.

— A spus că toţi cei care-au încercat au murit.

— Dar te-aş putea ajuta dîndu-ţi cîteva indicii ca să înţelegi de ce n-au izbutit, spuse Cucernica Maică.

Indicii! gîndi Paul. *De fapt, nu ştie nimic.*

— Mă rog, dă-mi indiciile.

— Şi du-te naibii, nu? (Bătrîna zîmbi strîmb, transformîndu-şi chipul într-un păienjeniş de riduri.) Prea bine: "Stăpîn e cel ce se pleacă".

Paul rămase uimit; îi vorbea despre lucruri atît de elementare ca tensiunea din semnificaţie? Îşi închipuia că mama nu-l învăţase nimic?

— Care-i indiciul? întrebă.

— Nu ne aflăm aici ca să ne jucăm cu vorbele sau să comentăm sensul lor, răspunse Cucernica Maică. Salcia se pleacă în bătaia vîntului, prosperă şi dă naştere altor sălcii, pînă ce numărul lor va înălţa un zid în calea vîntului. Acesta e ţelul salciei.

Paul o privi lung. Spusese *ţel* şi cuvîntul pătrunsese adînc în el, distilînd iarăşi gîndul acelui ţel cumplit. Îl cuprinse deodată furia pe bătrîna din faţa lui. Zgripţuroaica asta încrezută, care debita platitudini!

— Zici că s-ar putea să fiu acel Kwisatz Haderach, spuse el. Vorbeşti despre mine, dar încă n-ai spus nimic despre ce-am putea face ca să-l ajutăm pe tata. Te-am auzit vorbindu-i mamei. Vorbeşti de parcă tata ar fi mort. Tatăl meu n-a murit!

— Dacă s-ar fi putut face ceva pentru el, am fi făcut-o, murmură bătrîna. Pe tine poate că vom reuşi să te salvăm. Nu-i sigur, dar e posibil. Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic. Cînd vei fi învăţat să admiţi faptul acesta îţi vei fi însuşit o *adevărată* lecţie Bene Gesserit.

Paul remarcă şocul pe care cuvintele îl produseră asupra mamei sale. O fulgeră din ochi pe bătrînă. Cum de putea vorbi astfel despre tatăl său? Cum de putea fi atît de sigură? Sufletul îi clocotea de revoltă.

Cucernica Maică se întoarse spre Jessica.

— L-ai învăţat Metoda. Am văzut semnele. Şi eu aş fi făcut la fel dac-aş fi fost în locul tău. Mai ducă-se naibii Regulamentul!

Jessica dădu din cap.

— Dar acum te avertizez, reluă bătrîna. Treci peste ordinea obişnuită a etapelor de antrenare. Pentru propria lui siguranţă, învaţă-l Glasul. A prins deja cîte ceva, dar ştim amîndouă cît de mult îi mai trebuie... şi cît de repede. (Se apropie de Paul, îl ţintui cu privirea.) La revedere, tinere om. Sper să reuşeşti. Iar de nu... noi tot vom izbuti pînă la urmă.

Se întoarse pentru ultima dată către Jessica şi amîndouă schimbară o privire cu înţeles. Apoi Cucernica Maică părăsi încăperea, în foşnetul aspru al robei, fără a mai privi înapoi. Îi şi alungase din gînd pe cei rămaşi înăuntru.

Dar Jessica apucase să vadă lacrimile de pe obrajii zbîrciţi. Iar lacrimile acelea erau mai neliniştitoare decît toate cuvintele, decît toate semnele pe care le schimbaseră în acea zi.

Aţi citit că Muad'Dib nu avea, pe Caladan, tovarăşi de joacă de vîrsta lui. Pericolele erau mult prea mari. Dar Muad'Dib avea minunaţi învăţători şi prieteni. Aşa era Gurney Halleck, soldatul-trubadur, ale cărui balade le veţi cînta pe măsură ce veţi citi din această carte. Aşa era Thufir Hawat, bătrînul mentat şi Maestru Asasin, care băga spaima pînă şi în inima Împăratului Padişah. Aşa erau Duncan Idaho, Maestrul Spadasin din Casa Ginaz, doctorul Wellington Yueh, un nume pătat de trădare, dar strălucitor prin ştiinţă, doamna Jessica, ce-şi educa fiul după Metoda Bene Gesserit şi, desigur, Ducele Leto, ale cărui virtuţi paterne au fost mult timp ignorate.

Fragment din **Istoria copilului Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

THUFIR HAWAT se strecură în sala de exerciţiu şi închise fără zgomot uşa. Cîteva clipe rămase nemişcat. Se simţea bătrîn, obosit, bătut de furtuni. Îl durea iarăşi piciorul stîng, rănit pe vremuri, în serviciul bătrînului Duce.

Trei generaţii Atreides, gîndi.

La capătul celălalt al spaţioasei încăperi scăldate în lumina puternică a soarelui de amiază, ce pătrundea prin luminatorul din tavan, îl văzu pe băiat, aşezat cu spatele la uşă, absorbit de hîrtiile şi de hărţile împrăştiate pe masa de lucru.

De cîte ori să-i mai repet să nu stea niciodată cu spatele la o uşă?

Hawat tuşi încetişor. Paul rămase aplecat deasupra mesei.

Un nor trecu prin faţa soarelui. Hawat tuşi încă o dată.

Paul îşi îndreptă spatele şi spuse, fără să se întoarcă:

— Ştiu. Stau cu spatele la uşă.

Înăbuşindu-şi zîmbetul, Hawat traversă încet camera.

Paul nu-şi ridică privirea decît în clipa în care bătrînul se opri la colţul mesei. Pe chipul oacheş şi brăzdat de riduri al mentatului, ochii scînteiau ageri.

— Ţi-am auzit paşii pe coridor, zise Paul. Te-am auzit şi cînd ai deschis uşa.

— Zgomotele pe care le produc eu pot fi imitate.

— Aş recunoaşte deosebirea.

E-n stare, gîndi Hawat. *Cu siguranţă că vrăjitoarea de maică-sa îi dă învăţaturi dintre cele mai tainice. Mă-ntreb ce părere are despre treaba asta preţioasa ei şcoală? Poate că tocmai de aceea o vor fi trimis pe bătrîna inspectoare; ca s-o aducă la ordine pe scumpa noastră doamnă Jessica.*

Hawat îşi trase un scaun de partea cealaltă a mesei, se aşeză cu faţa la Paul şi la uşă. Făcu lucrul acesta cu vădite intenţii demonstrative, apoi se lăsă pe spate şi-şi plimbă privirea prin încăpere. Sala i se păru deodată bizară, străină. Cea mai mare parte a mobilierului fusese deja expediată pe Arrakis. Mai rămăseseră puţine lucruri: o masă de antrenament, o oglindă pentru exerciţii de scrimă, cu prismele de cristal imobile şi, alături, manechinul — peticit şi umflat, asemeni unui străvechi pedestraş tăbăcit şi mutilat în războaie.

Ca mine, gîndi Hawat.

— Thufir, la ce te gîndeşti? întrebă Paul.

Hawat îl privi.

— Mă gîndeam că în curînd vom părăsi locul acesta şi, probabil, nu-l vom mai revedea niciodată.

— De-asta eşti trist?

— Trist? Nu, ar fi absurd! Trist este să te desparţi de prieteni. Un domiciliu e doar un domiciliu. (Aruncă o privire spre hărţile de pe masă.) Iar Arrakisul nu-i decît un alt domiciliu.

— Te-a trimis tata să vezi în ce ape mă scald?

Hawat se încruntă — perspicacitatea băiatului nu contenea să-l uimească. Dădu din cap.

— Ştiu că ai fi preferat să vină el însuşi, dar cred că-ţi dai seama cît e de ocupat. Va veni ceva mai tîrziu.

— Citeam despre furtunile de pe Arrakis.

— Furtunile... Aha!

— Par destul de urîte.

— Urîte? Puţin spus. Furtunile acelea se dezvoltă pe cîte şase-şapte mii de kilometri de şes şi se stîrnesc din te miri ce — forţa Coriolis, alte furtuni, orice le poate oferi un gram de energie. Ating viteze de şapte sute de kilometri pe oră şi cară cu ele tot ce găsesc în cale: nisip, praf, totul. Rod carnea de pe oase şi prefac oasele-n pulbere.

— De ce nu există control meteorologic?

— Arrakisul ridică probleme deosebite. Preţurile sînt extrem de mari, este nevoie de întreţinere şi multe altele. Ghilda pretinde o sumă exorbitantă pentru controlul prin satelit iar Casa tatălui tău nu-i dintre cele mai avute, băiete. Ştii asta.

— Fremeni * ai văzut vreodată?

** Locuitori ai deşerturilor de pe Arrakis.*

Îi zboară gîndurile de colo-colo, astăzi, gîndi Hawat.

— Probabil c-am văzut, răspunse. Nu se deosebesc prea mult de locuitorii din grabene şi doline. Poartă cu toţii mantii lungi, largi. Iar cînd se află în loc închis, put la fel, şi unii, şi alţii. Din cauza îmbrăcăminţii de corp — a aşa-ziselor "distraie" —, care recuperează şi regenerează apa din organism.

Paul îşi simţi dintr-o dată cerul gurii uscat şi-şi aminti un vis în care suferea de sete. Înghiţi. Gîndul că lipsa apei îi silea pe oameni să-şi recicleze umiditatea din corp îl făcu să se înfioare.

— Apa e preţioasă acolo, şopti el.

Hawat dădu din cap, gîndind: *Cred că am reuşit să-l fac să înţeleagă primejdiile şi ostilitatea planetei. Ar fi o nebunie să ne ducem acolo fără să avem tot timpul în minte vrăjmăşia lumii aceleia.*

Paul îşi ridică privirea către tavan. Observă că afară începuse să plouă. Văzu picăturile mari care izbeau metasticla cenuşie a luminatorului.

— Apă, rosti.

— Ai să înveţi să preţuieşti apa, spuse Hawat. Chiar dacă tu, fiul Ducelui, n-o să-i simţi niciodată lipsa, vei vedea peste tot în jurul tău obsesia setei.

Paul îşi umezi buzele cu vîrful limbii. Gîndurile i se întoarseră cu o săptămînă în urmă, la ziua în care fusese pus la încercare de Cucernica Maică. Şi ea îi vorbise despre ravagiile lipsei de apă.

"O să cunoşti Cîmpiile Funebre", spusese ea. "O să cunoşti pustiurile pîrjolite, deşertul în care nu rezistă decît mirodenia şi viermii nisipurilor. Ochii tăi or să-şi întunece culoarea ca să poată suporta văpaia soarelui. O gaură ferită de vînt şi ascunsă vederii va fi un adăpost. Va trebui să mergi purtat de propriile tale picioare — fără topter, fără maşină, fără animal care să te care în spate."

Paul fusese impresionat mai degrabă de tonul ei — psalmodiat şi vibrant — decît de vorbele pe care le rostea.

"Lumea Arrakisului — spusese ea — khala, e împărăţia pustiului. Lunile îţi vor fi prietene, soarele duşman."

Paul o simţise pe mama sa părăsindu-şi locul de la uşă, venind lîngă el. Jessica o privise pe Cucernica Maică şi întrebase: "Nu vezi nici o speranţă, Cuvioşia-Ta?"

"Pentru taică-său, nu." Apoi bătrîna îi făcuse semn Jessicăi să tacă şi îşi coborîse privirea spre Paul. "Să nu uiţi niciodată ce-am să-ţi spun acum, băiete: o lume se sprijină pe patru lucruri..." Ridicase patru degete noduroase. "Învăţătura celor înţelepţi, dreptatea celor mari, rugăciunile celor credincioşi şi dîrzenia celor bravi. Dar toate astea nu înseamnă nimic..." Îşi strînsese degetele pumn şi încheiase: "... fără un conducător care cunoaşte arta guvernării. Aceasta să fie ştiinţa ta!"

Trecuse o săptămînă de la vizita Cucernicei Maici. Dar cuvintele pe care le pronunţase îşi vădeau abia în clipa asta întregul înţeles. Acum, stînd în sala de exerciţiu, alături de Thufir Hawat, Paul simţi muşcătura adîncă a fricii. Îşi ridică privirea. Mentatul îl scruta încruntat.

— Ce visai adineaori?

— Ai cunoscut-o pe Cucernica Maică?

— Vrăjitoarea de Dreptvorbitoare de la Curtea Imperială? (Un interes brusc animă ochii lui Hawat.) Am cunoscut-o.

— Ea...

Paul se poticni. Îşi dădu seama că nu-i putea destăinui lui Hawat încercarea la care fusese supus. Inhibiţiile aveau rădăcini adînci.

— Ei? Ce-a făcut?

Paul inspiră adînc, de două ori.

— A spus un lucru. (Închise ochii, redeşteptă cuvintele şi, cînd vorbi, glasul lui împrumută fără voie ceva din tonul bătrînei:) "Tu, Paul Atreides, coborîtor din regi, fiu de Duce, trebuie să înveţi să conduci. E un lucru pe care nu l-a făcut nici unul dintre strămoşii tăi". (Paul deschise ochii.) Vorbele ei m-au înfuriat. I-am spus că tatăl meu guvernează o planetă. Mi-a răspuns: "E pe cale s-o piardă". Atunci i-am spus că tata va primi o planetă şi mai bogată. A răspuns: "O va pierde şi pe aceea." Am vrut să fug la el, să-l avertizez, dar ea a zis că fusese deja avertizat — de tine, de mama, de mulţi alţii.

— E drept, murmură Hawat.

— Atunci, de ce plecăm?

— Pentru că aşa a poruncit Împăratul. Şi pentru că, în pofida celor spuse de-o vrăjitoare şi-o spioană, există încă speranţe. Ce altceva a mai perorat fîntîna aceea străveche de înţelepciune?

Paul îşi privi pumnul mîinii drepte, încleştat sub tăblia mesei. Încet, sili muşchii să se destindă. *Bătrîna... parcă mi-a făcut farmece. Să fie cu putinţă?*

— M-a întrebat dacă ştiu ce-nseamnă a conduce. I-am răspuns că înseamnă a comanda. Atunci a zis că va trebui să mă dezbar de multe învăţături greşite.

Aici a nimerit-o destul de bine, observă în sinea lui mentatul. Îi făcu semn lui Paul să continue.

— A mai spus că un conducător trebuie să înveţe să convingă, nu să constrîngă. Că trebuie să dureze cea mai caldă vatră, ca să atragă oamenii cei mai buni.

— Cum şi-o fi-nchipuind că a atras tatăl tău oameni ca Duncan şi Gurney?

Paul ridică din umeri.

— Pe urmă a zis că un bun conducător trebuie să înveţe limba lumii sale, pentru că fiecare lume are limba ei. Am întrebat-o dacă pe Arrakis nu se vorbeşte galach, dar ea a spus că nu la asta s-a referit, ci la limba pietrelor şi-a vieţuitoarelor, limba pe care n-o aud numai urechile. Eu am spus că asta-i ceea ce doctorul Yueh numeşte Misterul Vieţii. Hawat rîse scurt.

— Şi ea cum a reacţionat?

— Cred că şi-a ieşit din sărite. A spus că misterul vieţii nu e o problemă ce se cere rezolvată, ci o realitate care trebuie trăită. Atunci i-am citat Prima Lege a mentatului: "Nici un proces nu poate fi înţeles dacă e întrerupt. Înţelegerea trebuie să însoţească desfăşurarea procesului, trebuie să se contopească şi să se desfăşoare odată cu el". Mi s-a părut că răspunsul a satisfăcut-o.

Parcă i-a mai venit inima la loc, gîndi Hawat. *Dar e clar că zgripţuroaica l-a speriat. De ce-o fi făcut asta?*

— Thufir, Arrakisul e chiar aşa rău pe cît spunea ea?

— Nimic n-ar putea fi chiar aşa rău, răspunse Hawat şi se sili să zîmbească. Uite... de pildă, fremenii, locuitorii proscrişi ai deşertului. După o primă şi rapidă analiză, îţi pot spune că sînt cu mult mai mulţi decît îşi închipuie Imperiul. Locuiesc oameni acolo, băiete! O mulţime de oameni... (Ridică un deget lung şi subţire la înălţimea ochilor.)... şi oamenii aceia îi urăsc de moarte pe Harkonneni. Dar nu cumva să sufli vreun cuvînt în legătură cu asta. Acum îţi vorbeşte consilierul tatălui tău.

— Tata mi-a povestit odată despre Salusa Secundus. Nu crezi, Thufir, că se aseamănă mult cu Arrakisul? Poate nu sub cele mai rele aspecte, dar se aseamănă.

— Nu cunoaştem nimic despre Salusa Secundus, în clipa de faţă. Ştim doar, într-o oarecare măsură, cum era cu mult timp în urmă... Dar din cîte ştim, da, ai dreptate.

— Fremenii vor fi de partea noastră?

— E o posibilitate. (Hawat se ridică.) Astăzi plec pe Arrakis. Pînă ne vom revedea, să ai grijă de tine. Măcar ca să-i faci pe plac unui moşneag care se mîndreşte cu tine. Bine? Vino-ncoace şi aşează-te cu faţa ia uşă, ca un băiat de treabă. Nu pentru că te-ar paşte vreo primejdie în castelul acesta, dar trebuie să te obişnuieşti aşa.

Paul se sculă şi dădu ocol mesei.

— Pleci azi, deci?

— Azi. Iar voi, mîine. Data viitoare ne vom întîlni pe pămîntul noii tale patrii. (Hawat strînse bicepsul drept al lui Paul şi adăugă:) Braţul cuţitului. Să-l ţii mereu pregătit, auzi? Şi scutul la intensitatea maximă.

Descleştă degetele, bătu uşor cu palma umărul lui Paul, se întoarse şi se îndreptă cu paşi grăbiţi către uşă.

— Thufir!

Hawat se opri în prag şi privi înapoi.

— Să nu stai cu spatele la vreo uşă.

Un surîs lumină faţa ridată.

— N-am s-o fac, băiete. Fii sigur că n-am s-o fac.

Apoi ieşi, închizînd uşor uşa în urma lui.

Paul se aşează pe scaunul lăsat liber de Hawat, aranjă hîrtiile de pe masă. *Încă o zi,* gîndi. Îşi plimbă ochii prin încăpere. *Plecăm.* Gîndul plecării i se păru deodată mai real ca oricînd. Îşi aminti un alt lucru pe care îl spusese bătrîna: că o lume este suma multor elemente — oamenii, solul, vieţuitoarele, lunile, mareele, sorii —, suma necunoscută care se numeşte *natură;* un termen vag, complet lipsit de semnificaţia *prezentului. Dar ce înseamnă prezentul?* se întrebă.

Uşa se deschise brusc şi un bărbat butucănos şi urît intră clătinîndu-se sub greutatea vrafului de arme pe care-l căra în braţe.

— Ei, Gurney Halleck! exclamă Paul. Eşti noul Maestru Armurier?

Cu o lovitură de călcîi, Halleck trînti uşa.

— Ştiu că ţi-ar fi convenit să vin pentru vreun joc, răspunse el. Îşi făcu ochii roată, observînd că oamenii lui Hawat verificaseră deja locul şi că sala prezenta siguranţă pentru moştenitorul Ducelui. Semnele subtile ale codului lor se zăreau peste tot.

Sub privirea lui Paul, omul se puse din nou în mişcare, îndreptîndu-se cu încărcătura de arme spre masa de antrenament. De umăr îi atîrna nelipsitul baliset, cu multiplectrul strecurat printre cele nouă coarde, la partea de sus a gîtului.

Halleck trînti armele pe masă şi începu să le alinieze: rapiere, pumnale, kindjale, paralizatoare, centuri-scuturi. Apoi se întoarse, zîmbi şi cicatricea lăsată de Şfichiui de viţă neagră îi încreţi obrazul.

— Va să zică nici bună ziua nu-mi dai, împieliţatule, spuse el. Iar lui moş Hawat, ce ghimpe i-ai înfipt în suflet? Pe coridor, a trecut pe lîngă mine de parcă alerga la înmormîntarea duşmanului său de moarte.

Paul surîse. Dintre toţi oamenii tatălui său, Gurney Halleck îi era cel mai drag. Îi cunoştea temperamentul şi stările sufleteşti schimbătoare — "toanele" lui. Pentru el, Gurney era mai degrabă un prieten decît un mercenar oarecare.

Halleck lăsă să-i alunece balisetul de pe umăr şi începu să-l acordeze.

— Nu doreşti, nu vorbeşti, mormăi.

Paul se ridică şi veni lîngă el.

— Ia spune, Gurney, ne pregătim de muzică în timp ce alţii se pregătesc de luptă?

— Aha! făcu Halleck. Azi îi luam la rost pe cei vîrstnici. Încercă un acord, clătină din cap.

— Unde-i Duncan Idaho? Nu cu el trebuia să am ora de scrimă?

— Duncan conduce al doilea val, pe Arrakis. Va trebui să te mulţumeşti cu amărîtul de Gurney, care tocmai s-a-ntors de pe cîmpul de luptă şi tînjeşte după muzică. (Luă alt acord, îl ascultă şi zîmbi.) Cît despre tine, consiliul a ajuns la concluzia că eşti un luptător prea nevolnic şi că-i mai bine să înveţi lăutăria, ca să nu-ţi iroseşti chiar de tot viaţa.

— Da? Atunci, cîntă-mi ceva. Măcar să fiu sigur ce *nu* trebuie să fac.

— Ahaa! rîse Gurney şi începu să cînte *Galasiencele,* în timp ce multiplectrul părea să zboare peste strunele instrumentului.

"Of-of, galasiencele toate
Se dau pentru nestemate,
Iar pe-Arrakis, pentru apă, orice fetişcană!
Dar de vrei să ai norocul
Să dai de-o damă ca focul
Caută pîn-ai să găseşti o caladanianã!"

— Nu-i rău pentru unul care abia ţine plectrul, comentă Paul. Dar dacă te-ar auzi mama cîntînd asemenea măscări în castel, ar pune să se decoreze cu urechile tale zidurile de-afară.

Gurney se trase de urechea stîngă.

— N-ar fi un ornament prea frumos. Arată rău al naibii, după tot ce-au îndurat ascultînd pe la uşi bazaconiile cu care un tînăr cunoscut de-al meu îşi chinuie balisetul.

— Se vede treaba că nu ţi s-a mai presărat de mult nisip în aşternut, replică Paul. Luă repede una din centurile de pe masă şi se încinse cu ea. Atunci, să ne batem!

Halleck făcu ochii mari şi exclamă cu prefăcută mirare:

— Aşa?! Care va să zică tu ai fost puşlamaua! Ei bine, apără-te, domnişorule! Apără-te! (Înşfăcă o rapieră, o răsuci în aer şi răcni:) Vreau răzbunare!

Paul apucă rapiera rămasă, o arcui o dată în mîini şi se postă în *aguile,* cu un picior înainte, imitînd aerul solemn al doctorului Yueh.

— Ce nătărău şi-a găsit tata să-mi trimită ca să mă-nveţe meşteşugul armelor, declamă el. Gurney Halleck, un ageamiu care nu ţine minte nici prima lecţie a luptei cu scuturi!

Apăsă butonul de activare de pe centură şi simţi imediat, pe frunte şi în lungul spinării,

furnicăturile cîmpului defensiv. Zgomotele exterioare, filtrate de scut, se estompară.

— În lupta cu scuturi, reluă el pe un ton didactic, trebuie să fii rapid în apărare şi lent în atac. Singurul scop al atacului este de a dezorienta adversarul, de a-l determina să comită o greşeală fatală. Scutul respinge loviturile iuţi, dar lasă să treacă un kindjal strecurat cu încetineală!

Înălţă rapiera, fandă scurt şi o aduse fulgerător înapoi, pentru a-i imprima numaidecît mişcarea lentă, menită să străpungă cîmpul de forţă al unui scut.

Halleck urmări acţiunea şi nu-şi schimbă poziţia decît în ultima clipă, lăsînd lama cu vîrf bont să-i treacă pe lîngă piept.

— Viteza a fost excelentă, comentă el sec. Dar o contră joasă, cu un şiş, te-ar fi prins complet descoperit.

Înciudat, Paul făcu un pas înapoi.

— Pentru nesocotinţa asta, ar trebui să-ţi învineţesc fundul, îl admonestă Halleck. Scoase din teacă unul din kindjalele de pe masă şi i-l ţinu înaintea ochilor. În mîna unui duşman, cuţitul ăsta ţi-ar putea vărsa sîngele! Eşti un elev bun, mai bun decît oricare altul, dar ţi-am mai atras atenţia că n-ai voie, nici măcar în joacă, să laşi un om cu moartea în mînă să-ţi pătrundă garda.

— Adevăru-i că azi nu prea am poftă, spuse Paul.

— N-ai poftă?! strigă indignat Halleck. Ce-are a face *pofta* aici? Te baţi cînd trebuie, nu cînd *ai poftă!* Pofta e pentru călărit sau pentru făcut amor! Ori pentru cîntat la baliset! Nu pentru luptă!

— Regret, Gurney...

— Nu regreţi destul!

Halleck îşi activă la rîndul său scutul şi-şi chirci trupul, cumpănind kindjalul în mîna stîngă întinsă, ridicînd cu dreapta rapiera.

— Şi-acum, fără glumă: apără-te!

Făcu un salt brusc într-o parte, apoi înainte, atacînd năvalnic.

Paul bătu în retragere, pară lovitura. Cele două scuturi se atinseră, respingîndu-se cu o descărcare electrică, şi Paul simţi pe piele furnicătura contactului. *Ce l-a apucat?* gîndi el. *Asta nu mai e joacă!* Scutură mîna stîngă şi prinse în palmă mînerul pumnalului care alunecă din teaca fixată la încheietură.

— Aha! făcu Halleck. Simţi că mai ai nevoie de o armă! *Trădare?* se întrebă Paul. *Nu! Gurney nu poate fi trădător.*

Îşi continuară duelul prin toată sala, schimbînd lovitură după lovitură — atac şi paradă, fentă şi contrafentă. Aerul din interiorul scuturilor deveni greu. Era solicitat din plin, iar aerisirea lentă din zonele marginale nu reuşea să-l împrospăteze destul. Cu fiecare nou contact al scuturilor, mirosul de ozon se făcea tot mai puternic.

Paul se retrăgea pas cu pas, dar începu să-şi dirijeze retragerea spre masa de antrenament. *Dacă izbutesc să-l atrag lîngă masă,* gîndi, *am să-i arăt un mic truc. Hai, Gurney, încă un pas!*

Halleck făcu pasul.

Paul pară o nouă lovitură în jos, se răsuci, văzu rapiera lui Halleck poticnindu-se în muchia mesei. În clipa următoare, sări în lături, simulă un atac la cap cu rapiera, în timp ce, cu pumnalul din cealaltă mînă, străpunse scutul lui Halleck, în dreptul gîtului. Opri lama la un centimetru de vena jugulară.

— Asta voiai? şuieră el.

— Aruncă o privire în jos, băiete, rosti gîfîind Gurney.

Paul îi dădu ascultare şi văzu kindjalul strecurat pe sub marginea mesei, cu vîrful aproape lipit de pîntecul lui.

— Ne-am fi răpus unul pe altul, spuse Halleck. Dar recunosc că ai luptat ceva mai bine cînd ai văzut că se-ngroaşă gluma. Ai prins *poftă,* ca să zic aşa.

Rînji lupeşte, şi cicatricea îi boţi obrazul. Paul zise:

— M-ai atacat de parcă... Chiar ai fi fost în stare să faci vărsare de sînge?

Halleck îşi retrase kindjalul şi se îndreptă.

— Dac-ai fi luptat o singură clipă sub posibilităţile tale, da. Îţi lăsam o crestătură de nu mă uitai toată viaţa. Nu vreau să-mi văd elevul preferat, măcelărit de prima lepădătură Harkonnen care-i va ieşi în cale.

Paul îşi dezactivă scutul şi se sprijini de masă ca să-şi tragă sufletul.

— Nu zic că n-am meritat lecţia, Gurney. Dar dacă mă răneai, l-ai fi mîniat pe tata. De ce să plăteşti tu pentru greşelile mele?

— În privinţa asta, greşeala ar fi fost şi a mea. Iar o cicatrice sau două, de pe urma exerciţiilor, nu-s nici o tragedie. Pînă acum ai avut noroc. Cît despre tatăl tău... Ducele m-ar pedepsi doar dacă n-aş scoate din tine un luptător de mîna-ntîi. Greşeam cu adevărat dacă nu-ţi demonstram cît de falsă-i ideea asta cu *pofta,* care ţi-a căşunat aşa, deodată.

Paul îşi îndreptă poziţia şi vîrî pumnalul în teaca de la încheietură.

— Ceea ce facem noi aici nu-i tocmai joacă, adăugă Halleck.

Paul dădu din cap. Seriozitatea neobişnuită a lui Gurney, atitudinea lui cumpătată, îl

impresionaseră. Privi cicatricea stacojie de pe obrazul soldatului şi-şi aminti că fusese lăsată de biciul lui Rabban Bestia, într-una din ocnele de sclavi ale Harkonnenilor, pe Giedi Prim. I se făcu deodată ruşine că se îndoise de Halleck, chiar şi pentru o clipă. Îşi dădu seama că cicatricea aceea era o urmă a suferinţei — a unei suferinţe la fel de cumplite, poate, ca suferinţa pe care i-o provocase lui Cucernica Maică. Izgoni gîndul; era ca o suflare de gheaţă în universul lor.

— Cred c-aş fi preferat puţină joacă, astăzi, spuse el. De la o vreme, văd peste tot numai figuri grave.

Halleck se întoarse cu spatele, ca să-şi ascundă tumultul sentimentelor. Îşi simţi ochii arzînd. Şi o durere în adîncul fiinţei. O durere ca o cicatrice lăuntrică — tot ce mai rămăsese dintr-o rană veche, vindecată de timp.

Cît de devreme trebuie să înveţe copilul acesta să fie bărbat, gîndi. *Cît de devreme trebuie să citească inscripţia din mintea lui şi să înţeleagă necesitatea brutală a precauţiei care-i dictează: "Fereşte-te de semenii tăi!"*

Spuse, fără să se întoarcă:

— Ţi-am simţit pofta de joacă, băiete, şi, crede-mă, nu m-aş fi dat în lături. Dar nu mai avem timp de joacă. Mîine plecăm pe Arrakis. Arrakisul e real. Harkonnenii sînt reali.

Paul îşi atinse fruntea cu lama rapierei.

Întorcîndu-se, Halleck văzu salutul şi încuviinţă cu o înclinare a capului. Apoi arătă spre manechinul de exerciţiu.

— O să ne ocupăm de sincronizare. Vreau să te văd cum îi ţii piept zdrenţărosului ăluia. Am să-l comand de-aici, ca să-ţi supraveghez fiecare mişcare. Şi te previn că azi o să-ncerc cîteva contre noi. E un avertisment pe care nu-l vei auzi niciodată de la un duşman adevărat.

Paul se ridică pe vîrfuri pentru a-şi relaxa muşchii. Înţelegea deodată că viaţa lui era supusă acum unor schimbări rapide şi se simţea cuprins de sobrietate. Veni lîngă manechin, împunse cu vîrful rapierei comutatorul de pe pieptul păpuşii, simţi cîmpul defensiv respingîndu-i lama.

— *En garde!* strigă Halleck, şi manechinul atacă.

Paul îşi activă scutul, pară asaltul şi contraatacă.

Halleck îl urmărea, în timp ce mînuia comenzile. Mintea lui părea împărţită în două: o parte era atentă la exerciţiu, cealaltă rătăcea aiurea.

Sînt un pom fructifer sănătos, îşi spunea. *Sînt plin de sentimente sănătoase, de însuşiri sănătoase... fructe numai bune de cules.*

Fără să ştie de ce, îi veni în gînd imaginea surorii sale mai mici. Îşi amintea perfect chipul ei de spiriduş. Dar sora lui murise... Într-o casă de plăceri pentru soldaţii Harkonnenilor. Îi plăceau panselele... sau margaretele? Nu-şi mai amintea. Îl mîhnea faptul că nu-şi amintea.

Paul contră un atac lent al manechinului şi aplică un *entretisser* cu stînga.

Al naibii! se miră Halleck, atent dintr-o dată la manevrele dibace ale băiatului. *A studiat şi s-a antrenat de unul singur. Asta nu-i stilul lui Duncan şi nici eu nu l-am învăţat aşa ceva.*

Dar gîndul nu făcu decît să-i sporească tristeţea. *Uite că mi-a pierit şi mie "pofta",* îşi zise. Se pomeni întrebîndu-se dacă lui Paul i se întîmpla vreodată, în toiul nopţii, să tresară speriat la zgomotele din pernă.

"Dacă dorinţele ar fi peşti", murmură, "ne-am azvîrli cu toţii năvoadele".

Era o vorbă a mamei sale, care-i venea în minte ori de cîte ori simţea vălul negru al zilei de mîine. Apoi cugetă la rezonanţa stranie a acestor cuvinte, acum, înaintea plecării pe o planetă care nu cunoscuse niciodată marea sau peştii.

YUEH (yu e), Wellington (wel ing-tun), stdrd 10 082-10191; doctor în medicină al Şcolii Suk (abs. stdrd 10112); căs.: Wanna Marcus, B.G. (stdrd 10 092-10 186?); cunoscut mai ales ca trădătorul Ducelui Leto Atreides. (Cf. Bibliografia, Anexa VII: Condiţionarea Imperială şi art. " Trădarea".)

Fragment din **Dicţionarul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

DEŞI ÎL AUZISE pe doctorul Yueh intrînd în sala de exerciţiu şi-i remarcase mersul cu paşi voit măsuraţi, Paul rămase întins pe masă, cu faţa în jos, în poziţia în care-l lăsase maseuza. Senzaţia de destindere, după antrenamentul cu Gurney Halleck, era delicioasă.

— Văd că te simţi bine, rosti Yueh cu vocea lui calmă şi ascuţită. Paul îşi înălţă capul. Silueta ţeapănă a doctorului era la cîţiva paşi de masă. O măsură dintr-o privire — costumul negru, mototolit, capul masiv, pătrăţos, buzele roşii şi mustaţa pe oală, diamantul Condiţionării Imperiale tatuat pe

frunte. Părul lung şi negru se răsfira pe umărul drept, prins în inelul de argint al Şcolii Suk.

— Vei fi, desigur, încîntat să afli că azi n-o să mai avem timp pentru lecţii, spuse Yueh. Tatăl tău soseşte îndată.

Paul se ridică.

— Am avut însă grijă ca pe durata voiajului spre Arrakis să ai la dispoziţie un proiector şi cîteva lecţii înregistrate.

— Oh!

Paul începu să se îmbrace. Se simţea cuprins de emoţie la gîndul întîlnirii cu tatăl său. Petrecuseră atît de puţin timp împreună de cînd sosise ordinul Împăratului de a prelua fieful Arrakis...

Yueh se îndreptă spre masa de lucru, gîndind: *Cît de mult s-a dezvoltat băiatul în ultimele luni. Ce iroseală! Ce tristă iroseală!* Apoi îşi aminti: *Nu trebuie să şoväi. Ceea ce fac este ca să fiu sigur că fiarele de Harkonneni n-o vor mai chinui pe Wanna mea.*

Paul veni lîngă el, încheindu-şi tunica.

— Ce voi avea de studiat în timpul călătoriei?

— Ăăă... formele de viaţă terranoide de pe Arrakis. Se pare că unele dintre ele s-au adaptat foarte bine la condiţiile planetei. Cum, încă nu e prea clar. Cînd vom ajunge acolo, va trebui să iau legătura cu ecologul planetei — un oarecare doctor Kynes — şi să particip la cercetările pe care le efectuează.

Şi, imediat, gîndi: *Ce tot spun ? Sînt făţarnic pînă şi cu mine însumi.*

— Va fi şi ceva în legătură cu fremenii? întrebă Paul.

— Cu fremenii?

Yueh începu să bată cu degetele în masă, apoi, observînd privirea lui Paul, îşi retrase mîna.

— Poate vrei să-mi spui ceva despre toată populaţia Arrakisului, zise Paul.

— Da, cum să nu. Există două mari grupuri distincte. Unul e cel al fremenilor. Celălalt este format din locuitorii din grabene, doline şi albii. Dar am auzit că sînt frecvente căsătoriile mixte. Femeile din albii şi doline preferă soţi fremeni. Bărbaţii caută neveste fremene. Au o zicală: "Lustrul vine de la oraş, iar înţelepciunea din deşert".

— N-ai nişte fotografii?

— Să văd ce pot să-ţi găsesc. În orice caz, ochii sînt caracteristica lor cea mai interesantă. Au ochii albaştri... complet albaştri, fără nici un pic de alb.

— O mutaţie?

— Nu. Fenomenul e provocat de saturaţia cu melanj a compoziţiei sanguine.

— Fremenii trebuie să fie oameni dîrji de vreme ce se încumetă să trăiască la marginea deşertului.

— Asta-i părerea generală. Îşi proslăvesc cuţitele în poeme. Femeile lor sînt la fel de aprige ca bărbaţii. Pînă şi copiii fremenilor sînt violenţi şi periculoşi. Cred că nu ţi se va îngădui să ai de-a face cu ei.

Paul rămase cu privirea aţintită la Yueh. Forţa evocatoare a puţinelor cuvinte în care doctorul schiţase imaginea fremenilor îl captivase. *Să-ţi cîştigi ca aliat un asemenea popor!*

— Dar viermii? întrebă după o clipă.

— Poftim?

— Aş vrea să aflu mai multe despre viermii de nisip.

— A, sigur. Am o bobină cu un exemplar mic, unul de numai o sută zece metri lungime şi vreo douăzeci şi doi diametru. A fost filmat în nord. Dar martori demni de încredere afirmă că au văzut viermi lungi de peste patru sute de metri şi e de presupus că există specimene şi mai mari.

Privirea lui Paul poposi pe una din hărţile desfăşurate pe masă — o reprezentare în proiecţie conică a regiunilor septentrionale ale Arrakisului.

— Centura deşertului şi zona polului sud sînt indicate ca nelocuibile. Din cauza viermilor?

— Şi a furtunilor.

— Dar orice ţinut poate fi transformat astfel încît să devină locuibil.

— Da, atunci cînd este economiceşte posibil. Pericolele Arrakisului sînt numeroase şi costisitoare. (Yueh îşi mîngîie colţurile mustăţii.) Trebuie să vină tatăl tău. Înainte de a pleca însă... am un cadou pentru tine. Am dat peste el în timp ce-mi împachetam lucrurile.

Depuse pe masă un obiect negru, paralelipipedic. Nu era mai lung decît prima falangă a degetului mare de la mîna lui Paul. Băiatul se mulţumi să privească. Yueh remarcă faptul şi gîndi: *Cît e de prudent!*

— Este o Biblie Catolică Portocalie foarte veche, reluă el, o biblie de voiaj pentru cei ce călătoresc în spaţiu. Nu-i bobină, ci o carte adevărată, tipărită pe hîrtie-filament. Are lupă şi sarcină electrostatică proprie. (Luă obiectul în mînă şi continuă, demonstrînd:) Sarcina comprimă arcurile dintre coperte, ţinînd cartea închisă. Apeşi pe margine — aşa — iar paginile pe care le-ai ales se resping între ele şi cartea se deschide.

— Ce mică e!

— Şi totuşi are o mie opt sute de pagini. Apeşi pe margine — aici, aşa — şi sarcina întoarce pagina

citită. Să nu atingi niciodată cu degetele suprafaţa paginii. Foiţa de filament este extrem de fragilă. (închise cartea şi i-o întinse lui Paul.) încearcă şi tu!

În timp ce-l privea cum manevra paginile, gîndi: *Îmi salvez conştiinţa. Îi ofer ajutorul religiei înainte de a-l trăda. Aşa o să-mi pot spune că a ajuns el acolo unde eu nu pot ajunge.*

— Cartea asta va fi datînd dinaintea apariţiei bobinelor, spuse Paul.

— E foarte veche. Dar acesta trebuie să rămînă secretul nostru, bine? Părinţii tăi ar putea să-l considere un cadou prea valoros pentru vîrsta ta.

Şi gîndi: *Cu siguranţă că Jessica s-ar întreba ce motive am avut.*

Paul închise cartea şi rămase cu ea în mînă.

— Dar... dacă-i atît de valoroasă...

— Consideră că-i un capriciu de om bătrîn, zise Yueh. Biblia aceasta mi-a fost dăruită şi mie cînd eram foarte tînăr. *(Trebuie să-i ademenesc şi mintea, şi interesul material,* gîndi, apoi spuse:) Deschide-o la Kalima patru sute şaizeci şi şapte, acolo unde scrie:

"Din apă ia fiinţă orice formă de viaţă". Pagina-i însemnată cu o crestătură uşoară pe muchia copertei.

Paul pipăi coperta şi simţi două crestături. Apăsă pe cea mai puţin pronunţată. Cartea i se deschise în palmă şi lupa alunecă deasupra paginii.

— Citeşte cu voce tare, îl îndemnă Yueh.

Paul îşi umezi buzele şi citi:

— "Gîndiţi-vă că surzii nu pot să audă. Dar, oare nu sîntem şi noi surzi? Ce simţuri ne lipsesc de nu putem vedea şi auzi o altă lume în jurul nostru? Şi ce-i această lume care ne înconjoară şi pe care n-o putem..."

— Încetează! rosti tăios Yueh.

Paul se opri, îl privi lung.

Yueh strînse pleoapele şi luptă să-şi recapete calmul. *Prin ce perversitate s-a deschis cartea tocmai la pasajul preferat al Wannei?*

Deschise ochii şi întîlni privirea lui Paul.

— Scuză-mă. Era... era pasajul preferat al... defunctei mele soţii. Nu pe acesta voiam să-l citeşti. Îmi trezeşte amintiri... dureroase.

— Sînt două semne, spuse Paul.

Asta era! gîndi Yueh. *Wanna şi-a însemnat pasajul. Degetele lui sînt mai sensibile decît ale mele şi au găsit semnul ei. A fost o întîmplare, atîta tot.*

— O să vezi că-i o carte interesantă, zise. Conţine mult adevăr istoric, cît şi o bună filosofie practică.

Paul privi cartea minusculă din podul palmei sale. Era atît de mică! Şi totuşi, ascundea un mister. Se întîmplase ceva, atunci cînd citise. Ceva trezise iarăşi gîndul ţelului cumplit.

— Tatăl tău poate veni dintr-o clipă în alta, spuse Yueh. Pune bine cartea. O să citeşti din ea cînd vei avea răgaz.

Paul atinse muchia copertei, aşa cum îi arătase Yueh, şi cartea se închise. O strecură în interiorul tunicii. Vreme de-o clipă, atunci cînd Yueh strigase la el, se temuse că i-o va lua înapoi.

— Îţi mulţumesc pentru cadou, doctore Yueh, rosti el, solemn. Va rămîne secretul nostru. Dacă-ţi pot oferi la rîndul meu vreun dar sau vreo favoare, te rog, nu te sfii să-mi spui.

— Eu... nu doresc nimic, răspunse Yueh.

Şi gîndi: *De ce mai stau aici să mă chinui? Şi să-l chinui şi pe sărmanul copil... chiar dacă nu-şi dă încă seama. Oh! Blestemaţi fie cîinii de Harkonneni! De ce m-au ales tocmai pe mine pentru mîrşăvia pe care-au pus-o la cale?*

> *Cum abordăm studiul Ducelui Leto Atreides, tatăl lui Muad'Dib ? Un om de o bunătate fără seamăn şi, in acelaşi timp, de o surprinzătoare răceală. Aşa era Ducele Leto. Totuşi, multe fapte ne deschid calea spre a-l înţelege: dragostea trainică pentru doamna sa Bene Gesserit, visurile pe care şi le-a făurit în legătură cu fiul său, devotamentul cu care l-au slujit oamenii săi. Iată-l, dar: o victimă în capcana Destinului, o figură solitară, a cărei lumină e estompată de strălucirea fiului. Dar oare nu se spune, pe bună dreptate, că fiul nu-i decît extensiunea tatălui?*
>
> *Fragment din* **Muad'Dib, comentarii de familie** *de prinţesa Irulan*

PAUL ÎL OBSERVĂ cu atenţie pe tatăl său care-şi făcea intrarea în sala de exerciţiu. Îi zări pe

soldaţii din gardă ocupînd poziţii pe coridor; apoi unul dintre ei închise uşa. Ca întotdeauna, Paul avu senzaţia prezenţei tatălui său — o prezenţă totală.

Ducele era înalt, cu pielea măslinie. Trăsăturile aspre ale feţei lui slabe nu erau îmblînzite decît de privirea adîncă a ochilor cenuşii. Purta o uniformă de lucru, neagră, cu însemnul heraldic al şoimului roşu. O centură-scut argintie, vădind patina unei folosinţe îndelungate, îi încingea talia îngustă.

— Lucrezi intens, fiule? întrebă el.

Se apropie de masă, îşi aruncă ochii peste hîrtiile care-o acopereau, apoi privirea lui dădu ocol încăperii înainte de a se reîntoarce la Paul. Se simţea istovit, împovărat de efortul dureros pe care-l făcea pentru a-şi ascunde oboseala. *Va trebui să profit de orice prilej şi să mă odihnesc în timpul călătoriei,* gîndi. *Pe Arrakis nici vorbă nu va fi de odihnă.*

— Nu chiar intens, răspunse Paul. Totu-i atît de...

Ridică din umeri.

— Da. Dar mîine plecăm. O să ne instalăm într-o casă nouă şi-o să lăsăm în urma noastră toate necazurile.

Paul dădu din cap şi-n minte îi năvăliră deodată cuvintele Cucernicei Maici: *"Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic".*

— Tată, Arrakisul e chiar atît de periculos cum spun toţi? Ducele se strădui să pară cît mai degajat, se aşeză pe un colţ al mesei, zîmbi. Un întreg discurs i se înfiripă în minte — un discurs dintre acelea pe care le-ar fi putut folosi pentru a risipi negura din sufletele oamenilor săi, înainte de luptă. Dar cuvintele îi îngheţară pe buze, stăvilite de un singur gînd: *Acesta e fiul meu.*

— Există pericole, recunoscu el.

— Hawat mi-a spus că avem un plan în legătură cu fremenii, zise Paul. Şi se întrebă: *De ce nu-i spun ce-a zis bătrîna? Cum de mi-a pus lacăt la gură?*

Ducele observă frămîntarea fiului său.

— Ca de obicei, Hawat vede avantajul principal, spuse el. Dar mai sînt şi altele. De pildă... Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles — Compania CHOAM. Dîndu-mi Arrakisul, Majestatea Sa e obligată să-mi acorde şi un directorat în CHOAM... un avantaj subtil.

— CHOAM-ul deţine controlul mirodeniei.

— Iar Arrakisul şi mirodenia sa ne deschid larg porţile CHOAM-ului. Dar CHOAM-ul nu înseamnă numai melanj.

— Cucernica Maică nu te-a pus în gardă? izbucni Paul deodată. Îşi încleştă pumnii, simţindu-şi palmele ude de transpiraţie. Ce *efort* făcuse ca să poată rosti întrebarea!

— Mi-a spus Hawat că te-a băgat în sperieţi cu tot felul de avertismente în legătură cu Arrakisul. Nu lăsa temerile unei femei să-ţi întunece judecata. Nici o femeie nu vrea ca acei care-i sînt dragi să-şi pună viaţa-n primejdie. În spatele acelor avertismente se afla persoana mamei tale. Consideră-le drept semnul dragostei ce ne-o poartă.

— Dar ea ştie de fremeni?

— Da. Şi mai ştie şi alte lucruri.

— Ce lucruri?

Adevărul ar putea fi mai rău decît îşi închipuie, gîndi Ducele. *Dar şi primejdiile sînt preţioase, dacă eşti învăţat să le înfrunţi. Iar în privinţa asta, fiul meu n-a fost cruţat niciodată — ştie ce-nseamnă pericolul. Mai are însă nevoie de plămădeală; e tînăr.*

— Puţine sînt bunurile care scapă CHOAM-ului, spuse el. Cherestea, cai, asini, vite, îngrăşăminte naturale, rechini, piei de balenă — tot felul de mărfuri, de la cele mai prozaice pînă la cele mai exotice... Pînă şi prăpăditul nostru de orez pundi de pe Caladan. CHOAM-ul comercializează orice acceptă să transporte Ghilda, începînd cu obiectele de artă de pe Ecaz şi terminînd cu maşinile de pe Ix şi Richesse. Dar toate astea nu înseamnă nimic pe lîngă melanj. Cu un singur pumn de melanj poţi cumpăra un domeniu pe Tupile. Melanjul nu poate fi obţinut pe cale artificială; trebuie extras din solul Arrakisului. Melanjul e unic, Şi are incontestabile proprietăţi geriatrice.

— Iar de acum înainte va fi sub controlul nostru?

— Într-o oarecare măsură. Important însă e altceva. Gîndeşte-te la mulţimea Caselor care depind de profiturile CHOAM-ului, şi mai gîndeşte-te că majoritatea acestor profituri depinde de un singur produs: mirodenia. Imaginează-ţi ce s-ar întîmpla dacă, dintr-un motiv oarecare, ar scădea producţia de mirodenie.

— Posesorii de stocuri ar da lovitura, spuse Paul. Ceilalţi ar rămîne cu buzele umflate.

Ducele îşi îngădui un răgaz de satisfacţie amară, în timp ce-şi privea fiul şi se gîndea cît de pătrunzătoare, cît de perfect *educată* fusese remarca lui. Dădu din cap.

— Harkonnenii stochează mirodenii de peste douăzeci de ani, zise el.

— Şi intenţionează să provoace o scădere a producţiei, de care să fii făcut răspunzător *tu.*

— Vor ca numele Atreides să devină nepopular. Gîndeşte-te la Casele Landsraadului, care văd în mine un fel de lider — reprezentantul lor neoficial. Închipuie-ţi cum ar reacţiona, dacă m-aş face

vinovat de o diminuare considerabilă a cîştigurilor pe care le realizează. La urma urmelor, profitul personal contează mai presus de orice. Ducă-se dracului Marea Convenţie! Nimeni nu poate lăsa pe altul să-l aducă la sapă de lemn! (Un zîmbet sumbru apăru pe buzele ducelui.) Mi-ar întoarce cu toţii spatele. Indiferent ce mi s-ar întîmpla.

— Chiar dac-am fi atacaţi cu arme atomice?

— Nu s-ar ajunge pînă acolo. Nu printr-o sfidare *deschisă* a Convenţiei. Dar aproape orice altceva... inclusiv pulverizarea de substanţe toxice şi contaminarea solului.

— Atunci, de ce intrăm în capcană?

— Paul, rosti Ducele încruntîndu-se, faptul că ştim de existenţa capcanei reprezintă primul pas spre a o evita. Totul e ca un duel, fiule, dar la o scară mult mai vastă — o fentă care ascunde o altă fentă, dintr-o altă fentă... aparent, la nesfîrşit. Obiectivul nostru este să descurcăm iţele intrigii. Ştim că Harkonnenii stochează melanj. Următoarea întrebare pe care ne-o punem este; cine mai stochează? Astfel întocmim lista duşmanilor noştri.

— Anume?

— Unele Case despre care ştiam că ne sînt ostile şi altele pe care ni le credeam prietene. Dar deocamdată nu ele trebuie să ne preocupe, ci altcineva, mult mai important: iubitul nostru Împărat Padişah.

Brusc, Paul simţi că i se usucă gîtlejul.

— N-ai putea să convoci Landsraadul şi să dezvălui...

— Ca duşmanul să-şi dea seama că ştim în ce mînă ţine cuţitul? A, nu, Paul. Acum *vedem* cuţitul. Cine ştie unde va fi în momentul următor? Avertizînd Landsraadul n-am face decît să stîrnim o imensă confuzie. Împăratul ar nega totul. Cine l-ar contrazice? Ne-am alege doar cu un mic răgaz, riscînd totodată să provocăm haosul. Şi dincotro ar veni următorul atac?

— Toate Casele ar putea începe să stocheze mirodenie.

— Inamicul ne-a luat-o înainte: are un avans greu de recuperat.

— Împăratul, murmură Paul. Cu alte cuvinte, sardaukarii.

— Deghizaţi, fără-ndoială, în uniforme Harkonnen. Dar rămînînd aceiaşi soldaţi fanatici.

— Cum ne-ar putea ajuta fremenii contra sardaukarilor?

— Hawat ţi-a vorbit despre Salusa Secundus?

— Planeta-închisoare a Împăratului? Nu.

— Dar dacă-i mai mult decît o planeta-închisoare, Paul? Există o întrebare pe care nu şi-o pune nimeni despre Corpul Imperial al sardaukarilor: de unde provin aceşti soldaţi?

— De pe planeta-închisoare?

— Provin de undeva.

— Dar recrutările pe care Împăratul le impune...

— Asta sîntem îndemnaţi să credem: că nu-s decît acei recruţi, minunat instruiţi încă de tineri. Din cînd în cînd mai scapă cîte o vorbă despre cadrele de instrucţie imperiale, dar echilibrul civilizaţiei noastre rămîne acelaşi: forţele militare ale Caselor Mari din Landsraad pe de o parte, iar pe de cealaltă sardaukarii şi trupele lor de sprijin. *Şi* trupele lor de sprijin, Paul. Sardaukarii rămîn sardaukari.

— Dar toate referinţele despre Salusa Secundus susţin că-i o lume de iad!

— Fără doar şi poate. Dar dac-ai vrea să formezi oameni duri, puternici, cruzi, ce condiţii de mediu le-ai alege?

— Cum ţi-ai putea asigura loialitatea unor asemenea oameni?

— Există metode verificate: cultivarea sentimentului de superioritate, a misticii legămîntului secret, a spiritului suferinţei comune. Sînt mijloace sigure. Au fost folosite pe multe lumi şi-n multe epoci.

Paul dădu din cap, fără să-şi ia ochii de pe chipul tatălui său. Simţea iminenţa unei revelaţii.

— Acum gîndeşte-te la Arrakis, reluă Ducele. În afara oraşelor şi-a satelor de garnizoană, este o lume tot atît de înspăimîntătoare ca şi Salusa Secundus.

Paul făcu ochii mari.

— Fremenii!

— Sînt baza virtuală a unei armate la fel de puternice şi de periculoase ca sardaukarii. Va fi nevoie de răbdare pentru a-i instrui în secret şi de bani pentru a-i echipa cum se cuvine. Dar fremenii există... iar mirodenia înseamnă bani. Acum ai să înţelegi de ce ne ducem pe Arrakis, deşi ştim că este o capcană.

— Harkonnenii nu cunosc nimic despre fremeni?

— Harkonnenii i-au dispreţuit dintotdeauna. Se amuzau, vînîndu-i ca pe sălbăticiuni. Nici măcar nu şi-au dat vreodată osteneala să afle cîţi sînt. Cunoaştem politica lor faţă de populaţiile planetare: cheltuieli minime pentru a le menţine în viaţă şi a le exploata. (Ducele se răsuci brusc şi fireturile şoimului brodat pe uniformă scînteiară.) Înţelegi?

— Sîntem pe cale să negociem cu fremenii...

— Am trimis o delegaţie condusă de Duncan Idaho. Este un om mîndru şi neîndurător, dar iubeşte adevărul. Cred că fremenii îl vor aprecia. Dacă avem noroc, ne vor judeca după el: Duncan cel drept.

— Duncan cel drept, repetă Paul. Şi Gurney cel dîrz.

— Bine zis, încuviinţă tatăl său.

Iar Paul gîndi: *Gurney e dintre cei despre care vorbea Cucernica Maică — este dintre aceia pe care se sprijină o lume: "... dîrzenia celor bravi".*

— Gurney mi-a spus că azi te-ai descurcat bine la scrimă, zise Ducele.

— Mie nu mi-a spus tot aşa, replică Paul.

Tatăl său rîse cu poftă.

— Îmi închipuiam că trebuie să fie zgîrcit cu laudele. Zicea că înţelegi de minune — sînt cuvintele lui — diferenţa dintre tăişul unei lame şi vîrful ei.

— Gurney susţine că nu-i artistic să omori cu vîrful. Că trebuie s-o faci cu tăişul.

— Gurney e un romantic, mormăi Ducele. Întorsătura pe care o luase dintr-o dată conversaţia cu fiul său îl tulburase. Tăcu o clipă, apoi spuse: Aş vrea să nu fii niciodată nevoit să omori... dar dacă va fi necesar, s-o faci cum poţi — cu vîrful sau cu tăişul.

Îşi înălţă ochii spre luminatorul pe care răpăia ploaia.

Paul îi urmări privirea şi se gîndi la atmosfera umedă a Caladanului, la ploaie — un fenomen inexistent pe Arrakis, după cum relatau sursele pe care le studiase. Apoi, gîndul la cerul de deasupra îl duse mai departe, la spaţiul dintre cele două lumi.

— Sînt chiar aşa de mari navele Ghildei? întrebă.

Ducele îşi coborî privirea spre el.

— Va fi prima ta călătorie în afara planetei... Da, sînt nave mari. Avem de parcurs un drum lung şi vom călători la bordul unui transspaţial, o navă cu adevărat gigantică. Într-un singur ungher din pîntecele ei, vor încăpea toate fregatele şi bunurile noastre. Vom fi doar o fărîmă din încărcătură.

— Şi nu vom avea voie să ieşim din fregatele noastre?

— E o parte din preţul pe care-l plătim Ghildei pentru garantarea securităţii. Dacă lîngă noi s-ar afla nave Harkonnen, n-am avea de ce să ne temem. Harkonnenii n-ar cuteza, nici ei, să-şi pericliteze privilegiile de transport.

— O să stau cu ochii pe ecrane şi-am să încerc să zăresc un ghildar.

— N-ai să reuşeşti. Nici propriii lor agenţi nu-i văd vreodată pe ghildari. Ghilda îşi păzeşte cu aceeaşi străşnicie anonimatul ca şi monopolul. Să nu faci vreun lucru care să ne primejduiască privilegiile de transport, Paul.

— Crezi că se ascund pentru că au suferit mutaţii şi înfăţişarea lor nu mai e... umană?

— Cine ştie? (Ducele dădu din umeri.) Oricum, n-o să lămurim noi misterul. Şi apoi, avem probleme mai importante. Tu, de exemplu.

— Eu?

— Mama a vrut să-ţi spun eu, fiule. Vezi tu... s-ar putea să ai aptitudini de mentat.

Paul îşi privi lung tatăl. O clipă, rămase mut, apoi:

— Mentat? Eu? Dar...

— Hawat crede la fel, fiule. E-adevărat.

— Dar, după cîte ştiu eu, formarea unui mentat trebuie să înceapă din copilărie şi fără a i se dezvălui nimic celui în cauză, pentru a nu-i inhiba primele...

Tăcu brusc. Evenimentele din trecut se concentrară fulgerător în mintea lui, într-o singură ecuaţie.

— Înţeleg, murmură.

— Vine o zi, rosti Ducele, cînd posibilul mentat trebuie să afle ce i s-a ascuns pînă atunci. Ziua în care nu mai poate fi *îndrumat* şi trebuie să hotărască singur dacă va continua sau va abandona procesul de formare. Unii pot merge mai departe, alţii sînt incapabili. Numai posibilul mentat poate şti asta despre el însuşi.

Paul îşi frecă bărbia. Toate învăţăturile speciale pe care le primise de la Hawat şi de la mama — mnemotehnica, dirijarea percepţiei şi concentrarea atenţiei, controlul muşchilor şi ascuţirea sensibilităţii, studiul vorbirii şi al nuanţelor vocii — toate acestea se contopeau, căpătînd acum un înţeles nou.

— Într-o zi vei fi Duce, fiule, spuse tatăl său. Un Duce mentat ar fi într-adevăr o forţă. Poţi hotărî acum... sau mai ai nevoie de timp?

Paul răspunse fără şovăială:

— Voi continua.

— O forţă, într-adevăr, murmură Ducele.

Paul îi privi zîmbetul orgolios şi zîmbetul acela îi răscoli sufletul; pe faţa osoasă a tatălui său, părea rînjetul unei hîrci. Închise ochii şi simţi redeşteptîndu-se în el obsesia ţelului cumplit. *Poate că ţelul cumplit e să devin mentat,* gîndi.

Dar chiar în timp ce forma acest gînd, *noua sa conştiinţă* îl respingea.

Procesul Bene Gesserit de implantare a unor legende prin Missionaria Proiectiva a fost deplin fructificat în cazul doamnei Jessica şi al Arrakisului. Însămînţarea universului cunoscut cu o temă profetică destinată protejării personalului B.G. constituie un sistem a cărui ingeniozitate a fost de mult apreciată, dar niciodată nu a existat o potrivire atît de perfectă între persoane şi pregătire, ca pe Arrakis. Legendele profetice se dezvoltaseră aici pînă la adoptarea "etichetelor" specifice (inclusiv titlul de Cucernică Maică, ritualul canto şi respondu, precum şi cea mai mare parte din panoplia propheticus Shari-a). Cît despre doamna Jessica, astăzi este unanim recunoscut faptul că puterile ei latente au fost grav subestimate.

Fragment din **Criza arrakiană: Analiză** *de prinţesa Irulan (Document secret B.G. - Dosarul nr. AR-81088587)*

PRETUTINDENI în jurul doamnei Jessica, stivuite în colţuri, răspîndite în mijlocul marelui hol al palatului din Arrakeen, zăceau bunurile împachetate ale familiei: lăzi, cufere, cutii, baloturi — unele parţial deschise. Iar de afară se auzea zgomotul unui nou transport de pachete, pe care hamalii de pe naveta Ghildei îl descărcau la intrare.

Jessica se afla în centrul holului. Se răsuci încet, plimbîndu-şi privirea peste nişele şi arcadele cufundate în umbră, peste ferestrele adînci şi înguste. Aspectul anacronic al locului amintea de Sala Surorilor de la şcoala Bene Gesserit. Dar sala şcolii i se păruse întotdeauna caldă, primitoare. Aici, totul era piatră rece.

Oare din ce străfunduri ale istoriei scosese arhitectul aceste ziduri cu contraforturi şi draperiile acestea întunecate, se întrebă Jessica. Tavanul se arcuia două etaje mai sus, susţinut de grinzi masive de lemn, al căror transport prin spaţiu, pînă aici, pe Arrakis, costase cu siguranţă o avere. Nici una dintre planetele acestui sistem nu avea copaci din care s-ar fi putut ciopli asemenea grinzi. Doar dacă nu cumva erau din imitaţie de lemn... Dar nu i se părea imitaţie.

În zilele Vechiului Imperiu, palatul servise drept reşedinţă guvernamentală. Pe vremea aceea se acorda mai puţină importanţă cheltuielilor. Edificiul data dinaintea Harkonnenilor şi a noii lor capitale, Carthag — un oraş ieftin şi urît, aflat la vreo două sute de kilometri spre nord-est, dincolo de Ţinutul Sfărîmăturilor. Leto dăduse dovadă de înţelepciune alegînd drept sediu administrativ localitatea aceasta. Numele, Arrakeen, era un nume sonor, încărcat de tradiţie. Pe de altă parte, oraşul era mic, deci mai uşor de "sterilizat" şi de apărat.

Din nou, dinspre intrare răzbătură bufnituri de lăzi descărcate. Jessica oftă.

În dreapta, rezemat de un cufăr, se afla tabloul înfăţişîndu-l pe tatăl Ducelui. Sforile ambalajului atîrnau pe ramă ca nişte ornamente zdrenţuite. Mîna stîngă a Jessicăi mai strîngea încă o bucată de sfoară. Lîngă portret era capul împăiat al unui taur negru, montat pe o placă de lemn lustruit. Capul părea o insulă întunecată, într-o mare de hîrtie mototolită. Placa stătea pe podea şi botul lucios al taurului era îndreptat spre tavan, ca şi cînd animalul s-ar fi pregătit să scoată un muget provocator, în această încăpere plină de ecouri.

Jessica se întrebă ce-o mînase să despacheteze mai întîi aceste două obiecte — capul împăiat şi tabloul. Îşi dădea seama că gestul fusese întrucîtva simbolic. Niciodată din ziua în care negociatorii Ducelui o cumpăraseră de la şcoală, nu se simţise atît de speriată şi de nesigură.

Capul şi tabloul.

Obiectele îi sporeau sentimentul de nelinişte. Se zgribuli, privi din nou ferestrele înguste, înalte. Abia trecuse de amiază, dar la latitudinea aceasta cerul părea sumbru şi rece — atît de întunecat şi de posomorît, în comparaţie cu azurul Caladanului! Dorul de casă îi răscoli sufletul ca un junghi ascuţit.

Cît de departe eşti, Caladan...

— Ei, iată-ne şi aici!

Era vocea Ducelui Leto.

Jessica se întoarse şi-l văzu ieşind din pasajul boltit care ducea în sala de mese. Uniforma de campanie, neagră, cu şoimul roşu heraldic pe buzunarul de la piept, era şifonată şi plină de praf.

— Credeam că te-ai rătăcit în casa asta hidoasă, spuse el.

— E o casă rece, zise Jessica.

Îi privi silueta înaltă, faţa smeadă care o ducea cu gîndul la livezi de măslini şi un soare auriu răsfrîngîndu-şi razele în ape albastre. Ochii lui cenuşii aveau ceva din fumul unui foc de lemne. Dar chipul era de prădător: prelung, cu muchii ascuţite şi faţete.

I se făcu deodată frică de el. Devenise atît de sălbatic, atît de dur, de cînd hotărîse să se supună

poruncii Împăratului...

— Întregul oraş e rece, spuse ea.

— Nu-i decît un tîrg de garnizoană, murdar şi înecat în praf, încuviinţă el. Dar o să-l schimbăm noi. (Îşi plimbă ochii de jur împrejur.) Holul ăsta şi sălile învecinate sînt destinate primirilor oficiale. Adineauri am aruncat o privire prin cîteva apartamente din aripa sudică. Sînt mult mai plăcute.

Se apropie de Jessica şi-i atinse braţul, admirînd în tăcere frumuseţea ei impunătoare, plină de demnitate.

Şi iarăşi se gîndi la obîrşia ei necunoscută. Vreo Casă proscrisă? Vreo dinastie surghiunită? Părea mai maiestuoasă chiar decît membrii familiei imperiale.

Intensitatea privirii lui o făcu pe Jessica să se întoarcă pe jumătate şi să-i dezvăluie profilul. Iar Ducele constată că nu exista nimic deosebit, nimic precis care să definească frumuseţea ei. Sub părul bogat, de culoarea bronzului lustruit, o faţă ovală. Ochii, depărtaţi, verzi şi la fel de senini cum era cerul Caladanului dimineaţa. Nasul mic, gura mare şi generoasă. Trupul frumos, dar cu discreţie; era înaltă, cu linii suple.

Îşi aminti că surorile din şcoală o caracterizaseră drept uscăţivă, după spusele trimişilor săi. Descrierea era rudimentară. Jessica readusese neamului Atreides adevărata frumuseţe princiară. Era fericit că Paul o moştenise.

— Unde-i Paul? întrebă.

— Pe undeva prin casă. Studiază cu Yueh.

— Probabil în aripa de sud. Mi s-a părut că aud glasul lui Yueh, dar n-am avut timp să verific. (Ducele o privi, şovăind.) De fapt, n-am venit decît ca să atîrn cheia Castelului Caladan în sala de mese.

Jessica îşi ţinu răsuflarea, înfrîngîndu-şi imboldul de a se lipi de el. Venise să atîrne cheia... Semnificaţia gestului avea caracter de irevocabilitate. Dar nu era nici momentul, nici locul potrivit pentru a căuta consolare.

— Cînd am sosit, am observat drapelul nostru pe clădire, zise ea.

Ducele îşi aruncă privirea către portretul tatălui său.

— Te pregăteai să-l agăţi. Unde?

— Undeva, aici.

— Nu.

Cuvîntul era net, categoric. Jessica ar fi putut recurge la viclenie pentru a-l convinge pe Duce, însă o discuţie deschisă era inutilă. Totuşi, trebuia să încerce, chiar dacă o făcea doar pentru a-şi aminti ei înseşi că nu vrea să-l înşele.

— Domnia-Ta, dacă ai vrea să...

— Răspunsul meu rămîne nu. Sînt şi-aşa scandalos de indulgent cu tine în multe privinţe, dar asta nu. Vin din sala de mese, care este...

— Domnia-Ta! Te rog...

— Am de ales între digestia ta şi prestigiul meu ancestral, draga mea. Locul acestor obiecte este în sala de mese.

Jessica oftă.

— Bine, Domnia-Ta.

— Poţi să-ţi reiei obiceiul de a lua masa în apartamentele tale ori de cîte ori este posibil. Nu-ţi voi pretinde prezenţa la locul cuvenit, decît în ocazii oficiale.

— Mulţumesc, Domnia-Ta.

— Şi nu mai fi aşa glacială şi ceremonioasă. Bucură-te că nu sîntem căsătoriţi, draga mea, altfel ar fi fost de *datoria* ta să-mi stai alături la fiecare masă.

Jessica dădu din cap, cu trăsăturile feţei imobile.

— Hawat a instalat deja adulmecătorul de otrăvuri deasupra mesei din sufragerie, reluă Ducele. În camera ta ai să găseşti unul portabil.

— Ai prevăzut această... neînţelegere.

— Draga mea, mă gîndesc şi la confortul tău. Am angajat servitoare. Sînt localnice, dar Hawat le-a verificat — toate sînt fremene. Va trebui să te descurci cu ele, pînă ce oamenii noştri vor fi terminat cu celelalte treburi pe care le au.

— Există vreun localnic cu adevărat demn de încredere?

— Toţi cei care-i urăsc pe Harkonneni sînt demni de încredere. Pe menajeră s-ar putea chiar să vrei s-o păstrezi: shadouta Mapes.

— Shadouta? Fremenii au titluri?

— Mi s-a spus că înseamnă "fîntînăreasă", un calificativ cu implicaţii deosebite aici. Poate că n-o să ţi se pară chiar tipul servitoarei, deşi Hawat are o părere excelentă despre ea, ţinînd cont de raportul lui Duncan. Amîndoi sînt convinşi că vrea să slujească — mai precis, că vrea să te slujească pe tine.

— Pe mine?

— Fremenii au aflat că eşti o Bene Gesserit. Circulă o mulţime de legende despre Bene Gesserit pe-aici.

Missionaria Protectiva, gîndi Jessica. *Nici o lume nu-i scapă.*

— Asta înseamnă că Duncan a reuşit? Fremenii ne vor fi aliaţi?

— Încă nu-i sigur. Duncan e de părere că o bucată de vreme vor doar să ne observe. În orice caz, au acceptat un armistiţiu, făgăduind că nu vor mai ataca satele noastre periferice. Iar ăsta-i un succes mai important decît pare la prima vedere. Hawat mi-a spus că fremenii au fost un spin dureros în coasta Harkonnenilor şi că proporţiile ravagiilor provocate de incursiunile lor erau un secret păzit cu străşnicie. Împăratul n-ar fi stat cu mîinile-n sîn dac-ar fi prins de veste despre slăbiciunea trupelor Harkonnen.

— O menajeră fremenă, rosti îngîndurată Jessica, revenind la subiectul shadoutei Mapes. Cu ochii complet albaştri, fără-ndoială.

— Nu te lăsa înşelată de înfăţişarea acestor oameni. Sînt un popor puternic, cu o vitalitate uimitoare. Cred că-s exact ce ne trebuie.

— E un joc periculos.

— Să nu redeschidem discuţia asta.

Jessica se sili să zîmbească.

— Sîntem definitiv angajaţi, e limpede, spuse ea. Puse în aplicare metoda rapidă de revenire la calm — cele două respiraţii adînci, gîndul ritual —, apoi întrebă: Ai vreo dorinţă specială în legătură cu împărţirea camerelor?

— Într-o zi va trebui să mă înveţi şi pe mine cum faci asta, zise Ducele. Cum reuşeşti să-ţi alungi grijile şi să te întorci la chestiuni practice. Trebuie să fie un truc Bene Gesserit.

— E un truc de femeie.

Ducele zîmbi.

— Împărţirea încăperilor, deci. Asigură-te să dispun de un birou spaţios lîngă dormitorul meu. O să am mai mult de furcă, aici, cu hîrţogăria, decît pe Caladan. Şi, bineînţeles, o cameră de gardă. Cred că asta-i tot. Pentru securitatea clădirii să nu-ţi faci nici o grijă. Oamenii lui Hawat au controlat fiecare ungher.

— Sînt convinsă.

Ducele îşi consultă ceasul.

— Vezi să se potrivească toate ceasurile după ora locală a Arrakeenului. Am însărcinat un tehnician cu treaba asta. Trebuie să-şi facă apariţia. (Ridică mîna şi îndreptă o şuviţă de păr de pe fruntea Jessicăi.) Acum trebuie să mă întorc pe terenul de debarcare. Curînd va sosi a doua navetă, cu restul oamenilor.

— N-ar putea să-i întîmpine Hawat, Domnia-Ta? Pari obosit.

— Bunul Thufir e şi mai ocupat decît mine. Ştii că planeta-i plină de uneltirile Harkonnenilor. În plus, trebuie să încerc să reţin cîţiva dintre vînătorii de mirodenie care au experienţă. Schimbarea fiefului le dă dreptul liberei alegeri... şi planetologul, pe care Împăratul şi Landsraadul i-au desemnat Arbitru al Schimbării, nu poate fi cumpărat. A aprobat actul opţiunii. Peste şapte sute de specialişti se pregătesc să se îmbarce pe naveta pentru mirodenie, iar sus îi aşteaptă o navă de marfă a Ghildei.

— Domnia-Ta...

Jessica ezită.

— Ce este?

Nu, gîndi ea. *Nu va putea fi convins să renunţe la încercarea de a face din această planetă o lume sigură pentru noi. Şi nu-mi pot folosi "trucurile" împotriva lui.*

— La ce oră doreşti să iei cina? întrebă ea.

Nu asta am vrut să-mi spună, gîndi el. *Ah, Jessica, de-am putea fi altundeva, oriunde, departe de lumea asta cumplită... Numai noi doi, fără griji.*

— O să mănînc pe teren, la popota ofiţerilor, îi răspunse. Nu te aştepta să mă întorc prea devreme. Şi... a, da, am să trimit o maşini de patrulare după Paul. Vreau să asiste la consiliul nostru strategic.

Îşi drese glasul ca şi cînd ar fi vrut să mai spună ceva, apoi, brusc, se întoarse şi ieşi. Dinspre uşa de la intrare, Jessica auzi zgomotul altor lăzi descărcate. Apoi vocea Ducelui, poruncitoare şi trufaşă, cu tonul pe care le vorbea întotdeauna servitorilor cînd se grăbea: "Doamna Jessica e în holul mare. Du-te la ea chiar acum".

Uşa exterioară se trînti.

Jessica se întoarse şi dădu cu ochii de portretul Bătrînului Duce. Fusese pictat de renumitul Albe, la vremea cînd tatăl lui Leto intra în a doua jumătate a vieţii. Artistul îl înfăţişase în costum de matador, cu o capă purpurie aruncată pe braţul stîng. Avea chipul aproape la fel de tînăr ca al lui Leto, cu aceiaşi ochi cenuşii, cu acelaşi aer de pasăre de pradă. Jessica încleştă pumnii de-a lungul trupului

şi fulgeră cu privirea tabloul. "Fii blestemat! Blestemat! Blestemat!" şopti ea.

— Ce porunceşti, Vlăstar Nobil?

Era o voce feminină, subţire şi vibrantă.

Jessica se răsuci, văzu o femeie măruntă, cu părul sur, îmbrăcată într-o rochie maronie de servitoare. Arăta la fel de zbîrcită şi de sfrijită ca toţi cei din mulţimea care, în cursul dimineţii, îi salutase pe drumul de la terenul de debarcare către oraş. Toţi băştinaşii pe care-i văzuse pînă acum, gîndi Jessica, arătau ca nişte prune uscate şi păreau subnutriţi. Dar Leto spusese că erau puternici şi plini de vitalitate. Şi ochii lor... Da, desigur, ochii: de un albastru adînc şi întunecat, fără urmă de alb — ca şi ochii femeii acesteia... tainici, misterioşi. Jessica se sili să nu-i mai privească.

Femeia se înclină scurt, cu gîtul ţeapăn.

— Mi se spune shadouta Mapes, Vlăstar Nobil, rosti ea. Ce porunceşti?

— Poţi să mi te adresezi cu "Doamnă", răspunse Jessica. Nu sînt vlăstar nobil. Sînt concubina legitimă a Ducelui Leto.

Din nou plecăciunea aceea ciudată, şi o privire întrebătoare, furişată pe sub sprîncene.

— Are deci şi o soţie?

— Nu are şi n-a avut. Sînt singura... consoartă a Ducelui, mama moştenitorului său desemnat.

Şi pronunţînd aceste vorbe, Jessica rîse în sinea ei de orgoliul care se ascundea îndărătul lor. *Cum spunea Sfîntul Augustin? "Mintea porunceşte trupului şi trupul ascultă.. Mintea îşi porunceşte sieşi şi întîmpină rezistenţă". Da... Întîmpin tot mai multă rezistenţă în ultimul timp. Ar trebui să mă retrag liniştită în mine însămi.*

Un strigăt straniu răzbătu din stradă. Strigătul se repetă: "Suu-suu-suk!" Apoi: "Ikhut-eigh! Ikhut-eigh!" Şi iarăşi: "Suu-suu-suk!"

— Ce-i asta? întrebă Jessica. Am mai auzit de cîteva ori strigătul acesta azi-dimineaţă, cînd am intrat în oraş.

— E doar un vînzător de apă, Doamnă. Dar pe Domnia-Ta n-are de ce s-o intereseze. Palatul adăposteşte o cisternă de cincizeci de mii de litri, care-i întotdeauna plină. (Femeia se uită în jos, la rochia ei ponosită.) După cum vezi, Doamnă, nu port distrai* (Rîse scurt.) Şi încă n-am murit!

** îmbrăcăminte de corp confecţionată dintr-un material sandviş menit să regenereze umiditatea corporală.*

Jessica şovăi. Ar fi vrut să o întrebe o mulţime de lucruri pe fremenă, să obţină cît mai multe informaţii utile. Dar rînduirea haosului din palat era o treabă mai urgentă. Totuşi, gîndul că pe lumea aceasta apa reprezenta o marcă distinctivă a bogăţiei nu contenea să o tulbure.

— Ducele mi-a spus titlul tău, Shadouta, zise ea. Cunosc cuvîntul. E unul străvechi.

— Ştii limbile vechi, dar? întrebă Mapes şi aşteptă răspunsul cu o încordare ciudată.

— Limbile sînt cea dintîi învăţătură Bene Gesserit, răspunse Jessica. Cunosc bhotani jib şi chakobsa, cunosc toate graiurile de luptă.

Mapes dădu din cap.

Întocmai cum spune legenda.

Şi Jessica se întrebă: *De ce mă pretez la bîlciul ăsta?* Dar căile Bene Gesserit erau întortocheate şi coercitive.

— Cunosc Descîntecele Negre şi tainele Marii Maici, zise ea. (Citi semnele tot mai uşor de recunoscut din mişcările şi mimica femeii, tresăririle infime care o trădau.) Miseces prejia, continuă ea în dialectul chakobsa. Andral t're pera! Trada cik buscakri miseces perakri...

Mapes făcu un pas înapoi. Părea gata s-o rupă la fugă.

— Ştiu multe lucruri, urmă Jessica. Ştiu că ai adus pe lume copii, că mulţi dintre cei ce ţi-s dragi au pierit, că frica te-a făcut să te ascunzi, că ai comis acte de violenţă şi că vei mai comite. Ştiu multe lucruri.

Mapes spuse cu voce joasă:

— N-am vrut să te jignesc, Doamnă.

— Vorbeşti de legendă şi cauţi răspunsuri. Păzeşte-te de răspunsurile pe care le-ai putea afla. Ştiu că ai venit pregătită de violenţă şi că sub veşmînt ai o armă

— Doamnă, eu...

— Există o şansă infimă să-mi verşi sîngele, dar astfel ai aduce mai multă nenorocire decît îţi închipui în temerile tale cele mai smintite. Să ştii că există lucruri mai cumplite decît moartea... Chiar şi pentru un întreg popor.

— Doamnă! exclamă Mapes şi păru pe punctul de a cădea în genunchi. Arma ţi-a fost *trimisă* în dar, dacă se dovedeşte că eşti Ea.

— Şi ca să mă ucidă, dacă se dovedeşte că nu sînt, replică Jessica.

Aşteptă, cu aerul de calm aparent care făcea din iniţiaţii Bene Gesserit luptători atît de periculoşi. *Acum vom vedea de ce parte înclină balanţa.*

Încet, Mapes îşi strecură mîna în corsajul rochiei şi dădu la iveală o teacă de culoare închisă. Din

teacă ieşea un mîner negru, cu adîncituri pentru degete. Ţinînd într-o mînă teaca şi apucînd mînerul cu cealaltă, femeia trase afară o lamă de un alb lăptos şi o înălţă. Lama strălucea ca şi cum ar fi luminat dinăuntru. Avea două tăişuri, ca un kindjal, şi vreo douăzeci de centimetri lungime.

— Ştii ce-i acesta, Doamnă?

Pentru Jessica, nu putea fi decît un singur lucru: fabulosul cristai* arrakian, cuţitul pe care nimeni nu putuse să-l scoată vreodată în afara planetei şi despre care se ştia numai din auzite.

** Cuţit sacru al fremenilor.*

— E un cristai, răspunse ea.

— Nu rosti cuvîntul cu uşurinţă. Ştii ce înseamnă?

E o întrebate cu tîlc, gîndi Jessica. *Şi adevăratul motiv pentru cere fremena voia să ajungă la mine. Trebuia să-mi pună această întrebare. Iar răspunsul meu poate declanşa violentă sau... sau ce? Vrea un răspuns de la mine: semnificaţia unui cuţit. Ei i se spune shadouta în dialectul chakobsa. În chakobsa, cuţit se traduce "făuritorul morţii". Ah, începe să dea semne de nerăbdare. Trebuie să-i răspund. Întîrzierea este la fel de primejdioasă ca un răspuns greşit.*

Spuse:

— Un făuritor...

— Aiiiii! strigă Mapes şi exclamaţia ei părea să exprime, în acelaşi timp, durere şi uşurare. Tremura atît de violent, încît lama cuţitului din mîna ei arunca reflexe fulgerătoare în toată sala.

Jessica aşteptă încordată. Voise să spună *un făuritor al morţii* şi să pronunţe denumirea în vechea limbă, dar acum intraseră în alertă toate simţurile ei perfect antrenate să interpreteze cele mai infime tresăriri ale muşchilor.

Cuvîntul-cheie era... făuritor.

Făuritor? Făuritor.

Totuşi, Mapes continua să ţină cuţitul ca şi cînd ar fi fost gata să-l folosească.

Jessica spuse:

— Credeai că eu, care cunosc tainele Marii Maici, nu ştiu de făuritor?

Mapes lăsă jos braţul în care ţinea arma.

— Doamnă, pentru cine a trăit atîta amar de vreme cu profeţia, clipa revelaţiei e ca o lovitură.

Profeţia... Jessica se gîndi la Shari-a şi la toată panoplia propheticus. O soră Bene Gesserit din Missionaria Protectiva, trimisă cu veacuri în urmă aici, pe Arrakis; moartă demult, desigur, dar cu misiunea îndeplinită: legendele protectoare însămînţate în cultura acestui popor, în aşteptarea zilei cînd aveau să fie de folos unei Bene Gesserit.

Şi ziua aceea venise.

Mapes vîrî cuţitul în teacă şi zise:

— Lama e nestabilizată, Doamnă. Să păstrezi cuţitul asupra Domniei-Tale. Dacă stă mai mult de o săptămîna departe de carne, dintele de shai-hulud începe să se dezintegreze. Ia-l. De-acum îţi aparţine, cît timp vei trăi.

Jessica întinse mîna dreaptă şi, asumîndu-şi un ultim risc, rosti:

— Mapes, ai băgat în teacă lama fără s-o fi udat cu sînge.

Cu un icnet, Mapes dădu drumul tecii în mîna Jessicăi şi-şi deschise larg corsajul rochiei.

— Ia-mi apa vieţii!

Jessica trase lama. Cum scînteia! Apropie vîrful de pieptul fremenei. O frică mai cumplită decît panica din clipa morţii păru să pună stăpînire pe Mapes. *Otravă pe vîrful lamei?* se întrebă Jessica. Feri vîrful, ridicîndu-l, apăsă scurt cu tăişul deasupra sînului stîng al femeii. O picătură mare de sînge izvorî din rană şi se opri imediat. *Coagulare ultrarapidă,* gîndi Jessica. *O mutaţie pentru păstrarea umidităţii?*

Vîrî lama în teacă.

— Încheie-ţi rochia, Mapes.

Tremurînd, fremena se supuse. Ochii ei, lipsiţi de alb, o fixară pe Jessica.

— Eşti a noastră, murmură. Eşti *Ea.*

Din nou, dinspre intrare se auzi larmă de lăzi descărcate. Iute, Mapes smulse arma din mîna Jessicăi şi i-o îndesă în corsajul rochiei.

— Cel care vede cuţitul acesta trebuie purificat sau ucis! şuieră ea. Ştii asta, Doamnă!

O ştiu acum, gîndi Jessica.

Dar nu intră nimeni în hol. Descărcătorii plecară.

Mapes se linişti.

— Cei nepurificaţi care-au văzut lama unui cristai nu mai pot părăsi vii Arrakisul, zise ea. Să nu uiţi niciodată asta, Doamnă. Ţi s-a încredinţat un cristai. (Tăcu o clipă, respiră adînc, apoi spuse:) Şi acum lucrurile trebuie să-şi urmeze cursul. Nimic nu poate fi grăbit. (Privi roată la mormanele de cutii şi de cufere.) Iar cîtă vreme sîntem aici, avem destule de făcut.

Jessica se codi. *"Lucrurile trebuie să-şi urmeze cursul".* Era o frază tip din stocul de formule sacre vehiculat de Missionaria Protectiva... *"Venirea Cucernicei Maici care vă va elibera".*

Dar eu nu sînt Cucernică Maică, gîndi Jessica. Şi imediat: *Mare Maică! Pe ASTA au plantat-o aici! Atunci, trebuie să fie o lume oribilă, într-adevăr!*

Mapes i se adresă cu dezinvoltură:

— Cu ce să încep, Doamnă?

Instinctul o avertiză pe Jessica să adopte aceeaşi atitudine.

— Cu tabloul acela, portretul Bătrînului Duce... Trebuia atîrnat pe unul din pereţii sălii de mese. Iar pe peretele opus, capul de taur.

Mapes se apropie de trofeu.

— Ce mare trebuie să fi fost animalul cu un asemenea cap, spuse şi, aplecîndu-se, adăugă: Mai întîi trebuie să-l curăţ, nu?

— Nu.

— Dar s-a adunat murdărie pe coarne.

— Nu-i murdărie, Mapes. E sîngele tatălui Ducelui nostru. Coarnele au fost stropite cu un fixativ transparent, la cîteva ore după ce fiara l-a ucis pe Bătrînul Duce.

Mapes îşi îndreptă spatele.

— Cum?"

— Nu-i decît sînge. Sînge vechi, uscat. Cheamă pe cineva să te ajute. Afurisitele astea de obiecte sînt grele.

— Crezi că m-am speriat de sînge? Am trăit în deşert, şi-am văzut destul sînge.

— Cred... c-ai văzut, murmură Jessica.

— Şi, nu o dată, sîngele meu, insistă Mapes. Mai mult decît a curs din zgîrietură pe care mi-ai făcut-o adineaori.

— Ai fi preferat să tai mai adînc?

— O, nu! Apa trupului e prea puţină ca s-o iroseşti degeaba! Ai făcut bine ce-ai făcut.

Şi Jessica, atentă la vorbele şi gesturile fremenei, percepu implicaţiile mai profunde ale expresiei "apa trupului". Din nou, încercă un sentiment apăsător la gîndul valorii apei pe Arrakis.

— Pe ce perete să agăţ tabloul şi pe ce perete capul, Doamnă? *Mereu practică, Mapes asta,* cugetă Jessica.

— Agaţă-le unde vrei, Mapes. Nu prea contează.

— Am înţeles, Doamnă. (Se aplecă iar şi începu să adune rămăşiţele de ambalaj şi sfoară.) Ai omorît un bătrîn Duce, va să zică? mormăi preocupată.

— Să chem pe cineva să te-ajute? întrebă Jessica.

— Răzbesc eu şi singură, Doamnă.

Da, o să răzbească, gîndi Jessica. *E ceea ce o caracterizează pe fremena aceasta: voinţa de a răzbi.*

Sub corsaj, simţi contactul rece al tecii cristaiului şi se gîndi la lanţul lung al planurilor Bene Gesserit, care-şi durase o verigă şi aici, pe Arrakis. Datorită acestei verigi depăşise o criză care ar fi putut s-o coste viaţa. "Nimic nu poate fi grăbit", spusese Mapes. Dar tocmai graba şi ritmul năvalnic predominau de cînd sosiseră aici, umplîndu-i sufletul de temeri. Şi nici pavezele ridicate de Missionaria Protectiva, nici minuţiozitatea cu care Hawat inspectase acest morman de pietre suprapuse nu puteau să-i alunge neliniştea.

— După ce termini cu astea, apucă-te să goleşti cuferele, îi spuse fremenei. Unul dintre oamenii de-afară are cheile şi ştie unde-i fiecare lucru. Să-ţi dea cheile şi lista. Dacă mai ai nevoie de ceva, mă găseşti în aripa de sud.

— Bine, Doamnă.

Jessica se îndepărtă. Gîndi: *Hawat n-are decît să creadă că locul acesta prezintă siguranţă. Eu însă presimt o ameninţare.*

O cuprinse, deodată, dorinţa arzătoare de a-şi vedea fiul. Se îndreptă către porticul arcuit al coridorului ducînd spre sala de mese şi apartamentele familiale. Mergea repede. Din ce în ce mai repede. Aproape că alerga.

În urmă, Mapes încetă o clipă lucrul şi privi silueta care se depărta. "E *Ea,* într-adevăr", murmură. "Sărmana".

"Yueh! Yueh! Yueh!" sună refrenul. "Un milion de morţi nu-i ajungeau lui Yueh!"
Fragment din **Istoria copilului Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

UŞA ERA ÎNTREDESCHISĂ. Jessica pătrunse într-o încăpere cu pereţi galbeni. În stînga, văzu o

canapea joasă de piele şi două corpuri de bibliotecă, goale, între care atîrna un burduf de apă, umflat şi plin de praf. În dreapta, de o parte şi de cealaltă a unei uşi, alte corpuri de bibliotecă, goale şi acestea, un birou de pe Caladan şi trei scaune. La capătul opus al camerei, cu faţa la fereastră şi cu spatele la Jessica, stătea doctorul Yueh. Părea cu totul absorbit de priveliştea lumii exterioare.

Jessica făcu încă un pas neauzit.

Observă că haina medicului era şifonată şi că la înălţimea cotului stîng avea urme albe de cretă. Văzută din spate, silueta lui ţeapănă şi descărnată, în veşminte negre, părea o marionetă gata să salte pe sfori mînuite de un păpuşar ascuns. Doar capul părea viu — un cap masiv, cu părul lung, de culoarea abanosului, prins pe umăr în inelul de argint al Şcolii Suk —, mişcîndu-se uşor în timp ce urmărea ceva dincolo de fereastră.

Jessica îşi mai roti o dată privirea prin odaie, dar nu descoperi nici un semn al prezenţei fiului ei. Ştia însă că uşa din dreapta dădea într-un mic dormitor care-i plăcuse mult lui Paul.

— Bună ziua, doctore Yueh, spuse ea. Unde e Paul?

Yueh dădu din cap, de parcă ar fi răspuns cuiva aflat de partea cealaltă a geamului. Vorbi cu un aer absent, fără să se întoarcă:

— Băiatul tău e obosit, Jessica. L-am trimis să se odihnească în camera de alături.

Apoi, brusc, tresări şi se întoarse. Colţurile lungi ale mustăţii care-i acopereau buzele roşii tremurau.

— Doamnă, iartă-mă! Mi-erau gîndurile aiurea... N-am vrut să fiu atît de... familiar.

Jessica surîse şi îl linişti cu un gest al mîini. O clipă, se temuse că Yueh va îngenunchea.

— Te rog, Wellington.

— Dar să-ţi pronunţ numele cu atîta... Eu...

— Ne cunoaştem de şase ani. De mult ar fi trebuit să renunţăm la formalisme... în particular.

Yueh schiţă un zîmbet stins, gîndind: *Cred că am reuşit. Acum dacă va observa ceva neobişnuit în purtarea mea, va crede că-i din cauza stingherelii. Ştiind răspunsul dinainte, nu va căuta motive mai profunde.*

— Eram cu capul în nori, spuse el. Ori de cîte ori mi se întîmplă să... să te compătimesc, mă tem că-n gînd aşa-ţi spun... Jessica.

— Mă compătimeşti? Pentru ce?

Yueh ridică din umeri. Îşi dăduse de multă vreme seama că, spre deosebire de Wanna sa, Jessica nu era înzestrată cu tot darul dreptvorbirii. Cu toate astea, ori de cîte ori era posibil, îşi dădea silinţa să-i spună adevărul. Pentru mai multă siguranţă.

— Ai văzut lumea aceasta... Jessica. (Se poticnise înainte de a-i pronunţa numele, dar continuă repede:) Atît de stearpă, după Caladan. Şi oamenii! Femeile pe lîngă care am trecui azi-dimineaţă, căinîndu-se sub voaluri. Felul în care ne priveau!

Jessica îşi încrucişă braţele. Simţi cristaiul ascuns la piept — cuţitul cu lama făcută din dintele unui vierme de nisip, dacă era adevărat ce se spunea.

— Normal, rosti ea. Pentru ei sîntem nişte străini — alţi oameni, alte obiceiuri. Pînă acum i-au cunoscut numai pe Harkonneni. (Privi peste umărul lui, spre fereastră.) La ce te uitai?

Yueh îşi întoarse din nou faţa spre geam.

— La oameni.

Jessica se apropie, îi urmări privirea îndreptată spre faţada casei, în stînga. Acolo, din solul neted, parcă bătătorit, se înălţau douăzeci de palmieri. Un gard de fier forjat îi despărţea de oamenii care treceau pe stradă, înfăşuraţi în mantii largi. Jessica percepu un tremur în aerul din jurul casei — un scut defensiv —, în timp ce observa trecătorii, întrebîndu-se de ce Yueh găsea spectacolul atît de captivant.

Brusc, înţelese şi-şi duse instinctiv o mînă la obraz. Felul în care oamenii priveau palmierii! Pe chipuri se citea invidie, ură şi... rar, o urmă de speranţă. Fiecare trecător scruta pomii cu o privire fixă.

— Ştii ce gîndesc? întrebă Yueh.

— Poţi să citeşti gîndurile?

— Gîndurile lor, da. Se uită la palmieri şi gîndesc: "O sută de-ai noştri". Asta gîndesc.

Jessica se încruntă, îl privi nedumerită.

— De ce?

— Pomii aceştia sînt curmali. Un curmal are nevoie de patruzeci de litri de apă pe zi. Un om, doar de opt litri. Un curmal face deci cît cinci oameni. Sînt douăzeci de pomi. O sută de oameni.

— Dar unii privesc cu speranţă.

— Tot ce speră e să cadă cîteva fructe. Numai că nu-i încă timpul lor.

— Privim locul acesta cu un ochi prea critic, spuse Jessica. Există, deopotrivă, şi speranţă şi pericol, aici. Mirodenia ne-ar putea face bogaţi. Cu un tezaur solid, am putea să schimbăm faţa planetei după placul nostru.

Dar în sinea ei, rîse ironic: *Pe cine încerc să conving?* Rîsul erupse peste toate constrîngerile, izbucni sec, fără veselie.

— Numai securitatea n-am putea s-o cumpărăm, zise ea.

Yueh îşi ascunse faţa. *Măcar de i-aş urî pe oamenii aceştia, în loc să-i iubesc!* Prin felul de a fi, în multe privinţe, Jessica semăna cu Wanna. Dar chiar acest gînd conţinea implicaţii care nu făceau decît să-i întărească hotărîrea. Cruzimea Harkonnenilor urma căi întortocheate. Poate că Wanna trăia. Trebuia să se convingă.

— Nu-ţi fă griji pentru noi, Wellington, spuse Jessica. Sînt problemele noastre, nu şi ale tale.

Crede că pentru ea mă tem! îşi înghiţi lacrimile. *Şi e adevărat. Dar trebuie să-l înfrunt pe diavolul de Baron după ce voi fi săvîrşit crima pe care a ticluit-o, ca să apuc unica şansă de a-l lovi cînd va fi cel mai vulnerabil — în clipa izbînzii sale.* Oftă.

— Crezi că l-ar deranja pe Paul dacă aş intra la el s-arunc o privire? întrebă Jessica.

— Deloc. I-am dat un sedativ.

— Suportă bine schimbarea?

— Doar că-i ceva mai obosit decît de obicei. Şi agitat, dar la cincisprezece ani cine n-ar fi, în împrejurări ca astea?

Se duse la uşa din dreapta şi o deschise. Jessica îl urmă, privi în penumbra din dormitor.

Paul stătea întins pe un pat îngust. Un braţ era ascuns sub pătură, pe celălalt şi-l îndoise deasupra capului. Obloanele ferestrei din apropiere ţeseau pe chipul lui o urzeală de umbră şi lumină.

Jessica examină figura lui Paul, faţa ovală atît de asemănătoare cu a ei. Părul însă, negru ca antracitul şi zbîrlit, era al Ducelui. Gene lungi ascundeau ochii de nuanţa calcarului cenuşiu. Şi Jessica surîse, simţind că temerile o părăsesc. Se pomeni fascinată de ceea ce dezvăluiau caracteristicile genetice ale fizionomiei lui Paul: ochii şi faţa ei, dar, suprapuse, liniile mai pronunţate ale tatălui, prefigurînd bărbatul care avea să ia locul copilului.

Şi-n clipa aceea, Jessica se gîndi că trăsăturile băiatului erau un distilat desăvîrşit, provenit din configuraţii aleatorii — şiruri nesfîrşite de evenimente şi hazarduri care se contopeau în acest nex. Îi veni să îngenuncheze lîngă pat şi să-şi îmbrăţişeze fiul, dar o inhibă prezenţa lui Yueh. Se retrase, închizînd încet uşa.

Yueh revenise în faţa ferestrei. Nu putuse să suporte felul în care Jessica îşi privea fiul. *De ce nu mi-a dăruit Wanna copii?* se întrebă. *Ca medic ştiu că n-o împiedica nici un motiv fizic. Să fi existat un motiv Bene Gesserit? Să i se fi impus altă menire? Care? Mă iubea, sînt sigur.*

Pentru prima dată îi dădu în gînd că poate făcea parte dintr-un plan mai vast şi mai complex decît putea concepe mintea lui.

Jessica veni lîngă el.

— Ce minunat abandon e somnul unui copil, murmură ea.

Yueh răspunse mecanic:

— De-ar putea şi adulţii să se odihnească la fel...

— Da.

— Unde oare-am pierdut asta?

Jessica îi aruncă o privire scurtă. Percepuse tonul ciudat, dar gîndurile-i erau încă la Paul, la rigorile viitoare ale educaţiei sale, la deosebirile care apăruseră în viaţa lui — o viaţă cu totul diferită de cea pentru care îl pregătiseră.

— Într-adevăr, pierdem ceva, rosti ea.

Privi spre dreapta, colina presărată cu tufe pipernicite, verzi-cenuşii, îndoite de vînt. Aveau frunzele albe de praf şi ramuri chircite, ca nişte gheare. Cerul prea sumbru părea o pată de cerneală deasupra colinei, iar lumina lăptoasă a soarelui arrakian dădea peisajului un reflex argintiu — ca al lamei cristaiului ascuns în corsaj.

— Ce-ntunecat e cerul, zise ea.

— În parte din cauza lipsei de umiditate.

— Apa! Apa! Oriunde te întorci, aici, n-auzi decît de lipsa apei!

— Preţiosul mister al Arrakisului.

— Dar de ce-i atît de puţină? Roca din zonă e vulcanică. Aş putea să enumăr cel puţin zece surse de energie. Există gheaţă la poli. Se zice că nu se pot fora puţuri în deşert, că furtunile şi mareele de nisip distrug echipamentele înainte de-a putea fi instalate, dacă nu cumva apare între timp un vierme. Oricum, tot nu s-au găsit vreodată urme de apă în zona nisipurilor. Dar misterul, Wellington, adevăratul mister, sînt puţurile care au fost săpate aici , în nord, în doline şi depresiuni. Ai citit despre ele?

— O infiltraţie uşoară la început, apoi nimic.

— Dar tocmai acesta-i misterul, Wellington. Se dă de apă. Apa dispare. Şi nu mai reapare niciodată. Iar dacă se sapă alt puţ alături, rezultatul e acelaşi: o infiltraţie care se volatilizează. N-a fost nimeni curios să afle de ce?

— E, într-adevăr, o curiozitate, admise Yueh. Bănuieşti activitatea unui agent organic, nu? Ar fi apărut în probele de sol.

— Ce să apară? Materie vegetală străină? Sau vreun animal necunoscut? Cine-ar putea să le

recunoască? (Privirea Jessicăi se îndreptă din nou către colină.) Apa-i oprită. O absoarbe ceva. Asta bănuiesc.

— Poate că se cunoaşte cauza.

— Harkonnenii au pus lacăt multor surse de informaţie despre Arrakis. Poate-au avut motive s-o suprime şi pe aceasta.

— Ce motive? Şi-apoi, mai e şi umiditatea atmosferică. Destul de scăzută, desigur, dar există. Ea-i principala sursă de apă aici, captată în capcanele de vînt şi-n precipitatoare. De unde provine?

— De la calotele polare?

— Aerul rece conţine prea puţină umiditate, Wellington. Nu, există aici, în spatele vălului aşternut de Harkonneni, lucruri care ar trebui cercetate îndeaproape şi nu toate sînt direct legate de problema mirodeniei.

— Sîntem, într-adevăr, în spatele vălului aşternut de Harkonneni, spuse Yueh. Dar poate că vom... (Tăcu brusc, observînd privirea intensă cu care-l fixa Jessica.) Ce este?

— Felul în care pronunţi "Harkonnen", zise ea. Nici vocea Ducelui nu-i încărcată de atîta venin cînd rosteşte numele detestat. Nu ştiam că ai motive personale să-i urăşti, Wellington.

Mare Maică! gîndi el. *I-am trezit bănuielile! Acum va trebui să folosesc toate manevrele pe care le-am învăţat de la Wanna. Nu există decît o singură soluţie: să spun adevărul, atît cît voi putea...*

— Nu ştiai că soţia mea, Wanna...

Se poticni, cu glasul sugrumat. Îşi săltă umerii, încercă iar:

— Ei...

Nu reuşi să articuleze mai mult. Simţi cum îl cuprinde panica, strînse din răsputeri pleoapele, luptînd cu chinul din piept. Apoi o mînă îi atinse uşor braţul:

— Iartă-mă, spuse Jessica. N-am vrut să redeschid o rană veche. Şi gîndi: *Bestiile! Soţia lui era Bene Gesserit — urmele învăţăturilor ei sînt uşor de recunoscut. Şi-i limpede că au ucis-o Harkonnenii. Bietul Yueh nu-i decît încă o victimă legată de Atreizi prin acelaşi Cherem al urii.*

— Îmi pare rău, zise doctorul. Mi-e peste putinţă să vorbesc despre asta.

Deschise ochii, abandonîndu-se suferinţei lăuntrice. Asta, cel puţin era adevărat.

Jessica îi cercetă chipul: pomeţii ascuţiţi, punctele întunecate ale ochilor migdalaţi, tenul gălbui, mustaţa moale care-i atîrna de-o parte şi de alta a buzelor parcă prea roşii, peste bărbia fină. Ridurile care-i brăzdau obrajii şi fruntea, observă ea, nu erau numai semnul vîrstei, ci şi al suferinţei. O cuprinse un sentiment de profundă afecţiune pentru omul acesta.

— Wellington, îi spuse, îmi pare rău că te-am adus cu noi în locurile acestea pline de primejdii.

— Am venit de bună voie, răspunse el.

Şi asta era adevărat!

— Dar toată planeta e o capcană a Harkonnenilor. Trebuie să-ţi fi dat seama de lucrul ăsta.

— O capcană nu-i destul pentru a-i veni de hac Ducelui Leto.

Şi asta era adevărat!

— Poate c-ar trebui să am mai multă încredere în el, zise Jessica. E un tactician strălucit.

— Am fost dezrădăcinaţi. Acesta-i motivul neliniştilor noastre.

— Şi ce uşor se poate distruge o plantă dezrădăcinată! Mai ales cînd o replantezi într-un sol ostil.

— Sîntem aşa de siguri că solul este ostil?

— Cînd s-a aflat cîţi oameni va adăuga Ducele la cifra populaţiei au izbucnit manifestaţii violente. Şi nu au încetat decît cînd oamenii au văzut că instalăm capcane de vînt şi condensatoare suplimentare.

— Aici există doar atîta apă cîtă-i necesară pentru întreţinerea vieţii umane. Oamenii ştiu că dacă şi mai mulţi vor bea din cantitatea limitată de apă, preţurile vor creşte şi cei mai săraci dintre ei vor pieri. Dar Ducele a rezolvat problema. Şi nu înseamnă că tulburările de care spui sînt manifestarea unei ostilităţi permanente.

— Dar gărzile? insistă ea. Peste tot, gărzi. Şi scuturi. Oriunde te uiţi, dai de reverberaţia lor. Nu aşa am trăit pe Caladan.

— Lasă-i Arrakisului măcar o şansă, Jessica.

Dar ea continuă să privească aprig peisajul de dincolo de fereastră.

— Locul acesta miroase a moarte, Wellington, spuse ea. Hawat a trimis aici o avangardă din cîteva batalioane de agenţi. Santinelele de afară sînt oamenii lui. Cei care ne descarcă bagajele sînt oamenii lui. Sume mari au fost scoase din tezaur, fără să se dea nici o explicaţie. Cuantumul lor înseamnă un singur lucru: mituiri de persoane sus-puse. (Îşi scutură capul şi murmură:) Unde apare Thufir Hawat, urmează moartea şi trădarea.

— Îl ponegreşti.

— Îl ponegresc? Dimpotrivă, îl elogiez. Moartea şi trădarea sînt acum singurele noastre speranţe. Pur şi simplu, nu-mi fac iluzii cu privire la metodele lui Thufir.

— Ar trebui să-ţi găseşti o ocupaţie. Să nu-ţi mai laşi timp pentru asemenea gînduri morbi...

— O ocupaţie!? Dar ce crezi că-mi ia tot timpul, Wellington? Sînt secretara Ducelui. Şi-s destul de ocupată ca să aflu în fiecare zi alte motive de temere... lucruri pe care nici el nu bănuieşte că le cunosc. (Jessica strînse din buze şi continuă aproape şoptit:) Uneori, mă întreb cît au contat studiile mele economice Bene Gesserit atunci cînd m-a ales.

— Ce vrei să spui? întrebă Yueh. Îl surprinsese tonul ei cinic, această amărăciune pe care Jessica nu i-o dezvăluise niciodată pînă atunci.

— Nu crezi, Wellington, că o secretară înrobită prin dragoste e mult mai sigură?

— Nu-i drept ce spui acum, Jessica.

Rostise reproşul spontan. Sentimentele Ducelui pentru concubina sa nu puteau fi puse la îndoială. Era suficient să-l vezi cînd o urmărea cu privirea...

Jessica suspină.

— Ai dreptate. Nu-i drept.

Îşi cuprinse din nou trupul cu braţele, apăsînd în carne teaca cristaiului, amintindu-şi că şi cuţitul acesta era o problemă încă neelucidată.

— Curînd, spuse ea, va curge mult sînge. Harkonnenii nu vor avea odihnă pînă nu-şi vor fi găsit moartea sau nu-l vor fi distrus pe Duce. Baronul nu poate să uite că Leto e înrudit cu familia imperială — oricît de îndepărtată ar fi înrudirea —, în vreme ce titlurile Harkonnenilor au ieşit din portofoliul CHOAM-ului. Dar adevărata otravă, veninul care-i impregnează fiecare gînd, e faptul că un Atreides a cerut expulzarea pentru laşitate a unui Harkonnen, după bătălia Corrinului.

— Vechea vrajbă, murmură Yueh. Şi, pentru o clipă, simţi muşcătura acidă a urii. Vechea vrajbă îl prinsese în pînza ei de păianjen şi-o omorîse pe Wanna sau, mai rău, o ferecase în camerele de tortură ale Harkonnenilor, pînă ce soţul ei avea să le îndeplinească porunca. Vechea vrajbă îl prinsese în cursă... Şi toţi oamenii aceştia din jurul lui făceau parte din cursă. Iar ironia soartei voise ca această vrăjmăşie de moarte să erupă tocmai aici, pe Arrakis, unica sursă din univers a melanjului, substanţa care prelungea viaţa, drogul binefăcător pentru sănătate.

— La ce te gîndeşti? îl întrebă Jessica.

— Mă gîndesc că decagramul de mirodenie a ajuns în clipa de faţă la şase sute douăzeci de mii de solari pe piaţa oficială. O avere cu care se pot cumpăra multe...

— Setea de cîştig te atinge chiar şi pe tine, Wellington?

— Nu setea de cîştig.

— Dar ce, atunci?

Yueh dădu din umeri.

— Zădărnicia, răspunse. Apoi îi aruncă Jessicăi o privire piezişă. Îţi mai aminteşti ce gust avea mirodenia, prima oară?

— Un gust asemănător cu al scorţişoarei.

— Dar gustul nu-i niciodată acelaşi. Melanjul e ca viaţa... De fiecare dată îţi arată altă faţă. Unii susţin că produce o reacţie indusă. Organismul, descoperind că substanţa îi face bine, interpretează favorabil aroma — plăcută, vag euforică. Şi, tot asemenea vieţii, imposibil de sintetizat cu adevărat.

— Cred c-ar fi fost mai înţelept pentru noi s-alegem calea exilului, să ne refugiem dincolo de sfera de influenţă a Imperiului.

Yueh îşi dădu seama că Jessica nu-l ascultase şi cugetă la vorbele ei, întrebîndu-se: *Într-adevăr... de ce nu-l va fi determinat pe Leto s-o facă? Virtual, ar putea să-l oblige la orice.* Profită de moment ca să schimbe subiectul, mai ales că era vorba de adevăr.

— M-ai considera îndrăzneţ... Jessica, dacă ţi-aş pune o întrebare personală?

Cu un sentiment de nelinişte inexplicabil, Jessica se lipi de pervazul ferestrei.

— Nu, fireşte. Eşti... prietenul meu.

— De ce nu l-ai determinat pe Duce să vă căsătoriţi?

Jessica se răsuci deodată şi-l fulgeră cu privirea.

— De ce nu l-am determinat? Dar...

— Nu trebuia să te întreb, se scuză Yueh.

— Nu, zise ea. Apoi ridică din umeri. Există un bun motiv politic. Atît timp cît Ducele rămîne celibatar, unele Case Mari mai pot spera într-o alianţă. Şi-apoi... (oftă) a manevra oamenii, a-i sili să se supună voinţei tale înseamnă a adopta o atitudine cinică faţă de umanitate. E ceva care degradează totul. Dacă-l determinam să... să facă asta, nu era fapta lui.

— Aşa ar fi spus şi Wanna mea, murmură Yueh.

Şi acesta era alt adevăr! Îşi duse mîna la gură, înghiţi convulsiv. Nu fusese niciodată mai aproape de a vorbi, de a-şi mărturisi rolul ascuns. Vorbi însă Jessica şi momentul se spulberă.

— În afară de asta, Wellington, în Leto există de fapt doi bărbaţi. Pe unul din ei îl iubesc nespus. E plin de farmec, spiritual, delicat... tandru — tot ce şi-ar putea dori o femeie. Dar celălalt bărbat e... dur, rece, autoritar, egoist — la fel de aspru şi de tăios ca vîntul iernii. E cel pe care l-a modelat tatăl. (Jessica îşi schimonosi chipul.) De-ar fi murit bătrînul cînd s-a născut Leto!

În tăcerea aşternută, adierea unui ventilator făcu să foşnească draperiile.

Brusc, Jessica inspiră adînc. Apoi zise:

— Leto are dreptate. Încăperile de aici sînt mai plăcute decît cele din restul palatului. (Se întoarse şi-şi plimbă privirile de jur împrejur.) Şi-acum te rog să mă scuzi, Wellington; vreau să văd şi celelalte odăi, ca să ştiu cum să le împart.

Yueh dădu din cap.

— Desigur.

Şi gîndi: *Măcar de-ar exista vreo cale să mă sustrag de la ce am făcut...*

Jessica îşi lăsă braţele de-a lungul trupului; traversă camera, către culoar. În prag, şovăi o clipă, înainte de a ieşi. *Tot timpul cît am vorbit a avut ceva de ascuns,* gîndi ea. *Ţinea ceva în el. Ca să-mi menajeze sentimentele, fără doar şi poate.* Ezită iarăşi, fu pe punctul de a se întoarce, de a-l descoase pe Yueh şi de-al face să-şi dea la iveală secretul. *Nu. S-ar simţi ruşinat şi îngrozit la gîndul că poate fi ghicit cu atîta uşurinţă. Ar trebui să am mai multă încredere în prieteni.*

S-a remarcat deseori rapiditatea cu care Muad'Dib a învăţat necesităţile Arrakisului. Surorile Bene Gesserit cunosc desigur temeiul acestei rapidităţi. Pentru ceilalţi, putem spune ca Muad'Dib a învăţat repede fiindcă prima sa învăţătură a fost cum să înveţe. Şi prima lecţie a acestei învăţături era încrederea fundamentală că putea să înveţe. Este surprinzător cît de mulţi oameni nu cred că pot să înveţe şi mai ales cît de mulţi cred că este greu să înveţe. Muad'Dib ştia că fiecare experienţă comportă o lecţie.

Fragment din Umanitatea lui Muad'Dib de prinţesa Irulan

ÎNTINS ÎN PAT, Paul se prefăcea că doarme. Nu-i fusese greu să ascundă în palmă somniferul doctorului Yueh, simulînd că-l înghite. Îşi înăbuşi rîsul. Pînă şi mama îl crezuse adormit. Fusese cît pe ce să sară din pat şi să-i ceară voie să exploreze clădirea, dar îşi dăduse seama că nu-l va lăsa. Domnea încă prea multă nesiguranţă. Nu! Era mai bine-aşa...

Dacă ies fără să-i cer voie, nu voi fi nesocotit un ordin. Şi am să rămîn în casă, unde nu-i nici un pericol.

Trase cu urechea. Mama vorbea cu Yueh în camera cealaltă. Cuvintele lor nu erau desluşite — ceva în legătură cu mirodenia... cu Harkonnenii. În răstimpuri, tăceau.

Îşi strămută atenţia la tăblia sculptată de la capul patului — o placă falsă, fixată în perete şi mascînd telecomenzile camerei. Ornamentul înfăţişa un peşte sărind dintr-o apă cu valuri înalte. Ştia că o apăsare pe ochiul peştelui comanda aprinderea lămpilor cu suspensie. Deplasarea unui val punea în funcţiune sistemul de ventilaţie. Un altul regla temperatura.

Fără zgomot, Paul se ridică în capul oaselor. În stînga, lîngă perete, se afla o bibliotecă înaltă. Corpul ei putea fi rotit, descoperind, în zidul din spate, o nişă cu sertare pe una din laturi. Clanţa uşii dinspre coridor întruchipa o manşă de ornitopter*.

** Aeronavă reactivă cu aripi mobile.*

S-ar fi zis că încăperea fusese anume concepută pentru a-l ademeni.

Încăperea şi întreaga planetă.

Se gîndi la bobina pe care i-o arătase Yueh: "Arrakis, Staţiunea Experimentală pentru Botanica Deşertului a Maiestăţii Sale Imperiale". Era o bobină veche, dinaintea descoperiri mirodeniei. Nume după nume se perindară în mintea lui Paul, fiecare cu imaginea imprimată de impulsul mnemonic al proiectorului: *saguaro, tufa-măgăruşului, curmal, verbină de nisip, primulă de seară, cactus-butoi, livan, scumpie, tufă de creozot... vulpe pitică, şoimul deşertului, şoarece marsupial...*

Nume şi imagini. Nume şi imagini din trecutul terestru al omului — multe dintre ele inexistente astăzi în altă parte a universului decît aici, pe Arrakis.

Atîtea lucruri noi de învăţat despre... mirodenie.

Si viermii nisipurilor.

În camera de alături se închise o uşă. Paul auzi paşii mamei sale pierzîndu-se spre capătul coridorului. Ştia că acum doctorul Yueh îşi va găsi ceva de citit şi nu va părăsi încăperea.

Sosise momentul să pornească în explorare.

Tiptil, se dădu jos din pat şi se îndreptă spre biblioteca pivotantă. Un zgomot în spatele lui îl opri. Se întoarse. Placa de la capătul patului cobora deasupra locului în care stătuse întins cu cîteva clipe mai înainte. Paul încremeni şi imobilitatea îi salvă viaţa.

Din spatele tăbliei apăru un vînător-căutător, nu mai lung de cinci centimetri. Paul îl recunoscu imediat. Era o armă comună de asasinare, pe care orice copil de obîrşie aristocratică învăţa s-o

cunoască de la cea mai fragedă vîrstă. Un ac metalic ghidat de la mică distanţă, care se înfigea în carne vie şi-şi croia drum prin sistemul nervos pînă la cel mai apropiat organ vital.

Căutătorul urcă, tăie lateral aerul din odaie şi reveni deasupra patului.

În mintea lui Paul fulgerară instantaneu toate cunoştinţele legate de limitele armei. Cîmpul de suspensie comprimat distorsiona vizibilitatea ochiului de transmisie. Întrucît penumbra din dormitor îngreuna şi mai mult vizarea ţintei; operatorul nu putea să conteze decît pe mişcare. Trebuia să atace tot ce mişca. Centura scutului individual rămăsese pe pat. Scuturile erau vulnerabile la atacul cu laser, dar armele-laser erau scumpe, greu de întreţinut şi prezentau întotdeauna pericolul unei explozii intempestive, în cazul în care fasciculul intersecta un scut activat la intensitatea maximă. Atreizii se bizuiau numai pe scuturile individuale şi pe abilitate.

Ţintuit locului, într-o fixitate aproape catatonică, Paul înţelese că pentru a înfrunta această ameninţare nu-i rămăsese decît abilitatea.

Vînătorul-căutător se înălţă încă o jumătate de metru. Undui în ţesătura de lumină şi umbră aşternută de obloane, sondînd încăperea.

Trebuie să încerc să-l prind, gîndi Paul. *Dedesubt e lunecos din cauza cîmpului de suspensie. Va trebui să strîng cu putere.*

Acul coborî o jumătate de metru, se abătu la stînga, se roti pe deasupra patului. Bîzîia abia auzit.

Cine îl manevrează! se întrebă Paul. *Cineva din apropiere. Aş putea să-l strig pe Yueh, dar l-ar lovi de cum ar deschide uşa.*

În spatele lui, uşa dinspre coridor scîrţîi. Apoi se auzi o bătaie uşoară şi uşa se deschise.

Vînătorul ţîşni pe lîngă capul lui Paul, în direcţia mişcării.

Mîna dreaptă a băiatului săgetă lateral şi prinse din zbor maşinăria ucigaşă. Acul vibra şi bîzîia în pumnul strîns, dar muşchii se încleştară cu disperare. Răsucindu-se violent, Paul izbi vîrful armei de metalul uşii. Auzi scrîşnetul ochiului spart şi simţi cum căutătorul îi moare în palmă. Dar nu-i dădu drumul. Voia să fie sigur.

Îşi ridică ochii şi întîlni privirea fixă, albastră, a shadoutei Mapes.

— Tatăl tău a trimis după tine, spuse ea. Escorta aşteaptă în hol.

Paul dădu din cap, fără să-şi ia ochii de la ciudata femeie în rochie cafenie, de servitoare. Femeia se uita acum la obiectul din pumnul lui încleştat.

— Am auzit de asemenea arme, zise ea. M-ar fi ucis, aşa-i?

Paul trebui să înghită ca să poată vorbi.

— Eu... eram ţinta.

— Dar venea către mine.

— Pentru că te mişcai.

Cine-i creatura aceasta? se întrebă.

— Atunci... mi-ai salvat viaţa, spuse femeia.

— Am salvat vieţile amîndurora.

— Dar, lăsîndu-l să mă lovească, puteai profita ca să fugi.

— Cine eşti?

— Shadouta Mapes, menajera.

— Cum de-ai ştiut unde sînt?

— Mi-a spus mama ta. Am întîlnit-o la capătul coridorului, lîngă scara ce duce la camera straniilor. (Femeia arătă cu mîna spre dreapta.) Trimişii tatălui tău te aşteaptă.

Oamenii lui Hawat, gîndi Paul. *Trebuie să-l găsim pe cel care-a manevrat arma.*

— Du-te la ei, zise. Spune-le că am prins în casă un vînător-căutător şi că trebuie să-i găsească operatorul. Să înconjoare imediat clădirea şi să blocheze toate ieşirile. Mai departe, vor şti ce au de făcut. Atentatorul e în mod cert un străin printre noi.

Şi se întrebă: *Să fi fost chiar creatura aceasta?* Dar îşi dădu seama imediat că era imposibil. Căutătorul se afla sub control cînd intrase ea.

— Înainte de a-ţi îndeplini vruta, pui de om, spuse Mapes, trebuie să degajez drumul dintre noi. Ai pus pe umerii mei o povară de apă pe care nu ştiu dac-am s-o pot duce. Dar noi, fremenii, ne plătim datoriile — fie ele negre, sau albe. Avem ştiinţă că printre voi se află un trădător. Cine-i, nu ştim, dar sîntem siguri că el există. Poate că a sa a fost mîna care-a călăuzit acest străpunge-carne...

Paul recepţionă totul în linişte: *un trădător.* Înainte de-a apuca să vorbească, ciudata femeie îi întoarse spatele şi porni în grabă spre holul de la intrare.

Vru s-o oprească, dar ceva din atitudinea ei îi dădea de-nţeles că femeii nu i-ar fi făcut plăcere. Îi spusese ce ştia şi acum plecase să-i îndeplinească *"vruta".* Peste cîteva clipe, oamenii lui Hawat aveau să mişune prin toată casa.

În minte îi răsunară alte frînturi din limbajul neobişnuit al femeii: *camera straniilor.* Privi spre stînga lui, în direcţia pe care i-o indicase. *Noi, fremenii.* Aşadar era fremenă. Îşi întrerupse o clipă gîndurile, pentru a-şi fixa în memorie trăsăturile chipului ei: faţa zbîrcită ca o prună uscată, pielea

brună, ochii albastru-în-albastru, fără alb. Etichetă informaţia: shadouta Mapes.

Apoi, strîngînd în pumn vînătorul distrus, se întoarse în dormitor. Cu stînga, luă de pe pat centura-scut şi-i făcu vînt în jurul mijlocului, strîngîndu-i catarama în vreme ce picioarele îl purtau deja în goană spre capătul din stînga al coridorului.

Shadouta Mapes spusese că mama era într-acolo... O scară... *camera straniilor...*

Ce a susţinut-o pe doamna Jessica în momentele de grea încercare? Reflectaţi asupra următoarei parabole Bene Gesserit şi poate veţi înţelege: "Orice drum parcurs pînă la capăt duce exact nicăieri. Escaladează muntele doar atît cît să te convingi că e munte. Din vîrful muntelui nu poţi să vezi muntele".

Fragment din **Muad'Dib, comentarii de familie** *de prinţesa Irulan*

LA EXTREMITATEA aripii de sud, Jessica descoperi o scară metalică, în spirală, care urca spre o uşă ovală. Privi în jur, apoi, din nou, uşa de sus.

De ce ovală? se întrebă. *Ciudată formă pentru interiorul unei case.*

Prin ferestrele care mărgineau scara, vedea soarele mare şi alb al Arrakisului coborînd spre asfinţit. Umbre prelungi străbăteau holul. Jessica privi iarăşi scara. Pe treptele de metal, razele oblice reliefau bucăţele de pămînt uscat.

Jessica puse o mînă pe balustradă şi începu să urce. Sub palma ei, metalul balustradei era rece. Ajunse în faţa uşii, se opri şi observă că nu există clanţă, ci doar o adîncitură uşoară în locul în care ea ar fi trebuit să se afle.

Nu poate fi un zăvor cu amprentă, îşi spuse. *Un asemenea zăvor cu amprentă trebuie să fie adaptat la forma mîinii şi liniilor palmei unei anumite persoane.* Părea, totuşi, un zăvor cu amprentă. Dar existau metode pentru a deschide *orice* zăvor — fie el şi cu amprentă —, după cum învăţase în şcoală.

Se uită peste umăr ca să se asigure că n-o vede nimeni, apoi îşi lipi palma pe adîncitura din uşă. O apăsare uşoară pentru a deforma liniile, o mişcare din încheietură, încă una, o rotire infimă a palmei pe suprafaţa metalului... Zăvorul ţăcăni. Brusc, Jessica îşi retrase mîna, se răsuci, o văzu pe Mapes oprindu-se la baza scării.

— În holul mare sînt nişte oameni care zic că i-a trimis ducele după domnul cel tînăr, spuse Mapes. Au sigiliul ducal şi garda i-a identificat.

Privi iute uşa ovală, apoi iarăşi la Jessica.

E prudentă, gîndi Jessica. *Semn bun.*

— Îl găseşti într-a cincea cameră de la capătul acesta al coridorului, în dormitorul mic, spuse ea. Dacă nu reuşeşti să-l trezeşti, cheamă-l pe doctorul Yueh din încăperea învecinată. S-ar putea ca Paul să aibă nevoie de o injecţie tonică.

Din nou, Mapes privi pieziş către uşa ovală şi Jessicăi i se păru că desluşeşte pe chipul ei aversiune. Dar pînă s-o întrebe de uşă şi ce se afla în spatele ei, Mapes pornise cu paşi repezi spre coridor.

Hawat a controlat toată casa, gîndi Jessica. *Nu poate exista aici cine ştie ce grozăvie.*

Împinse uşa. Descoperi o încăpere strîmtă şi, în faţă, altă uşă ovală. În centru celei de-a doua uşi se afla un volan.

O ecluză! constată ea uimită. Privi în jos şi văzu pe podea o tijă de sprijin. Tija purta însemnul personal al lui Hawat. *Uşa a fost proptită în poziţie deschisă. Probabil că cineva a doborît din greşeală propteaua, fără să ştie că prima uşă are un zăvor cu amprentă.*

Păşi peste pragul înalt.

Ce rost are o ecluză în interiorul casei? se întrebă. Şi se gîndi deodată la creaturi exotice, izolate în încăperi cu climat special.

Climat special!

Părea ceva plauzibil pentru Arrakis, unde pînă şi cele mai rezistente plante străine trebuiau irigate.

Uşa din spatele ei dădu să se închidă singură. O prinse şi-o propti cu tija lăsată de Hawat. Reveni la cealaltă uşă şi abia atunci observă inscripţia discretă, gravată în metal, deasupra volanului. Textul era în galach. Citi:

"O omule! Iată o splendidă parte din Creaţia lui Dumnezeu. Priveşte-o dar, şi învaţă să iubeşti perfecţiunea Prietenului Tău Suprem".

Jessica apăsă cu toată greutatea trupului pe volan. Roata se învîrti spre stînga şi uşa se deschise.

O adiere uşoară îi mîngîie obrajii, învolburîndu-i părul. Simţi că inspiră alt aer, mai bogat. Deschise larg uşa şi se pomeni înaintea unui zid de verdeaţă, scăldat în lumină aurie.

Un soare galben? Nu. Sticlă filtrantă!

Trecu pragul şi uşa se închise în urma ei.

"O seră!" şopti ea.

Era înconjurată de plante şi arbuşti, în vase mari, de pămînt ars. Recunoscu o mimoză, un gutui înflorit, o sondagi, o pleniscentă înveşmîntată în flori verzui, un akarso cu dungi verzi şi albe... trandafiri...

Pînă şi trandafiri!

Se aplecă să inspire parfumul unei uriaşe flori roz, apoi se îndepărtă şi-şi plimbă ochii de jur-împrejur.

Un zgomot ritmic îi invada simţurile.

Dădu în lături o perdea deasă de frunze şi privi către mijlocul serei. Văzu o mică fîntînă, cu marginile joase, canelate. Învîrtejindu-se, un arc de apă se răsfira şi cădea răpăind în bazinul de metal.

Jessica se supuse regimului rapid de limpezire a percepţiei şi începu să cerceteze metodic locul. Încăperea părea pătrată, cu latura de vreo zece metri. După poziţia faţă de extremitatea holului şi după uşoarele deosebiri de construcţie, deduse că fusese adăugată pe acoperişul acestei aripi cu mult după terminarea clădirii originale.

Pe latura sudică, se opri în faţa vastei suprafeţe de sticlă filtrantă, se întoarse şi privi în jur. Tot spaţiul era ocupat cu plante exotice de climă umedă. Din masa de verdeaţă răzbătu un foşnet. Jessica se încordă, apoi zări un simplu servok cu mecanism de ceasornic şi braţe pentru stropit. Unul din braţe se înălţă şi pulverizâ un voal diafan de stropi, burîndu-i obrajii. Braţul se retrase şi Jessica privi ţinta aspersorului: o ferigă arborescentă.

Era pretutindeni apă în încăperea aceasta. *Apă*. Pe o planetă unde apa era cea mai preţioasă sevă a vieţii. O risipă atît de flagrantă, încît Jessica simţi că-i îngheaţă ceva în adîncul sufletului.

Privi soarele, prin geamul de sticlă galbenă. Atîrna la orizont, deasupra crestelor ascuţite ale imensului lanţ muntos căruia i se spunea Scutul de Piatră.

Sticlă filtrantă, gîndi ea. *Pentru a face acest soare alb mai blînd si mai familiar. Cine să fi construit sera? Leto? I-ar sta-n fire să mă surprindă cu un astfel de cadou, dar timpul a fost prea scurt. Şi a avut de rezolvat probleme mai serioase.*

Îşi aminti de raportul care menţiona că multe case din Arrakeen au ecluze la uşi şi la ferestre, pentru păstrarea şi regenerarea umidităţii interioare. Leto susţinuse că pentru a-şi demonstra de la bun început puterea şi bogăţia vor ignora în mod deliberat asemenea precauţii şi nu vor proteja ferestrele şi uşile reşedinţei decît împotriva prafului omniprezent.

Dar această seră era o demonstraţie mai elocventă decît absenţa oricăror ecluze. Jessica se gîndi că acest loc de plăcere conţinea destulă apă ca să asigure traiul pe Arrakis a o mie de persoane... dacă nu mai multe.

Păşi de-a lungul peretelui de sticlă, continuînd să scruteze interiorul. Noua perspectivă îi dezvălui o suprafaţă metalică lîngă fîntînă — tăblia unei măsuţe pe care se aflau un blocnotes şi un stilograf, parţial mascate de-o frunză ca un evantai. Se apropie de masă, observă semnele lăsate de Hawat, apoi se aplecă asupra mesajului înscris pe blocnotes:

"DOAMNEI JESSICA.

Fie ca locul acesta să-ţi ofere tot atîta plăcere cîtă mi-a dăruit mie. Te rog, îngăduie acestei încăperi să-ţi amintească o lecţie pe care-o ştim de la aceleaşi învăţătoare: apropierea unui lucru dorit înclină la prea multă îngăduinţă. Făgaşul acesta este periculos.

Cu cele mai bune gînduri,
MARGOT, DOAMNĂ FENRING"

Jessica dădu din cap. Ştia de la Leto că fostul reprezentant al Împăratului pe Arrakis fusese Contele Fenring. Dar mesajul camuflat al însemnării, formulate în aşa fel încît să-i dea de înţeles că aceea care-o scrisese era tot Bene Gesserit, îi cerea acum toată atenţia. În treacăt, avu totuşi un gînd amar: *Contele s-a căsătorit cu doamna sa.* Însă chiar în aceeaşi clipă, începu să caute mesajul ascuns. Trebuia să existe unul. Rîndurile aşternute la vedere conţineau enunţul cifrat pe care orice Bene Gesserit, neconstrînsă de vreo Injoncţiune a Şcolii, era obligată să-l transmită, la nevoie, altei Bene Gesserit: "Făgaşul acesta este periculos".

Jessica pipăi cu vîrfurile degetelor feţele paginii, căutînd micile puncte codificate. Nu găsi nimic. Degetele alunecară pe muchiile blocului. Nimic. Cuprinsă brusc de nelinişte, aşeză blocul aşa cum îl găsise. Să fi fost ceva legat de poziţia lui? Dar Hawat scotocise sera şi nu încăpea îndoială că mutase blocnotesul din loc. Privi frunza ce atîrna deasupra mesei. Frunza! Îşi plimbă un deget pe suprafaţa

interioară, pe margini, peste peduncul. Aici era! Degetele descoperiră şirurile de semne minuscule şi le parcurseră dintr-o mişcare:

"O primejdie imediată îi ameninţă pe fiul tău şi pe duce. Unul din dormitoare a fost amenajat ca să-ţi ademenească băiatul. H. l-au înţesat cu capcane mortale detectabile, lăsînd una care-ar putea să scape nedescoperită". Jessica îşi stăpîni pornirea de-a o rupe la fugă spre dormitorul lui Paul; trebuia să afle întregul conţinut al mesajului. Degetele citiră înfrigurate, mai departe: "Nu cunosc precis natura pericolului, dar e ceva în legătură cu un pat. Ducele este ameninţat de trădarea unuia dintre tovarăşii sau locotenenţii săi de încredere. H. plănuiesc să te ofere unui favorit aflat în slujba lor. Iartă-mă că nu-ţi pot spune mai mult. Sursele mele sînt sărace, deoarece Contele nu-i în solda H. În grabă, M.F.".

Jessica lăsă frunza şi dădu să se repeadă spre ieşire. În momentul acela însă, uşa ecluzei se deschise violent şi Paul sări peste prag, strîngînd ceva în pumnul mîinii drepte. Împinse uşa cu umărul, o zări pe mama sa, trecu iute printre frunze pînă la ea, observă fîntîna şi vîrî pumnul încleştat sub jetul de apă.

— Paul! (Jessica îl prinse de umăr, privindu-i fix pumnul.) Ce-ai în mînă?

— Un vînător-căutător. L-am prins în camera mea şi i-am zdrobit capul, dar vreau să fiu sigur. Apa o să-l scurtcircuiteze.

Vorbise cu dezinvoltură, dar Jessica sesizase tensiunea care-l stăpînea.

— Scufundă-l! porunci ea.

Paul se supuse.

— Dă-i drumul. Lasă-l în apă!

El scoase mîna, şi-o scutură de apă, privi acul de metal care zăcea nemişcat pe fundul bazinului. Jessica rupse o ramură şi împinse cu ea ghimpele ucigaş. Era mort. Dădu drumul ramurii în apă şi-şi privi fiul. Ochii lui examinau încăperea şi Jessica recunoscu în intensitatea privirii Metoda Bene Gesserit.

— Locul ăsta poate ascunde orice, spuse el.

— Am motive să consider că-i sigur.

— Şi camera mea ar fi trebuit să fie. Hawat a zis...

— A fost un vînător-căutător, îi aminti ea. Manevrat de cineva aflat în casă. Telecomanda are rază de acţiune limitată. S-ar putea ca obiectul să fi fost introdus după terminarea investigaţiilor lui Hawat.

Dar în acelaşi timp se gîndi la mesajul înscris pe frunză: "... *trădarea unuia dintre tovarăşii sau locotenenţii săi de încredere". Dar nu Hawat. O, în nici un caz Hawat.*

— Oamenii lui Hawat percheziţionează chiar acum clădirea, spuse Paul. Vînătorul era cît pe ce s-o omoare pe bătrînă care-a venit să mă trezească.

— Shadouta Mapes, murmură Jessica, amintindu-şi discuţia de pe scară. Tatăl tău vrea să asişti la...

— E o treabă care poate să mai aştepte. De ce crezi că locul ăsta prezintă siguranţă?

Jessica îi arătă blocnotesul şi-i explică. Paul păru ceva mai uşurat. Pe ea însă zbuciumul sufletesc n-o părăsi. *Un vînător-căutător!* gîndi. *Maică milostivă!* Trebui să apeleze la toate resursele trupului ei antrenat ca să-şi înăbuşe o criză de tremur isteric.

Paul răspunse calm:

— E mîna Harkonnenilor, fireşte. Va trebui să-i distrugem.

În uşa ecluzei se auzi un ropot uşor — Semnalul de recunoaştere al agenţilor lui Hawat.

— Intră, strigă Paul.

Uşa se deschise şi un bărbat înalt, în uniformă Atreides şi cu insigna lui Hawat pe caschetă, trecu pragul.

— Ah, aici erai, Domnule! spuse el. Menajera m-a îndrumat încoace. (Privirea lui parcurse încăperea.) Am descoperit un tumul în beci. Înăuntru era un individ cu o cutie de comandă pentru căutători.

— Vreau să fiu de faţă la interogatoriu, zise Jessica.

— Îmi pare rău, Doamnă. N-am reuşit să-l prindem viu.

— Şi n-aveţi nici un indiciu ca să-l identificaţi?

— Deocamdată n-am găsit nimic, Doamnă.

— Era un arrakian? întrebă Paul.

Jessica dădu din cap: întrebarea era judicioasă.

— Are înfăţişarea băştinaşilor, răspunse omul. După cum arăta, e de presupus c-a fost ascuns în tumul cu mai bine de-o lună înainte de sosirea noastră. Ieri, cînd am inspectat beciul, pietrele şi mortarul erau intacte. Sînt gata să-mi pun în joc reputaţia pentru asta!

— Nu pune nimerii la îndoială conştiinciozitatea dumitale, spuse Jessica.

— O pun eu, Doamnă. Ar fi trebuit să cercetăm subsolul cu ultrasunete.

— Presupun că o faceţi acum, zise Paul.

— Da, Domnule.

— Daţi-i de ştire tatălui meu că vom întîrzia.

— Imediat, Domnule. (Omul se întoarse spre Jessica.) Ordinele lui Hawat sînt ca în asemenea situaţii domnul cel tînăr să fie pus la adăpost. (Ochii săi cercetară din nou interiorul serei.) Locul acesta-i sigur?

— Am motive să cred că da, răspunse Jessica. A fost inspectat şi de Hawat, şi de mine.

— Atunci am să stau de pază afară, Doamnă, pînă ce mai controlăm o dată clădirea.

Se înclină, îl salută pe Paul cu mîna la caschetă şi ieşi.

Paul rupse cel dintîi tăcerea:

— Poate că n-ar strica să controlăm şi noi clădirea, mai tîrziu. Ochii tăi ar putea să descopere lucruri pe care alţii nu le văd.

— Aripa asta era singurul loc pe care nu-l cercetasem. Am lăsat-o la urmă pentru că...

— Pentru că Hawat s-a ocupat personal de ea.

Jessica îi aruncă o privire scurtă, iscoditoare.

— N-ai încredere în Hawat?

— Ba da... Dar a îmbătrînit... Lucrează prea mult. Ar trebui să-i mai uşurăm povara.

— N-am reuşi decît să-l insultăm şi să-i diminuăm eficienţa. După pe-o să afle ce s-a întîmplat, nici o insectă n-o să mai poată pătrunde în aripa aceasta. Îi va fi ruşine să...

— Trebuie să luăm propriile noastre măsuri.

— Hawat a servit cu cinste trei generaţii Atreides. Merită tot respectul şi toată încrederea noastră... Întreit.

— Cînd faci ceva care nu-i place, tata spune "*Bene Gesserit!*" de parcă ar înjura.

— Şi ce nu-i place tatălui tău?

— Să-l contrazici.

— Tu nu eşti tatăl tău, Paul.

O s-o îngrijoreze, gîndi el, *dar trebuie să-i spun ce mi-a destăinuit acea Mapes despre existenţa unui trădător printre noi.*

— Ce-mi ascunzi? întrebă Jessica. Nu aşa te ştiam, Paul.

El ridică din umeri, apoi îi relată discuţia cu Mapes.

Şi Jessica se gîndi iar la mesajul de pe frunză. Se decise deodată. Îi arătă lui Paul frunza şi-i reproduse mesajul.

— Trebuie să-l avertizăm numaidecît pe tata, spuse el. O să-i transmit chiar acum o radiogramă cifrată.

— Nu. Ai s-aştepţi pînă ce vei putea să vorbeşti cu el între patru ochi. Cu cît vor şti mai puţini despre asta, cu atît mai bine.

— Vrei să spui că nu trebuie s-avem încredere în nimeni?

— Mai există o posibilitate. S-ar putea ca mesajul să fi fost anume ticluit pentru a ne alarma. Chiar dacă cei care ni l-au transmis cred că-i adevărat, este posibil ca singurul său scop să fie acela de a ne parveni.

Chipul lui Paul rămase ferm şi întunecat.

— Ca să strecoare în rîndurile noastre neîncrederea şi suspiciunea, zise el. Ca să ne slăbească.

— Trebuie să-i vorbeşti tatălui tău în secret şi să-i atragi atenţia asupra acestui aspect.

— Înţeleg.

Jessica se întoarse către panoul din sticlă filtrantă, privi spre sud-vest, unde apunea soarele Arrakisului — glob de aur deasupra stîncilor

Paul se apropie.

— Nici eu nu cred că poate fi Hawat, spuse el. Să fie Yueh?

— Yueh nu-i este nici tovarăş, nici locotenent, răspunse ea. Şi pot să te asigur că-i urăşte pe Harkonneni la fel de pătimaş ca noi.

Paul rămase cu privirea la Stîncile din depărtare, gîndind: *Şi nu poate fi nici Gurney... sau Duncan. O fi vreunul din sublocotenenţi? Imposibil. Se trag cu toţii din familii care ne-au fost loiale generaţii de-a rîndul... şi din motive întemeiate.*

Jessica îşi masă fruntea. Simţi cît de obosită era. *Atîtea primejdii, aici!* Contemplă peisajul, galben dincolo de geam. La oarecare distanţă de domeniile reşedinţei se întindea un depozit împrejmuit cu ziduri înalte. Foişoare de pază, cocoţate pe picioare lungi, păreau păianjeni pîndind în jurul şirurilor de silozuri pentru mirodenie. Jessica numără cel puţin douăzeci de depozite asemănătoare, silozuri după silozuri, pe toată suprafaţa bazinului, pînă departe, spre poalele Scutului de Piatră.

Încet, soarele coborî sub orizont. Pe cer apărură stelele. Observă una strălucitoare, chiar deasupra orizontului, licărind ritmic. Era ca o vibraţie luminoasă: clip-clip-clip-clip-clip...

Alături, în întuneric, Paul se foi nerăbdător.

Dar Jessica nu-şi desprinse privirea de la acea stea izolată şi strălucitoare. Apoi îşi dădu seama că steaua era prea jos, că licărul venea de fapt de pe una din Stîncile Scutului.

Un semnal!

Încercă să descifreze mesajul, dar era emis într-un cod pe care nu-l cunoştea.

Alte lumini se iviră pe cuprinsul Cîmpiei de la poalele stîncilor: scîntei mici, galbene, presărate în întunericul albastru. Şi una din ele, în stînga, crescu în intensitate şi începu să clipească — iute de tot: clip-clip-licăr-clip!

Apoi se stinse.

Pe creastă, steaua falsă dispăru brusc.

Semnale... Pe Jessica o copleşiră din nou presimţirile.

De ce folosesc semnale luminoase in interiorul bazinului? De ce nu comunică prin radio?

Răspunsul era evident: radiocomunicaţiile erau acum supravegheate de agenţii Ducelui Leto. Semnalele nu puteau fi decît mesaje schimbate de duşmanii lui, agenţii Harkonnen.

În uşa serei răsună o bătaie uşoară, urmată de vocea omului lui Hawat:

— Totu-i în ordine, Domnule... Doamnă. E timpul să-l conducem pe domnul cel tînăr la tatăl său.

Se spune că Ducele Leto ar fi nesocotit pericolele Arrakisului şi că ar fi căzut în capcană din nesăbuinţă. Dar nu-i de presupus, mai degrabă, că el a trăit vreme atît de îndelungată în prezenţa primejdiei de moarte, încît n-a putut să desluşească o schimbare în intensitatea acestei primejdii? Sau că s-a sacrificat cu bună ştiinţă, pentru ca fiul lui să aibă parte de un trai mai bun? În mod cert, Ducele nu era genul de om uşor de indus în eroare.

Fragment din **Muad'Dib, comentarii de familie** *de prinţesa Irulan*

DUCELE LETO ATREIDES stătea sprijinit de parapetul turnului de control al terenului de debarcare de lîngă Arrakeen. La sud, monedă de argint suspendată deasupra orizontului, strălucea prima lună. Sub ea, Stîncile ascuţite ale Scutului de Piatră sclipeau ca nişte sloiuri de gheaţă în opalescenţă prafului. Departe, în stînga, pîlpîiau în pîclă luminile Arrakeenului — scînteieri galbene... albe... albastre...

Ducele se gîndea la înştiinţările purtînd semnătura sa, care fuseseră difuzate în toate zonele populate ale planetei: "Sublimul nostru Împărat Padişah m-a însărcinat să preiau această planetă şi să pun capăt tuturor disensiunilor".

Formalismul ritual al frazei îi dădea un sentiment de solitudine. *Cine să se lase îmbrobodit de această declaraţie pompoasă? În nici un caz fremenii. Şi nici Casele Mici, care controlau comerţul interior al Arrakisului... şi care erau, aproape toate, aservite Harkonnenilor.*

Au încercat să ia viaţa fiului meu!

Furia era greu de înăbuşit.

Observă luminile unui vehicul ce se apropia dinspre Arrakeen şi speră să fie maşina de patrulare care trebuia să-l aducă pe Paul.

Întîrzierea i se părea exasperantă, deşi ştia că se datora măsurilor de precauţie ale locotenentului lui Hawat.

Au încercat să ia viaţa fiului meu!

Îşi scutură capul, străduindu-se să alunge gîndurile mînioase. Privi din nou terenul la marginea căruia cinci dintre fregatele sale se înălţau ca tot atîtea santinele monolitice.

Mai bine o întîrziere din exces de precauţie, decît...

Locotenentul era un om de nădejde. Un ofiţer de o loialitate exemplară, propus pentru avansare.

"Sublimul nostru Împărat Padişah..."

De-ar fi putut locuitorii acestui oraş de garnizoană decadent să vadă nota confidenţială a Împăratului către "Nobilul Duce", cu aluziile ei pline de dispreţ la adresa bărbaţilor şi a femeilor care purtau voal: "...dar ce altceva e de aşteptat din partea unor barbari al căror vis cel mai drag este să trăiască în afara securităţii ordonate a faufrelucilor?"

În aceste clipe, Ducele simţea că propriul său vis cel mai drag era de a desfiinţa toate deosebirile de clasă şi de a sfîrşi o dată pentru totdeauna cu ordinea impusă de ameninţarea cu moartea. Îşi înălţă ochii spre stelele care străluceau fără licăr în atmosfera încărcată de praf. Î*n jurul uneia dintre luminiţele acelea se roteşte Caladanul... dar eu nu-mi voi revedea niciodată patria.* Simţi deodată dorul de Caladan, ca o durere în coşul pieptului. O durere care părea că nu ia naştere în adîncul trupului său, ci ajunge la el de pe Caladan. Nu, nu reuşea să vadă în pustiul Arrakisului o nouă patrie. Şi se îndoia că va reuşi vreodată.

Trebuie să-mi ascund sentimentele, gîndi. *De dragul băiatului. Dacă-i e dat să aibă o patrie,*

aceasta va fi patria lui. Chiar dacă pentru mine Arrakisul e un iad în care-am ajuns înainte de-a fi murit, el trebuie să găsească aici ceva care să-l însufleţească. Trebuie să existe ceva.

Îl năpădi pe neaşteptate un val de autocompătimire. Dar îl alungă imediat, cu dispreţ şi, în mod straniu, îşi aminti două versuri dintr-un poem pe care Gurney Halleck îl recita adesea:

Simt în plămîni aerul Timpului
Stîrnit de căderea nisipului...

Aici, cel puţin, cugetă el, Gurney avea să găsească nisip din belşug. Deşertul central, care se întindea dincolo de Stîncile argintate de lună, era numai piatră seacă, dune şi praf spulberat de vînt. Un teritoriu necartografiat, arid şi sălbatic, la marginea căruia, şi poate pe ici pe colo şi-n interior, trăiau grupuri răzleţe de fremeni. Dacă exista vreun viitor pentru neamul Atreides, acest viitor nu se putea întemeia decît cu sprijinul fremenilor.

Dacă Harkonnenii nu izbutiseră să-i infesteze şi pe fremeni cu urzelile lor veninoase.

Au încercat să ia viaţa fiului meu!

Un vuiet metalic învălui turnul şi ducele simţi cum parapetul îi vibrează sub mîini. Ecranele de protecţie coborîră şi priveliştea dispăru.

Naveta. E timpul să mă-ntorc la lucru.

Începu să coboare scara către marea sală de adunare, străduindu-se să-şi impună calmul şi să-şi pregătească expresia feţei pentru întîlnirea care urma.

Au încercat să ia viaţa fiului meu!

Cînd ajunse pe ultimele trepte, observă că oamenii începuseră deja să se adune sub domul galben al sălii. Intrau, cu raniţele spaţiale pe umeri, vociferînd şi chiuind ca nişte elevi întorşi din vacanţă.

— Hei! Simţi ce-i sub tălpi? Gravitaţie, amice!

— Cîţi G sînt pe-aici, oameni buni? Mă simt greu al naibii...

— În manual scrie nouă zecimi!

Cuvintele izbucneau de pretutindeni, sporind vacarmul din sală.

— V-aţi uitat bine la gaura asta cînd am coborît? Unde-s prăzile bogate despre care s-a trăncănit atîta?

— Le-au umflat Harkonnenii!

— Mie unul nu-mi trebuie decît un duş fierbinte şi-un pat moale.

— N-ai auzit, blegule? Aici nu există duşuri. O să-ţi freci fundul cu nisip!

— Hei! Lăsaţi gura! Ducele!

Leto pătrunse în sala peste care se aşternuse brusc liniştea.

Gurney Halleck îi ieşi în întîmpinare, ţinînd cu o mînă raniţa aruncată pe umăr şi strîngînd în cealaltă gîtul balisetului. Avea mîini cu degete lungi şi falange groase, care însă ştiau să dea glas celor mai delicate sunete ale coardelor.

Ducele îl privi cu admiraţie pe omul acesta urît şi mătăhălos, ai cărui ochi scînteiau ca nişte cristale de inteligenţă sălbatică. Iată un om care trăia în afara faufrelucilor, deşi se supunea fiecăruia dintre preceptele lor. Cum îi spusese Paul? *"Gurney cel dîrz".*

Şuviţe rare, de un blond spălăcit, abia reuşeau să acopere craniul lui Halleck. Gura lui mare se lăţise într-un rînjet de satisfacţie şi cicatricea lăsată de biciul de viţă neagră tremura ca şi cînd ar fi fost animată de propria ei viaţă. Toată fiinţa lui emana aerul omului pe care se poate conta, a omului dintr-o bucată. Se înclină înaintea Ducelui.

— Gurney! rosti Leto.

— Domnia-Ta... (Halleck arătă cu balisetul către oamenii din sală.) Aceştia-s ultimii. Aş fi preferat să vin cu primul val, dar...

— Mai sînt cîţiva Harkonneni şi pentru tine, Gurney, spuse Ducele. Vino, avem de vorbit.

— La ordin, Domnia-Ta.

Se retraseră într-o firidă, lîngă un distribuitor automat de apă, în timp ce în marea sală oamenii începură să se foiască nerăbdători. Halleck îşi trînti raniţa într-un colţ, dar păstră balisetul în mînă.

— Cîţi oameni îi poţi ceda lui Hawat? întrebă Ducele.

— Thufir are necazuri, Sire?

— N-a pierdut decît doi agenţi, dar Cercetaşii lui ne-au transmis informaţii excelente despre dispozitivul Harkonnenilor. Dacă ne mişcăm repede, putem cîştiga o marjă de siguranţă, atît cît să respirăm mai în voie. Hawat vrea toţi oamenii de care te poţi dispensa — oameni care să nu dea înapoi dacă li se va cere să facă uz de cuţit.

— Pot să-i dau trei sute dintre cei mai buni, spuse Halleck. Unde să-i trimit?

— La poarta principală. Hawat a lăsat un agent care-i aşteaptă.

— Să mă ocup chiar acum de asta, Sire?

— Îndată. Mai avem o problemă. Comandantul terenului va invoca un pretext ca să reţină naveta

pînă în zori. Transspaţialul care ne-a adus pe noi a plecat mai departe, dar naveta urmează să fie recuperată de o navă de marfă venită să încarce mirodenie.

— Mirodenia noastră, Domnia-Ta?

— A noastră. Dar naveta va lua la bord şi o parte din vînătorii de condiment ai vechiului regim. Au optat să plece în urma schimbării fiefului şi Arbitrul Schimbării şi-a dat acordul. E vorba de vreo opt sute de lucrători calificaţi, Gurney. Înaintea plecării navetei, trebuie să-i convingi pe cîţiva să rămînă cu noi.

— Cît de convingător să fiu, Sire?

— Vreau s-o facă de bunăvoie, Gurney. Avem nevoie de experienţa şi de priceperea lor. Faptul că vor să plece dovedeşte că nu fac parte din maşinaţiile Harkonnenilor. Hawat consideră că printre ei s-ar fi putut strecura şi cîţiva duşmani, dar pentru el orice umbră ascunde un asasin.

— Thufir a descoperit pînă acum unele umbre deosebit de active, Domnia-Ta.

— Iar pe altele nu le-a descoperit. Dar eu cred că infiltrarea unor agenţi printre muncitorii care vor să plece depăşeşte imaginaţia Harkonnenilor.

— Posibil, Sire. Unde sînt oamenii?

— În sala de aşteptare de la subsol. Ţi-aş sugera să cobori la ei, să le înmoi inimile cu un cîntecel sau două şi-abia apoi să te pui pe treabă. Poţi să promiţi posturi de conducere celor care au competenţa necesară. Şi salarii cu douăzeci la sută mai mari decît cele pe care le-au avut sub Harkonneni.

— Numai atît, Sire? Cunosc sistemul de salarizare al Harkonnenilor, dar pentru nişte oameni cu lichidarea în buzunar şi cu dorul de ducă în suflet, Sire... hm, douăzeci de procente nu reprezintă o ofertă prea îmbietoare.

— Atunci fă cum crezi, de la caz la caz, spuse nerăbdător Leto. Nu uita însă că tezaurul nu-i un sac fără fund. În măsura posibilului, limitează-te la cifra pe care ţi-am indicat-o. Ne trebuie mai ales conducători de şenile, meteo-observatori, dunari... oameni cu experienţă în largul nisipurilor.

— Am înţeles, Sire. "Ei vor veni cu toţii la chemarea violenţei: şi înfruntînd vîntul de est, vor înrobi nisipul".

— Emoţionant citat, comentă ducele. Să predai unui locotenent comanda trupelor tale. Spune-i să le facă oamenilor un scurt instructaj despre disciplina apei, apoi să-i cazeze în barăcile de lîngă teren. O să-i îndrume personalul de serviciu. Şi nu uita de oamenii pentru Hawat.

— Trei sute dintre cei mai buni, Sire. (Halleck îşi ridică raniţa.) Unde mă prezint la raport după ce termin treaba?

— Am pus să se amenajeze o sală de consiliu la etaj. Vom ţine acolo şedinţa de stat major. Vreau să stabilim o nouă linie de dispersare planetară, cu blindatele în primul eşalon.

Halleck, care dăduse să plece, se opri. Ochii săi căutară privirea lui Leto.

— Ne putem aştepta la asemenea dificultăţi, Sire? Am înţeles că există aici un Arbitru al Schimbării.

— Luptă deschisă, luptă clandestină, rosti sec ducele. O să mai curgă mult sînge pînă să isprăvim totul.

— "Şi apa luată din rîu se va face pe uscat sînge", cită Halleck.

Ducele oftă.

— Grăbeşte-te, Gurney.

— Gata, Domnia-Ta. (Un rînjet îi încreţi cicatricea.) "Iată, ca un asin sălbatic din deşert, mă-nham din nou la muncă".

Se îndreptă repede spre centrul sălii, zăbovi o clipă ca să dea ordinele necesare, apoi porni mai departe, făcîndu-şi loc printre oameni.

Leto îl urmări cu privirea, clătinînd din cap. Halleck nu contenea să-l uimească. O minte plină de cîntece, de citate şi de fraze împodobite... şi o inimă de asasin, de cum venea vorba de Harkonneni.

Părăsi firida şi se îndreptă fără grabă spre ascensor, traversînd sala în diagonală, răspunzînd la saluturi cu uşoare mişcări ale mîinii. Recunoscînd un om din corpul de propagandă, se opri ca să-i dicteze un mesaj destinat reţelei de radiodifuziune; oamenii care-şi aduseseră nevestele trebuiau informaţi că acestea erau în siguranţă şi anunţaţi unde le puteau găsi; ceilalţi aveau să fie încunoştiinţaţi că, după toate aparenţele, populaţia locală număra mai multe femei decît bărbaţi. Ducele atinse uşor braţul omului de la propagandă, semnalîndu-i astfel că mesajul avea prioritate absolută şi că trebuia difuzat imediat.

Apoi îşi văzu de drum, întorcînd saluturi, zîmbind, schimbînd cîte-o glumă în treacăt.

Un comandant trebuie să pară totdeauna încrezător, gîndi el. *Încrederea oamenilor apasă pe umerii săi ca o povară, in timp ce el Înfruntă primejdia, nelăsînd să se vadă nimic.*

Răsuflă uşurat cînd pătrunse în ascensor şi privirea sa nu mai întîlni decît suprafaţa neutră a uşilor.

Au încercat să ia viaţa fiului meu!

Deasupra ieşirii terenului de debarcare al Arrakeenului, gravată grosolan, parcă de-un instrument rudimentar, se afla o inscripţie pe care Muad'Dib avea s-o repete deseori. O descoperise in prima noapte petrecută pe Arrakis, cînd oamenii tatălui său îl conduseseră spre postul de comandă ducal ca să asiste la cel dinţii consiliu de stat major. Inscripţia era o invocaţie adresată celor ce părăseau Arrakisul, dar pentru adolescentul abia scăpat din ghearele morţii impactul ei va fi fost cu atît mai sumbru. Ea spunea: "O, voi, cei care ştiţi ce îndurăm aici, nu ne uitaţi in rugile voastre".

Fragment din **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

— TOATĂ TEORIA conflictelor armate se reduce la riscul calculat, spuse Ducele. Dar cînd ajungi să-ţi rişti propria familie, elementul *calcul* e copleşit de... altceva.

Îşi dădu seama că nu reuşea să-şi stăpînească mînia cum ar fi trebuit şi, întorcîndu-se, începu să se plimbe de colo-colo prin faţa mesei.

Ducele şi Paul erau singuri în sala de consiliu — o încăpere plină de ecouri, al cărei unic mobilier consta într-o masă lungă, înconjurată de scaune demodate, cu trei picioare, o planşetă pentru hărţi şi un proiector. Paul ocupa unul din scaunele de lîngă planşetă. Îi relatase tatălui său incidentul cu vînătorul-căutător. Îi vorbise şi de faptul că era ameninţat de un trădător.

Ducele se opri în faţa fiului său şi lovi cu pumnul în masă.

— *Hawat m-a asigurat de securitatea casei!*

Paul spuse cu glas şovăielnic:

— Şi eu am fost furios... la început. Şi eu l-am învinuit pe Hawat. Dar atentatul a fost dirijat din afara casei. O acţiune simplă, dibace şi directă. Care-ar fi reuşit, dacă n-aş fi cunoscut ce-am învăţat de la tine şi de la mulţi alţii, inclusiv Hawat.

— Îl aperi?

— Da.

— Îmbătrîneşte. Ăsta-i adevărul. Ar trebui să...

— E înţelept şi are experienţă. De cîte dintre greşelile lui îţi poţi aminti?

— Eu ar trebui să-i iau apărarea, nu tu.

Paul zîmbi.

Leto se aşeză în capul mesei şi-şi lăsă mîna pe mîinile fiului său.

— Te-ai... maturizat în ultimul timp, fiule, spuse el, şi asta nu poate decît să mă bucure. (Îşi retrase mîna şi zîmbi, la rîndul său.) Hawat se va pedepsi singur. Va fi mai mînios pe el însuşi, decît am putea fi noi, amîndoi.

Paul îşi îndreptă privirea spre ferestrele din spatele planşetei cartografice, spre întunericul nopţii. Afară, balustrada terasei reflecta lumina din cameră. Desluşi o mişcare, apoi recunoscu silueta unei santinele în uniformă Atreides. Ochii îi alunecară de la fereastră la peretele alb din spatele tatălui său, la suprafaţa lucioasă a mesei, la pumnii lui încleştaţi.

Uşa din celălalt capăt al sălii se deschise cu violenţă. Thufir Hawat pătrunse în sală. Părea mai bătrîn şi mai zbîrcit ca oricînd. Traversă încăperea şi se opri în poziţie de drepţi în faţa Ducelui.

— Domnia-Ta, se adresă el unui punct aflat deasupra capului lui Leto, adineaori am aflat de greşeala pe care-am comis-o. Întrucît consider că este necesar să-mi prezint demi...

— Ia loc şi încetează cu prostiile, îi tăie vorba Ducele, arătînd cu mîna scaunul din faţa lui Paul. Dacă ai comis o greşeală, este că i-ai *supra*estimat pe Harkonneni. Minţile lor simple au ticluit o stratagemă simplă. Noi nu ne-am aşteptat la stratageme simple. Iar fiul meu şi-a dat toată osteneala să mă convingă că, dacă a scăpat cu viaţă, asta se datoreşte în bună măsură învăţăturilor tale. Şi în această privinţă, n-ai comis nici o greşeală. (Lovi uşor spătarul scaunului gol.) Ţi-am spus să iei loc!

Hawat se lăsă moale în scaun.

— Dar...

— Nu vreau să mai aud nimic. Consider incidentul încheiat. Avem treburi mai importante. Unde sînt ceilalţi?

— I-am rugat să aştepte afară pînă ce...

— Cheamă-i.

Hawat privi în ochii lui Leto.

— Sire, eu...

— Ştiu cine mi-e cu adevărat prieten, Thufir. Cheamă oamenii înăuntru.

— Am înţeles, Domnia-Ta, răspunse în şoaptă Hawat. Apoi se răsuci în scaun şi strigă spre uşa

întredeschisă: Gurney, puteţi intra.

Halleck îşi făcu apariţia în fruntea unui grup numeros. Ofiţerii de stat major aveau chipurile încruntate, grave. Erau însoţiţi de tineri aghiotanţi şi specialişti, care păreau cu toţii plini de ardoare. Începură să se aşeze în jurul mesei, făcînd să răsune sala de zgomotul scaunelor şi răspîndind în aer o aromă discretă de rachag *.

** Stimulent de tip cofeinic.*

— Pentru cine doreşte, avem cafea, spuse Ducele.

Îi cuprinse pe toţi cu privirea, gîndind: *O echipă bună. Un om ar putea face figură mult mai rea într-un război ca acesta.* Aşteptă, în timp ce se servea cafeaua adusă din încăperea alăturată. Nu-i scăpă oboseala întipărită pe unele chipuri.

Brusc, îşi compuse masca de calm şi eficienţă, se ridică în picioare şi le ceru atenţie, ciocănind cu degetul în masă.

— Domnilor, începu el, se pare că civilizaţia noastră s-a obişnuit într-atît cu războaiele de cotropire, încît ţiu ne putem supune nici măcar unui singur ordin al Imperiului fără ca vechile năravuri să nu-şi scoată capul.

Se auziră rîsete discrete şi Paul îşi dădu seama că tatăl său spusese exact lucrul potrivit, folosind exact tonul potrivit, pentru a încălzi atmosfera. Pînă şi urma de oboseală din glasul său fusese corect drămuită.

— Pentru început, cred că n-ar strica să aflăm dacă Thufir mai are ceva de adăugat la raportul său cu privire la fremeni. Thufir?

Hawat îşi înălţă ochii.

— Mai am de analizat unele probleme economice legate de raportul meu general, Sire, dar în momentul de faţă pot să afirm că fremenii par din ce în ce mai mult a fi aliaţii de care avem nevoie. Chiar dacă mai aşteaptă încă, înainte de a ne acorda încredere deplină, atitudinea lor pare sinceră. Ne-au trimis daruri: distraie confecţionate în atelierele lor... hărţi ale unor regiuni de deşert din jurul punctelor fortificate lăsate de Harkonneni... Informaţiile pe care ni le-au furnizat s-au dovedit demne de încredere şi ne-au fost de un folos considerabil în tranzacţiile cu Arbitrul Schimbării. Au mai trimis şi alte lucruri: bijuterii pentru doamna Jessica, alcool de mirodenie, dulciuri, produse medicinale. Oamenii mei le examinează chiar în aceste clipe, dar nu pare a fi vorba de vreun vicleşug.

— Dumitale îţi plac aceşti oameni, Thufir? întrebă unul dintre ofiţeri.

Hawat se întoarse spre el.

— Duncan Idaho spune că sînt demni de admiraţie.

Paul se uită la tatăl său, apoi la Hawat, înainte de a se încumeta să întrebe:

— Ai vreo informaţie nouă despre numărul fremenilor?

Hawat îl privi grav.

— După producţia de alimente şi după diverse alte criterii, Idaho a estimat populaţia complexului subteran pe care l-a vizitat la aproximativ zece mii de oameni. Conducătorul lor spunea că este căpetenia unui sietch de două mii de familii. Avem motive întemeiate să credem că există foarte multe asemenea comunităţi, numite sietchuri. Toate par a fi credincioase unui oarecare Liet.

— Asta-i ceva nou, spuse Leto.

— S-ar putea să greşesc eu, Sire. Anumite aspecte dau de presupus că acest Liet ar putea să fie o zeitate locală.

Un alt ofiţer îşi drese glasul şi întrebă:

— E sigur că fac afaceri cu contrabandiştii?

— O caravană cu marfă de contrabandă a părăsit sietchul în prezenţa lui Idaho. Caravana transporta o cantitate mare de mirodenie. Contrabandiştii foloseau animale de povară şi au menţionat faptul că îi aştepta o călătorie de optsprezece zile.

— După toate aparenţele, contrabandiştii şi-au intensificat activitatea de cînd domneşte dezordinea, spuse Ducele. Trebuie să chibzuim bine problema asta. Sigur, nu-i cazul să ne facem prea multe griji pentru fregatele neautorizate care acţionează în afara planetei. Aşa-i peste tot. Dar nici să le lăsăm să scape cu totul de sub controlul nostru, nu-i bine.

— Ai vreun plan, Sire? întrebă Hawat.

Ducele se uită la Halleck.

— Gurney, vreau să conduci o delegaţie care să ia legătura cu afaceriştii ăştia romantici. Vei fi un fel de ambasador, dacă vrei. Să le spui că sînt dispus să închid ochii la operaţiile lor, atît timp cît vor accepta să-mi plătească o dijmă ducală. Hawat consideră că mitele şi mercenarii de care-au făcut uz pînă acum ca să-şi poată desfăşura activitatea i-au costat de patru ori mai mult.

— Şi dacă povestea asta ajunge la urechile Împăratului? întrebă Halleck. Suveranul ţine cu dinţii de profiturile sale din CHOAM, Domnia-Ta.

Leto zîmbi.

— Vom vira făţiş întreaga dijmă în contul lui Shaddam IV şi-o vom scădea în mod legal din

impozitul pentru întreţinerea trupelor de sprijin. Să vedem ce-or să mai zică Harkonnenii! Şi-o să ruinăm astfel şi cîţiva dintre localnicii care s-au îmbuibat pe vremea lor. Adio, şperţuri!

Halleck rînji încîntat.

— Ah, Domnia-Ta, straşnică lovitură! Ce n-aş da să văd mutra baronului cînd va afla vestea!

Ducele se întoarse către Hawat.

— Thufir, ai obţinut registrele de contabilitate pe care spuneai că le-ai putea cumpăra?

— Da, Domnia-Ta. Examinarea lor amănunţită e în curs. Deşi le-am răsfoit doar, pot să formulez o primă estimare.

— S-auzim.

— În trei sute treizeci de zile standard, Harkonnenii realizau aici un beneficiu de zece miliarde de solari.

Un murmur surd făcu ocolul mesei. Pînă şi aghiotanţii mai tineri, care începuseră să dea semne de plictiseală, se îndreptară în scaune şi schimbară priviri uimite.

Halleck rosti cu voce joasă:

— "Căci ei vor înghiţi bogăţiile mării şi comorile ascunse în nisip".

— E limpede, domnilor, spuse Leto. Mai poate fi cineva atît de naiv încît să creadă că Harkonnenii şi-au făcut frumuşel bagajele şi-au lăsat totul baltă, numai pentru că aşa a poruncit Împăratul?

Oamenii dădură glas unui cor de murmure aprobatoare.

— Va trebui să biruim cu tăişul săbiei, conchise Ducele. Se întoarse către Hawat. Dar poate că-i momentul să aflăm cum stăm cu utilajele. Cîte şenilete, combine, fabrici de mirodenie şi echipamente auxiliare ne-au lăsat?

— Întregul parc, după cum menţionează inventarul imperial, contrasemnat de Arbitrul Schimbării, Domnia-Ta, răspunse Hawat şi făcu semn unuia dintre aghiotanţi să-i dea un dosar, pe care apoi îl deschise în faţa lui. Numai că s-a omis să se menţioneze că mai puţin de jumătate din şenilete sînt în stare de funcţionare, că doar circa o treime din. ele dispun de aeroportante care să le transporte la nisipurile cu mirodenie, că... În sfîrşit, tot ce ne-au lăsat Harkonnenii se află într-o stare deplorabilă. O să putem spune că am avut noroc dacă vom izbuti să punem pe picioare jumătate din utilaje, şi un noroc chior dacă un sfert dintre ele vor mai fi în stare de funcţionare peste şase luni.

— Nici nu ne-am aşteptat la altceva, zise Leto. Care sînt cifrele exacte pentru utilajele de bază?

Hawat îşi consultă dosarul.

— Nouă sute treizeci de fabrici-combine, care vor putea să iasă la lucru peste cîteva zile. Şase mii două sute cincizeci de ornitoptere pentru supraveghere, recunoaştere şi observaţii meteorologice... Aeroportante, ceva mai puţin de-o mie.

— N-ar fi mai rentabil să reluăm negocierile cu Ghilda pentru autorizarea unei fregate orbitale ca satelit meteorologic? întrebă Halleck.

Ducele se uită la Hawat.

— Nimic nou în privinţa asta, Thufir?

— Deocamdată va trebui să căutăm alte căi, răspunse mentatul. De fapt, agentul Ghildei nici nu a negociat. N-a făcut altceva decît să-mi dea limpede de înţeles, ca de la mentat la mentat, că preţul depăşeşte posibilităţile noastre şi că va continua să le depăşească oricare-ar fi ele. Trebuie să aflăm de ce, înainte de a redeschide discuţia cu el. Unul dintre aghiotanţii lui Halleck se agită în scaun şi izbucni:

— Asta nu e dreptate!

— Dreptate? Ducele îl fulgeră cu privirea. Cine pretinde dreptate?O să ne facem singuri dreptate. Aici, pe Arrakis. Victorie sau moarte. Regreţi că ne împărtăşeşti soarta, domnule?

Omul îl privi lung, apoi răspunse:

— Nu, Sire... Domnia-Ta nu poţi să refuzi cea mai bogată sursă de venituri din universul nostru... iar eu nu pot decît să te urmez. Îmi cer scuze pentru accesul de furie, dar... (Ofiţerul dădu din umeri.) Pe toţi ne copleşeşte cîteodată amărăciunea.

— Amărăciunea o înţeleg, spuse Ducele. Dar să nu ne plîngem de nedreptate, cît timp avem braţe şi libertatea de a le folosi. Mai sînt şi alţii copleşiţi de amărăciune? Dacă da, să vorbească. Ne-am adunat aici ca între prieteni. Oricine poate să spună ce are pe suflet.

— Eu cred că ceea ce ne roade pe toţi, Sire, zise Halleck, este faptul că n-au apărut voluntari din partea celorlalte Case Mari. Te numesc "Leto cel Drept" şi-ţi făgăduiesc amiciţie eternă... dar numai atîta timp cît asta nu costă pe nimeni nimic.

— Casele Mari nu ştiu încă cine va cîştiga în urma schimbării, spuse Ducele. Cele mai multe s-au îmbogăţit asumîndu-şi riscuri minime. Dar nu le putem blama pentru asta. Nu putem decît să le dispreţuim. (Se întoarse către Hawat.) Dar vorbeam despre utilaje. Vrei să proiectezi cîteva exemple, ca să familiarizăm oamenii cu maşinile?

Hawat încuviinţă din cap şi făcu semn unui aghiotant aflat lîngă proiector.

O imagine solido-tridimensională apăru pe suprafaţa mesei, la mică distanţă de locul în care stătea Ducele. Unii dintre oamenii de la capătul celălalt se ridicară în picioare, ca să vadă mai bine.

Paul se aplecă şi privi cu atenţie maşina. Raportată la înălţimea minusculelor siluete umane din jurul ei, părea să aibă vreo sută douăzeci de metri lungime şi vreo patruzeci de metri lăţime. Semăna cu o insectă lungă, avînd drept membre seturi independente de şenile late.

— Ceea ce vedeţi este o maşină de recoltat, combinată cu o rafinărie de mirodenie, explică Hawat. Am ales una în stare bună, anume pentru proiecţie, E un fel de draglină adusă aici de prima echipă de ecologi imperiali. Maşina mai funcţionează si azi... deşi nu-mi dau seama cum... sau de ce.

— Dacă-i cumva cea supranumită *Baba Maria,* e o adevărată piesă de muzeu, interveni un aghiotant. Cred că Harkonnenii o foloseau ca loc de pedeapsă şi că-şi ameninţau cu ea muncitorii recalcitranţi: fii cuminte sau ajungi la *Baba Maria!*

Oamenii rîseră.

Nu însă şi Paul. Toată atenţia sa era concentrată asupra proiecţiei şi a întrebării care i se născuse în minte. Arătă cu degetul imaginea de pe masă şi spuse:

— Thufir, există viermi de nisip destul de mari ca să înghită o maşină ca asta?

În sală se făcu brusc tăcere. Ducele blestemă în gînd, apoi îşi zise: *Nu... Trebuie să înfrunte realităţile acestei lumi.*

— În mijlocul deşertului trăiesc viermi care-ar putea să înghită această combină dintr-o dată, răspunse Hawat. Dar şi aici, în apropierea Scutului de Piatră, unde se exploatează cea mai mare parte a mirodeniei, există viermi destul de mari ca să rupă în bucăţi o maşină ca asta şi s-o devoreze în tihnă.

— De ce nu se folosesc scuturi? întrebă Paul.

— Raportul lui Idaho precizează că în deşert scuturile sînt periculoase, spuse Hawat. Un simplu scut individual poate să atragă toţi viermii aflaţi la sute de metri de jur-împrejur. Se pare că scuturile le provoacă un fel de frenezie ucigaşă. Aşa susţin fremenii şi n-avem nici un motiv să ne îndoim de spusele lor. Idaho n-a văzut nici o urmă de echipament pentru scuturi în sietch-ul* pe care l-a vizitat.

** "Loc de adunare în caz de primejdie" în fremenă.*

— Chiar nici una? întrebă Paul.

— Ar fi destul de greu să se ascundă aşa ceva de către o populaţie care numără cîteva mii de oameni. Idaho a avut acces liber în tot sietchul. N-a observat nici un scut şi n-a descoperit nici un indiciu că fremenii ar folosi scuturi.

— E o enigmă, spuse Ducele.

— În schimb, urmă Hawat, e limpede că Harkonnenii le foloseau din plin. Aveau ateliere de reparaţii în fiecare sat de garnizoană, iar contabilitatea lor înregistrează cheltuieli masive pentru achiziţionarea de scuturi şi piese de schimb.

— Nu cumva fremenii dispun de vreun mijloc de neutralizare a scuturilor? întrebă Paul.

— Puţin probabil, răspunse Hawat. Teoretic ar fi posibil, bineînţeles... cu o contrasarcină statică de dimensiuni kilometrice. Dar e o experienţă pe care n-a putut s-o încerce nimeni pînă în prezent.

— Oricum, am fi aflat de mult, interveni Halleck. Contrabandiştii au legături strînse cu fremenii. Dac-ar fi existat asemenea dispozitive, le-ar fi achiziţionat şi nu s-ar fi sfiit să le comercializeze în afara planetei.

— E totuşi o problemă prea importantă ca s-o lăsăm în suspensie, zise Leto. Thufir, te rog să-i acorzi prioritate. Vreau un răspuns precis.

— E deja în atenţia noastră, Domnia-Ta. (Hawat îşi drese glasul.) Idaho a mai precizat ceva: a spus că nimeni nu s-ar putea înşela asupra atitudinii fremenilor faţă de scuturi... Zicea că le privesc cu amuzament.

Ducele se încruntă.

— Discutam despre utilajele de exploatare, spuse el.

Hawat îi făcu semn aghiotantului de la proiector.

Pe masă, imaginea solidă a combinei fu înlocuită de proiecţia unui aparat de zbor pe lîngă care siluetele oamenilor din jur păreau şi mai mici decît înainte.

— Aceasta-i o aeroportantă, explică Hawat. În linii mari, e un topter uriaş, a cărui singură funcţie este să transporte o combină în zona nisipurilor bogate în mirodenie şi s-o recupereze cînd îşi face apariţia un vierme de nisip. Pentru că întotdeauna apare unul. Recoltarea mirodeniei este, în ultimă instanţă, un proces de instalare rapidă şi retragere rapidă, cu o captură cît mai bogată.

— Perfect adecvat eticii Harkonnenilor, comentă Ducele.

Rîsetele care îi subliniară remarca părură însă crispate şi prea zgomotoase.

Un ornitopter înlocui aeroportantă în focarul proiecţiei.

— Aceste toptere sînt destul de convenţionale, reluă Hawat explicaţiile. Li s-au aplicat însă modificări importante pentru a le mări raza de acţiune şi o grijă deosebită a fost acordată protejării părţilor esenţiale contra nisipului şi a prafului. În general, numai unul din treizeci este echipat cu scut defensiv, urmărindu-se probabil, ca prin înlăturarea greutăţii generatorului să se mărească şi mai mult raza de acţiune.

— Nu-mi place deloc acest dezinteres pentru scuturi, murmură Ducele. Şi gîndi: *Acesta să fie secretul Harkonnenilor? Să-nsemne asta că nu vom mai avea nici măcar posibilitatea să fugim la bordul fregatelor noastre dotate cu scuturi, dacă totul se va întoarce împotriva noastră?* Îşi scuturǎ violent capul ca să alunge aceste gînduri şi spuse: Să trecem la devizul economic. La cît se va ridica beneficiul nostru?

Hawat scoase un carneţel şi-l răsfoi.

— După evaluarea utilajelor intacte şi a costului diferitelor reparaţii, am întocmit un prim deviz al cheltuielilor de exploatare. Bineînţeles, devizul se bazează pe o cifră sub valoarea reală, care să ne îngăduie un coeficient de siguranţă. (Hawat închise ochii şi continuă în semitransă mentatică:) Sub Harkonneni, cheltuielile de întreţinere, investiţiile şi salariile n-au depăşit niciodată paisprezece la sută. Cu puţin noroc, vom reuşi să le menţinem, pentru început, la treizeci la sută. Luînd în considerare factorii reinvestiţie şi dezvoltare, la care se adaugă cota CHOAM şi cheltuielile militare, beneficiile noastre se vor limita la numai şase sau şapte la sută, pînă în momentul în care vom fi înlocuit utilajele deteriorate. După aceea, vom avea posibilitatea să le ridicăm pînă la doisprezece-cincisprezece la sută, adică la nivelul normal. (Deschise ochii.) Exceptînd cazul în care Domnia-Ta vrea să adopte metodele Harkonnenilor.

— Scopul străduniilor noastre este edificarea unei baze planetare solide şi permanente, spuse Ducele. Pentru aceasta, majoritatea populaţiei trebuie să fie mulţumită. În special, fremenii...

— În primul rînd, fremenii, întări Hawat.

— Pe Caladan, supremaţia noastră se datora puterii maritime şi celei aeriene. Aici, va trebui să dobîndim ceea ce voi numi *puterea deşertului.* Încă nu-mi pot da seama dacă asta include sau nu şi puterea aeriană. De aceea vă atrag atenţia asupra lipsei scuturilor de pe toptere. (Clătină din cap.) în bună măsură, Harkonnenii îşi recrutau personalul de bază din afara planetei. Noi nu ne putem permite acest lucru... Fiecare lot de nou-veniţi şi-ar avea cota-parte de provocatori.

— În cazul acesta, va trebui să ne mulţumim cu beneficii mult mai reduse şi cu recolte minore, spuse Hawat. Producţia noastră din primele două sezoane va fi doar o treime din producţia medie a Harkonnenilor.

— Adică exact situaţia pe care am prevăzut-o, conchise Ducele. Va trebui să rezolvăm repede chestiunea fremenilor. Aş vrea să dispun de cinci batalioane complete de trupe fremene înaintea primei revizii contabile a CHOAM-ului.

— Nu-i prea mult timp, Sire, observă Hawat.

— Sîntem în criză de timp, după cum bine ştii. La primul prilej, vor năvăli aici cu sardaukari purtînd uniforma Harkonnenilor. Cîţi crezi că vor debarca, Thufir?

— Cel mult cinci batalioane, Sire, dat fiind preţul Ghildei pentru transporturi militare.

— În cazul acesta, cinci batalioane de fremeni, plus propriile noastre forţe, ar fi de-ajuns. Aşteptaţi să ducem cîţiva prizonieri sardaukari în faţa Consiliului Landsraadului şi-o să vedeţi cum lucrurile vor lua cu totul altă întorsătură — indiferent de situaţia beneficiilor.

— Vom face tot ce ne stă în putinţă, Sire.

Paul se uită la tatăl său, apoi, din nou, la Hawat. Dintr-o dată, îşi dădu seama de vîrsta înaintată a mentatului. Bătrînul acesta slujise trei generaţii Atreides. *Vîrsta.* I se citea în strălucirea umedă a ochilor căprui, în obrajii brăzdaţi de riduri şi tăbăciţi de clime exotice, în curbura umerilor, în linia subţire a buzelor acoperite cu petele rubinii ale abuzului de sapho.

Atît de multe depind de un om bătrîn, gîndi Paul.

— De fapt, spuse Ducele, sîntem angajaţi într-un război de asasini, dar care nu şi-a atins încă toată amploarea. Thufir, cum se prezintă dispozitivul Harkonnenilor?

— Am eliminat două sute cincizeci şi nouă dintre oamenii lor de încredere, Domnia-Ta. N-au rămas mai mult de trei celule Harkonnen — vreo sută de inşi, cu totul.

— Lacheii pe care i-aţi înlăturat deţineau proprietăţi?

— Cei mai mulţi aveau o situaţie înfloritoare, Domnia-Ta; în clasa antreprenorilor.

— Să obţii semnăturile lor, apoi să le contrafaci tuturor, deasupra semnăturilor, certificate de loialitate. Să predai cîte o copie după fiecare certificat Arbitrului Schimbării. Îi vom acuza în mod legal că au rămas pe Arrakis sub falsă loialitate. Le vom confisca toate bunurile, le vom alunga familiile, îi vom lăsa pe drumuri. Bineînţeles, fără a omite să depunem în contul Coroanei cele zece procente cuvenite. Totul, conform legii.

Thufir Hawat zîmbi, dezvelindu-şi dinţii cu pete rubinii.

— O manevră demnă de măreţia Domniei-Tale. Mi-e ruşine că nu mi-a trecut mie prin cap.

Halleck privi încruntat împrejur, surprinse expresia la fel de întunecată de pe faţa lui Paul. Ceilalţi însă zîmbeau şi dădeau din cap, vădit mulţumiţi.

E o greşeală, gîndi Paul. *Adversarii vor lupta cu şi mai multă înverşunare, convinşi fiind că n-au nimic de cîştigat dacă se predau.* Ştia că de mult nu se mai respectau nici un fel de reguli în kanly*, dar aceasta era o acţiune care îi putea duce la pierzanie, chiar dacă le oferea o victorie.

** "Loc de adunare în caz de primejdie" în fremenă.*

— "Şi-am fost străin în ţară străină", murmură Halleck.

Paul îl privi lung, recunoscînd citatul din Biblia CP. şi întrebîndu-se: *Oare şi Gurney ar vrea să se pună capăt acestor stratageme întortocheate?*

Privirea Ducelui poposi o clipă asupra ferestrelor şi a întunericului de afară, apoi se întoarse spre Halleck.

— Gurney, cîţi dunari ai convins să rămînă cu noi?

— Două sute optzeci şi şase, Sire. Cred că ar trebui să-i acceptăm şi să ne considerăm norocoşi. Toţi au calificări utile.

— Numai aţîţi? (Ducele îşi muşcă buzele.) Bine, atunci dă de ştire că...

Îl întrerupse zgomotul uşii. Duncan Idaho trecu printre santinele, traversă iute sala şi se aplecă pentru a-i vorbi la ureche Ducelui. Leto ridică mîna.

— Vorbeşte tare, Duncan. Sîntem reuniţi în consiliu strategic.

Paul îl privi atent pe Idaho, admirîndu-i din nou mişcările de felină, rapiditatea reflexelor care făceau din el un maestru de scrimă atît de greu de întrecut. În aceeaşi clipă, faţa rotundă şi oacheşă a spadasinului se întoarse spre el; ochii negri, adînciţi în orbite, nu părură să-l recunoască, dar Paul recunoscu masca de seninătate care-i camufla agitaţia lăuntrică.

** Vrăjmăşie declarată oficial sau vendetă.*

Idaho îşi plimbă privirea în lungul mesei, apoi spuse:

— Am capturat un grup de mercenari Harkonneni deghizaţi în fremeni. Fremenii trimiseseră deja un curier ca să ne pună în gardă, în cursul atacului, ne-am dat seama că omul lor fusese interceptat de Harkonneni, care-l răniseră grav. A murit în timp ce-l transportam încoace pentru a fi îngrijit de medicii noştri. Pe drum, am observat că omul suferea îngrozitor şi-am oprit ca să văd dacă-l pot ajuta în vreun fel. L-am surprins în momentul în care încerca să arunce ceva. (Idaho îşi întoarse ochii spre Leto.) Un cuţit, Domnia-Ta, un cuţit cum n-ai văzut altul.

— Un cristai? întrebă cineva.

— Fără doar şi poate, răspunse Idaho. Alb-lăptos şi strălucind ca şi cînd ar avea propria-i lumină.

Îşi strecură mîna în interiorul tunicii şi scoase o teacă din care ieşea un mîner negru, cu adînciturі pronunţate.

— Lasă lama în teacă!

Glasul răsunase din direcţia uşii deschise, de la capătul celălalt al sălii. Un glas vibrant, pătrunzător, care îi făcu pe toţi cei dinăuntru să-şi înalţe capetele şi să privească spre uşă.

În prag, în spatele săbiilor încrucişate ale gărzilor, se profila o siluetă înaltă. Trupul omului era în întregime ascuns de o mantie lungă, de culoare brună. Doar ochii i se zăreau între glugă şi voalul negru de sub ea — ochi albaştri, fără alb.

— Să-l lase să intre, şopti Idaho.

— Lăsaţi omul să treacă, ordonă Ducele.

Santinelele ezitară, apoi îşi retraseră săbiile.

Omul străbătu repede încăperea şi se opri în faţa Ducelui.

— Stilgar, căpetenia sietchului pe care l-am vizitat şi conducătorul celor care ne-au dat de veste despre banda Harkonnenilor, îl prezentă Idaho.

— Fii binevenit, domnule, zise Ducele. De ce să nu scoatem lama din teacă?

Stilgar se uită la Idaho.

— Tu cunoşti rînduielile noastre de onoare şi puritate, rosti el. Ţie-ţi îngădui să vezi lama omului căruia i-ai arătat prietenie. (Privirea lui se întoarse spre ceilalţi.) Dar pe oamenii aceştia nu-i cunosc. Le-ai îngădui să pîngărească o armă onorabilă?

— Sînt Ducele Leto, spuse tatăl lui Paul. Mie îmi permiţi să văd lama?

— Îţi permit să-ţi cîştigi dreptul de-a o scoate din teacă, răspunse Stilgar şi, la auzul murmurului de protest al celor din sală, ridică o mînă fină, străbătută de vene întunecate şi adăugă: Vă reamintesc că ama a aparţinut unui om care vă era prieten.

În tăcerea care urmă, Paul studie omul şi percepu clar aura de putere pe care o emana. Era un conducător. Un *conducător fremen.*

Unul dintre ofiţerii aflaţi de partea cealaltă a mesei mîrîi:

— Cine-i el, ca să ne spună ce drepturi avem pe Arrakis?

— Se zice că Ducele Leto Atreides guvernează cu consimţămîntul celor guvernaţi, rosti fremenul. De aceea, am să vă spun cum stă treaba cu noi: cei care văd un cristai îşi asumă o anumită responsabilitate. (Aruncă o privire întunecată către Idaho.) Ne aparţin. Nu mai pot părăsi Arrakisul fără consimţămîntul nostru.

Halleck şi alţi cîţiva dădură să se ridice, cu mînia întipărită pe chipuri. Halleck spuse ameninţător:

— Ducele Leto este cel care hotărăşte...

— O clipă, vă rog, interveni Leto şi blîndeţea vocii sale îi reţinu. *Nu trebuie să pierd controlul,* gîndi

el. Se întoarse spre fremen: Domnule, onorez şi respect demnitatea oricărui om care respectă demnitatea mea. Îţi sînt, într-adevăr, îndatorat. Iar eu îmi plătesc *întotdeauna* datoriile. Dacă datina voastră cere ca arma să rămînă în teacă, atunci acesta e un ordin... pe care-l dau *eu.* Şi dacă mai există vreo cale ca să-l cinstim cum se cuvine pe omul care a murit în serviciul nostru, te rog să-mi spui.

Fremenul îl privi lung. Apoi, încet, îşi ridică voalul, descoperind un nas subţire şi o gură cu buze pline, într-o barbă de un negru lucitor. În mod deliberat, se aplecă deasupra mesei şi scuipă pe suprafaţa lucioasă.

În clipa în care toţi cei prezenţi fură pe punctul să sară in picioare, vocea lui Idaho tună:

— Staţi!

Şi, în tăcerea încordată care se aşternu, urmă:

— Îţi mulţumim, Stilgar, pentru darul umidităţii din trupul tău. Îl acceptăm în spiritul în care ne-a fost oferit.

Şi Idaho scuipă la rîndul său pe masa din faţa ducelui. Apoi, întorcîndu-se repede către Leto, spuse cu voce joasă:

— Nu uita cît de preţioasă-i apa aici, Sire. A fost un gest de respect.

Leto se lăsă încet în scaun şi surprinse privirea lui Paul, zîmbetul şters de pe chipul fiului său, înainte de a simţi uşoara destindere a atmosferei din sală, pe măsură ce oamenii înţelegeau scena la care asistaseră.

Fremenul privi spre Idaho.

— Ai fost apreciat în sietchul meu, Duncan Idaho. Te leagă vreun jurămînt de credinţă faţă de Ducele tău?

— Îmi cere să intru în slujba lui, Sire, spuse Idaho.

— Acceptă un legămînt dublu? întrebă Leto.

— Doreşti să plec cu el, Sire?

— Doresc să hotărăşti singur ce-ai de făcut, răspunse Leto, dar nu putu să-şi ascundă încordarea din glas.

Idaho îl iscodi cu privirea pe fremen.

— Accepţi condiţia, Stilgar? În anumite cazuri, va trebui să revin pentru a-l sluji şi pe Ducele meu.

— Lupţi bine şi ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă pentru prietenul nostru, spuse Stilgar. Se întoarse spre Leto. Să fie, atunci, astfel: omul Idaho va păstra cristaiul pe care-l are, ca pe un semn al credinţei faţă de noi. Va trebui să se purifice, de bună seamă, după cum cere datina, dar se poate. Va fi fremen şi soldat Atreides. Există un precedent: Liet slujeşte doi stăpîni.

— Duncan? făcu Ducele.

— E clar, Sire.

— Atunci, ne-am înţeles, conchise Leto.

— Apa ta ne aparţine, Duncan Idaho, zise Stilgar. Trupul prietenului nostru va rămîne Ducelui tău. Apa sa e apa Atreizilor. Acesta va fi legămîntul nostru.

Leto oftă şi privi spre Hawat, căutîndu-i ochii. Bătrînul mentat dădu din cap, cu un aer mulţumit.

— O să aştept afară pînă ce Duncan Idaho îşi ia rămas bun de la prietenii săi, spuse Stilgar. Turok era numele prietenului nostru care-a murit. Să vi-l amintiţi cînd va fi să-i eliberaţi spiritul. Sînteţi prietenii lui Turok.

Stilgar porni spre uşă.

— Nu vrei să mai rămîi puţin? întrebă Leto.

Fremenul se întoarse. Îşi trase vălul peste faţă cu o mişcare simplă, potrivind ceva dedesubt. Paul întrezări ceea ce i se păru a fi un tub subţire.

— E vreun motiv să rămîn?

— Ne-ai face o onoare, răspunse Ducele.

— Onoarea îmi cere să fiu prezent în altă parte, zise fremenul.

Îl privi din nou pe Idaho, apoi se întoarse şi ieşi repede printre gărzile de la uşă.

— Dacă şi ceilalţi fremeni sînt ca el, o să ne înţelegem bine, declară Leto.

— E un ins reprezentativ, Sire, rosti cu voce seacă Idaho.

— Cred că ai înţeles cum stau lucrurile, Duncan.

— Sînt ambasadorul Domniei-Tale la fremeni, Sire.

— Vor depinde multe de tine, Duncan. Avem nevoie de cel puţin cinci batalioane de fremeni înainte de intervenţia sardaukarilor.

— N-o să fie uşor, Sire. Fremenii au o fire destul de independentă. (Idaho şovăi.) Mai e ceva, Sire. Unul dintre mercenarii captivi a încercat să fure cristaiul de la prietenul nostru fremen care-a murit. Mercenarul spune că Harkonnenii oferă o recompensă de un milion de solari celui care le va aduce un cristai.

Leto îl privi surprins.

— Ce motive-ar putea avea să dorească atît de mult o armă ca asta?

— Cuţitul e cioplit din dintele unui vierme de nisip; este semnul de recunoaştere al fremenilor, Sire. Cu el, un om cu ochii albaştri ar putea pătrunde în orice sietch de pe Arrakis. Pe mine nu m-ar lăsa în locurile unde nu-s cunoscut. Pentru că nu arăt ca un fremen. Dar...

— Piter de Vries! exclamă Ducele.

— Un om de-o viclenie diabolică, Domnia-Ta, rosti Hawat.

Idaho strecură cristaiul în interiorul tunicii.

— Ai grijă cum păstrezi cuţitul, îl povăţui Ducele.

— Am înţeles, Sire. (Lovi încetişor micul aparat de emisie-recepţie prins la centură.) O să vă dau veşti cît de curînd. Thufir cunoaşte codul meu de apel. Să folosiţi graiul de luptă.

Salută scurt, se întoarse şi părăsi camera. Paşii lui se pierdură spre capătul coridorului. Leto şi Hawat schimbară o privire cu înţeles. Zîmbeau.

— Mai avem multe de făcut, Sire, observă Halleck.

— Iar eu vă reţin, zise Leto.

— Am întocmit raportul asupra bazelor avansate, spuse Hawat. Îl lăsăm pentru altădată, Sire?

— Durează mult?

— Îl pot rezuma, Sire. Printre fremeni umblă vorba că pe Arrakis au fost construite peste două sute de asemenea baze, în perioada Staţiunii Experimentale Botanice. Se presupune că toate au fost lăsate în părăsire, dar există rapoarte care menţionează că mai înainte ar fi fost sigilate.

— Să fie echipamente în interior?

— Aşa susţin rapoartele lui Duncan.

— Unde sînt amplasate? întrebă Halleck.

— Răspunsul fremenilor la această întrebare, zise Hawat, este întotdeauna acelaşi: "Liet ştie".

— Dumnezeu ştie, murmură Leto.

— Poate că nu, Sire, spuse Hawat. Adineaori, acel Stilgar a pronunţat şi el numele. Să se fi referit la o persoană reală?

— Care "slujeşte doi stăpîni", interveni Halleck. Parcă-i un citat dintr-un text religios.

— Iar tu ar trebui să-l cunoşti, zise Ducele.

Halleck zîmbi.

— Dar Arbitrul Schimbării? întrebă Leto. Ecologul imperial, Kynes... El nu ştie unde sînt bazele astea?

— Sire, rosti Hawat, Kynes este omul Împăratului.

— Numai că Împăratul e cam departe, replică Leto. Vreau bazele. Probabil că sînt pline de materiale pe care le-am putea folosi ca să ne reparăm utilajele.

— Sire! Din punct de vedere legal bazele sînt încă fieful Maiestăţii Sale.

— Intemperiile Arrakisului sînt în stare să nimicească orice. Putem da oricînd vina pe ele. Luaţi-l la întrebări pe Kynes şi aflaţi cel puţin dacă bazele există.

— Ar fi periculos să le rechiziţionăm, insistă Hawai. Duncan a fost cît se poate de clar asupra următorului lucru: bazele, sau ceea ce reprezintă ele, au pentru fremeni o semnificaţie profundă. Nu-i exclus ca fremenii să-şi schimbe atitudinea faţă de noi dacă le vom ocupa.

Paul scrută feţele celor prezenţi şi observă încordarea cu care oamenii urmăreau fiecare cuvînt. Păreau adînc tulburaţi de atitudinea tatălui său.

— Ascultă-l, tată, interveni el cu voce joasă. E-adevărat ce spune.

— Sire, reluă Hawat, s-ar putea ca aceste baze să ne ofere materialul necesar pentru repararea utilajelor, dar s-ar putea la fel de bine ca ele să ne fie inaccesibile din motive strategice. Ar fi imprudent să acţionăm pînă nu obţinem mai multe informaţii. Kynes are de partea Imperiului împuternicire de arbitraj. Să nu uităm asta. Iar fremenii îi recunosc autoritatea.

— Procedaţi cu duhul blîndeţii, atunci. Vreau să ştiu doar dacă bazele există.

— Cum doreşti, Sire.

Hawat se aşeză şi-şi lăsă ochii în jos.

— Bun, zise Ducele. Ştim ce ne aşteaptă: muncă. Dar sîntem învăţaţi cu munca. Avem şi oarecare experienţă. Ştim care vor fi recompensele, iar alternativele sînt destul de clare. Fiecare dintre voi îşi cunoaşte sarcinile. (Se uită la Halleck.) Gurney, să rezolvi mai întîi problema contrabandiştilor.

— "Voi porni către rebelii ce sălăşluiesc în pustie", declamă Halleck.

— Într-o zi, o să-l surprind pe omul ăsta fără nici un citat la-ndemînă şi-o să pară gol puşcă, observă Ducele.

Se auziră cîteva rîsete, dar Paul le sesiză efortul.

Tatăl lui se întoarse către Hawat.

— Să instalezi încă un post de comandă pentru contrainformaţii şi transmisiuni la etajul acesta, Thufir. După ce termini, avem de vorbit.

Hawat se ridică şi privi împrejur, ca şi cînd ar fi căutat ajutor. Apoi se întoarse şi-şi îndreptă paşii

spre uşă. În zgomotul scaunelor date în lături, ceilalţi îl urmară în grabă, schimbînd priviri încurcate.

Un final confuz, gîndi Paul, urmărind cu privirea oamenii care ieşeau. Pînă atunci, consiliile de stat major se încheiaseră totdeauna într-o atmosferă de decizie. Dar această şedinţă părea că se dezagregase, măcinată de propriile-i insuficienţe şi, în cele din urmă, spulberată de o controversă.

Pentru prima dată, Paul îşi îngădui să se gîndească la posibilitatea reală a unei înfrîngeri — nu de teamă sau din cauza avertismentelor de felul celor formulate de Cucernica Maică, ci ca pe o concluzie a propriei sale evaluări a situaţiei.

Tata e deznădăjduit, îşi spuse el. *Lucrurile nu merg deloc bine pentru noi.*

Şi Hawat... Paul îşi aminti reacţiile bătrînului mentat în timpul consfătuirii — momentele de ezitare, semnele de nervozitate. Hawat nu era în apele lui. Îl frămînta ceva.

— Cred că-i mai bine să-ţi petreci restul nopţii aici, fiule, spuse Ducele. De altfel, curînd o să se crape de ziuă. O anunţ eu pe maică-ta. (Se ridică de la masă, încet, ţeapăn.) Pune cîteva scaune unul lîngă altul şi culcă-te.

— Nu-s prea obosit, tată.

— Cum vrei.

Ducele îşi încleştă mîinile la spate şi începu să se plimbe prin faţa mesei.

Ca un animal în cuşcă, gîndi Paul.

— Ai să discuţi cu Hawat posibilitatea unei trădări? întrebă el.

Ducele se opri dinaintea lui şi, înălţîndu-şi ochii spre ferestrele întunecate, spuse:

— Am discutat de multe ori posibilitatea asta.

— Fremena părea foarte sigură de spusele ei. Iar mesajul pe care mama...

— Am luat măsuri de precauţie. (Privirea Ducelui făcu înconjurul sălii şi Paul observă sticlirea de sălbăticiune încolţită a ochilor.) Rămîi aici. Mă duc să discut cu Thufir problema posturilor de comandă.

Ieşi repede, adresînd un gest de salut santinelelor de la uşă.

Paul privi locul în care stătuse tatăl său şi avu senzaţia clară că spaţiul acela fusese deja gol, înainte ca Ducele să fi părăsit încăperea. Şi iarăşi îi răsunară în minte cuvintele Cucernicei Maici; *"Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic".*

> *În acea primă zi în care Muad'Dib a parcurs străzile Arrakeenului împreună cu familia sa, unii oameni de pe marginea drumului şi-au amintit legendele şi profeţia şi au strigat: "Mahdi!" Dar strigătul lor era mai degrabă întrebare decît afirmaţie, căci încă nu puteau decît spera ca el să fie cel pe care proorocirile îl numeau Lisan al-Gaib, Glasul din Altă Lume. Gîndurile arrakeenilor se îndreptau însăşi către mama sa, deoarece oamenii auziseră că era o Bene Gesserit şi nu se îndoiau că ea se înfăţişa ca un alt Lisan al-Gaib.*
>
> *Fragment din* **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

DUCELE ÎL GĂSI pe Thufir Hawat singur, în camera de pe colţ, spre care îl îndrumase unul dintre soldaţii de pază. Din încăperea învecinată se auzeau zgomotele oamenilor care instalau echipamentul de radiocomunicaţii. Mentatul se ridică din spatele unei mese înţesate cu hîrtii, în timp ce Ducele examina odaia. Pereţii erau verzi şi unicul mobilier, în afara mesei, consta în trei scaune cu suspensie, de pe spătarele cărora H-ul Harkonnenilor fusese îndepărtat în grabă, lăsînd o pată decolorată.

— Scaunele sînt captură, spuse Hawat, dar nu prezintă nici un pericol. Unde este Paul, Sire?

— L-am lăsat în sala de consiliu. Sper să se poată odihni puţin, în lipsa mea.

Hawat dădu din cap. Apoi se duse la uşa deschisă spre încăperea alăturată şi o închise, curmînd larma aparatelor electronice.

— Thufir, spuse Leto, mă preocupă problema stocurilor de mirodenie ale Harkonnenilor şi ale Împăratului.

— Domnia-Ta?

Ducele îşi ţuguie buzele.

— Nişte silozuri nu sînt ceva indestructibil

Hawat vru să spună ceva, dar Leto îl opri cu un gest al mîinii.

— Nu-i vorba de rezervele imperiale, continuă el. În sinea lui, suveranul s-ar bucura dacă Harkonnenii ar avea de suferit. Dar cum s-ar putea plînge Baronul de distrugerea unor stocuri a căror existenţă n-o poate recunoaşte deschis?

Hawat clătină din cap.

— Dispunem de foarte puţini oameni, Sire.

— Ia de la Idaho. Şi poate că nici cîtorva fremeni nu le-ar displace o escapadă în afara planetei. Un raid pe Giedi Prim ar fi o diversiune cu destule avantaje tactice, Thufir.

— Cum doreşti, Domnia-Ta.

Hawat se depărtă cîţiva paşi, iar Ducele, observîndu-i nervozitatea, gîndi: *Poate crede că n-am încredere în el. Ştie că am informaţii confidenţiale despre existenţa unor trădători. Mai bine să-l liniştesc chiar acum.*

— Thufir, spuse el, întrucît eşti unul dintre puţinii oameni în care pot avea toată încrederea, aş vrea să mai discutăm o problemă. Ştim amîndoi cît de vigilenţi trebuie să fim ca să prevenim infiltrarea unor trădători printre forţele noastre... dar mi s-au adus la cunoştinţă două fapte noi.

Hawat se întoarse şi-l privi fix. Iar Leto îi relată cele spuse de Paul.

Dar, în loc să declanşeze intensa concentrare mentatică, informaţiile părură să sporească agitaţia lui Hawat.

Leto îl iscodi cu privirea, apoi, dintr-o dată, spuse:

— Îmi ascunzi ceva, bătrîne prieten. Ar fi trebuit să-mi dau seama după nervozitatea pe care ai manifestat-o în timpul şedinţei. Ce-i atît de grav încît să nu poată fi dat la iveală într-un consiliu de stat major?

Buzele pătate de sapho ale mentatului se contractară într-o linie subţire din care radiau riduri minuscule. Îşi păstrară aceeaşi rigiditate şi cînd Hawat spuse:

— Domnia-Ta, e o problemă pe care nu ştiu cum s-o abordez.

— Avem destule cicatrice comune, Thufir. Ştii bine că poţi să abordezi *orice* subiect cu mine.

Hawat îl privi pe Duce în tăcere, gîndind: *Aşa-l prefer. Acesta-i omul de onoare care merită tot devotamentul şi toată puterea mea de muncă. De ce trebuie să-l rănesc?*

— Ei? făcu Leto.

Hawat ridică din umeri.

— E vorba de un fragment de mesaj. L-am capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era destinat unui agent cu numele Pardee. Avem motive întemeiate să credem că Pardee era şeful reţelei de spionaj a Harkonnenilor la Arrakeen. Mesajul acesta... ar putea avea consecinţe grave... sau deloc.

— Şi care-i conţinutul atît de delicat al acestui mesaj?

— Fragment de mesaj, Domnia-Ta. Era o imprimare pe film minimic, prevăzut cu obişnuita capsulă de distrugere. Am reuşit să oprim acţiunea acidului cu puţin timp înainte de-a apuca să distrugă textul în întregime şi am salvat un fragment. Fragmentul este, totuşi, extrem de semnificativ.

— Ascult.

Hawat îşi frecă buzele.

— Textul sună aşa: "... eto nu va bănui nimic şi cînd lovitura îi va fi aplicată de mîna îndrăgită, doar recunoaşterea ei va fi suficientă ca să-l distrugă". Mesajul purta sigiliul personal al Baronului. Autentificarea am făcut-o eu însumi.

— E limpede pe cine bănuieşti, rosti Ducele, cu glas dintr-o dată glacial.

— Mai curînd mi-aş tăia braţele decît să te rănesc, Domnia-Ta, spuse Hawat. Dar dacă...

— Doamna Jessica, rosti Leto, clocotind de furie. N-ai putut stoarce confirmarea de la acel Pardee?

— Din nefericire, Pardee nu se mai afla printre cei vii, cînd ne-a căzut în mînă curierul. Cît despre acesta din urmă, sînt sigur că nu cunoştea conţinutul mesajului.

— Înţeleg.

Leto îşi scutură capul. *Ce stratagemă deplorabilă! Nu-i nimic adevărat, îmi cunosc femeia.*

— Domnia-Ta, dacă...

— Nu! este o eroare care...

— Nu putem să ignorăm faptul, Domnia-Ta.

— Trăiesc cu ea de şaisprezece ani! Au existat nenumărate ocazii ca să... Tu însuţi ai verificat şcoala! Ai verificat-o şi pe ea! Hawat murmură abătut:

— Din păcate nu sînt infailibil.

— Îţi spun eu că e cu neputinţă! Harkonnenii vor să distrugă *neamul* Atreides — inclusiv pe Paul. Au şi încercat s-o facă. Crezi cumva că o femeie ar putea participa la un complot împotriva propriului copil?

— Poate că nu complotează împotriva copilului ei... Poate că atentatul de ieri n-a fost decît o înscenare iscusită...

— Nu putea fi o înscenare.

— Sire, se zice că nu şi-ar cunoaşte părinţii. Dar dacă-i cunoaşte? Dacă-i orfană, să zicem, din cauza unui Atreides?

— Ar fi acţionat demult! Puţin murky, într-un pahar... sau un stilet, noaptea. Cui i-ar fi fost mai uşor să mă ucidă?

— Harkonnenii vor să te *distrugă,* Domnia-Ta. Nu urmăresc numai să te ucidă. În kanly există o sumedenie de nuanţe. Aceasta ar putea fi o capodoperă printre vendete.

Umerii Ducelui se gîrboviră. Leto închise ochii şi, dintr-o dată, păru bătrîn şi obosit. *Nu se poate,* gîndi. *Femeia asta şi-a deschis inima înaintea mea.*

— Există o cale mai sigură, pentru a mă distruge, decît aceea de a mă face să suspectez femeia iubită?

— E o interpretare la care m-am gîndit şi eu. Totuşi...

Ducele deschise ochii şi-l privi lung pe Hawat. *N-are decît s-o bănuiască. Suspiciunea e meseria lui, nu a mea. Dacă mă voi preface că-i dau crezare, poate că alt personaj va comite o imprudenţă.*

— Ce propui? întrebă cu glas şoptit.

— Deocamdată, supraveghere permanentă, Domnia-Ta. O vom urmări pas cu pas. Voi avea grijă să se procedeze cu toată discreţia. Idaho ar fi omul ideal pentru o treabă ca asta. Poate că, peste o săptămînă sau două, vom putea să-l rechemăm. Avem un tînăr pe care îl formăm de mai mult timp în trupele lui Idaho şi care ar putea să preia misiunea lui. Tînărul are vocaţie pentru diplomaţie.

— Să nu periclitaţi capul de pod pe care l-am obţinut la fremeni.

— Se-nţelege, Sire.

— Şi Paul?

— Poate c-ar fi bine să-l prevenim pe doctorul Yueh.

Leto îşi întoarse spatele.

— Fă cum crezi.

— Voi fi cît se poate de discret, Domnia-Ta.

Cel puţin pe asta pot să contez, gîndi Leto. Apoi spuse:

— Ies puţin să iau aer. Dacă ai nevoie de mine, mă găseşti pe-aici. Gărzile or să...

— Domnia-Ta, înainte de a pleca aş vrea să citeşti o microbobină. E o primă analiză aproximativă a religiei fremenilor — raportul pe care mi l-ai cerut.

Ducele se opri, fără să se întoarcă.

— E ceva care nu suferă amînare?

— Nu, Domnia-Ta. Dar ai întrebat ce se striga pe străzile Arrakeenului. Strigătul era "Mahdi!" şi era adresat domnului celui tînăr. Cînd oamenii au...

— Lui Paul?

— Da, Domnia-Ta. Una dintre legendele arrakiene, o profeţie, spune că va veni la ei un conducător, vlăstarul unei Bene Gesserit, care le va arăta calea către adevărata libertate. Unul dintre obişnuitele mituri despre mesia.

— Şi ei cred că Paul este acest... acest...

— Speră doar, Domnia-Ta.

Hawat îi întinse capsula care conţinea microbobină. Ducele o luă şi-i dădu drumul în buzunar.

— Am să mă uit peste ea mai tîrziu.

— Bine, Domnia-Ta.

— Deocamdată vreau să... să mă gîndesc.

— Da, Domnia-Ta.

Ducele inspiră adînc, parcă suspinînd, şi ieşi din cameră. O luă la dreapta, către capătul coridorului. Mergea cu mîinile la spate, ignorînd tot ce se afla în jur. Culoare, scări, terase, holuri... Oameni care îl salutau şi se dădeau la o parte din faţa lui...

Într-un tîrziu, reveni în sala de consiliu, pe care o găsi cufundată în întuneric. Paul dormea pe o masă, acoperit cu pelerina unei santinele şi cu o raniţă sub cap. Încet, Ducele traversă încăperea şi ieşi pe terasa care domina terenul de debarcare. În lumina difuză a lămpilor de pe pistă, o santinelă aflată la colţul terasei îl recunoscu şi luă poziţie de drepţi.

— Pe loc repaus, murmură Leto.

Îşi încleştă mîinile de metalul rece al balustradei.

Peste cuprinsul bazinului, domnea liniştea prevestitoare a zorilor. Ducele îşi înălţă privirea. Sus, stelele erau o maramă presărată cu paiete, aşternută peste cerul negru-albastru. Deasupra orizontului sudic, a doua lună strălucea într-o pîclă diafană de praf. I se păru că astrul îl priveşte cu suspiciune, cinic.

Sub ochii lui, luna coborî în spatele Scutului, poleind Stîncile cu chiciură argintie. În întunericul dintr-o dată mai dens, Leto simţi un fior de frig şi se zgribuli.

Brusc, îl podidi furia.

Harkonnenii m-au hărţuit, şi m-au hăituit, şi m-au încolţit pentru ultima dată. Sînt nişte scîrnăvii cu minţi de temnicerii Dar acum mă aflu aici, şi aici voi rămîne! Un val de tristeţe luă locul mîniei. *Va trebui să domnesc cu ochii şi cu ghearele — ca şoimul printre păsările mai slabe.* Fără să-şi dea seama, atinse cu degetele blazonul de pe tunică.

La est se ivi o geană de lumină cenuşie, apoi o opalescenţă sidefie care făcu stelele să pălească. Zorii însufleţiră linia zimţată a orizontului, încet, ca un dangăt prelung de clopot.

Frumuseţea copleşitoare a priveliştii îl tulbură.

Sînt lucruri, gîndi, *care nu au asemănare.*

Niciodată nu-şi imaginase că pe Arrakis ar putea exista ceva atît de frumos ca acest orizont roşu, învăpăiat, ca purpuriul şi ocrul stîncilor din zare. Dincolo de pistele terenului, unde roua săracă a nopţii dăduse un suflu de viaţă seminţelor grăbite ale Arrakisului, văzu insule mari, de flori roşii şi, printre ele, pete mov... ca nişte urme uriaşe de paşi.

— E o dimineaţă frumoasă, Sire, spuse santinela.

— Da.

Dădu din cap, gîndind: *Poate că întreaga planetă va fi odată aşa.*

Poate că va deveni o patrie înfloritoare pentru fiul meu. Apoi observă siluetele oamenilor care traversau cîmpurile de flori, măturîndu-le cu unelte ciudate, ca nişte coase. Culegătorii de rouă. Apa! Apa, atît de preţioasă aici, încît nici roua nu trebuia irosită.

Sau poate că va rămîne, mereu, o lume cumplită?

"Nu există, probabil, revelaţie mai zguduitoare decît clipa în care descoperi că tatăl tău este un om... făcut din carne".

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

— CEEA CE TREBUIE să fac este odios, Paul, spuse Ducele, dar n-am încotro.

Stătea lîngă adulmecătorul de otrăvuri portabil, care fusese adus în sala de consiliu cînd li se servise micul dejun. Senzorii aparatului atîrnau moale deasupra mesei, sugerîndu-i lui Paul imaginea unei stranii insecte moarte.

Privirea Ducelui era aţintită dincolo de ferestre, asupra terenului de debarcare, învăluit în pîcla subţire de praf a dimineţii.

În faţa lui Paul se afla proiectorul cu microbobina despre practicile religioase ale fremenilor. Filmul fusese realizat de unul dintre experţii lui Hawat şi Paul era încă tulburat de referirile la el însuşi.

"Mahdi!"

"Lisan al-Gaib!"

De cum închidea ochii, în minte îi răsunau strigătele mulţimii. *Aşadar, asta speră,* gîndi. Îşi amintea şi spusele Cucernicei Maici: Kwisatz Haderach. Amintirile redeşteptau în fiinţa lui senzaţia de ţel cumplit, populînd această lume necunoscută cu impresii familiare, pe care nu le putea înţelege.

— Odios, repetă Ducele.

— La ce te referi, tată?

Leto se întoarse şi îşi privi fiul.

— Harkonnenii îşi închipuie că pot să mă tragă pe sfoară, făcîndu-mă să-mi pierd încrederea în persoana mamei tale. Nu-şi dau seama că mai degrabă mi-aş pierde încrederea în mine însumi.

— Nu înţeleg, tată.

Din nou, Leto se întoarse către fereastră. Soarele alb se apropia de cvadrantul său matinal. În lumina lăptoasă, nori mari de praf se deplasau încet spre canioanele ascunse care brăzdau Scutul de Piatră.

Vorbind rar, cu voce scăzută, ca să-şi înăbuşe mînia, Ducele îi povesti lui Paul despre misteriosul fragment de mesaj descoperit de Hawat.

— Tot aşa m-ai putea suspecta şi pe mine, replică Paul.

— Trebuie să-i lăsăm să creadă că au reuşit. Trebuie să-şi închipuie că sînt chiar atît de prost. Totul trebuie să pară veridic. Nici măcar mama n-are voie să ştie.

— Bine, dar... de ce, tată?

— Răspunsul mamei tale nu trebuie să fie un rol. Oh, ştiu, e capabilă să joace minunat teatru... dar depind prea multe de asta. Sper să demasc un trădător. De aceea, este necesar să se creadă că am fost total indus în eroare. Trebuie să-i facem acest rău mamei ca s-o ferim de un rău şi mai mare.

— Pentru ce-mi spui toate astea, tată? Dacă mă voi trăda?

— Pe tine n-or să te urmărească în această afacere, spuse Ducele. Vei păstra secretul. *Trebuie.* (Se apropie iar de fereastră şi continuă, fără să se întoarcă:) Iar dacă mi se va întîmpla ceva, o să-i poţi spune tu adevărul: că nu m-am îndoit niciodată de ea. Nici măcar o singură clipă. Va trebui să fie încredinţată de lucrul acesta.

Paul recunoscu în cuvintele tatălui său gîndul morţii şi spuse repede:

— Nu ţi se va întîmpla nimic, tată. Ce...

— Taci, fiule.

Paul îi privi lung spatele, desluşi oboseala în poziţia gîtului, în linia umerilor, în încetineala

mişcărilor.

— Eşti doar obosit, tată.

— Sînt obosit, într-adevăr, rosti Ducele. Obosit moral. Pesemne că m-a ajuns şi pe mine degenerescenta depresivă a tuturor Caselor Mari. Şi ce puternici am fost odată...!

— Casa noastră nu a degenerat! izbucni Paul, cu neaşteptată mînie.

— Oare?

Ducele îşi întoarse faţa spre fiul său. Avea cearcăne întunecate sub ochii de cremene. Gura lui schiţă o grimasă cinică.

— Ar fi trebuit să mă căsătoresc cu maică-ta, s-o fac Ducesă, spuse el. Dar... celibatul meu mai lasă unor Case speranţa într-o alianţă cu mine prin fiicele lor de măritat. (Dădu din umeri.) Aşa că...

— Mama mi-a explicat situaţia.

— Nimic nu poate să-i ofere unui conducător mai multă loialitate decît impresia de bărbăţie, zise Ducele. Iată de ce încerc să întreţin un aer de bărbăţie.

— Conduci bine, protestă Paul. Guvernezi bine. Oamenii te urmează de bună voie şi te iubesc.

— Am unul dintre cele mai eficiente servicii de propagandă, replică Ducele şi-şi îndreptă iarăşi privirea către bazin. Posibilităţile noastre sînt mai numeroase aici, pe Arrakis, decît ar putea să bănuiască Imperiul. Cu toate acestea, uneori mi se pare că ar fi fost mai bine dac-am fi renunţat, dacă am fi ales calea exilului. Uneori, aş vrea să ne putem cufunda în anonimatul majorităţii, să fim mai puţin expuşi la...

— Tată!

— Da, sînt obosit... Ştiai că folosim reziduul de mirodenie ca materie primă şi că dispunem deja de propria noastră fabrică de peliculă?

— Poftim?

— Nu ne putem permite să ducem lipsă de peliculă pentru filme. Altminteri cum am mai putea să inundăm satele şi oraşele cu informaţiile noastre? Poporul trebuie să ştie ce bine e guvernat. Şi cum să ştie dacă nu-i spunem noi?

— Ar trebui să te odihneşti puţin, spuse Paul.

Din nou, Ducele îşi întoarse ochii spre el.

— Arrakisul mai prezintă un avantaj, despre care mi se pare că nu ţi-am vorbit. Mirodenia e pretutindeni, aici. O respiri, o mănînci în orice. Am descoperit că asta creează un fel de imunitate naturală la unele dintre otrăvurile uzuale din Manualul Asasinilor. Iar imperativul economisirii fiecărei picături de apă impune o supraveghere strictă a întregii producţii alimentare — culturile de fermenţi, cele hidroponice, chemavitul, absolut tot. Nu putem să ucidem prin otrăvire păturі largi ale populaţiei... şi nici noi nu putem fi atacaţi pe această cale. Arrakisul ne redă onestitatea şi moralitatea.

Paul dădu să spună ceva, dar Ducele nu-i lăsă vreme.

— Trebuie să pot împărtăşi cuiva lucrurile acestea, fiul meu. (Oftă, şi privirea sa reveni la peisajul arid din care, acum, florile dispăruseră... strivite de culegătorii de rouă, ofilite de văpaia tot mai puternică a soarelui.) Pe Caladan am stăpînit cu puterea noastră maritimă şi aeriană. Aici, trebuie să luptăm ca să dobîndim puterea asupra deşertului. Aceasta va fi moştenirea ta, Paul. Ce vei face dacă mi se va întîmpla ceva? Nu vei lua calea exilului, ci pe aceea a gherilei — fuga şi hărţuiala.

Paul vru să răspundă, dar nu găsi cuvintele de care avea nevoie.

Niciodată nu-l văzuse pe tatăl său atît de deprimat.

— Arrakisul nu poate fi păstrat, reluă Ducele, decît cu preţul unor hotărîri care să nu ţină seama de sentimentul demnităţii personale. (Arătă cu mîna dincolo de fereastră, spre steagul verde şi negru al Atreizilor, care atîrna inert pe catargul de la capătul terenului de debarcare.) S-ar putea ca acest stindard onorabil să devină simbolul multor nelegiuiri.

Paul îşi simţi gîtlejul uscat. Cuvintele tatălui său exprimau un sentiment al zădărniciei, un fatalism care-i răscolea sufletul şi-l făcea să simtă un gol în coşul pieptului.

Ducele scoase dintr-un buzunar o tabletă contra oboselii şi-o înghiţi.

— Forţa şi frica, rosti el. Uneltele guvernării. Voi cere să se acorde mai multă atenţie instruirii tale pentru condiţiile gherilei. Ai văzut microbobina... Ei te numesc "Mahdi"... "Lisan al-Gaib"... În ultimă instanţă, te vei folosi şi de asta.

Paul observă că spatele şi umerii tatălui său se îndreptaseră sub efectul rapid al tabletei, dar nu izbuti să-şi alunge din minte cuvintele de teamă şi îndoială pe care le auzise.

— De ce-o fi întîrziind ecologul? mormăi Ducele. I-am spus lui Thufir să-l cheme cît mai devreme.

Tatăl meu, Împăratul Padişah, m-a luat într-o zi de mină, iar eu am simţit imediat, gratie învăţăturilor mamei mele, că era tulburat. M-a condus în Sala Portretelor, la ego-

simulacrul Ducelui Leto Atreides. Privindu-l, am observat surprinzătoarea asemănare dintre tatăl meu şi bărbatul din portret — acelaşi chip prelung rasat, cu trăsături aspre şi ochi reci. "Prinţesă-fiică", mi-a spus tatăl meu, "aş fi vrut să fi fost mai în vîrstă, la vremea cînd acest bărbat s-a apucat să-şi caute o nevastă". Tatăl meu avea pe atunci şaptezeci şi unu de ani şi nu arăta mai bătrîn decît bărbatul din portret; eu nu aveam mai mult de paisprezece ani, dar am înţeles în ziua aceea că tatăl meu îşi dorise în taină un fiu asemenea Ducelui şi că ura necesităţile politice din cauza cărora erau duşmani.

Fragment din **În casa tatălui meu** *de prinţesa Irulan*

PRIMA SA ÎNTÎLNIRE cu aceia pe care, aşa cum i se ordonase, trebuia să-i trădeze, avu asupra doctorului Kynes efectul unui şoc. Pe bună dreptate, Kynes se considera un om de ştiinţă pentru care miturile nu erau decît indicii interesante despre rădăcinile unei culturi. Băiatul, însă, părea întruchiparea exactă a imaginii din străvechea profeţie. Avea "ochii iscoditori" şi "aerul de rezervă candidă".

Fireşte, profeţia nu indica prea lămurit dacă Divina Mamă avea să-l aducă pe Mesia odată cu ea sau dacă avea să-l zămislească după venire. Oricum, exista o potrivire stranie între proorocire şi noii veniţi.

Acea primă întîlnire avu loc pe la mijlocul dimineţii, în faţa clădirii administrative a terenului de debarcare de lîngă Arrakeen. În apropiere, un ornitopter fără nici un fel de însemne aştepta zumzăind în surdină, ca o insectă moleşită. Lîngă el, făcea de gardă o santinelă Atreides, cu sabia trasă din teacă şi cu silueta învăluită în aura uşor tremurătoare a unui scut defensiv.

Kynes privi zeflemitor reverberaţia scutului, gîndind: *În privinţa asta, Arrakisul le rezervă o surpriză!*

Ridică o mînă şi escorta de fremeni care îl însoţea se opri.

Continuă să înainteze singur către intrarea imobilului — un gang întunecat în zidul de piatră protejat cu un strat de plastic. *O clădire monolitică, dar vulnerabilă,* gîndi el. *Net inferioară oricărei grote.*

Observă mişcare în gangul întunecat. Se opri, folosind răgazul ca să-şi îndrepte mantia şi izolaţiile de pe umărul stîng al distraiului.

Uşile de la intrarea clădirii se deschiseră larg. Un grup de soldaţi Atreides înarmaţi pînă-n dinţi — aveau paralizatoare, săbii şi scuturi — ieşiră grăbiţi şi se postară în faţa intrării. În urma lor, îşi făcu apariţia un bărbat înalt, cu faţa că de pasăre de pradă, cu pielea oacheşă şi părul negru. Purta o pelerină jubba cu blazonul Atreizilor, dar felul în care o făcea arăta că nu era obişnuit cu veşmîntul. Pelerina i se lipea de pantalonul distraiului, fără să salte liber, uşor, în ritmul paşilor.

Alături de el păşea un tînăr cu părul la fel de negru, dar cu faţa mai rotundă. Kynes îi cunoştea vîrsta şi i se păru cam mic de statură pentru un tînăr de cincisprezece ani. Trupul de adolescent, însă, degaja un ciudat aer de fermitate, de siguranţă, ca şi cum tînărul ar fi avut puterea de a discerne în jurul său şi de a înţelege lucruri nevăzute pentru alţii. Era îmbrăcat la fel ca tatăl său, dar, spre deosebire de acesta, îşi purta pelerina cu o degajare ce dădea impresia că avusese asemenea îmbrăcăminte dintotdeauna.

"Mahdi va cunoaşte lucruri pe care alţii nu pot să le vadă", spunea legenda.

Kynes clătină din cap, mustrîndu-se: *Sînt oameni ca toţi oamenii.*

Lîngă cei doi, înveşmîntat în aceeaşi ţinută de deşert, venea un om pe care Kynes îl cunoscuse deja: Gurney Halleck. Planetologul trase adînc aer în piept, încercînd să-şi potolească resentimentele pe care i le trezea omul care îl instruise *cum să se poarte* în prezenţa Ducelui şi a moştenitorului ducal.

"I te poţi adresa Ducelui cu 'Domnia-Ta' sau cu 'Sire'. Este corect şi 'Vlăstar Nobil', dar asta se spune în ocazii cu un caracter mai deosebit. Fiului i te poţi adresa cu 'Domnişorule', sau cu 'Domnia-Ta'. Ducele e un om îngăduitor, dar nu-i plac familiarismele".

Şi Kynes, privind grupul care se apropia, îşi spuse: *Vor afla ei curînd cine-i adevăratul stăpîn al Arrakisului. Poruncă să fiu interogat mai toată noaptea de mentatul lor, da ? Poruncă să fac pe ghidul fiindcă vor să inspecteze cum se exploatează mirodenia, da?*

Implicaţiile întrebărilor lui Hawat nu-i scăpaseră lui Kynes. Voiau să pună mîna pe bazele imperiale. Şi nu încăpea nici o îndoială că aflaseră despre baze de la Idaho.

Am să-i ordon lui Stilgar să-i trimită Ducelui capul lui Idaho, îşi spuse Kynes.

Grupul Ducelui se afla acum la numai cîţiva paşi de el. Auzi scrîşnetul nisipului sub ghetele lor de deşert.

Kynes se înclină.

— Domnia-Ta, Duce.

Cît timp se apropiaseră de omul care aştepta solitar în apropierea ornitopterului, Leto avusese

timp să-l cerceteze pe îndelete: înalt, slab, înveşmîntat ca pentru deşert, într-o mantie lungă, distrai şi ghete cu carîmbul scurt. Gluga mantiei era dată pe spate, cu vălul atîrnînd într-o parte, lăsînd la vedere părul lung, blond-roşcat şi o barbă rară. Sprîncene groase umbreau ochii insondabili, albastru-în-albastru. În jurul orbitelor şi sub ele, pielea obrazului era mai întunecată.

— Aşadar dumneata eşti ecologul, spuse Ducele.

— Pe Arrakis preferăm vechea denumire, Domnia-Ta, răspunse Kynes. Sînt planetolog.

— Cum doreşti, zise Ducele.

Îi aruncă o privire lui Paul.

— Fiule, el este Judecătorul Schimbării, arbitrul oricăror dispute, omul a cărui misiune este să se respecte legile, pînă ce vom prelua complet puterea asupra acestui fief.

Se întoarse spre Kynes:

— Ţi-l prezint pe fiul meu.

— Domnia-Ta, rosti Kynes.

— Eşti fremen? întrebă Paul.

Kynes surîse.

— Am acces liber şi în sietchuri, şi în sate, Domnişorule. Dar sînt supusul Maiestăţii Sale. Sînt planetologul imperial.

Paul dădu din cap, impresionat de aerul de putere al omului din faţa lui. Ceva mai înainte, Halleck i-l arătase pe Kynes de la una din ferestrele situate la etajul clădirii: "Cel escortat de fremeni... Cel care se apropie acum de ornitopter."

Paul îl examinase în grabă cu binoclul, observîndu-i linia dreaptă a gurii, buzele subţiri, fruntea înaltă. Gurney îi şoptise la ureche: Un individ al naibii de ciudat. Şi să-l auzi cum vorbeşte — cuvinte sacadate, fraze scurte, clare, parcă retezate cu briciul."

În spatele lor, Ducele comentase: "Tipul savantului."

Acum, cînd era la numai cîţiva paşi de el, Paul simţea forţa lui Kynes, impactul pesonalităţii sale. Ca şi cum planetologul ar fi fost o fiinţă cu sînge regal, născută să comande.

— Mi se pare că dumitale trebuie să-ţi mulţumim pentru distraie şi pentru pelerinele astea, spuse Ducele.

— Sper că vă vin bine, Domnia-Ta. Sînt făcute de fremeni şi cei care le-au croit şi-au dat silinţa să le confecţioneze după măsurile date de omul Domniei-Tale, Halleck, aici de faţă.

— Am fost oarecum mirat cînd mi s-a adus la cunoştinţă că nu ne poţi conduce în deşert decît îmbrăcaţi cu hainele astea. Putem lua cu noi o cantitate mare de apă. Nu avem intenţia să zăbovim prea mult şi vom avea o escortă aeriană — cea de deasupra noastră. E destul de puţin probabil să fim nevoiţi să coborîm pe nisip.

Kynes îl privi lung, cîntărindu-i din ochi trupul ghiftuit de apă. Spuse glacial:

— Pe Arrakis nu există cuvîntul "probabil". Există doar cuvîntul "posibil".

Halleck se zburli:

— Ducelui i te adresezi cu "Domnia-Ta" sau "Sire"!

Leto îl domoli cu un semn al mîinii — unul din discretele semnale de mînă codificate — apoi spuse:

— Obiceiurile noastre sînt încă noi pe aici, Gurney. Trebuie să fim îngăduitori.

— Am înţeles, Sire.

— Îţi sîntem îndatoraţi, doctore Kynes, zise Leto. Nu vom uita de straiele acestea şi nici de grija pe care ai arătat-o pentru siguranţa noastră.

Sub imboldul momentului, Paul îşi aminti un pasaj din Biblia C.P., rosti:

— "Darul e binecuvîntarea celui ce dă".

Cuvintele răsunară neaşteptat de tare în aerul nemişcat. Fremenii din escorta lui Kynes, care aşteptau ghemuiţi pe vine în umbra clădirii, săriră în picioare, agitîndu-se şi murmurînd între ei. Unul exclamă:

— Lisan al-Gaib!

Kynes se răsuci pe călcîie, reteză scurt aerul cu mîna, în direcţia cetei de fremeni. Continuînd să murmure, oamenii se retraseră spre colţul clădirii.

— Interesant, comentă Ducele.

Kynes se uită cu asprime la Paul, apoi la Duce.

— Majoritatea locuitorilor din deşert au mintea plină de superstiţii, spuse el. Nu le daţi atenţie. Nu fac nici un rău.

Dar şi ei se gîndi la cuvintele legendei: *"Vă vor întîmpina cu Vorbe Sfinte şi vor lua darurile voastre drept binecuvîntare".*

Imaginea pe care Leto şi-o făcuse despre Kynes — bazată în bună parte pe scurtul raport verbal al lui Hawat ("Kynes este rezervat şi suspicios") — se cristaliză brusc: omul acesta *era fremen.* Venise însoţit de o escortă de fremeni. Aparent, s-ar fi putut spune că fremenii vroiau doar să verifice dacă erau într-adevăr liberi să circule în zonele urbane, aşa cum li se promisese de puţin timp. Dar escorta

aceasta părea mai degrabă o gardă de onoare. Iar Kynes se purta ca un om mîndru, obişnuit cu libertatea, un om ale cărui vorbă şi comportare, relativ umile, se datorau numai suspiciunii faţă de nişte străini. Întrebarea lui Paul fusese oportună şi întemeiată.

Kynes se transformase în băştinaş.

— Nu plecăm, Sire? întrebă Halleck.

Ducele dădu din cap.

— Ba da. Topterul nostru o să-l pilotez eu. Kynes va sta cu mine, în faţă, ca să-mi arate drumul. Tu şi cu Paul vă aşezaţi pe scaunele din spate.

— O clipă, vă rog, interveni Kynes. Cu permisiunea Domniei-Tale Sire, trebuie să verific mai întîi securitatea distraielor pe care le purtaţi.

Ducele vru să spună ceva, dar Kynes i-o luă înainte:

— Mă gîndesc şi la propria-mi piele... Domnia-Ta. Ştiu prea bine cui i s-ar scoate ochii, dacă vi s-ar întîmpla vreun accident, cît timp sînteţi cu mine.

Leto se încruntă, gîndind: *Delicată treabă! Dacă refuz, s-ar putea să se simtă jignit. Şi n-am de unde să ştiu cîtă nevoie o să am vreodată de omul ăsta. Dar... să-l las să treacă de scut şi să-mi atingă trupul, cînd ştiu atît de puţine lucruri despre el?*

Gîndurile îi goneau nebuneşte, mînate din urmă de necesitatea deciziei.

— Sîntem în mîinile dumitale, se hotărî brusc.

Făcu un pas înainte, îşi desfăcu pelerina. Îl văzu pe Halleck arcuindu-se pe vîrful picioarelor, rămînînd nemişcat, dar gata să intervină.

— Şi te-aş ruga, adăugă, să ai bunătatea de a ne explica şi nouă ce e de fapt costumul ăsta, cu care dumneata eşti, desigur, foarte obişnuit.

— Bine, încuviinţă Kynes.

Pipăi pe sub pelerina Ducelui izolaţiile de pe umeri, vorbind, pe măsură ce verifica straiul.

— Materialul propriu-zis este un microsandviş: un filtru cu eficacitate sporită, dublat de un sistem de schimb de căldură.

Ajustă izolaţiile.

— Stratul care vine în contact cu pielea este poros. Lasă să treacă transpiraţia care a răcorit corpul... prin procesul normal, sau aproape normal, de evaporare. Următoarele două straturi...

Strînse izolaţiile pectorale.

— ... comportă filamente pentru schimbul caloric şi decantoare de sare. Sarea este regenerată.

La semnul ecologului, ducele îşi ridică braţele, zise:

— Foarte interesant.

— Respiră adînc, spuse Kynes.

Ducele se supuse. Kynes cercetă izolaţiile de la subsuori, ajustă una dintre ele.

— Mişcările corpului, continuă el, mai ales respiraţia, şi un oarecare efect osmotic furnizează forţa necesară pompării.

Reveni la izolaţiile pectorale, le slăbi puţin.

— Apa reciclată se adună în nişte buzunare colectoare, de unde se poate sorbi prin tubul acesta, al cărui capăt se află în colierul de la gît.

Ducele îşi trase bărbia, înclinînd capul ca să vadă capătul tubului.

— Eficient şi comod, observă el. Frumoasă concepţie!

Kynes îngenunche, controlă izolaţiile de la picioare.

— Urina şi materiile fecale sînt sterilizate şi prelucrate în căptuşeala de pe coapse.

Se ridică în picioare, pipăi colierul de la gît, extrase un fel de limbă semicirculară.

— În plin deşert, filtrul acesta se trage peste jumătatea de jos a obrazului, iar tubul de sub el se introduce în nări, cu ajutorul acestor două cepuri cu clemă care asigură etanşeitatea. Se inspiră prin filtrul de la gură şi se expiră prin tubul nazal. Cu un distrai fremen în stare perfectă, nu poţi pierde mai mult de un degetar de umezeală pe zi — chiar dacă te prinde noaptea în Ergul Mare.

— Un degetar pe zi, murmură Ducele.

Kynes apăsă cu degetul pe calota frontală a glugii costumului; spuse:

— Aici s-ar putea să te roadă niţel. Dacă te supără prea tare, te rog să-mi spui. Am să mai strîng puţin marginea glugii.

— Mulţumesc, rosti Ducele, văzîndu-l pe Kynes că se dă un pas înapoi. Îşi mişcă umerii în interiorul costumului, remarcînd imediat că se simţea mai bine. Straiul era mai strîns pe trup, mai puţin iritant.

Kynes se întoarse spre Paul.

— Ei, acum să te vedem şi pe tine, băiete.

E un om de treabă, îşi spuse ducele, *dar va trebui să înveţe cum să ni se adreseze.*

Paul aşteptă impasibil, în timp ce Kynes îi examina costumul. Avusese o senzaţie bizară cînd îmbrăcase straiul acesta lucios şi alunecos. Fusese perfect conştient că nu mai purtase niciodată pînă atunci un distrai. Cu toate acestea, fiecare gest de ajustare a găicilor aderente de la izolaţii, sub

îndrumarea stîngace a lui Gurney, i se păruse natural, instinctiv. Cînd îşi strînsese izolaţiile pectorale, ca să obţină cît mai multă forţă de pompare din mişcarea respiratorie, ştiuse ce anume făcea şi în ce scop. Cînd îşi potrivise colierul de la gît şi marginea glugii, ştiuse că o face ca să evite frecarea.

Kynes se ridică, se dădu înapoi, cu un aer perplex.

— Ai mai purtat vreodată distrai? întrebă.

— E prima oară.

— Atunci, ţi l-a aranjat cineva?

— Nu.

— Ghetele ţi-s strînse mai tare deasupra gleznelor decît dedesubt... Cine ţi-a spus să le strîngi în felul ăsta?

— Nimeni. Aşa... aşa mi s-a părut că trebuie strînse.

— Chiar aşa şi trebuie.

Şi Kynes îşi frecă obrazul, cu gîndul la legendă: *"El va cunoaşte tipicurile voastre ca şi cînd s-ar fi născut cu ele."*

— Să nu mai pierdem timpul, spuse Ducele.

Arătă către topterul care aştepta, porni înainte, răspunzînd cu o înclinare a capului la salutul santinelei. Urcă în cabină, îşi prinse centura de siguranţă, începu să verifice instrumentele şi comenzile. Aparatul pîrîi cînd ceilalţi urcară, la rîndul lor.

Kynes îşi strînse centura, concentrîndu-şi atenţia la amenajările din interiorul aeronavei — luxul discret al capitonajelor gri-verzui, confortul scaunului, luciul instrumentelor. Trase cu plăcere în piept aerul curat, răcoros, care inundă cabina cînd uşile fură închise şi ventilatoarele prinseră viaţă, bîzîind discret.

Confort! gîndi. *Moleşeală!*

— Totu-i în regulă, Sire, anunţă Halleck.

Leto puse contactul aripilor, le simţi ridicîndu-se şi coborînd — o dată, de două ori. Se înălţară zece metri, apoi Ducele blocă aripile şi acţionă reactoarele posterioare care propulsară aparatul într-o mişcare ascendentă, şuierătoare, pe o pantă abruptă.

— Spre sud-est, dincolo de Scut, zise Kynes. Acolo i-am spus maistrului nisipar să-şi concentreze utilajele.

— Bine.

Ducele stabiliză plafonul de zbor. Celelalte aparate îşi ocupară poziţiile de escortare deasupra lor şi întreaga formaţie viră spre sud-est.

— Concepţia şi realizarea distraielor vădesc o perfecţiune tehnică deosebită, spuse, după cîteva clipe, Ducele.

— Poate că într-o zi vă voi duce să vizitaţi un atelier dintr-un sietch, zise Kynes.

— M-ar interesa, într-adevăr. Dar mi se pare că se fabrică distraie şi în unele oraşe de garnizoană.

— Imitaţii nereuşite. Orice dunar care ţine la viaţă poartă distrai fremen.

— Şi chiar nu se pierde mai mult de-un degetar de apă pe zi?

— Dacă distraiul este bine ajustat, dacă gluga e strînsă cum trebuie şi dacă toate izolaţiile sînt în perfectă stare, cantitatea cea mai mare de apă se pierde prin palmele mîinilor. Cînd nu trebuie să-ţi foloseşti mîinile la vreo treabă mai delicată, poţi purta mănuşi de distrai. Cei mai mulţi dintre fremenii din deşert, însă, preferă să-şi ungă mîinile cu seva extrasă din frunzele tufei de creozot, care are darul de a opri transpiraţia.

Ducele aruncă o privire în jos, spre stînga, la peisajul haotic al Scutului de Piatră — stînci răvăşite de crevase înguste şi adînci, petece galbene-brune, întretăiate de dungile negre ale faliilor născute din prăbuşiri. Imensul lanţ muntos părea să fi fost azvîrlit din spaţiu şi lăsat pentru totdeauna acolo unde se sfărîmase, izbindu-se de suprafaţa planetei.

Survolară un bazin nu prea adînc, plin cu nisip cenuşiu, ca un rîu izvorît din gura unui canion ce se deschidea către sud. Degete de nisip se prelingeau parcă în interiorul bazinului, conturînd o deltă uscată şi imobilă, înconjurată de roca întunecată.

Kynes se rezemă de spătarul scaunului. Se gîndi la trupurile saturate de apă pe care le simţise sub straiele Atreizilor. Purtau centuri de scut peste pelerine, paralizatoare agăţate la şold, iar la gît, prinse de lănţişoare, radioemiţătoare de mărimea unei monede. Şi Ducele, şi fiul său erau înarmaţi cu cuţite vîrîte în teci prinse de încheietura mîinii, iar tecile i se păruseră destul de uzate. Îşi spuse, nu fără o oarecare doză de admiraţie, că oamenii aceştia erau un amestec ciudat de blîndeţe şi forţă brutală. Aveau o siguranţă şi-un calm pe care nu le observase niciodată la Harkonneni.

— Sper că vei menţiona în raportul pe care-l vei adresa Împăratului, în legătură cu schimbarea fiefului, că noi am respectat legile, nu-i aşa? întrebă Leto. Se uită pieziş către Kynes, apoi din nou înainte.

— Harkonnenii au plecat. Atreizii le-au luat locul.

— Deci totu-i în regulă? insistă Leto.

Zvîcnetul unui muşchi de pe maxilar trădă încordarea de-o clipă a planetologului.

— Ca planetolog şi Judecător al Schimbării, sînt supusul direct al Imperiului... Domnia-Ta.

Ducele rînji sumbru.

— Realitatea, însă, ştim amîndoi care e.

— Îţi reamintesc că activitatea mea se bucură de sprijinul Maiestăţii-Sale.

— Zău? Şi în ce constă această activitate?

În liniştea scurtă care urmă, Paul gîndi: *Tata întinde prea mult coarda. Îi* aruncă o privire lui Halleck, dar menestrelul-războinic părea absorbit de priveliştea dezolantă de sub ei

Kynes răspunse glacial:

— Te referi, desigur, la activitatea mea de planetolog.

— Desigur.

— În mare, mă ocup de biologia şi de botanica solurilor uscate... ca şi de unele cercetări geologice — carotaje, analize. Posibilităţile unei planete sînt practic inepuizabile.

— Întreprinzi şi cercetări referitoare la mirodenie?

Kynes se întoarse spre Duce, iar Paul sesiză contracţia muşchilor din obrazul planetologului.

— Curioasă întrebare, Domnia-Ta.

— Nu uita, Kynes, că acum planeta este fieful meu. Şi metodele mele sînt altele decît ale Harkonnenilor. Nu am nimic împotriva studiilor dumitale cu privire la mirodenie, atîta timp cît mă ţii la curent cu ceea ce afli.

Se uită fix la planetolog; adăugă:

— Harkonnenii nu prea încurajau cercetările legate de mirodenie, nu-i aşa?

Kynes îi întoarse privirea, dar nu răspunse.

— Poţi vorbi fără grijă, îl îndemnă Ducele. N-ai de ce să te temi.

— Mda, murmură Kynes. Curtea Imperială e într-adevăr cam departe. Şi gîndi: *Ce-şi închipuie cotropitorul ăsta, umflat de apă? Mă crede chiar atît de nătîng încît să mă fac sluga lui?*

Ducele emise un rîs scurt, îşi întoarse privirea la direcţia de zbor.

— Remarc o oarecare acreală în tonul dumitale, domnule. Am invadat Arrakisul cu haita noastră de ucigaşi cu chipuri blajine, eh? Şi mai avem pretenţia să recunoaşteţi că sîntem altminteri decît Harkonnenii, nu-i aşa?

— Am citit materialul de propagandă pe care l-aţi răspîndit prin sietchuri şi prin sate, spuse Kynes. "Să dăruim dragostea noastră ilustrului Duce!" Serviciul dumitale de pro...

— Măsoară-ţi cuvintele! lătră brusc Halleck, smulgîndu-se de lîngă geam şi aplecîndu-se ameninţător înainte.

Paul puse o mînă pe braţul lui Halleck.

— Gurney! rosti Ducele, aruncîndu-i o privire peste umăr. Omul acesta a trăit mult timp sub Harkonneni.

Halleck îşi reluă vechea poziţie. Mormăi:

— Mda...

— Omul Domniei-Tale, Hawat, este destul de abil, — spuse, după o clipă, Kynes. Dar mi-am dat imediat seama ce urmărea.

— Foarte bine, replică Ducele. Eşti de acord să ne deschizi bazele?

— Bazele sînt proprietatea Maiestăţii Sale, răspunse tăios Kynes.

— Şi zac nefolosite.

— Ar putea fi folosite.

— Maiestatea Sa e de aceeaşi părere?

Kynes îl străfulgeră cu privirea.

— Arrakisul ar putea să devină un Eden dacă pe guvernatorii săi i-ar mai interesa şi altceva decît scurmatul după mirodenie!

Nu mi-a răspuns la întrebare, gîndi Ducele, apoi întrebă:

— Cum ar putea deveni un Eden, dacă nu dispune de bani?

— La ce bun banii, dacă nu poţi cumpăra cu ei ajutorul de care ai nevoie? replică planetologul.

Aha! îşi spuse Ducele. Zise repede:

— Vom discuta problema asta altă dată. Am impresia c-am ajuns la marginea Scutului. Continuăm drept înainte?

— Drept înainte, murmură Kynes.

Paul privi pe fereastră. Sub ei, tancurile sfărîmate începuseră să coboare în cute abrupte spre un platou neted, de piatră, mărginit de un prag ca o muchie de cuţit. Dincolo de prag, asemenea unor unghii frumos tăiate, se prelungeau pînă la orizont şiruri continue de dune. Printre ele, departe, se zăreau din loc in loc pete întunecate care nu păreau să fie nisip. Aflorismente stîncoase? În reverberaţia aerului fierbinte, Paul nu le putea distinge prea bine.

— Nu cresc deloc plante, acolo, jos? întrebă el.

— Puţine, răspunse Kynes. Zona biologică de la această latitudine se caracterizează mai ales prin ceea ce noi numim "mici hoţi de apă" — vieţuitoare adaptate să-şi prade unele altora umezeala, pîndindu-se între ele pentru picăturile de rouă. Anumite regiuni ale deşertului forfotesc de viaţă. Dar toate aceste forme vii au învăţat cum să supravieţuiască în condiţiile vitrege ale mediului. Dacă tu, om, te pomeneşti vreodată acolo, jos, şi nu vrei să mori, trebuie să faci exact ce fac ele.

— Adică să-i furi altuia apa? întrebă Paul.

Ideea i se păruse revoltătoare şi glasul îi trădă tulburarea.

— Se mai întîmplă şi-aşa, rosti Kynes, deşi nu la asta m-am referit. Vezi tu, băiete, clima mea pretinde o atitudine deosebită faţă de apă. Aici nu există secundă în care să nu te gîndeşti la apă. N-ai voie să iroseşti nimic din ceea ce conţine cît de cît umezeală.

"Clima mea..." gîndi Ducele.

— Virează două grade spre sud, Domnia-Ta. La vest e furtună. Ducele dădu din cap. Văzuse şi el tălăzuirea de praf cafeniu. Viră larg, înclinînd topterul pe-o parte, observînd cu coada ochiului reflexul portocaliu-lăptos al prafului, pe aripile aparatelor din escortă, care îi imitau manevra.

— E bine să trecem cît mai departe de ea, zise Kynes.

— Îmi închipui că-i destul de periculos să zbori în nisipul ăla, spuse Paul. E adevărat că poate străpunge metalele cele mai dure?

— La altitudinea asta nu-i nisip, ci praf, explică Kynes. Singurele pericole sînt lipsa vizibilităţii, turbulenţa şi obturarea prizelor de aer.

— Şi chiar o să vedem astăzi o exploatare de mirodenie în lucru?

— Foarte posibil.

Paul tăcu, se rezemă de spătarul scaunului. Îşi folosise întrebările şi hiperpercepţia pentru a efectua ceea ce mama sa numea "înregistrarea" persoanei. Şi-l fixase bine pe Kynes acum — timbrul vocii, fiecare detaliu al feţei, fiecare detaliu al gesturilor. G cută nefirească pe mîneca stîngă a mantiei planetologului trăda prezenţa unui cuţit într-o teacă prinsă pe braţ. În dreptul taliei, mantia părea mai umflată. Auzise că oamenii deşertului poartă un soi de cingătoare cu buzunare, în care ţin felurite obiecte de strictă necesitate. Poate că asta era explicaţia umflăturilor de sub mantie. În nici un caz nu putea fi vorba de o centură de scut. Mantia era închisă la gît cu o fibulă de cupru pe care era gravată imaginea unui iepure. O altă fibulă, mai mică, purtînd acelaşi desen, atîrna de colţul glugii răsfrînte pe umeri. Alături, Halleck se răsuci, cotrobăi în compartimentul din spate, îşi scoase la iveală balisetul. Kynes aruncă o privire înapoi cînd Halleck începu să-şi acordeze instrumentul, apoi se concentră din nou asupra direcţiei de zbor.

— Ce-ai vrea s-asculţi, Domnişorule? întrebă Halleck.

— Ce vrei tu, Gurney.

Halleck îşi plecă urechea deasupra cutiei de rezonanţă, luă un acord şi începu să cînte încet:

"Părinţii noştri au mîncat mană în deşert,
În ţinutul fierbinte unde se-ncrîncenă vîntu-n vîrtejuri.
Izbăveşte-ne, Doamne, de ţara cea hîdă!
Izbăveşte-ne... o, izbăveşte-ne
De setea şi uscăciunea deşertului."

Kynes îi aruncă Ducelui o privire; spuse:

— Nu călătoreşti cu o escortă prea numeroasă, Domnia-Ta. Toţi oamenii care te însoţesc au mai multe talente?

— Ca Gurney? rîse Ducele. Gurney e unic. Îi apreciez în mod deosebit ochii. Puţine lucruri le scapă.

Planetologul se încruntă.

Halleck, fără să piardă nici o măsură din melodie, improviză mai departe:

"Căci eu sînt ca buha deşertului, o!
Aşa-i! Sînt ca buha deşertului!"

Ducele se aplecă brusc, desprinse un microfon de pe tablou! de bord, îl conectă cu o apăsare a degetului şi spuse:

— Atenţie Escorta Gama! Aici Liderul. Obiect zburător pe direcţia orei nouă, în sectorul B. L-aţi identificat?

— Nu-i decît o pasăre, zise Kynes. Şi adăugă: Ai ochi ageri.

Difuzorul de pe tabloul de bord pîrîi, apoi o voce răspunse:

— Escorta Gama. Am examinat obiectul prin telescop. E o pasăre mare!

Paul privi în direcţia indicată, desluşi un punct întunecat care se mişca intermitent. Îşi dădu seama cît de atent pilota tatăl său... Cu toate simţurile la pîndă.

— Nu ştiam că există păsări atît de mari în largul deşertului, spuse Ducele.

— Trebuie să fie un vultur, răspunse Kynes. Sînt destule vieţuitoare care s-au adaptat la mediul acesta.

Ornitopterul survola acum o cîmpie pustie de piatră. De la înălţimea celor două mii de metri la care zburau, Paul zări dedesubt umbra diformă a navei lor şi, puţin mai înapoi, umbrele aparatelor din escortă. Solul de sub ei părea plat, dar felul în care se contorsionau umbrele dezminţea această impresie.

— A reuşit cineva, vreodată, să parcurgă teafăr deşertul? întrebă Ducele.

Halleck se opri din cîntat. Se aplecă, aşteptînd răspunsul lui Kynes.

— Largul deşertului, nu, spuse Kynes. Au fost însă cîteva cazuri în care unii oameni au izbutit să se salveze din zona secundară. Au supravieţuit traversînd regiunile stîncoase, în care viermii se aventurează rareori.

Atenţia lui Paul fu atrasă deodată de timbrul vocii lui Kynes. Îşi simţi întregul mecanism al percepţiei trecînd în alertă, aşa cum îl deprinsese prin antrenament.

— Ah! exclamă Ducele. Viermii! Trebuie să apuc să văd şi eu unul.

— Poale c-o să vezi unul chiar astăzi, zise Kynes. Unde-i mirodenie, sînt şi viermi.

— Totdeauna? întrebă Halleck.

— Totdeauna.

— Există vreo legătură între vierme şi mirodenie? se interesă Ducele.

Kynes întoarse capul spre el şi Paul observă felul în care îşi ţuguie buzele înainte de a răspunde.

— Viermii apără *nisipurile* cu mirodenie. Fiecare vierme îşi are... teritoriul său. Cît despre mirodenie... Cine ştie? Specimenele de viermi pe care le-am cercetat ne fac să presupunem existenţa unor complexe schimburi chimice reciproce. Am descoperit urme de acid clorhidric în sistemul vascular, iar în... în alte părţi, acizi mai complecşi. O să-ţi trimit monografia mea, referitoare la subiectul ăsta.

— Şi scuturile sînt într-adevăr neputincioase? întrebă Ducele.

— Scuturile! pufni Kynes. Activează un scut într-o zonă cu viermi şi soarta ţi-e pecetluită! Cum îl simt, viermii nu mai ţin scama de frontierele teritoriale; vin să-l atace de la cele mai mari depărtări, de peste tot. Nimeni n-a supravieţuit vreodată unui asemenea atac.

— Atunci cum le-aţi venit de hac viermilor pe care i-aţi disecat?

— Şocuri electrice de înaltă tensiune aplicate separat fiecărui segment inelar. E singura modalitate pe care o cunoaştem pentru a-i ucide şi a le recupera cadavrele intacte. Exploziile nu fac decît să-i ameţească sau să-i rănească, iar fiecare segment îşi are propria lui viaţă. În afara armamentului atomic, nu cunosc nici un alt mijloc capabil să nimicească un vierme mare în întregime. Sînt incredibil de rezistenţi.

— De ce nu s-a întreprins nimic pentru a-i extermina? întrebă Paul.

— Costă prea mult, răspunse Kynes. Suprafaţa-i prea mare.

Paul se retrase în colţul lui. Simţul adevărului, percepţia nuanţelor din voce îi spuneau că planetologul minţea sau rostea numai jumătăţi de adevăruri. Gîndi: *Dacă există vreo legătură între mirodenie şi viermi, exterminarea viermilor ar însemna distrugerea condimentului.*

— În curînd, nimeni nu va mai trebui să se teamă de întinderile de nisip, spuse Ducele. Un singur apel, prin intermediul unor emiţătoare de genul celor de la gîtul nostru, va fi suficient pentru a solicita ajutorul echipelor de salvare. Nu peste mult tîmp, toţi nisiparii noştri vor fi dotaţi cu asemenea aparate. Pînă atunci vom pune la punct şi un serviciu special de salvare.

— Lăudabilă iniţiativă, comentă Kynes.

— După tonul cu care-o spui, nu s-ar zice că eşti de acord.

— De ce să nu fiu de acord?! Dimpotrivă! Numai că emiţătoarele n-o să vă fie de cine ştie ce folos. Sarcina electrostatică a furtunilor de nisip ecranează aproape în întregime semnalele radio, iar instalaţiile de emisie-recepţie pot fi oricînd scurtcircuitate. De altfel, s-a încercat deja folosirea lor. Arrakisul nu duce lipsă de echipament tehnic. Şi în afară de asta, cînd te urmăreşte un vierme, n-ai prea mult timp la dispoziţie. De obicei, nu-ţi rămîn decît vreo cincisprezece-douăzeci de minute din clipa în care te-a descoperit.

— Atunci, ce mă sfătuieşti? întrebă Ducele.

— Îmi ceri sfatul... mie?

— Da. Ca planetolog.

— Ai urma un sfat de-al meu?

— Dacă l-aş considera înţelept.

— Foarte bine, Domnia-Ta. Să nu călătoreşti singur.

Pentru o clipă, Ducele îşi abătu atenţia de la comenzi.

— Asta-i tot?

— Asta-i tot. Să nu călătoreşti singur.

— Dar dacă eşti izolat de-o furtună şi silit să cobori? interveni Halleck. Nu se poate face nimic altceva?

— *Altceva* înseamnă o mulţime de lucruri, zise Kynes.

— *Dumneata* ce-ai face? întrebă Paul.

— Kynes se întoarse şi-l sfredeli cu privirea, apoi se adresă Ducelui:

— M-aş îngriji în primul rînd de starea distraiului. Dacă m-aş afla în afara unei zone cu viermi sau printre stînci, aş rămîne în navă. Dacă m-aş afla în nisip deschis, m-aş îndepărta de navă cît aş putea de iute. O distanţă de vreo mie de metri ar fi de-ajuns. Apoi, m-aş ascunde sub mantie. Nava nu i-ar scăpa în nici. un caz unui vierme, eu însă aş putea trece neobservat.

— Şi pe urmă? vru să ştie Halleck.

Kynes dădu din umeri.

— Aş aştepta să plece viermele.

— Atît? întrebă Paul.

— După ce viermele s-a îndepărtat, poţi încerca să te deplasezi la rîndul tău, spuse Kynes. Trebuie să păşeşti uşor, să eviţi tobele de nisip şi bazinele de praf cu maree şi să te îndrepţi către cea mai apropiată zonă stîncoasă. Sînt multe asemenea zone. Numai aşa ai şanse să reuşeşti.

— Tobe de nisip? se miră Halleck.

— O stare naturală de tasare a nisipului, explică Kynes. Cum ai călcat pe suprafaţa sa începe să bubuie. Sunetul atrage imediat viermii.

— Ce sînt bazinele de praf cu maree? se interesă Ducele.

— De-a lungul secolelor, o serie de depresiuni din deşert s-au umplut cu praf. Unele sînt atît de întinse, încît au curenţi, flux şi reflux. Dacă nu ştii să le recunoşti, eşti pierdut. Te înghit instantaneu, ia primul pas greşit.

Halleck se lăsă pe spate, începu să mîngîie din nou strunele balisetului. Apoi, deodată, cîntă:

"O, nu-i mînia pe-ai deşertului zei
Dacă te temi de moarte şi vrei
Primejdiile să..."

Se întrerupse, se aplecă înainte:

— Nor de praf în faţă, Sire.

— Îl văd, Gurney.

— Destinaţia noastră, spuse Kynes.

Paul se înălţă în scaun ca să privească prin parbriz. Văzu un nor galben care se rostogolea aproape de suprafaţa deşertului, la vreo treizeci de kilometri în faţa lor.

— E o fabrică de mirodenie, zise Kynes. A fost coborîtă pe suprafaţă, ceea ce-nseamnă că acum lucrează. Norul este format de nisipul evacuat după separarea centrifugală a mirodeniei. Nu există alt nor de nisip care să i se asemene.

— Sînt nişte toptere deasupra, observă Ducele.

— Da, încuviinţă Kynes. Doi... trei... patru cercetaşi. Pîndesc semnul de vierme.

— Semnul de vierme?

— Un val de nisip mişcător, care se deplasează către şenilă şi care poate fi văzut de departe. Uneori însă, viermii se deplasează la adîncimi prea mari ca să ridice un val şi în cazul acesta semnul este detectat de sondele seismice instalate pe suprafaţa nisipului.

Kynes scrută văzduhul.

— Ar trebui să fie şi-o aripă purtătoare prin preajmă, spuse, dar n-o văd nicăieri.

— Viermii sînt nelipsiţi — parcă aşa ziceai, nu? întrebă Halleck.

— Nelipsiţi.

Paul se aplecă în faţă, atinse umărul lui Kynes.

— Cît de întinsă-i zona pe care o stăpîneşte un vierme?

Kynes se încruntă. Puştiul nu contenea să pună întrebări de adult.

— Depinde de mărimea viermelui, răspunse.

— Care-s limitele? îl întrebă Ducele.

— Cei mari pot controla pînă la trei sau patru sute de kilometri pătraţi. Cei mici…

Tăcu brusc, căci Ducele acţionase fără veste reactoarele de frînare. Aparatul se poticni scurt şi motoarele amuţiră. Aripile prinseră viaţă, începură să bată aerul. Ducele înscrise topterul într-un viraj larg, menţinîndu-i plafonul, arătă cu mîna stîngă spre est, dincolo de şenilă.

— Nu cumva-i semn de vierme acolo?

Kynes se aplecă prin faţa lui, cercetînd zarea.

Paul şi Halleck se înghesuiră unul într-altul, privind în aceeaşi direcţie şi Paul observă că escorta lor, surprinsă de manevra neaşteptată şi continuîndu-şi cîteva clipe zborul, vira acum strîns înapoi.

Combina era tot în faţa lor, la numai vreo trei kilometri distanţă.

În direcţia în care arătase Ducele, crestele semicirculare ale dunelor se prelungeau, umbră după umbră, pînă la orizont — iar de-a curmezişul lor, străbătîndu-le ca o linie dreaptă ce se pierdea în depărtare, îşi croia drum un deal prelung — o coamă mişcătoare de nisip. Lui Paul i se păru că ceea ce vedea semăna cu siajul lăsat de un peşte mare, înotînd sus şi atingînd cu spinarea suprafaţa unei ape liniştite.

— E un vierme, spuse Kynes. Unul mare.

Se retrase iute pe scaunul său, înşfăcă microfonul de pe tabloul de bord, schimbă frecvenţa de emisie. Privind cu ochi scînteietori caroiajul hărţii prinse pe role deasupra capetelor lor, vorbi în microfon:

— Atenţie şenila din sectorul Delta Aiax nouă! Semn de vierme. Şenila din Delta Aiax! Semn de vierme. Rog confirmaţi recepţia.

Aşteptă.

Difuzorul de pe tabloul de bord emise o serie de paraziţi, apoi o voce:

— Cine cheamă Delta Aiax nouă? Recepţie.

— Nu se prea omoară cu firea, constată Halleck.

Kynes răspunse în microfon:

— Zbor neînmatriculat — la nord-vest de voi, distanţa aproximativ trei kilometri. Semnul de vierme e în deplasare pe direcţia voastră. Contact în aproximativ douăzeci şi cinci de minute.

În difuzor se auzi altă voce:

— Aici Centrul de comandă al Cercetaşilor. Confirm observaţia. Rămîneţi pe recepţie pentru estimarea contactului. Urmă o pauză, apoi: Contact peste douăzeci şi şase de minute. Probabilitatea estimării anterioare a fost excelentă. Cine-i la bordul aparatului neînmatriculat? Recepţie.

Halleck îşi desprinse iute centura de siguranţă, se repezi în faţă, între Kynes şi Duce.

— Kynes, asta-i frecvenţa de lucru obişnuită?

— Da, de ce?

— Cine-i pe recepţie?

— Numai echipajele care lucrează în zonă. Pentru evitarea interferenţelor.

Difuzorul pîrîi din nou, apoi vocea care vorbise prima spuse:

— Aici Delta Aiax nouă. În contul cui trecem prima pentru avertisment? Recepţie.

Halleck îi aruncă Ducelui o privire întrebătoare.

Kynes spuse:

— Se acordă o primă în mirodenie celui care semnalează ce! dintîi viermele. Vor să ştie...

— Spune-le cine-a văzut primul semnul de vierme, zise Halleck.

Kynes ezită cîteva secunde, apoi ridică microfonul:

— Treceţi prima pentru avertisment pe numele Ducelui Leto Atreides. Repet: Ducele Leto Atreides. Recepţie.

Parţial distorsionată de un lanţ de descărcări electrostatice, vocea din difuzor replică impasibilă:

— Am înţeles şi vă mulţumim,

— Aşa! Acum spune-le să împartă prima între ei, porunci Halleck. Spune-le că asta-i dorinţa Ducelui.

Kynes trase adînc aer în piept, apoi transmise:

— Ducele doreşte ca prima să fie împărţită membrilor echipajului. Aţi înţeles? Recepţie.

— Am înţeles şi vă mulţumim, sună răspunsul.

Ducele spuse:

— Am uitat să menţionez faptul că Gurney este foarte talentat şi în materie de publicitate.

Kynes îşi întoarse mirat privirea spre Halleck.

— Oamenii vor înţelege astfel că Ducelui nu-i este indiferentă soarta lor, îl lămuri Halleck. Vestea o să se răspîndească. Am emis în banda de frecvenţă a zonei de lucru şi nu cred să ne fi putut intercepta vreunii din agenţii Harkonnenilor.

Îşi ridică privirea spre escorta aeriană, apoi adăugă:

— Oricum, sîntem bine apăraţi. Merita riscul.

Ducele viră în direcţia norului de nisip care se ridica deasupra combinei.

— Ce se va întîmpla acum? întrebă el,

— Pe undeva, prin apropiere, se află un aerotransportor, răspunse Kynes. O să-şi facă apariţia şi-o să ridice şenila.

— Şi dacă n-o să-şi facă apariţia? interveni Halleck. Dacă-i accidentat?

— Atunci veţi pierde un utilaj, rosti impasibil Kynes. Opreşte deasupra şenilei, Domnia-Ta; o să vezi lucruri interesante.

Ducele se încruntă, concentrîndu-se asupra comenzilor. Ornitopterul pătrunse în zona cu turbulenţă de deasupra şenilei.

Paul privi în jos. Monstrul din metal şi plastic, de sub ei, continua să scuipe nisip. Semăna cu un gîndac gigantic, vărgat cu dungi cafenii şi albastre, întinzîndu-şi lateral labe terminate cu şenile late. În botul maşinii, o trompă imensă, cu capătul în formă de pîlnie, rîma într-un nisip închis la culoare.

— După culoare, se pare c-au dat de-un strat bogat, observă Kynes. Vor continua să lucreze pînă în ultimul minut.

Ducele acceleră bătaia aripilor, apoi le blocă brusc. Topterul coborî vertiginos. După cîteva clipe, Ducele acţionă manşa, imprimînd aparatului o mişcare circulară. Nava începu să planeze în cercuri mari deasupra şenilei. Leto îşi ridică ochii, observă mulţumit că escorta îşi păstrase altitudinea iniţială, dînd la rîndul ei ocol zonei, în cerc.

Paul privi o bucată de vreme norul galben, pe care-l scuipau gurile de evacuare ale combinei, apoi îşi mută privirea către deşert, la urma tot mai apropiată a viermelui.

— N-ar trebui să-i auzim chemînd aerotransportorul? întrebă Halleck.

— Comunicaţiile cu aripa se tac de obicei pe altă bandă de frecvenţă, răspunse Kynes.

— N-ar trebui să existe cîte două transportoare pentru fiecare şenilă? întrebă Ducele. După cîte ştiu sînt douăzeci şi şase de oameni în maşina aia; ca să nu mai vorbim de valoarea utilajului.

Kynes spuse:

— N-aveţi destul echip...

O voce mînioasă erupse din difuzor, nelăsîndu-l să-şi termine vorba:

— Vede careva aripa? Nouă nu ne răspunde.

Difuzorul împroşcă un torent de pîrîituri şi ţiuituri înghiţite imediat de un semnal de suprareglare. Urmă o pauză, apoi se auzi din nou prima voce:

— Raportaţi în ordine numerică! Recepţie.

— Aici Centrul de comandă al Cercetaşilor. Cînd am văzut-o ultima oară, aripa plana în cerc, la altitudine mare, pe direcţia nord-vest. Acum nu se mai vede. Terminat.

— Cercetaş unu: nimic. Terminat.

— Cercetaş doi: nimic. Terminat.

— Cercetaş trei: nimic. Terminat.

Tăcere.

Ducele se uită în jos. Umbra aparatului său trecea chiar atunci peste combină.

— N-au decît patru cercetaşi?

— Patru, răspunse Kynes.

— Noi dispunem de cinci aparate. Ale noastre-s mai mari şi-o să poată lua fiecare cîte trei oameni în plus. Cercetaşii lor pot şi ei să mai ia cîte doi.

Paul socoti repede în minte şi spuse:

— Mai rămîn trei.

— De ce nu s-au repartizat cîte două transportoare fiecărei şenile? izbucni mînios Ducele.

— N-aveţi destule echipamente auxiliare, spuse Kynes.

— Un motiv în plus ca să păzim ce avem.

— Unde-o fi dispărut transportorul ăla? murmură Halleck.

— Poate c-a fost silit să coboare undeva, dincolo de linia orizontului, spuse Kynes.

Ducele înhăţă microfonul. Degetul mare îi şovăi deasupra întrerupătorului.

— Cum de nu i-au observat dispariţia?

— Atenţia Cercetaşilor e îndreptată spre sol, explică Kynes. Misiunea lor e detectarea semnului de vierme.

Ducele apăsă pe întrerupător, vorbi în microfon:

— Aici Ducele vostru. Coborîm să îmbarcăm echipajul de pe şenila din Delta Aiax nouă. Ordon tuturor Cercetaşilor să facă acelaşi lucru. Cercetaşii vor ateriza pe latura estică, iar noi pe cea vestică. Terminat.

Se aplecă în faţă, trecu pe banda de frecventă a escortei, repetă acelaşi ordin, îi înapoie microfonul lui Kynes.

Planetologul reveni pe frecvenţa locală şi imediat o voce izbucni în difuzor:

— ... proape o încărcătură completă de mirodenie! Avem aproape o încărcătură completă! Doar n-o s-o lăsăm unui afurisit de vierme! Terminat.

— S-o dea dracului de mirodenie! tună Ducele. Smulse microfonul din mîna lui Kynes, strigă:

— Putem să găsim oricînd o altă zonă cu mirodenie! Avem loc pentru douăzeci şi trei de oameni. Trageţi la sorţi sau decideţi cum vă taie capul cine rămîne. Evacuăm zona. E un ordin!

Trînti microfonul în mîna lui Kynes, mormăi: "Scuză-mă", cînd acesta îşi scutură un deget lovit.

— Cît timp a mai rămas? întrebă Paul

— Nouă minute, răspunse Kynes.

— Nava noastră-i mai puternică decît celelalte, spuse brusc ducele. Dacă decolăm cu reactoarele şi cu aripile la trei sferturi, mai putem lua încă un om.

— Nisipul e moale, îl preveni Kynes.

— Dacă decolăm pe reactoare cu patru oameni în plus la bord, riscăm să rupem aripile, Sire, adăugă Halleck.

— Cu aparatul ăsta, nu, replică Ducele.

Acţionă grăbit comenzile şi topterul începu să coboare către şenilă. Aripile se înălţară brusc, frînară coborîrea, nava alunecă uşor pe nisip, oprindu-se la douăzeci de metri de combină.

Maşina se liniştise, nu mai scuipa nisip. Scotea doar un uruit mecanic, care se auzi şi mai distinct cînd Ducele deschise uşa topterului.

Nările le fură asaltate instantaneu de mirosul de scorţişoară — greu şi înţepător.

Fîlfîind zgomotos, aparatele Cercetaşilor aterizară de partea cealaltă a şenilei. Dincoace, topterele din escorta Ducelui coborîră la rîndul lor, înşirîndu-se unul în spatele celuilalt, pe nisip.

Paul se uită la combină, observă cît de pitice erau aeronavele pe lîngă ea — nişte ţînţari în jurul unei rădaşte.

— Gurney, tu şi cu Paul demontaţi scaunele din spate, spuse Ducele.

Replie manual aripile şi le reglă unghiul zăvorîndu-le la trei sferturi, apoi controlă comenzile reactoarelor.

— De ce dracu' nu ies odată din maşina aia?

— Speră încă să se ivească aripa, spuse Kynes. Mai au cîteva minute. Scrută orizontul spre est.

Se întoarseră cu toţii în aceeaşi direcţie. Nu se vedea nici urmă de vierme, dar atmosfera devenise deodată apăsătoare, încărcată. Ameninţătoare.

Ducele luă microfonul, selectă banda de frecvenţă a escortei, spuse:

— Doi dintre voi să-şi demonteze generatoarele scuturilor. Primii doi în ordine numerică. Veţi lua fiecare cîte un om în plus. N-o să abandonăm pe nimeni dihaniei.

Trecu înapoi pe frecvenţa zonei de lucru, se răsti:

— Gata, Delta Aiax nouă! Toată lumea afară! Imediat! E un ordin al Ducelui vostru! În pas alergător, dacă nu vreţi să vă găuresc şenila cu laserele.

Lîngă botul combinei se deschise o trapă; apoi alta în spate şi încă una deasupra. Oamenii începură să sară afară, lăsîndu-se să alunece pe corpul maşinii şi rostogolindu-se în nisip. Ultimul ieşi un bărbat deşirat, îmbrăcat într-un combinezon peticit. Sări pe una din şenile, apoi pe nisip.

Ducele agăţă microfonul la locul lui, ieşi pe aripă şi strigă:

— Cîte doi oameni la fiecare Cercetaş!

Omul în combinezon peticit începu să aleagă grupuri de cîte doi muncitori, împingîndu-i apoi către aeronavele care aşteptau de partea cealaltă.

— Patru inşi aici, strigă Ducele. Alţi patru, la aparatul de colo!

Arătă cu mîna unul dintre topterele escortei, aflat în spatele lui şi
din care soldaţii scoteau chiar în clipa aceea generatorul scutului defensiv.

— Încă patru la aparatul din spate!

Îşi întinse braţul spre cealaltă navă de pe care se demontase generatorul.

— Ceilalţi, cîte trei la fiecare topter! Daţi-i drumul odată, cîrtiţe de nisip ce sînteţi!

Lunganul sfîrşi cu repartizarea oamenilor, începu să alerge anevoie, prin nisip, către topterul Ducelui. Îl urmau ultimii trei muncitori.

— Aud viermele, dar nu-l văd, zise brusc Kynes.

Apoi îl auziră cu foţii — un hîrşîit abraziv, îndepărtat, dar crescînd cu fiece clipă.

— Ce porcărie! mîrîi Ducele.

În jurul lor, topterele începură să se înalţe, fîlfîind din aripi şi ridicînd nori de praf. Iar Ducele îşi aminti subit de o scenă din junglele planetei sale natale — năvala inopinată într-un luminiş, fîlfîitul de aripi şi zborul speriat al unor păsări hoitare, surprinse lîngă stîrvul unui bivol sălbatic.

Nisiparii ajunseră lîngă topter, începură să se caţere unul după altul, intrînd în cabină prin spatele Ducelui. Halleck îi ajută, trăgîndu-i înăuntru.

— Daţi-i zor, băieţi, daţi-i zor! şuieră el. Pas alergător!

Paul se înghesui într-un colţ. Simţi mirosul fricii din transpiraţia dunarilor, observă că doi dintre ei aveau colierele distraielor prost ajustate. Îşi înmagazina informaţia în memorie, pentru a şi-o aminti mai tîrziu. Tatăl său va trebui să impună o disciplină mai severă în privinţa distraielor şi a ajustării lor. Nesupravegheaţi, oamenii aveau tendinţa să neglijeze amănunte de importanţă vitală.

Ultimul muncitor pătrunse gîfîind în cabină, bolborosi:

— Viermele! Ne-ajunge! Daţi-i drumul!

Ducele se aşeză încruntîndu-se în scaunul său. Spuse:

— Mai avem încă trei minute pînă la ora estimată pentru contact. Nu-i aşa, Kynes?

Închise uşa, o asigură.

— Cam atît, Domnia-Ta, răspunse planetologul şi gîndi: *Un tip cu sînge rece, Ducele ăsta...*

— În spate totu-i în ordine, Sire, vesti Halleck.

Ducele dădu din cap, urmări cu privirea decolarea ultimului topter din escortă. Apoi puse contactul, mai privi o dată aripile şi instrumentele, porni motoarele cu reacţie.

Aparatul ţîşni violent, apăsîndu-i brutal pe Duce şi pe Kynes în scaune, comprimîndu-i pe cei din spate. Kynes urmări felul în care Ducele manevra comenzile — calm, sigur. Topterul urca pieptiş. Leto consultă indicaţiile instrumentelor, privi în stînga şi în dreapta, la aripi.

— Se cam opinteşte, Sire, observă Halleck.

— Sîntem în limitele de toleranţă, replică Ducele. Doar nu-ţi închipui că mi-aş permite riscuri cu asemenea pasageri, Gurney? Ce zici?

Halleck rînji:

— Aşa este, Sire.

Ducele vină larg uşor, survolînd combina.

Paul, înghesuit lîngă geam, privi maşina inertă de sub ei. Semnul de vierme dispăru brusc la vreo patru sute de metri de şenilă. Şi imediat după aceea, nisipul din jurul combinei păru că începe să tălăzuiască.

— Viermele-i acum sub şenilă, spuse Kynes. Veţi vedea un lucru pe care puţini au apucat să-l vadă.

Nisipul din jurul combinei se acoperi brusc cu nori mari de praf. Uriaşa maşină începu să se încline spre dreapta. Şi, în nisipul din partea aceea, se porni dintr-o dată' un vîrtej gigantic. Se învîrtea din ce în ce mai repede. Pe o rază de cîteva sute de metri de jur-împrejur, aerul se umplu de nisip şi de praf.

Apoi îl văzură.

În nisip se căscă o gaură rotundă, imensă. Lumina soarelui fulgeră în spiţele albe, scînteietoare, care o mărgineau. Paul îşi dădu seama că diametrul găurii avea cel puţin de două ori lungimea şenilei. Privi, încremenit, cum fabrica de mirodenie se răstoarnă greoi în hăul acela, într-o avalanşă de praf şi nisip. Şi hăul dispăru.

— Pe toţi zeii, ce namilă! murmură unul dintre oamenii de lîngă Paul.

— Ne-a înghiţit toată truda! mîrîi altul.

— Va plăti cineva pentru asta, spuse Ducele. V-o promit eu.

Paul percepu furia care clocotea dincolo de tonul glacial al vocii tatălui său şi îşi dădu seama că-i împărtăşea mînia. Pierderea aceasta era un act criminal!

În tăcerea care se lăsase, îl auziră pe Kynes murmurînd:

— Binecuvîntat fie Făuritorul şi apa Lui. Binecuvîntată fie venirea şi binecuvîntată fie plecarea Lui. Fie ca trecerea Lui să purifice lumea. Fie ca El să facă să dăinuiască lumea, pentru poporul Lui.

— Ce tot bolboroseşti acolo? întrebă Ducele.

Kynes nu-i răspunse.

Paul se uită pieziş către oamenii îngrămădiţi lîngă el. Priveau înfricoşaţi spatele lui Kynes. Unul din ei şopti:

— Liet!

Kynes se întoarse, se încruntă. Omul se făcu mic.

Un altul începu brusc să tuşească — o tuse convulsivă, uscată. Îngăimă cu glas gîtuit:

— Blestemata asta de gaură de iad!

Dunarul cel deşirat, care ieşise ultimul din şenilă, îi spuse:

— Calmează-te, Coss. O să tuşeşti şi mai rău.

Apoi se foi între ceilalţi, se aplecă înspre scaunul Ducelui.

— Înălţimea-Ta trebuie să fii Ducele Leto, rosti el îţi mulţumim că ne-ai salvat vieţile. Am fi crăpat cu toţii acolo dacă n-ai fi venit.

— Taci, omule, mormăi Halleck. Lasă-l pe Duce să piloteze.

Paul îl privi cu coada ochiului. Gurney observase şi el zvîcnetele mărunte din colţul fălcii tatălui său. Cînd Ducele se lăsa pradă mîniei, trebuia sa păşeşti în vîrful picioarelor...

Leto începu manevra de redresare din virajul larg de pînă atunci. Se răzgîndi brusc, zărind o nouă mişcare pe suprafaţa nisipului. Viermele se retrăsese în adîncuri, iar acum, nu departe de locul în care se aflase şenila, apăruseră două siluete care se deplasau către nord, îndepărtîndu-se iute de depresiune. Păreau că alunecă pe deasupra nisipului, nelăsînd în spatele lor decît o urmă abia ghicită de praf.

— Cine-s oamenii ăia? tună Ducele.

— Doi prăpădiţi care ne-au rugat să-i luăm cu noi, Înălţimea-Ta, se grăbi să răspundă dunarul cel înalt.

— De ce nu ne-aţi pomenit nimic de ei?

— Şi-au asumat singuri riscul, Înălţimea-Ta.

— Domnia-Ta, interveni Kynes, oamenii aceştia ştiu că nu se poate face mai nimic pentru cei surprinşi în mijlocul deşertului, în împărăţia viermilor.

— Cînd vom ajunge la bază vom trimite un topter după ei! se răsti Ducele.

— Cum doreşti, Domnia-Ta, spuse Kynes. Dar nu prea cred că topterul va mai avea pe cine să salveze cînd va ajunge aici.

— O să-l trimitem totuşi, insistă Ducele.

— Erau chiar lîngă locul în care a ieşit viermele, spuse Paul. Cum de-au scăpat cu viaţă?

— Distanţele sînt înşelătoare, zise Kynes. Din cauza pereţilor înclinaţi ai depresiunii care se formează cînd nisipul astupă gaura.

— Consumăm carburant degeaba, Sire, observă Halleck.

— Ai dreptate, Gurney.

Ducele viră brusc, orientă nava în direcţia Scutului de Piatră. Topterele din escortă îşi abandonară zborul de aşteptare, coborîră alături de ei, ocupînd poziţii de-o parte şi de alta a aparatului ducal.

Paul se gîndi la cuvintele dunarului şi la explicaţiile lui Kynes. Sesizase din nou jumătăţi de adevăruri şi minciuni. Iar oamenii pe care-i zărise, alunecînd parcă pe suprafaţa deşertului, se deplasau cu mişcări atît de sigure!... Nu încăpea îndoială că ştiau cum să meargă ca să nu atragă din nou viermele din adîncurile în care se retrăsese...

Fremeni! îşi spuse Paul. *Erau fremeni. Care alţi oameni s-ar putea deplasa pe nisip cu atîta siguranţă? Care alţi oameni ar fi abandonaţi fără remuşcări... cu certitudinea că pentru El nu e nici o primejdie? El ştiu cum să trăiască aici! El ştiu cum să păcălească viermele!*

— Ce căutau nişte fremeni într-o combină? întrebă brusc Paul.

Kynes se răsuci în scaun.

Dunarul cel înalt se întoarse spre Paul, îl privi cu ochi holbaţi — ochi albaştri, fără alb.

— Cine-i puştiul? întrebă el.

Halleck făcu o mişcare scurtă, îşi strecură bustul între dunar şi Paul, spuse:

— "Puştiul" e Paul Atreides, moştenitorul Ducelui.

— De ce zice că erau fremeni în rîşniţa noastră? întrebă omul.

— Pentru că arătau ca nişte fremeni, răspunse Paul.

Kynes pufni dispreţuitor:

— Nu după aparenţe se recunoaşte un fremen!

Se uită la dunar, se răsti:

— Tu! Cine erau oamenii ăia?

— Prietenii unuia dintre lucrători, răspunse dunarul. Nişte cunoscuţi dintr-un sat. Voiau să vadă şi ei nisipurile cu mirodenie.

Kynes îşi întoarse capul, mormăind:

— Fremeni!

Dar în minte îi răsunară din nou cuvintele legendei: *"Iar lui Lisan al-Gaib nu i se va putea ascunde nimic."*

— Probabil că-s deja morţi, Domnişorule, spuse dunarul. Să nu-i vorbim de rău.

Dar Paul auzise prefăcătoria din glasuri, simţise ameninţarea care îl determinase în mod instinctiv pe Halleck să se aşeze pavăză între el şi dunari.

Spuse cu voce surdă:

— Înfricoşător loc de moarte.

Fără să-şi întoarcă faţa, Kynes zise:

— Cînd Dumnezeu îi soroceşte uneia dintre creaturile Lui să moară într-un loc anume, face în aşa fel încît creatura să se ducă în acel loc mînată de propria ei voinţă.

Leto îi aruncă o privire sfredelitoare.

Iar Kynes, întorcîndu-i privirea, îşi dădu seama că de fapt era profund tulburat de ceea ce constatase în dimineaţa aceea: *Ducelui i-a păsat mai mult de soarta oamenilor decît de mirodenie. Şi-a riscat şi viaţa lui, şi viaţa fiului său ca să salveze echipajul şenilei. A renunţat la o combină cît ai clipi din ochi. Iar primejdia care ameninţa permanent viaţa dunarilor i-a stîrnit mînia. Un asemenea conducător ar putea să-şi atragă un devotament fanatic din partea supuşilor. Un asemenea conducător n-ar fi uşor de înfrînt.*

În pofida propriei sale voinţe şi a tuturor prejudecăţilor, Kynes se pomeni gîndind: *Îmi place Ducele ăsta.*

Mărirea e o experienţă trecătoare, lipsită de consistenţă. Mărirea depinde în parte de imaginaţia creatoare de mituri a omului. Cel ce cunoaşte mărirea trebuie să înţeleagă mitul din care face parte. Trebuie să ştie să reflecte lumina care se proiectează asupra sa. Şi trebuie să fie sarcastic. Numai aşa se poate împiedica să se creadă ceea ce îl cred alţii. Numai sarcasmul îi poate îngădui să se mişte liber înlăuntrul fiinţei

sale. Fără această însuşire, chiar şi o mărire ocazională îl poate distruge pe om.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

ÎN SALA DE MÎNCARE a Reşedinţei din Arrakeen fuseseră aprinse lămpi cu suspensie, menite să alunge întunericul înserării. Lumina lor galbenă scotea în relief capul negru ai taurului cu coarnele însîngerate şi dădea un luciu sumbru portretului în ulei al Bătrînului Duce.

Sub cele două talismane, faţa de masă strălucea albă în reflexele sclipitoare ale veselei şi tacâmurilor de argint ale Atreizilor, aranjate cu grijă pe masa lungă — mici arhipelaguri de obiecte scînteietoare, lîngă cupele de cristal. Fiecare arhipelag era dispus în faţa cîte unui scaun masiv de lemn. Tradiţionalul candelabru central, însă, nu fusese aprins şi lanţul său răsucit se pierdea în penumbra tavanului, acolo unde era disimulat mecanismul spionului de otrăvuri.

Ducele se oprise în pragul uşii, pentru a verifica pregătirile. Se gîndea la spionul de otrăvuri şi la semnificaţia obiectului în societatea lor.

Toţi sîntem croiţi după acelaşi şablon, îşi spuse. *Am putea fi categorisiţi după limbajul pe care-l folosim — după definiţiile precise şi subtile pe care le-am rezervat mijloacelor mişeleşti de asasinare. Oare în seara asta va încerca cineva să folosească chaumurky — otrava pentru băuturi? Sau chaumas — otrava pentru mîncăruri?*

Scutură din cap.

În dreptul fiecărei farfurii se afla cîte o carafă cu apă. Era destulă apă la masa aceasta, socoti Ducele, cît să ajungă unei familii sărace din Arrakeen vreme de mai bine de-un an.

De-o parte şi de alta a uşii, erau aşezate lavoare mari, ornamentate cu ceramică galbenă şi verde. Fiecare lavoar avea etajera sa cu ştergare. Menajera îi explicase că exista datina ca, pe măsură ce intră în sala de mîncare, oaspeţii să îşi cufunde în mod ceremonios mîinile într-un lavoar, să împrăştie cîteva căuşe de apă pe pardoseală, să-şi usuce mîinile cu un ştergar şi apoi să arunce ştergarul în băltoaca ce se forma lîngă uşă. După ospăţ, apa stoarsă din ştergare era împărţită cerşetorilor care se adunau la intrarea palatului.

O josnicie tipică pentru un fief Harkonnen, gîndi Ducele. *Toate înjosirile morale imaginabile.* Respiră adînc, simţindu-şi mînia ca pe un nod în stomac.

"De azi înainte datina asta nu va mai exista!" murmură printre buze.

Zări o slujnică — una din bătrînele smochinite pe care le recomandase menajera — şovăind în pragul uşii de la bucătărie, la celălalt capăt al sălii. O chemă cu un gest al mîinii. Femeia ieşi din umbră, se apropie în grabă, dînd ocol mesei. Ducele îi privi faţa zbîrcită, ochii albastru-în-albastru.

— Domnia-Ta?

Îi vorbise cu capul plecat, ferindu-şi privirea.

Leto arătă cu mîna:

— Să iei de-aici lavoarele şi ştergarele.

— Dar... Vlăstar Nobil...

Femeia îşi înălţă capul, rămase cu gura întredeschisă.

— Cunosc datina! se răsti Ducele. Ia lavoarele şi du-le în faţa uşii de la intrare. Cît timp vom servi masa aici, înăuntru, să i se dea fiecărui cerşetor cîte o cană plină cu apă. Ai înţeles?

Citi, pe chipul scofîlcit al femeii, sentimente contradictorii: deznădejde, furie...

Intui dintr-o dată că slujnica plănuise, desigur, să vîndă picăturile de apă stoarse din ştergarele călcate în picioare, ca să stoarcă, la rîndul ei, cîţiva gologani de la nenorociţii care veneau la uşă. Poate că şi asta era o datină...

Chipul i se întunecă. Mîrîi:

— Am să pun o santinelă să vegheze la îndeplinirea poruncii.

Se întoarse, porni pe condorul care ducea în holul principal. Prin minte începură să i se perinde subit puzderie de amintiri. Ca bolboroselile unor babe ştirbe. Îşi aminti întinderi de apă sub cerul liber...

Valuri. Cîmpii înverzite. Veri fremătătoare care trecuseră pe lîngă el ca nişte frunze uscate, măturate de vijelie.

Nu-i mai rămăsese nimic din toate astea.

Îmbătrînesc, gîndi. *Am simţit atingerea rece a vremelniciei vieţii. Fiorul morţii! Şi de ce? Din cauza rapacităţii unei bătrîne!*

În holul mare, o zări pe Jessica în mijlocul unui grup pestriţ, adunat în faţa şemineului. Lemnele pîrîiau, arzînd cu flăcări vii şi aruncînd jocuri pîlpîitoare de lumină portocalie pe giuvaeruri, pe dantelării, pe ţesăturile scumpe. Printre cei strînşi în jurul Jessicăi, recunoscu un fabricant de distraie din Carthag, un importator de aparataj electronic, un furnizor de apă a cărui reşedinţă de vară se afla în apropierea uzinei sale de la polul nord, un reprezentant al Băncii Ghildei (uscăţiv, distant — deosebit de ceilalţi), un negustor de piese de schimb pentru utilaje de exploatare a mirodeniei, o femeie slabă, cu chipul sever, a cărei agenţie de ghizi pentru turiştii veniţi de pe alte lumi era de fapt un paravan

pentru tot felul de operaţii de contrabandă, spionaj şi şantaj.

Majoritatea femeilor din hol păreau să aparţină aceleiaşi categorii tipice — decorative, mondene, cu un bizar aer de senzualitate amestecată cu o virtute incoruptibilă.

Chiar dacă n-ar fi fost gazdă, Jessica ar fi dominat grupul, observă Leto. Nu purta nici o bijuterie şi se îmbrăcase în culori calde — o rochie lungă, avînd parcă nuanţa flăcărilor din cămin şi o panglică de culoarea lutului peste părul ca bronzul.

Îşi dădu seama că alesese în mod deliberat aceste veşminte, vrînd parcă să-i reproşeze în mod subtil răceala cu care o tratase în ultima vreme, Jessica ştia că acestea erau nuanţele în care-i plăcea s-o vadă — că şi-o imagina ca pe un freamăt de culori calde.

În grup, şi parcă totuşi mai retras faţă de ceilalţi, se afla şi Duncan Idaho, în uniformă sclipitoare, cu chipul impasibil, cu părul negru şi creţ pieptănat îngrijit. Fusese rechemat de la fremeni şi îşi luase în primire noua misiune pe care i-o încredinţase Hawat: *"Sub pretextul protecţiei, n-o vei slăbi nici o clipă din ochi pe doamna Jessica."*

Ducele îşi plimbă privirea prin sală.

Paul era şi el aici, înconjurat de mai mulţi tineri aparţinînd castei richece din Arrakeen, care se gudurau pe lîngă el. Printre aceştia, asistînd rezervaţi la conversaţie, Leto zări trei ofiţeri din Garda Casei. Atenţia Ducelui zăbovi o clipă asupra tinerelor fete. Moştenitorul Ducelui reprezenta, desigur, o partidă frumoasă. Dar Paul trata pe toată lumea la fel — cu aceeaşi politeţe aristocratică.

O să ştie să-şi poarte titlul, gîndi Ducele. Apoi se înfioră, dîndu-şi seama că şi gîndul acesta era legat de moarte.

Paul îl zări pe tatăl său, în pragul uşii, dar îi ocoli privirea. Se uită la invitaţii din jur, la degetele încărcate de pietre preţioase care strîngeau paharele cu băuturi (şi la privirile aruncate pe furiş minispionilor de otrăvuri montaţi în inele). I se făcu deodată silă de feţele acestea care nu încetau să trăncănească. Nu erau decît nişte măşti nereuşite, acoperind gînduri abjecte — glasuri ce flecăreau ca să ascundă liniştea asurzitoare din piepturi.

Sînt într-o dispoziţie proastă, gîndi el şi se întrebă cum ar reacţiona Gurney, dacă i-ar spune lucrul acesta.

Ştia motivul stării sale. Nu voise să ia parte la recepţie, dar tatăl său fusese de neînduplecat. "Ai un rang, o poziţie pe care trebuie să ţi-o afirmi. Ai ajuns la vîrsta la care poţi s-o faci. Eşti aproape bărbat."

Îl văzu pe tatăl său părăsind cadrul uşii, examinînd repede încăperea, în timp ce se îndrepta către grupul din jurul mamei sale.

Cînd Leto se apropie de grup, furnizorul de apă tocmai întreba:

— E adevărat că Ducele va introduce controlul meteorologic?

Leto răspunse din spatele industriaşului:

— Încă nu ne ducem chiar atît de departe cu gîndul, stimate Domn.

Omul se întoarse — o faţă afabilă, cu tenul de culoare închisă.

— Ah, Ducele! exclamă el. Îţi simţeam lipsa, Domnia-Ta.

Leto îi aruncă Jessicăi o privire.

— Am avut puţină treabă.

Apoi i se adresă din nou celuilalt, explicîndu-i ce poruncise în legătură cu lavoarele. Adăugă:

— În ceea ce mă priveşte, am pus capăt acestei datini.

— E un ordin ducal general valabil, Domnia-Ta? întrebă omul.

— Alţii vor face după cum le dictează... ăă... conştiinţa, răspunse Leto.

Se întoarse, căci îl observase pe Kynes apropiindu-se de grup.

Una dintre femei spuse:

— Eu cred că este un gest plin de generozitate. Să oferi apă cerşe...

Cineva sîsîi şi femeia tăcu.

Ducele se uită la Kynes. Observă că planetologul purta o uniformă demodată, de culoare cafenie, cu epoleţii de funcţionar imperial şi cu mica insignă de aur a rangului său scînteind discret la guler.

— Ducele nu-i de acord cu datinile noastre? se auzi glasul mînios al furnizorului de apă.

— Datina *asta* s-a schimbat, replică Leto.

Răspunse la salutul lui Kynes cu o înclinare a capului, observă privirea încruntată a Jessicăi, gîndi: *Nu-i stă bine cînd se încruntă. Dar asta va alimenta zvonurile despre neînţelegerile dintre noi.*

— Cu permisiunea Ducelui, reluă industriaşul, aş vrea să mai întreb cîteva lucruri referitoare la datini.

Leto auzi tonul brusc onctuos din glasul omului, remarcă tăcerea încordată a celor din grup, capetele întoarse spre ei ale celorlalţi oaspeţi din hol.

— Nu-i vremea să mergem la masă? interveni Jessica.

— Oaspetele nostru mai are de pus cîteva întrebări, rosti Ducele. Î! privi fix pe furnizorul de apă, observîndu-i faţa rotundă, ochii

bulbucaţi, buzele groase. Îşi aminti poveţele Sui Hawat: "... *şi furnizorul acela de apă trebuie supravegheat îndeaproape. Reţine-i numele: Ungar Bewt. Harkonnenii s-au folosit de el, dar n-au reuşit niciodată să-l transforme într-o unealtă ascultătoare."*

— Datinile legate de apă sînt captivante, spuse Bewt zîmbitor. Sînt curios ce intenţii ai cu privire la sera palatului. Ai de gînd s-o etalezi în continuare sub nasul localnicilor... Domnia-Ta?

Leto îşi stăpîni furia, se uită lung la omul de lîngă el. Cîntări cu repeziciune situaţia. Provocarea proferată chiar în castelul ducal era o dovadă de cutezanţă, mai ales că acum dispuneau de semnătura lui Bewt pe un contract de loialitate. Era totodată şi o demonstraţie de forţă. Pe Arrakis, apa însemna într-adevăr putere. Dacă, de pildă, s-ar fi minat instalaţiile de producere a apei... gata să sară în aer la un singur semnal... Bewt părea capabil s-o facă. Distrugerea instalaţiilor de apă putea să însemne pieirea Arrakisului. Poate că acesta fusese ciomagul cu care Bewt îi ţinuse la respect pe Harkonneni.

— Domnule, spuse Jessica, Ducele şi cu mine avem alte planuri în legătură cu sera.

Îi surîse lui Leto, apoi continuă:

— Intenţionăm s-o păstrăm, fireşte, dar o vom păstra pentru viitorul acestei lumi. Visul nostru este ca, într-o zi, clima Arrakisului să poată fi astfel schimbată, încît plante precum cele din seră să crească oriunde pe suprafaţa planetei.

Bravo! gîndi Ducele. *Să-l lăsăm pe drăguţul nostru furnizor să mai mediteze la treaba asta!*

— Interesul dumitale pentru apă şi pentru controlul meteorologic este firesc, spuse el tare. Te-aş sfătui însă să-ţi diversifici investiţiile. Într-o bună zi, apa nu va mai fi o marfă de preţ pe Arrakis.

Şi, în gînd: *Hawat trebuie să-şi dubleze eforturile de infiltrare în organizaţia acestui Bewt. Şi trebuie să începem imediat construcţia unor instalaţii de apă auxiliare. Nimeni n-o să mă ţină la respect cu bîta!*

Bewt dădu din cap, continuînd să surîdă:

— Un vis demn de laudă, Domnia-Ta.

Se dădu un pas înapoi.

În clipa aceea, Leto observă expresia de pe chipul lui Kynes. Planetologul se uita fix la Jessica. Părea transfigurat — ca un îndrăgostit... sau ca şi cînd ar fi căzut într-o transă religioasă.

Într-adevăr, de data aceasta gîndurile lui Kynes fuseseră copleşite de cuvintele profeţiei: *"Şi ei vor împărtăşi cu voi cel mai scump vis al vostru."* I se adresă brusc Jessicăi:

— Aduci calea cea scurtă?

— A, doctorul Kynes! exclamă furnizorul de apă. În seara asta ai renunţat la tovărăşia hoardelor de fremeni ca să ne onorezi cu prezenţa? Drăguţ din partea dumitale.

Kynes îi aruncă o privire impasibilă.

— O vorbă din deşert spune că acela care adună prea multă apă ajunge să comită greşeli fatale, rosti el.

— Multe vorbe ciudate se spun prin deşert, replică Bewt, dar glasul îi trăda nesiguranţa.

Jessica trecu lîngă Leto, îşi strecură mîna sub braţul său, folosind răgazul ca să se calmeze. Kynes spusese: "... *calea cea scurtă."* în limba veche expresia era... "Kwisatz Haderach." Ceilalţi nu păreau să fi remarcat ciudata întrebare a planetologului. Îl văzu pe Kynes aplecîndu-se către o doamnă din grup, ascultînd cine ştie ce remarcă cochetă.

Kwisatz Haderach, gîndi Jessica. *Să fi sădit Missionaria Proiectiva şi aici legenda aceasta!* Gîndul îi resuscită speranţa tainică pe care o nutrea în legătură cu Paul *Ar putea fi Kwisatz Haderach. Ar putea fi.*

Reprezentantul Băncii Ghildei se lansase într-o discuţie cu furnizorul de apă şi vocea lui Bewt se ridică la un moment dat deasupra zumzetului general al conversaţiilor reluate de ceilalţi oaspeţi:

— Mulţi au vrut să schimbe faţa Arrakisului.

Ducele observă impactul pe care îl produseră aceste cuvinte asupra lui Kynes. Ecologul tresări vizibil, se retrase brusc de lîngă doamna amatoare de flirturi.

În liniştea care se aşternuse deodată, un soldat în uniformă de majordom tuşi uşor în spatele lui Leto, apoi anunţă:

— Masa poate fi servită, Domnia-Ta.

Ducele îi aruncă Jessicăi o privire întrebătoare.

— Aici se obişnuieşte ca gazdele să-şi urmeze oaspeţii pînă la masă, rosti ea surîzătoare. Schimbăm şi datina asta, Domnia-Ta?

Leto răspunse glacial:

— Pare un obicei frumos. Deocamdată o să-l păstrăm.

Trebuie să menţin impresia că o suspectez de trădare, îşi reaminti el. Se uită pieziş la musafirii care începuseră să treacă pe lîngă ei. *Care din voi crede minciuna asta?*

Jessica, simţindu-i răceala, începu iarăşi să se frămînte, aşa cum se frămîntase de mai multe ori în cursul săptămînii care trecuse. Se *poartă de parcă s-ar lupta cu el însuşi,* gîndi ea. *Să-l fi iritat faptul că m-am grăbit cu organizarea acestei recepţii? Dar ştie şi el cît de necesară este stabilirea cît mai*

grabnică a unor contacte intre oamenii noştri şi localnici. Pentru ei sîntem ca nişte părinţi Şi nimic nu poate evidenţia mai bine faptul, decît asemenea recepţii, menite să înlesnească stabilirea unor relaţii de apropiere.

Privind şirul invitaţilor care se perindau prin faţa lor, Leto îşi aminti cum reacţionase Hawat cînd îl informase despre recepţie: *"Sire! Îţi interzic!"*

Un zîmbet sumbru se întipări pe chipul Ducelui. Hawat fusese cît pe ce să facă o scenă! în cele din urmă, înţelegînd că Ducele nu putea fi convins să renunţe, Hawat clătinase posomorît din cap: "Nu-mi place deloc ce se-ntîmplă, Domnia-Ta. Totul merge prea iute aici pe Arrakis. Nu-i stilul Harkonnenilor. Nu-i deloc stilul lor."

Paul trecu pe lîngă părinţii lui, însoţind o fată mai înaltă cu o jumătate de cap decît el. Îi aruncă o privire ursuză tatălui, apoi încuviinţă cu un aer absent o remarcă a tinerei care-l ţinea de braţ.

— Tatăl fetei e fabricant de distraie, îi şopti Jessica Ducelui. Gurile rele spun că numai un nebun ar fi-n stare să se aventureze-n deşert cu un costum făcut în atelierele lui.

— Cine-i individul cu cicatrice, din faţa lui Paul? întrebă Leto. Nu-mi amintesc de el.

— A fost trecut mai tîrziu pe listă, şopti Jessica. L-a invitat Gurney. E traficant.

— L-a invitat Gurney?

— La cererea mea. Hawat a fost de acord, deşi nu mi s-a părut că era prea entuziasmat. Îl cheamă Tuek, Esmar Tuek. E un om influent printre cei din tagma lui. Îl cunoaşte toată lumea. E invitat mai peste tot.

— Ce caută aici?

— Aceeaşi întrebare şi-o vor pune toţi invitaţii, răspunse Jessica. Simpla prezenţă a lui Tuek va semăna îndoieli şi va trezi suspiciuni. Pe de altă parte, va atrage atenţia şi asupra faptului că eşti pregătit să duci pînă la capăt campania împotriva corupţiei — chiar cu sprijinul traficanţilor. După cîte mi-am dat seama, *asta* i-a fost pe plac lui Hawat.

— Nu sînt sigur că mi-e şi *mie* pe plac.

Îşi înclină capul spre o pereche care trecea pe lîngă ei; observă că nu mai rămăseseră prea mulţi oaspeţi în hol.

— De ce n-ai invitat şi cîţiva fremeni?

— L-am invitat pe Kynes, răspunse ea.

— Da, l-ai invitat pe Kynes, murmură el. Mi-ai mai pregătit şi alte surprize?

Porni împreună cu ea, încheind şirul invitaţilor.

— Restul este conform uzanţelor, spuse Jessica.

Şi gîndi: *Dragul meu, nu-ţi dai seama că traficantul ăsta dispune de nave rapide, că poate fi cumpărat? Trebuie să ne păstrăm o portiţă de scăpare de pe Arrakis, dacă ajungem vreodată să fim încolţiţi!*

De cum intrară în sala de mîncare, Jessica îşi desprinse braţul, se aşeză pe scaunul la care o condusese Leto. Apoi el se îndreptă spre locul său din capul mesei. Un valet îi ţinu scaunul. Oaspeţii începură să se aşeze. Cîteva clipe, în sală răsună doar foşnetul veşmintelor şi zgomotul scaunelor tîrşîite pe pardoseală. Ducele rămase în picioare. Îşi ridică mîna şi soldaţii în uniforme de valeţi care se agitau în jurul mesei se traseră înapoi, încremenind în poziţie de drepţi.

În încăpere se lăsă o tăcere stingheră.

Din locul unde se afla, Jessica se uită către capul mesei, zări tremurul uşor al gurii lui Leto, observă clocotul furiei în sîngele care-i întunecase obrajii. *Ce l-o fi înfuriat?* se întrebă. *În nici un caz faptul că l-am invitat pe traficant.*

— Unii se întreabă, rosti brusc Leto, de ce-am pus capăt datinei lavoarelor. E un act prin care vreau să vă dau tuturor de-nţeles că se vor schimba multe.

O linişte penibilă puse stăpînire pe grupul convivilor.

Îl cred beat, gîndi Jessica.

Leto luă de pe masă carafa cu apă, o înălţă în lumina lămpilor cu suspensie.

— În calitate de Cavaler al Imperiului, spuse el, vreau să rostesc un toast.

Invitaţii îşi ridicară carafele, rămaseră cu privirile aţintite asupra lui. În clipa aceea de linişte, o lampă se deplasă uşor, împinsă de o adiere venită dinspre uşa bucătăriei. Pe chipul de şoim al Ducelui jucară umbre.

— Sînt aici şi voi rămîne aici! tună el.

Carafele dădură să se urnească spre guri, se opriră la jumătatea drumului. Ducele rămăsese cu braţul ridicat.

— Toastul meu este una din devizele atît de dragi inimilor noastre: "Afacerile înseamnă progres! Norocul surîde pretutindeni!"

Sorbi din apă.

Ceilalţi îi imitară, privindu-se nedumeriţi.

— Gurney! strigă Leto.

Dintr-o nişă aflată în spatele Ducelui, glasul lui Halleck răspunse:

— Aici sînt, Domnia-Ta.

— O melodie, Gurney.

Din umbra nişei răzbătură acorduri discrete de baliset, în tonalitate minoră. La semnul Ducelui, valeţii începură să aşeze pe masă platourile cu mîncăruri — iepure de deşert la grătar, cu sos cepeda, aplomaj sirian, chukka la pahar, cafea cu melanj (răspîndind mirosul pătrunzător de scorţişoară al mirodeniei), pot-à-oie cu vin spumos de Caladan.

Ducele, însă, rămăsese tot în picioare.

În timp ce invitaţii aşteptau, privind cînd platourile aşezate înaintea lor, cînd silueta Ducelui, Leto spuse:

— În vremurile de demult, era de datoria gazdei să-şi distreze oaspeţii cu talentele sale.

Falangele degetelor lui, încleştate pe carafă, se albiră brusc.

— Eu nu ştiu să cînt, dar am să vă recit cuvintele cîntecului lui Gurney. Consideraţi-le ca pe un al doilea toast — un toast în amintirea tuturor celor care şi-au dat viaţa ca noi să fim astăzi aici.

Mesenii se foiră stînjeniţi.

Jessica îşi cobori pleoapele, privi pe sub gene la invitaţii din imediata ei apropiere — rubicondul furnizor de apă, soţia lui, lividul şi sobrul reprezentant al Băncii Ghildei (părea o sperietoare de ciori, cu ochii aţintiţi la Leto), masivul Tuek, cu obrazul brăzdat de cicatrice şi cu privirea ochilor săi albastru-în-albastru îndreptată în jos.

— "Aduceţi-v-aminte, prieteni — de ostile care au pierit demult, aduceţi-v-aminte", declamă ducele. "Oşteni ce cu povara avuţiei şi-a durerii au fost bătuţi de soartă. Şi spiritele lor, acum, al nostru jug de-argint îl poartă. Aduceţi-v-aminte, prieteni — de ostile care au pierit demult, aduceţi-v-aminte. Un firicel de timp fără iluzii false fost-a fiece oştean. Şi fiece oştean s-a dus, lăsînd a-navuţirii nadă. Aduceţi-v-aminte, prieteni — de ostile care-au pierit demult, aduceţi-v-aminte. Cînd timpul ce ni-e sorocit se va sfîrşi rînjind viclean... Ne vom fi dus şi noi, lăsînd a-navuţirii nadă."

Ducele rosti ultimul vers cu voce abia auzită. Apoi sorbi îndelung din apă, trîntind carafa pe masă. Picături mari împroşcară pînza albă.

Invitaţii băură stingheriţi, în tăcere.

Ducele înălţă încă o dată carafa. Cu un gest scurt, vărsă pe jos apa care o mai umplea încă pînă la jumătate. Aşteptă, ştiind că ceilalţi trebuiau să-i imite.

Jessica fu prima care îi urmă exemplul.

O clipă, oaspeţii rămaseră încremeniţi, apoi începură să-şi verse carafele. Jessica se uită la Paul, care şedea alături de tatăl său, îl văzu urmărind reacţiile celor din jurul său. Apoi fu ea însăşi fascinată de ceea ce dezvăluia comportarea mesenilor — mai ales a femeilor. Apa la care trebuiau să renunţe era apă curată, apă bună de băut, nu umezeala ştearsă dintr-un ştergar folosit. Reacţia organică de împotrivire la un asemenea act de risipă se dădea de gol în tremurul mîinilor, în şovăiala mişcărilor, în rîsetele crispate... în efortul violent pe care li-l cerea supunerea din necesitate. Una dintre femei scăpă din mînă carafa, îşi întoarse privirea în partea cealaltă, în timp ce bărbatul de lîngă ea se aplecă s-o ridice.

Kynes însă fu cel care îi reţinu în mod deosebit atenţia. Planetologul ezită un moment, apoi îşi goli carafa într-un recipient ascuns sub tunică. Îi zîmbi Jessicăi, în clipa cînd îi surprinse privirea aţintită asupra lui, apoi îşi înălţă carafa goală, într-un toast mut. Faptul că gestul său fusese observat nu părea să-i fi tulburat cîtuşi de puţin.

Acordurile balisetului, care continuaseră să răsune în încăpere, îşi schimbară brusc tonalitatea minoră, devenind vioaie şi cristaline, că-şi cum Gurney ar fi vrut să însenineze atmosfera.

— Să mîncăm, rosti Ducele şi se lăsă încet pe scaun. *E furios şi nesigur,* gîndi Jessica. *Pierderea combinei l-a afectat mai serios decît era de aşteptat. Trebuie să fie vorba însă şi de altceva, de ceva mult mai grav decît pierderea maşinii. Pare disperat.* Îşi luă furculiţa, sperînd ca gestul să-i alunge sentimentul apăsător ce pusese deodată stăpînire pe ea. *De ce nu? E disperat.*

Cina, începută într-o ambianţă posomorîtă, se înveseli încetul cu încetul, pe măsură ce conversaţiile prinseră să se lege. Fabricantul de distraie o felicită pe Jessica pentru talentele bucătarului şi savoarea vinului.

— Amîndouă sînt roadele Caladanului, îi spuse Jessica.

— Delicioasă! exclamă el, gustînd chukka. Absolut delicioasă! Şi nici o fărîmă de melanj! Pînă la urmă ţi se face lehamite de-atîta condiment în toate cele!

Reprezentantul Băncii Ghildei se uită la Kynes, care era aşezat în faţa lui.

— Aud, doctore Kynes, că o nouă şenilă a căzut pradă unui vierme.

— Iute se mai răspîndesc veştile, mormăi Ducele.

— Aşadar, e-adevărat? făcu bancherul, întorcîndu-se către Leto.

— Cred şi eu că-i adevărat! rosti mînios Ducele. Pentru că a dispărut un afurisit de aerotransportor! Iar dispariţia unui asemenea colos nu poate fi lucru curat!

— Cînd a apărut viermele nu exista nici un mijloc de recuperare a şenilei, îi explică Kynes bancherului.

— Nu-i *deloc* lucru curat! repetă Ducele.

— N-a observat nimeni cînd a dispărut aripa? întrebă bancherul.

— Cercetaşii supraveghează de obicei numai dunele, spuse Kynes. Pe ei îi interesează, în primul rînd, descoperirea semnului de vierme. Echipajul unui aerotransportor se compune din patru oameni: doi piloţi şi doi însoţitori. Dacă unul sau chiar doi din membrii echipajului au fost cumpăraţi de duşmanii Ducelui...

— Ah, înţeleg! exclamă bancherul. Şi dumneata, ca Judecător al Schimbării, ce măsuri ai de gînd să iei?

— Decizia mea trebuie chibzuită în linişte, răspunse planetologul. În nici un caz nu este un subiect pe care să-l discut la masă. Şi gîndi: *Scheletul ăsta gălbejit! Ştie că am ordin să ignor acest gen de infracţiuni.*

Bancherul surîse, îşi reluă cina. Jessica îşi aminti deodată unul din cursurile pe care le urmase la şcoala Bene Gesserit. Obiectul cursului era spionajul şi contraspionajul. Lector era o Cucernică Maică dolofană, ale cărei chip vesel şi glas vioi contrastau în mod straniu cu subiectul prelegerilor.

"Un lucru demn de reţinut în legătură cu orice şcoală de spionaj şi/sau contraspionaj este similitudinea configuraţiei reacţiilor de bază ale absolvenţilor lor. Orice disciplină închisă îşi lasă amprenta — configuraţia specifică — asupra celor care o studiază. Această configuraţie specifică poate fi analizată şi anticipată.

Într-adevăr, configuraţiile, sau modelele motivaţionale, sînt similare la toţi agenţii serviciilor de spionaj. Cu alte cuvinte, anumite tipuri de motivaţii sîn{ similare, chiar dacă şcolile sînt diferite şi scopurile antagoniste. Într-o primă, etapă, veţi învăţa să izolaţi acest element pentru a-l putea supune analizei — mai întîi, studiind metodele de investigaţie care evidenţiază orientarea interioară a investigatorilor, apoi, observînd îndeaproape orientarea complexului limbaj-gîndire al celor pe care îi analizaţi. Veţi constata, de pildă, că este foarte simplu să determinaţi limba originară a subiecţilor analizei voastre, observîndu-le, firește, inflexiunile vocii şi modul de exprimare."

Şi, în clipa aceea, stînd la masă împreună cu fiu! ei, cu Ducele şi oaspeţii lor şi ascultîndu-i pe reprezentantul Băncii Ghildei, Jessica simţi un fior de gheaţă: omul acesta era un agent al Harkonnenilor. Avea accentul celor de pe Giedi Prim — camuflat cu dibăcie, dar tot atît de limpede, pentru simţurile ei antrenate, ca şi cînd omul şi-ar fi afişat ostentativ originea.

Nu cumva s-a întors pînă şi Ghilda împotriva Casei Atreides? se întrebă ea. Gîndul i se păru înspăimîntător. Îşi ascunse tulburarea cerînd unui valet să-i aducă un nou tacîm. Continuă să-l asculte pe spion, pîndind alte semne care să-i trădeze intenţiile. *Acum va schimba subiectul. Va aborda o temă aparent nevinovată, dar cu substrat ameninţător,* îşi spuse. *Asta-i metoda lui — modelul şcolii sale.*

Bancherul înghiţi o îmbucătură, sorbi din vin, zîmbi la o remarcă a femeii care stătea în dreapta lui. O vreme, păru să asculte spusele unui bărbat aflat ceva mai departe de el şi care îi explica Ducelui că plantele arrakiene native sînt lipsite de ţepi. Apoi, brusc, i se adresă Jessicăi:

— Mie, aici pe Arrakis, îmi place să privesc zborul păsărilor. Bineînţeles, toate păsările noastre sînt hoitare şi multe din ele trăiesc fără să consume apă, întrucît s-au învăţat să se adape cu sînge.

Fiica fabricantului de distraie, care şedea între Paul şi tatăl ei, de partea cealaltă a mesei, îşi strîmbă chipul ca de păpuşă şi spuse:

— Ei, Susu! Ce-ţi veni să vorbeşti despre lucruri atît de dezgustătoare?

Bancherul zîmbi.

— Mi se spune Susu pentru că sînt consilierul financiar al Sindicatului colportorilor de apă. Şi cum Jessica nu-i răspunse, continuînd doar să-l privească, adăugă: Iar vînzătorii de apă se anunţă strigînd suu-suu-suk!

Imită atît de bine strigătul, încît mai mulţi meseni izbucniră în rîs. Jessica sesizase lăudăroşenia din tonul bancherului, dar nu-i scăpase faptul că fata intervenise în mod deliberat în discuţie. Jucau amîndoi teatru. Fata rostise replica ce trebuia să declanşeze remarca spionului. Îi aruncă o privire piezişă lui Lingar Bewt. Magnatul apei mînca încruntat, fără să-şi ridice ochii din farfurie. Şi Jessica se gîndi că bancherul spusese, de fapt: "Şi eu stăpînesc o parte din sursa esenţială a puterii pe Arrakis — apa."

Paul detectase prefăcătoria din glasul tovarăşei sale de masă, observase că mama sa urmărea conversaţia cu intensitatea Bene Gesserit. Se hotărî deodată să intervină, să răspundă provocării. Se adresă bancherului:

— Cu alte cuvinte, domnule, păsările de-aici sînt canibale?

— Ciudată întrebare, Domnişorule, răspunse bancherul. N-am spus decît că păsările beau sînge. Asta nu înseamnă că e neapărat vorba de sîngele semenelor lor, nu-i aşa?

— Întrebarea *nu* a fost ciudată, replică Paul, şi Jessica remarcă în vocea lui inflexiunile corozive ale ripostei, rodul antrenamentelor dirijate de ea. Un om instruit ştie că, pentru orice organism tînăr,

concurenţa cu cel mai ridicat potenţial o constituie organismele aparţinînd aceleiaşi specii.

Pescui ostentativ o bucăţică de friptură din farfuria vecinei sale, o vîrî în gură, o înghiţi, urmă:

— Mănîncă din aceeaşi farfurie. Au aceleaşi necesităţi vitale.

Bancherul avu o tresărire mînioasă, privi încruntat spre Duce.

— Să nu faci cumva greşeala de a crede că fiul meu nu-i decît un copil, spuse Ducele şi zîmbi.

Jessica se uită repede la cei din jur. Chipul lui Bewt se înseninase, iar Kynes şi traficantul rînjeau.

— Este, într-adevăr, o legitate ecologică, spuse Kynes, pe care tînărul Domnişor pare c-o înţelege foarte bine. Lupta dintre formele de viaţă este lupta pentru energia disponibilă dintr-un sistem. Sîngele este o sursă eficientă de energie.

Bancherul îşi lăsă jos furculiţa şi mîrîi furios:

— Se spune că şi lepădăturile de fremeni beau sîngele morţilor lor...

Kynes clătină din cap, replică pe un ton didactic:

— Nu sîngele, domnule, apa din trupul unui om aparţine în ultimă instanţă poporului său — tribului său. Pentru cei ce trăiesc la marginea Marelui Şes aceasta-i o necesitate vitală. Acolo e preţioasă fiecare picătură de apă, şi aproape şaptezeci la sută din corpul omului este apă. Unui mort, oricum, apa aceasta nu-i mai e de folos.

Bancherul îşi lăsă mîinile pe masă, de-o parte şi de alta a farfuriei. Jessica crezu că se va ridica şi va pleca, tunînd şi fulgerînd. În clipa următoare, Kynes se întoarse spre ea:

— Să-mi fie cu iertare, Doamnă, dacă am vorbit lucruri neplăcute la masă, dar vi s-au înfăţişat adevăruri denaturate şi-am considerat necesar să le clarific,

— De cînd tot stai printre fremeni, ţi-ai pierdut orice dram de simţire! scrîşni bancherul.

Kynes se uită căim la el, fixîndu-l faţa lividă, buzele tremurînd de furie.

— Cuvintele dumitale reprezintă o provocare, domnule?

Bancherul încremeni. Înghiţi în sec, apoi rosti sacadat:

— Bineînţeles că nu! Nu mi-aş permite să insult astfel gazdele noastre!

Jessica auzi frica din vocea omului, i-o văzu pe chip, în respiraţie, în palpitaţia unei vene pe tîmplă. Bancherului îi era groază de Kynes!

— Gazdele noastre sînt perfect capabile să hotărască singure dacă trebuie sau nu să se considere insultate, spuse Kynes. Sînt o familie vitează, care ştie Ce-nseamnă să-ţi aperi onoarea. Avem cu toţii dovada cutezanţei lor, în simplul fapt că se află acum... aici... pe Arrakis!

Jessica observă că Leto savura altercaţia. Ceea ce nu se putea spune, însă, despre majoritatea convivilor. Cei mai mulţi şedeau încordaţi, cu mîinile ascunse sub masă, gata să sară la o parte. Singurele excepţii erau Bewt, care zîmbea, vădit încîntat de încurcătura bancherului, şi Tuek, traficantul, care părea că aşteaptă un semn din partea lui Kynes. Cît despre Paul, acesta îl fixa pe planetolog cu o privire admirativă.

— Aştept, rosti Kynes.

— N-am vrut să te insult, bolborosi bancherul. Dacă te-ai simţit insultat, te rog să primeşti scuzele mele.

— De bună voie oferit, de bună voie primit, răspunse Kynes. Îi zîmbi Jessicăi şi îşi reluă cina ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat.

Jessica observă că traficantul începuse şi el să mănînce. Îşi notă în memorie faptul că omul păruse tot timpul pregătit să sară în ajutorul lui Kynes. Exista un fel de înţelegere între Kynes şi Tuek.

Leto începu să se joace cu furculiţa, privindu-l cu un aer meditativ pe planetolog. Purtarea acestuia indica o schimbare a atitudinii sale faţă de Casa Atreides. Kynes se arătase mult mai rece în cursul scurtei incursiuni pe care o făcuseră în deşert.

Jessica le ceru valeţilor să aducă noi mîncăruri şi băuturi. La masă îşi făcură apariţia platouri cu *langues de lapins de garenne* — cu vin roşu şi sos de ciuperci ferment.

Încetul cu încetul, conversaţiile fură reluate, dar Jessica le sesiza încordarea. Oaspeţii păreau agitaţi, iar bancherul mînca într-o tăcere mohorîtă. *Kynes l-ar fi ucis fără să şovăie,* gîndi ea. Îşi dădea seama că puterea lui Kynes dovedea o atitudine degajată faţă de actul uciderii. Kynes era capabil să ucidă cu uşurinţă şi Jessica bănui că însuşirea aceasta era comună tuturor fremenilor.

Se întoarse către fabricantul de distraie, aflat în stînga ei; spuse:

— Importanţa apei pe Arrakis nu conteneşte să mă uimească.

— Apa e-ntr-adevăr importantă, încuviinţă omul. Ce fel de mîncare-i aceasta? E delicioasă!

— Limbi de iepure sălbatic într-un sos special. O reţetă foarte veche.

— Trebuie să-mi procur şi eu reţeta asta.

Jessica dădu din cap.

— Voi avea grijă să o primeşti.

Kynes se uită la ea, spuse:

— Majoritatea celor ce vin pentru prima dată pe Arrakis subestimează importanţa pe care o are aici apa. Asta pentru că n-au de unde să ştie că pe Arrakis acţionează legea minimului.

Jessica înţelese că planetologul încerca s-o sondeze; răspunse:

— Creşterea este limitată de elementul necesar care există în cantitatea cea mai mică. Şi, natural, condiţia cea mai puţin favorabilă vieţii determină coeficientul de creştere.

— Nu mi s-a întîmplat prea des să cunosc membri ai unei Case Mari care să înţeleagă probleme de planetologie, zise Kynes. Aşa este. Apa este condiţia cea mai puţin favorabilă vieţii pe Arrakis. Dar nu trebuie uitat faptul că însăşi *creşterea* poate produce condiţii defavorabile, dacă nu este tratată cu extremă prudenţă.

Jessica simţi prezenţa unui mesaj ascuns în cuvintele lui Kynes. Îşi dădu seama că nu reuşeşte să-l descifreze.

— Creşterea, murmură ea. Vrei să spui că pe Arrakis s-ar putea crea un ciclu sistematic ai apei$_s$ capabil să întreţină viaţa omenească în condiţii mai favorabile?

— Imposibil! hămăi magnatul apei.

Jessica îşi întoarse capul! spre Bewt.

— Imposibil?

— Imposibil pe Arrakis, întări el. Nu-ţi pleca urechea la spusele unui visător, Doamnă. Îl contrazic toate dovezile ştiinţifice, toate demonstraţiile de laborator.

Kynes se uită la Bewt, iar Jessica observă că, din nou, celelalte discuţii încetaseră şi că toată lumea era atentă la această nouă polemică.

— Demonstraţiile de laborator au tendinţa să ne facă orbi la un fapt foarte simplu, rosti Kynes. Acest fapt este următorul: în cazul despre care discutăm avem de-a face cu fenomene a căror origine a fost şi rămîne mediul exterior — mediul în care o serie de plante şi animale continuă să ducă o existenţă normală.

— Normală! exclamă zeflemitor Bewt. Nimic nu-i normal pe Arrakis!

— Dimpotrivă. Îl contrazise Kynes. Pe Arrakis s-ar putea crea mai multe puncte de armonizare, în zonele geografice care permit autoîntreţinerea. Pentru asta ar fi suficient să înţelegem limitele planetei şi constrîngerile la care este supusă.

— Aşa ceva nu se va realiza niciodată, spuse Bewt.

La capătul celălalt al mesei, Ducele înţelese brusc cînd anume se produsese schimbarea din atitudinea lui Kynes: în clipa în care Jessica spusese că vor păstra plantele din seră pentru viitorul Arrakisului.

— Concret, ce-ar fi de făcut pentru a se crea acest sistem autonom, doctore Kynes? întrebă Leto.

— Dacă am reuşi să determinăm un procent de trei la sută din plantele verzi de pe Arrakis să formeze compuşi carbonici ca materie nutritivă, am declanşa un sistem ciclic, răspunse Kynes.

— Apa e singura problemă? întrebă Ducele. Simţise înflăcărarea lui Kynes şi constată că îi împărtăşea emoţia.

— Apa eclipsează celelalte probleme. Planeta are mult oxigen, dar îi lipsesc fenomenele concomitente prezenţei acestuia — viaţă vegetală răspîndită pe scară largă şi surse importante de bioxid de carbon în stare liberă, cum ar fi, de pildă, vulcanii. Pe Arrakis au loc schimburi chimice neobişnuite... şi încă pe suprafeţe foarte întinse.

— Lucrezi la proiecte experimentale? întrebă Ducele.

— Ne-ar trebui o grămadă de timp ca să punem la punct efectul Tansley. Nu s-au efectuat deocamdată decît experienţe de mică amploare, dar, datorită lor, ştiinţa mea dispune acum de o serie de ipoteze de lucru.

— Nu e destulă apă, interveni Bewt. Asta-i singura problemă. Nu *e destulă apă!*

— Meşterul Bewt este expert în materie de apă, comentă Kynes. Zîmbi, reîncepu să mănînce.

Ducele reteză aerul cu mîna dreaptă.

— Nu! Vreau un răspuns! Există suficientă apă, doctore Kynes?

Kynes rămase cu privirea aţintită la farfuria din faţa sa.

Jessica urmări jocul sentimentelor ce i se oglindeau pe chip. *Se ascunde bine,* gîndi. Dar ea îl înregistrase pe planetolog. Citi pe faţa lui regretul pentru faptul că se avîntase în această discuţie.

— Există suficientă apă? întrebă din nou Ducele.

— S-ar putea... să existe, răspunse Kynes.

Simulează incertitudinea! gîndi Jessica.

Cu simţul său mai ascuţit pentru adevăr, Paul percepu substratul afirmaţiei, îşi solicită la maximum resursele antrenamentului, pentru a-şi ascunde tulburarea. *Există apă suficientă! Dar Kynes nu vrea să se ştie acest lucru.*

— Planetologul nostru nutreşte multe visuri interesante, comentă răutăcios Bewt. Visează împreună cu fremenii... la împliniri de profeţii şi la mîntuitori.

În jurul mesei se auziră cîteva rîsete. Jessica şi le notă: traficantul, fiica fabricantului de distraie, Duncan Idaho, femeia cu misterioasa agenţie de ghizi turistici.

Ciudat mai sînt împărţite tensiunile în seara asta, îşi spuse ea. *Se petrec prea multe lucruri pe*

care nu le pot înţelege. Trebuie să-mi găsesc neapărat surse de informare.

Ducele îşi plimbă privirea de la Kynes la Bewt, apoi la Jessica. Simţea o stranie decepţie. I se părea că-i scăpase un lucru de importanţă vitală.

— *S-ar putea* să existe, murmură el.

Kynes spuse repede:

— Poate c-ar trebui să discutăm despre asta altă dată, Domnia-Ta. Sînt prea multe...

Tăcu brusc. Un soldat în uniformă Atreides dăduse buzna pe uşa de serviciu. Omul trecu pe lîngă santinele, se îndreptă grăbit spre Duce, se aplecă la urechea lui, începu să-i vorbească în şoaptă.

Jessica recunoscu însemnele detaşamentului lui Hawat, îşi reprimă îngrijorarea. Se întoarse către soţia fabricantului de distraie — o femeie plăpîndă, cu părul negru şi trăsături delicate.

— Abia te-ai atins de mîncare, draga mea. Să-ţi comand altceva?

Femeia se uită la bărbatul ei, apoi răspunse timorată:

— Nu prea mi-e foame.

În clipa aceea, Ducele se ridică în picioare şi rosti cu un ton aspru, poruncitor:

— Rămîneţi la locurile dumneavoastră. Va trebui să mă scuzaţi, dar a intervenit ceva care necesită prezenţa mea personală.

Făcu un pas lateral.

— Paul, te rog să fii tu gazdă în locul meu.

Paul se sculă de pe scaun. Vru să-l întrebe pe tatăl său ce se întîmplase, apoi se răzgîndi. Trebuia să-şi păstreze calmul aristocratic, să facă faţă situaţiei cu toată demnitatea. Ocoli colţul mesei şi se aşeză în scaunul tatălui său.

Ducele se întoarse spre nişa în care veghea Halleck. Spuse:

— Gurney, ocupă, te rog, locul lui Paul la masă. Să nu rămînă un număr impar. După ce-o să terminaţi cina, s-ar putea să te chem împreună cu el la postul de comandă de pe terenul de debarcare. Să fiţi pregătiţi.

Halleck îşi făcu apariţia. Era îmbrăcat în uniforma de gală, dar urîţenia trupului său mătăhălos părea nelalocul ei printre veşmintele scînteietoare ale celorlalţi oaspeţi. Îşi rezemă balisetul de perete, se apropie de scaunul eliberat de Paul, se aşeză.

— Vă rog să nu vă alarmaţi, reluă Ducele, dar doresc să nu părăsească nimeni clădirea fără permisiunea corpului de gardă. Atîta timp cît rămîneţi aici, veţi fi în perfectă siguranţă. Vă asigur că vom rezolva cît se poate de repede această mică neplăcere.

Paul sesiză cuvintele codificate din enunţul tatălui său — *gardă-siguranţă-repede.* Era vorba de o problemă de securitate, nu de violenţă. Observă că şi mama sa descifrase acelaşi mesaj. Răsuflară amîndoi uşuraţi.

Ducele le adresă tuturor un salut scurt cu capul, se întoarse şi ieşi grăbit pe uşa de serviciu, urmat de soldatul său.

— Vă rog să vă continuaţi cina, rosti Paul. Mi se pare că doctorul Kynes spunea ceva despre apă.

— Nu s-ar putea să reluăm discuţia altă dată? întrebă Kynes.

— Cînd doreşti, răspunse Paul.

Şi Jessica observă, cu un sentiment de mîndrie, atitudinea demnă, maturitatea şi siguranţa de sine a fiului ei.

Bancherul îşi înălţă carafa cu apă, gesticulă cu ea către Bewt:

— Nici unul dintre noi nu-l poate întrece pe meşterul Bewt la vorbe-nflorite. Aşa frumos le brodeşte, de parc-ar aspira la rangul de Casă Mare! Hai, meştere Bewt, închină un toast din partea noastră a tuturor. Poate că ştii vreo cugetare destul de înţeleaptă ca să-i fie pe plac şi puştiului ce trebuie tratat ca un bărbat.

Jessica îşi încleştă pumnii mîinii drepte sub masă. Îl zări pe Halleck schimbînd un semnal de mînă cu Idaho, văzu că santinelele aliniate lîngă pereţi ocupă, cu mişcări discrete, poziţii de luptă.

Bewt îi aruncă o privire veninoasă bancherului.

Paul se uită repede la Halleck, la gărzile gata să intervină, apoi îl ţintui pe bancher cu privirea pînă ce acesta lăsă jos carafa. Spuse, tărăgănat:

— Odată, pe Caladan, am văzut cadavrul unui pescar înecat. Avea...

— Înecat? exclamă fata fabricantului de distraie.

Paul şovăi, apoi continuă:

— Da. Scufundat în apă şi mort prin asfixiere. Înecat.

— Interesantă moarte, murmură fata.

Paul îi adresă un surîs îngheţat, se întoarse din nou către bancher:

— Interesant era altceva la omul acela, şi anume rănile de pe umerii săi. Răni provocate de încălţările ghintuite ale altui pescar. Victima făcuse parte din echipajul unei şalupe — o navă cu care se călătoreşte pe apă. Şalupa naufragiase... se scufundase sub apă. Un alt pescar, care ajutase la recuperarea cadavrului, spunea că văzuse deseori urme de felul acela. Rănile arătau că, în momentul

naufragiului, un alt membru al echipajului încercase să se caţere pe umerii năpăstuitului său tovarăş, ca să ajungă la suprafaţă — la aer.

— Care-i partea interesantă a întîmplării? întrebă bancherul.

— Remarca tatălui meu, care era de faţă. A spus că gestul înecatului care se caţără pe umerii altuia ca să se salveze este scuzabil... cu excepţia cazului cînd o face în careul ofiţerilor...

Paul aşteptă cîteva clipe, pentru a-i da timp bancherului să înţeleagă ce avea să urmeze, apoi termină:

— Şi, aş adăuga eu, cu excepţia cazului cînd o face la masă.

În sală se aşternu brusc tăcerea.

Asta a fost o imprudenţă, gîndi Jessica. *Rangul bancherului i-ar putea permite să-l provoace pe fiul meu la duel.* Văzu că Idaho era pregătit să intervină. Santinelele stăteau nemişcate, aşteptîndu-i semnalul. Gurney Halleck era cu ochii pe oamenii din faţa sa.

— Ho-ho-hoooo!

Tuek, traficantul, rîdea în hohote, cu capul dat pe spate.

Pe chipurile mesenilor apărură zîmbete nervoase.

Bewt începu să rînjească.

Bancherul îşi trase scaunul înapoi, îl fulgeră cu privirea pe Paul.

— Cine-i înfruntă pe Atreizi o face pe pielea lui, comentă impasibil Kynes.

— Atreizii obişnuiesc să-şi insulte oaspeţii? mugi bancherul.

Înainte ca Paul să poată răspunde, Jessica se aplecă peste masă şi rosti:

— Domnule!

Iar în gînd: *Trebuie să ne lămurim ce urmăreşte această unealtă a Harkonnenilor. Un nou atentat la viaţa lui Paul? Îl mai ajută şi altcineva?*

— Fiul meu evocă un tablou şi dumneata îţi vezi în el portretul? întrebă ea. Fascinantă destăinuire.

Îşi strecură pe furiş mîna spre cristaiul a cărui teacă şi-o prinsese deasupra gleznei.

Bancherul îşi întoarse privirea duşmănoasă spre Jessica. Paul îşi trase uşor scaunul mai înapoi, gata să sară dacă va fi nevoie. Recepţionase cuvîntul cifrat: *tablou. "Pregăteşte-te pentru violenţă".*

Kynes se uită lung la Jessica, apoi îi făcu un semn discret lui Tuek.

Traficantul se sculă brusc în picioare, îşi înălţă carafa.

— Propun un toast! strigă el. Să bem în sănătatea tînărului Paul Atreides, care arată ca un puşti, dar se poartă ca un bărbat.

De ce se amestecă? se întrebă Jessica.

Bancherul îşi strămutase acum privirea la Kynes şi Jessica observă groaza care se întipărise din nou pe chipul agentului.

Oaspeţii începură să răspundă la îndemnul toastului.

Oamenii se supun voinţei lui Kynes, gîndi Jessica. *A dat de înţeles că e de partea lui Paul. Care să fie secretul puterii lui? în nici un caz faptul că este Judecător al Schimbării. Funcţia asta e temporară. Şi sînt sigură că nu-i vorba nici de rangul lui de funcţionar imperial.*

Îşi retrase mîna de pe mînerul cristalului, îşi înălţă carafa în direcţia lui Kynes. Planetologul îi răspunse cu acelaşi gest.

Numai Paul şi bancherul *(Susu! Stupidă poreclă!* gîndi Jessica) rămăseseră nemişcaţi. Bancherul continua să se uite ia Kynes. Paul privea fix farfuria dinaintea lui.

Eram stăpîn pe situaţie, gîndi el. *De ce s-au amestecat?* Privi pe sub sprîncene capetele invitaţilor din faţa sa. *Pregăteşte-te de violentă? Din partea cui? Din partea bancherului? În nici un caz.*

Halleck spuse fără să se adreseze cuiva anume:

— Într-o societate ca a noastră, oamenii n-ar trebui să se pripească, atunci cînd li se pare că sînt insultaţi. Nu rareori o hotărîre nechibzuită înseamnă curată sinucidere.

O privi pieziş pe fiica fabricantului de distraie, urmă:

— Nu eşti de aceeaşi părere, domnişoară?

— Oh, ba da, ba da, categoric! se grăbi să răspundă fata. Se abuzează tot timpul de violenţă. Mi se face de-a dreptul silă. De cele mai multe ori, nu-i vorba de nici o ofensă şi totuşi mor oameni. Este absurd.

— Este absurd, într-adevăr, întări Halleck.

Jessica sesiză jocul aproape perfect al fetei, gîndi: *Gîsculiţa asta nu-i deloc o gîsculiţă.* Şi, în clipa aceea, înţelese în ce consta ameninţarea şi-şi dădu seama că înţelesese şi Halleck. Plănuiseră să-l îmbrobodească pe Paul prin intermediul unei femei. Jessica răsuflă uşurată. Fiul ei întrevăzuse probabil cel dintîi manevra — antrenamentul lui nu-l lăsase să omită acest gambit banal.

— Mi se pare că sînt necesare noi scuze, se adresă Kynes bancherului.

Agentul îi întoarse Jessicăi un surîs chinuit, zise:

— Doamnă, mă tem că am băut peste măsură. S-au servit vinuri tari la masa aceasta, iar eu nu-s prea obişnuit cu asemenea băuturi.

Jessica îi auzi veninul din voce. Răspunse cu amabilitate:

— În relaţiile cu străinii trebuie să priveşti cu îngăduinţă deosebirile de obiceiuri şi educaţie.

— Mulţumesc, Doamnă.

Soţia fabricantului de distraie se aplecă înspre Jessica şi-i spuse:

— Ducele zicea că, rămînînd aici, sîntem în siguranţă. Sper că n-au început noi conflicte armate.

A fost îndrumată să canalizeze conversaţia pe făgaşul ăsta, gîndi Jessica.

— Nu cred că-i vorba de ceva grav, spuse ea. Dar, deocamdată, mai există o serie de probleme care necesită prezenţa personală a Ducelui. Nici o măsură de precauţie nu-i de prisos, atîta timp cît continuă vrăjmăşia dintre Casele Atreides şi Harkonnen. Ducele a jurat kanly. Şi bineînţeles, nu se va lăsa pînă ce nu-i va fi lichidat pe toţi agenţii Harkonnenilor care se mai află pe Arrakis.

Se uită pieziş la reprezentantul Băncii Ghildei, adăugă:

— Iar legile Convenţiei îi îngăduie acest lucru. Apoi, privindu-l pe Kynes: Nu-i aşa, doctore Kynes?

— De bună seamă, răspunse planetologul.

Fabricantul de distraie o înghionti discret pe soţia lui.

Femeia se uită repede la el, spuse:

— Parcă mi s-a făcut şi mie foame. Aş gusta din friptura aceea de pasăre care s-a servit mai înainte.

Jessica îi făcu semn unui valet, apoi se întoarse către bancher:

— Chiar, domnule, vorbeai ceva mai înainte despre păsări şi despre obiceiurile lor. Aflu tot mai multe lucruri interesante în legătură cu Dune. Spune-mi, unde se află locurile cu mirodenii? Vînătorii trebuie să pătrundă adînc înspre centrul deşertului?

— O, nu, Doamnă. Se cunosc foarte puţine lucruri despre centrul deşertului. Şi aproape nimic despre emisfera sudică.

— Există o poveste care spune că în ţinuturile sudice s-ar afla un gigantic Filon-Mamă de mirodenii, interveni Kynes, dar bănuiala mea este că-i doar o plăsmuire şi-un pretext de baladă. Din cînd în cînd, unii vînători mai cutezători pătrund în zonele limitrofe centurii centrale, dar expediţiile acestea sînt extrem de periculoase — navigaţia-i nesigură şi furtunile-s foarte frecvente. Cu cît se acţionează mai departe de bazele de la poalele Scutului, cu atît devin mai posibile accidentele. Deocamdată, s-a dovedit nerentabil să ne aventurăm prea departe, spre sud. Poate că dac-am dispune de-un satelit meteorologic...

Bewt îşi înălţă capul din farfurie, vorbi cu gura plină, adresîndu-se tuturor:

— Se zice că fremenii pot ajunge acolo, că ei se pot deplasa unde vor, că au descoperit sugători şi sifîntîni chiar şi în emisfera sudică.

— Sugători şi sifintîni? se miră Jessica.

Kynes răspunse repede:

— Vorbe, Doamnă, vorbe. Astea există pe alte planete, dar nu pe Arrakis. Sugătorile sînt locuri în care apa se infiltrează pînă la suprafaţă sau destul de aproape de suprafaţă ca să poată fi descoperită după anumite semne. Sifintîna e tot un fel de sugătoare, din care se poate sorbi apă printr-un tub înfipt în sol... cel puţin aşa se zice.

Nu pare sincer, gîndi Jessica.

De ce minte? se întrebă Paul.

— Foarte interesant, comentă Jessica. Şi gîndi: *"Se zice...". Curioase şabloane verbale mai au pe-aici. Măcar de şi-ar da seama cît de revelatoare este exprimarea aceasta pentru credinţa în superstiţii de care nu pot scăpa.*

— Am auzit, interveni Paul, că aveţi o zicală: lustrul vine de la oraş, iar înţelepciunea din deşert.

— Arrakisul are multe zicale, spuse enigmatic Kynes.

Jessica se pregătea să formuleze o nouă întrebare, cînd un valet se apropie de ea, se înclină şi îi întinse un bilet. Ea îl despături, recunoscu scrisul Ducelui şi semnele de cod. Citi repede mesajul, apoi se adresă tuturor:

— Sper că vă va face plăcere să aflaţi că Ducele ne trimite veşti îmbucurătoare. Problema pentru care a trebuit să ne părăsească a fost rezolvată. S-a găsit aerotransportorul dispărut. Un agent Harkonnen strecurat printre membrii echipajului i-a silit pe ceilalţi să aterizeze la o bază a traficanţilor, cu speranţa că le va putea vinde acestora aparatul. Şi omul, şi maşina au fost predate trupelor noastre.

Îşi înclină uşor capul către Tuek.

Traficantul îi răspunse cu aceeaşi mişcare.

Jessica împături biletul, şi-l strecură în mînecă.

— Mă bucur că nu s-a ajuns la luptă deschisă, declară bancherul. Populaţia speră din toată inima că Atreizii vor aduce pacea şi prosperitatea.

— Mai ales prosperitatea, rosti Bewt.

— Cred că aşteptaţi cu toţii desertul, spuse senină Jessica. I-am comandat bucătarului nostru o

specialitate caladaneză: orez pundi cu cremă dolsa.

— Sună foarte îmbietor, zise fabricantul de distraie. Cum aş putea obţine şi eu reţeta?

— Vei primi orice reţetă doreşti, domnule, răspunse Jessica, *înregistrînd* omul pentru a discuta despre el cu Hawat. Fabricantul era tipul arivistului meschin şi fricos, care putea fi cumpărat ieftin.

În jurul ei, convivii îşi reluaseră flecăreala: "Ce material drăguţ..." "A comandat o montură la fel de superbă ca şi piatra..." "Poate că vom încerca să sporim producţia în trimestrul următor..."

Jessica se uită la farfuria din faţa ei, reflectînd la pasajul cifrat din mesajul lui Leto: *"Harkonnenii au încercat să debarce un transport de lasere. Le-am capturat Asta nu înseamnă însă că n-au reuşit să debarce şi alte transporturi. Şi în orice caz, e o dovadă că nu se prea sinchisesc de scuturi. Luaţi măsuri de precauţie în consecinţă."*

Lasere, gîndi Jessica, descumpănită. Fasciculele incandescente de lumină brizantă puteau străpunge orice material cunoscut, neprotejat de un scut defensiv. Faptul că fenomenul de conexiune inversă, la contactul cu scutul, putea să provoace explozia simultană a celor două surse de energie nu-i preocupa pe Harkonneni. De ce? O explozie laser-scut era o variabilă periculoasă; putea fi mai puternică decît orice armă atomică, sau putea provoca doar moartea trăgătorului si a ţintei sale.

Necunoscutele problemei o nelinişteau.

Îl auzi pe Paul spunînd:

— Nu m-am îndoit nici o clipă că vom găsi transportorul. Cînd tatăl meu îşi pune în gînd să rezolve o problemă, o rezolvă. Harkonnenii încep să descopere şi ei acest adevăr.

Se laudă, gîndi Jessica. *N-ar trebui să se laude. Cînd urmează să-ţi petreci noaptea ascunzîndu-te sub pămînt, de frica laserelor, n-ai dreptul să te lauzi.*

N-avem scăpare — plătim pentru violenţa strămoşilor noştri.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

JESSICA AUZI LARMĂ din holul principal, aprinse lampa de lîngă pat. Ceasul de aici nu fusese potrivit la ora locală şi trebui să scadă mintal douăzeci şi unu de minute, ca să-şi dea seama că era ora două noaptea.

Deşi puternică, larma era confuză.

Să fi declanşat Harkonnenii atacul? se întrebă.

Coborî din pat, se duse la monitor. Pe unul dintre ecrane ii văzu pe Paul, dormind în compartimentul cel mai adînc al beciului, unde i se improvizase în grabă un dormitor. Evident, zgomotul ou ajungea pînă acolo. În camera Ducelui nu era nimeni; patul nu fusese desfăcut. Oare Leto mai era şi acum pe terenul de debarcare?

Jessica rămase nemişcată în mijlocul încăperii, trăgînd cu urechea.

Desluşi o voce care striga cuvinte dezlînate. Apoi o altă voce, care-l chema pe doctorul Yueh. Jessica găsi o mantie, o îmbrăcă, îşi vîrî picioarele în papuci, îşi prinse cristaiul deasupra gleznei.

Din nou, o voce îl strigă pe Yueh.

Jessica îşi încinse mantia la mijloc, ieşi pe coridor. Brusc, o străfulgeră un gînd: *Dacă a fost rănit Leto?*

Începu să alerge.

Î se păru că nu va mai ajunge niciodată la capătul coridorului. Ieşi de sub arcadă, trecu în goană prin sala de mîncare, se năpusti în pasajul care ducea în. holul principal. Se opri năucă în sala vastă, puternic luminată. Toate lămpile cu suspensie de lîngă pereţi străluceau la intensitatea maximă.

În dreapta ei, chiar în faţa uşii de la intrare, zări doi soldaţi din corpul de gardă, ţinîndu-l de subsuori pe Duncan Idahao, al cărui cap se bălăngănea de colo-colo, cu bărbia în piept. Jessica îi privi încremenită.

Unul dintre soldaţi i se adresă dojenitor iui Idaho:

— Vezi ce-ai făcut? Ai trezit o pe doamna Jessica.

În spatele lor, draperiile grele stăteau umflate, semn că uşa rămăsese deschisă. Nici Ducele, nici Yueh nu se vedeau nicăieri. Ceva mai departe, retrasă, Mapes îl privea cu răceală pe Idaho. Purta o robă cafenie, cu un desen în serpentină pe tiv, iar în picioare avea ghete de deşert cu şireturile desfăcute.

— Bine c-am trezit-o, bolborosi Idaho. Îşi dădu capul pe spate, zbieră: Pe Grumman mi-am muiat întîiaj' dată şabia-n sînge!

Maica Marc! E beat! gîndi Jessica.

Faţa oacheşă şi rotundă a lui Idaho se schimonosi într-o grimasă arţăgoasă. Părul lui creţ, ca blana

unui ţap negru, era năclăit de praf. Avea tunica ruptă într-o parte şi, de sub marginile zdrenţuite, îi atîrna un colţ al cămăşii de borangic pe care o purtase la cină.

Jessica se apropie de el.

Unul dintre soldaţi o salută, fără a-l slăbi pe Idaho.

— N-am ştiut ce să facem cu el, Doamnă. Vocifera în faţa casei, dar nu voia să intre. Ne-am temut să nu treacă vreun localnic şi să-l vadă în halul ăsta. Ne-ar fi ieşit vorbe.

— De unde vine? întrebă Jessica.

— După cină a condus-o acasă pe una din domnişoare, Doamnă. Din ordinul lui Hawat.

— Ce domnişoară?

— Una din fetişcanele de la agenţia de ghizi. Nu ştii, Doamnă? Se uită cu coada ochiului la Mapes, îşi coborî glasul: Se apelează totdeauna la Idaho pentru supravegherea doamnelor.

Foarte bine! gîndi Jessica. *Dar de ce-i beat?*

Se încruntă, se întoarse către Mapes.

— Mapes, adu-i un stimulent. Cofeină, dacă se poate. Vezi dacă n-a mai rămas nişte cafea cu melanj.

Idaho îşi înălţă anevoie capul, se uită chiorîş la Jessica, bodogăni:

— Am căsăpit mai mul' de-o sută d'inşi pen' Duce... Da' vreau să ştiu şi io ce caut aici? Su' pămînt nu-i de trăit. Deasupra, nici atît. Ce dracu' de lume mai e ş-asta, ha?

Dinspre coridor se auzi un zgomot. Jessica îşi întoarse capul, îl văzu pe Yueh venind către ei, cu trusa medicală în mîna stîngă. Diamantul tatuat pe fruntea lui se contura mai pregnant ca oricînd.

— Iaca şi dom'Doctor! zbieră Idaho. Ce-i doctore? Ai venit şă-m'pui atele?

Îşi roti ochii înceţoşaţi în direcţia Jessicăi.

— Prost bancu', ă?

Jessica se încruntă, dar nu spuse nimic. Se întrebă: *Ce motiv ar putea avea Idaho să se îmbete? Nu cumva a fost drogat?*

— Afurisita aia de bere de mir'denie, mormăi Idaho, încercînd să stea drept.

Mapes reveni cu o ceaşcă aburindă în mîini. Se opri nehotărîtă în spatele lui Yueh, se uită la Jessica. Ea îi făcu semn să aştepte. Yueh îşi lăsă jos trusa, o salută pe Jessica, spuse:

— Berea de mirodenie, zici?

— A mai strajnică pileală, bîigui Idaho. Încercă să ia poziţie de drepţi, urlă: Pe Grumman mi-am muiat întîiaj' dată şabia-n sînge! Am tăiat un Harkon... pen' Duce l-am tăiat.

Yueh se întoarse, se uită la ceaşca pe care o ţinea Mapes.

— Ce-i acolo?

— Cofeină, spuse Jessica.

Yueh luă ceaşca, i-o întinse lui Idaho.

— Bea asta, băiete.

— Nu ma' beau nimic.

— Iar eu îţi spun, bea-o!

Capul lui Idaho se bălăngăni în direcţia lui Yueh. Clătinindu-se, spadasinul făcu un pas înainte, tîrîndu-i pe cei doi soldaţi după el.

— M-am săturat pînă-n gît să to' fac pe placu' 'Niversulu-mperial, doctore! Acu' o să mai facem ş' cum vreau io.

— După ce-o să bei asta, spuse Yueh. Nu-i decît cafea.

— O porcărie ca ş' planeta asta! Cu-afurisitu' ei de soare alb. Care decolorează totu'... şi strîmbă toate...

— Bun, acum însă e noapte, îi spuse Yueh răbdător. Fii băiat de treabă şi dă pe gît ceaşca asta. O să te simţi mai bine.

— Nu vreau să mă sim'ai bine!

— Doar n-o să ne petrecem noaptea, tocmindu-ne cu el, interveni Jessica. Şi gîndi: *Are nevoie de-un şoc.*

— Te poţi retrage, Doamnă, zise Yueh. Am eu grijă de el Jessica îşi scutură capul Făcu un pas înainte, îl lovi cu putere pe Idaho peste faţă.

Spadasinul se dădu înapoi, trăgînd santinelele după el, o fulgeră cu privirea.

— Cum te porţi în casa Ducelui tău? şuieră ea. Smulse ceaşca din mîna lui Yueh, împroşcînd picături de lichid, i-o vîrî sub nas lui Idaho. Bea-o imediat! E un ordin!

Idaho se îndreptă brusc, o privi fix, urît. Apoi vorbi încet, pronunţînd cuvintele răspicat şi atent:

— Nu primesc ordine de la o blestemată de spioană a Harkonnenilor.

Yueh se cutremură, se întoarse spre Jessica.

Chipul ei se făcuse livid. Dădu încet din cap. Acum pricepuse totul. Vorbele şi faptele observate în cursul ultimelor zile, vorbele şi faptele al căror înţeles i se păruse trunchiat, căpătaseră deodată semnificaţie. O copleşi o furie aproape insuportabilă. Fu nevoită să-şi solicite toate resursele

antrenamentului ei Bene Gesserit ca să-şi regleze pulsul şi să-şi egalizeze respiraţia. Văpaia însă continuă să pîlpîie mocnit în sufletul ei.

Se apelează totdeauna la Idaho pentru supravegherea doamnelor!

Îl săgetă pe Yueh cu privirea. Doctorul îşi lăsă ochii în jos.

— Ştiai? întrebă ea.

— Am... auzit unele vorbe, Doamnă. Dar n-am vrut să-ţi îngreunez povara.

— Hawat! şuieră ea. Să vină imediat la mine Thufir Hawat!

— Doamnă, dar...

— Imediat!

Nu poate fi decît Hawat, gîndi ea. *Dacă ar fi provenit din altă sursă, o asemenea bănuia/â ar fi fost respinsă fără regret.* Idaho îşi scutură capul, bolborosi:

— Nu mai puteam să-nr ţin gura.

O clipă, Jessica se uită la ceaşca pe care o ţinea în mînă, apoi, brusc, îi azvîrli conţinutul în obrazul lui Idaho.

— Închideţi-l într-una din camerele pentru oaspeţi, din aripa de est, porunci ea. Să doarmă acolo pînă-şi... revine,

Cei doi soldaţi o priviră posomoriţi. Unul dintre ei îngăimă:

— Poate c-ar fi mai bine să-i ducem în altă parte, Doamnă. L-am putea...

— Trebuie să stea aici! se răsti Jessica. I s-a încredinţat o misiune aici! În glas îi răzbătu amărăciunea: Supravegherea doamnelor este specialitatea lui.

Soldatul înghiţi în sec.

— Unde e Ducele? întrebă ea.

— La postul de comandă, Doamnă.

— Hawat e cu el?

— Hawat e în oraş, Doamnă.

— Duceţi-vă după ei şi aduceţi-l aici. Îl aştept în camera mea.

— Doamnă...

— Dacă este nevoie, îl voi chema şi pe Duce, spuse ea. Dar sper să nevoie. N-aş vrea să-l tulbur cu povestea asta.

— Prea bine, Doamnă.

Jessica vîrî ceaşca goală în mîinile lui Mapes, care o privi întrebător cu ochii ei albastru-în-albastru.

— Du-te şi te culcă, Mapes.

— Eşti sigură că nu mai ai nevoie de mine, Doamnă?

Jessica îi adresă un surîs mohorît.

— Sînt sigură.

— Poate că ar fi mai bine să laşi totul pe mîine, Doamnă, interveni Yueh. Ţi-aş putea da un sedativ şi...

— Întoarce-te în apartamentul dumitale şi lasă-mă pe mine să fac ceea ce cred de cuviinţă, rosti ea. Apoi îl bătu încetişor pe braţ, pentru a atenua asprimea poruncii: E mai bine aşa, crede-mă.

Îşi înălţă brusc fruntea, se răsuci şi părăsi holul, îndreptîndu-se către apartamentul ei. Mergea cu spatele drept, cu ochii aţintiţi înainte. Ziduri reci... coridoare... o uşă cunoscută... Apăsă brutal clanţa, intră şi trînti uşa în spatele ei. Rămase nemişcată, privind cu ochi scăpărători ferestrele opacizate de scutul defensiv al camerei. *Hawat! Să se fi vîndut Harkonnenilor? Vom vedea.*

Se apropie de jilţul de modă veche, tapiţat cu piele de schlag brodată, îl întoarse cu faţa spre uşă. Îşi aduse aminte subit de cristaiul aflat în teaca prinsă deasupra gleznei. Desprinse teaca şi şi-o legă pe antebraţ, încercînd apoi alunecarea armei. Privi încă o dată prin cameră, fixîndu-şi cu precizie în minte, ca măsură de prevedere, poziţia fiecărui obiect: divanul din colţ, scaunele cu spătar drept de lîngă perete, cele două măsuţe joase, ţitera prinsă în suportul ei, lîngă uşa dormitorului.

Lămpile cu suspensie împrăştiau o lumină palidă, trandafirie. Le micşoră şi mai mult intensitatea, apoi se aşeză în jilţ. Bătu încetişor ci degetele in tapiţeria braţelor, mulţumită de masivitatea impunătoare a fotoliului, atît de potrivit pentru ceea ce avea să urmeze.

Acum poate să vină, gîndi ea. *Vom vedea ce e de văzut!* Şi se pregăti de aşteptare, în stilul Bene Gesserit, acumulînd răbdare, drămuindu-şi forţele.

Mai curînd decît îşi închipuise, în uşă se auzi o bătaie şi, la îndemnul ei, Hawat intră în încăpere.

Jessica îl privi fără să-şi părăsească jilţul, observînd în mişcările lui prezenţa vibrantă a energiei induse de drog, sesizînd dincolo de paravanul acesta semnele oboselii. Ochii umezi şi bătrîni ai lui Hawat scînteiau. Pielea lui încreţită părea uşor gălbuie în lumina din cameră; pe mîneca braţului drept al mentatului se întindea o pată mare, jilavă.

Jessica simţi mirosul de sînge.

Îi arătă scaunul de lîngă perete, rosti:

— Ia-ţi un scaun şi aşază-te în faţa mea.

Hawat se înclină, făcu precum îi spusese. *Toate astea pentru că dobitocul de Idaho s-a îmbătat!* gîndi el. Iscodi chipul Jessicăi, întrebîndu-se cum o va scoate la capăt.

— De mult trebuia să lămurim cîteva lucruri în ceea ce ne priveşte, spuse Jessica.

— Care-i necazul, Doamnă? întrebă Hawat, aşezîndu-se şi lăsîndu-şi mîinile pe genunchi.

— Nu fă pe neştiutorul cu mine! se răsti ea. Dacă nu ţi-a spus Yueh pentru ce te-am chemat, atunci ai aflat-o de la vreunul din spionii pe care i-ai pus pe urmele mele. Cel puţin cînd sîntem numai noi doi, putem vorbi fără ascunzişuri...

— Cum doreşti, Doamnă.

— În primul rînd vreau să-mi răspunzi la o întrebare. Eşti, în clipa de faţă, agentul Harkonnenilor?

Hawat se smulse pe jumătate din scaun. Cu faţa neagră de mînie, mîrîi:

— Îndrăzneşti să mă insulţi astfel?

— Stai jos, rosti ea. Ai îndrăznit acelaşi lucru.

Încet, mentatul se lăsă pe scaun.

Iar Jessica, citind semnele de pe chipul pe care îl cunoştea atît de bine, îşi îngădui un suspin de uşurare. *Nu e Hawat.*

— Acum ştiu că ai rămas credincios Ducelui meu, spuse ea. Şi sînt dispusă să-ţi iert afrontul.

— E ceva de iertat?

Jessica se încruntă, gîndi: *Să-mi joc atu-ul? Să-i spun că de cîteva săptămîni o port în mine pe fiica ducelui? Nu... Nici măcar Leto nu ştie încă... Asta n-ar face decît să-i complice existenţa, să-l tulbure, acum cînd trebuie să-l preocupe doar supravieţuirea noastră. Poate mai tîrziu. Mai este timp.*

— O Dreptvorbitoare ar putea să rezolve problema asta, spuse cu voce tare, dar din păcate nu avem o Dreptvorbitoare autorizată de Curtea Supremă.

— Aşa este. Nu avem Dreptvorbitoare.

— Să se fi strecurat vreun trădător printre noi? întrebă ea. I-am cercetat cu cea mai mare grijă pe toţi oamenii noştri. Cine-ar putea fi? Gurney nu-i. Nici Duncan. Locotenenţii *lor* nu ocupă poziţii strategice demne de luat în seamă. Tu nu eşti, Thufir. Paul nu poate fi. *Ştiu* că nu sînt eu. Cine mai rămîne? Yueh? Să-l chem aici, să-l pun la încercare?

— N-ar avea nici un rost, spuse Hawat. Yueh este condiţionat de înaltul Colegiu. De asta sînt *eu* absolut sigur.

— Şi în plus, soţia lui, Bene Gesserit, a fost ucisă de Harkonneni, adăuga Jessica.

— Asta era, deci, zise Hawat.

— N-ai remarcat niciodată ura din glasul lui, atunci cînd rosteşte numele Harkonnen?

— Ştii că n-aud asemenea lucruri, murmură Hawai.

— De unde pînă unde a căzut bănuiala asupra mea? întrebă ea Hawat se posomorî.

— Doamnă, mă pui într-o situaţie imposibilă. În primul rînd, îi datorez loialitate. Ducelui.

— Cunosc această loialitate şi de aceea ţi-am spus că sînt dispusă să iert multe.

— Iar eu mă văd silit să-ntreb din nou: e ceva de iertat?

— Remiză?

Bătrînul meritat ridică din umeri.

— Foarte bine, rosti Jessica. Să vorbim atunci despre altceva. Despre Duncan Idaho, luptătorul iscusit ale cărui însuşiri de paznic şi supraveghetor sînt atît de preţuite. În noaptea asta, a băut peste măsură ceva ce se numeşte bere de mirodenie. Mi s-a adus la cunoştinţă că şi alţi oameni de-ai noştri s-au intoxicat cu băutura aceasta. E adevărat?

— Văd că eşti bine informată, Doamnă,

— Sînt. Nu ţi se pare că beţiile astea sînt simptomatice, Thufir?

— Vorbeşti în cimilituri, Doamnă.

— Foloseşte-ţi facultăţile de mentat! se răsti ea. Nu ştii ce-i cu Duncan? Cu ceilalţi? Îţi spun eu, în două vorbe: n-au patrie.

Hawat îşi aţinti degetul către podea.

— Arrakisul e patria lor.

— Arrakisul nu înseamnă nimic pentru ei! Patria lor era Caladanul. Dar noi i-am dezrădăcinat. Au rămas fără patrie. Şi se tem că Ducele le-a înşelat speranţele.

Hawat înţepeni în scaun.

— Dacă vreunul dintre oamenii noştri ar rosti asemenea vorbe, ar fi...

— Încetează, Thufir! E defetist sau trădător medicul care dă diagnosticul corect al unei boli? Nu vreau decît să vindec boala.

— Ducele mi-a încredinţat *mie* misiunea aceasta.

— Dar nu se poate să nu-ţi dai seama că-i norma! să mă intereseze *şi pe mine* mersul unei asemenea boli. Şi nu se poate să nu recunoşti că mă pricep *şi eu* puţin la asemenea lucruri.

Trebuie oare să-i aplic un şoc mai serios! se întrebă. *Cred că da... Trebuie să-l smulg cumva din rutină.*

— Interesul Domniei-Tale ar putea fi interpretat şi altfel, observă Hawat şi dădu din umeri.

— Aşadar, m-ai osîndit deja?

— Nu, Doamnă. Dar în situaţia în care ne aflăm, nu-mi pot asuma nici un risc. *Nici unul.*

— O tentativă de asasinare a fiului meu ţi-a scăpat neobservată chiar în casa aceasta, spuse ea. Cine şi-a asumat riscul ăsta? Chipul mentatului se întunecă.

— I-am prezentat Ducelui demisia mea.

— Dar *mie* mi-ai prezentat-o? Sau lui Paul?

Hawat nu mai reuşi să-şi ascundă mînia. Începu să răsufle repede, cu nările dilatate. Ochii îi scăpărară. Jessica îi văzu tîmplele pulsînd năvalnic.

— Sînt slujitorul Ducelui, spuse el, muşcînd parcă fiecare cuvînt.

— Nu există nici un trădător, zise Jessica. Altundeva-i ameninţarea. Poate că e ceva în legătură cu laserele. Poate că vor încerca să instaleze lasere cu declanşare întîrziată, îndreptate asupra scutului defensiv al clădirii. Poate că...

— Şi cine ar putea dovedi după aceea că n-a fost vorba de o explozie atomică? o întrerupse Hawat. Nu, Doamnă. N-ar risca o *asemenea* ilegalitate. Radiaţia rămîne. Dovezile sînt greu de înlăturat. Nu. Vor respecta majoritatea legilor. Sînt sigur că există un trădător.

— Zici că eşti slujitorul Ducelui! Ai fi în stare să-l distrugi, încercînd să-l salvezi?

Hawat inspiră adînc, apoi rosti:

— Dacă eşti nevinovată, Doamnă, vei primi scuzele mele cele mai umile.

— Să privim altfel lucrurile, Thufir, zise, după o clipă, Jessica. Oamenii trăiesc cel mai bine atunci cînd fiecare îşi are locul său, cînd fiecare ştie unde i-e locul în orînduiala naturală a lucrurilor. Distruge locul şi distrugi omul. Dintre toţi oamenii care îi sînt devotaţi Ducelui, Thufir, tu şi cu mine sîntem situaţi ideal pentru a ne distruge unul altuia locul. Oare nu i-aş putea şopti şi eu Ducelui, noaptea, că te bănuiesc de trădare? Cînd crezi că ar fi mai receptiv la asemenea şoapte, Thufir? Ce vrei să-ţi spun mai mult de-atît?

— Mă ameninţi? mîrîi el.

— Nu te ameninţ. Nu vreau decît să-ţi atrag atenţia că cineva ne atacă, lovind tocmai în orînduiala esenţială a traiului nostru. E un atac inteligent, diabolic. Îţi propun să respingem acest atac, orînduindu-ne astfel viaţa încît să nu mai existe nici o fisură capabilă să creeze un punct vulnerabil.

— Mă acuzi de insinuarea unor bănuieli neîntemeiate?

— Exact. Neîntemeiate.

— Şi vrei să răspunzi cu propriile-ţi bănuieli?

— *Tu* trăieşti din bănuieli, Thufir, nu eu.

— Te îndoieşti de facultăţile mele?

Jessica oftă.

— Thufir, aş vrea să-ţi analizezi sentimentele personale implicate în povestea asta. Omul *natural* este un animal lipsit de logică. Logica judecăţilor tale este nenaturală, dar i se îngăduie să se manifeste atîta timp cît are un caracter util. Eşti întruchiparea logicii, Thufir — eşti mentat. Cu toate acestea, soluţiile problemelor pe care le analizezi tu sînt concepte proiectate, într-un sens cît se poate de real, în afara fiinţei tale. Acolo sînt ele studiate, întoarse pe toate părţile, examinate din toate unghiurile.

— Nu cumva vrei să mă înveţi propria mea meserie? întrebă el, fără a încerca să-şi camufleze dispreţul din glas.

— Înţelegi şi-ţi poţi aplica logica la orice fenomen exterior fiinţei tale, continuă netulburată Jessica. Dar e în firea omului ca atunci cînd este confruntat cu probleme personale să-i vină foarte greu să-şi scoată la iveală gîndurile cele mai intime şi să ie lase explorate de logică. Avem tendinţa să ne împotmolim, să dăm vina pe orice altceva decît pe adevărata problemă, cea care zace în adîncul sufletului nostru şi ne roade.

— Încerci în mod deliberat să-mi subminezi încrederea în aptitudinile mele de mentat, şuieră el. Dacă aş afla că vreunul din oamenii noştri încearcă să saboteze astfel orice altă armă din arsenalul nostru, n-aş ezita să-l denunţ şi să-l distrug.

— Cei mai abili mentaţi au un respect sănătos pentru factorul de eroare din calculul lor, rosti ea.

— N-am pretins niciodată contrariul.

— Atunci, gîndeşte-te la simptomele pe care le-am observat amîndoi: oamenii se îmbată, se ceartă... Trăncănesc vrute şi nevrute despre Arrakis, ignoră cele mai elementare...

— Se plictisesc, asta-i tot, o întrerupse Hawat. Nu încerca să-mi torpilezi raţionamentele, prezentîndu-mi o problemă clară într-o lumină tulbure.

Jessica îl privi lung. Se gîndi ia oamenii Ducelui, care se frămîntau în barăci, într-o atmosferă în care tensiunea se ridicase atît de mult, încît aproape că se simţea miros de izolaţie arsă. *Au început să se asemene din ce în ce mai mult cu oamenii din legendele despre vremurile dinaintea Ghildei,* îşi spuse ea. *Au ajuns ca oamenii rătăcitorului printre stele, Ampoliros. Sătui de bătălii... veşnic căutînd,*

pregătindu-se veşnic şi veşnic nepregătiţi.

— De ce n-ai apelat niciodată la ajutorul meu în problemele pe care trebuia să le rezolvi pentru Duce? întrebă ea. Te temi să nu-ţi pierzi *postul?*

Hawat o fulgeră cu privirea.

— Cunosc cîte ceva despre antrenamentul vostru de...

Tăcu brusc, se încruntă.

— De ce te-ai oprit? Dă-i drumul, spuse: de *vrăjitoare* Bene Gesserit.

— Cunosc cîte ceva despre antrenamentul *real* din şcolile voastre. L-am observat şi la Paul, dar să nu crezi că mă las prostit de lozinca vehiculată de Bene Gesserit... că existaţi — chipurile — numai pentru a servi.

Şocul trebuie să fie dur, gîndi ea. *E aproape pregătit să-l primească.*

— La consilii mă asculţi respectuos, spuse cu voce tare, dar ţii rareori seamă de părerile mele. De ce?

— Nu am încredere în motivele Bene Gesserit, replică el. N-ai decît să crezi că poţi privi într-un om; n-ai decît să *crezi* că poţi determina un om să facă exact ceea ce vrei să...

— Thufir, biet nătărău! hohoti ea sumbru.

Hawat îşi încleştă fălcile, îşi lipi spatele de speteaza scaunului.

— Indiferent ce zvonuri ţi-au ajuns la urechi despre şcolile noastre, reluă ea, să ştii că adevărul le întrece. Dacă aş vrea să-l distrug pe Duce... să te distrug pe tine sau pe oricare altul dintre cei aflaţi în preajma mea, nimeni n-ar fi în stare să mă împiedice.

Şi imediat după aceea gîndi: *De ce mă las pradă trufiei, rostind asemenea vorbe? Nu aşa am fost învăţată să procedez. Nu aşa trebuie să-l zdruncin.*

Hawai îşi furişă mîna sub tunică, pipăi micul proiector de săgeţi otrăvite. *Nu poartă scut,* gîndi el. *S-o fi crezînd chiar aşa de grozavă? I-aş putea face de petrecanie chiar în clipa asta... dar, ahhh, ar fi vai şi-amar dacă m-am înşelat!*

Jessica îi observase mişcarea. Spuse:

— Să ne rugăm ca noi doi să n-ajungem niciodată la violenţă.

— Înţeleaptă propunere!

— Boala de care vorbeam însă continuă să se propage. Iată de ce te întreb din nou: nu e mai raţional să presupunem că Harkonnenii au semănat această bănuială ca să ne învrăjbească?

— Pare-se că ajungem iar la remiză, replică sec Hawat.

Ea oftă, îşi spuse: *E aproape pregătit.*

— Ducele şi cu mine sîntem ca nişte părinţi pentru oamenii noştri, zise. Poziţia...

— Nu eşti soţia Ducelui, o întrerupse Hawat.

Jessica îşi impuse calmul, gîndi: *Bună ripostă.*

— Dar nici nu va avea altă soţie, replică. Cel puţin atîta timp cît trăiesc eu. Şi, aşa cum am spus, sîntem ca nişte părinţi. Harkonnenii vor să frîngă această rînduială naturală a existenţei noastre, vor să ne tulbure, să ne dezbine, să ne întunece minţile... Ce ţintă li s-ar părea mai ademenitoare?

Hawat intui unde vroia să ajungă Jessica şi sprîncenele i se împreunară deodată într-o cută adîncă.

— Ducele? continuă ea. E o ţintă atrăgătoare, într-adevăr, numai că nimeni altul, în afară poate doar de Paul, nu e mai bine păzit. Eu? Da, fireşte, dar îşi dau seama că o Bene Gesserit nu-i o ţintă uşoară. Şi-apoi există o ţintă mai bună... Un om ale cărui îndatoriri creează, în mod inevitabil, o monstruoasă pată întunecată. Un om pentru care suspiciunea este la fel de naturală ca şi respiraţia. Un om care îşi clădeşte întreaga viaţă pe insinuări şi mister.

Mîna ei dreaptă se destinse ca un arc, către el.

— Tu!

Hawat dădu să sară din scaun.

— Nu ţi-am permis încă să pleci, Thufir!

Cuvintele căzură ca un fulger.

Bătrînul mentat se prăbuşi în scaun. Muşchii îl trădaseră. Instantaneu.

Jessica îl privi cu un zîmbet amar.

— Acum cunoşti ceva despre antrenamentul nostru *real,* spuse ea.

Hawat îşi simţi gîtlejul arzînd, încercă să înghită. Porunca ei fusese suverană, irezistibilă — rostită pe un ton şi într-un chip care nu îngăduiau împotrivire. Trupul i se supusese mai înainte ca mintea lui să poată încropi un gînd. Nimic nu i-ar fi putut împiedica reacţia aceasta — nici logica, nici mînia cea mai turbată... Nimic. Ceea ce făcuse Jessica demonstra o cunoaştere perfectă, intimă, a omului pe care îl putea manevra astfel. Hawat nu şi-ar fi imaginat niciodată posibilitatea unui control atît de total.

— Ţi-am spus mai înainte că ar trebui să ne înţelegem unul pe celălalt, rosti Jessica. De fapt, vroiam să spun că *tu* ar trebui să mă înţelegi pe mine. Pentru că eu te-am înţeles demult. Şi îţi mai spun o dată că, pentru mine, singura garanţie pe care o oferi este loialitatea ta faţă de Duce.

Hawat o privi lung, îşi umezi buzele cu vîrful limbii.

— Dacă mi-aş fi dorit o marionetă, Ducele s-ar fi căsătorit cu mine, urmă ea. Ar fi putut chiar să rămînă cu impresia că a făcut-o din propria sa voinţă.

Hawat îşi lăsă capul în piept, continuînd s-o privească pe sub gene. Numai un autocontrol sever reuşi să-l facă să se stăpînească să nu cheme garda. Autocontrolul... şi supoziţia că femeia aceasta l-ar putea împiedica. O supoziţie nouă. I se încreţi pielea amintindu-şi felul în care îl dominase. În clipa aceea, cînd trupul îl trădase, Jessica ar fi putut să scoată o armă şi să-l ucidă!

Oare toţi oamenii sînt atît de vulnerabili? se întrebă. *Oare oricare dintre noi poate fi manipulat, împotriva voinţei sale, cu atîta uşurinţă?* Gîndul îl făcu să se cutremure. *Cine i-ar putea sta în cale unei fiinţe cu asemenea putere?*

— Ai zărit pentru o clipă pumnul din mănuşa Bene Gesserit, reluă Jessica. Puţini îl văd şi mai rămîn în viaţă. Iar ceea ce am făcut adineaori este relativ simplu. Nu-mi cunoşti întregul arsenal. Să te gîndeşti la asta!

— De ce nu-i nimiceşti pe duşmanii Ducelui? întrebă el.

— Eu să-i nimicesc? replică ea. Ai vrea să fac din Ducele nostru un neputincios, un infirm depinzînd veşnic de mine?

— Dar... cu asemenea putere...

— Puterea e o sabie cu două tăişuri, Thufir. Tu gîndeşti aşa: "Ce uşor i-ar fi să modeleze o armă umană cu care să străpungă inima duşmanului." Este adevărat, Thufir; chiar şi inima ta. Dar ce-aş realiza în felul ăsta? Dacă şi alte Bene Gesserit ar face acelaşi lucru, n-ar deveni întregul Bene Gesserit suspect? Noi nu vrem asta, Thufir. Nu vrem să ne distrugem singure.

Dădu încet din cap, adăugă:

— Este adevărat, Thufir: existăm numai pentru a servi.

— Nu-ţi pot răspunde, îngăimă el. Ştii că nu-ţi pot răspunde!

— Nu vei vorbi nimănui despre ceea ce s-a întîmplat aici, zise ea. Te cunosc, Thufir.

— Doamnă...

Din nou, bătrînul îşi simţi gîtlejul arzînd şi încercă să înghită. Apoi gîndi: *Da, e puternică. Dar oare asta nu înseamnă că ar putea fi o unealtă cu atît mai înspăimîntătoare în mîinile Harkonnenilor?*

— Ducele poate fi distrus la fel de repede de prieteni, ca şi de duşmani, spuse ea. Nădăjduiesc că acum te vei gîndi mai bine la bănuiala ta şi-o vei abandona.

— Dacă se va dovedi neîntemeiată, replică Hawat.

— *Dacă,* rosti ea ironic.

— Dacă, repetă el.

— Eşti perseverent.

— Prudent... Şi conştient de factorul de eroare.

— Atunci am să te mai întreb un singur lucru: Ce-nseamnă pentru tine faptul că te pomeneşti, legat şi lipsit de apărare, în faţa unei persoane care-şi ţine cuţitul la beregata ta şi că această persoană, în loc să te omoare, te dezleagă şi-ţi dă cuţitul să-l foloseşti aşa cum crezi de cuviinţă?

Se ridică din jilţ, se întoarse cu spatele la el.

— Poţi pleca, Thufir.

Bătrînul mentat se sculă în picioare. Şovăi. Îşi strecură din nou mîna spre arma ascunsă sub tunică. Şi se gîndi deodată la tatăl Ducelui (fusese un bărbat viteaz, în ciuda tuturor defectelor sale), la corrida la care asistase cu mulţi ani în urmă, la taurul negru şi fioros ce se oprise cu capul în pămînt, nemişcat, descumpănit. Bătrînul Duce îşi azvîrlise capa purpurie peste braţ. Apoi se întorsese cu spatele la coarne, în ploaia de aclamaţii a mulţimii.

Sînt taurul... iar ea e matadorul, gîndi Hawat. Îşi retrase mîna de pe patul armei, privi broboanele de sudoare din palmă.

Şi înţelese că, indiferent de întorsătura pe care aveau s-o ia lucrurile pînă la urmă, el n-avea să uite niciodată clipa aceasta şi nici sentimentul de supremă admiraţie pentru doamna Jessica.

Încet, se întoarse şi părăsi încăperea

Iar Jessica îşi desprinse privirea de pe imaginea oglindită în geamul ferestrei, se răsuci, se uită lung la uşa închisă.

"Şi acum să vedem ce-o să se mai întîmple", şopti ea.

Te lupţi cu vise?
Te certi cu umbre?
Te mişti ca într-un somn adînc?
Timpul a trecut.
Viaţa ţi s-a luat.

Te-ai amărît cu fleacuri,
Eşti victima nesăbuinţei tale.
Cîntec de jale pentru Jamis în Cîmpia Funebră — *Extras din* **Cîntecele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

DUCELE SE OPRISE să citească biletul la lumina singurei lămpi cu suspensie din vestibulul de la intrarea palatului. Mai erau cîteva ore pînă în zori şi deja simţea oboseala. Mesajul fusese predat santinelelor de un curier fremen, cu cîteva minute înaintea veniri sale de la postul de comandă.

Pe bilet scria: "O coloană de fum ziua, un stîlp de foc noaptea".

Atît.

Ce-ar putea să însemne? se întrebă ducele.

Curierul plecase fără să aştepte răspuns şi înainte de a i se fi putut adresa vreo întrebare. Dispăruse ca o umbră în noapte.

Leto vîrî biletul într-unul din buzunarele tunicii, cu gîndul să i-l arate lui Hawat mai tîrziu. Îşi dădu la o parte o şuviţă de păr de pe frunte, oftă. Efectul tabletelor tonice începuse să se estompeze. Trecuseră două zile istovitoare din seara recepţiei şi încă şi mai mult timp de cînd nu dormise.

Şi, ca şi cînd problemele militare nu i-ar fi dat destul de furcă, mai intervenise şi convorbirea alarmantă cu Hawat, relatarea întrevederii sale cu Jessica!

S-o trezesc? se întrebă. *A cum nu mai are nici un rost să joc teatru. Sau... greşesc?*

Numai nenorocitul de Duncan Idaho e de vină!

Clătină din cap. *Nu, nu Duncan. Eu sînt de vină. Pentru că nu m-am destăinuit Jessicăi de la bun început. Trebuie să-i spun totul chiar acum, pînă nu se mai întîmplă cine ştie ce blestemăţie.*

Hotărîrea păru să-l reconforteze. Părăsi cu paşi repezi vestibulul, traversă holul principal şi pătrunse în coridorul care ducea spre apartamentele familiale.

La intersecţia cu micul culoar de serviciu se opri brusc. De undeva, dinspre capătul culoarului, se auzise un sunet straniu. Ducele îşi duse mîna stîngă la butonul de pe centura scutului, îşi trase cu mîna dreaptă kindjalul. Prezenţa palpabilă a armei avu darul să-l liniştească. Sunetul îl înfiorase.

Cu paşi uşori, începu să înainteze în culoarul îngust, blestemînd lumina insuficientă. Lămpile cu suspensie erau minuscule, aşezate la vreo opt metri una de alta şi reglate la intensitate minimă. Pereţii întunecaţi, din piatră, parcă înghiţeau lumina.

În semiîntunericul din faţa lui, zări o formă neclară, chircită.

Leto şovăi, fu pe punctul de a-şi activa scutul, dar se răzgîndi pentru că asta i-ar fi limitat mişcările, auzul... şi pentru că transportul de lasere pe care îl capturaseră reuşise să-i strecoare în suflet îndoiala.

Se apropie cu precauţie de mogîldeaţă întunecată, văzu că era trupul unui om, un bărbat care zăcea cu faţa în jos pe pardoseala de piatră. Strîngînd cu putere mînerul armei, Leto îl întoarse cu piciorul, se aplecă să-i privească faţa în lumina anemică. Era Tuek, traficantul. Pe piept avea o pată mare, umedă. Punctele negre ale ochilor morţi fixau bezna de deasupra. Leto pipăi pata... Caldă.

Cum de-a murit omul ăsta aici? se întrebă. *Cine l-a ucis?*

Sunetul dinainte se auzi din nou, mai desluşit. Un geamăt. Venea din faţă şi dintr-o parte, din pasajul către camera centrală în care instalaseră generatorul scuturilor defensive ale clădirii.

Cu mîna pe contactul centurii, cu kindjalul gata să lovească, Ducele trecu peste cadavru, se furişă pe lîngă peretele culoarului şi îşi aruncă privirea după colţ, către camera generatorului.

O altă mogîldeaţă zăcea pe jos, la cîţiva paşi de el şi Leto îşi dădu imediat seama că aceasta era sursa ciudatului sunet. Mogîldeaţă se mişcă, începu să se tîrască spre el, dureros de încet, icnind, bolborosind.

Ducele îşi potoli spasmul subit al fricii, ţîşni spre mijlocul pasajului. Îngenunche lîngă făptura care se tîra. O recunoscu pe Mapes, menajera fremenă — cu părul atîrnîndu-i peste faţă, cu îmbrăcămintea răvăşită. Lucind posomorît, o pată mare, de culoare închisă, îi acoperea omoplaţii. Leto îi atinse umărul şi femeia se ridică în coate, îşi înălţă bărbia, îşi aţinti asupra lui ochii ca două găuri negre.

— Domnia-Ta, bolborosi ea. Ucis... santinela... trimis... după... Tuek... salveze... doamna... să... Domnia-Ta... aici, nu...

Se prăbuşi, capul i se izbi de pardoseală,

Leto îi căută pulsul la tîmple, Nu simţi nimic. Privi pata de sînge. Cineva o înjunghiase pe Mapes pe ia spate. Cine? Mintea începu să-i alerge nebunește, Femeia voise să-i spună că cineva omorîse o santinelă? Şi Tuek... Jessica îl chemase? De ce?

Dădu să se ridice. Un al şaselea simţ îl preveni. Mîna îi fulgeră către butonul de la centură... Prea tîrziu. Un şoc îi aruncă braţul într-o parte. Simţi o uşoară durere în antebraţ, văzu capătul unei săgeţi mici ieşind prin mînecă, îşi dădu seama că paralizia avansa repede în susul braţului. Făcu un efort; cumplit ca să-şi ridice capul şi să privească spre capătul pasajului.

Uşa de la camera generatorului era deschisă şi în pragul ei stătea Yueh. Faţa îi era scăldată în lumina galbenă a unei lămpi cu suspensie, care plătea deasupra uşii. Din camera aflată în spatele lui, nu se auzea nici un zgomot. Generatorul amuţise.

Yueh! gîndi Leto. *A sabotat generatorul! Ne-a lăsat descoperiţi!*

Yueh porni către el, vîrîndu-şi în buzunar paralizatorul.

Leto constată că mai putea să vorbească, îngăimă:

— Yueh! Cum?

În clipa următoare, paralizia îi atinse picioarele. Alunecă pe pardoseală. Spatele îi rămase lipit de zidul de piatră.

Cu chipul abătut, Yueh se aplecă. Îi atinse fruntea. Ducele simţi atingerea; o atingere îndepărtată... nespus de îndepărtată.

— Drogul din vîrful săgeţii e selectiv, spuse Yueh. Poţi vorbi, dar nu-ţi recomand s-o faci.

Aruncă o privire spre celălalt capăt al pasajului, apoi se aplecă din nou deasupra lui Leto. Smulse săgeata, o azvîrli. Sunetul săgeţii rostogolindu-se pe dalele de piatră ajunse slab şi îndepărtat la urechile Ducelui.

Nu poate fi Yueh, gîndi Leto. *E condiţionat.*

— Cum? şopti ei,

— Îmi pare rău, dragă Duce, dar *există* lucruri care depăşesc asta. Îşi atinse diamantul tatuat pe frunte. E straniu şi pentru mine să constat că pot străpunge bariera conştiinţei mele piretice.., dar vreau să ucid un om. Da, vreau într-adevăr lucrul ăsta. Şi nimic nu-mi va putea sta în cale.

Îşi coborî privirea spre Duce,

— O, nu-i vorba de tine, dragul meu Duce. Baronul Harkonnen. Vreau să-l omor pe Baron.

— Pe Ba...

— Taci, taci, te rog, bietul meu Duce. Nu ţi-a mai rămas prea mult timp. Mai ţii minte dintele cu ştift pe care ţi l-am pus după accidentul de la Narcal? Dintele... Trebuie să ţi-l înlocuiesc. Peste cîteva clipe te voi anestezia şi-l voi înlocui.

Îşi desfăcu degetele mîinii, privi ceva aflat în căuşul palmei.

— O copie fidelă, reluă el. Nervul din centru pare perfect autentic. Detectoarele obişnuite nu-l vor depista. Şi nici o inspecţie sumară. Dar dacă muşti mai tare pe dintele ăsta, învelişul se sparge. E suficient să expiri o singură dată cu putere, ca să împrăştii în jurul tău un gaz otrăvitor... Un gaz care ucide fără milă.

Leto se uită fix ia Yueh, văzu privirea aproape dementă a doctorului, sudoarea de deasupra sprîncenelor şi de pe bărbie.

— Oricum erai sortit pieirii, bietul de tine, continuă Yueh. Dar înainte de a muri vei da ochii cu Baronul. El va crede că eşti ameţit de droguri, incapabil de vreun efort supraomenesc, ca să-l ataci. Şi, într-adevăr, vei fi drogat... şi legat. Dar un atac poate lua deseori forme stranii. Iar *tu*, nu vei uita de dinte. *Dintele,* Duce Leto Atreides. Ţine minte: dintele!

Bătrînul medic se aplecă mai aproape, apoi mai aproape, pînă ce chipul şi mustaţa lui lungă ocupară cîmpul vizual din ce în ce mai îngust al Ducelui.

— Dintele, şuieră Yueh.

— De ce? şopti Leto.

Yueh se lăsă într-un genunchi, lîngă el,

— Am încheiat cu Baronul un tîrg al lui Shaitan. Trebuie să mă încredinţez că şi-a respectat şi el angajamentul. Cînd îl voi vedea, voi şti. *Numai* privindu-l în faţă voi şti. Dar n-aş putea ajunge pînă la el fără să plătesc preţul cerut. Iar preţul eşti tu, bietul meu Duce. Prin tine voi ajunge la el şi voi afla. Sărmana mea Wanna m-a învăţat multe lucruri. M-a învăţat să desluşesc adevărul în clipele de mare tensiune. Nu-mi reuşeşte întotdeauna, dar cînd îl voi privi pe Baron... cînd îl voi privi pe Baron *voi şti.*

Leto încercă să vadă dintele din palma lui Yueh. I se părea că totul era un coşmar. Nu... Nu putea fi adevărat...

Buzele roşii ale medicului se strîmbară într-o grimasă.

— Aş fi făcut chiar eu totul, dar n-am nici o şansă s-ajung atît de aproape de Baron. Nu. Pe mine m-ar ţine la distanţă. Pe cîtă vreme tu... ah! Tu, arma mea iubită! Baronul nu se va putea abţine să nu te privească de-aproape... Ca să te soarbă din ochi, ca să se umfle-n pene...

Leto se pomeni aproape hipnotizat de muşchiul care zvîcnea pe maxilarul lui Yueh la fiecare vorbă.

Medicul se apropie mai mult.

— Iar tu, bunul meu, scumpul meu Duce, să nu uiţi dintele! I-l arătă, ţinîndu-l între degetul mare şi arătător.

— Este singurul lucru care ţi-a mai rămas.

Gura lui Leto schiţă o mişcare lipsită de sunet, apoi:

— Refuz.

— A, nu! Nu trebuie să refuzi. Pentru că în schimbul acestui mic serviciu, am să fac şi eu ceva

pentru tine. Am să-ţi salvez fiul şi femeia. Nimeni altcineva n-o poate face. O să-i trimit într-un loc în care nu-i va putea atinge nici un Harkonnen...

— Cum... să-i... salvezi? şopti Leto.

— Lăsînd să se creadă c-au murit, ascunzîndu-i printre oamenii care scot cuţitul numai cînd aud de Harkonneni, care-i urăsc pe Harkonneni într-atît încît ard scaunul pe care a şezut un Harkonnen şi sărează solul pe care a călcat un Harkonnen.

Pipăi maxilarul lui Leto.

— Simţi ceva?

Ducele îşi dădu seama că nu mai putea să răspundă. Simţi ca prin vis că i se trage ceva din deget, văzu mîna lui Yueh plimbîndu-i prin faţa ochilor inelul cu sigiliul ducal.

— Pentru Paul, rosti Yueh. Peste cîteva secunde ai să-ţi pierzi cunoştinţa. La revedere, sărmanul meu Duce. Cînd ne vom revedea, n-o să mai avem timp să stăm de vorbă.

O undă rece, ca o boare îndepărtată, învălui maxilarul lui Leto, urcă în obraji. Culoarul cufundat în umbră se îngustă din ce în ce mai mult, pînă ajunse doar un punct avînd în centru buzele roşii ale lui Yueh.

— Să nu uiţi dintele! şuieră Yueh. Dintele!

Ar trebui să existe o ştiinţă a nemulţumirii. Oamenii au nevoie de suferinţe şi de oprimare ca să-şi dezvolte muşchi psihici.

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

JESSICA SE TREZI în întuneric. Liniştea din jur i se păru rău prevestitoare. Nu putea înţelege de ce mintea şi trupul îi erau atît de amorţite. Pielea îi transmise furnicături de spaimă de-a lungul nervilor. Vru să se ridice şi să aprindă o lumină, dar ceva îi stăvili hotărîrea. Îşi simţea gura... ciudat.

Bum-bum-bum-bum!

Era un sunet surd, imposibil de localizat în întuneric. Undeva.

Momentul de aşteptare i se păru ticsit de timp, de mişcări mărunte, dese, ca împunsăturile unui ac de cusut.

Apoi începu să-şi simtă trupul, legăturile de la încheieturile mîinilor şi de la glezne, căluşul din gură. Era culcată pe-o parte, cu mîinile legate la spate. Încercă legăturile. Erau din fibră krimskell. Cu cît ar fi tras de ele, cu atît s-ar fi strîns mai tare.

Şi în clipa aceea îşi aminti.

Simţise mişcare în întunericul dormitorului. Ceva umed şi moale o izbise peste faţă, umplîndu-i gura, în tîmp ce mîini necunoscute o imobilizau. Gemuse şi inspirase involuntar, o singură dată. Simţise narcoticul şi în momentul imediat următor îşi pierduse cunoştinţa prăbuşindu-se în hăul negru al spaimei.

S-a întîmplat, gîndi. *Cît de uşor i-a venit de hac redutabilei Bene Gesserit! N-a fost nevoie decît de trădare. Hawat a avut dreptate!*

Îşi dădu silinţa să nu-şi mişte legăturile.

Nu-i dormitorul meu, îşi spuse. *M-au dus în altă parte.*

Încet, îşi recompuse calmul interior.

Deveni conştientă de mirosul stătut al propriei ei transpiraţii, îmbibate cu infuzia chimică a fricii.

Unde e Paul? se întrebă. *Fiul meu! Ce-au făcut cu el?*

Calmul.

Şi-l impuse, folosind practicile străvechi.

Dar spaima îi dădea încă tîrcoale.

Leto? Unde eşti, Leto?

Sesiză o diminuare a beznei din jur. Se conturau umbre. Dimensiunile se separară, deveniră noi săgeţi de percepţie. Alb. O dungă de lumină sub uşă.

Sînt pe podea.

Oameni. Le simţi paşii în vibraţia podelei.

Îşi reprimă din nou obsesia spaimei. *Trebuie să rămîn calmă, atentă şi pregătită. Poate că n-o să am decît o singură şansă.* Încă o dată, îşi impuse calmul interior.

Bătăile inimii se potoliră, deveniră regulate, ritmice. Numără invers. *Am fost inconştientă aproape o oră. Î*şi închise ochii, îşi concentră întreaga atenţie la paşii care se apropiau.

Patru inşi.

Percepu deosebirile din umbletul lor.

*Trebuie să-i las să creadă că nu mi-am revenit. Î*şi destinse trupul pe podeaua rece, îşi testă starea de alertă a simţurilor. Auzi cum se deschide o uşă, simţi prin pleoapele închise intensitatea luminii.

Paşi... mai aproape. Cineva se opri chiar deasupra ei.

— Ştiu că eşti trează, mugi o voce de bas. N-are rost să te prefaci. Jessica deschise ochii.

Deasupra ei se afla Baronul Vladimir Harkonnen. Apoi, recunoscu decorul: compartimentul de beci în care dormise Paul. Îi văzu canapeaua lîngă zid... Goală. Doi soldaţi intrară aducînd lămpi cu suspensie pe care le lăsară în apropierea uşii deschise. Culoarul din spatele uşii era atît de puternic luminat, încît trebui să-şi ferească ochii.

Se uită la Baron. Purta o pelerină galbenă, deformată de suspensiile portabile. Obrajii lui bucălaţi, de heruvim, păreau două balonaşe sub ochii negri, de păianjen.

— Efectul drogului a fost calculat la secundă, spuse el. Am ştiut exact clipa în care o să-ţi revii.

Să fie cu putinţă? se întrebă ea. *Ar fi trebuit să-mi cunoască exact greutatea, metabolismul, toate... Yueh!*

— Păcat că nu-ţi pot scoate căluşul, spuse Baronul. Am fi avut ce discuta.

Nu poate fi decît Yueh, gîndi ea. *Cum?*

Baronul aruncă o privire peste umăr, spre uşă.

— Intră, Piter.

Jessica nu-l mai văzuse niciodată pe omul care intră şi se apropie de Baron, dar ştia cine era: *Piter de Vries, asasinul mentat!* Îl examină repede — trăsături de pasăre de pradă, ochi albaştri ca cerneala. Ochi de arrakian. Detaliile infime ale ţinutei şi gesturilor dezminţeau însă această impresie. Iar carnea lui trăda consistenţa apei. Era înalt, zvelt şi avea un aer vag efeminat.

— Mare păcat că nu putem sta de vorbă, draga mea Doamnă Jessica, spuse Baronul. Dar n-am ce face. Îţi cunosc talentele.

Îl privi repede pe mentat.

— Nu-i aşa, Piter?

— Cum zici tu, Baroane.

Glas de tenor. Jessica simţi un fior rece pe şira spinării. Nu auzise niciodată un glas mai îngheţat. Pentru simţurile ei antrenate glasul urlase: *Ucigaş!*

— Vreau să-i fac o surpriză lui Piter, spuse Baronul. El crede că l-am chemat aici ca să-şi primească răsplata — pe tine, Doamnă Jessica. Dar vreau să-i demonstrez ceva: că, de fapt, nu te doreşte cu adevărat.

— Te joci cu mine, Baroane? întrebă Piter şi zîmbi.

Observîndu-i zîmbetul, Jessica se miră că Baronul nu se retrage de lîngă mentat ca din faţa unui şarpe veninos. Apoi se corectă. Baronul nu putea să descifreze zîmbetul acela.

Nu cunoscuse niciodată *Antrenamentul.*

Baronul îi surise lui Piter, al cărui chip se transformase într-o mască a aşteptării.

— Eu ştiu ce vrea, de fapt, Piter. Piter vrea putere.

— Mi-ai făgăduit-o pe *ea,* rosti Piter. Vocea de tenor îşi pierduse o parte din rezerva glacială.

Jessica auzi tonalitatea-reper din timbrul vocii, avu o tresărire lăuntrică. *Cum de-a putut Baronul să transforme un mentat într-un asemenea animal?*

— Te las să alegi, Piter, zise Baronul.

— Ce să aleg?

Baronul pocni din degetele lui grase.

— Femeia asta şi exilul dincolo de hotarele Imperiului sau Ducatul Atreides al Arrakisului, ca să-l guvernezi în numele meu.

Jessica observă privire scormonitoare cu care ochii de păianjen ai Baronului îl scrutau pe Piter.

— Aici ai putea fi Duce, chiar şi fără titlu, supralicita Baronul.

Mi l-au ucis pe Leto? se întrebă Jessica. Şi undeva, în adîncul

sufletului ei, se porni un vaiet mut.

Baronul continuă să-l fixeze pe mentat.

— Reflectează bine, Piter! Pe ea o vrei pentru că a fost femeia unui Duce — un simbol al puterii ei. E frumoasă, utilă, minunat pregătită pentru rolul ei. Dar un întreg ducat, Piter!... Un ducat este mai mult decît un simbol. E realitatea. Un ducat ţi-ar oferi multe femei... şi nu numai atît;

— Nu cumva glumeşti cu Piter?

Baronul se întoarse cu graţia de dansator pe care i-o confereau suspensiile.

— Să glumesc? Eu? Uiţi ceva! *Eu însumi* renunţ la băiat. Ai auzit şi tu ce-a spus trădătorul despre educaţia lui. Amîndoi sînt la fel — şi mama, şi fiul. Moarte curată!

Zîmbi.

— Ei, acum trebuie să plec. O să rămîi cu paznicul pe care l-am pregătit special pentru treaba asta. E cu desăvîrşire surd. Are poruncă să te însoţească pînă la prima escală a drumului tău în exil. Va avea grijă ca femeia să nu-ţi vină de hac înainte de vreme. Nu-ţi va îngădui să-i scoţi căluşul decît

după ce veţi fi departe de Arrakis. Dacă te hotărăşti cumva să rămîi... are alt ordin.

— Stai, îl opri Piter. Am ales.

— Aha! rîse Baronul. O hotărîre atît de promptă nu poate să însemne decît un singur lucru.

— Iau Ducatul.

Iar Jessica gîndi: *Nu-şi dă seama că Baronul îl minte? Ahh... Cum să-şi dea seama? Piter e un mentat "strîmb".*

Privirea Baronului se întoarse spre Jessica.

— Ce zici, nu-i grozav că-l cunosc atît de bine pe Piter? Am pus pariu cu maestrul meu armurier că Piter va prefera această altei native. Ha! Ei... acum plec. Aşa e mult mai bine. Mult mai bine, da! Cred că mă înţelegi, Doamnă Jessica... Personal, n-am nimic cu tine. E o necesitate. Şi-i mult mai bine-aşa. Da. Nici nu se poate spune că *am poruncit* să fii lichidată. Cînd voi fi întrebat ce s-a întîmplat cu tine, voi da liniştit din umeri.

— Atunci, mă ocup eu de restul? întrebă Piter.

— Paznicul îţi stă la dispoziţie, răspunse Baronul. Da, hotărăşte tu ce-i de făcut.

Se uită lung la Piter.

— Da, da. Eu voi rămîne cu mîinile curate. Da. Hotărăşte tu. Eu nu ştiu nimic. După ce-o să plec eu... fă ce vrei. Da. Aşa... ăăă, da... Da. Bun.

Se teme de interogatoriul unei Dreptvorbitoare, gîndi Jessica. *Ce Dreptvorbitoare? Ahhh, Cucernica Maică Gaius Helen... fireşte! De vreme ce ştie că va fi supus interogatoriului ei, înseamnă că e la mijloc mîna Împăratului. O, sărmanul meu Leto!*

Baronul îi aruncă o ultimă privire Jessicăi, se întoarse şi ieşi. Ea îl urmări din ochi, gîndind: *A avut dreptate Cucernica Maică... E un adversar prea puternic.*

În beci intrară doi mercenari Harkonnen. Un altul, al cărui chip era o mască de cicatrici oribile, se opri în pragul uşii, cu un laser în mînă.

Surdul, gîndi Jessica, cercetîndu-i chipul desfigurat. *Baronul ştie că aş putea folosi Glasul..*

Cicatrice se uită la Piter:

— Puştiu-i afară. L-am pus pe-o targă. Ce poruncеşti?

Piter se adresă Jessicăi:

— Mă gîndisem să te supun ameninţîndu-ţi fiul, dar încep să-mi dau seama că n-aş fi reuşit. Am lăsat emoţiile să-mi întunece raţiunea. O acţiune nefastă pentru un mentat.

Se uită la cei doi mercenari, întorcîndu-se în aşa fel încît şi surdul să-i vadă buzele.

— Duceţi-i pe amîndoi în deşert, aşa cum ne-a sfătuit trădătorul să facem cu puştiul. Planul e bun. Viermii vor distruge orice dovadă. N-o să le mai găsească nimeni cadavrele.

— Nu vrei să le faci singur de petrecanie? întrebă Cicatrice.

Citeşte pe buze, gîndi Jessica.

— Voi urma exemplul Baronului, spuse Piter. Duceţi-i unde-a spus trădătorul.

Jessica auzi în glasul iui Piter inflexiunile aspre ale autocontrolului mentatic. Gîndi: *Şi el se teme de Dreptvorbitoare.*

Piter îşi săltă umerii, porni către uşă. În prag, paşii îi şovăiră şi Jessica crezu că se va întoarce s-o mai privească o dată. Dar mentatul părăsi încăperea.

— Ca să spun drept, nici mie nu mi-ar place să dau ochii cu Dreptvorbitoarea după treaba din noaptea asta, mormăi Cicatrice.

— N-ai teamă, spuse unul dintre mercenari. N-o să dea ea de tine, cotoroanţa aia!

Se apropie de capul Jessicăi, se aplecă deasupra ei.

— Decît să stăm la taclale, mai bine s-o luăm din loc şi să ne facem treaba. Apuc-o de picioare şi...

— De ce să nu-i lichidăm chiar aici? întrebă Cicatrice.

— Rămîne mizerie, răspunse celălalt. Doar dacă te amuză să-i strîngi de gît. Eu însă zic să facem treaba ca lumea, curat. Îi crestăm niţel ca s-atragă viermii şi-i lăsăm în nisip. După aia, n-o să mai avem ce curăţa.

— Mda... păi, cam ai dreptate, încuviinţă Cicatrice.

Jessica îi ascultase, pîndind, înregistrînd. Dar căluşul continua să-i împiedice Glasul, iar surdul era o problemă.

Cicatrice îşi vîrî laserul în toc, o apucă de picioare. O ridicară ca pe un sac, o scoaseră pe uşă şi-i făcură vînt pe o targă cu suspensii, în care se mai afla cineva. Cînd o întoarseră ca s-o înghesuie spre mijlocul tărgii, văzu chipul lui Paul. Era legat, dar nu avea căluş. Faţa lui se afla la mai puţin de zece centimetri de a ei. Avea ochii închişi şi respira egal.

E drogat? se întrebă ea.

Mercenarii ridicară targa şi pentru o fracţiune de secundă ochii lui Paul se întredeschiseră. Două fante negre îndreptate spre ea.

Numai să nu-i treacă prin cap să-şi folosească Glasul! se rugă în gînd Jessica. *Surdul!*

Ochii lui se închiseră.

Paul practicase exerciţiul de respiraţie controlată, ascultînd lucid tot ce se vorbise în beci. Surdul era o problemă, dar Paul îşi stăpînea disperarea. Regimul Bene Gesserit de limpezire a gîndurilor, pe care îl învăţase de la mama sa, îi îngăduise să-şi păstreze calmul. Era pregătit să profite de orice prilej favorabil.

Încă o dată scrută repede, printre gene, chipul mamei sale. Părea nevătămată. Dar îi puseseră căluş.

Se întrebă cine fusese în stare s-o ia prin surprindere. Capturarea lui nu era un mister — înainte de culcare înghiţise o tabletă prescrisă de Yueh, iar cînd se trezise era legat şi întins pe targa aceasta. Poate că şi ei i se întîmplase acelaşi lucru. Logic gîndind, trădătorul nu putea fi decît Yueh, dar parcă nu-i venea să creadă. Era de neînţeles. Un doctor Suk trădător!

Targa se înclină uşor. Mercenarii îi scoaseră printr-o uşă sub cerul înstelat al nopţii. Una din balizele cu suspensie izbi pragul uşii. Apoi Paul auzi scrîşnetul nisipului sub tălpile oamenilor. Deasupra lui, aripa unui topter eclipsă stelele. Targa fu lăsată jos.

Ochii lui Paul se acomodară repede cu lumina slabă. Îl văzu pe surd deschizînd uşa ornitopterului, aruncînd o privire în interiorul învăluit în lumina verde, difuză, a instrumentelor de pe tabloul de bord.

— Cu topteru' ăsta trebuie să-i ducem? întrebă el şi se întoarse să privească buzele tovarăşului său.

— Trădătorul a zis că ăsta-i singurul echipat pentru deşert, răspunse celălalt.

Cicatrice dădu din cap.

— O chichineaţă de navă de legătură. Afar' de ei nu-ncap mai mult de doi oameni.

— Doi oameni îi de-ajuns, replică cel de-al treilea mercenar, apropiindu-se ca surdul să-i vadă buzele. Ne ocupăm noi de ei, mai departe, Kinet.

— Baronul mi-a poruncit să nu-i slăbesc din ochi, zise Cicatrice.

— Da' ce te faci praf atîta? întrebă mercenarul din spatele tărgii.

— Femeia asta-i vrăjitoare Bene Gesserit. Are puteri ascunse.

— Zău? exclamă mercenarul, ducîndu-şi un pumn la ureche. Una d-alea, care va să zică? Acu-nţeleg.

Tovarăşul lui mîrîi:

— Las' că-n curînd o să fie hrană pentru viermi. Nu s-a născut ea vrăjitoarea aia Bene Gesserit care să-i vină de hac la vreunu' din viermii ăia mari. Îl înghionti pe cel din spatele tărgii. Ce zici, Czigo?

— Aşa-i, încuviinţă omul.

Se aplecă deasupra tărgii, o prinse pe Jessica de subsuori.

— Hai, Kinet. Mergi cu mine dacă vrei cu-adevărat să vezi ce-o să se-ntîmple.

— Mersi de invitaţie, mormăi surdul.

Jessica se simţi ridicată. Umbra aripii alunecă într-o parte... Stelele. Mercenarii o împinseră pe locul din spate, îi controlară frînghiile krimskell, apoi o imobilizară cu una din centurile scaunului. Paul fu înghesuit lîngă ea. În timp ce-l strîngeau cu cealaltă centură, Jessica observă că legăturile lui erau funii obişnuite.

Surdul Kinet se aşeză în faţă. Mercenarul care îl ajutase să ducă targa, Czigo, trecu lîngă el, pe celălalt scaun.

Kinet închise uşa, manevră comenzile. Topterul decolă, clătinîndu-se în bătaia aripilor şi viră către sud, în direcţia Scutului de Piatră. După cîteva clipe, Czigo îşi bătu tovarăşul pe umăr:

— Ce-ar fi să te întorci şi să stai cu ochii pe ei?

— Eşti sigur că ştii drumul? întrebă Kinet, cu ochii la buzele lui.

— Am auzit şi eu ce-a spus trădătorul.

Kinet îşi răsuci scaunul. La lumina stelelor, Jessica văzu lucind în mîna lui laserul. Interiorul cabinei păru să se mai lumineze, pe măsură ce ochii ei se acomodau cu semiobscuritatea, dar chipul desfigurat al surdului rămînea estompat. Jessica încercă pe furiş centura scaunului, constată că nu părea strînsă. Apoi simţi că materialul era mai rugos în porţiunea care-i trecea peste braţul stîng. Îşi dădu imediat seama că în locul acela cureaua era secţionată aproape în întregime! Ar fi putut s-o rupă cu o singură smucitură.

Să ne fi pregătit cineva topterul ca să ne putem salva? se întrebă. *Cine?* Încet, îşi retrase picioarele legate de lîngă picioarele lui Paul.

— Mare păcat să prăpădeşti o mîndreţe de femeie ca asta, spuse brusc Cicatrice. Ai avut vreodat' d-a face cu una de neam mare?

Se întoarse să-l privească pe pilot.

— Nu toate alea din Bene Gesserit îs de neam mare, răspunse pilotul.

— N-or fi, da' arată toate de parcă-ar fi.

Mă vede destul de bine, gîndi Jessica. Îşi săltă picioarele pe perna scaunului şi se ghemui pe-o parte, privindu-l fix pe Cicatrice.

— Frumoasă foc, pe legea mea, spuse Kinet. Îşi trecu limba peste buze. Zău că-i păcat. Se uită la

Czigo.

— Nu cumva te gîndeşti la ce cred eu că te gîndeşti? întrebă pilotul.

— Cine-o să afle? făcu mercenarul. După aia...

Dădu din umeri.

— N-am avut niciodat' d-a face cu cucoane. Cine ştie cînd s-o mai ivi vreo ocazie ca asta...

— Încearcă numai să te atingi de maică-mea! şuieră Paul. Îl fulgeră cu privirea pe surd.

— Hei! rîse pilotul. Căţelandru' a-nceput să Şatre. Noroc că nu poate să muşte.

Jessica gîndi: *Paul articulează notele prea acut. Poate c-o să reuşească totuşi.*

Cei doi mercenari tăcură.

Nenorociţii! gîndi Jessica, privindu-i şi amintindu-şi cuvintele Baronului. *O să-i omoare de cum vor raporta că şi-au îndeplinit misiunea. Baronul nu vrea martori.*

Topterul vira larg deasupra versantului sudic al Scutului şi, pentru o clipă, Jessica zări dedesubt o limbă de nisip luminată de lună.

— Cred c-ajunge, spuse pilotul. Trădătorul zicea să-i lăsăm în nisip, cum trecem de Scut.

Înclină botul aparatului înspre dune, coborî rapid în picaj, apoi redresă aproape de suprafaţa deşertului.

Jessica îl văzu pe Paul începînd respiraţia ritmică a exerciţiului de calmare. Fiul ei îşi închise ochii, apoi îi redeschise. Jessica se uită la el neputincioasă. *Încă nu stăpîneşte Glasul,* gîndi ea. *Dacă dă greş...*

Cu o hurducătură uşoară, topterul atinse nisipul şi Jessica, privind către nord, spre Scut, observă cum dispare în spatele stîncilor un alt topter.

Cineva ne urmăreşte! gîndi. *Cine?* Apoi: *Cei pe care Baronul i-a pus să-i supravegheze pe aceştia doi. Iar supraveghetorii sînt şi ei supravegheaţi la rîndul lor. De alţii.*

Czigo opri motoarele aripilor. Se făcu linişte.

Jessica îşi întoarse capul. Prin parbrizul din spatele surdului, văzu geana plăpîndă de lumină a răsăritului celei de-a doua luni, creasta acoperită parcă de chiciură a unei înălţimi stîncoase, cu terase tăiate de vînt şi de nisip.

Paul îşi drese glasul.

— Ei, Kinet? făcu pilotul.

— Ştiu şi eu ce să zic, Czigo?

Czigo se întoarse, spuse:

— Ah... ia priveşte!

Îşi întinse mîna spre rochia Jessicăi.

— Scoate-i căluşul! porunci Paul.

Jessica simţi cuvintele retezînd aerul. Tonul, timbrul fuseseră excelente — imperative, tăioase. Doar nota ar fi trebuit să fie o idee mai joasă, deşi chiar şi aşa se încadra destul de bine în spectrul auditiv al mercenarului.

Czigo îşi ridică mîna către fîşia trecută peste gura Jessicăi, trase de nodul de la spate.

— Ia mîna! strigă Kinet.

— Mai tacă-ţi fleanca! se răsti Czigo. E legată.

Desfăcu nodul şi fîşia de pînză căzu. Omul o privi pe Jessica cu ochi strălucitori.

Kinet îl prinse de braţ.

— Ascultă Czigo, ce te-a...

Jessica îşi smuci capul, scuipă căluşul. Îşi acordă glasul pe un ton catifelat, insinuant:

— Domnilor! Nu-i nevoie să *vă bateţi* pentru mine.

Şi în acelaşi timp se răsuci unduios către Kinet.

Îi văzu pe amîndoi. Încordîndu-se, ştiu că în clipa aceea erau convinşi că *trebuie* să se bată pentru ea. Nu mai aveau nevoie de alte motive. În minţile lor, *se băteau* deja pentru ea.

Jessica îşi înălţă capul în lumina instrumentelor, ca să fie sigură că surdul poate să-i vadă buzele, spuse:

— Nu trebuie să vă certaţi.

Cei doi se depărtară şi mai mult unul de celălalt, se priviră pieziş.

— Merită vreo femeie să te baţi pentru ea? urmă Jessica.

Dar chiar cuvintele ei, prezenţa ei, constituiau un îndemn irezistibil.

Paul îşi strînse buzele, silindu-se să nu facă vreun zgomot. Avusese un singur prilej de a-şi folosi Glasul şi reuşise. Acum însă... totul depindea de mama sa, a cărei experienţă o întrecea cu mult pe a lui.

— Mda, făcu surdul. N-are rost să ne batem pentru...

Mîna lui fulgeră către gîtul pilotului. Lovitura fu întîmpinată de o scînteiere metalică ce izbi simultan braţul şi pieptul lui Kinet.

Surdul horcăi, căzu moale pe spate, oprindu-se cu capul în uşa de pe partea lui.

— Credea c-are de-a face c-un ageamiu, mormăi Czigo.

Îşi retrase mîna, dînd la iveală pumnalul. Lama sclipi în lumina lunii.

— Şi-acum căţelandrul, mîrîi el şi se aplecă spre Paul.

— Nu-i nevoie, murmură Jessica.

Czigo şovăi.

— N-ai prefera să cooperez? întrebă Jessica. Lasă-i băiatului o şansă.

Îşi strîmbă colţul gurii într-un surîs trist, după care adăugă:

— Cîtă şansă ar putea avea în nisipul de afară... Oferă-i asta şi... (zîmbi)... n-o să-ţi pară rău.

Czigo se uită în stînga, în dreapta, apoi din nou la Jessica.

— Am auzit destule grozăvii despre pustiul ăsta, zise. Cuţitul ar putea fi o moarte mai blîndă pentru puşti.

— Îţi cer prea mult? pledă Jessica.

— Vrei să mă tragi pe sfoară, bolborosi Czigo.

— Nu vreau să-mi văd fiul murind, replică Jessica. Asta înseamnă că vreau să te trag pe sfoară?

Czigo se dădu înapoi, apăsă cu cotul pe clanţa uşii. Apoi îşi înfipse degetele în tunica lui Paul, îl trase peste scaun, spre cadrul uşii deschise şi îşi pregăti cuţitul.

— Ce-ai să faci, potaie, dacă-ţi tai funia?

— O să fugă spre Stîncile din faţă, spuse Jessica.

— Aşa o să faci, potaie?

Paul răspunse cu voce surdă.

— Da.

Lama coborî, reteză frînghia care-i lega picioarele. Paul simţi mîna înfiptă în ceafa sa, împingîndu-l în jos, către nisip. Se prefăcu că se împiedică de cadrul uşii, se răsuci brusc, ca şi cînd ar fi vrut să-şi regăsească echilibrul, şi lovi năprasnic cu piciorul drept.

Talpa ţinti cu o precizie care spunea multe despre anii îndelungaţi de antrenament — de parcă singurul scop al antrenamentelor fusese clipa aceasta. Aproape fiecare muşchi din trupul lui contribui la plasarea loviturii. Vîrful piciorului izbi abdomenul lui Czigo exact sub stern, talpa ţîşni în sus cu o putere înspăimîntătoare, peste ficat şi prin diafragmă, strivind ventricolul drept al inimii.

Cu un singur urlet gîtuit, mercenarul se răsturnă pe spate, de-a curmezişul scaunelor. Paul, cu mîinile imobilizate, se prăbuşi în nisip, chircindu-şi trupul pentru a amortiza căderea, aterizînd şi revenind pe picioare într-o mişcare neîntreruptă. Se căţără apoi în cabină, găsi cuţitul şi îl ţinu în dinţi pînă ce mama sa îşi tăie legăturile. Apoi Jessica îi eliberă mîinile.

— Trebuia să mă laşi pe mine, rosti ea. L-aş fi determinat să-mi taie frînghiile. Ai riscat prosteşte.

— Poziţia era bună şi am fructificat-o, replică el.

Jessica auzi controlul ferm din vocea lui, spuse:

— Pe plafonul cabinei e gravat semnul Casei lui Yueh.

Paul privi în sus, văzu simbolul spiralat.

— Să ieşim şi să inspectăm aparatul, spuse ea. Sub scaunul pilotului e un balot. L-am simţit de cum ne-au împins înăuntru.

— O bombă?

— Nu cred... E ceva ciudat în toată povestea asta.

Paul sări pe nisip şi Jessica îl urmă. Apoi se întoarse şi-şi vîrî mîinile sub scaunul din faţă. Picioarele lui Czigo atîrnau ţepene într-o parte. Jessica trase pachetul afară. Pînza era umedă. O udase sîngele pilotului.

Risipă de umezeală, gîndi ea. Apoi, surprinsă, îşi dădu seama că gîndise exact aşa cum gîndeau arrakienii.

Paul privi în jur, văzu ecartamentul stîncos care răsărea din deşert, ca o plajă ce se înalţă din mare — o faleză cu palisade săpate de vînt. Se întoarse în momentul în care mama sa scotea balotul din topter: o văzu ridicîndu-şi brusc capul, privind încordată peste crestele dunelor, spre Scutul de Piatră. Se uită în aceeaşi direcţie. Un alt topter venea drept spre ei. Înţelese că nu vor avea timp să ascundă cadavrele mercenarilor şi să se salveze.

— Fugi, Paul! ţipă Jessica. Sînt Harkonneni!

Arrakisul te învaţă atitudinea cuţitului — să retezi ceea ce nu-i întreg şi să spui: "Acum este întreg, pentru că sfîrşeşte aici".

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

UN OM ÎN UNIFORMĂ Harkonnen apăru brusc la capătul coridorului. Îşi aţinti privirea asupra lui Yueh. Părea să fi înregistrat dintr-o singură aruncătură de ochi cadavrul lui Mapes, trupul întins pe pardoseală al Ducelui şi prezenţa lui Yueh pe culoar. Omul ţinea în mîna dreaptă un laser. Întreaga sa fiinţă emana un aer de brutalitate, duritate şi vigilenţă. Yueh se înfioră.

Sardaukar, gîndi el*. Bashar, după înfăţişare. Probabil vreunul dintre oamenii de încredere ai Împăratului, trimis spre a supraveghea totul îndeaproape. Oricare le-ar fi uniforma, îi recunoşti dintr-o mie.*

— Eşti Yueh, rosti omul.

Se uită lung la inelul Şcolii Suk, care strîngea părul medicului, apoi la diamantul tatuat pe frunte, întîlni în sfîrşit privirea lui Yueh.

— Yueh, încuviinţă doctorul.

— Poţi fi liniştit, Yueh, zise omul. După ce ai neutralizat scuturile clădirii am intrat fără nici o dificultate. Aici sîntem stăpîni pe situaţie. Ăsta-i Ducele?

— Ducele.

— Mort?

— Inconştient. V-aş sfătui să-l legaţi.

— Tot tu i-ai aranjat şi pe ceilalţi? Arătă cu capul peste umăr.

— Din nefericire, murmură Yueh.

— Din nefericire! rosti batjocoritor sardaukarul.

Se apropie, se uită la Leto.

— Va să zică ăsta-i marele Duce Roşu...

Dacă aş mai fi avut vreo îndoială asupra identităţii acestui om, s-ar fi spulberat acum, gîndi Yueh. *Numai Împăratul îi numeşte pe Atreizi, Ducii Roşii.*

Sardaukarul se aplecă, smulse blazonul cu şoimul roşu de pe uniforma lui Leto.

— O mică amintire, spuse el. Unde-i inelul cu sigiliul ducal?

— Nu-l are la el, răspunse Yueh.

— Văd şi eu că nu-l are! se răsti sardaukarul.

Yueh înţepeni, înghiţi în sec. *Dacă mă iau la întrebări, dacă aduc o Dreptvorbitoare, vor afla de inel, de topterul pe care l-am pregătit... Totul se va duce de rîpă.*

— Ducele îşi trimitea uneori inelul cu cîte un curier drept dovadă că ordinul transmis venea direct de la el, se grăbi să explice.

— Afurisită încredere mai avea în curieri, mormăi sardaukarul.

— N-aveţi de gînd să-l legaţi? căută Yueh să schimbe subiectul.

— Cît timp o să rămînă aşa?

— Vreo două ore. N-am putut să-i dozez drogul la fel de precis cum l-am dozat pentru femeie şi pentru băiat.

Sardaukarul îl lovi pe Duce cu vîrful piciorului.

— De ăsta n-aveam de ce ne teme, nici dac-ar fi fost treaz. Cînd îşi vor reveni ceilalţi doi?

— Peste zece minute.

— Aşa iute?

— Mi s-a spus că Baronul va sosi imediat după oamenii săi.

— Va sosi. Du-te şi aşteaptă afară, Yueh. Îl fulgeră cu privirea. Hai, şterge-o!

Yueh se uită la trupul lui Leto.

— Ce-o să se întîmple cu...

— Va fi predat Baronului, legat fedeleş şi gata de pus la proţap.

Sardaukarul privi din nou diamantul tatuat pe fruntea lui Yueh.

— Eşti cunoscut; o să poţi trece nestingherit. Hai, trădătorule, acum n-am timp de palavre. Îi aud venind pe ceilalţi.

"Trădătorule", gîndi Yueh. Îşi plecă privirea, trecu repede pe lîngă sardaukar, ştiind că celălalt anticipase, inconştient, numele sub care istoria avea să-şi amintească de el: *Yueh, trădătorul.*

Pe drumul către uşa de la intrare trecu pe lîngă mai multe cadavre şi le privi cu coada ochiului, îngrozindu-se la gîndul că s-ar putea să recunoască printre ele trupul lui Paul sau al Jessicăi. Dar nu erau decît soldaţi din Corpul de Gardă al Ducelui sau mercenari în uniformă Harkonnen.

Cînd ieşi în faţa casei, noaptea era luminată de flăcări. Curmalii de pe marginea drumului fuseseră incendiaţi ca să lumineze clădirea. Fumul substanţelor incendiare se ridica în vălătuci negri printre flăcările roşietice. Santinelele Harkonnen care se puseseră în gardă în clipa cînd apăruse în prag, se apropiară bănuitoare, îl examinară.

— E trădătorul, zise unul dintre mercenari.

— Stai pe-aproape, spuse altul. Baronul o să vrea să-ţi vorbească. *Trebuie să ajung la topter,* gîndi Yueh. *Trebuie să ascund sigiliul ca să-l poată găsi Paul.* Apoi îl străfulgeră spaima: *Dacă Idaho mă suspectează sau dacă-şi pierde răbdarea... dacă nu aşteaptă şi nu se duce exact acolo unde i-am*

spus... Jessica şi Paul nu vor reuşi să scape masacrului. Nu voi avea parte nici măcar de această infimă consolare ca să-mi despovărez conştiinţa.

Un mercenar îl împinse brutal şi spuse:

— Aşteaptă mai încolo! Nu sta-n drum.

Brusc, Yueh se simţi pierdut în acest loc al dezastrului; îşi dădu seama că nu va fi cruţat, că nu-i va fi nimănui milă de el. *Idaho nu trebuie să dea greş!*

Un alt mercenar se lovi de el, se răsti:

— Dă-te la o parte, n-auzi!

Pînă şi ei! gîndi Yueh. *Au profitat de mine, dar acum mă dispreţuiesc.* Se simţi tras, împins. Îşi îndreptă spatele, îşi regăsi o fărîmă din vechea demnitate.

— Să aştepţi pînă te cheamă Baronul! îi porunci un ofiţer.

Yueh dădu din cap, se îndepărtă cu paşi măsuraţi prin faţa casei, dădu colţul, se cufundă în întunericul netulburat de flăcările palmierilor incendiaţi. Apoi, brusc, cu fiecare pas trădîndu-i neliniştea, se îndreptă spre curtea interioară din spatele serei, unde aştepta ornitopterul pe care îl aduseseră pentru Paul şi mama sa.

În faţa uşii de serviciu deschise, zări o santinelă. Mercenarul stătea cu spatele spre curte, urmărind activitatea din interiorul puternic luminat, de unde răzbătea larma oamenilor care percheziţionau încăperile.

Cît de siguri erau!

Yueh se furişă în întuneric, dădu ocol topterului, deschise uşa de pe partea opusă clădirii. Găsi pe dibuite fremkitul pe care îl ascunsese sub scaunul din faţă, ridică clapa unui buzunar, vîrî înăuntru sigiliul ducal. Simţi foşnetul hîrtiei de mirodenie — biletul pe cere-i scrisese — îndesă inelul între foile de hîrtie. Îşi scoase mîna, trase clapa la loc.

Închise fără zgomot uşa topterului, se întoarse cu paşi de felină pînă la colţul casei şi se îndreptă repede spre faţadă.

Am reuşit, îşi spuse.

Păşi din nou în lumina sălbatică a incendiului. Îşi strînse pelerina în jurul trupului, privi flăcările. *În curînd voi şti. În curînd voi da ochii cu Baronul şi voi şti. Iar Baronul... Baronul va da de-un mic dinte.*

Legenda spune că în clipa morţii Ducelui Leto Atreides, un meteor a traversat cerul deasupra castelului său strămoşesc de pe Caladan.

Fragment din **Introducere la "Istoria copilului Muad'Dib"** *de prinţesa Irulan.*

BARONUL VLADIMIR HARKONNEN stătea în faţa unuia dintre hublourile fregatei în care-şi instalase postul de comandă. Afară, noaptea Arrakisului era sfîşiată de flăcări. Baronul privea lanţul îndepărtat al Scutului de Piatră, unde făcea ravagii arma lui secretă.

Artileria.

Tunurile pisau grotele în care luptătorii Ducelui se retrăseseră ca într-o ultimă tranşee. Muşcături precise şi nemiloase, avalanşe de pietre şi praf în lumina fulgerelor portocalii... Oamenii Ducelui erau îngropaţi de vii, prinşi ca nişte animale în vizuinile lor, sortiţi să moară de foame.

Baronul simţea furia bombardamentului — un bubuit ca de tobă, răzbătînd pînă la el prin învelişul metalic al navei: *brruum... brruum. Apoi: BRRUUM... brruum!*

Cui i-ar fi trecut prin cap să reînvie artileria în era scuturilor defensive? Gîndul i se răsfrînse ca un chicot în minte. *Dar era de aşteptat ca oamenii Ducelui să se refugieze în grote. Împăratul va aprecia, desigur, înţelepciunea cu care am procedat ca să cruţ forţele noastre unite.*

Ajustă una din micile suspensii care îi protejau trupul obez de atracţia neiertătoare a gravitaţiei. Un zîmbet i se întinse pe buze, pliindu-i obrajii.

Păcat de soldaţii Ducelui, gîndi. Zîmbetul i se accentuă — un zîmbet mulţumit, satisfăcut. *În cazul de faţă, mila înseamnă cruzime!* Dădu aprobator din cap. Eşecul era, prin definiţie, demn de dispreţ. Universul întreg se afla la îndemîna celui care ştia să ia hotărîrile corespunzătoare. Iepurii şovăitori trebuiau scoşi la iveală, goniţi în vizuini. Altminteri, cum să-i supraveghezi şi să-i creşti? Îşi imagină propriii lui mercenari ca pe nişte albine hărţuind şi gonind o mînă de iepuri. Şi gîndi; *Ce dulce e zumzetul vieţii, cînd ai destule albine care robotesc pentru tine!*

În spatele lui se deschise o uşă. Baronul examină imaginea reflectată pe fondul de întuneric al geamului.

Îl văzu intrînd pe Piter de Vries, urmat de Umman Kudu, căpitanul gărzii personale a Baronului. Prin uşa deschisă către culoar, zări — pentru o clipă — chipurile de ovină ale soldaţilor din gardă,

expresiile placide şi supuse pe care le arborau întotdeauna în prezenţa lui.

Baronul se întoarse.

Piter îşi duse un deget la zulufii de pe frunte, schiţînd obişnuitul său salut zeflemitor.

— Veşti bune, Domnia-Ta. Sardaukarii l-au adus pe Duce.

— Bine că l-au adus! mugi Baronul.

Scrută masca sumbră de răutate de pe chipul efeminat al mentatului. Şi ochii: fantele adumbrite, albastru-în-albastru.

Trebuie neapărat să mă descotorosesc de el, gîndi Baronul. *În curînd n-o să-mi mai fie de nici un folos; ba, dimpotrivă, va deveni un pericol real pentru persoana mea. Dar mai întîi trebuie să-şi atragă ura Arrakisului. Numai aşa arrakienii îl vor întîmpina pe scumpul meu Feyd-Rautha ca pe un mîntuitor.*

Ochii Baronului se îndreptară spre căpitanul gărzii, Umman Kudu. Maxilarele ca nişte foarfeci, cu muşchii întinşi, încordaţi... Bărbia ca un călcîi de cizmă... Un om de încredere, ale cărui vicii ii erau cunoscute.

— În primul rînd, unde-i trădătorul care mi l-a predat pe Duce? întrebă Baronul. Trebuie să-i dau trădătorului răsplata.

Piter se răsuci pe un călcîi, făcu semn santinelei de la uşă.

Dincolo, pe culoar, se contura o umbră neagră.. Yueh trecu pragul uşii. Se mişca ţeapăn, nefiresc. Mustaţa îi atîrna moale de-o parte, şi de cealaltă a buzelor purpurii. Numai ochii lui bătrîni erau vioi, atenţi.

Yueh făcu trei paşi, se opri la semnul lui Piter, rămase imobil, cu privirea aţintită asupra Baronului.

— Ahhh, doctorul Yueh!

— Domnia-Ta, Harkonnen.

— Aud că ni l-ai predat pe Duce.

— Jumătatea care-mi revenea conform tîrgului încheiat, Domnia-Ta.

Baronul se uită la Piter.

Piter dădu din cap.

Privirea Baronului reveni la Yueh.

— Ah, tîrgul, zici. Iar eu...

Se opri, apoi scuipă cuvintele:

— Eu ce-aveam de făcut în schimb?

— Ştii bine ce, Domnia-Ta.

Şi abia în clipa aceea, cînd auzi liniştea desăvîrşită a cronometrelor din mintea sa, Yueh îşi îngădui să gîndească. Sesizase semnele infime din gesturile şi cuvintele Baronului. Wanna murise... Nu-i mai puteau face nici un rău. De n-ar fi fost aşa, l-ar mai fi ţinut încă în şah pe vulnerabilul medic. Dar purtarea Baronului demonstra că nu mai era cazul. Jocul luase sfîrşit.

— Zău? făcu Baronul.

— Mi-ai promis c-o vei cruţa pe Wanna mea de chinuri.

Baronul dădu din cap.

— A, da! Acum mi-aduc aminte. Exact. Aşa ţi-am promis. Aşa am reuşit să frîngem Condiţionarea Imperială. Nu suportai gîndul că vrăjitoarea ta Bene Gesserit s-ar putea zvîrcoli în amplificatoarele de durere ale lui Piter. Ei bine... Baronul Vladimir Harkonnen îşi ţine promisiunile. Ţi-am spus c-o voi cruţa de chinuri şi că-ţi voi îngădui să mergi la ea. Aşa să fie!

Îi făcu semn lui Piter.

Ochii albaştri ai mentatului căpătară o lucire sticloasă. Se mişcă fără veste, scurt, fluid. Ca o pisică. Pumnalul din mîna lui căzu ca o gheară, se înfipse în spatele lui Yueh.

Bătrînul împietri. Continuă să-l privească fix pe Baron.

— Du-te la ea! scuipă Baronul.

Yueh rămase în picioare, clătinîndu-se ţeapăn. Buzele i se mişcară cu grijă, glasul său rosti desluşit, într-o cadenţă stranie:

— Crezi... că... m-ai... în... vins. Crezi... că... nu... am... ştiut... ce... am... să... capăt... pentru... Wanna... mea.

Căzu. Fără să se încovoaie. Fără să se prăbuşească. Drept. Ca un copac retezat.

— Du-te la ea, repetă Baronul.

Dar cuvintele sunară ca un ecou stins,

Yueh reuşise să-i strecoare în suflet neliniştea. Îşi răsuci brusc capul spre Piter, îi privi cum îşi ştergea lama cu o cîrpă, observă expresia cleioasă de satisfacţie a ochilor săi albaştri.

Va să zică aşa ucide cu mîna lui, gîndi Baronul. *E bine de ştiut.*

— Ni l-a predat, într-adevăr, pe Duce? întrebă.

— Bineînţeles, Domnia-Ta.

— Atunci, aduceţi-l înăuntru.

Piter îi aruncă o privire căpitanului gărzii, care dispăru să execute ordinul.

Baronul se uită la Yueh. Căzuse ca un stejar, nu ca un om din carne şi oase.

— N-am avut niciodată încredere în trădători, mormăi ca pentru sine. Nici chiar în trădătorii pe care i-am creat eu.

Privi prin hubloul acoperit de giulgiul nopţii. Ştiu că bezna mută de afară era acum a lui. Dinspre grotele Scutului nu mai răsunau salvele de artilerie; vizuinile-capcane fuseseră astupate. Şi, în momentul acela, mintea Baronului nu putu să conceapă ceva mai frumos decît acest gigantic gol negru. Poate doar... dac-ar fi fost puţin alb în negrul acesta. Alb lucios pe negru. Alb de porţelan.

Dar sentimentul de îndoială îl împunse din nou.

Ce vroise să spună nătărăul ăla bătrîn? Normal, ştiuse probabil ia ce trebuia să se aştepte pînă la urmă. Dar chestia cealaltă... *"Crezi că m-ai învins".*

Ce vroise să spună?

În uşă se ivi Ducele Leto Atreides. Braţele îi erau prinse în lanţuri, trăsăturile vultureşti ale feţei, năclăite de praf. Cineva îi smulsese blazonul din piept, sfîşiindu-i uniforma. În jurul mijlocului, îi atîrnau găicile rupte cînd i se luase centura scutului. Privirea ochilor săi era sticloasă, anormală.

— Aaaaa, făcu Baronul.

Şovăi, trase aer în piept. Îşi dădu seama că vorbise prea tare. Clipa aceasta, clipa mult aşteptată, îşi pierduse din savoare.

Blestemat fie afurisitul de doctor în vecii vecilor!

— Mi se pare că bietul Duce e cam drogat spuse Piter. Aşa ni l-a prins în laţ Yueh. Se întoarse către Duce: Nu-i aşa că eşti drogat, dragă Duce?

Vocea venea de departe. Leto îşi simţea lanţurile, durerea din muşchi, buzele crăpate, dogoarea din obraji, gustul uscat al setei care-i zgîria cerul gurii. Dar sunetele erau înfundate, acoperite cu o pătură de lînă. Iar prin pătură nu desluşea decît nişte umbre întunecate.

— Ce-i cu femeia şi băiatul, Piter? întrebă Baronul. Încă nici o veste?

Limba lui Piter săgetă pe deasupra buzelor.

— Ai aflat ceva! şuieră Baronul. Ce?

Piter se uită repede la căpitanul gărzii, apoi din nou la Baron.

— Oamenii care au plecat cu ei, Domnia-Ta, au... ăă... au fost găsiţi.

— Şi? Ce-au raportat? A mers totul bine?

— Sînt morţi, Domnia-Ta.

— Fireşte că-s morţi! Pe mine mă interesează ce...

— Au fost găsiţi morţi, Domnia-Ta.

Baronul păli.

— Dar femeia şi băiatul?

— Nici o urmă, Domnia-Ta. Dar a trecut un vierme. A fost văzut în timp ce se cerceta locul. Poate că totul s-a întîmplat aşa cum am dorit... Un accident. Este posibil să...

— Nu mă interesează posibilităţile, Piter. Ce-i cu topterul care lipseşte? Mentatul meu nu avansează nici o ipoteză?

— Sînt sigur că l-a furat unul dintre oamenii Ducelui, Domnia-Ta. Ne-a omorît pilotul şi-a fugit.

— Care din oamenii Ducelui?

— Un profesionist, un as în materie de omoruri, Domnia-Ta. Poate Hawat, sau Halleck ăla. Posibil să fi fost Idaho. Sau vreunul din locotenenţii mai importanţi.

— Posibilităţi, mîrîi Baronul.

Se uită din nou la prizonier. Ducele se clătina, ameţit de drog.

— Sîntem stăpîni pe situaţie, Domnia-Ta, rosti Piter.

— Nu-i adevărat! Unde-i idiotul ăla de planetolog? Unde e... Kynes?

— Am aflat unde l-am putea găsi şi am trimis după el, Domnia-Ta.

— Nu-mi place cum ne-ajută slujitorul Împăratului, mîrîi Baronul.

Cuvintele continuau să răzbată ca printr-o pătură de lînă, dar unele din ele se înfipseră ca nişte ace incandescente în mintea lui Leto. *Femeia şi băiatul... nici o urmă.* Paul şi Jessica scăpaseră. Iar despre soarta lui Hawat, Halleck, Idaho, nu se ştia nimic. Încă nu era totul pierdut.

— Unde-i inelul cu sigiliul ducal? se răsti Baronul. Văd că nu-l are pe deget.

— Sardaukarii spun că nu-l avea nici cînd l-au găsit ei, Domnia-Ta, răspunse căpitanul gărzii.

— L-ai omorît prea devreme pe doctor, Piter, zise Baronul. A fost o greşeală. Ar fi trebuit să-mi atragi atenţia. Ai acţionat prea pripit pentru ca acţiunea noastră să reuşească perfect. Se încruntă: Posibilităţi!

Gîndul se învîrtea în cerc în mintea lui Leto: *Paul şi Jessica au scăpat!* Şi mai era ceva. În memoria lui. O învoială. Aproape că şi-o amintea...

Dintele!

Îşi aminti şi alte amănunte: *Un gaz otrăvitor într-un dinte fals.*

Cineva îi spusese să nu uite dintele. Dintele era în gura lui. Îl pipăi cu vîrful limbii. Nu trebuia decît

să muşte cu putere din el.

Încă nu!

Acel cineva îi spusese să aştepte pînă va fi aproape de Baron. Cine îi spusese toate astea? Nu-şi amintea.

— Gît va mai dura efectul drogului? întrebă, nervos, Baronul.

— Probabil încă vreo oră, Domnia-Ta.

— Probabil, scrîşni Baronul.

Se întoarse la hublou, la noapte.

— Mi-e foame, mugi.

Umbra aceea ceţoasă şi cenuşie e Baronul, gîndi Leto. Umbra dansa de colo-colo, legănîndu-se odată cu balansul încăperii. Iar încăperea începu deodată să se dilate şi să se contracte. Era cînd luminoasă, cînd întunecată. Apoi pieri, înghiţită de beznă.

Timpul deveni pentru Duce o succesiune de niveluri. Plutea printre ele, traversîndu-le unul după altul. *Trebuie să aştept.*

O masă. Leto văzu limpede masa. Şi de partea cealaltă a ei, un bărbat masiv, obez, avînd dinainte rămăşiţele unei cine bogate. Leto constată că şedea pe un scaun, în faţa bărbatului obez. Simţi lanţurile, curelele care îi imobilizau în scaun trupul străbătut de furnicături. Îşi dădu seama că trecuse o bucată de timp, dar nu ştiu cît.

— Mi se pare că-şi revine, Baroane.

O voce mieroasă: Piter.

Un muget de bas: Baronul.

Leto începu să desluşească din ce în ce mai clar decorul încăperii. Scaunul de sub el căpătă consistenţă, legăturile începură să-l strîngă.

Acum îl vedea bine pe Baron. Îi privi mişcările mîinilor. Atingeri brutale... Marginea unei farfurii, coada unei linguri, un deget scărpinînd o cută a fălcii.

Leto urmărea fascinat mişcările mîinilor.

— Mă auzi, Duce Leto, spuse Baronul. Ştiu că mă auzi. Vrem să aflăm de la tine unde ţi-s concubina şi odrasla cu care-ai înnrednicit-o.

Leto nu făcu nici o mişcare, dar cuvintele îi aduseră un calm binefăcător. *E adevărat deci. Paul şi Jessica le-au scăpat.*

— Să ştii că nu ne arde de joacă, mugi Baronul. Sper că-ţi dai seama.

Se aplecă spre Leto, îi scrută chipul. Îl irita faptul că nu putea să trateze afacerea asta între patru ochi, numai cu Ducele. Înfruntarea, de faţă cu martori, a doi nobili aflaţi la ananghie, crea un precedent neplăcut.

Leto simţi că prinde iarăşi puteri. Şi, deodată, în memoria lui se ivi, asemenea unei turle pe întinsul Cîmpiei, amintirea dintelui fals... Capsula disimulată sub formă de nerv din interiorul dintelui... Gazul otrăvitor... Îşi aminti şi cine îi vîrîse în gură arma ucigătoare.

Yueh.

În minte îi mai plutea, ca un abur, amintirea înceţoşată de drog a unui trup tîrît pe lîngă el, chiar aici, în încăperea aceasta. Cadavrul lui Yueh!

— Auzi zgomotul ăsta, Duce Leto? întrebă Baronul.

Leto trase cu urechea, desluşi un orăcăit ca de broască... Geamătul înfundat al unui om schingiuit.

— Am prins un om de-al tău, deghizat în fremen, zise Baronul. L-am dibuit destul de uşor: ochii, mă-nţelegi. Se încăpăţînează să susţină că a fost trimis printre fremeni ca să-i spioneze. Dar am trăit şi eu o bucăţică de vreme pe planeta asta, dragă vere. Nimeni nu se-ndeletniceşte cu spionarea zdrenţăroşilor din deşert. Ia zi, le-ai cumpărat sprijinul? Ţi-ai trimis femeia şi fiul la ei?

Leto simţi în piept contracţia fricii. *Dacă Yueh i-a trimis la fremeni... vor continua să-i vîneze pînă ce vor da de ei.*

— Hai odată, îl zori Baronul. N-avem timp de pierdut şi tortura-i o metodă rapidă. Te rog, dragul meu Duce, nu mă sili să recurg la asta. Îşi ridică ochii spre Piter, care stătea lîngă Leto şi adăugă: Piter nu şi-a adus toate sculele, dar sînt sigur că ştie să improvizeze.

— Improvizaţia e uneori mai indicată, Baroane.

Vocea asta mieroasă, insinuantă! gîndi Leto. O auzise chiar în urechea lui.

— Sînt sigur că ţi-ai făcut un plan în caz de primejdie, spuse Baronul. Unde ţi-s femeia şi băiatul? Se uită la mîna lui Leto. Îţi lipseşte inelul. I l-ai dat băiatului?

Baronul îşi săltă capul, se uită ţintă în ochii lui Leto.

— Nu răspunzi? Mă obligi să fac un lucru pe care nu vreau să-l fac. Piter va folosi metode simple, directe. Sînt de acord că uneori sînt metodele cele mai bune, dar nu-i cazul ca tocmai *tu* să fii supus la asemenea cazne.

— Puţin seu clocotit pe şira spinării, de pildă, sau pe pleoape, interveni Piter. Eventual şi pe alte părţi ale trupului. Este extrem de eficient, mai ales atunci cînd subiectul nu ştie unde va cădea

picătura următoare. E o metodă bună şi chiar estetică, datorită modelului decorativ pe care îl alcătuiesc pustulele purulente ce se formează pe epidermă. Ce părere ai, Baroane?

— Superb, rosti Baronul, dar glasul îi sună mohorît.

Degetele astea! Leto privi mîinile buhăite, bijuteriile scînteietoare de pe degetele groase... mişcările coercitive, brutale.

Sunetele oribile de agonie ce răzbăteau prin uşa din spatele său muşcară din nervii Ducelui. *Cine le-o fi căzut în gheare?* se întrebă. *Idaho?*

— Crede-mă, dragă vere, spuse Baronul. Nu vreau să ajungem la asta.

— Imaginează-ţi curierii nervilor, alergînd înnebuniţi după un ajutor pe care n-au unde să-l găsească, zise Piter. Tortura-i o artă, pe cuvîntul meu!

— Iar tu un artist desăvîrşit, mîrîi Baronul. Şi acum, ai decenţa să taci din gură.

Leto îşi aminti subit versurile pe care le recitase Gurney Halleck cînd văzuse pentru prima dată fotografia Baronului: *"Stăteam pe ţărmul mării şi-am văzut din valuri răsărind o fiară... Deasupra capetelor fiarei am citit numele ei: un nume de ocară".*

— Ne pierdem vremea, Baroane, spuse Piter.

— Poate.

Baronul dădu din cap.

— Ştii bine, dragă Leto, că pînă la urmă tot o să ne spui unde sînt. Nu rezişti nici tu chiar la orice.

Mai că i-aş da dreptate, gîndi Leto. *Dacă n-ar fi dintele... şi faptul că într-adevăr nu ştiu unde sînt.*

Baronul tăie o felie de carne, şi-o vîrî în gură, o mestecă încet, o înghiţi. *Trebuie să încerc altă tactică,* îşi spuse.

— Iată un om exemplar, rosti el. Un om care-a refuzat să se vîndă. Uită-te bine la el, Piter.

Şi gîndi: *Da! Uită-te bine la el. Aici. Omul care crede că nu poate fi cumpărat. Iată-l in faţa mea, prizonierul a unui milion de părticele din el însuşi, vîndute bucăţică cu bucăţică în fiecare secundă din viaţa lui! Dacă l-ai ridica şi l-ai lovi, ar suna a gol. E secătuit! Terminat! Ce mai contează cum va muri?*

Orăcăitul de broască din dosul uşii încetă brusc.

Baronul îşi ridică privirea. În pragul uşii din spatele lui Leto apăru Umman Kudu. Căpitanul gărzii clătină din cap. Nu reuşise să obţină informaţia dorită. Alt eşec! Era timpul să lase de-o parte menajamentele, tocmeala cu dobitocul ăsta de Duce, cu neghiobul ăsta bicisnic care nu era în stare să-şi dea seama ce iad se căsca lîngă el — aproape, aproape de tot; la numai un fir de păr... de nerv...

Gîndul îl linişti, îl făcu să-şi biruie şovăiala în faţa actului de a supune torturii un nobil cu sînge regal. Se imagină deodată în chip de chirurg, efectuînd nesfîrşite disecţii infime cu bisturiul — îndepărtînd măştile neisprăviţilor, scoţînd la iveală infernul de dedesubt.

Nişte iepuri, asta sînt toţi!

Şi cum se îngrozeau cînd vedeau carnivorul!

Leto se uită spre capătul mesei, întrebîndu-se ce-l făcea să aştepte. Dintele putea rezolva totul într-o clipită. Totuşi... Fuseseră multe lucruri bune în viaţa aceasta... Îşi aminti de un zmeu colorat, vibrînd în văzduhul albastru-sidefiu al Caladanului, de rîsul fericit al lui Paul. Şi-şi aminti zorii Arrakisului — straturile policrome ale Scutului de Piatră, culorile pastelate în atmosfera încărcată de praf...

— Cum doreşti, rosti sumbru Baronul.

Îşi trase înapoi scaunul, se ridică sprinten în suspensii. Apoi ezită. Observase o schimbare în atitudinea prizonierului. Ducele inspiră adînc, maxilarele îi rămăseseră o clipă ca paralizate, apoi se strînseră brusc, încleştîndu-se cu un zvîcnet al muşchilor.

I-e frică! gîndi Baronul. *L-am speriat!*

Cuprins de panică la gîndul că Baronul i-ar putea scăpa, Leto muşcă spasmodic pe dintele fals, îl simţi cum se sparge. Îşi deschise gura, suflă vaporii caustici ce i se formaseră pe limbă. Baronul se făcu mic — o mogîldeaţă într-un tunel care se îngusta vertiginos. Leto auzi un sunet gîtuit, chiar ia urechea lui... Cel cu glas mieros: Piter.

L-a ajuns şi pe el!

— Piter? Ce-i?

Vocea de bas venea de departe.

Amintirile prinseră să se învîrtească în mintea lui Leto — vechile bolboroseli de babe ştirbe. Încăperea, masa, Baronul, doi ochi înnebuniţi de groază... ochi albastru-în-albastru... totul se comprimă în jurul său, într-o perfectă simetrie a dezastrului.

Zări un om cu bărbia ca un călcîi de cizmă, un om-jucărie, care se prăbuşea. Omul-jucărie rămase întins, cu nasul turtit, îndoit spre stînga: un metronom stricat, încremenit pe veci la începutul unei bătăi neterminate. Auzi zgomot de veselă răsturnată... departe... ca un vuiet surd. Mintea i se transformă într-un sipet fără fund, înghiţind totul. Tot ce fusese vreodată: fiecare strigăt, fiecare şoaptă, fiecare... linişte.

Un singur gînd îi rămase. Leto îl văzu conturîndu-se ca o lumină informă cu raze negre: *Ziua dă formă cărnii şi carnea dă formă zilei.* Îl copleşi un sentiment de împlinire, pe care ştiu că nu şi-l va mai

putea explica niciodată.

Linişte.

Baronul încremenise, cu umerii lipiţi de uşa secretă — uşa salvatoare, situată în spatele mesei. Cînd o trîntise, de partea cealaltă se aflau numai morţi. Percepu vag cercul protector al gărzilor care-l înconjuraseră. *Am inspirat?* se întrebă. *Mă va ucide şi pe mine ce l-a ucis pe ceilalţi?*

Auzul îi reveni... Şi judecata. Auzi pe cineva dînd ordine — să se aducă măşti de gaze... să se închidă o uşă... să se pună în funcţiune ventilatoare...

Ceilalţi s-au prăbuşit imediat, gîndi. *Eu mai sînt în picioare. Mai respir. Iad fără milă! Era cît pe ce!*

Acum ştia ce se întîmplase. Avusese scutul activat; deşi reglat la intensitate minimă, cîmpul reuşise să încetinească schimbul molecular. Şi se îndepărtase de masă... Asta-i salvase... Asta şi icnetul de spaimă al lui Piter, care îl făcuse pe căpitanul gărzii să se arunce spre Duce... drept în ghearele morţii.

Norocul şi icnetul alarmant al unui muribund îi salvaseră viaţa!

Nu simţea nici cel mai mic sentiment de recunoştinţă faţă de Piter. Idiotul îşi găsise singur moartea. Şi nesocotitul de căpitan la fel! Raportase că a verificat personal pe toţi cei ce aveau să dea ochi cu Baronul! Cum de reuşise Ducele?... Nici un semn de alarmă! Nici măcar spionul de deasupra mesei nu reacţionase... decît cînd era prea tîrziu. Cum fusese cu putinţă?

În fine, acum nu mai contează, gîndi Baronul, din ce în ce mai calm.. *Răspunsul va trebui să-l afle următorul căpitan al gărzii.*

Îşi concentră atenţia la agitaţia de pe culoar — la zgomotele ce veneau de după colţ, dinspre cealaltă uşă ce dădea în camera morţii. Făcu un pas înainte, cercetă feţele slugilor din jur. Oamenii stăteau nemişcaţi, muţi, aşteptîndu-i reacţia.

Se *va-nfuria Baronul?*

Şi Baronul înţelese că nu trecuseră decît cîteva secunde de cînd scăpase din încăperea aceea înfricoşătoare.

Cîţiva soldaţi din gardă îşi ţineau încă armele îndreptate spre uşă. Alţii pîndeau cu ochi turbaţi culoarul gol, întorşi către colţul zgomotos din dreapta.

Un om dădu colţul, cu o mască de gaze bălăngănindu-i-se pe piept, cu ochii aţintiţi la spionii de otrăvuri aliniaţi de-a lungul culoarului, în unghiul pereţilor cu tavanul. Avea părul blond, faţa turtită, ochii verzi. Încreţituri fine îi iradiau din colţurile gurii cu buze groase. Arăta ca o vietate acvatică, rătăcită printre fiinţele de uscat.

Baronul se uită lung la el, îşi aminti numele lui: Nefud. Iakin Nefud. Caporal în gardă. Toxicoman. Nefud era sclavul semutei, combinaţia muzică-drog care acţiona la nivelurile cele mai profunde ale conştiinţei. O informaţie utilă.

Omul se opri în faţa Baronului, salută.

— Culoarul e curat, Domnia-Ta. Eram de gardă afară şi mi-am dat seama că trebuie să fie vorba de un gaz otrăvitor. Ventilatoarele din cabina Domniei-Tale trăgeau aer de pe coridor.

Se uită repede la spionul aflat chiar deasupra Baronului.

— N-a scăpat nimic afară. Oamenii primenesc acum aerul din cabină. Ce poruncеşti?

Baronul recunoscu vocea. Era vocea care dăduse ordinele dinainte. *Are spirit de iniţiativă caporalul ăsta,* gîndi el.

— Cei dinăuntru-s morţi cu toţii? întrebă.

— Da, Domnia-Ta.

Ei, atunci trebuie să mă adaptez situaţiei, gîndi Baronul.

— În primul rînd, spuse, dă-mi voie să te felicit, Nefud. Eşti noul căpitan ai gărzii mele. Şi sper că vei şti să tragi învăţămintele necesare din soarta de care a avut parte predecesorul tău.

Baronul urmări transformarea de pe chipul proaspătului avansat. Omul înţelesese că nu va mai duce niciodată lipsă de semuta.

Nefud dădu din cap.

— Domnia-Ta, fii sigur că mă voi devota cu trup şi suflet siguranţei Domniei-Tale.

— Bine. Şi-acum la treabă! Bănuiesc că Ducele avea ceva în gură. Trebuie să afli ce a fost acel ceva, cum a fost folosit, cine l-a ajutat pe duce. Vei lua toate măsurile de precauţie...

Se întrerupse, căci auzise larmă în spatele său. Se întoarse spre capătul culoarului. Gărzile de la uşa liftului ce făcea legătura cu nivelurile inferioare ale fregatei încercau să aţină calea unui masiv colonel-bashar, care ieşise chiar atunci din cabina ascensorului.

— Jos labele de pe mine, adunătură de hoitari! tună ofiţerul, împingînd în lături santinelele.

Ah! Un sardaukar, gîndi Baronul.

Colonelul-bashar se îndreptă cu paşi hotărîţi către Baron, care-şi îngustă ochii, cuprins de nelinişte. Ofiţerii sardaukari îi provocau întotdeauna îngrijorare. Arătau cu toţii de parc-ar fi fost înrudiţi cu Ducele... cu răposatul Duce. Şi ce maniere adoptau faţă de Baron!

Colonelul-bashar se proţăpi la o jumătate de pas în faţa Baronului, cu mîinile în şolduri. Santinelele

se bulucirã în spatele lui, foindu-se nehotãrîte.

Baronul observã omiterea deliberatã a salutului, dispreţul din ţinuta sardaukarului şi neliniştea sa spori. Împãratul nu trimisese decît o singurã legiune — douã brigãzi, ca sã acorde sprijin legiunilor Harkonnen, dar Baronul nu-şi fãcea iluzii. Aceastã unicã legiune era perfect capabilã sã se întoarcã împotriva Harkonnenilor şi sã-i nimicească.

— Sã le porunceşti oamenilor dumitale sã nu mai îndrãznească sã-mi stea-n drum, Baroane, mîrîi sardaukarul. Soldaţii mei ţi l-au adus pe Ducele Atreides înainte de a apuca, sã discut cu dumneata soarta lui. Vreau sã stãm de vorbã.

Trebuie sã-mi pãstrez prestanţa in faţa oamenilor mei, gîndi Baronul.

— Despre ce, mã rog? fãcu el.

Fraza sunase rece şi controlatã. Baronul se simţi mîndru de felul în care o pronunţase.

— Împãratul m-a însãrcinat sã am grijã ca regalul sãu vãr sã moarã repede, fãrã suferinţã, spuse colonelul-bashar.

— Aşa mi-a poruncit şi mie Împãratul, minţi Baronul. Credeai cã aş cuteza sã nesocotesc ordinul?

— Sînt dator sã raportez Împãratului ceea ce vãd cu ochii mei, insistã sardaukarul.

— Ducele a şi murit, se rãsti Baronul şi fãcu un gest cu mîna, arãtîndu-i ofiţerului cã poate pleca.

Colonelul-bashar nu se clinti din loc. Îl privi fix pe Baron. Expresia feţei sale rãmase neschimbatã. Pãrea sã nu fi observat gestul Baronului.

— Cum a murit? mîrîi el.

La toţi dracii! gîndi Baronul. *Întinde prea mult coarda.*

— S-a sinucis, dacã eşti chiar aşa de curios, rãspunse. S-a otrãvit.

— Vreau sã-i vãd cadavrul. Acum,

Baronul îşi ridicã privirea spre tavan, prefãcîndu-se exasperat, în timp ce gîndurile îi goneau nebuneşte. *Blestem! Sardaukarul ãsta cu ochi de uliu o sã vadã cabina înainte de-a apuca sã schimbãm decorul!*

— Acum, mîrîi din nou ofiţerul. Vreau sã-l vãd cu ochii mei.

Baronul îşi dãdu seama cã nu-l va putea împiedica. Sardaukarul va vedea totul. Va afla cã Ducele omorîse doi oameni de-ai Baronului... cã Baronul însuşi scãpase, probabil, ca prin urechile acului. Dovezile erau evidente: pe masã, rãmãşiţele cinei... iar de partea cealaltã a mesei, cadavrele Ducelui şi ale victimelor sale.

N-avea ce face.

— Nu încercã sã mã împiedici, mormãi, ameninţãtor, colonelul-bashar.

— Nu te împiedicã nimeni, replicã Baronul şi-şi aţinti privirea în ochii de obsidian ai sardaukarului. N-am nimic de ascuns faţã de Împãratul meu.

Îi fãcu semn lui Nefud.

— Aratã-i colonelului-bashar cabina. Condu-l la uşa unde-ai stat de pazã, Nefud.

— Pe-aici, Domnule, rosti Nefud.

Cu paşi mãsuraţi, insolenţi, sardaukarul îl ocoli pe Baron, trecu înainte plimbîndu-şi umerii pe sub nasurile gãrzilor.

Insuportabil! gîndi Baronul. *Acum Împãratul o sã afle tot ce s-a întîmplat. Şi va considera incidentul ca pe un semn de slãbiciune.*

Iar gîndul cã şi Împãratul, şi sardaukarul sãu dispreţuiau deopotrivã slãbiciunea era o adevãratã tortură. Baronul începu sã-şi roadã buza de jos, încercînd sã se consoleze cu faptul cã, cel puţin, Împãratul n-avea sã afle şi despre raidul Atreizilor pe Giedi Prim — despre distrugerea silozurilor de mirodenie de pe planeta de baştinã a Harkonnenilor.

Blestem pe capul ticãlosului de Duce!

Baronul urmãri cu privirea siluetele celor doi oameni — arogantul sardaukar şi îndesatul, capabilul Nefud.

Trebuie sã mã adaptez situaţiei, gîndi iarãşi Baronul. *Va trebui sã dau din nou afurisita asta de planetã pe mîna lui Rabban. Şi de data asta... fãrã restricţii. Va trebui sã plãtesc cu sînge Harkonnen ca sã aduc Arrakisul în situaţia în care sã-l accepte pe Feyd-Rautha. Blestematul de Piter! Şi-a gãsit sã crape înainte de a apuca sã termin ceea ce aveam de fãcut cu ajutorul lui.*

Baronul oftã.

Şi trebuie sã iau neîntîrziat legãtura cu Tleilaxul, sã trimit pe cineva dupã celãlalt mentat. Sînt sigur cã mi l-au pregãtit deja.

În spatele lui, unul dintre soldaţi tuşi.

Baronul se întoarse spre el:

— Mi-e foame.

— Da, Domnia-Ta.

— Şi pînã ce faceţi ordine-n cabinã şi-o cercetaţi cu de-amãnuntul, vreau sã mã distrez.

Mercenarul îşi plecã privirea.

— Ce divertisment doreşti, Domnia-Ta?

— Mă duc în dormitor. Să-mi aduceţi tînărul pe care l-am cumpărat pe Gamont... Cel cu ochi frumoşi. Să-l drogaţi bine. N-am chef de trîntă.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Baronul se întoarse, se depărtă cu mersul său săltat de cîmpul suspensiilor. *Da,* gîndi. *Cel cu ochi frumoşi... Cel care seamănă atît de mult cu tînărul Paul Atreides.*

O, mări ale Caladanului,
O, popor al Ducelui Leto...
Citadelă căzută,
În veci pierdută...
Fragment din **Cîntecele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

LUI PAUL I SE PĂREA că întregul său trecut, întreaga sa experienţă dinaintea acestei nopţi, deveniseră un vîrtej de nisip într-o clepsidră. Stătea cu bărbia sprijinită pe genunchi, alături de mama sa, într-un mic adăpost din pînză şi plastic — un distilcort — pe care îl găsiseră, împreună cu veşmintele fremene pe care le purtau acum, în raniţa din topter,

În mintea lui Paul nu mai exista nici un dubiu asupra identităţii celui care dosise fremkitul şi fixase itinerariul topterului la bordul căruia fuseseră transportaţi.

Yueh.

Medicul trădător îi expediase direct în braţele lui Duncan Idaho.

Paul privi, dincolo de secţiunea transparentă a distilcortului, umbrele lungi ale stîncilor luminate de lună ce mărgineau ascunzişul ales de Idaho.

Mă ascund ca un copil — acum, cînd sînt Duce, gîndi el. Gîndul îl irita, dar nu putea să nege înţelepciunea acestei măsuri de precauţie.

În noaptea aceea se petrecuse o schimbare ciudată în conştiinţa lui... Înţelegea cu deosebită claritate tot ce se întîmpla în jurul său.

Evenimentele... circumstanţele... Se simţea incapabil să pună stavilă afluenţei de informaţii sau preciziei reci cu care fiecare informaţie se adăuga cunoaşterii sale. Un întreg proces de calcul se desfăşura frenetic în conştiinţa lui. Era putere de mentat, dar nu numai atît.

Se gîndi la clipa de furie neputincioasă cînd topterul necunoscut ţîşnise din noapte deasupra tor, venind ca un uliu gigantic, cu vîntul urlîndu-i în aripi. Atunci se petrecuse în mintea lui ciudata transformare. Topterul aterizase în plină viteză, traversînd de-a curmezişul panta unei movile de nisip, alunecînd spre ei, umplînd aerul cu mirosul de pucioasă arsă produs de frecarea patinelor pe suprafaţa nisipului.

Ştia că mama sa se întorsese, aşteptîndu-se să vadă mercenari Harkonnen şi lasere aţintite asupra lor. Dar în uşa deschisă a navei îl zărise pe Duncan Idaho, care se aplecase în afară şi le strigase: "Iute! E semn de vierme la sud!"

Paul însă ştiuse dintr-o singură privire azvîrlită peste umăr cine pilota aparatul. O însumare rapidă a amănuntelor caracteristice coborîrii şi aterizării, amănunte atît de infime, încît nici măcar mama sa nu le detectase, îi dezvăluise *cu certitudine* identitatea persoanei care manevra comenzile navei.

Jessica se mişcă în întuneric, spuse:

— Nu există decît o singură explicaţie. Harkonnenii o ţineau ostatică pe soţia lui Yueh. Doctorul îi ura de moarte pe Harkonneni! Sînt absolut sigură. De altfel, mesajul pe care ni l-a lăsat confirmă lucrul acesta. Dar pentru ce ne-a salvat de la măcel?

Abia acum începe să înţeleagă, dar cu cîtă greutate, gîndi Paul. Şi gîndul îl şocă. Pentru el, faptul fusese o simplă constatare marginală, atunci cînd citise biletul găsit împreună cu sigiliul ducal într-unul din buzunarele raniţei.

"Nu-i nevoie să mă iertaţi," scrisese Yueh. "Nu vreau iertarea voastră. Am şi-aşa destule pe conştiinţă. N-am făcut lucrul acesta din pizmă sau cu speranţa că voi fi înţeles. Pentru mine este un tahaddi al-burhan. E încercarea mea hotărîtoare. Ca să vă conving de adevărul spuselor mele o să vă las sigiliul ducal. Cînd veţi citi biletul, Ducele Leto va fi mort. Consolaţi-vă însă cu gîndul că nu va fi murit singur, că odată cu el va fi pierit şi cel pe care îl urîm mai mult decît pe oricare altul."

Biletul nu era adresat nimănui şi nici nu era semnat, dar nu încăpea nici o îndoială că fusese lăsat de Yueh. Îi recunoscuseră scrisul.

Amintindu-şi de conţinutul mesajului, Paul retrăi disperarea acelei clipe — un sentiment nemilos şi straniu, situat parcă în afara noii sale agerimi mintale. Citise că tatăl său murise, ştiuse că faptul era

adevărat, dar vestea nu reprezentase pentru el decît o informaţie suplimentară, care trebuia introdusă în minte şi folosită.

Mi-am iubit tatăl, gîndi Paul, ştiind că informaţia corespundea adevărului. *Ar trebui să-l jelesc. Ar trebui să simt ceva.*

Dar nu simţea nimic. Nu putea decît să gîndească: *Acesta este un fapt important.*

Printre multe altele.

Iar mintea sa nu înceta nici o clipă să însumeze noi impresii, să extrapoleze, să calculeze.

Îşi aminti ce-i spusese Halleck: *dispoziţia e pentru călărit sau pentru făcut dragoste. Nu pentru luptă!"*

Poate că aşa e, gîndi Paul. *O să-mi jelesc tatăl mai tîrziu... cînd voi avea timp.*

Dar nu simţea prevestirea nici unui răgaz în precizia rece a fiinţei sale. Dimpotrivă, avea impresia că noua sa percepţie nu era decît un început şi că se dezvolta impetuos. Sentimentul de ţel cumplit pe care îl resimţise pentru prima oară după încercarea la care îl supusese Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam îl copleşi iarăşi. Mîna dreaptă — mîna ce-şi amintea supliciul — era străbătută de furnicături, palpita.

Nu cumva asta e ceea ce ele numesc Kwisatz Haderach? se întrebă.

— La un moment dat am crezut că-i vorba de o nouă greşeală a lui Hawat, spuse Jessica. M-am gîndit că poate Yueh nu era doctor Suk.

— Era tot ceea ce credeam noi că este... şi mai mult decît atît, zise Paul. Şi gîndi: *De ce judecă atît de încet?* Adăugă cu glas tare: Dacă Idaho nu izbuteşte să ajungă la Kynes, vom...

— Idaho nu-i singura noastră speranţă, îl întrerupse ea.

— Nici n-am vrut să spun asta.

Jessica auzi tonul autoritar, oţelul din voce şi se uită lung la fiul ei, încercînd să străpungă obscuritatea cenuşie a distilcortului. Silueta lui Paul se contura în negru pe fondul stîncilor argintate de lună din spatele porţiunii transparente a adăpostului.

— Nu se poate să nu fi scăpat şi alţi oameni de-ai tatălui tău, spuse ea. Trebuie să-i regăsim, să aflăm...

— Ne vom bizui doar pe noi înşine. Ceea ce ne interesează în primul rînd este armamentul atomic al familiei noastre. Trebuie să-l recuperăm pînă nu-l găsesc Harkonnenii.

— Nu văd ce şanse ar avea să-l găsească acolo unde a fost ascuns.

— E un risc pe care nu-l putem accepta.

Iar ea gîndi: *Şantaj prin ameninţarea distrugerii planetei şi a mirodeniei cu armamentul atomic al familiei! Asta urmăreşte. Dar, în cazul acesta, unica salvare ar fi refugiul în anonimatul surghiunului.*

Cuvintele mamei sale stîrniseră un nou val de gînduri în mintea lui Paul: preocuparea seniorului, a Ducelui, pentru soarta oamenilor pe care-i pierduse în noaptea aceea. *Oamenii reprezintă adevărata forţă a unei Case Mari,* gîndi el. Şi îşi aminti vorbele lui Hawat: "*Despărţirea de oameni e tristă. Un loc nu-i decît un loc."*

— Îi ajută sardaukarii, rosti Jessica. Trebuie să aşteptăm pînă se retrag sardaukarii.

— Ne cred încolţiţi între deşert şi sardaukari, spuse Paul. Vor să nu mai rămînă picior de Atreides. Vor exterminarea totală. Nu te bizui pe faptul că vor scăpa oameni de-ai noştri.

— Dar nici ei n-o să rişte la infinit ca rolul Împăratului în afacerea asta să iasă la iveală...

— Crezi?

— Nu se poate să nu scape cîţiva de-ai noştri.

— Crezi?

Jessica îşi întoarse capul, înfricoşată de duritatea sumbră din glasul fiului ei, de precizia cu care Paul calculase şansele. Brusc, îşi dădu seama că mintea lui o luase înaintea minţii ei, că într-o serie de privinţe Paul înţelegea în clipa de faţă mai mult decît înţelegea ea. Era manifestarea unei inteligenţe la a cărei formare şi educare participase chiar ea, dar acum inteligenţa aceasta o înspăimînta. Instinctiv, gîndurile i se întoarseră rugătoare, căutînd refugiul pierdut al Ducelui ei şi lacrimile îi arseră ochii.

Aşa a fost să fie, Leto, gîndi. *"Soroc de dragoste si soroc de durere."* Îşi lipi palma de pîntece, conştientă deodată de embrionul dinăuntru. *Am fiica Atreides pe care trebuia s-o aduc pe lume. Dar Cucernica Maică s-a înşelat: o fiică nu l-ar fi salvat pe Leto. Copilul ăsta nu-i decît o viaţă năzuind un viitor în prezenţa morţii. Am conceput din instinct, nu din supunere.*

— Mai încearcă puţin radioreceptorul, spuse Paul.

Mintea lucrează mai departe, oricît am încerca s-o ţinem în loc, gîndi ea.

Se aplecă spre micul aparat pe care li-l lăsase Idaho, apăsă pe comutator. O lumină verde învălui scala receptorului. Din difuzor se auziră ţiuituri slabe. Jessica reduse volumul, începu să sondeze benzile de frecvenţă. În cort răsună deodată o voce vorbind în grai de luptă Atreides:

— ... Înapoi pentru regruparea pe creastă. Fedor raportează că în Carthag nu mai există supravieţuitori şi că Banca Ghildei a fost spartă.

Carthag! gîndi Jessica. *Un cuib de Harkonneni.*

— Sînt sardaukari, continuă vocea. Poartă uniforme Atreides. Băgaţi de seamă la...

Un tunet şi difuzorul amuţi.

— Încearcă pe celelalte benzi, spuse Paul.

— Îţi dai seama Ce-nseamnă asta? întrebă ea.

— Mă aşteptam. Vor ca Ghilda să creadă că noi le-am atacat banca. Ostilitatea Ghildei ne-ar face prizonierii Arrakisului. Încearcă celelalte benzi.

Jessica îi cîntări vorbele: *"Mă aşteptam."* Ce se întîmplase cu el?

Încet, se aplecă din nou deasupra aparatului. Nu mai prinseră decît cîteva voci izolate comunicînd în grai de luptă Atreides. Toate emiteau chemările unor încleştări violente: "...ne retragem...", "...încercaţi să vă regrupaţi la...", "... Îngropaţi într-o grotă pe...".

În schimb, nu încăpea nici o îndoială cu privire la jovialitatea triumfătoare din păsăreasca Harkonnenilor care se revărsa de pe alte benzi. Comenzi aspre, rapoarte de luptă. Nu durau suficient timp pentru ca Jessica să le poată înregistra şi descifra codul, dar tonul nu lăsa dubii.

Harkonnenii învinseseră.

Paul trase raniţa lîngă el, auzi clipocitul apei în cele două litrugene dinăuntru. Trase adînc aer în piept, îşi ridică ochii către crestele stîncoase care se profilau pe fundalul înstelat al cerului. Pipăi cu mîna stîngă izolaţia-sfincter de la intrarea cortului.

— În curînd se ivesc zorii, spuse el. Încă o zi îl mai putem aştepta pe Idaho, dar nu încă o noapte. În deşert trebuie să umbli noaptea şi să te odihneşti ziua, la umbră.

Cunoştinţe mai vechi reînviară şi în memoria Jessicăi: *Fără distrai, un om aflat în deşert, la umbră, are nevoie de cinci litri de apă pe zi pentru a-şi păstra greutatea corporală.* Simţi pe suprafaţa pielii atingerea moale şi lunecoasă a distraiului. Se gîndi cît de mult depindeau vieţile lor de costumul acesta.

— Dacă plecăm de aici, Idaho nu ne va mai găsi niciodată, spuse ea.

— Există mijloace prin care se pot smulge mărturisiri de la oricine, replică Paul. Dacă Idaho nu se întoarce pînă în zori, va trebui să presupunem că a căzut în mîinile Harkonnenilor. Cît timp crezi c-ar putea rezista?

Întrebarea n-avea nevoie de răspuns şi Jessica tăcu.

Paul desfăcu izolaţia raniţei, scoase micromanualul prevăzut cu grilă de iluminat şi lupă. Dintre pagini ţîşniră spre el litere verzi şi portocalii: "litrugene, distilcort, recaptoare, nisipompă, binoclu repkit, pistol mareelor, dolinhartă, filt-cepuri, paracompas, cîrlige de strunii, toboşari, fremkit, stîlp de foc..."

Lucruri necesare pentru a putea supravieţui în deşert. Toate.

După cîteva clipe, lăsă manualul de-o parte.

— Unde crezi că ne-am putea duce? întrebă Jessica.

— Tata vorbea de *puterea deşertului,* spuse Paul. Fără ea, Harkonnenii nu pot să stăpînească planeta. N-au stăpînit-o niciodată, şi nici n-o vor stăpîni. Nici cu zece mii de legiuni de sardaukari.

— Paul, doar nu-ţi închipui că...

— Avem dovada. Chiar aici, în cortul ăsta... Cortul însuşi, raniţa asta cu tot ce se găseşte în ea, distraiele... Ştim că Ghilda se încăpăţînează să pretindă un preţ inaccesibil pentru plasarea de sateliţi meteorologici. Ştim că...

— Ce vrei să spui cu sateliţii meteorologici? întrebă ea. Doar nu...

Tăcu brusc.

Paul constată că strania hiperagerime a minţii sale urmăreşte automat reacţiile mamei sale, descifrîndu-le, calculînd pe baza amănuntelor înregistrate.

— Abia acum înţelegi, spuse el. Da. Sateliţii supraveghează solul. Undeva, în inima deşertului, există lucruri ce nu trebuie observate.

— Vrei să spui că Ghilda e cea care stăpîneşte planeta?

Ce greu, ce încet gîndea!

— Nu! izbucni el. Fremenii! Fremenii plătesc tribut Ghildei ca să-şi poată păstra izolarea. Plătesc cu moneda cea mai accesibilă celui care dispune de puterea deşertului: mirodenia. Iar ăsta-i mai mult decît un răspuns estimativ; e rezultatul unui calcul direct. Şi te asigur că este exact.

— Paul, încă nu eşti mentat. Nu poţi fi sigur că ai...

— Nici nu voi fi vreodată mentat. Sînt altceva... Un monstru.

— Paul! Cum poţi să spui asemenea...

— Dă-mi pace! rosti el.

Se întoarse cu spatele, privi noaptea de afară. *De ce nu pot să-l jelesc?* se întrebă. Simţi că deşi fiecare fibră, fiecare părticică din fiinţa lui implora fărîmă aceea de uşurare, nu va avea parte de ea niciodată.

Jessica nu auzise nicicînd atîta durere în vocea fiului ei. Vru să se apropie de el, să-l îmbrăţişeze, să-l mîngîie, să-l ajute... dar nu, n-avea voie să facă nimic. Paul trebuia să-şi rezolve singur problemele.

Privirea îi fu atrasă de grila de iluminat a manualului din fremkit, pe care Paul îl lăsase pe jos, între ei. Îl ridică, privi prima pagină, citi: "Manualul Deşertului-Prieten, ţinutul plin de viaţă. Aici se află minunatele ayat şi burhan ale Vieţii. Crede, şi al-Lat nu te va mistui niciodată."

Parc-ar fi cuvintele din Cartea Azhar, gîndi ea, amintindu-şi studiile despre marile taine. *Să fi existat pe Arrakis un Mînuitor de Religii?*

Paul scoase din raniţă paracompasul, îl puse la loc, zise cu voce joasă:

— Gîndeşte-te la tot echipamentul ăsta specializat al fremenilor. Sînt lucruri de o perfecţiune fără seamăn. Recunoaşte şi tu. Cultura care a creat asemenea obiecte posedă resurse profunde. Mai profunde decît s-a bănuit vreodată.

Cu gesturi şovăitoare, încă îngrijorată de duritatea din glasul lui, Jessica se aplecă din nou asupra cărţii, o răsfoi. Se opri la ilustraţia unei constelaţii de pe cerul Arrakisului: "Muad'Dib: Şoarecele." Coada animalului, observă, indica nordul

Paul urmări mişcările abia perceptibile ale mamei sale în licărul slab al grilei manualului. *E momentul să îndeplinesc dorinţa tatălui meu,* gîndi el. *Trebuie să-i transmit mesajul acum, cît mai are timp pentru suferinţă. Mai tîrziu, suferinţa ei ne-ar incomoda pe amîndoi.* Şi logica exactă a raţionamentului îl şocă.

— Mamă, rosti.

— Da?

Auzise schimbarea din vocea lui. Un fior de gheaţă o răscoli pînă în adîncul trupului. Nu-i mai fusese dat să audă un control atît de dur... la Paul.

— Tatăl meu a murit, spuse el.

Jessica scormoni în ea însăşi, căutînd un indiciu asociativ şi încă unul şi încă unul — metoda Bene Gesserit de identificare a informaţiei — şi găsi răspunsul: sentimentul unei pierderi înfricoşătoare.

Dădu din cap, incapabilă să vorbească.

Paul spuse:

— Cu cîtăva vreme în urmă, tatăl meu m-a însărcinat să-ţi transmit un mesaj în cazul în care i s-ar întîmpla ceva. Îi era teamă să nu crezi că s-a îndoit de tine.

Bănuiala aceea vană, gîndi ea.

— Vroia să afli că el nu te-a suspectat niciodată, urmă Paul. Îi explică totul, aşa cum se întîmplase, adăugă: Vroia să afli că el a avut întotdeauna o încredere nestrămutată în tine, că te-a iubit şi că te-a preţuit dintotdeauna. Spunea că mai degrabă s-ar fi îndoit de el însuşi şi că nu regreta decît un singur lucru — că nu te-a făcut Ducesă.

Jessica îşi şterse lacrimile care i se rostogoleau pe obraji, gîndi: *Irosesc prosteşte apa din trup!* Dar în acelaşi timp îşi dădea seama că gîndul acesta nu era decît o încercare de a-şi transforma durerea în mînie. *Leto, dragul meu Leto,* gîndi. *Ce lucruri înfiorătoare putem să le facem celor pe. care-i iubim!* Cu un gest violent, stinse grila de iluminat a manualului.

Hohotele de plîns îi zguduiră trupul.

Paul auzi durerea mamei sale şi sondă golul din el. *Nu sufăr,* gîndi. *De ce? De ce?* Incapacitatea de a suferi i se părea un defect oribil.

"Soroc de primit şi soroc de pierdut", gîndi Jessica, citîndu-şi din Biblia C.P. *"Soroc de păstrat şi soroc de lepădat; soroc de iubire şi soroc de ură; soroc de război şi soroc de pace."*

Mintea lui Paul îşi continua cursa. Rece, precisă. Şi deodată... văzu căile ce se aşterneau înaintea lor pe această planetă ostilă. Lipsit de supapa de siguranţă a visului, Paul îşi concentră percepţia preştientă, realizînd totul ca pe un caicul estimativ al celor mai probabile viitoruri, dar cu încă ceva în plus... O undă de mister... Ca şi cînd mintea lui fora într-un strat fără tîmp, încercînd să aleagă din el vînturile viitorului.

Fără veste, găsind parcă o cheie trebuincioasă, mintea lui Paul trecu la un nivel superior de percepţie. Se pomeni agăţat de acest nou prag, cramponîndu-se de un sprijin precar şi iscodind împrejur. S-ar fi zis că se afla într-o sferă, cu drumuri ce se răspîndeau în toate direcţiile... deşi această imagine era departe de adevărata senzaţie.

Îşi aminti de un voal pe care îl văzuse odată fîlfîind în bătaia vîntului. Aşa vedea acum viitorul. Ca zbaterea unei suprafeţe la fel de unduitoare şi de vremelnice ca a acelui voal.

Văzu oameni.

Simţi căldura şi frigul unor probabilităţi incalculabile.

Află nume şi locuri, trăi emoţii fără număr, înregistră informaţii despre nenumărate locuri necunoscute. Timpul putea fi sondat, examinat, explorat... dar nu putea fi modelat.

Era un spectru de posibilităţi, din cel mai îndepărtat trecut pînă la cel mai îndepărtat viitor... de la cea mai probabilă pînă la cea mai improbabilă. Îşi văzu propria moarte în infinite variante. Văzu planete noi, civilizaţii noi.

Şi oameni.

Oameni.

Mulţimi imense, incomensurabile. Dar mintea sa le înregistră şi le catalogă.

Ii văzu pe ghildari.

Şi gîndi: *Ghilda... Iată una din căile pe care le-am putea urma. Printre ghildari stranietatea mea ar fi acceptată ca un fapt cunoscut şi preţuit. Mirodenia, atît de necesară de acum înainte, mi-ar fi asigurată pentru totdeauna.*

Dar ideea de a-şi trăi restul vieţii în acea bîjbîială-printre-posibi-le-viitoruri care dirija nave spaţiale cu viteze năprasnice îl înspăimînta. *Era* totuşi o cale. Şi întrezărind *posibilul viitor* alături de ghildari, înţelese brusc natura deosebită a stranietăţii sale.

Am altfel de vedere. Eu văd altfel, altceva: văd căile accesibile.

Constatarea avu darul să-l liniştească şi în acelaşi timp să-l îngrijoreze... căci multe dintre aceste căi coborau în adîncuri insondabile sau alunecau în afara vederii sale.

La fel de fulgerător precum apăruse, senzaţia îl părăsi şi Paul îşi dădu seama că fenomenul nu durase decît preţ de-o bătaie a inimii.

Şi totuşi... fusese de-ajuns pentru a-i răscoli conştiinţa, iluminîndu-i-o într-un chip înspăimîntător. Privi buimac în jurul său.

În tainiţa sa dintre stînci, distilcortul era încă înveşmîntat în noapte. Alături de el, mama sa mai era încă pradă durerii.

Iar el continua să nu simtă nici o durere... Absenţa durerii, a suferinţei, era un gol situat undeva separat de mintea lui, care funcţiona mai departe în ritmul ei egal — prelucrînd informaţii, estimînd, calculînd, formulînd răspunsuri, întocmai ca o minte de mentat.

Înţelese că se afla acum în posesia unei cantităţi enorme de informaţii, o cantitate cum puţine minţi acumulaseră vreodată pînă atunci.

Dar înţelegerea acestui fapt nu-i uşura cu nimic povara golului din el. Simţi că ceva trebuie să se sfarme. În mintea lui se declanşase mecanismul de ceas al unei bombe. Mecanismul îşi vedea de treabă indiferent de voinţa lui. Înregistra cele mai infime schimbări petrecute în preajmă — o uşoară modificare a umidităţii, o fracţiune de variaţie a temperaturii, mersul unei insecte pe acoperişul cortului, apropierea solemnă a zorilor în petecul înstelat de cer pe care-l vedea prin peretele transparent al adăpostului lor.

Golul era insuportabil. Cunoaşterea fenomenului care declanşase mecanismul de ceas nu-i ajuta la nimic. Putea acum privi înapoi, în trecutul lui, putea înţelege cum începuse totul: educaţia sa, antrenamentele, ascuţirea aptitudinilor, constrîngerile rafinate ale unor discipline complexe, chiar şi inocularea preceptelor Bibliei CP. Într-un moment critic... iar în cele din urmă, mirodenia. Dar putea privi şi înainte — în direcţia cea mai terifiantă — şi putea înţelege unde aveau să ducă toate acestea.

Sînt un monstru! gîndi. *Sînt neom!*

— Nu, izbucni cu glas tare. Apoi: Nu! Nu! NU!

Se pomeni izbind cu pumnii în podeaua de plastic a cortului. (Fracţiunea implacabilă din făptura sa înregistră faptul ca pe o interesantă informaţie de tip afectiv şi o introduse în calcul.)

— Paul!

Mama sa era lîngă el... Îl prinsese de mîini. Faţa ei era o umbră cenuşie scrutînd faţa lui, în întuneric.

— Tu! şopti Paul.

— Sînt aici, Paul. Linişteşte-te.

— Ce mi-ai făcut? şuieră el.

Într-o străfulgerare de înţelegere, Jessica intui o parte din dedesubturile întrebării, răspunse:

— Te-am adus pe lume.

Din instinct, dar şi graţie unor cunoştinţe mult mai subtile, rostise exact ceea ce trebuia pentru a-l linişti.

Paul îi simţi strînsoarea degetelor, privi fix conturul difuz al chipului ei. (Unele repere genetice din structura trăsăturilor feţei fură înregistrate în modul acela nou de către fluxul neîntrerupt al minţii sale; indiciile fură adăugate altor informaţii şi imediat după aceea fu avansat un răspuns.)

— Dă-mi drumul.

Jessica auzi rezonanţa metalică din glasul său, se supuse.

— Nu vrei să-mi spui ce-i cu tine, Paul?

— Ai ştiut ce făceai, educîndu-mă aşa cum m-ai educat? întrebă el.

Copilăria a dispărut din vocea lui, gîndi ea. *A dispăru şi adolescenţa.*

— Am sperat ce speră orice părinte, răspunse. Să devii... superior, deosebit.

— Deosebit?

Ea auzi tonul îndurerat, îngăimă:

— Paul, eu...

— M-ai vrut un fiu! spuse el. Ai vrut un Kwisatz Haderach! Ai vrut un mascul Bene Gesserit!

Jessica se cutremură la auzul deprimării din glasul lui.

— Paul...

— L-ai întrebat vreodată pe tata dacă e de acord?

Ea îi răspunse cu voce joasă, căci amintirea durerii era încă proaspătă:

— Orice ai fi, Paul, ereditatea este deopotrivă a tatălui tău şi a mea.

— Dar nu şi educaţia, replică el. Nu şi lucrurile care au... trezit... ceea ce dormea.

— Ceea ce dormea?

— Aici, El îşi duse o mînă la cap, apoi la piept, izbucni: în mine! Merge înainte întruna, întruna, întruna, întruna, în...

— Paul!

Glasul lui se aflase la hotarul isteriei. Auzise limpede.

— Ascultă ce-am să-ţi spun, rosti el încet. Vroiai să-i povestesc Cucernicei Maici despre visele mele, nu-i aşa? Am să-ţi povestesc ţie. Acum cîteva clipe am visat treaz. Ştii care-i cauza?

— Trebuie să te calmezi, spuse ea. Dacă crezi că e...

— Mirodenia, urmă netulburat Paul. E peste tot — în aer, în sol, în alimente. Condimentul *geriatrie.* Melanjul e ca drogul Dreptvorbitoarei. E o otravă!

Jessica încremeni.

Vocea lui deveni şoaptă. Repetă:

— O otravă — rafinată, perfidă... implacabilă. Nici măcar nu te ucide, decît dacă încetezi s-o mai iei. Nu putem părăsi Arrakisul decît dacă luăm o parte din Arrakis cu noi.

Prezenţa înfricoşătoare a vocii lui nu admitea replică.

— Tu şi mirodenia sînteţi cauza, continuă Paul. Mirodenia transformă orice făptură care ajunge s-o consume intens, dar mulţumită *ţie* eu pot proiecta transformarea în planul conştientului. Nu reuşesc s-o las în inconştient... unde perturbaţiile ei ar fi ignorate. Eu o *văd.*

— Paul, eşti...

— O *văd!* repetă el.

Jessica auzi dementă în vocea lui, nu ştiu ce să facă.

Dar el vorbi din nou şi în timbrul glasului său reveni oţelul celui mai desăvîrşit control:

— Am căzut în capcană.

Am căzut în capcană, îl îngînă ea în gînd.

Şi acceptă adevărul vorbelor lui. Nici o maşinaţie Bene Gesserit, nici un "truc" şi nici o născocire nu-l puteau smulge definitiv din strînsoarea Arrakisului: mirodenia crea obişnuinţă. Îşi dădu seama că trupul său ştiuse lucrul acesta cu mult timp înainte de a-l fi înţeles mintea.

Aşadar, sîntem siliţi să rămînem tot restul vieţii aici, gîndi ea, *pe această planetă-infern. Locul ne-a fost predestinat şi e pregătit să ne găzduiască... dacă reuşim să scăpăm de Harkonneni. Iar in privinţa rolului meu, totul e limpede: mă aflu aici ca păstrătoare a unei însemnate linii de sînge pentru Planul Bene Gesserit.*

— Trebuie să-ţi povestesc despre visul de adineaori, spuse Paul. (Şi acum Jessica auzi mînie în vocea lui.) Ca să te conving să crezi ce-ţi voi spune, am să te informez mai întîi că ştiu că vei naşte aici, pe Arrakis, o fiică. Sora mea.

Jessica se sprijini cu amîndouă mîinile de podeaua cortului, îşi lipi spatele de peretele curb, încercă să-şi reprime junghiul de spaimă. Sarcina ei nu era încă vizibilă! Nici ea n-ar fi ştiut, dacă n-ar fi beneficiat de propriul ei antrenament Bene Gesserit, care îi îngăduise să descifreze infimele semnale dintîi ale trupului, să afle de existenţa embrionului care n-avea decît cîteva săptămîni.

— Numai pentru a servi, şopti ea, agăţîndu-se de deviza Bene Gesserit. Există numai pentru a servi.

— Ne vom găsi adăpost printre fremeni, spuse Paul. Refugiul pe care ni l-a pregătit Missionaria Protectiva.

Ni s-a pregătit refugiul in deşert, gîndi automat Jessica. Apoi: *De unde ştie Paul de Missionaria Protectiva?* şi constată că îi era tot mai greu să-şi înăbuşe spaima pe care i-o provoca stranietatea fiului ei.

Paul privi lung umbra întunecată a mamei sale şi noua sa putere de percepţie îi îngădui să-i vadă frica, să-i sesizeze fiecare reacţie — ca şi cînd Jessica s-ar fi aflat în focarul unui proiector. Simţi un început de compasiune pentru ea.

— Despre cele ce se pot întîmpla aici nu-ţi pot vorbi, deocamdată, spuse el. Nu-mi pot vorbi încă nici mie însumi, cu toate că le-am văzut. După cîte-mi dau seama, n-am nici un control asupra acestui... *simţ al viitorului.* Există şi-atîta tot. În ceea ce priveşte viitorul imediat — un an bunăoară — pot să văd cîte ceva din el... Un *drum...* la fel de larg ca Bulevardul Central de pe Caladan. Unele lucruri însă nu le văd... sînt locuri cufundate în umbră... sau prelungindu-se, parcă, în spatele unui deal... (şi se gîndi iarăşi la suprafaţa zbuciumată de vînt a unui voal)... şi-apoi, sînt o mulţime de ramificaţii.

Tăcu brusc, copleşit deodată de amintirea acelei viziuni. Nici un vis premonitoriu, nici o experienţă a vieţii sale nu-l pregătise pentru acest simţ, pentru această formă de percepţie, pentru această

cunoaştere care se propaga în toate părţile ca un balon ce se umflă... cu timpul retrăgîndu-i-se din faţă...

Jessica găsi butonul tubului de iluminat al cortului, îl apăsă.

O lumină verde, difuză, alungă umbrele, domolindu-i spaima. Privi faţa lui Paul, ochii săi — privirea fixă, întoarsă spre interior. Şi îşi aminti unde mai văzuse asemenea privire: în imagini de arhivă, în imaginile unor dezastre din trecut — pe chipuri de copii înfometaţi sau vătămaţi şi suferinzi. Ochii ca nişte puţuri negre, gura — o linie dreaptă, obrajii supţi.

Expresia unei conştiinţe cumplite, gîndi ea. *Expresia unei făpturi silite să-şi recunoască propria-i vremelnicie.*

Într-adevăr, nu mai era copil...

Şi, în clipa aceea, implicaţiile spuselor lui îi copleşiră mintea, dînd orice altceva la o parte. Paul putea privi înainte!... Asta însemna că putea să desluşească o ieşire salvatoare.

— E o cale să scăpăm de Harkonneni, rosti ea.

— Harkonneni! exclamă el batjocoritor. Nu-ţi mai bate capul cu aceste caricaturi de oameni, cu aceste amărîte fiinţe mărunte.

Se uită lung la mama sa, cercetîndu-i la lumină trăsăturile feţei. Trăsăturile acelea trădau totul. Ea murmură:

— N-ar trebui să numeşti oamenii fiinţe mărunte, fără să...

— Nu fi atît de sigură că ştii unde-i hotarul, o întrerupse el. Ne ducem cu noi trecutul. Şi, scumpa mea mamă, trebuie să mai afli un lucru pe care nu-l ştii... Şi *noi* sîntem Harkonneni.

Mintea ei făcu ceva înspăimîntător: se opaciză. Ca şi cum ar fi vrut să blocheze orice percepţie. Dar vocea lui Paul continuă cu acelaşi ton implacabil, tîrînd-o, obligînd-o să asculte:

— Data viitoare cînd te vei mai afla în faţa unei oglinzi, examinează-ţi chipul... Priveşte-l bine pe-al meu, acum. Urmele există, se văd — dacă nu cauţi să te orbeşti singură. Uită-te la mîinile mele, la forma oaselor mele. Iar dacă asta nu te convinge, atunci crede ce-ţi spun eu. Am parcurs viitorul, am privit un dosar dintr-un anumit loc... Am toate informaţiile. *Sîntem* Harkonneni.

— O... ramură renegată a familiei, murmură ea. Asta e, nu-i aşa? Vreun văr Harkonnen care...

— Eşti fiica Baronului, rosti el şi privi impasibil gestul cu care ea îşi duse ambele mîini la gură. Apoi urmă: în tinereţea lui, Baronul a avut multe aventuri. O dată, o singură dată însă, şi-a îngăduit să se lase sedus. Dar a fost sedus pentru scopurile genetice ale Bene Gesseritului. De către una dintre *voi.*

"Voi". Ca o palmă. Mintea Jessicăi se puse din nou în mişcare. Şi nu găsi nici un argument care să nege afirmaţia lui Paul. Prea multe blancuri inexplicabile şi verigi lipsă din trecutul ei ieşeau acum la iveală şi se înlănţuiau. Fiica pe care o voia Bene Gesseritul... nu era sortită pentru a pune capăt vechii vrăjmăşii Atreides-Harkonnen, ci pentru a fixa un factor genetic în liniile lor. *Ce factor?* Bîjbîi năucă în căutarea răspunsului.

Ca şi cum i-ar fi citit gîndurile, Paul spuse:

— Credeau că vor ajunge... la mine. Dar eu nu sînt ce se aşteptau să fiu. Şi m-am ivit înainte de vreme. Iar ele habar n-au de asta.

Jessica îşi apăsă amîndouă mîinile pe buze.

Maică Mare! E Kwisatz Haderach!

Se simţi despuiată în faţa lui. Descoperită. Îşi dădea seama că Paul o vedea cu ochi cărora nu li se putea ascunde aproape nimic. Şi înţelese că *acesta* era motivul de bază al spaimei ei.

— Crezi că sînt Kwisatz Haderach, spuse el. Scoate-ţi asta din cap. Sînt altceva. Ceva la care nu s-a aşteptat nimeni.

Trebuie să dau imediat de ştire uneia din şcoli, gîndi ea. *Poate că Indexul de Selecţie va putea oferi vreo explicaţie.*

— Nu vor afla de existenţa mea decît cînd va fi prea tîrziu, murmură Paul.

Jessica încercă să-i abată gîndurile. Îşi lăsă mîinile în poală şi întrebă:

— Cum o să ne descurcăm printre fremeni?

— Fremenii au o zicală pe care o atribuie lui Shai-hulud, Moş Veşnicie, răspunse Paul. Ei spun: "Fii gata să preţuieşti orice-ţi iese în cale."

Şi gîndi: *Da, mama mea... vom trăi printre fremeni. Ţi se vor înălbăstri ochii, iar pe nările nasului tău încîntător vor apărea bătături provocate de filt-cepurile tubului de la distrai... Şi-o vei naşte pe sora mea: Sfînta Alia-a-Cuţitului.*

— Dacă nu eşti Kwisatz Haderach, începu Jessica, ce...

— Nu se ştie ce sînt, spuse el. Să nu crezi pînă nu vezi.

Şi gîndi: *Sînt o sămînţă.*

Înţelese subit cît de fertil era solul în care căzuse şi odată cu această revelaţie îl copleşi din nou sentimentul de ţel cumplit, strecurîndu-i-se în golul dinăuntrul fiinţei sale, ameninţînd să-l înăbuşe de durere.

Pe drumul ce i se aşternea înainte văzuse două ramificaţii de seamă... Pe una din ele întîlnea un

Baron bătrîn şi hain şi-i spunea: "Te salut, bunicule." Gîndul la această cale şi la ceea ce se afla de-a lungul ei îi repugna.

Cealaltă cale era presărată cu petece obscure, cenuşii, pe care le sfîşiau piscuri de violenţă. Pe calea aceea văzuse o religie războinică, un foc ce cuprindea universul; văzuse steagul verde şi negru al Atreizilor fîlfîind în fruntea a mii de legiuni de fanatici intoxicaţi cu licoare de mirodenie. Gurney Halleck şi alţi cîţiva dintre oamenii tatălui său — jalnic de puţini — se aflau printre ei, purtînd în piept semnul şoimului de pe racla în care fusese depus craniul tatălui său.

— Nu pot s-apuc pe calea asta, murmură el. Asta-i calea pe care o vor zgripţuroaicele din şcolile voastre.

— Nu înţeleg ce spui, Paul, îngăimă mama sa.

Paul tăcu. Sămînţă din el amuţi, reflectînd cu conştiinţa de rasă pe care o resimţise la început, prin prisma sentimentului unui ţel cumplit. Înţelese că nu mai putea să urască nici şcolile Bene Gesserit, nici pe Împărat. Nici măcar pe Harkonneni. Erau cu toţii prizonierii necesităţii rasei lor de a-şi reînnoi moştenirea risipită, de a se amesteca şi de a se contopi, de a-şi deşerta liniile de sînge într-un mare şi nou rezervor de gene. Şi rasa nu cunoştea decît o singură cale de rezolvare a acestei necesităţi... Calea strămoşească. Calea încercată şi sigură, singura capabilă să doboare orice piedică: jihadul.

Nu! Nu pot să aleg calea asta, gîndi el.

Dar văzu din nou, cu ochii minţii, racla cu craniul tatălui său şi prăpădul în centrul căruia fîlfîia sălbatic steagul verde şi negru.

Jessica tuşi uşor, îngrijorată de tăcerea lui.

— Atunci... fremenii ne vor primi printre ei? întrebă.

Paul îşi ridică ochii. În lumina verde din cort, privi îndelung trăsăturile nobile, rafinate, ale chipului mamei sale.

— Da, rosti el. Asta-i una dintre căi.

Dădu din cap.

— Da. Fremenii. Mă vor numi... Muad'Dib, "Cel Ce Arată Calea". Da... aşa îmi vor spune.

Îşi închise ochii, gîndi: *Tată, acum pot să te jelesc.*

Şi lacrimile îi inundară obrajii.

> *O mînie cum nu ne mai fusese dat să vedem pînă atunci pusese stăpînire pe tatăl meu, Împăratul Padişah, în ziua în care i se aduse la cunoştinţă moartea Ducelui Leto şi circumstanţele acestei morţi. O acuză pe mama mea şi acuză pactul care-l silise să aducă pe tron o Bene Gesserit. Acuză Ghilda şi îl acuză pe bătrînul şi perfidul Baron. Îi acuză pe toţi cei cu care dădu ochii, fără a mă cruţa nici pe mine şi spunînd că şi eu eram o vrăjitoare ca toate celelalte. Iar la încercarea mea de a-l îmbuna, de a-i arăta că totul se întîmplase conform unei mai vechi legi a autoconservării, în faţa căreia se plecaseră pînă şi cîrmuitorii din timpurile de demult, îmi răspunse începînd să strige la mine şi întrebîndu-mă dacă nu cumva îl credeam o cîrpă. Am înţeles atunci că nu moartea propriu-zisă a Ducelui îl făcuse să-şi piardă cumpătul, ci implicaţiile acestei morţi pentru monarhie. Privind faptele retroactiv, sînt tentată să cred că şi tatăl meu avea întrucîtva darul profeţiei, mai ales că neamul său şi cel al lui Muad'Dib aveau o obîrşie comună.*
>
> *Fragment din* **În casa tatălui meu** *de prinţesa Irulan.*

— ŞI ACUM se va ucide Harkonnen pe Harkonnen, şopti Paul. Se trezise cu puţin înainte de căderea nopţii, se ridicase în capul oaselor şi rămăsese aşa, în întunericul ermetic al distilcortului. Auzi mişcările vagi ale mamei sale, care dormea lîngă peretele opus.

Paul se aplecă deasupra detectorului de apropiere aşezat pe podea, cercetă cadranele iluminate de tuburi fosforescente.

— În curînd se-nnoptează, rosti mama sa. De ce nu ridici obloanele cortului?

Paul îşi dădu seama abia atunci că de cîteva clipe respiraţia ei se schimbase, că aşteptase mută în întuneric pentru a se convinge că el era treaz.

— N-are rost, răspunse. A fost furtună. Cortul este acoperit cu nisip. O să m-apuc imediat să forez o ieşire.

— Duncan n-a dat încă nici un semn de viaţă?

— Nu.

Paul se jucă absent cu inelul ducal de pe degetul mare. Apoi, din senin, îl cuprinse mînia împotriva

esenţei însăşi a acestei planete care contribuise la uciderea tatălui său. Începu să tremure.

— Am auzit cînd a-nceput furtuna, spuse Jessica.

Platitudinea vorbelor ei îl ajută să-şi redobîndească într-o oarecare măsură calmul. Mintea i se concentră la furtuna a cărei naştere o urmărise prin peretele transparent al distilcortului — şfichiuiri reci de nisip gonind de-a curmezişul bazinului, apoi şuvoaie şi turbioane răscolind cerul. Îşi ridicase ochii către un pisc de piatră, îl văzuse schimbîndu-şi forma sub muşcătura stihiei, transformîndu-se într-o lamă subţire şi scurtă, de culoare gălbuie. O trombă de nisip invadase bazinul, întunecase cerul cu masa ei apăsătoare, apoi îngropase cortul, cufundîndu-i în beznă.

Lonjeroanele arcuite pîrîiseră o singură dată, acceptînd povara, apoi... liniştea — tulburată doar de bîzîitul discret al foalelor de la nisipompa cortului care trăgea aer de la suprafaţă.

— Mai încearcă puţin radioul, spuse Jessica.

— Inutil, răspunse el.

Trase din colierul de la gît capătul tubului de apă al distraiului, sorbi o înghiţitură caldă. Se gîndi că începea astfel adevărata existenţă arrakiană: îşi potolea pentru prima dată setea cu umezeala regenerată din propriul său organism. Apa era stătută şi sălcie, dar îi alina uscăciunea esofagului.

Jessica îl auzi pe fiul ei bînd, simţi suprafaţa — alunecoasă şi umedă pe dinăuntru — a distraiului, dar refuză să-şi accepte setea. A accepta acest lucru însemna a recunoaşte definitiv înfricoşătoarele necesităţi ale Arrakisului — economisirea celor mai infime urme de umiditate, drămuirea puţinelor picături din buzunarele colectoare ale cortului, regretarea fiecărei respiraţii irosite în aer liber.

Era mult mai simplu să te cufunzi iarăşi în somn. Dar somnul din ziua aceea îi adusese un vis şi, amintindu-şi-l, Jessica se înfioră. Visase că-şi afunda mîinile într-un rîu de nisip pe care era scris un nume: *Ducele Leto Atreides.* Numele se ştergea, dus de nisip, iar ea vroia să-l scrie din nou, dar prima literă dispărea mai înainte de a ajunge ea la cea din urmă.

Nisipul nu putea fi oprit.

În cele din urmă, visul se prefăcuse în bocet — din ce în ce mai puternic, mai desluşit. Un bocet straniu... O părticică din mintea ei recunoscuse în glasul care bocea propriul ei glas de copil mic, abia trecut de vîrsta prunciei. Şi o femeie, nu tocmai vizibilă în memoria ei... O femeie care se depărta...

Mama pe care n-am cunoscut-o, gîndi Jessica. *Sora Bene Gesserit care m-a născut şi m-a predat Comunităţii, pentru că aşa i se poruncise. Oare se bucurase că se putea descotorosi de odrasla unui Harkonnen?*

— Punctul lor vulnerabil e mirodenia, spuse brusc Paul. Aici trebuie să-i lovim.

Cum se poate gîndi la atac, în condiţiile astea? se întrebă Jessica.

— Toată planeta e plină de mirodenie, zise ea. Cum îţi închipui că poţi să-i loveşti?

Îl auzim foindu-se, trăgînd raniţa pe podeaua cortului.

— Pe Caladan aveam puterea mării şi a văzduhului, spuse el. Aici trebuie să dobîndim *puterea deşertului.* Cheia sînt fremenii.

Vocea i se auzea dinspre sfincterul cortului. Antrenamentul ei de Bene Gesserit sesiză în tonul lui sentimentul vag de ostilitate pe care-l mai nutrea faţă de ea.

Toată viaţa a fost educat să-i urască pe Harkonneni, gîndi ea. *Şi acum descoperă că şi el este Harkonnen... din cauza mea. Cît de puţin mă cunoaşte! Am fost singura femeie a Ducelui meu. I-am acceptat fără să crîcnesc viaţa şi concepţiile. Am fost in stare să sfidez pînă şi un ordin Bene Gesserit.*

Paul aprinse tubul de iluminat al cortului şi spaţiul de sub dom se învălui în lumină verde. Jessica îl văzu ghemuindu-se lîngă sfincter, cu gluga distraiului potrivită pentru mers în deşert: fruntea acoperită, filtrul bucal la locul său, filt-cepurile în nări. Nu i se vedeau decît ochii negri şi o fîşie îngustă de faţă. Îl zări întorcîndu-se o clipă spre ea, apoi, din nou, la sistemul de etanşare.

— Pregăteşte-te de ieşire, îi spuse el, şi glasul i se auzi înfundat, din spatele filtrului.

Jessica îşi trase şi ea filtrul în dreptul gurii, începu să-şi potrivească gluga, privindu-l pe fiul ei care desfăcea izolaţia cortului.

Cînd Paul deschise sfincterul, nisipul scrîşni şi un jet de grăunţi minusculi se revărsă sîsîind în interior, pînă ce apucă să-l imobilizeze cu ajutorul compactorului static. O gaură se căscă în zidul de nisip, pe măsură ce scula realinia grăunţii. Paul se strecură în gaură şi urechile Jessicăi îi ascultară înaintarea spre suprafaţă.

Ce ne aşteaptă acolo? se întrebă ea. *Trupele Harkonnenilor şi sardaukarii sînt primejdiile pe care le cunoaştem. Dar care sînt cele pe care le ignorăm ?*

Se gîndi la compactorul static cu care lucra Paul acum şi la celelalte unelte ciudate din raniţă. Brusc, instrumentele acelea îi apărură ca tot atîtea semne ale unor primejdii necunoscute.

Apoi simţi pe porţiunea descoperită a feţei, deasupra filtrului, adierea fierbinte a aerului de la suprafaţă.

— Dă-mi raniţa.

Vocea lui Paul... Joasă, prudentă.

Se întoarse, auzi gîlgîitul apei din litrugene cînd trase raniţa către ea. Privi în sus, văzu silueta lui

Paul pe un fundal de stele.

— Ridic-o, spuse el şi-şi întinse mîna. Raniţa dispăru.

Jessica nu mai văzu decît un cerc împînzit de stele. Ca nişte vîrfuri luminoase de arme, aţintite spre ea. O ploaie de meteoriţi traversă petecul acela de noapte. Meteoriţii i se părură un avertisment... Ca dungile pe blana unui tigru, ca un grilaj luminos pe marginea unui mormînt... Avu impresia că-i îngheaţă sîngele în vine. Simţea pentru prima oară fiorul de groază al preţului pus pe capetele lor.

— Grăbeşte-te, spuse Paul. Vreau să strîng cortul.

O ploaie fină de nisip de la suprafaţă i se prelinse pe mîna stîngă. *Cît nisip ar putea să stăvilească o mînă?*

— Ai nevoie de ajutor? o întrebă Paul.

— Nu.

Îşi înghiţi nodul din gît. Se strecurăm gaură, simţi nisipul compact scrîşnindu-i sub degete. Paul se aplecă peste buza gropii şi o prinse pe Jessica de braţ. Sări lîngă el, se ridică în picioare. Nisip scăldat în lumina stelelor. Privi în jur. Nisipul umpluse aproape în întregime bazinul, lăsînd doar o buză circulară de rocă. Simţurile ei antrenate sondară noaptea...

Zgomote de animale mici.

Păsări.

Căderea unei mase de nisip dislocat şi sunetele înfundate ale vietăţilor surprinse de avalanşă.

Paul turtind cortul, trăgîndu-l afară din gaură.

Lumina stelelor îndepărta exact atîta noapte cît trebuia pentru ca fiecare umbră să pară o ameninţare. Privea pete de întuneric.

Bezna-i o amintire oarbă, gîndi ea. Urechea prinde sunete comprimate... Strigătele celor care ne hăituiau strămoşii, într-un trecut atît de îndepărtat, încît numai celulele cele mai primitive ale trupului nostru şi-l mai amintesc. Urechile văd. Nările văd.

Paul apăru brusc lîngă ea; zise:

— Duncan mi-a spus că dacă va fi capturat va putea rezista... pînă în momentul acesta. Trebuie să plecăm.

Îşi săltă raniţa în spate, traversă nisipul bazinului, urcă pe o terasă ce domina deşertul.

Jessica îl urmă cu mişcări automate, observînd că începuse deja să trăiască pe orbita fiului ei.

Pentru că suferinţa mea de acum e mai apăsătoare decît nisipul mărilor, gîndi ea. *Lumea aceasta m-a golit de tot ce aveam în mine. Nu mi-a lăsat decît un singur scop, cel mai vechi: viaţa de mîine. Trăiesc doar pentru tînărul meu Duce şi pentru fiica pe care trebuie s-o aduc pe lume.*

Urcă lîngă Paul, simţind cum nisipul îi îngreuna mersul.

Paul privea spre nord. Cerceta aflorismentul stîncos din spatele unui şir de culmi joase.

Masivul din depărtare părea o străveche navă maritimă de război, profilîndu-şi conturul pe fondul stelelor. Silueta sa graţioasă şi prelungă se ridica pe creasta unui val invizibil: catarge scurte, coşuri înclinate spre spate, o turelă la pupa.

Un fulger portocaliu despică noaptea deasupra catargelor încremenite şi o dungă strălucitoare de purpură se năpusti către el, străpungîndu-1.

Apoi o altă dungă purpurie!

Şi un alt fulger portocaliu ţîşni în sus!

Priviră înmărmuriţi tabloul, care părea o antică bătălie navală.

— Stîlpi de foc, şopti Paul.

Deasupra masivului se ridică un inel de ochi roşii. Limbi sîngerii sfîşiară cerul.

— Jeturi reactive şi lasere, spuse Jessica.

Roşie, în atmosfera încărcată de praf, prima lună a Arrakisului răsări la orizont, în stînga lor, şi privind într-acolo zăriră dîra lungă a unei furtuni de nisip — o panglică zbuciumată, la suprafaţa deşertului.

— Sînt topterele Harkonnenilor, zise Paul. Trimise să ne vîneze. După cum pisează deşertul... s-ar zice că vor să strivească tot ce se află sub ei... cum ai strivi sub talpă un cuib de insecte.

— Sau un cuib de Atreizi, murmură Jessica.

— Trebuie să ne adăpostim, o să pornim spre sud şi-o să ne ţinem pe lîngă stînci. Dacă ne prind descoperiţi...

Se întoarse. În timp ce-şi aranja mai bine raniţa pe umeri, adăugă:

— Sînt porniţi să omoare tot ce se mişcă.

Făcu un pas pe marginea terasei şi în clipa următoare auzi şuieratul grav al unor aripi. Zări, deasupra lor, umbrele negre ale mai multor ornitoptere.

Tatăl meu mi-a spus odată că respectul pentru adevăr este, practic, baza întregii morale. "Nimic nu se poate naşte din nimic", spunea el. Este o cugetare profundă, dacă te gîndeşti cît de instabil poate fi "adevărul".

Fragment din **Conversaţii cu Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

— M-AM MÎNDRIT dintotdeauna cu faptul că văd lucrurile sub înfăţişarea lor reală, spuse Thufir Hawat. Ăsta-i blestemul mentatului. Nu se poate împiedica să nu-şi analizeze informaţiile.

Chipul bătrîn şi acoperit de riduri părea calm şi tihnit în penumbra dinaintea zorilor. Buzele pătate de sapho erau o linie dreaptă, mărginită de încreţituri radiale.

Omul înfăşurat în mantie, ghemuit pe vine în faţa lui Hawat, rămase tăcut, ca şi cînd n-ar fi auzit cuvintele mentatului.

Stăteau amîndoi chirciţi sub consola unei stînci care domina o dolină largă şi puţin adîncă. Deasupra crestelor zimţate ale stîncilor de pe partea cealaltă a bazinului se revărsau zorii, pictînd totul în roz. Sub consola de piatră era frig, un frig uscat şi pătrunzător, rămas din timpul nopţii. Cu puţin timp înainte de-a se crăpa de ziuă, suflase un vînt cald, dar acum se lăsase iar frigul. În spatele său, Hawat auzea cum le clănţăneau dinţii celor cîţiva soldaţi — atîţi cîţi mai rămăseseră din detaşamentul său...

Omul ghemuit din faţa lui Hawat era fremen. Traversase dolina odată cu prima geană de lumină, plutind parcă pe deasupra nisipului, contopindu-se cu dunele, mişcîndu-se abia ghicit.

Fremenul înfipse un deget în nisipul dintre ei, desenă ceva care semăna cu un castron din care pornea o săgeată.

— Sînt multe patrule Harkonnen dincolo, rosti el.

Îşi ridică degetul, îl îndreptă spre Stîncile de pe care coborîseră Hawat şi oamenii săi.

Hawat dădu din cap.

Multe patrule. Da.

Dar tot nu ştia ce vroia de fapt fremenul şi asta îl irita. Un mentat trebuie să deducă orice motive. Dobîndirea acestei capacităţi era unul din obiectivele programului special de formare a unui mentat.

Pentru Hawat, noaptea care trecuse fusese cea mai neplăcută din viaţa sa. Se afla la Tsimpo, un orăşel-garnizoană, avanpostul-tampon al fostei capitale, Carthag, cînd începuseră să sosească rapoartele despre atac. În primul moment se gîndise: *Un raid, Harkonnenii sondează terenul.*

Dar rapoartele nu încetaseră să curgă — tot mai multe şi mai dese.

Două legiuni debarcaseră la Carthag.

Cinci legiuni — cincizeci de brigăzi! — atacaseră baza principală a Ducelui de la Arrakeen,

O legiune la Arsunt.

Două regimente la Stînca Ruptă.

Apoi rapoartele deveniseră mai amănunţite: printre agresori se aflau sardaukari imperiali — probabil în jur de două legiuni. Şi era limpede că invadatorii ştiuseră cu exactitate ce forţe să concentreze şi unde. Cu exactitate! Reţeaua lor de spionaj funcţionase perfect!

Furia năucă a lui Hawat crescuse pînă la punctul în care ameninţa funcţionarea fluentă a capacităţilor lui de mentat. Amploarea atacului îi zdruncinase judecata, cu forţa unui impact fizic.

Acum, ascuns în dosul unui fragil paravan de rocă aridă, dădu din cap doar pentru sine, strîngîndu-şi în jurul trupului tunica boţită şi ruptă, încercînd parcă să stăvilească astfel frigul pătrunzător de sub stîncă.

Amploarea atacului.

El nu prevăzuse decît posibilitatea ca inamicul să închirieze din cînd în cînd de la Ghildă o şalandă sau două, pentru raiduri de încercare. Era o manevră destul de obişnuită în genul acesta de conflict armat între case. Pe Arrakis aterizau şi decolau în mod regulat şalande care transportau mirodenia Casei Atreides. Hawat luase măsuri de precauţie pentru a preveni un raid din partea unor false şalande de mirodenie. Iar pentru cazul unui atac real, nu se aşteptase la mai mult de zece brigăzi.

Dar ultimul raport arătase că pe Arrakis aterizaseră peste două mii de nave! Nu numai şalande, ci şi fregate, nave de recunoaştere, monitoare, distrugătoare, transportoare de trupe, bascule...

Peste o sută de brigăzi... Zece legiuni!

Întregul venit rezultat din producţia de mirodenie a Arrakisului pe cincizeci de ani abia ar fi putut să acopere costul unei asemenea aventuri.

Abia.

Am subestimat preţul pe care era dispus să-l plătească Baronul ca să ne atace, gîndi Hawat. *L-am indus in eroare pe Ducele meu.*

Şi mai era şi problema trădării.

Voi avea grijă să trăiesc destul ca s-o văd strangulată! gîndi. *Ar fi trebuit s-o omor cu mîinile mele pe vrăjitoarea aia Bene Gesserit. Mi-a oferit prilejul şi nu l-am folosit.* Acum nu se mai îndoia că

doamna Jessica era cea care îi trădase. Toate faptele cunoscute o acuzau.

— Tovarăşul vostru, Gurney, şi o parte din oamenii săi sînt în siguranţă la prietenii traficanţi, spuse fremenul.

— Mă bucur.

Aşadar, Gurney va reuşi să scape din iadul ăsta. Nu ne-au exterminat pe toţi.

Hawat aruncă o privire înapoi, către grupul soldaţilor săi. La începutul nopţii avusese alături de el trei sute dintre cei mai buni oameni. Acum rămăseseră douăzeci, iar jumătate din ei erau răniţi. Unii dormeau încă — în picioare, rezemaţi de peretele stîncii, sau prăvăliţi în nisip, la baza ei. Ultimul lor topter, pe care îl folosiseră ca vehicul cu efect de sol pentru a-şi transporta răniţii, îi lăsase în pană chiar înainte de revărsarea zorilor. Îl tăiaseră cu laserele şi ascunseseră fragmentele, apoi coborîseră anevoie pînă în refugiul acesta, de la marginea bazinului.

Hawat nu ştia decît în mod vag unde se aflau — la vreo două sute de kilometri sud-est de Arrakeen. Principalele căi ce legau între ele sietchurile Scutului de Piatră se găseau pe undeva, la sud de locul acesta.

Fremenul din faţa lui Hawat îşi dădu pe spate gluga mantiei, apoi pe cea a distraiului, descoperindu-şi pletele şi barba de culoarea nisipului. Părul îi era pieptănat lins, lăsîndu-i liberă fruntea înaltă şi îngustă. Avea ochii insondabili, complet albaştri datorită alimentaţiei cu mirodenie. La colţul din dreapta al gurii, mustaţa şi barba îi erau decolorate, iar firele de păr mai purtau încă urma tubului de la filtrele nazale, care îi atîrna acum la gît.

Omul îşi scoase filt-cepurile, le reglă clemele. Îşi frecă bătătura de pe una din nări.

— Dacă vreţi să traversaţi dolina la noapte, rosti el, să nu vă activaţi scuturile. E o spărtură mare în peretele versantului...

Se răsuci pe călcîie, arătă spre sud.

— Acolo. Între bazin şi erg se întinde o limbă lată de nisip. Scuturile ar atrage un...

Şovăi, urmă:

— ... un vierme. Nu prea obişnuiesc ei să treacă de stînci, dar dacă vreunul simte scutul, intră la sigur.

A spus vierme, gîndi Hawat. *Dar fusese cît pe ce să spună altceva. Ce? Şi ce vrea de la noi?*

Oftă.

Nu-şi amintea să mai fi fost vreodată atît de obosit... O sleială a muşchilor, pe care tabletele tonice erau incapabile s-o combată.

Blestemaţii de sardaukari!

Îl încercă un sentiment de amărăciune faţă de propria-i persoană. Se gîndi la soldaţii-fanatici şi la ceea ce însemna prezenţa lor pe Arrakis: mîna trădătoare a Împăratului. Conform calculului estimativ al informaţiilor pe care le deţinea, îşi dădea seama cît de reduse erau şansele de a prezenta vreodată o dovadă a acestei trădări, în faţa Consiliului Suprem al Landsraadului, care ar fi putut face dreptate.

— Vreţi să ajungeţi la traficanţi? întrebă fremenul.

— Este posibil?

— E cale lungă.

"Fremenilor nu le place să spună nu", îi explicase odată Idaho.

— Încă nu mi-ai spus dacă ai voştri sînt dispuşi să dea ajutor răniţilor mei.

— Sînt răniţi.

Mereu acelaşi răspuns afurisit!

— Ştiu că sînt răniţi! izbucni Hawat. Nu asta-i...

— Pace, prietene, îl domoli fremenul. Răniţii ce spun? Sînt printre ei vreunii care înţeleg că tribul vostru are nevoie de apă?

— N-am vorbit despre apă, răspunse Hawat. Am...

— Vă înţeleg şovăiala, zise fremenul. Sînteţi prieteni, aparţineţi aceluiaşi trib. Aveţi apă?

— Insuficientă.

Fremenul arătă cu un gest al mîinii tunica lui Hawat, pielea descoperită în dosul rupturilor.

— Aţi fost surprinşi în sietch, fără distraie. Trebuie să luaţi o hotărîre asupra apei, prietene.

— Putem cumpăra ajutorul vostru?

Fremenul dădu din umeri.

— N-aveţi apă. Aruncă o privire rapidă către grupul din spatele lui Hawat. La cîţi răniţi eşti dispus să renunţi?

Hawat amuţi, se uită lung la omul din faţa sa. Mentatul înţelese că, undeva, comunicaţia dintre ei era defazată. Legătura dintre sunete şi cuvinte nu se mai producea în mod normal.

— Sînt Thufir Hawat, spuse el. Am dreptul să vorbesc în numele Ducelui meu. Vă pot oferi garanţie de plată pentru ajutorul vostru. N-am nevoie decît de un un ajutor limitat. Atît cît să-mi pot păstra forţele ca să răzbun o trădare.

— Vrei sprijinul nostru într-o vendetă?

— De vendetă am să mă ocup personal. Nu vreau decît să mă eliberez de grija răniţilor mei, ca să-mi pot duce treaba la bun sfîrşit.

Fremenul se încruntă.

— Ce grijă ţi-ar putea reveni ţie pentru răniţi? Ei singuri trebuie să-şi poarte de grijă. E vorba de apă, Thufir Hawat. Vrei să hotărăsc eu în locul tău?

Omul îşi duse o mînă la arma ascunsă sub mantie.

Hawat tresări, se întrebă: *Altă trădare?*

— De ce te-ai speriat? întrebă fremenul.

Oamenii ăştia şi sinceritatea lor derutantă! Răspunse precaut:

— S-a pus un premiu pe capul meu.

— Ahhhh!

Fremenul îşi luă mîna de pe armă.

— Crezi că ne bîntuie corupţia bizantină. Nu ne cunoşti. N-au Harkonnenii atîta apă, cîtă le-ar trebui ca să cumpere măcar un copil de-al nostru!

În schimb, au putut cumpăra de la Ghildă transportul a peste două mii de nave de război, gîndi Hawat, iar gîndul la preţul pe care-l plătiseră Harkonnenii îl năuci iarăşi.

— Amîndoi luptăm împotriva Harkonnenilor, spuse, după o clipă N-ar trebui să fim părtaşi? N-ar trebui să discutăm împreună problemele şi căile de ducere a luptei?

— Sîntem părtaşi, răspunse fremenul. Te-am văzut cum te-ai bătut cu Harkonnenii. Eşti un om de nădejde. Aş fi bucuros să-ţi ştiu braţul alături de-al meu.

— Spune-mi cum te-ar putea ajuta braţul meu, zise Hawat.

— Ştiu eu?! făcu fremenul. Harkonnenii mişună peste tot. Dar încă n-ai luat hotărîrea asupra apei şi nici n-ai cerut răniţilor tăi să hotărască singuri.

Atenţie! îşi spuse Hawat. *E aici ceva ce nu înţeleg.*

— Nu vrei să-mi arăţi tu calea? întrebă el. Apoi adăugă: Calea arrakiană.

— Judecată de străin, comentă fremenul şi în tonul său se strecură o undă de ironie. Arătă cu mîna către nord-vest, în direcţia crestelor stîncoase. V-am urmărit de sus, azi-noapte, cînd aţi traversat nisipurile. Îşi lăsă braţul în jos. Ţi-ai condus oamenii pe versanţii friabili ai dunelor. Rău! N-aveţi distraie, n-aveţi apă. N-o să rezistaţi multă vreme.

— Nu-i uşor să-nveţi necesităţile Arrakisului, replică Hawat.

— Adevărat. Dar noi am omorît Harkonneni.

— Voi ce faceţi cu răniţii voştri? întrebă Hawat.

— Oare un om nu-şi poate da singur seama dacă merită să fie salvat? îi întoarse fremenul întrebarea. Răniţii voştri ştiu că n-aveţi apă. Îşi înclină capul, îl privi pe Hawat cu coada ochiului. Totul e limpede. Trebuie să luaţi hotărîrea asupra apei. Şi cei răniţi, şi cei teferi trebuie să se gîndească la viitorul tribului.

Viitorul tribului, gîndi Hawat. *Tribul Atreizilor. Înţeleaptă judecată.* Se sili să rostească întrebarea pe care o ocolise pînă atunci:

— Ai vreo veste despre Ducele meu sau despre fiul lui?

Ochii albaştri, insondabili, î! fixară fără să clipească.

— Veste?

— Ce ştii despre soarta lor?! izbucni Hawat.

— Soarta-i aceeaşi pentru toţi oamenii, răspunse fremenul. Ducele tău, se zice, şi-a cunoscut soarta. Cît despre Lisan al-Gaib, fiul său, soarta lui e în mîinile lui Liet. Liet nu s-a pronunţat încă.

Ca şi cînd nu l-aş fi întrebat, gîndi Hawat.

Îşi privi din nou oamenii. Se treziseră şi cei care dormeau. Auziseră cu toţii. Priveau nisipul care acoperea dolina şi chipurile lor exprimau acelaşi gînd: pe Caladan nu se mai puteau întoarce, iar acum pierduseră şi Arrakisul.

Hawat se întoarse spre fremen.

— De Duncan Idaho ai auzit ceva?

— Era în casa mare cînd a căzut scutul, răspunse fremenul. Atît... am auzit.

Scorpia a dezactivat scuturile şi i-a lăsat pe Harkonneni să intre, gîndi Hawat. *De data asta eu am stat cu spatele la uşă. Cum de-a putut face aşa ceva, ştiind că ameninţa astfel şi viaţa propriului ei fiu? Dar... cine ştie cum judecă o vrăjitoare Bene Gesserit?... Dacă asta se poate, numi judecată...*

Încercă să-şi înghită nodul din gît.

— Cînd crezi că ai s-auzi ceva despre băiat?

— Nu prea sîntem la curent cu ce se-ntîmplă la Arrakeen, răspunse fremenul. Ridică din umeri. Ştiu eu?

— Te poţi interesa?

— Poate.

Din nou, fremenul îşi scărpină bătătura de pe nară.

— Spune-mi, Thufir Hawat, cunoşti armele cele mari pe care le-au folosit Harkonnenii?

Artileria, gîndi posomorît Hawat. *Cui i-ar fi trecut prin cap că vor folosi artileria în era scuturilor?*

— Vorbeşti de tunurile cu care i-au îngropat de vii pe-ai noştri, rosti el. Am... unele cunoştinţe teoretice despre armele explozive.

— Cel ce se refugiază într-o grotă cu o singură ieşire îşi merită moartea cu prisosinţă, declară fremenul.

— De ce m-ai întrebat despre tunuri?

— Îl interesează pe Liet.

Asta o fi vrînd de la noi? se întrebă Hawat.

— Ai venit ca să obţii informaţii despre tunuri?

— Liet voia să vadă cu ochii lui una din armele alea.

— În căzu! ăsta, n-aveai decît să-i capturezi un tun, rosti nervos Hawat.

— Bineînţeles, spuse fremenul. Am şi capturat unul. L-am ascuns într-un loc unde Stilgar va putea să-l cerceteze în voie, şi Liet la fel... dacă va vrea. Dar nu cred că-l va mai interesa: arma nu-i prea grozavă. Nu corespunde tuturor condiţiilor de pe Arrakis.

— Aţi... capturat un tun?

— A fost o luptă frumoasa. N-am pierdut decît doi oameni şi am vărsat apa a peste-o sută de-ai!

Servanţii tunurilor sînt sardaukari, gîndi Hawat. *Smintitul ăsta declară senin că n-a pierdut decît doi oameni într-o luptă cu sardaukarii!*

— N-am fi pierdut nici un om, dacă n-ar fi fost cei ce se bat alături de Harkonneni. Printre ei sînt luptători buni.

Unul dintre oamenii lui Hawat înaintă şovăitor, se uită la silueta ghemuită a fremenului, întrebă:

— Despre sardaukari vorbeşti?

— Despre sardaukari vorbeşte, spuse Hawat.

— Sardaukari! exclamă fremenul şi în vocea lui păru să răzbată o urmă de încîntare. Ah, va să zică sînt sardaukari! Atunci, chiar că a fost o noapte frumoasă. Sardaukari... Ce legiune? Nu ştiţi?

— Nu... ştim, rosti Hawat,

— Sardaukari, murmură fremenul. Dar erau îmbrăcaţi ca Harkonnenii. Nu-i ciudat?

— Împăratul nu vrea să se ştie că luptă împotriva unei Case Mari, îi explică Hawat.

— Dar *tu* ştii că sînt sardaukari.

— Cine sînt eu? rosti mohorît Hawat.

— Eşti Thufir Hawat, răspunse cu voce egală fremenul. Dar am fi aflat şi noi, pînă la urmă. Le-am trimis trei prizonieri oamenilor lui Liet, ca să-i interogheze.

Aghiotantul lui Hawat vorbi tărăgănat, fiecare cuvînt trădîndu-i neîncrederea:

— Aţi... *luat prizonieri...* sardaukari?

— Numai trei, răspunse fremenul. Au luptat bine.

Măcar de-am fi avut timp să încheiem o alianţă cu oamenii ăştia, gîndi Hawat. *De-am fi putut să-i instruim şi să-i înarmăm. Maică Mare! Ce armată am fi avut!*

— Poate că te codeşti fiindcă te îngrijorează soarta lui Lisan al-Gaib, spuse deodată fremenul. Dacă e într-adevăr Lisan al-Gaib, nu i se poate întîmpla nimic rău. Nu te frămînta de pomană. Încă nu există nici o dovadă.

— Am fost slujitorul lui... Lisan al-Gaib, spuse Hawat. Şi m-am legat faţă de mine însumi să-i port de grijă toată viaţa.

— Te-ai legat pentru apa lui?

Hawat îl privi pieziş pe aghiotantul său, care continua să se holbeze la fremen, apoi îşi întoarse din nou privirea către omul ghemuit în faţa sa.

— Da... Pentru apa lui.

— Vrei să te întorci la Arrakeen, la locul apei sale?

— Da... da, la locul apei sale.

— De ce n-ai spus de la început că-i vorba de apă?

Fremenul se ridică în picioare, îşi potrivi filt-cepurile în nări.

Hawat îi făcu semn aghiotantului să se retragă. Omul dădu nedumerit din umeri, se întoarse în mijlocul grupului de soldaţi care începură să murmure între ei.

Fremenul spuse:

— Dacă e vorba de apă, găsim noi o cale.

În spatele lui Hawat, cineva înjură cu voce înfundată. Apoi se auzi glasul aghiotantului:

— Thufir! A murit Arkie...

Fremenul îşi duse un pumn la ureche, rosti:

— Zălogul apei! E un semn!

Îl privi fix pe Hawat:

— Avem pe-aproape un loc de primit apa. Să-mi chem oamenii?

Aghiotantul veni lîngă Hawat, spuse:

— Thufir, doi dintre oameni au neveste la Arrakeen. Vor să... mă rog, ştii şi tu cum e în asemenea clipe.

Fremenul încă îşi mai ţinea pumnul la ureche.

— Accepţi zălogul apei, Thufir Hawat? întrebă el.

Mintea mentalului începu să gonească. De data aceasta pricepuse ce vroia fremenul, dar se temea de reacţia nervilor încordaţi ai oamenilor de sub stîncă, în clipa în care aveau să priceapă şi ei.

— Fie, se hotărî brusc. Zălogul apei.

— Unească-se triburile noastre, rosti grav fremenul şi-şi coborî pumnul.

Ca la un semn, de pe Stîncile de deasupra lor săriră jos patru oameni. Se repeziră sub bolta de piatră, rostogoliră mortul într-o mantie largă, îl ridicară şi porniră în goană cu el, de-a lungul peretelui stîncos din dreapta, stîrnind cu tălpile lor iuţi nori mici de praf.

Totul se petrecuse mai înainte ca oamenii istoviţi ai lui Hawat să se dezmeticească de pe urma surprizei. Grupul cu cadavrul atîrnînd moale, în giulgiul său improvizat, dispăru după un cot al stîncii.

Unul dintre soldaţi strigă:

— Un'se duc cu Arkie? L-au...

— Se duc... să-l îngroape, spuse Hawat.

— Fremenii nu-şi îngroapă morţii, hămăi omul. Nu-ncerca să ne duci de nas, Thufir. Ştim noi ce fac. Arkie ne-a fost...

— Pe cei ce mor slujindu-l pe Lisan al-Gaib, raiul i-aşteaptă, spuse fremenul. Dacă-l slujiţi pe Lisan al-Gaib, aşa cum aţi spus, de ce-aţi strigat de jale? Amintirea celui care-a murit pentru Lisan al-Gaib va dăinui cît va dăinui memoria oamenilor.

Dar soldaţii se apropiară cu expresii ameninţătoare. Unul din ei purta la şold un laser capturat; îl scoase din toc.

— Opriţi-vă! ordonă tăios Hawat. Încercă din răsputeri să-şi învingă oboseala chinuitoare, care-i imobiliza muşchii. Oamenii ăştia ne respectă mortul. Au alte obiceiuri, dar sensul lor e acelaşi.

— L-au dus pe Arkie să-i ia apa, scrîşni cel cu laserul.

— Ce este?, întrebă fremenul. Oamenii tăi vor să participe şi ei la ceremonie?

Nu pricepe nimic, gîndi Hawat. Naivitatea fremenului era înfricoşătoare.

— Sînt îngrijoraţi, îi spuse Hawat. Omul acela a fost tovarăşul lor... un camarad respectat.

— Vom acorda camaradului vostru aceeaşi cinstire pe care-o acordăm morţilor noştri, zise fremenul. Am acceptat zălogul apei. Cunoaştem ritualul. Carnea omului e a lui; apa este a tribului.

Soldatul cu laserul făcu încă un pas. Hawat întrebă repede:

— Acum o să daţi ajutor răniţilor noştri?

— Zălogul apei e sfînt, rosti fremenul. Vom face pentru voi ceea ce face oricare trib pentru oamenii săi. Pentru-nceput o să vă dăm la toţi distraie, mîncare şi apă.

Omul cu laserul se opri nehotărît.

— Cumpărăm ajutorul lor cu... ăăă... apa lui Arkie? întrebă aghiotantul lui Hawat.

— Nu cumpărăm nimic, replică mentatul. Ne-am aliat cu ei.

— Alte obiceiuri, murmură un soldat.

Hawat se mai destinse.

— Şi-or să ne-ajute s-ajungem la Arrakeen?

— O să omorîm Harkonneni, spuse fremenul. Rînji: Şi sardaukari! Brusc, se trase înapoi, îşi duse mîinile pîlnie la urechi şi îşi dădu capul pe spate. Ascultă cîteva clipe, apoi lăsă mîinile în jos, spunînd:

— Vine un topter. Ascundeţi-vă sub stîncă şi staţi nemişcaţi.

Hawat făcu un semn, oamenii se supuseră.

Fremenul îl prinse pe Hawat de braţ, îl împinse lîngă ceilalţi.

— Vom lupta la timpul potrivit, spuse el. Se scotoci sub mantie, dădu la iveală o colivie mică şi scoase din ea o vietate.

Hawat observă că era un liliac pitic. Animalul îşi suci capul şi Hawat îi văzu ochii albastru-în-albastru.

Fremenul începu să-l mîngîie, alintîndu-l, vorbindu-i cîntat. Animalul îşi întoarse capul în sus. Fremenul îşi apropie buzele, lăsă să cadă o picătură de salivă de pe limba sa în gura deschisă a vietăţii. Liliacul îşi întinse aripile şi rămase nemişcat în palma întinsă a fremenului. Omul scoase cu cealaltă mînă un tub minuscul, îl ţinu lîngă capul liliacului, şopti ceva în tub; apoi, ridicînd brusc animalul, îl azvîrli în sus.

Liliacul ţîşni pe lîngă stîncă şi dispăru.

Fremenul plie colivia, o vîrî sub mantie. Din nou îşi dădu capul pe spate, ascultă. Apoi spuse:

— Dau roată pe deasupra crestei. Pe cine-or fi crezînd că pot găsi acolo?

— Se ştie că ne-am retras în direcţia asta, zise Hawat.

— Cînd eşti vînat, să nu crezi niciodată că eşti vînat numai tu, rosti grav fremenul. Priveşte în

partea cealaltă a bazinului. O să-nţelegi.

Trecură cîteva clipe, fără să se întîmple nimic.

Oamenii lui Hawat începură să se foiască, să murmure.

— Rămîneţi nemişcaţi şi tăcuţi, ca animalele speriate, le spuse printre dinţi fremenul.

Şi, în acelaşi moment, Hawat desluşi mişcare la baza stîncilor ce mărgineau latura opusă a dolinei — pete iuţi, arămii, pe fond arămiu.

— Micuţul meu prieten a dus mesajul, şopti fremenul. E un curier bun — şi ziua, şi noaptea. Mi-ar părea rău să-l pierd.

Pe versantul opus nu se mai distingea acum nici o mişcare. Cei patru sau cinci kilometri acoperiţi de nisip ai dolinei erau pustii, începuse să se instaleze arşiţa dimineţii — coloane tremurînde de aer, înălţîndu-se către cer.

— Şi-acum, nici o mişcare, îi preveni în şoaptă fremenul.

Dintr-o crevasă a stîncilor din faţă apăru un şir de mogîldeţe, înaintînd în linie dreaptă către mijlocul dolinei. Lui Hawat i se păru că erau fremeni, deşi se deplasau ciudat de stîngaci. Numără şase siluete care-şi croiau drum anevoie de-a curmezişul dunelor.

De sus, din dreapta surplombei sub care se ascunsese grupul lui Hawat, se auzi "tfoc-tfoc"-ul aripilor unui ornitopter. Apoi aeronava se ivi dincolo de pragul nişei, chiar deasupra lor — un topter Atreides vopsit la repezeală în culorile de război ale Harkonnenilor. Aparatul zbură drept spre oamenii care traversau dolina.

Aceştia se opriră pe creastă unei dune, îşi agitară braţele.

Topterul descrise un cerc deasupra lor, vină strîns, ateriză într-un nor de praf, în faţa şirului nemişcat. Cinci oameni săriră pe nisip şi Hawat văzu reverberaţia scuturilor care respingeau particulele de praf din jurul siluetelor lor. Apoi recunoscu, în siguranţa mişcărilor, fermitatea de profesionişti a sardaukarilor.

— Aiiih! Îşi folosesc iar tîmpitele lor de scuturi, şuieră fremenul de lîngă Hawat. Aruncă o privire către breşa din peretele sudic al dolinei.

— Sardaukari, şopti Hawat.

— Excelent!

Sardaukarii se apropiară de grupul imobil al fremenilor, desfăşurîndu-se într-un semicerc — ca un cleşte. Lamele săbiilor scînteiară în soare. Fremenii se strînseseră unul lîngă altul, părînd că aşteaptă să vadă ce-o să se întîmple.

Şi, deodată, nisipul din jurul celor două cete împroşcă fremeni. Lîngă ornitopter... apoi în el. Pe creasta dunei, unde primele două grupuri se întîlniseră, se iscă un nor de praf prin care se zăreau vag mişcări violente.

După cîteva clipe, norul de praf se risipi. Pe creastă nu mai erau decît fremeni.

— Noroc c-au lăsat doar trei inşi în topter, îi spuse fremenul lui Hawat. Cred c-am izbutit să capturăm maşina fără să-i fi provocat stricăciuni!

În spatele lui Hawat, unul din soldaţi bîigui:

— Erau sardaukari! Sardaukari!

— Nu-i aşa că luptă bine? făcu fremenul.

Hawat trase adînc aer în piept. Simţi mirosul de praf încins, simţi arşiţa, uscăciunea. O uscăciune asemănătoare răzbătu şi în glasul său:

— Da, luptă bine.

Topterul capturat decolă, bătînd iute din aripi, vină scurt spre sud, luînd tot mai repede înălţime.

Aşadar, ştiu să şi piloteze, gîndi Hawat. *Fremenii folosesc toptere!*

Pe duna din mijlocul dolinei, unul din oameni flutură o bucată de pînză verde: o dată... de două ori.

— Vin alţii! şuieră fremenul de lîngă Hawat. Pregătiţi-vă de luptă. Speram să ne putem vedea de drum fără alte neplăceri.

Neplăceri! gîndi Hawat.

Dinspre vest, se năpustiră din înălţimi două toptere. Fremenii dispărură ca prin minune din zona către care coborau în viteză cele două nave, Pe creasta dunei din centrul bazinului nu se mai zăreau acum decît opt pete albastre — cadavrele sardaukarilor în uniforme Harkonnen.

Un alt topter apăru în zbor planat, din spatele stîncii sub care se afla Hawat. Mentalul tresări violent: era o aeronavă mare, un desantor. Plana lent, cu aripile larg deschise sub greutatea încărcăturii... Ca o pasăre uriaşă ce se întoarce la cuib.

Dincolo, unul dintre cele două toptere intră brusc în picaj şi din botul său ţîşni lancea purpurie a unui laser. Fasciculul tăie o brazdă adîncă în nisipul dolinei, ridicînd în spatele ei o limbă lungă de praf.

— Laşii! scrîşni fremenul ghemuit lîngă Hawat.

Desantorul se îndreptă spre grămada de cadavre în uniforme albastre. Aripile îi tresăltară, începură să lopăteze în zbor staţionar.

În clipa aceea, o scînteiere scurtă, la sud, îi atrase atenţia lui Hawat. Privind într-acolo, zări un

topter care cobora vijelios, cu aripile repliate de-o parte şi de alta a fuselajului, sfîşiind cu flacăra aurie a reactoarelor argintul cenuşiu al cerului. Spinteca văzduhul ca o săgeată, venind drept spre desantorul al cărui scut defensiv nu fusese activat pentru a nu interfera cu fasciculele laser din zonă. În secunda următoare, topterul-săgeată izbi în plin giganticul desantor.

O explozie înfricoşătoare cutremură bazinul. Bucăţi mari de piatră se prăvăliră de pe pereţii stîncilor dimprejur. Şi un gheizer roşu-portocaliu erupse din centrul dolinei, transformînd într-o torţă uriaşă desantorul şi topterele care-l escortaseră.

Fremenii din topterul capturat, gîndi Hawat. *S-au sacrificat cu bună ştiinţă, ca sa nimicească desantorul. Maică Mare! CE SÎNT fremenii ăştia?*

— Un schimb înţelept, comentă fremenul de lîngă el. Cred că erau vreo trei sute de oameni în desantor. Acum trebuie să ne ocupăm de apa lor şi să vedem cum facem rost de alt topter.

Dădu să iasă din ascunzişul de sub bolta de piatră.

O ploaie de uniforme albastre îi bară drumul, coborînd lin de pe peretele stîncii, în legănarea suspensiilor. Hawat avu timp să vadă că erau sardaukari cu chipurile crispate de beţia atacului, că nu purtau scuturi şi că fiecare din ei avea într-o mînă un cuţit, iar în cealaltă un paralizator.

Un pumnal şuieră prin aer, străpunse beregata fremenului, care se răsuci scurt şi se prăbuşi, contorsionîndu-se, cu faţa în jos. Hawat mai apucă să-şi scoată propriul său pumnal, apoi săgeata unui paralizator îl cufundă în beznă.

Muad'Dib putea într-adevăr să vadă Viitorul, dar trebuie să înţelegeţi limitele acestei puteri. Gîndiţi-vă la simţul văzului. Avem ochi, dar nu putem vedea fără lumină. De pe fundul unei văi nu putem vedea ce se află în spatele văii. La fel, nici Muad'Dib nu putea întotdeauna să vadă tot ce se afla pe terenul enigmatic al viitorului. El ne spune că o singură decizie confuză în rostirea unei profeţii — bunăoară, alegerea unui cuvînt în locul altuia — poate să schimbe întregul aspect al viitorului şi mai spune aşa: "Vederea timpului e cuprinzătoare, dar cînd treci prin el, timpul devine o portiţă îngustă". Iar Muad'Dib a luptat permanent împotriva ispitei de a alege o cale limpede şi sigură, zicînd: "O asemenea cale nu poate duce decît la stagnare".

Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan*

ÎN CLIPA IN CARE ZĂRI ornitopterele ivite din noapte deasupra lor, Paul apucă braţul mamei sale, şuieră:

— Nici o mişcare!

Apoi văzu la lumina lunii nava conducătoare, observă bătaia sigură a aripilor care frînau aparatul pentru aterizare, recunoscu dibăcia şi cutezanţa mîinilor care manevrau comenzile.

— E Idaho, răsuflă el, uşurat.

Topterul şi tovarăşele sale coborîră în bazin, ca un stol de păsări într-un cuib. Praful nu apucase încă să se aşeze, cînd Idaho sări din topterul său şi începu să alerge spre ei. Îl urmau două siluete în mantii fremene. Paul recunoscu într-una dintre ele statura înaltă şi barba roşcată a planetologului Kynes.

— Pe-aici! strigă Kynes, abătîndu-se către stînga.

În spatele lui, alţi fremeni întindeau în grabă prelate de pînză peste ornitoptere. Peste cîteva clipe aparatele se preschimbară într-un şir de dune domoale.

Idaho se opri în faţa lui Paul, salută.

— Domnia-Ta, fremenii au în apropiere un refugiu, unde...

— Ce se petrece acolo?-

Paul arătă cu mîna către dezlănţuirea violentă ce sfîşia noaptea, deasupra măgurii din depărtare — jeturile reactoarelor, fasciculele purpurii ale laserelor biciuind deşertul.

Chipul rotund şi flegmatic al lui Idaho schiţă un zîmbet.

— Domnia-Ta... Sire, le-am rezervat o mică sur...

O lumină albă, orbitoare, fulgeră pe întinsul deşertului — strălucitoare ca un soare, conturîndu-le brusc umbre lungi pe podişul de piatră al terasei. Ca o singură mişcare brutală, Idaho prinse într-o mînă braţul lui Paul, în cealaltă umărul Jessicăi, smucindu-i pe amîndoi peste buza terasei şi rostogolindu-se împreună cu ei, înapoi, în Fundul bazinului. Tunetul asurzitor al unei explozii zgudui solul şi aerul de deasupra lor.. Unda de şoc smulse fragmente de rocă de pe suprafaţa terasei pe care abia o părăsiseră.

Idaho se ridică în picioare, se scutură de nisip.

Jessica îngăimă:

— O clipă am crezut c-a fost armamentul atomic al fa...

— Ai instalat acolo un scut defensiv, spuse Paul.

— Unul cît toate zilele şi la intensitate maximă, confirmă Idaho. Primul fascicul laser care l-a intersectat a...

Ridică din umeri.

— Fuziune subatomică, murmură Jessica. E o armă periculoasă.

— Nu-i armă, Doamnă... ci mijloc de apărare. Data viitoare, lepădăturile alea or să se gîndească mai bine înainte de-a folosi laserele.

Fremenii care camuflaseră ornitopterele se opriră în dreptul lor. Unul din ei le spuse, cu voce joasă:

— Să mergem să ne-adăpostim, prieteni.

Paul sări în picioare, în timp ce Idaho o ajuta pe Jessica să se ridice.

— Explozia asta nu va rămîne fără *urmări,* Sire, rosti Idaho.

Sire, gîndi Paul.

I se păru straniu să se audă numit astfel. "Sire" fusese întotdeauna tatăl său.

O clipă, puterile preştiente i se treziră din nou. Se văzu pradă neostoitei conştiinţe de rasă care tîra universul uman către haos. Deşi fulgerătoare, viziunea îl zdruncină. Se lăsă condus de Idaho de-a lungul bazinului, pînă ia un pinten de stîncă. La baza iui, cîţiva fremeni forau o cale de acces în nisip, manevrînd cu îndemînare nişte compactoare statice.

— Nu vrei să-ţi duc eu raniţa, Sire? întrebă Idaho.

— Nu-i grea, Duncan, răspunse Paul.

— Văd că n-ai scut. Ţi-l dau pe-al meu? Aruncă o privire în direcţia colinei de dincolo de terasă. Nu cred că le va mai arde de joacă cu laserele.

— Păstrează-ţi scutul, Duncan. Mi-e scut de-ajuns braţul tău drept!

Jessica remarcă efectul elogiului, îl văzu pe Idaho păşind mai aproape de Paul şi gîndi: *Cît de bine ştie fiul meu să se poarte cu oamenii săi!*

Fremenii ridicară o trapă de piatră, descoperind un tunel săpat în roca nativă a deşertului. O prelată de camuflaj fu pregătită deasupra intrării.

— Pe-aici, spuse unul dintre fremeni şi o luă înainte, coborînd un şir de trepte de piatră, în întuneric.

În spatele lor, prelata astupă lumina lunii. O pîlpîire anemică, verde, venind din faţă, ilumina vag tunelul, dînd la iveală trepte şi pereţi de piatră, un cot către stînga. În jur, coborau siluetele drapate ale celorlalţi fremeni. Dădură colţul, parcurseră alt pasaj tăiat în stîncă, la capătul căruia se pomeniră într-o grotă,

Kynes îi aştepta acolo, cu gluga jubbei lăsată pe spate. Colierul distraiului său sclipea în lumina verde. Avea părul şi barba răvăşite. Ochii albaştri, lipsiţi de alb, păreau nişte pete de întuneric sub sprîncenele dese.

În clipa în care îi zări ieşind din galerie, Kynes se întrebă: *De ce-i ajut? N-am făcut niciodată ceva atît de periculos. Risc să-mi găsesc şi eu sfîrşitul, odată cu ei.*

Apoi îl privi fix pe Paul, văzu adolescentul care preluase povara bărbăţiei, ascunzîndu-şi durerea, înăbuşind tot ce ar fi putut dăuna poziţiei pe care trebuia să şi-o asume acum — rangul de Duce. Şi, în momentul acela, Kynes înţelese că ducatul continua să existe numai datorită tînărului din faţa sa... Iar lucrul acesta nu putea fi trecut cu vederea.

Jessica privi o singură dată întreaga grotă, înregistrînd-o după metoda de percepţie Bene Gesserit. Un laborator... cu nişele şi planurile rectilinii caracteristice construcţiilor utilitare arhaice.

— Va să zică aşa arată o staţiune ecologică imperială, spuse Paul. Iată una din bazele pe care le vroia tatăl meu ca să le transforme în avanposturi.

Le vroia taică-său! gîndi Kynes.

Şi din nou îl cuprinse nedumerirea. *Oare nu sînt în toate minţile, de le dau ajutor acestor fugari? De ce-o fac? Cît de uşor mi-ar fi să-i predau şi să cumpăr cu ei încrederea Harkonnenilor...*

Paul urmă exemplul mamei sale, cuprinzînd într-o singură privire gestaltică detaliile încăperii. Pereţi goi de piatră, un banc de lucru situat lateral. Bancul era înţesat cu aparate — cadrane luminoase, gridexuri din care ieşeau nenumărate tuburi de sticlă. Aerul mirosea a ozon.

O parte dintre fremeni dispărură într-o nişă adîncă, de unde răzbăteau tot felul de zgomote — tusea unui motor, nechezatul specific al curelelor de transmisie, scrîşnete de angrenaje.

Paul privi spre capătul încăperii, observă stive de cuşti în care se mişcau animale mici.

— Exact, rosti Kynes. Ai identificat bine locul. La ce ţi-ar putea folosi un asemenea avanpost, Paul Atreides?

— La transformarea Arrakisului într-o lume prielnică omului, răspunse Paul.

Poate că de-asta-i ajut, gîndi Kynes.

Zgomotele mecanice scăzură subit, apoi încetară. Dinspre cuşti, un chiţăit subţire rupse tăcerea care se aşternuse pe neaşteptate în grotă. Chiţăitul se curmă brusc, parcă intimidat.

Paul îşi întoarse privirea spre cuşti, văzu că animalele erau lilieci minusculi, cu aripi cafenii. Distribuitoare automate de hrană se prelungeau din peretele învecinat, traversînd şirurile de cuşti.

Un fremen ieşi din nişă şi i se adresă lui Kynes:

— Liet, s-a defectat instalaţia generatorului de cîmp. Nu mai am cum să neutralizez detectoarele de apropiere.

— Poţi s-o repari? întrebă Kynes.

— Da, dar o să dureze. Piesele...

Omul dădu din umeri.

— Înţeleg, spuse Kynes. În cazul ăsta va trebui să ne descurcăm fără maşini. Scoateţi la suprafaţă o pompă manuală de ventilaţie.

— Imediat.

Omul dispăru.

Kynes se întoarse către Paul.

— Ai dat un răspuns bun adineaori.

Jessica remarcă tonul măsurat al vocii lui Kynes — o voce *suverană,* obişnuită să dea ordine. Nu-i scăpase nici numele pe care îl rostise interlocutorul lui Kynes. Liet era alter ego-ul fremen — cealaltă faţă a supusului planetolog.

— Îţi sîntem recunoscători pentru ajutorul dumitale, doctore Kynes, spuse ea.

— Hm... vom vedea, mormăi Kynes. Făcu semn unuia dintre oamenii săi. Shamir, adu nişte cafea de mirodenie în camera mea.

— Numaidecît, Liet, răspunse omul.

Kynes arătă cu mîna o deschidere boltită, într-unul din pereţii laterali.

— Vă rog.

Jessica îşi îngădui o înclinare demnă a capului, în semn de acceptare. Îl văzu pe Paul transmiţîndu-i lui Idaho semnalul de mînă prin care îi cerea să rămînă de gardă în faţa bolţii.

Pasajul n-avea mai mult de doi paşi lungime. La capătul său, Kynes deschise o uşă masivă, conducîndu-i într-o cămăruţă pătrată, iluminată de licurigloburi aurii. Cînd intră, Jessica atinse cu vîrfurile degetelor suprafaţa uşii, constatînd cu surprindere că materialul era plastoţel.

Paul făcu trei paşi în încăpere şi îşi lăsă jos raniţa. Auzi uşa închizîndu-se în spatele lui. Examină camera: latura de opt metri, pereţii tăiaţi în roca naturală de culoare albicioasă, un şir de dulapuri metalice încastrate în peretele din dreapta. Centrul camerei era ocupat de un birou mic, acoperit cu o placă de sticlă lăptoasă, cu bule galbene. În jurul biroului se aflau patru scaune cu suspensii.

Kynes trecu pe lîngă Paul, ţinu un scaun pentru Jessica. Ea se aşeză, urmărind concentrarea cu care fiul său studia încăperea.

Paul rămase în picioare pentru o ultimă aruncătură de ochi. Ceva vag anormal în curenţii de aer din cameră îi spunea că la dreapta, în spatele şirului de dulapuri, exista o uşă secretă.

— Vrei să iei loc, Paul Atreides? îl invită Kynes.

Cîtă silinţă îşi dă să evite titlul, observă Paul. Acceptă totuşi scaunul, aşteptă în tăcere, pînă ce Kynes se aşeză lîngă el.

— Consideră că Arrakisul ar putea să devină un paradis, spuse Kynes. Cu toate acestea, după cum vezi. Imperiul nu-şi trimite aici decît cozi de topor, care să-i scoată cît mai multă mirodenie!

Paul îşi ridică degetul mare cu sigiliul ducal.

— Vezi inelul ăsta?

— Da.

— Ştii şi ce-nseamnă?

Jessica îşi întoarse capul, se uită lung la fiul ei.

— Tatăl tău zace mort în ruinele Arrakisului, spuse planetologul. Practic, acum eşti Duce.

— Sînt oştean al Imperiului, replică Paul. *Practic,* sînt o coadă de topor.

Chipul lui Kynes se întunecă.

— Cu toate că Sardaukarul Împăratului a călcat în picioare cadavrul tatălui tău?

— Sardaukarul e una, sursa legală a autorităţii mele e altceva, răspunse Paul.

— Arrakisul judecă în felul său propriu cui anume trebuie să-i revină sceptrul autorităţii, spuse Kynes.

Iar Jessica, întorcîndu-şi ochii spre el, gîndi: *E oţel în omul acesta; oţel pe care n-a reuşit nimeni să-l decălească... şi noi avem nevoie de oţel. Paul se joacă cu focul.*

— Prezenţa Sardaukarului pe Arrakis, spuse Paul, dovedeşte cu prisosinţă ce temut era tatăl meu de scumpul nostru Împărat. De acum înainte, o să am *eu* grijă să-i dau Împăratului Padişah motive să se teamă de...

— Băiete, interveni Kynes, există lucruri pe care nu le...

— Te rog să mi te adresezi *cu Sire* sau cu *Domnia-Ta,* îi tăie vorba Paul.

I-a spus-o cu blîndeţe, observă în gînd Jessica.

Kynes se uită lung la Paul şi Jessica văzu pe chipul planetologului şi scînteia de admiraţie, şi licărirea de amuzament.

— Sire..., rosti Kynes.

— Sînt un obstacol în calea Împăratului, spuse Paul. Sînt un obstacol în calea tuturor celor ce vor să-şi împartă Arrakisul ca pe o pradă. Cît timp voi trăi, o să rămîn un obstacol în calea lor, dar un obstacol de care, în cele din urmă, se vor împiedica şi-şi vor rupe gîtul.

— Vorbe, zise Kynes.

Paul îl ţintui cu privirea. Apoi spuse cu voce tărăgănată:

— Aveţi o legendă despre Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume — cel care îi va călăuzi pe fremeni spre paradis. Fremenii dumitale au...

— Superstiţii! îl întrerupse Kynes.

— Poate, se învoi Paul. Sau poate că nu. Superstiţiile au uneori rădăcini stranii şi ramuri şi mai stranii,

— Ţi-ai făcut planuri, spuse Kynes. E clar că ţi-ai făcut planuri... *Sire.*

— Fremenii dumitale mi-ar putea furniza dovezi concludente că pe planetă se află sardaukari în uniformă Harkonnen?

— Foarte probabil.

— Împăratul va aduce din nou la cîrma Arrakisului un Harkonnen, spuse Paul. Poate chiar pe Rabban Bestia. O să-l lăsăm s-o facă. În clipa în care va fi suficient de implicat pentru ca vinovăţia lui să nu mai poată fi pusă la îndoială, o să-l denunţăm Landsraadului printr-un Act de Acuzare. O să-i cerem să dea socoteală de...

— Paul! exclamă Jessica.

— Presupunînd că acuzaţia ta ar fi acceptată de Consiliul Suprem al Landsraadului, interveni Kynes, acţiunea n-ar putea să aibă decît o singură consecinţă: izbucnirea unei conflagraţii generale între Imperiu şi Casele Mari.

— Haosul, întări Jessica.

— Dar dacă l-aş încunoştiinţa mai întîi pe Împărat şi i-aş oferi o alternativă pentru haos?

Jessica întrebă cu răceală:

— Şantaj?

— Unul din instrumentele puterii, după cum mi-ai spus odată chiar tu, replică Paul şi ea sesiză amărăciunea din vocea iui. Împăratul nu are decît fiice.

— Nu cumva visezi tronul? întrebă Jessica.

— Împăratul nu-şi va risca Imperiul într-un război total, spuse Paul. Planete nimicite, debandadă... Nu va risca aşa ceva.

— Ceea ce propui nu-i decît pură aventură, comentă Kynes.

— De ce se tem cei mai mult Casele Mari ale Landsraadului? întrebă Paul. Exact de ceea ce se întîmplă acum, aici, pe Arrakis: de faptul că Sardaukarul le va veni de hac, rînd pe rînd. *De-asta* există Landsraadul. Acesta-i liantul Marii Convenţii. Numai unite pot ţine piept forţelor imperiale.

— Dar sînt...

— De asta se tem, urmă netulburat Paul. Arrakisul însă ar putea să devină un strigăt de raliere. Pentru că fiecare Casă ar putea să ajungă în situaţia tatălui meu — ruptă de turmă şi sacrificată.

Kynes se întoarse spre Jessica:

— Planul are şanse de reuşită?

— Nu sînt mentat, răspunse ea.

— Eşti Bene Gesserit.

Jessica îl sfredeli cu privirea, apoi spuse:

— Planul are părţi bune şi părţi slabe... ca orice plan, în faza aceasta. Un plan depinde în egală măsură de execuţie şi de concepţie.

— "Legea este ştiinţa fundamentală", cită Paul. Aşa stă scris deasupra uşii Împăratului. Propun să-i demonstrăm ce înseamnă legea.

— Numai ca eu nu-s prea sigur dacă pot acorda încredere persoanei care a conceput planul ăsta, spuse Kynes. Arrakisul îşi are şi el planul său, care...

— De pe tron, îl întrerupse Paul, va fi suficient să fac un semn, ca să transform Arrakisul într-un paradis. De altfel, acesta-i preţul pe care-l ofer pentru sprijinul dumitale.

Kynes arboră o expresie glacială.

— Loialitatea mea nu-i de vînzare, *Sire.*

Paul îl privi lung, înfruntînd licărul rece al ochilor albastru-în-albastru, scrutînd faţa încadrată de barbă, acrul autoritar. În cele din urmă, un zîmbet crispat făcu să-i tresară buzele.

— Ai dreptate, spuse. Îmi cer scuze.

Kynes îşi aţinti privirea în ochii lui Paul; rosti, brusc:

— Un Harkonnen nu şi-ar fi recunoscut niciodată greşeala. Poale că nu eşti ca ei, Atreides,

— Harkonnenii or fi avînd lacune în educaţie, replică Paul. Spui că nu poţi fi cumpărat. Eu însă cred că am moneda pe care ai s-o accepţi, în schimbul loialităţii dumitale, îţi ofer loialitatea *mea...* totală.

Fiul meu a moştenit sinceritatea Atreizilor, gîndi Jessica. *Are acel simţ uluitor, aproape naiv, al onoarei... Dar ce forţă colosală reprezintă, de fapt, simţul acesta!...*

Observă că vorbele lui Paul îl tulburaseră pe Kynes.

— E absurd, murmură planetologul. Eşti încă un copil şi...

— Sînt Duce, îl întrerupse Paul. Sînt un Atreides. Nici un Atreides n-a călcat vreodată un asemenea jurămînt.

Kynes îl privi mut.

— Şi cînd spun loialitate *totală,* urmă Paul, asta înseamnă fără nici o rezervă. Aş fi gata să mă jertfesc pentru dumneata!

— Sire! rosti Kynes, şi cuvîntul păru că se rupe din el, dar Jessica văzu că de data aceasta nu se mai adresase unui băiat de cincisprezece ani, ci unui bărbat şi unui superior. De data aceasta, Kynes rostise cuvîntul cu toată seriozitatea.

În clipa asta, ar fi în stare să-şi dea viaţa pentru Paul, gîndi ea. *Cum reuşesc Atreizii să declanşeze asemenea sentimente — atît de iute, atît de uşor?*

— Ştiu că eşti sincer, spuse Kynes. Dar Harkon...

Uşa din spatele lui Paul se izbi de perete. Paul se întoarse fulgerător. Zări dincolo de prag o învălmăşeală de nedescris — strigăte, zăngănit de arme, chipuri schimonosite, ca nişte măşti de ceară în semiobscuritatea pasajului.

Şi el, şi mama sa săriră în aceiaşi timp către uşă, zărindu-l pe Idaho care încerca să blocheze trecerea. Ochii injectaţi ai spadasinului scăpărau prin reverberaţia scutului... Mîini ea nişte gheare se agitau în spatele lui, lame de oţel îi tocau în van scutul. Flama roşcată a unui paralizator cu cartuşe ricoşă violent în cîmpul defensiv. Cele două lame ale lui Idaho hăcuiau în stînga şi-n dreapta, împroşcînd sînge

În clipa următoare, Kynes fu lîngă Paul şi amîndoi îşi repeziră greutatea trupurilor în uşă. Paul mai apucă să-l vadă pe Idaho ţinînd piept unui furnicar de uniforme Harkonnen — zări mişcările scurte, precise, ale armelor sale, dar şi floarea roşie a morţii în părul său cîrlionţat. Apoi uşa se închise cu un ţăcănit metalic; Kynes trăsese zăvoarele.

— S-ar părea c-am luat o decizie, spuse el.

— V-au detectat maşinile înainte de-a apuca să le opriţi, zise Paul. Observă privirea deznădăjduită a mamei sale; se apropie şi o trase de lîngă uşă.

— Cînd am văzut că întîrzie cafeaua, trebuia să-mi fi dat seama că ceva nu-i în regulă, mormăi Kynes.

— Ai o ieşire secretă, îl zori Paul. O folosim?

Kynes trase adînc aer în piept; în cele din urmă, spuse:

— Uşa asta o să reziste cel puţin douăzeci de minute — la orice, în afară de lasere.

— Nu vor folosi lasere, spuse Paul. N-au de unde să ştie dacă n-avem scuturi dincoace.

— Erau sardaukari în uniforme Harkonnen, şopti Jessica.

De partea cealaltă a uşii, începură să se audă lovituri ritmice.

Kynes arătă dulapurile de metal, spuse:

— Pe-aici.

Se duse la primul dulap, deschise un sertar, manevră o manetă în interiorul lui. Întregul şir de dulapuri se deplasă într-o parte, descoperind gura neagră a unui tunel.

— Dulapurile-s din plastoţel, spuse Kynes.

— Eraţi pregătiţi pentru orice, remarcă Jessica.

— Am trăit sub Harkonneni vreme de optzeci de ani, replică planetologul.

Intrară în tunel şi Kynes închise uşa secretă.

În întunericul care-i împresură brusc, Jessica văzu la picioarele ei o săgeată luminoasă.

Din spate răsună vocea lui Kynes:

— Aici ne despărţim. Peretele ăsta-i mai gros, va rezista cel puţin o oră. Luaţi-vă după săgeţile de pe jos. Or să se stingă pe măsură ce treceţi de ele. Săgeţile vă vor conduce, printr-un labirint, către altă ieşire, unde veţi găsi un topter. În noaptea asta o să fie furtună. Singura voastră speranţă de salvare este să prindeţi furtuna, să vă cufundaţi în frontul ei de atac şi să vă lăsaţi duşi de ea. E metoda pe care-o folosesc oamenii mei cînd fură toptere. Dacă reuşiţi să vă menţineţi la mansarda furtunii, veţi supravieţui.

— Şi dumneata? întrebă Paul.

— Eu am să mă salvez pe altă cale. Dacă voi fi prins... hm... mai sînt încă planetologul imperial al Arrakisului. Voi spune că m-aţi ţinut ostatic.

Fugim ca nişte laşi, gîndi Paul. *Dar cum altfel aş putea să rămîn în viaţă, ca să-mi răzbun tatăl?* Se întoarse în direcţia în care ştia că se află uşa secretă.

Jessica îi auzi mişcarea; spuse:

— Duncan a murit, Paul. I-ai văzut şi tu rana. Nu mai poţi face nimic pentru el.

— Va veni o zi cînd o să le plătesc pentru toate astea, murmură Paul.

— Dacă vrei să mai apuci ziua aceea, grăbeşte-te, spuse Kynes. Paul simţi mîna planetologului pe umărul său.

— Unde ne vom întîlni, Kynes? întrebă el.

— O să-i trimit pe fremeni să vă caute. Cunoaştem direcţia furtunii. Acum, luaţi-o din loc şi... Maica Mare să vă dea noroc şi iuţeală!

Îl auziră plecînd — un foşnet în beznă.

Jessica apucă pe dibuite mîna lui Paul, îl trase cu blîndeţe spre ea.

— Să nu ne rătăcim unul de celălalt, spuse.

— Da.

O urmă, apropiindu-se de prima săgeată, care se stinse în clipa în care călcară pe ca. O altă săgeată se aprinse în faţă.

O traversară, o văzură stingîndu-se, zăriră altă săgeată în faţă.

Începură să alerge.

Planuri cuprinse într-alte planuri, din alte planuri, în alte planuri, gîndi Jessica. *Oare acum facem parte din planul altcuiva?*

Săgeţile îi duseră pe căi ocolite, pe lîngă galerii laterale abia desluşite în vaga luminescenţă. O vreme nu făcură decît să coboare, apoi începură să uree... Tot mai sus. În cele din urmă, ajunseră la nişte scări, dădură un colţ şi se opriră în faţa unui perete fosforescent, cu un mîner negru în mijloc.

Paul apăsă mînerul.

Peretele culisă lateral. Se făcu brusc lumină, văzură o grotă vastă tăiată în stîncă, iar în centrul ei — un ornitopter. În spatele aparatului, desluşiră un perete plat, cenuşiu, pe care era marcat semnul convenţional al unei ieşiri.

— Unde s-o fi dus Kynes? întrebă Jessica,

— Kynes a făcut ce-ar face orice bun conducător de gherilă, zise Paul. S-a despărţit de noi. În felul acesta, dacă va fi capturat, nu va putea spune unde ne aflăm, pentru că într-adevăr nu va şti.

Intrară în grotă şi paşii lor răscoliră praful gros care acoperea pardoseala.

— N-a mai călcat nimeni pe-aici, de multă vreme, observă Paul.

— Kynes părea încredinţat că fremenii ne vor găsi, spuse Jessica.

— Îi împărtăşesc încrederea, zise el.

Îşi desprinse mîna din mîna mamei sale, se apropie de uşa din stînga a ornitopterului, o deschise şi înghesui raniţa în spatele scaunelor.

— Aparatul e protejat contra detectoarelor de apropiere, spuse. Pe tabloul de bord sînt montate butoane de telecomandă pentru oblonul grotei şi pentru instalaţia de iluminat. Cei optzeci de ani petrecuţi sub Harkonneni i-au învăţat să nu omită nimic.

Jessica îşi sprijini umărul de cealaltă parte a fuselajului, îşi trase sufletul. Apoi spuse:

— Harkonnenii nu-s proşti. Sînt sigură că au lăsat o patrulă aeriană pe-aproape. Îşi cumpăni o clipă simţul orientării, după care arătă spre dreapta: Furtuna pe care-am văzut-o e în partea aceea.

Paul dădu din cap, încercînd să-şi învingă imboldul subit de a rămîne pe loc. Îi cunoştea cauza, dar asta nu-i era de nici un folos. Într-un moment anume al acestei nopţi, trecuse pe lîngă un nex decisiv şi pătrunsese în bezna necunoscutului. Cunoştea zona temporală din imediata lor apropiere, dar clementul aici-şi-aeum era învăluit în mister... Ca şi cum, de undeva, de departe, s-ar fi văzut pe el însuşi dispărînd în fundul unei văi. Unele dintre nenumăratele poteci care urcau din valea aceea l-ar fi putut scoate din nou la iveală pe Paul Atreides; cele mai multe... nu.

— Cu cît vom zăbovi mai mult, cu atît vor avea mai multe şanse să ne ajungă din urmă, îi aminti Jessica.

— Intră şi leagă-ţi centura, spuse el.

Se urcă lîngă ea, în cabina ornitopterului, luptîndu-se încă — din răsputeri — cu gîndul că acţiona *orbeşte,* că se afla pe un teren care nu-i apăruse în nici una din viziunile preştiente. Şi în clipa aceea simţi un şoc neaşteptat. Îşi dădu seama că se bizuise prea mult pe puterile sale preştiente şi că din cauza asta era acum insuficient pregătit să facă faţă situaţiei critice în care se aflau.

"Dacă te bizui numai pe ochi, celelalte simţuri îţi slăbesc", spunea o axiomă Bene Gesserit. O verifica acum pe propria sa piele. Îşi promise să nu .mai cadă niciodată într-o asemenea cursă... dacă avea să mai fie în viaţă, la capătul acestei nopţi.

Îşi strînse centura de siguranţă, verifică dacă mama sa făcuse la fel, inspectă repede aeronava. Aripile erau zăvorite în poziţie complet depliată, cu delicatele interfolii metalice întinse. Atinse levierul de retractare şi potrivi aripile în poziţia pentru decolarea pe jeturi, pe care o învăţase de la Gurney

Halleck. Comutatorul demarorului răspunse cu promptitudine. Cadranele de pe tabloul de bord prinseră viaţă, semnalînd armarea motoarelor. Turbinele începură să şuiere uşor.

— Gata? întrebă ei.

— Da.

Paul apăsă pe butonul de telecomandă a luminilor.

Grota se cufundă în beznă.

Ca o umbră în licărirea difuză a instrumentelor, mînă lui Paul alunecă spre comanda oblonului. Din faţă se auzi un scrîşnet. O cascadă de nisip se prăbuşi undeva, dincolo de ieşire. Paul simţi în obraji o pală de vînt încărcată cu fire minuscule de praf. Închise uşa topterului, remarcînd imediat uşoara presurizare a cabinei.

În locul oblonului-perete apăruse în întuneric un dreptunghi mare de stele, care pîlpîiau în atmosfera plină de praf. La baza dreptunghiului, lumina palidă a stelelor cădea pe un prag îngust, acoperit cu dune mărunte.

Paul apăsă pe butonul luminos al secvenţei de decolare. Aripile izbiră înapoi şi în jos, catapultînd topterul din cuibul său. Ajutajele reactoarelor scuipară foc şi aripile îşi luară poziţia repliată pentru panta de urcare.

Jessica atinse uşor dublurile comenzilor aflate în faţa ei, simţind siguranţa manevrelor pe care le executa Paul. Era, în acelaşi timp, speriată şi încîntată. *Singura noastră speranţă este acum educaţia lui Paul,* gîndi ea. *Tinereţea şi agilitatea lui.*

Paul mări regimul motoarelor. Topterul vîră, apăsîndu-i în scaune, în timp ce în faţa stelelor dinaintea lor se înălţă brusc un zid negru. Paul extinse portanţa aripilor, acceleră. Aripile călcară încă o dată aerul şi aparatul survolă Stîncile. Le văzură sub ei — steiuri şi piscuri argintate de stele. În dreapta, deasupra orizontului, înroşită de praful din atmosferă, a doua lună îşi proiecta razele asupra panglicii lungi a furtunii.

Mîinile lui Paul dansară pe comenzi. Aripile se repliară, deveniră elitre de cărăbuş. Aparatul viră strîns, forţa acceleraţiei le strivi trupurile.

— Jeturi de reactoare în spatele nostru! strigă Jessica.

— Le-am văzut, murmură Paul. Împinse, brutal, maneta de gaz.

Topterul tresări ca un animal speriat, ţîşni spre sud-vest, către furtună şi imensitatea deşertului. În faţă, Paul zări umbrele răzleţe ce indicau capătul lanţului stîncos, punctul în care stratul de rocă nativă cobora sub nisipuri. Dincolo de ele se aşterneau, în lumina lunii, alte umbre. Dune... Cît vedeai cu ochii, numai dune...

Iar deasupra orizontului, se înălţa masivul imens al furtunii, asemenea unui zid ridicat către stele.

Un şoc violent zgudui aparatul.

— Trag în noi! exclamă cu glas gîtuit Jessica. Trag cu proiectile! Văzu chipul lui Paul schimonosindu-se într-un rînjet feroce.

— Pare-se c-au renunţat la lasere, rosti el.

— Dar n-avem scut!

— De unde să ştie ei?

Topterul se cutremură din nou.

Paul îşi suci capul, privi înapoi.

— Numai unul e destul de rapid ca să se poată ţine după noi, observă el.

Se concentră iarăşi asupra direcţiei de zbor, cercetă zidul furtunii, care creştea, tot mai înalt, în faţa lor. Părea gigantic şi consistent.

— Lans-proiectile, rachete, tot armamentul antic, murmură el. O să am grijă să le aibă şi fremenii.

— Furtuna! izbucni Jessica. N-ar fi mai bine să ne întoarcem?

— Ce face nava din spatele nostru?

— S-a oprit.

— Acum!

Paul retracta complet aripile, viră cu toată viteza la stînga, către clocotul de o înşelătoare blîndeţe al zidului înălţat de furtună. Simţi cum forţa acceleraţiei îi întinde carnea obrajilor.

Li se păru că pătrund foarte încet într-un nor de praf. Norul se făcu mai dens şi mai dens, pînă ce acoperi cu totul deşertul şi luna. Aeronava deveni un suspin lung şi orizontal, de întuneric, în care nu mai pîlpîia decît geana verde a luminiţelor de pe tabloul de bord.

Prin mintea Jessicăi fulgerară toate istorisirile despre furtunile de pe Arrakis — furtuni care taie metalul ca untul, care rod carnea pînă la os şi transformă oasele în pulbere. Simţi smuciturile rafalelor ce izbeau topterul cu masa lor de praf. Aparatul începu să se agite nebuneşte, în timp ce Paul se lupta cu comenzile. Îl văzu oprind brusc motoarele, simţi tresărirea dementă a navei. Metalul din jurul lor prinse să şuiere şi să vibreze.

— Nisip! ţipă Jessica.

La lumina instrumentelor, privi chipul lui Paul. Îl văzu clătinînd încet din cap.

— Nu prea-i nisip la înălţimea asta...

Jessica simţi cum se cufundau tot mai adînc în volbură.

Paul deplie complet aripile, le auzi pîrîind sub sarcină. Îşi pironi ochii pe instrumente, planînd din instinct, luptîndu-se să nu piardă înălţime.

Şuierăturile de afară scăzură în intensitate.

Topterul începu să se încline spre stînga. Paul, cu privirea aţintită la globul luminos care le indica poziţia, reuşi să aducă aparatul la orizontală.

Jessica avu senzaţia stranie că nu se mai mişcau deloc, că mişcarea exista numai în afară. O vagă scurgere cafenie pe suprafaţa exterioară a parbrizului şi a geamurilor, un şuierat surd, continuu, erau singurele semne ale stihiei dezlănţuite în jurul lor.

Vînturi de şapte pînă la opt sute de kilometri pe oră, îşi aminti ea. Simţi muşcătura valului de adrenalină. *Nu trebuie să mă tem,* îşi spuse, începînd să rostească în gînd cuvintele litaniei Bene Gesserit. *Frica e ucigaşul minţii.*

Încet, anii lungi de antrenament învinseră.

Îşi recăpătă calmul.

— Am apucat un tigru de coadă, murmură Paul. Nu putem cobori, nu putem ateriza... şi nu putem nici urca şi ieşi deasupra furtunii. Va trebui să ne lăsăm tîrîţi pînă la capăt!

Calmul o părăsi brusc pe Jessica. Îşi simţi clănţănitul dinţilor, îşi încleştă cu putere maxilarele. Apoi auzi vocea lui Paul, joasă şi cumpătată, recitînd litania:

— Frica este ucigaşul minţii. Frica este moartea cea-mică, aducătoare a anihilării complete. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine şi prin mine. Şi după ce va fi trecut, mă voi întoarce şi voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Numai eu voi rămîne.

Ce anume dispreţuieşti? Aşa poţi fi cunoscut cu adevărat.
Fragment din **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

— SÎNT MORŢI, Baroane, spuse Iakin Nefud, căpitanul gărzii. Nu-ncape îndoială că-s morţi amîndoi. Şi femeia, şi băiatul...

Baronul Vladimir Harkonnen se ridică în capul oaselor, săltîndu-şi trupul în iatacul cu suspensii, din dormitor. De jur împrejurul dormitorului, închizîndu-1 ca pe un gălbenuş într-un ou cu zeci de coji, se înşirau radial compartimentele fregatei spaţiale cu care Baronul debarcase pe Arrakis. Aici, însă, în dormitorul său, metalul rece al navei era mascat de draperii, capitonat, decorat cu obiecte rare de artă.

— Nu încape nici o-ndoială, spuse, din nou, căpitanul gărzii. Sînt morţi.

Baronul îşi răsuci în suspensii trupul imens, îşi aţinti privirea la nişa din peretele opus şi la statueta de ebalin reprezentînd un adolescent în pas avîntat de dans. Somnul îl părăsi brusc. Îndreptă suspensia capitonată de sub cutele groase ale cefei, se uită lung pe sub unicul licuriglob din dormitor. Căpitanul Nefud stătea în pragul uşii, în spatele pentascutului.

— E sigur că-s morţi, Baroane, repetă Nefud.

Baronul remarcă urmele semutei în privirea înceţoşată a căpitanului. Îşi dădu seama că omul primise raportul într-un moment în care era cufundat în extazul drogului şi că abia avusese timp să-şi administreze un antidot, înainte de-a alerga într-un suflet spre dormitor.

— Am primit un raport amănunţit, spuse Nefud,

Să-l mai las puţin să se perpelească, gîndi Baronul. *Uneltele puterii trebuie păstrate ascuţite şi pregătite. Forţa şi frica — ascuţite, pregătite.*

— Le-ai văzut cadavrele? mugi deodată.

Nefud şovăi.

— Vorbeşte!

— Domnia-Ta... au fost văzuţi cufundîndu-se într-o furtună de nisip... Viteza vîntului era de peste opt sute de kilometri... Nimic nu poate supravieţui unei asemenea furtuni, Domnia-Ta. Nimic! Noi înşine am pierdut un topter în cursul urmăririi.

Baronul continuă să-l fixeze, examinîndu-i contracţiile nervoase din muşchii fălcilor, mişcarea bărbiei, ori de cîte ori omul îşi înghiţea saliva.

— Le-ai văzut cadavrele?

— Domnia-Ta...

— Atunci pentru ce dai buzna, bătîndu-te cu pumnu-n piept? tună Baronul. Ca să-mi prezinţi drept sigur un lucru incert? Îţi închipui cumva c-o să-ţi laud prostia, c-o să te răsplătesc cu altă avansare?

Nefud se făcu alb ca varul.

Ia te uită la puiul ăsta de găină, gîndi Baronul. *Tocmai in jurul MEU şi-au găsit să se adune toţi tîmpiţii! Dac-aş presăra nisip pe jos şi-aş spune că-s grăunţe, dobitocul ăsta s-ar apuca să ciugulească.*

— Prin individul ăla, Idaho, am dat de el? întrebă.

— Exact, Domnia-Ta!

Ia uite-l cum se grăbeşte să cotcodăcească, gîndi Baronul.

— Vroiau s-o şteargă la fremeni, ai? se răsti.

— Da, Domnia-Ta.

— Şi ce mai zice... raportul?

— Planetologul imperial, Kynes, e-amestecat şi el, Domnia-Ta. Idaho s-a-ntîlnit cu Kynes în împrejurări misterioase... ba aş putea spune chiar *suspecte.*

— Adică?

— Au... ăăă, fugit amîndoi în deşert, îndreptîndu-se spre un loc în care se pare că-i aşteptau ascunşi băiatul şi maică-sa. În iureşul urmăririi, cîteva din echipajele noastre au fost surprinse într-o explozie laser-scut.

— Ce pierderi am suferit?

— Nu... ăă..., nu ştiu încă precis, Domnia-Ta.

Minte, gîndi baronul. *Probabil c-au fost pierderi grele.*

— Slugoiul Împăratului, Kynes ăla, face joc dublu, ai? mîrîi el.

— Aş putea să jur pe onoarea mea, Domnia-Ta.

Onoarea lui!

— Să-l lichidezi, spuse Baronul.

— Domnia-Ta! Kynes e planetolog *imperial,* este supusul direct al Maies...

— N-ai decît să faci în aşa fel încît să pară un accident!

— Domnia-Ta, trupele noastre au nimicit cuibul acela de fremeni cu sprijinul sardaukarilor. Kynes e în mîna lor.

— Ia-li-l! Spune-le că vreau să-l interoghez!

— Şi dacă se împotrivesc?

— N-o să se împotrivească, dacă ştii cum să-i iei.

Nefud înghiţi în sec.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

— Kynes trebuie să moară, mugi Baronul. A încercat să le dea ajutor duşmanilor mei.

Nefud se lăsă de pe un picior pe altul.

— Ce mai e?

— Domnia-Ta, sardaukarii... au capturat două persoane care te-ar putea interesa. L-au prins şi pe Maestrul Asasin al Ducelui.

— Hawat? Thufir Hawat?

— Am văzut prizonierul cu ochii mei, Domnia-Ta. El e: Hawat...

— Mai că nu-mi vine-a crede!

— Sardaukarii spun că l-au surprins în deşert şi că l-au doborît doar c-un paralizator, Domnia-Ta. Hawat nu-şi activase scutul de frica viermilor. E viu şi nevătămat. Dac-am putea pune mîna pe el, ne-am alege c-un trofeu pe cinste!

— Nu ştii ce vorbeşti, mîrîi Baronul. Omul ăla e un mentat. Nu ne putem permite să irosim mentaţi. A vorbit? Ce zice de înfrîngere? E-n stare să-şi dea seama care-i amploarea?... Nu, imposibil.

— N-a prea vorbit el multe, Domnia-Ta, dar din ce-a spus reiese că pune trădarea pe seama doamnei Jessica.

— Ahaaa!

Baronul îşi lăsă capul pe spate, se gîndi o clipă, apoi întrebă:

— Eşti sigur? Eşti sigur că doamnei Jessica îi poartă sîmbetele?

— L-am auzit cu urechile mele, Domnia-Ta.

— Perfect... Să i se spună că femeia trăieşte!

— Dar, Domnia-Ta...

— Taci! Vreau ca Hawat să se bucure de-un tratament bun. Să nu afle nimic de doctorul Yueh, adevăratul trădător. Să i se spună că doctorul Yueh a căzut la datorie, apărîndu-1 pe Duce. Într-un fel, aşa a şi fost. Pe de altă parte... vom avea grijă să-i alimentăm bănuielile în legătură cu doamna Jessica.

— Domnia-Ta, nu...

— Nefud, pe un mentat îl stăpîneşti şi-l dirijezi prin informaţiile pe care i le dai. Dă-i informaţii eronate şi va emite rezultate eronate.

— Da, Domnia-Ta, dar...

— I-e foame lui Hawat? I-e sete?

— Domnia-Ta, Hawat e încă-n mîinile sardaukarilor!

— A, da! Aşa-i, uitasem. Dar sardaukarii or fi la fel de nerăbdători să obţină informaţii de la Hawat, pe cît sînt şi eu. Am remarcat ceva interesant, la aliaţii noştri, Nefud. Nu-s prea isteţi... În materie de politică. Şi sînt convins că treaba asta-i anume ticluită: aşa-i vrea Împăratul. Da. Sînt sigur. O să te duci să-i aminteşti comandantului lor despre faima mea, în ceea ce priveşte obţinerea de informaţii de la încăpăţînaţi.

Nefud arboră un aer nefericit.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

— Să-i spui comandantului sardaukarilor că vreau să-i supun pe Hawat şi pe Kynes unui interogatoriu contradictoriu, că vreau să-i asmut unul împotriva celuilalt. Atîta lucru cred c-o să-nţeleagă!...

— Da, Domnia-Ta.

— Iar din clipa-n care vor pica în mîinile noastre...

Baronul dădu din cap.

— Domnia-Ta, sardaukarii vor pretinde prezenţa unui observator la... interogatoriu.

— Am convingerea că sîntem în stare să născocim ceva, ca să scăpăm de orice observatori nedoriţi, Nefud.

— Înţeleg, Domnia-Ta. Eventual... cu ocazia accidentului lui Kynes.

— Şi Kynes, şi Hawat vor suferi cîte un accident. Real va fi însă doar accidentul lui Kynes. De Hawat am nevoie. Da. Oooo... da!

Nefud clipi, înghiţi. Păru că vrea să întrebe ceva, dar nu spuse nimic.

— Îi vei da lui Hawat de mîncat şi de băut, reluă Baronul. Vei adopta faţă de el o atitudine binevoitoare, prietenoasă. În apa pe care i-o vei da, vei turna otravă reziduală inventată de răposatul Piter de Vries. *Şi* vei avea grijă ca antidotul otrăvii să devină, din clipa aceea, un ingredient nelipsit din alimentaţia lui Hawat... atîta timp cît nu-ţi voi fi dat eu alt ordin.

— Antidotul... am înţeles, rosti Nefud şi clătină neîncrezător din cap. Dar...

— Nu fi căpos, Nefud! Ducele era cît pe ce să mă dea gata cu dintele lui otrăvitor. Gazul pe care l-a exalat în prezenţa mea mi-a distrus cel mai bun mentat — mentatul Piter de Vries. Am nevoie de un înlocuitor.

— Hawat?

— Hawat.

— Dar...

— O să-mi spui că Hawat este loial cu trup şi suflet Atreizilor. E-adevărat, numai că Atreizii-s morţi. Aşa că va trebui să-l seducem, să-l facem omul nostru. Va trebui să-l convingem că n-are nici o vină în înfrîngerea Ducelui. Că totul a fost pus la cale de vrăjitoarea Bene Gesserit. Că a avut un stăpîn inferior, un stăpîn a cărui raţiune era întunecată de sentimente. Mentaţii admiră capacitatea de a raţiona fără emoţii, Nefud. Îl vom seduce pe redutabilul Thufir Hawat.

— Îl vom seduce. Am înţeles, Domnia-Ta.

— Spre nenorocul lui, Hawat a avut parte de-un stăpîn sărăntoc, care n-avea mijloacele necesare ca să-l înalţe pînă la acele sublime piscuri ale raţionamentului, la care are dreptul un mentat. Hawat va recunoaşte şi el doza de adevăr din treaba asta. Ducele nu şi-a putut permite spioni destul de eficienţi ca să-i procure mentatului său informaţiile de care avea nevoie.

Baronul îl privi fix pe Nefud.

— Nu trebuie să ne ascundem după deget, Nefud. Adevărul este o armă puternică. Ştim cum i-am învins pe Atreizi. Ştie şi Hawat. I-am învins cu bogăţia noastră.

— Cu bogăţia. Am înţeles, Domnia-Ta.

— Îl vom seduce pe Thufir Hawat, spuse din nou Baronul. Îl voiri ascunde de sardaukari. Şi dacă se-ntîmplă ceva... Îi vom suprima antidotul. Otrava reziduală nu poate fi eliminată. Iar Hawat, dragă Nefud, nu va bănui niciodată nimic. Spionii de otrăvuri nu pot să detecteze antidotul. Oricît şi-ar explora hrana, Hawat nu va găsi nici urmă de otravă.

Nefud reuşi să înţeleagă, făcu ochii mari.

— Absenţa unui lucru, urmă Baronul, poate fi la fel de mortală că-şi *prezenţa.* Absenţa aerului, de pildă. Sau absenţa apei... Absenţa oricărui lucru cu care ne-am obişnuit, de care depindem, fără de care nu putem trăi. Baronul dădu din cap. Pricepi, Nefud?

Nefud îşi înghiţi nodul din gît.

— Da, Domnia-Ta.

— Atunci... la treabă! Caută-l pe comandantul sardaukarilor şi vezi ce faci.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Nefud făcu o plecăciune, se întoarse şi dispăru.

Hawat în slujba mea! gîndi Baronul. *Sardaukarii mi-l vor da. Dacă-i duce capul să bănuiască ceva, vor bănui că vreau să-l lichidez. Şi voi avea grijă să le confirm această bănuială. Nătângii! Au capturat unul din cei mai cumpliţi mentaţi din istorie — un mentat antrenat să ucidă — şi mi-l vor azvîrli ca pe o*

jucărie fără importanţă. Foarte bine! O să le arăt eu cum se foloseşte jucăria asta!

Baronul se întoarse spre draperia de lîngă iatac, apăsă un buton aflat în spatele ei, chemîndu-l la el pe nepotul său mai vîrstnic, Rabban. Apoi se lăsă pe spate şi zîmbi.

Şi toţi Atreizii sînt morţi!

Netotul de căpitan al gărzii avusese dreptate, bineînţeles! Fireşte, nimic nu rezista în calea unei furtuni de nisip pe Arrakis. În nici un caz un ornitopter... şi cu atît mai puţin pasagerii săi. Femeia şi băiatul muriseră. Mitele bine plasate, cheltuiala *inimaginabilă* a debarcării unor forţe militare copleşitoare pe o singură planetă, rapoartele viclene ticluite doar pentru urechea Împăratului, uneltirile puse la punct cu atîta grijă... — toate astea dădeau, în sfîrşit, rezultatele scontate.

Forţa şi frica — frica si forţa!

Baronul vedea cărarea ce se aşternea în faţa lui. Într-o zi, un Harkonnen va fi Împărat. Nu el! Nici vreo odraslă zămislită din sămînţă lui. Dar... un Harkonnen! Nu, nu Rabban cel pe care-l chemase adineaori. Nu! Ci fratele mai mic al lui Rabban. Tînărul Feyd-Rautha. Băiatul ăsta care-l încînta cu impulsivitatea lui... cu ferocitatea lui.

Un băiat adorabil, gîndi Baronul. *Peste vreun an sau doi — cînd va împlini, să zicem, şaptesprezece ani — voi şti cu siguranţă dacă el e unealta de care are nevoie Casa Harkonnen ca să obţină tronul.*

— Domnia-Ta...

Omul care se oprise în spatele pentascutului de la uşă era scund, umflat la chip şi la trup, cu ochii apropiaţi şi umerii curbi, caracteristici liniei paterne a Harkonnenilor. Corpolenţa sa vădea, încă, o oarecare fermitate, dar nu era greu de ghicit că, într-o bună zi, va fi silit să recurgă şi el la ajutorul suspensiilor menite să-i care excesul de greutate.

Un creier ca un tanc, o minte blindată alcătuită din muşchi, gîndi Baronul. *Nu, nu-i mentat nepotul meu... nu-i un Piter de Vries, dar fără-ndoială că-i ceva mult mai potrivit pentru ceea ce-i de făcut, acum, pe Arrakis. Cum va afla că-i dau mînă liberă, va strivi fără milă tot ce-i va ieşi-n cale! O, ce-o să-l mai urască Arrakisul!*

— Dragul meu Rabban! îl salută Baronul. Deconectă cîmpul de la uşă, dar îşi activă scutul individual la intensitatea maximă, ştiind că celălalt va observa reverberaţia în lumina licuriglobului de lîngă iatac.

— M-ai chemat, spuse Rabban. Păşi în încăpere, aruncă o privire rapidă către, aura tremurătoare care învăluia trupul Baronului, căută din ochi un scaun cu suspensie, dar nu zări nici unul.

— Vino mai la lumină, îl îndemnă Baronul.

Rabban făcu încă un pas, gîndindu-se că afurisitul de bătrîn scosese intenţionat toate scaunele, ca să-şi ţină vizitatorii în picioare.

— Atreizii sînt morţi, spuse Baronul. Toţi. Iată de ce te-am poftit pe Arrakis. Planeta e din nou a ta.

Rabban clipi mărunt.

— Dar, după cîte ştiu, parcă aveai de gînd să-i propui lui Piter de Vries să...

— Piter a murit şi el.

— Piter?

— Piter.

Baronul reactivă pentascutul, reglă cîmpul împotriva oricărei penetraţii energetice.

— Va să zică tot te-ai săturat de el, pînă la urmă? întrebă Rabban.

Vocea îi sună surdă şi lipsită de viaţă, în interiorul ecranajului energetic al dormitorului.

— Vîră-ţi în cap ce-am să-ţi spun acum, Rabban, pentru că n-am să ţi-o spun a doua oară, mugi Baronul. Insinuezi că m-aş fi descotorosit de Piter, aruncîndu-l ca pe-un obiect lipsit de importanţă? Pocni din degetele sale groase. Cam aşa, ai? Nu-s chiar atît, de prost, nepoate. Şi bagă de seamă, că mă supăr dacă se mai întîmplă vreodată să insinuezi cu vorba sau cu fapta c-aş fi atît de prost.

În scînteierea ochilor lui Rabban încolţi frica. Ştia destul de bine pînă unde era în stare să meargă bătrînul Baron împotriva propriei sale familii. Chiar moarte de om n-ar fi făcut, decît dacă asta i-ar fi adus profituri extraordinare sau dacă ar fi trebuit să răspundă unei provocări, dar existau destule pedepse familiale extrem de dureroase.

— Îmi cer scuze, Domnia-Ta, spuse Rabban. Îşi lăsă privirea în podea, ca să-şi arate umilinţa, dar şi ca să-şi ascundă furia.

— Pe mine nu mă duci, Rabban, tună Baronul.

Rabban nu-şi ridică ochii; înghiţi, doar, cu greu,

— Am un principiu, reluă Baronul. Să nu suprimi niciodată un om pe negîndite, aşa cum îşi poate permite s-o facă, *pe cale legală,* un fief. Să nu faci lucrul ăsta decît cînd urmăreşti un scop important... şi *să-ţi cunoşti tocmai scopul!*

Rabban nu se putu abţine:

— Dar pe trădător l-ai lichidat! Pe Yueh! Ţi-am văzut oamenii cărîndu-i cadavrul, ieri noapte, cînd am sosit.

Şi se holbă la unchiul său, înspăimîntat, deodată, de ceea ce spusese.

Dar Baronul zîmbi.

— Sînt foarte precaut cu armele periculoase, rosti el. Doctorul Yueh a trădat. Mi l-a vîndut pe Duce. Vocea Baronului deveni dintr-o dată puternică: *Am corupt* un doctor al Şcolii Suk! Al Şcolii *Interioare!* Pricepi, băiete? O asemenea armă nu poate fi camuflată cu cîteva minciuni. Nu l-am lichidat fără să mă gîndesc.

— Împăratul ştie că ai corupt un doctor Suk?

Bună întrebare, gîndi Baronul *Nu cumva-mi subestimez nepotul?*

— Împăratul nu ştie încă nimic, răspunse. Dar va afla cu siguranţă de la sardaukari. Numai că eu voi avea grijă să primească mai înainte propriul meu raport, expediat prin reţeaua Companiei CHOAM. O să-i explic că *norocul* a făcut să descopăr un doctor care se pretindea condiţionat. Un doctor fals, pricepi? întrucît toată lumea e *convinsă* că nu există nici o cale pentru a anihila condiţionarea Şcolii Suk, povestea va fi acceptată.

— Aha... Înţeleg, murmură Rabban.

Iar Baronul gîndi: *Sper să-nţelegi într-adevăr. Şi sper să înţelegi că-i vorba de-un secret vital.* Apoi îl podidi mirarea. *Ce m-a apucat? De ce mă umflu-n pene în faţa prostului ăstuia de nepot... nepotul pe care trebuie să-l folosesc şi să-l arunc?* Se simţi furios pe el însuşi. Se simţi trădat.

— Totul trebuie să rămînă secret, se grăbi să adauge Rabban. Înţeleg.

Baronul oftă.

— De data asta, am să-ţi dau alte instrucţiuni în legătură cu Arrakisul, nepoate. Cînd ai guvernat ultima oară aici, te-am ţinut din scurt. Acum n-o să mai am decît o singură pretenţie.

— Domnia-Ta...

— Venituri.

— Venituri?

— Ai cumva idee, Rabban, cît am cheltuit ca să aruncăm asemenea forţe militare împotriva Atreizilor? Ai măcar puţin habar cît cere Ghilda pentru transporturi militare?

— Mult, nu?

— Mult!

Baronul îşi aţinti braţul obez spre Rabban.

— Dac-ai să storci Arrakisul de fiecare centimă pe care ne-o pot da, vreme de şaizeci de ani, ai să amortizezi ce-am cheltuit.

Rabban îşi deschise gura, apoi o închise, fără să spună nimic.

— Mult, scrîşni Baronul. Dacă n-aş fi prevăzut din timp cheltuiala asta, blestematul de monopol spaţial al Ghildei m-ar fi adus la sapă de lemn. Şi ţine cont, Rabban, că *noi* am plătit totul. Inclusiv transportul sardaukarilor.

Şi nu pentru primă dată, Baronul se întrebă dacă avea să vină vreodată ziua în care ghildarii vor fi puşi cu botul pe labe. Erau perfizi, paraziţii! La început, sugeau doar atîta sînge cît să nu li se opună gazda... Pînă ce te-nhăţau bine în pumn! Abia atunci te sileau să plăteşti, să plăteşti şi iar să plăteşti...

Iar preţurile deveneau întotdeauna exorbitante cînd era vorba de acţiuni militare. "Spor de periclitate", explicau făţarnicii agenţi ai Ghildei. Iar pentru fiecare spion pe care reuşeai să ţi-l strecori în culisele Băncii Ghildei, îţi răspundeau vîrîndu-ţi doi spioni de-ai lor în inima propriei tale reţele.

Insuportabil!

— Va să zică... venituri, spuse Rabban.

Baronul îşi cobori braţul, îşi încleştă pumnul.

— Va trebui să storci.

— Şi cît timp voi stoarce, pot face orice vreau?

— Orice.

— Mă gîndesc la tunurile pe care le-ai adus. Le-aş...

— Tunurile nu vor rămîne pe Arrakis.

— Dar...

— N-ai ce face cu ele. Jucăriile alea au reprezentat o inovaţie specială, care-i inutilă acum. Avem nevoie de metal. Tunurile sînt neputincioase în faţa scuturilor, Rabban. N-au fost decît un element - surpriză. Era de aşteptat ca pe-o planetă sinistră ca asta, oamenii Ducelui să se refugieze în grotele dintre stînci. Am folosit artileria doar ca să astupăm ieşirile.

— Fremenii nu folosesc scuturi.

— Poţi păstra cîteva lasere dacă vrei.

— Bine, Domnia-Ta; Şi zici că-mi dai mînă liberă?

— Atîta timp cît storci bani.

Rabban rînji încîntat.

— Înţeleg perfect, Domnia-Ta.

— Nu înţelegi nimic perfect, mîrîi baronul. Să fim lămuriţi de la bun început! Ceea ce *trebuie* să

înţelegi este felul în care-mi vei executa ordinele. Ţi-a trecut vreodată prin cap, nepoate, că pe planeta asta trăiesc cel puţin cinci milioane de oameni?

— Domnia-Ta uiţi că ţi-am fost siridar-regent pe Arrakis? Şi dacă Domniei-Tale nu ţi-e cu supărare, cred că cifra pe care ai numit-o e cam mică. Nu-i deloc uşor să faci recensămîntul unei populaţii răzleţite prin doline şi albii, ca pe planeta asta. Iar dacă-i luăm în considerare şi pe fremenii din...

— Fremenii nu contează!

— Să-mi fie cu iertare, Domnia-Ta, dar sardaukarii sînt de altă părere!

Baronul ezită, îl privi lung pe nepotul său.

— Ai aflat ceva?

— Domnia-Ta dormeai cînd am sosit eu, ieri-noapte. Am... ăă, mi-am permis să iau legătura cu cîţiva dintre locotenenţii mei din... ăăă, dinainte. Au făcut pe călăuzele pentru sardaukari. Mi-au raportat că undeva, la sud-est de-aici, o bandă de fremeni a. atras într-o ambuscadă un detaşament sardaukar şi l-a masacrat.

— Fremenii au masacrat un detaşament de sardaukari?

— Da, Domnia-Ta.

— Imposibil!

Rabban dădu din umeri.

— Fremenii să-i masacreze pe sardaukari? mugi, batjocoritor, Baronul.

— Nu-ţi spun decît ce mi s-a raportat şi mie, zise Rabban. De altfel se pare că aceiaşi fremeni îl capturaseră mai înainte pe fiorosul Thufir Hawat, mentatul Ducelui.

— Ooooo!

Baronul dădu din cap, zîmbind.

— Eu, unul, cred totul, spuse Rabban. Nu ştii ce problemă au fost, dintotdeauna, fremenii.

— Poate, numai că cei pe care i-au văzut locotenenţii tăi nu erau fremeni. Probabil că erau soldaţi Atreides, din trupele speciale ale lui Hawat, deghizaţi în fremeni. E singurul răspuns plauzibil...

Din nou, Rabban dădu din umeri.

— Mă rog... În orice caz, sardaukarii cred că erau fremeni. Drept care-au început o campanie de pogromuri, ca să-i extermine pe toţi.

— Excelent.

— Dar...

— În felul ăsta, sardaukarii or să aibă ce face. Iar noi îl vom obţine pe Hawat. Sînt sigur! Presimt! Ah, grozavă zi! Sardaukarii hăituiesc o mînă de tîlhari nenorociţi de la periferia deşertului, în timp ce noi încasăm premiul cel mare!

— Domnia-Ta... Rabban şovăi, se încruntă. Am trăit mereu cu impresia că-i subestimăm pe fremeni şi ca număr şi ca...

— Lasă-i pe fremeni, băiete! Ei sînt drojdia. Pe noi ne interesează oamenii din oraşe, orăşele şi sate. Sînt destui, nu-i aşa?

— Destui, Domnia-Ta.

— Şi mă neliniştesc, Rabban.

— Te neliniştesc?

— Ooo... nouăzeci la sută dintre ei sînt ca şi inexistenţi. Dar tot mai rămîn cîţiva... Membrii Caselor Mici şi anturajul lor, oameni ambiţioşi, care-ar fi în stare să-ncerce cine ştie ce porcărie. Dacă vreunul din ei ar izbuti s-o şteargă de pe Arrakis şi să trăncănească despre cele petrecute aici mi-ar provoca o mare supărare. Ai idee cît de mare mi-ar fi supărarea, nepoate?

Rabban înghiţi, tăcu.

— Pentru-nceput vei avea grijă să reţii cîte-un ostatic din fiecare Casă Mică, reluă Baronul. Toţi cei din afara Arrakisului trebuie să creadă c-a fost o bătălie dreaptă între Case. Sardaukarul n-a avut nici un amestec, pricepi? Ducelui i s-au oferit, conform tradiţiei, iertarea şi surghiunul, dar din păcate a murit într-un accident nefericit, mai înainte de-a fi apucat s-accepte. Vroise însă să accepte. Asta-i versiunea oficială. Iar dacă se vor isca zvonuri că pe Arrakis au debarcat sardaukari, să fie luate-n rîs.

— Aşa cum vrea şi Împăratul, spuse Rabban

— Aşa cum vrea şi Împăratul.

— Dar traficanţii?

— Pe traficanţi nu-i ascultă nimeni, Rabban. Sînt toleraţi, nu şi ascultaţi. Dar, pentru orice eventualitate, vei mitui pe ici, pe colo, unde e nevoie... şi vei mai lua şi alte măsuri, la care am convingerea că te vei putea gîndi şi singur.

— Desigur, Domnia-Ta.

— În concluzie, Rabban, două lucruri aştept de la Arrakis: venituri şi o mînă de fier. Să nu vezi în neisprăviţii ăştia decît ceea ce sînt: sclavi invidioşi pe stăpînii lor şi care de-abia aşteaptă un prilej să se răscoale. Nu trebuie să ai faţă de ei nici cea mai mică fărîmă de compătimire sau de îndurare.

— Dar e posibil să extermini populaţia unei întregi planete? întrebă Rabban.

— Să extermini? exclamă surprins Baronul, săltîndu-şi capul. Cine-a vorbit de exterminare?

— Păi, mi-am închipuit că ai de gînd s-o repopulezi cu noi bra...

— Am spus să *storci,* nepoate, nu să extermini. Nu-i nevoie să stîrpeşti populaţia, ci numai s-o îngenunchiezi. Trebuie să procedezi ca un carnivor, băiatul meu.

Baronul surîse — un surîs de prunc, pe o faţă bucălată, cu gropiţe în obraji.

— Carnivorul nu cunoaşte răgaz. Nici milă. Să nu le dai răgaz. Mila-i o himeră. Mila poate fi învinsă de chiorăiturile de foame ale stomacului, de setea care arde gîtlejul. Trebuie să fii veşnic înfometat şi însetat.

Îşi mîngîie rotunjimile de sub suspensii, adăugă:

— Ca mine.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Rabban îşi plimbă ochii de colo-colo.

— Aşadar totu-i limpede, nepoate?

— Afară de un singur lucru, unchiule: planetologul... Kynes.

— A, da... Kynes.

— E omul Împăratului, Domnia-Ta. Poate să umble pe unde-i pofteşte inima. Şi are relaţii foarte strînse cu fremenii... S-a căsătorit cu una de-a lor.

— Pînă mîine la apusul soarelui, Kynes va fi mort.

— Unchiule, asasinarea unui slujitor imperial e o treabă primejdioasă.

— Cum îţi închipui c-am ajuns atît de repede, aşa departe? întrebă Baronul. Vorbise cu glas scăzut, încărcat de-un înţeles inexprimabil. Oricum, n-aveai de ce să te temi. Kynes n-ar fi putut să părăsească niciodată Arrakisul. Ai uitat că-i sclavul mirodeniei.

— Aşa e!

— Cei care *ştiu* ce e melanjul, n-ar îndrăzni în ruptul capului să-şi pericliteze "hrana", rosti Baronul. Şi Kynes ştie, cu siguranţă.

— Uitasem.

Se priviră lung, în tăcere.

În cele din urmă, Baronul spuse:

— Fiindcă tot veni vorba... Ca primă urgenţă, te vei ocupa de aprovizionarea mea. Mai am un stoc secret, dar raidul sinucigaş al oamenilor Ducelui mi-a prăpădit aproape toate rezervele destinate vînzării.

Rabban încuviinţă cu un gest al capului.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Baronul se lumină la chip.

— Deci! Mîine dimineaţă o să-i aduni pe toţi cei care-au mai rămas din aparatul administrativ şi-o să le spui aşa: "Sublimul nostru Împărat Padişah m-a însărcinat să iau în primire această planetă şi să pun capăt tuturor neînţelegerilor".

— Pricep, Domnia-Ta.

— Pe-asta sînt sigur c-o pricepi. Restul amănuntelor le vom discuta mîine. Acum vreau să-mi termin somnul.

Baronul dezactiva pentascutul de la uşă, îl urmări cu privirea pe nepotul său, care dispăru pe coridor.

Un creier ca un tanc, gîndi Baronul. *Şi-o minte blindată, o minte de muşchi. Cînd va fi terminat cu ei, arrakienii nu vor mai fi decît o piftie însîngerată. Şi-atunci îl voi trimite pe Feyd-Rautha să-i dezrobească şi-l vor întîmpina ca pe-un mîntuitor. Îl vor adora pe Feyd-Rautha. Îl vor binecuvînta pe Feyd-Rautha cel milostiv, care îi va salva din ghearele Bestiei. Feyd-Rautha va fi omul pe care-l vor urma şi pentru care vor fi gata să-şi dea viaţa... Pînă atunci, băiatul va învăţa să asuprească fără să se teamă de pedeapsă. Sînt sigur că el e cel de care avem nevoie. Ah, şi ce trup încîntător are! într-adevăr, un băiat adorabil!*

La cincisprezece ani, învăţase deja tăcerea.
Fragment din **Istoria copilului Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

ÎN TIMP CE SE LUPTA CU comenzile topterului, Paul îşi dădu seama că mecanismul percepţiei sale supramentatice calcula pe baza unei mulţimi de amănunte fragmentare, sortînd forţele învălmăşite ale furtunii. Înregistra fronturi de praf, tălăzuiri, întrepătrunderi de turbulenţă, vîrtejuri.

Interiorul cabinei era o cutie agitată, luminată de radiaţia verde a cadranelor de pe tabloul de

bord. Curgerea cafenie a prafului de afară părea uniformă, dar simţul său lăuntric începuse să *vadă* prin perdeaua aceea groasă.

Trebuie să aleg un vîrtej potrivit, îşi spuse.

Simţise de mai multă vreme că puterea furtunii slăbise, deşi rafalele continuau să zguduie aparatul. Aşteptă o nouă turbulenţă.

Vîrtejul se anunţă cu o rafală neaşteptată, care scutură violent nava. Paul îşi învinse teama şi înclină brusc topterul spre stînga.

Jessica observă manevra pe sfera de navigaţie.

— Paul! ţipă.

Tromba îi întoarse, îi răsuci, îi răsturnă. Vîrtejul smulse topterul şi-l înălţă ca pe o aşchie într-un gheizer, îl scuipă în sus, în afară — un grăunte înaripat în inima unei volbure de praf, luminate de discul celei de-a doua luni.

Paul se uită în jos, văzu stîlpul durat din praf de vîntul fierbinte care îi expulzase, văzu furtuna muribundă tîrîndu-se mai departe, ca un fluviu de nisip pe întinsul deşertului — o meandră şerpuind cenuşie, în lumina lunii, mai mică, tot mai mică, pe măsură ce topterul continua să urce în hornul de aer cald.

— Am ieşit, şopti Jessica.

Paul viră larg, scoase aparatul din pîcla prafului, cercetă cerul nopţii.

— Le-am scăpat printre degete, spuse el.

Jessica îşi simţi inima bătându-i năvalnic. Îşi impuse calmul, privi furtuna care se depărta. Simţul timpului îi spunea că fuseseră tîrîţi de forţele turbate ale stihiei vreme de patru ceasuri, dar o fărîmă din mintea ei înregistrase intervalul cît o viaţă de om. I se părea că se născuse din nou.

Totul s-a petrecut ca în litanie, gîndi *ta. Am înfruntat frica şi furtuna, fără să ne opunem. Furtuna a trecut prin noi, pe lîngă noi. A trecut şi noi am rămas.*

— Nu-mi place sunetul aripilor, spuse Paul. Cred că avem o avarie.

Mîinile îi simţeau smuciturile din comenzi, zbaterea rănită a zborului. Scăpaseră de furtună, da. Dar el nu reuşise încă să iasă la un liman de unde să poată avea o privire globală cu viziunea lui preştientă. Totuşi... erau salvaţi! Şi Paul simţi că întreaga sa fiinţă tremura în pragul unei revelaţii.

Tremurul puse dintr-o dată stăpînire pe tot trupul lui.

Senzaţia era fascinantă şi înfricoşătoare, iar mintea lui începu să caute febril o explicaţie. Intuia că fenomenul se datora în parte alimentaţiei saturate de mirodenie. Dar i se părea că restul se datora litaniei; ca şi cînd cuvintele rugăciunii ar fi avut o putere proprie.

"Nu trebuie să mă tem.."

Cauză şi efect: scăpase cu viaţă dintr-o încleştare cu forţe ostile şi se simţea la un pas de dobîndirea unei conştiinţe de sine care n-ar fi apărut niciodată fără magia litaniei.

În memorie îi răsunară cuvintele din Biblia Catolică Portocalie: "*Ce simţuri ne lipsesc, de nu putem vedea şi auzi o altă lume în jurul nostru?*"

— Stînci peste tot, rosti Jessica.

Paul se concentră din nou la zbuciumul topterului, îşi scutură capul ca să-şi limpezească gîndurile. Privi în direcţia în care arăta mama sa, zări formele de relief, pete negre pe suprafaţa nisipului — în faţă, spre dreapta. Simţi brusc un curent de aer în jurul gleznelor, foşnet de praf în cabină. Undeva era o spărtură... Altă rană de pe urma furtunii.

— Cred că-i mai bine să aterizăm pe nisip, spuse Jessica. Poate că aripile n-or să reziste la frînare.

Paul arătă cu capul un şir de creste stîncoase, măcinate de vînt, care se înălţau dintre dune în zona luminată de lună din faţa lor.

— Aterizez lîngă Stîncile de colo. Verifică-ţi centura!

Jessica îi urmă îndemnul, gîndind: *Avem apă şi distraie. Dacă găsim de mîncare vom putea să rezistăm mult timp în pustiul de dedesubt. Aici trăiesc fremenii. Ce fac ei putem face şi noi.*

— Cum vezi c-am oprit, o iei la fugă spre stînci, spuse Paul. De raniţă mă ocup eu.

— De ce să... Tăcu brusc, dădu din cap. Înţeleg, viermii.

— *Prietenii noştri,* viermii, o corectă el. Or să înghită topterul. Nu va mai afla nimeni unde-am aterizai.

Cît de precis judecă, observă ea.

Începură să coboare — mai jos... şi mai jos...

Deplasarea navei deveni dintr-o dată mişcare năvalnică, perceptibilă — umbre fulgerătoare de dune, stînci ca nişte insule înălţîndu-se brusc şi dispărînd în spatele lor. Cu o zguduitură uşoară, topterul şterse creasta unei dune, trecu o vale de nisip, atinse altă dună.

Foloseşte nisipul ca să reducă viteza, gîndi Jessica şi îşi îngădui o clipă de admiraţie pentru ingeniozitatea fiului ei.

— Ţine-te bine! o preveni Paul.

Trase frînele aripilor, mai întîi uşor, apoi tot mai tare şi mai tare. Le simţi înhăţînd aerul, observă

că viteza navei scade vertiginos. Auzi urletul vîntului în interfoliile suprapuse şi în carenajele care alcătuiau penajul aripilor.

Brusc, fără nici o pîrîitură de avertisment, aripa stîngă avariată de furtună se răsuci în sus, se întoarse izbindu-se de fuselaj, Topterul făcu un salt peste vîrful unei dune, se răsuci violent spre stînga, derapa pe versantul opus, apoi se opri înfigîndu-şi botul în duna următoare, într-o cascadă de nisip. Zăceau răsturnaţi pe partea aripii rupte, cu aripa dreaptă aţintită spre stele.

Paul îşi desprinse cu o singură smucitură centura de siguranţă, se întinse pe deasupra mamei sale, apăsă clanţa uşii, împinse cu putere. O ploaie de nisip se prăvăli în cabină, împrăştiind miros uscat, de cremene arsă. Paul se întoarse, trase raniţa din spatele scaunelor, observă că mama sa îşi desfăcuse centura. Jessica se căţără pe braţul scaunului din dreapta şi ieşi pe învelişul de metal al topterului. El o urmă, trăgînd raniţa de bretele.

— Fugi! strigă.

Arătă spre versantul dunei. Dincolo de creastă se profila turla plată a unei stînci roase de vînt şi de nisip.

Jessica sări pe sol şi începu să alerge, împiedicîndu-se şi alunecînd pe panta abruptă a dunei. Îl auzi pe Paul gîfîind în urma ei. Cînd ajunseră sus, văzură că se aflau pe o movilă de nisip a cărei creastă se prelungea în linie curbă, spre grupul de stînci.

— Dă-i drumul pe creastă, porunci Paul. Ajungem mai iute.

Porniră în goană spre stînci, luptîndu-se din răsputeri cu nisipul care îi trăgea de picioare.

Un sunet care părea să fi apărut din senin le atrase atenţia: o şoaptă surdă, un sîsîit, un hîrşîit abraziv.

— Viermele! gîfîi Paul.

Sunetul crescu.

— Mai iute!

Prima limbă de grohotiş se ivi ca o plajă ieşind din nisip la mai puţin de zece metri în faţa lor, cînd auziră din spate scrîşnete şi sunete de metal zdrobit.

Paul îşi trecu raniţa pe braţul drept, apucînd-o strîns de bretele, O simţi izbindu-i-se de şold, în timp ce fugea. Cu cealaltă mînă înşfăcă braţul mamei sale. Străbătură petecul de grohotiş, începură să urce o pantă accidentată, printr-un fel de canal întortocheat pe care-l săpase vîntul. Răsuflarea li se făcu sacadată, zgîriindu-le parcă gîtlejurile uscate.

— Nu mai pot, gemu Jessica.

Paul se opri, o împinse într-o strungă din stîncă, se întoarse şi privi în jos, spre deşert. Un deal mişcător se deplasa paralel cu insula lor de piatră — unde luminate de lună, valuri de nisip. Un muşuroi gigantic a cărui creastă se înălţa pînă la nivelul ochilor lui Paul, deşi se afla la aproape un kilometru distanţă. Urma rectilinie, lăsată de-a curmezişul dunelor aplatizate de trecerea sa, se abătea o singură dată — o buclă scurtă, spre petecul de deşert unde abandonaseră epava ornitopterului.

Aeronava dispăruse.

Uriaşul muşuroi se depărtă spre deşert, se întoarse iarăşi pe propriile-i urme, adulmecînd parcă.

— E mai mare decît astronavele Ghildei, şopti Paul. Am auzit că viermii din largul deşertului sînt mari, dar nu mi-am închipuit... cît de mari.

— Nici eu, veni ca un ecou şoapta Jessicăi.

Din nou, colosul se depărtă de stînci, apoi părăsi brusc locul, lăsînd o urmă arcuită spre orizont. Ascultară pînă ce sunetul trecerii sale se pierdu în foşnetul vag al nisipurilor din jur.

Paul inspiră adînc, îşi ridică ochii spre crestele argintate de lună şi cită din Kitab al-Ibar:

— "Călătoreşte noaptea şi odihneşte-te ziua la umbră."

Se uită la mama sa:

— Mai avem cîteva ore pînă în zori. Poţi să mergi?

— Îndată.

Paul păşi pe un prag de piatră, îşi atîrnă raniţa în spinare şi îşi aranjă bretelele. Rămase nemişcat, cu paracompasul în mînă.

— Să-mi spui cînd eşti gata, rosti el.

Jessica ieşi din strunga stîncii, simţind că îşi recăpătase puterile.

— Încotro?

— Drept înainte, răspunse Paul şi arătă cu mîna. Să vedem unde ne scoate lanţul ăsta de stînci.

— În inima deşertului, zise ea.

— A deşertului fremen, murmură el.

Şi tăcu, tulburat deodată de amintirea unui peisaj stîncos ce i se arătase într-una din viziunile preştiente de pe Caladan. Văzuse deşertul acesta. Numai că unghiul din care-l văzuse atunci fusese uşor diferit. Peisajul i se infiltrase în conştiinţă ca o imagine optică absorbită de memorie şi acum, suprapusă scenei reale, imaginea părea imperfect înregistrată. S-ar fi zis că imaginea din viziune se mişcase şi se apropiase de el din alt unghi, în timp ce el rămăsese pe loc.

În viziunea aceea era şi Idaho cu noi, îşi aminti el. *Acum însă, Idaho e mort.*

— Vezi vreo cale? întrebă Jessica, interpretîndu-i greşit şovăiala.

— Nu, răspunse el. Mergem drept înainte.

Îşi săltă mai bine raniţa pe umeri şi porni în susul şanţului îngust, pe care nisipul purtat de vînt îl săpase în stîncă. Şanţul îi duse pînă la un platou scăldat în lumina lunii. De la nivelul platoului, panta urca, în terase, spre sud.

Paul se apropie de prima terasă, se căţără pe ea; Jessica îl urmă.

După cîteva clipe, observă că înaintarea lor era o chestiune de moment şi de specific — pungile de nisip dintre stînci care le încetineau mersul, muchiile erodate de vînt care le tăiau mîinile, obstacolele de tot felul care-i opreau şi-i sileau să opteze: traversare sau ocolire? Terenul le impunea ritmul pe care-l vroia. Nu vorbeau decît atunci cînd era strict necesar... Cu voci răguşite, gîtuite de efort.

— Ai grijă cum calci... Nisipul de pe terasă alunecă!

— Vezi să nu te loveşti de pragul de sus!

— Rămîi sub cornişă; avem luna-n spate şi de deasupra se poate vedea orice mişcare.

Paul se opri într-o scobitură, îşi propti raniţa pe un pervaz îngust.

Jessica se rezemă lîngă el, binecuvîntînd momentul de repaus. Îl auzi pe Paul trăgîndu-şi tubul distraiului. Sorbi şi ea din apa regenerată a trupului ei. Era sălcie şi Jessica se gîndi la apele de pe Caladan — o fîntînă adîncă, oglindind un petec de cer, belşugul de umiditate pe care nici măcar nu-l băgai de seamă... decît atunci cînd apa avea formă, sau cînd reflecta lumina, sau cînd îi auzeai susurul, în apropiere.

Un răgaz, îşi spuse. *Un răgaz de odihnă... odihnă adevărată.*

Se gîndi apoi că mila însemna acordarea unui răgaz, chiar şi a unui răgaz de-o clipă. Nu exista milă unde nu putea să existe răgaz.

Paul se smulse de lîngă pervazul de piatră, se întoarse, porni pieptiş pe panta abruptă. Jessica îl urmă suspinînd.

Ajunseră pe un prag lat, care dădea ocol peretelui vertical al unei stînci înalte. Începură din nou să avanseze, în ritmul neregulat la care îi silea acest tărîm al sfărîmăturilor.

Jessica avea impresia că noaptea era dominată de nivelurile de mărunţire a materiei de sub tălpile şi mîinile lor — bolovani, grohotiş, rocă pisată, grăunţi de nisip, nisip obişnuit, praf, pulbere fină...

Pulberea înfunda filtrele nazale şi trebuia suflată afară. Straturile subţiri de nisip şi grohotişul erau instabile cînd acopereau suprafeţe de piatră şi te puteau face să-ţi rupi gîtul. Fragmentele de rocă tăiau.

Iar omniprezentele petece de nisip le poticneau întruna paşii.

Paul se opri brusc, la marginea unei platforme şi o prinse de mijloc pe mama sa, care dăduse peste el.

Îşi întinse mîna spre stînga şi femeia se uită în direcţia pe care i-o indica. Se aflau pe vîrful unei faleze, cu deşertul întinzîndu-se ca un ocean încremenit, la vreo două sute de metri sub ei — valuri nemişcate, poleite de razele lunii, umbre prelungi, arcuite, Înşiruindu-se unele după altele. Undeva, departe, se desluşea, ca prin pîclă, silueta vagă şi cenuşie a unui alt masiv stîncos.

— Nisip, spuse Jessica. Deşert deschis.

— O porţiune destul de mare, încuviinţă Paul şi glasul îi sună înfundat de sub clapa filtrului.

Jessica îşi roti privirea dintr-o parte în alta... Nisip peste tot.

Paul scrută marea de dune din faţă, urmărind o bucată de vreme prelingerea umbrelor mişcate de trecerea lunii.

— Sînt vreo trei sau patru kilometri pînă dincolo — spuse, în cele din urmă.

— Şi viermi, adăugă ea.

— De bună seamă.

Jessica îşi simţi oboseala, durerea din muşchi care îi amorţea simţurile.

— Nu vrei să ne odihnim puţin şi să mîncăm?

Paul îşi scoase umerii din bretele, se aşeză, se aplecă deasupra raniţei. Sprijinindu-se cu o mînă de umărul său, Jessica se lăsă anevoie pe tancul de piatră, alături de el. În timp ce se aşeza, îl auzi scotocind în raniţă.

— Poftim, spuse el.

Îi simţi degetele uscate vîrîndu-i în palmă două capsule tonice.

Le înghiţi, sorbi în silă puţină apă din tubul distraiului.

— Bea toată apa, o îndemnă Paul. Axiomă: cel mai bun loc în care-ţi poţi păstra apa e propriul tău corp. Îţi menţine energia. Te fortifică. Ai încredere în distrai.

Ea îi dădu ascultare, îşi goli buzunarele colectoare, simţi că prinde iarăşi puteri. Apoi se gîndi cît de tihnit era momentul acesta de oboseală şi de odihnă şi îşi aminti că îl auzise odată pe războinicul-trubadur Gurney Halleck recitînd: "Mai bine o-mbucătură uscată şi pacea pe care-o aduce cu ea, decît

o casă plină de pizmă şi de inimă rea."

Repetă versurile cu voce tare.

— Gurney, rosti. Paul.

Jessica sesiză intonaţia, felul în care pronunţase numele, de parcă ar fi pomenit de un mort. Gîndi: *Are dreptate; poate că bietul Gurney nu mai e printre cei vii.* Forţele armate ale Atreizilor fuseseră nimicite. Oamenii lor erau ori morţi, ori prizonieri, ori pierduţi — ca şi ei — în pustiul acesta unde nu exista apă.

— Gurney găsea întotdeauna citatul potrivit, la momentul potrivit, spuse Paul. Parcă-i aud şi-acum: "Şi voi secătui rîurile şi voi da ţara pe mîna hainilor; şi voi lăsa ţara şi tot ce-i în ea să piară de mîna străinilor."

Jessica îşi închise ochii. Patosul din vocea fiului ei o mişcase aproape pînă la lacrimi.

Trecură cîteva clipe.

— Cum te... simţi? întrebă brusc Paul.

Ea înţelese că întrebarea se referea la sarcina ei, spuse:

— Sora ta nu se va naşte decît peste cîteva luni. Mă simt... aptă din punct de vedere fizic.

Şi gîndi: *Cît de rezervată ii vorbesc propriului meu fiu!* Apoi, pentru că educaţia Bene Gesserit nu-i îngăduia să lase neexplicată ciudăţenia acestei reacţii, căută şi găsi motivul rigidităţii ei: *Mi-e frică de fiul meu; mi-e frică de stranietatea lui; mi-e frică de ce-ar putea să vadă în viitorul nostru, de ce mi-ar putea spune.*

Paul îşi trase gluga pe ochi, ascultă sunetele nopţii... Ca o foiala de insecte. I se păru că plămînii i-s plini de propria sa tăcere. Îl mînca nasul. Se scărpină, îşi scoase filtrele şi simţi imediat mirosul pătrunzător de scorţişoară.

— E mirodenie pe undeva, pe-aproape, spuse.

O adiere uşoară de vînt îi mîngîie obrajii, îi umflă faldurile burnuzului. Nu era vînt prevestitor de furtună — învăţase deja să deosebească o boare de alta. Spuse:

— În curînd se crapă de ziuă.

Jessica dădu din cap.

— Nu putem traversa nevătămaţi nisipurile din faţă, decît într-un singur chip, urmă el. Aşa cum fac fremenii.

— Şi viermii?

— Dacă fixăm unul dintre toboşarii din fremkit la baza stîncilor, o să-i dăm de lucru unui vierme o bucată de vreme.

Jessica privi fîşia de deşert care se aşternea, luminată de lună, între ei şi celălalt aflorisment.

— Destulă vreme ca să străbatem patru kilometri? întrebă ca.

— Poate. Dacă vom avea grijă să nu facem decît zgomote *naturale,* din cele care nu atrag viermii...

Paul privi atent întinderea de nisip, scormonind în memoria sa preştientă, tatonînd enigmaticele referiri la toboşari şi cîrlige, pe care le citise în manualul din fremkit. I se părea straniu faptul că ori de cîte ori se gîndea la viermi nu simţea decît groază. Ştia, ca şi cum dovada acestui adevăr se afla chiar în pragul percepţiei sale, că viermii nu trebuiau temuţi, ci respectaţi... dacă... dacă...

Îşi scutură capul.

— Zgomote aritmice, spuse Jessica.

— Cum? A! Da... Dacă vom merge cu paşi poticniţi... Nisipul se mişcă deseori din senin, se produc alunecări. Viermii nu pot să alerge de colo-colo pentru fiecare foşnet de la suprafaţă. Dar, înainte de-a începe traversarea, va trebui să fim perfect odihniţi.

Privi peretele stîncii, observînd scurgerea timpului în umbrele verticale proiectate de lună.

— Peste o oră se luminează de ziuă.

— Unde o să ne adăpostim peste zi? întrebă ea.

Paul se întoarse spre stînga, arătă cu degetul.

— În partea aceea, faleza coteşte spre nord. După cît de erodate sînt stîncile, e versantul expus vîntului. Probabil că-i plin de crevase adînci.

— N-ar fi bine să pornim chiar acum?

Paul se sculă în picioare, o ajută să se ridice.

— Eşti sigură că eşti destul de odihnită ca să cobori? Aş vrea să ajungem cît mai aproape de nivelul deşertului înainte de-a întinde cortul

— Sînt odihnită, răspunse ea. Îi făcu semn s-o ia înainte.

Paul ezită, apoi ridică raniţa, şi-o agăţă de umeri şi începu să coboare.

Măcar de-aia fi avut suspensii, gîndi Jessica. *Un simplu salt şi ani fi ajuns jos. Dar poate cei şi suspensiile trebuie evitate aici. Poate că atrag viermii, ca şi scuturile.*

Ajunseră la un şir de praguri care coborau brusc, iar la capătul lor dădură de o fisură a cărei intrare era scăldată de razele lunii:

Paul coborî primul, păşind atent, dar grăbit. Ştia că în curînd nu vor mai putea profita de lumina lunii. Se scufundară într-o lume de umbre din ce în ce mai întunecate. De jur împrejur, forme incerte de stînci se înălţară spre stele. Pereţii fisurii se apropiară brusc la vreo zece metri unul de celălalt şi cei doi văzură că se aflau pe marginea unei pante abrupte de nisip cenuşiu, care se afunda în beznă.

— O să putem coborî? şopti Jessica.

— Cred că da, îi răspunse Paul.

Pipăi nisipul cu vîrful piciorului.

— Ne dăm drumul pe tălpi, spuse. Întîi cobor eu. Aşteaptă pînă auzi că m-am oprit.

— Ai grijă, îl povăţui ea.

Paul înaintă şi se lăsă să alunece la vale pe suprafaţa afinată. Se opri pe un platou aproape orizontal, de nisip bătătorit, înconjurat din toate părţile de pereţii înalţi ai crevasei.

În clipa următoare, auzi în spatele lui zgomot de nisip dislocat. Încercă să străpungă cu privirea bezna din susul pantei, dar o cascadă de nisip se prăvăli peste el, dezechilibrîndu-l. Apoi se aşternu liniştea.

— Mamă? îngînă el.

Nici un răspuns.

— Mamă?

Aruncă raniţa, se năpusti în sus, pe pantă, se împiedică în nisip, începu să scormonească, să sape, aruncînd nisipul ca un dement.

— Mamă! bolborosi. Mamă, unde eşti?

O nouă cascadă de nisip se prăbuşi, îngropîndu-l pînă la mijloc. Se smulse cu mişcări turbate din troianul moale.

A tîrît-o avalanşa, gîndi. *A îngropat-o. Trebuie să-mi păstrez calmul şi să judec bine ce am de făcut. N-o să se asfixieze imediat. Îşi va înăbuşi panica şi va aştepta în suspensie bindu ca să-şi reducă nevoia de oxigen. Ştie că voi săpa ca s-o dezgrop.*

Prin procedeul Bene Gesserit pe care-l învăţase de la ea îşi linişti bătăile sălbatice ale inimii, îşi alungă toate gîndurile, lăsîndu-şi mintea ca o tablă curată, pe care să se înscrie de la sine evenimentele din ultimele clipe. Memoria îi reproduse cu fidelitate fiecare fragment de sunet al prăbuşirii şi fiecare indiciu al mişcării nisipului, într-o retrospectivă interioară a cărei derulare lentă era contrastul desăvîrşit al fracţiunii de secundă de timp real, care îi fu necesară minţii sale pentru rememorare.

Brusc, urcă pieziş panta, sondînd cu precauţie pînă cînd ajunse la peretele fisurii, la colţul de stîncă ieşit în afară. Începu să sape, îndepărtînd nisipul cu grijă, ca să nu provoace altă avalanşă. Dădu peste o bucată de pînză. Săpă în jurul ei, găsi un braţ. Cu mişcări delicate, urmări forma braţului, a umerilor, îndepărtă nisipul de pe faţa Jessicăi.

— M-auzi? şopti el.

Nu-i răspunse.

Săpă înfrigurat, îi eliberă umerii. O simţi atîrnînd moale, dar detectă un puls slab.

Suspensie bindu, se linişti.

O dezgropă pînă la şolduri, îşi vîrî umerii sub braţele ei şi începu s-o tragă spre baza pantei, mai întîi încet, apoi tîrînd-o din ce în ce mai iute, căci simţise nisipul de deasupra cedînd. Trase mai tare, mai iute, icnind de efort, luptîndu-se să-şi păstreze echilibrul. În momentul în care ajunse pe platoul ferm de pe fundul fisurii, săltîndu-i trupul pe umăr şi rupînd-o la fugă, întreaga limbă de nisip se prăvăli la vale, eu un şuierat puternic, al cărui ecou făcu să vuiască pereţii înalţi dimprejur.

Paul se opri la capătul crevasei, care se deschidea brusc către şirurile de dune ale deşertului, aflate la vreo treizeci de metri mai jos. Întinse cu băgare de seamă trupul mamei sale pe nisip, îi şopti cuvîntul menit s-o trezească din catalepsie.

Jessica îşi reveni încet, răsuflînd din ce în ce mai adînc.

— Eram sigură c-ai să mă găseşti, murmură ea.

Paul privi peste umăr spre gura fisurii.

— Poate că era mai bine să nu te găsesc.

— Paul!

— Am pierdut raniţa, spuse el. S-au prăvălit peste o sută de tone de nisip... cel puţin.

— S-a dus tot?

— Rezerva de apă, distilcortul... Tot ce contează. Îşi pipăi buzunarele. O să putem admira pendelete împrejurimile locului în care ne vom sfîrşi zilele.

În momentul acela, undeva în stînga, dincolo de pereţii crevasei, soarele se ridică la orizont. Pe întinderea de nisip a deşertului pîlpîiră culori. Un cor de păsări prinse să cînte prin cotloanele tainice dintre stînci.

Dar Jessica nu-şi desprinse privirea de la chipul deznădăjduit al fiului ei. Îşi acordă vocea cu nuanţe de dispreţ; întrebă:

— Aşa ai învăţat să te porţi?

— Nu pricepi? izbucni el. Tot ce ne trebuia ca să putem supravieţui zace sub mormanul ăla de nisip!

— M-ai găsit pe mine, spuse ea şi de data aceasta vocea îi sună blîndă, liniştitoare.

Paul se ghemui pe vine.

Îşi întoarse capul, privi către noul povîrniş care se formase în interiorul fisurii, cercetîndu-i atent, examinînd friabilitatea nisipului.

— Dacă am reuşi să imobilizăm o suprafaţă mică a pantei şi porţiunea de sus a peretelui unei gropi am putea săpa un puţ pînă la raniţă. Nişte apă ar rezolva problema numai că n-avem destulă apă ca să... Tăcu brusc, apoi exclamă: Spuma!

Jessica nu scoase nici un cuvînt, de teamă să nu-i tulbure lanţul raţionamentului.

Paul îşi întoarse privirea spre dune. Mai întîi nările, apoi ochii lui căutară, depistară direcţia, îşi fixară atenţia asupra unei pete Întunecate de nisip, aflată sub ei.

— Mirodenia, murmură el. E o substanţă puternic alcalină. Iar bateria compasului e acidă.

Jessica se ridică brusc în capul oaselor.

Paul nu-i dădu nici o atenţie, sări în picioare şi într-o clipă ajunse la marginea platoului bătătorit de vînt, care se întindea de la gura crevasei pînă la nivelul deşertului.

Jessica îi urmări mersul voit poticnit pe suprafaţa nisipului: pas... pauză, pas-pas... tîrşîit... pauză...

Umbletul era lipsit de cadenţa care ar fi putut da de ştire unui vierme la pîndă că printre dune se mişca o făptură străină deşertului.

Paul ajunse la petecul de mirodenie, îşi sunteţi poala mantiei, depuse în ea un pumn de melanj, se întoarse la baza fisurii. Răsturnă mirodenia pe nisip, în faţa Jessicăi, se lăsă pe vine şi începu să-şi demonteze paracompasul cu vîrful cuţitului. Mai întîi desprinse capacul. Îşi scoase cingătoarea, o întinse pe jos, rîndui pe ea piesele demontate, puse de-o parte bateria. Apoi extrase mecanismul cadranului, îl depuse pe cingătoare, păstră în mînă cutia goală a instrumentului.

— Ai nevoie de apă, spuse Jessica.

Paul apucă între buze tubul colector de la gît, trase o gură de lichid, o scuipă în cutie.

Dacă nu reuşeşte, a irosit zadarnic o înghiţitură de apă, gîndi Jessica *Dar... de fapt nu va mai avea importanţă.*

Paul străpunse cu vîrful cuţitului bateria, scutură cristalele în apă. Se produse o uşoară efervescenţă, apoi lichidul se linişti.

Ochii Jessicăi sesizară mişcare deasupra lor. Îşi ridică privirea şi văzu mai mulţi şoimi, aliniaţi pe buza de sus a fisurii. Priveau fix căpăcelul cu apă din mîna lui Paul.

Maică Mare! gîndi ea. *Sînt in stare să simtă apa de la asemenea distanţă!*

Paul fixă capacul pe cutia paracompasului, lăsînd liber orificiul în care fusese monta! butonul de reglaj. Cu instrumentul modificat într-o mînă şi cu o cantitate mică de mirodenie în cealaltă se duse apoi la baza povîrnişului, începu să urce. examinînd suprafaţa nisipului. Mantia i se legăna de colo-colo, lipsită de strînsoarea cingătorii. Continuă să înainteze în susul pantei, stîrnind pîrîiaşe de nisip, răscolind praful.

Se opri brusc, introduse o fărîmă de mirodenie în cutia paracompasului, scutură instrumentul.

Prin orificiul butonului de reglaj ţîşni un jet spumos de culoare verde. Paul îndreptă jetul subţire spre suprafaţa pantei, aplică un cordon îngust şi lung, începu să îndepărteze nisipul de dedesubt, imobilizînd peretele cavităţii cu noi jeturi de spumă.

Jessica veni la baza pantei, întrebă:

— Te pot ajuta cu ceva?

— Urcă lîngă mine şi sapă, spuse el. Trebuie să adîncim groapa vreo trei metri. Lucrăm pe dibuite. Observă că instrumentul nu mai împroşcă spumă, strigă: Repede! Nu ştiu cît timp poate ţine spuma nisipul.

Jessica se căţără lîngă Paul, care introduse încă puţină mirodenie în cutie şi-o scutură. Un nou jet de spumă ţîşni prin orificiu.

În timp ce Paul aplica bariera de spumă, Jessica începu să sape cu amîndouă mîinile, aruncînd nisipul la vale.

— Ce adîncime ai spus? întrebă ea gîfîind.

— Vreo trei metri. Iar poziţia nu-i decît aproximativă. S-ar putea să fim nevoiţi să lărgim groapa. Făcu un pas lateral, alunecînd pe nisipul nesigur. Orientează gaura spre tine. Nu săpa vertical.

Jessica îi urmă sfatul.

Încet, încet, groapa se adînci pînă cînd ajunse la acelaşi nivel cu suprafaţa platoului, dar nu dădură de raniţă.

Să fi greşit calculul? se întrebă Paul. *Am greşit prima dată, cînd m-am lăsat pradă panicii. Să-mi fi afectat panica de la început capacitatea de calcul?*

Se uită la paracompas. Nu mai rămăseseră decît cîteva picături de infuzie acidă.

Jessica îl privi din groapă, trecîndu-şi peste faţă o mînă pătată de spumă. Ochii ei întîlniră ochii lui Paul.

— Sapă în peretele superior, spuse el. Cu grijă, însă!

Adăugă încă o fărîmă de mirodenie în cutie, lăsă spuma să se răspîndească în jurul mîinilor Jessicăi care începu să sape vertical în peretele oblic al gropii. La a doua mişcare mîinile îi atinseră ceva tare. Încet, dezgropă o bucată de bretea cu o cataramă din plastic.

— Stai! rosti Paul, aproape şoptit. S-a terminat spuma!

Jessica rămase nemişcată, cu breteaua în mînă, îşi ridică ochii spre el.

Paul aruncă paracompasul gol pe platoul de jos, spuse:

— Dă-mi mîna liberă. Acum fii atentă: am să te trag lateral şi în jos. Să nu dai drumul bretelei. De sus nu se mai poate prăvăli cine ştie ce greutate. Versantul s-a stabilizat. Nu trebuie decît să am grijă să-ţi rămînă capul deasupra. După ce groapa se va umple cu nisip, o să te scot cu raniţă cu tot.

— Înţeleg.

— Gata?

— Gata, răspunse ea, strîngînd cu putere breteaua.

Cu o singură smucitură, Paul o trase pe jumătate afară din groapă, ferindu-i capul în clipa în care bariera de spumă cedă şi nisipul alunecă la vale. Jessica rămase îngropată pînă ia mijloc, cu braţul şi umărul stîng sub nisip, cu bărbia şi obrazul protejate de pulpana mantiei lui Paul. Muşchii încordaţi ai umărului începură s-o doară.

— Nu i-am dat drumul, spuse.

Precaut, Paul îşi afundă mîna în nisip, pe lîngă umărul ei, găsi breteaua.

— Tragem amîndoi deodată, zise el. Fără să smucim. Să nu cumva s-o rupem.

Noi torente de nisip alunecară la vale în timp ce trăgeau sacul.

Cînd breteaua apăru la suprafaţă, Paul se opri, îi ajută mamei sale să iasă afară. Apoi traseră împreună fremkitul către baza pantei.

Cîteva clipe mai tîrziu, se aflau amîndoi pe platoul de la gaura fisurii, cu raniţa între ei.

Paul se uită la mama sa. Faţa şi mantia îi erau murdare de spumă şi de nisipul care aderase pe porţiunile unde spuma se uscase. Părea că slujise drept ţintă unui bombardament cu bulgări umezi, de nisip verde,

— Grozav mai arăţi, spuse el.

— Nici cu tine nu mi-e ruşine, replică ea.

Izbucniră în rîs amîndoi, tăcură.

— N-ar fi trebuit să se întîmple ce s-a întîmplat, spuse Paul. Am fost imprudent.

Ea dădu din umeri. Grăunţi lipicioşi de nisip i se desprinseră de pe mantie.

— Pînă întind cortul, dezbracă-ţi mantia şi scutur-o, adăugă el. Apoi ridică raniţa şi se duse cu ea la baza stîncilor.

Jessica dădu din cap, simţindu-se deodată prea sleită pentru a mai răspunde.

— Sînt găuri de ancorare în rocă, îl auzi după cîteva clipe. A mai poposit cineva aici.

Nici nu-i de mirare, gîndi ea în timp ce-şi curăţa mantia. Era un loc prielnic, apărat de metereze de piatră şi cu alt grup de stînci la vreo patru kilometri în faţă — destul de sus faţă de nivelul deşertului, pentru a fi ferit de viermi şi destul de jos ca să se poată ajunge rapid la marginea nisipurilor, pentru o traversare.

Se întoarse, văzu că Paul înălţase cortul a cărui emisferă întinsă pe lonjeroanele arcuite se confundă cu bolovanii şi Stîncile de la gura crevasei. Paul trecuse pe lîngă ea, se opri ceva mai încolo, îşi scoase binoclul. Reglă repede presiunea internă a instrumentului, îndreptă oleobiectivele spre faleza îndepărtată care strălucea ca un zid auriu în lumina dimineţii.

Jessica se uită la el cum examina peisajul apocaliptic din faţă, sondînd cu privirea rîurile de nisip şi canioanele.

— Vegetaţie, rosti el deodată.

Jessica se duse la cort, luă cel de-al doilea binoclu din raniţă, veni lîngă Paul.

— Acolo, spuse el, ţinînd binoclul la ochi cu o mînă şi arătînd cu cealaltă.

Jessica privi în direcţia pe care i-o indicase.

— Saguaro, murmură ea. Plante pipernicite.

— Or fi oameni prin preajmă, opină Paul.

— Poate că nu-s decît rămăşiţele unei staţiuni botanice, replică ea, circumspectă.

— Am pătruns mult în zona sudică a deşertului, îi aminti băiatul.

Îşi luă binoclul de la ochi, începu să-şi frămînte pe sub clapa filtrului buzele. Şi le simţi uscate şi aspre; simţi şi gustul prăfos al setei, pe cerul gurii.

— Mai degrabă cred că-i vorba de-un sălaş fremen, adăugă.

— Oare putem fi siguri că fremenii se vor arăta prietenoşi? întrebă ea.

— Kynes ne-a făgăduit ajutorul lor.

Dar cei care trăiesc in deşertul acesta sînt un popor disperat, gîndi ea. *Eu însămi am trăit astăzi momente de disperare. Nişte oameni disperaţi ne-ar putea omorî ca să ne ia apa.*

Închise ochii şi încercă să uite de pustiul din jur, invocînd amintirea peisajelor de pe Caladan. Făcuseră odată un voiaj de vacanţă, numai ea şi Ducele Leto, pe vremea cînd Paul încă nu se născuse. Survolaseră junglele sudului, cu vegetaţia lor luxuriantă, apoi orezăriile din delte. Pe cărările care străbăteau covorul verde de dedesubt zăriseră şiruri lungi de furnici — echipe de lucrători, purtîndu-şi poverile pe cobiliţe cu suspensii. Iar dincolo de ţărmul oceanului, văzuseră petalele albe ale felucilor.

A fost odată...

Deschise ochii. Văzu din nou deşertul încremenit, mut, simţi dogoarea tot mai fierbinte a zilei. Demonii fără odihnă ai arşiţei începuseră deja să frămînte aerul de deasupra nisipurilor. Dincolo de dune, masivul stîncos se vedea ca printr-un geam cu ape.

O ploaie de nisip aşternu pentru cîteva clipe o perdea fină, peste gura crevasei. Perdeaua căzu şuierînd subţire, sfîşiată de adierea brizei de dimineaţă, de fîlfîitul de aripi al şoimilor care îşi luară brusc zborul de pe buza prăpastiei. Nisipul se aşeză, dar şuieratul rămase. Apoi crescu, transformîndu-se în sunetul care — o dată auzit — nu mai putea fi uitat.

— Un vierme, şopti Paul.

Se ivi în dreapta lor, maiestuos, nepăsător. Muşuroiul gigantic traversă dunele la mică distanţă de locul în care stăteau. Gorganul din faţă se înălţă o clipă, apoi se afundă şi trecu mai departe, ca o undă în apă. Dispăru după colţul din stînga al stîncilor.

Sunetul scăzu în intensitate, pieri.

— Mai mare decît o fregată spaţială, murmură Paul.

Jessica dădu încet din cap, cu ochii pironiţi pe suprafaţa deşertului. Pe unde trecuse viermele, rămăsese iarăşi urma aceea amăgitoare. Ca o potecă uriaşă, prelungindu-se dureros de nesfîrşită în faţa lor, spre şanţul pe care-l crestase în linia dreaptă a orizontului.

— După ce ne vom odihni, rosti brusc Jessica, vom relua lecţiile.

Paul îşi înăbuşi un val de mînie, spuse:

— Mamă, nu crezi c-am putea renunţa la...

— Astăzi te-ai lăsat cuprins de panică. Îţi cunoşti, poate mai bine ca mine, mintea şi nervatura bindu, dar mai ai multe de învăţat despre musculatura prana a corpului tău. Organismul acţionează uneori de la sine, Paul, iar eu te-aş putea învăţa cîte ceva despre asta. Trebuie să ajungi să-ţi controlezi fiecare muşchi, fiecare fibră din corp. Trebuie să înveţi cunoaşterea mîinii. Vom începe cu muşchii falangelor, cu tendoanele palmei şi cu extremităţile tactile ale degetelor.

Se întoarse, adăugă:

— Hai, e timpul să intrăm în cort.

Paul îşi întinse şi-şi strînse degetele mîinii stîngi, urmărind-o cu privirea pe mama sa care îşi strecura trupul prin valva-sfincter a cortului. Înţelese că nu era în stare s-o determine să renunţe la hotărîrea ei... că trebuie s-o asculte.

Indiferent ce-a făcut din mine, am participat in egală măsură, gîndi.

Cunoaşterea mîinii!

Îşi privi mîna. Cît de inadecvată părea, faţă de creaturi ca viermele pe care îl văzuse mai înainte.

Veneam de pe Caladan — un adevărat rai pentru forma noastră de viaţă. Pe Caladan nu fusese nevoie să ne creăm un paradis fizic sau un paradis imaginar — avusesem la dispoziţie realitatea înconjurătoare. Dar preţul pe care l-am plătit a fost preţul pe care l-au plătit întotdeauna oamenii care au cunoscut paradisul în viaţa aceasta: ani devenit debili, ne-am pierdut vigoarea.

Fragment din **Conversaţii cu Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

— IATĂ-L, DECI, pe marele Gurney Halleck! spuse omul. Halleck se oprise în mijlocul grotei circulare, amenajate ca

Încăpere de lucru, şi-l privea pe contrabandistul aşezat în spatele unui pupitru metalic. Omul purta mantie fremenă. Nuanţa spălăcită, de albastru, a ochilor săi arăta că se hrănea şi cu alimente importate, încăperea semăna cu centrul de comandă al unei fregate spaţiale — un arc de treizeci de grade din perete era ocupat de aparatul de radiocomunicaţii şi de monitoare de imagine, iar de-o parte şi de alta se înşirau panouri de vizare şi de executare a tirului cu armament telecomandat. Pupitrul de metal se arcuia în continuarea peretelui, curbîndu-se către centrul camerei.

— Sînt Staban Tuek, fiul lui Esmar Tuek, se prezentă traficantul.

— În cazul ăsta, dumitale trebuie să-ţi mulţumesc pentru ajutorul primit, spuse Halleck.

— Ah... recunoştinţa! făcu traficantul. Ia loc!

Din peretele plin de monitoare culisă un scaun-căuş, de felul celor aflate în astronave, şi Halleck se aşeză oftînd, simţindu-şi dintr-o dată trupul sleit. Îşi zări imaginea reflectată într-unul dintre ecranele întunecate din spatele traficantului, se încruntă la vederea ridurilor de oboseală care-i brăzdau faţa buhăită. Grimasa făcu să-i zvîcnească cicatricea de viţă neagră de pe falcă.

Halleck îşi întoarse privirea de la imaginea oglindită, se uită lung la Tuek. Recunoscu lesne trăsăturile familiale — sprîncenele groase şi dese ale tatălui, obrajii şi nasul ce păreau dăltuite în piatră.

— Oamenii dumitale mi-au spus că Harkonnenii ţi-au ucis tatăl, rosti Halleck.

— Harkonnenii sau trădătorul strecurat printre voi, replică Tuek.

Mînia birui o parte din oboseala lui Halleck care îşi îndreptă
spatele, întrebînd:

— Ştii cine-i trădătorul?

— Nu sîntem siguri.

— Thufir Hawat o bănuia pe doamna Jessica.

— Ah, vrăjitoarea Bene Gesserit... Poate. Dar Hawat este în clipa de faţă prizonierul Harkonnenilor.

— Am auzit. Halleck trase adînc aer în piept. Se pare că mai avem de scurtat o grămadă de vieţi.

— N-o să facem nimic care s-atragă atenţia asupra noastră, spuse Tuek.

Halleck încremeni.

— Dar...

— Şi dumneata, şi oamenii dumitale, pe care i-am salvat, sînteţi bineveniţi printre noi, zise Tuek. Ţi-ai exprimat recunoştinţa. Perfect! Plătiţi-vă datoria! Avem oricînd nevoie de oameni de nădejde. Dar să ştii că la cea mai mică acţiune deschisă contra Harkonnenilor, vă lichidăm cît ai bate din palme.

— Dar ţi-au asasinat tatăl!

— Poate! Să-ţi spun însă ce credea tatăl meu despre cei care acţionează fără să se gîndească. Bătrînul avea o vorbă: "Piatra e grea şi nisipul apasă, dar furia neghiobului e o povară care le-ntrece."

— Deci n-ai de gînd să faci nimic? mîrîi Halleck.

— N-am spus asta. Spun doar că n-am nici un chef să periclitez contractul pe care-l avem cu Ghilda. Ghilda pretinde să procedăm cu băgare de seamă. Duşmanii pot fi nimiciţi şi pe alte căi.

— Aha!

— Exact. Dacă ţii zor nevoie s-o cauţi pe vrăjitoare, n-ai decît. Te previn însă că probabil e deja prea tîrziu... şi-n orice caz nai ne-ndoim c-ar avea vreun amestec.

— Hawat a dat rareori greş.

— S-a lăsat capturat de Harkonneni.

— Crezi că *el* e trădătorul?

Tuek dădu din umeri.

— Ce mai contează? Părerea noastră, este că vrăjitoarea-i moartă. Cel puţin aşa sînt încredinţaţi Harkonnenii.

— Am impresia că ştiţi o grămadă de lucruri în legătură cu Harkonnenii.

— Deducţii şi ipoteze... zvonuri şi bănuieli...

— Sîntem şaptezeci şi patru de oameni, spuse Halleck. De vreme ce vreţi, într-adevăr, să rămînem alături de voi, sînteţi convinşi că Ducele nostru e mort.

— I-a fost văzut cadavrul.

— A murit şi băiatul... domnişorul Paul? Halleck încercă să-şi înghită nodul din gît.

— După ultimele noastre informaţii, şi el şi maică-sa au pierit într-o furtună de nisip, în plin deşert. Probabil că nici oasele n-au mai rămas din ei.

— Aşadar, a murit şi vrăjitoarea... Au murit cu toţii.

Tuek dădu din cap; spuse:

— Şi după cum se-aude, Dune va intra din nou pe mîna lui Rabban Bestia.

— Contele Rabban de Lankiveil?

— Da.

Lui Halleck îi trebuiră cîteva clipe bune ca să-şi înăbuşe accesul de furie turbată care fu cît pe ce să-l facă să-şi piardă cumpătul. Scrîşni cu glas răguşit:

— Cu Rabban ăsta am eu o socoteală mai veche. I-am rămas dator pentru moartea alor mei... (Îşi pipăi cicatricea de pe falcă)... şi pentru asta!

— Nu-i cuminte să rişti totul ca să închei o socoteală înainte de vreme, observă Tuek. Se încruntă căci observase zvîcnetul muşchilor din obrazul lui Halleck, privirea piezişă aruncată pe sub pleoapele coborîte.

— Ştiu, rosti Halleck şi trase aer în piept. Ştiu...

— Dumneata şi oamenii dumitale vă puteţi cîştiga dreptul să părăsiţi Arrakisul, lucrînd alături de

noi. Sînt destule locuri în...

— Oamenilor mei le voi da dezlegare să facă ce vor. Dacă Rabban e pe planetă... eu unul rămîn.

— Pe cît te văd de pornit, nu-s sigur că ne-am bucura să rămîi. Halleck îl ţintui cu privirea.

— Te îndoieşti de cuvîntul meu?

— Nu...

— M-ai salvat de Harkonneni. Pentru acelaşi lucru i-am jurat credinţă şi Ducelui Leto. O să rămîn pe Arrakis — cu voi... sau cu fremenii.

— Rostit ori nerostit, un gînd e o realitate şi are putere, zise Tuek. S-ar putea să constaţi că la fremeni hotarul dintre viaţă şi moarte e cam fragil şi foarte alunecos.

Halleck îşi închise ochii, simţind cum îl năpădeşte din nou oboseala.

— "Unde e Domnul ce ne-a călăuzit paşii prin ţinutul de iad al pustiului?" murmură el.

— Ai răbdare şi va veni şi ziua răzbunării, spuse Tuek. Graba e lucru! lui Shaitan. Alină-ţi durerea... O să te ajutăm noi să uiţi. Trei lucruri aduc inimii pacea: apa, iarba verde şi frumuseţea femeii.

Halleck îşi deschise ochii.

— Aş prefera un al patrulea: sîngele lui Rabban Harkonnen, curgînd la picioarele mele. Se uită lung la Tuek. Crezi c-o să vină ziua aceea?

— Am prea puţin de-a face cu ce ţi-e dat să înfrunţi mîine, Gurney Halleck. Eu nu te pot ajuta decît să-nfrunţi ziua de azi.

— Ţi-accept ajutorul şi voi rămîne pînă în ziua cînd îmi vei cere să-ţi răzbun tatăl şi pe toţi cei care...

— Ascult-aici, *oşteanule,* rosti Tuek. Se aplecă peste marginea pupitrului, cu capul între umeri, cu ochii scăpărînd. Chipul i se făcuse deodată ca piatra bătută de vînturi. Apa tatălui meu am s-o răscumpăr eu însumi — cu fierul armei mele.

Halleck îi susţinu privirea. În clipa aceea traficantul îi amintea de Ducele Leto: un conducător adevărat, cutezător, sigur de poziţia şi de misiunea lui. Aşa fusese şi Ducele... Înainte de Arrakis.

— Vrei să lupt alături de dumneata? întrebă.

Tuek se lăsă pe spate, se destinse. Iscodi chipul lui Halleck fără să spună nimic.

— Crezi sau nu că-s *oştean?* insistă Halleck.

— Eşti singurul locotenent al Ducelui, care-a scăpat cu viaţă, spuse Tuek. Duşmanul ţi-era superior ca număr, dar ai stat să dai piept cu el... L-ai învins, aşa cum învingem noi Arrakisul.

— Poftim?

— Sîntem doar toleraţi pe planeta asta, Gurney Halleck. Arrakisul e duşmanul nostru.

— Vrei să spui... fiecare duşman la timpul său?

— Întocmai.

— Aşa rezistă şi fremenii?

— Poate.

— Ai spus că s-ar putea ca tovărăşia fremenilor să mi se pară cam dură. De ce? Fiindcă trăiesc în deşert, sub cerul liber?

— Cine ştie unde trăiesc fremenii? Pentru noi, Podişul Central este ţara nimănui. Mai bine să vorbim despre...

— Am auzit că şalandele de mirodenie ale Ghildei nu survolează prea des deşertul, îl întrerupse Halleck. Dar se zice că, dacă ştii încotro să priveşti, poţi vedea o grămadă de petece de verdeaţă.

— Zvonuri! pufni Tuek. Îţi propun să alegi chiar acum între mine şi fremeni. Avem ascunzători sigure, avem propriul nostru sietch tăiat în stîncă, propriile noastre baze secrete. Trăim ca nişte oameni civilizaţi. Fremenii nu-s decît o mînă de zdrenţăroşi care lucrează *pentru noi,* ca vînători de mirodenie.

— Dar care-şi permit să ucidă Harkonneni!

— Te interesează cumva şi cu ce preţ? Chiar în clipa asta sînt vînaţi şi stîrpiţi ca sălbăticiunile — cu laserele, pentru că n-au scuturi. Vor fi exterminaţi. Pentru ce? Pentru c-au ucis Harkonneni.

— Eşti sigur că erau Harkonneni?

— Ce vrei să spui?

— Nu ţi-a ajuns la urechi că printre Harkonneni se află sardaukari?

— Alte zvonuri.

— Totuşi, un pogrom... nu e o treabă la care te-ai putea aştepta de la Harkonneni. Pogromurile înseamnă risipă.

— Eu cred numai ce văd cu ochii mei, spuse Tuek. Alege, oşteanule. Eu sau fremenii. La mine vei găsi adăpost şi şansa de-a vărsa sîngele pe care-l vrem amîndoi. Fremenii nu-ţi vor oferi decît traiul hăituiţilor.

Halleck şovăi. Simţise înţelepciunea vorbelor lui Tuek, simţise şi simpatia traficantului. Era însă tulburat... fără să ştie prea bine de ce.

— Ai încredere în puterile dumitale, rosti brusc Tuek. Cine a luat hotărîrile care i-au scos la liman pe oamenii dumitale? Dumneata le-ai luat. Hotărăşte şi acum.

— Fie, se învoi Halleck. Ducele şi fiul său sînt morţi?

— Aşa susţin Harkonnenii. Şi-n treburi de-astea înclin să le dau crezare. Traficantul îşi schimonosi gura într-un rînjet macabru. Adică... numai în treburi de-astea.

— Fie, repetă Halleck. Îşi ridică mîna dreaptă, cu palma întoarsă şi degetul mare lipit de ea, făcînd gestul tradiţional. Sabia mea îţi aparţine.

— Accept.

— Vrei să-mi conving şi oamenii?

— I-ai lăsa să hotărască singuri?

— Pînă acum m-au urmat. Dar cei mai mulţi dintre ei sînt născuţi pe Caladan. Arrakisul nu-i ceea ce s-au aşteptat ei să fie. Au pierdut totul venind aici. Totul... afară de vieţile lor. Asta-i tot ce le-a mai rămas. Aş prefera să hotărască ei înşişi ce vor să facă, de-acum înainte.

— Nu-i cazul să şovăi, murmură Tuek. Spui că pînă acum te-au urmat.

— Ai nevoie de ei, deci?

— Avem întotdeauna nevoie de luptători încercaţi... iar acum mai mult ca oricînd.

— Ai acceptat sabia mea. Vrei să-i conving şi pe ei?

— Cred că dacă dumneata vrei, ei te vor urma, Gurney Halleck!

— Să sperăm.

— Să sperăm.

— Atunci, să hotărăsc eu?

— Hotărăşte dumneata.

Halleck se ridică anevoie, simţind cît de mult îi solicita rezerva de energie pînă şi acest efort neînsemnat.

— Deocamdată mă duc să văd de încartiruire şi de masă, spuse.

— Caută-l pe intendentul meu, zise Tuek. Îl cheamă Drisq. Spune-i că doresc să nu duceţi lipsă de nimic. O să vin şi eu imediat. Mai am puţină treabă cu nişte transporturi de mirodenie.

— Norocul surîde pretutindeni, rosti Halleck.

— Pretutindeni, întări Tuek. Vremurile tulburi sînt o ocazie rară pentru afacerile noastre.

Halleck dădu din cap. Auzi zumzetul înfundat şi simţi curentul de aer al unui sas care se deschisese în spatele lui. Se întoarse, ieşi, aplecîndu-şi capul.

Sasul îl scoase în sala de adunare în care îi conduseseră oamenii lui Tuek. Era o grotă lungă şi relativ îngustă, ai cărei pereţi netezi arătau că fusese excavată în roca nativă cu ajutorul radiatoarelor. Plafonul era situat destul de sus pentru a prelungi curbura naturală de susţinere a straturilor de rocă şi pentru a permite circulaţia curenţilor de convenţie. De-a lungul zidurilor erau aliniate rastele de arme şi dulapuri melalice.

Halleck observă, nu fără un oarecare sentiment de mîndrie, că acei dintre oamenii săi care se mai puteau ţine pe picioare rămăseseră în picioare. Atitudinea lor nu vădea nici slăbiciunea oboselii, nici deznădejdea înfrîngerii. Medicii traficanţilor îi îngrijeau pe răniţi. Tărgile fuseseră grupate în stînga şi lîngă fiecare rănit stătea de veghe un camarad Atreides.

Instrucţia Atreizilor — *"Îngrijeşte-ţi tovarăşul"* — rezista în ei ca un miez de granit, remarcă Halleck.

Unul dintre locotenenţi îi ieşi înainte, cu balisetul în mînă. Omul salută, apoi zise:

— Căpitane, medicii lor spun că pentru Mattai nu mai e nici o speranţă. N-au bănci de oase şi de organe aici... Nu au decît posturi de prim-ajutor. Mattai ştie că n-o s-o mai ducă mult şi vrea să te roage ceva...

— Ce anume?

Locotenentul îi întinse balisetul.

— Ar vrea s-audă un cîntec, ca să poată muri împăcat, căpitane. Zice că ştii care... Fiindcă te-a mai rugat şi-altă dată să-l cînţi. Locotenentul îşi înghiţi nodul din gît. Îi zice "Mîndra mea", căpitane. Dacă...

— Bine.

Halleck luă balisetul, scoase multiplectrul dintre coarde. Încercă un acord în surdină, constată că instrumentul era deja acordat. Simţi că-l ard ochii, îşi alungă din gînd durerea, mîngîie strunele, dînd contur melodiei, străduindu-se să arboreze un zîmbet firesc.

Un grup de soldaţi Atreides şi un medic se adunaseră în jurul unei singure tărgi. Halleck se apropie şi unul dintre oameni începu să cînte încetişor, intrînd în măsură cu uşurinţa obişnuinţei îndelungate:

"Mîndră mea stă la fereastră,
Forme dulci — o floare-n glastră.
Braţele ei sînt leagăn de plaur.
În amurgul de purpură şi de aur...
Haideţi,

Haideţi braţe fierbinţi,
La mine,
La mine, braţe fierbinţi."

Cîntăreţul tăcu, întinse o mînă înfăşurată în pansamente şi închise pleoapele omului de pe targă. Halleck încheie cu un acord ca un susur, gîndi: *Şi-am rămas doar şaptezeci şi trei...*

Pentru multă lume, viaţa de familie a Creşei Regale este greu de înţeles, dar voi încerca să vă ofer o imagine schematică. Cred că tatăl meu n-a avut decît un singur prieten si anume pe contele Hasimir Fenring, eunucul genetic şi unul dintre cei mai feroci oşteni ai Imperiului. Contele, un bărbat mic de statură şi urît, dar plin de energie, îi aduse într-o zi tatălui meu o nouă concubină-sclavă. Mama mea, care aflase lucrul acesta, mă trimise imediat să-l spionez. Toate îl spionam pe tata, din motive de auto-apărare. Firește, nici una dintre concubinele-sclave îngăduite tatălui meu, conform acordului dintre Bene Ges-serit şi Ghildă, nu putea aduce pe lume un moştenitor regal, dar intrigile erau permanente şi exasperante prin similitudinea lor. Mama mea, surorile mele şi eu deveniserăm experte în evitarea celor mai violente unelte ale morţii. Poate că vi se va părea îngrozitor ceea ce spun, dar nu sînt deloc sigură că tatăl meu a fost străin de o serie de atentate. O Familie Regală nu-i ca alte familii...

Aşadar, era vorba de o nouă concubină-sclavă, o femeie cu părul roşu ca al tatălui meu, mlădioasă şi plină de graţie. Avea o musculatură de dansatoare şi nu încăpea îndoială că educaţia ei indusese şi neuroseducţia. Tatăl meu o privi îndelung pe femeia care poza dezbrăcată în faţa lui. În cele din urmă, spuse:"E prea frumoasă. O vom păstra s-o oferim în dar." Nu vă puteţi închipui consternarea Creşei Regale, la aflarea acestei decizii. Subtilitatea şi autocontrolul constituiau, de fapt, cea mai primejdioasă ameninţare pentru oricare dintre noi.

Fragment din **În casa tatălui meu**, *de prinţesa Irulan*

SE ÎNSERĂ. Paul stătea în picioare lîngă distilcort. Crevasa la gura căreia poposiseră era cufundată în umbră. Privi pe deasupra nisipurilor, către faleza din depărtare, se întrebă dacă era vremea s-o trezească pe mama sa, care mai dormea în cort.

În faţa lui, se aşterneau dunele — ca un şir nesfîrşit de cute. Versanţii pe care lumina soarelui aproape de asfinţit nu-i mai ajuqgea erau umbre de un negru atît de profund, încît păreau bucăţi de noapte.

Plat. Totul era plat aici...

Căută în zadar o formă înaltă în peisajul acesta. Nimic nu străpungea pe verticală aerul încă înfierbîntat, nimic nu se înălţa la orizont — nicăieri nici o floare, nici o ramură legănată de vînt... Nu vedea decît dune... şi măgura îndepărtată, sub cerul albastru-argintiu.

Şi dacă n-o să dăm de-o fostă staţiune botanică? se întrebă. *Daca n-o să dăm nici de fremeni? Dacă plantele acelea nu-s decît o întîmplare?*

În interiorul cortului, Jessica se trezi, se întoarse pe spate şi — răsucindu-şi capul — se uită afară, prin porţiunea transparentă a domului. Paul stătea cu spatele la ca şi în atitudinea lui, ceva îi aminti de Leto. Simţi cum i se redeschide în suflet fîntîna durerii şi îşi întoarse capul.

O clipă mai tîrziu, îşi puse în ordine dislraiul, bău puţină apă din buzunarul colector al corpului, se strecură afară şi se ridică în picioare, întinzîndu-se ca să-şi alunge somnul din muşchi.

Paul îi spuse, fără să se întoarcă:

— Îmi place liniştea din locul acesta!

Ce uşor se adaptează- mintea la mediu, gîndi ea. Şi îşi aminti o axiomă Bene Gesserit: "*În condiţii de stres, mintea se orientează sau in sens pozitiv sau în sens negativ - deschis-închis. Imaginaţi-vă un spectru ale când extreme sînt inconştientul la capătul negativ şi hiper-conştientul la capătul pozitiv. Orientarea minţii în condiţii de stres este puternic influenţată de educaţie si pregătire*"

— S-ar putea trăi bine aici, vorbi din nou Paul.

Jessica încercă să vadă deşertul aşa cum îl vedea el, dîndu-şi osteneala să cuprindă cu mintea toate vicisitudinile pe care această planetă ie accepta ca pe un lucru obişnuit, întrebîndu-se ce viitoruri posibile întrezărise Paul. *Aici poţi trăi singur,* gîndi ea, *fără teama ameninţării din spate, fără frica de vînător.*

Trecu pe lîngă Paul, îşi duse binoclul Sa ochi, reglă oleobiectivele şi cercetă escarpamentul clin

faţă. Da, saguaro printre arroyo şi alte plante cu ghimpi... şî petece de iarbă pipernicită, galben verzi în pen umbră.

— Strîng cortul, spuse Paul.

Jessica dădu din cap, se duse pînă la marginea fisurii, de unde putea să aibă o vedere mai largă asupra deşertului şi îşi întoarse binoclul spre stînga. Aproape de orizont zări strălucirea albă, tivită cu brun, a unei depresiuni saline — o pată albă, în pustiul acesta, unde albul însemna moarte. Dar cuveta aceea mai însemna ceva: *apă.* Cîndva, peste scînteierea albă din depărtare cursese apă. Jessica îşi luă binoclul de la ochi, îşi aranjă burnuzul, ascultă cîteva clipe zgomotele mişcărilor lui Paul.

Soarele continua să coboare. Peste albia salină se întinseră umbre prelungi. La apus, culori învăpăiate cuprinseră zarea. Culorile se prelinseră în degete de întuneric, pipăind întinderea de nisip. Umbre de antracit se revărsară din toate părţile, apoi noaptea se prăvăli dintr-o dată asupra deşertului.

Stelele!

Jessica îşi ridică ochii spre ele. Îl auzi pe Paul venind lîngă ea. Noaptea deşertului se concentra în văzduh, de parcă ar fi vrut să-i înalţe la stele. Apăsarea zilei pierise. O boare uşoară îi atinse în treacăt obrazul.

— În curînd va răsări prima lună, spuse Paul. Raniţa-i gata. Am instalat şi toboşarul.

Am putea rătăci la nesfîrşit în iadul ăsta, gîndi ea. *Fără să ştie nimeni de noi.*

Vîntul nopţii ridică fuioare subţiri de nisip, aducînd cu sine miros de scorţişoară — o ploaie de arome în beznă.

— Simţi? întrebă Paul.

— Răzbate şi prin filtru, răspunse ea. Bogăţie. Dar, oare, poţi cumpăra cu ea apă? Arătă spre capătul celălalt al bazinului. Nu se vede nici o lumină artificială.

— Dacă există fremeni, sînt într-un sietch, în spatele stîncilor.

O geană de argint se ivi pe linia orizontului, în dreapta lor: prima lună. Apoi discul ei se arătă în întregime. Pe faţa astrului se distingea cu uşurinţă forma unui pumn strîns. Jessica scrută nisipurile scăldate în lumina alb-argintie.

— Am înfipt toboşarul în cotlonul cel mai adînc al crevasei, spuse Paul. Din clipa în care o să-i aprind fitilul, vom avea la dispoziţie treizeci de minute.

— Treizeci de minute?

— Pînă ce va începe să cheme... un... vierme.

— A! Sînt gata.

Paul se îndepărtă. Îl auzi mergînd spre gura crevasei.

Noaptea e un tunel, gîndi ea. *O galerie spre mîine... dacă ne mai e dat un mîine.* Îşi scutură capul. *Ce-s gîndurile astea morbide? Nu aşa am fost educată!*

Paul se întoarse cu raniţa în spate, coborî pînă la poalele primei dune, unde se opri şi ascultă paşii mamei sale, care îl urmase. Îi auzi mersul abia simţit, dar şi zgomotele infime ale grăunţilor de nisip ce se răceau — codul secret prin care deşertul îşi exprima garanţia precarei sale securităţi.

— Trebuie să păşim fără cadenţă, rosti încet Paul.

Îşi redeşteptă în minte imagini de oameni traversînd nisipurile — imagini din memoria preştientă, dar şi din cea reală.

— Urmăreşte-mă cu atenţie, spuse. Aşa umblă fremenii pe nisip...

Urcă pe versantul expus vîntului, urmîndu-i curbura, păşind în ritm poticnit.

Jessica îi studie mersul vreme de zece paşi, apoi îi urmă, imitîndu-l, înţelegea: zgomotele pe care le făceau trebuiau să fie aidoma foşnetului natural al nisipului... aidoma vîntului. Dar muşchii protestau împotriva ritmului nefiresc, împiedicat: pas... tîrşîit... tîrşîit... pas... pas... pauză... tîrşîit... pas.

Timpul se tîra odată cu ei. Aflorismentul din faţă nu părea să se apropie. Cel dinapoi domina încă suprafaţa deşertului.

Tum! Tum! Turn! Tum!

O bătaie de tobă în spatele lor.

— Toboşarul, şopti Paul.

Le venea greu să evite cadenţa la care le îndemnau paşii bătăile continue ale toboşarului.

Tum... tum... tum... tum...

Pătrunseră într-o depresiune luminată de lună, urmăriţi de bătaia găunoasă a toboşarului. Coborîră, apoi urcară printre dune mărunte: pas... tîrşîit... pauză... pas... Peste grăunţi de nisip care li se rostogoleau sub tălpi: tîrşîit... pauză... pauză... pas... Cu urechile la pîndă, aşteptînd şuieratul ştiut.

Cînd veni în sfîrşit, sunetul începu atît de uşor încît li-l ascunse propriul lor mers împiedicat. Dar crescu... Mai tare şi mai tare... Dinspre vest.

Tum... tum... tum... tum... bătea toboşarul.

Şuieratul umplu noaptea în spatele lor. Îşi întoarseră capetele, zăriră movila mişcătoare a viermelui.

— Vezi-ţi de drum, şuşoti Paul. Nu te mai uita înapoi.

Un trosnet mînios explodă dinspre tenebrele stîncilor lăsate în urmă. O avalanşă turbată de plesnituri de bici.

— Vezi-ţi de drum, repetă Paul.

Observă că ajunseseră în punctul incert din care cele două faleze — cea din faţă şi cea din spate — păreau la fel de îndepărtate.

Iar în spatele lor, plesniturile, răscolirea furioasă a stîncilor, continuau să vuiască în noapte.

Merseră mai departe. Mai departe şi mai departe... Muşchii le ajunseră într-o fază de durere mecanică, părînd a se amplifica la nesfîrşit, dar Paul văzu că stîncile din faţă se mai înălţaseră.

Jessica se mişca într-un vid de concentrare, conştientă că numai puterea voinţei era cea care o ducea mai departe. Uscăciunea din gură era chinuitoare, iar zgomotele din spate îi spulberau orice speranţă de a se opri şi sorbi puţină apă din buzunarele colectoare ale distraiului.

Tum... tum...

O nouă cascadă de trosnete erupse departe, în spatele lor, acoperind bătaia toboşarului.

Linişte!

— Mai iute! gîfîi Paul.

Ea dădu din cap, deşi ştia că Paul n-avea cum să-i vadă gestul, numai pentru a se convinge pe sine că trebuia să ceară şi mai mult muşchilor şi-aşa solicitaţi pînă la limită... de mersul... acela... epui-zant... anormal...

Creasta stîncilor salvatoare din faţă urcă brusc spre stele şî Paul zări o fîşie netedă de nisip, care se aşternea pînă la poalele escarpa-mentului. Făcu un prim pas spre ea, se poticni vlăguit, încercă să se echilibreze, călcă involuntar înainte.

Un bubuit răsunător cutremură nisipul din jur.

Clătinîndu-se, încă, Paul făcu doi paşi laterali.

Bum! Bum!

— Tobă de nisip! şuieră Jessica.

Paul îşi regăsi echilibrul. Îşi roti instantaneu ochii, observînd dintr-o singură privire nisipul înconjurător şi faleza aflată la mai puţin de două sute de metri în faţă.

În spatele lor, deşertul începu să şuiere — ca vîntul, ca un val de maree năpustindu-se dintr-un ocean fără apă.

— Fugi! ţipă Jessica. Fugi, Paul.

O rupseră amîndoi la fugă.

Bubuituri asurzitoare le răsunară sub tălpi. Traversară în goană toba de nisip, dădură de o porţiune cu grohotiş, O vreme, fuga li se păru o alinare pentru muşchii schingiuiţi după mersul neobişnuit dinainte. Alergarea era o mişcare raţională. Fuga avea ritm. Dar nisipul şi grohotişul le îngreunau paşii. Îar şuieratul viermelui, gonind către ei, era ca vuietul furtunii...

Jessica se împiedică şi căzu în genunchi. Era incapabilă să se mai gîndească la altceva decît la oboseală, la vuiet şi la teroare.

Paul o smuci după el.

Alergară mai departe, mînă în mînă.

Un ţăruş subţire răsări din nisip, în faţa lor. Trecură de el, văzură altui.

Mintea Jessicăi nu reuşea să înregistreze prezenţa ţăruşilor decît în clipa în care treceau pe lîngă ei.

Alt ţăruş — ros de vînt, înfipt într-o crăpătură în piatră.

Şi încă unul.

Piatră!

O simţi sub tălpi — suprafaţă compactă, sigură. Senzaţia terenului ferm pe care călcă îi dădu noi puteri.

O crăpătură adîncă îşi înălţă umbra verticală în stînca dinaintea lor. Făcură un ultim efort, năpustindu-se către ea, strecurîndu-se în spaţiul îngust.

În spate, vuietul viermelui încetă.

Se întoarseră, iscodiră cu ochii deşertul.

Cam de pe unde începeau dunele, la vreo cincizeci de metri de marginea micii plaje stîncoase, un arc gri-argintiu se înălţă încet, prăvălind de jur-împrejur torente de nisip şi cascade de praf. Se ridică tot mai sus, transformîndu-se într-o gură gigantică — legănîndu-se, căutînd. O văgăună rotundă şi neagră, cu marginile scînteind în lumina lunii.

Gura avansă, şerpuind, către fisura strîmtă în care se înghesuiseră Paul şi Jessica. Un miros puternic de scorţişoară le izbi nările. Lumina argintie a lunii fulgeră în dinţi de cristal.

Gura uriaşă undui, înapoi şi-nainte.

Paul îşi ţinu răsuflarea.

Jessica se chirci toată, cu ochii holbaţi.

Îşi concentră, într-un efort dureros, toate cunoştinţele Bene Gesserit ca să-şi înăbuşe teroarea

primitivă, ca să-şi domine spaima atavică şi panica ce ameninţa să-i întunece judecata.

Paul simţea un fel de euforie. La un moment dat, cu cîteva secunde mai înainte, depăşise o barieră în timp, avansînd şi mai mult în teritoriu necunoscut. Simţea bezna din faţă. Ochiul său interior nu reuşea să desluşească nimic. Era ca şi cum unul dintre paşii pe care-i făcuse îl prăvălise într-un puţ adînc... sau la piciorul unui val, de unde viitorul era invizibil. Peisajul suferise o transformare profundă.

Dar, în loc să-l înspăimînte, senzaţia de beznă-în-timp îi impuse o hiperaccelerare a celorlalte simţuri. Se pomeni înregistrînd fiecare amănunt al făpturii care se înălţa din nisip, în faţa lor, căutîndu-i. Gura avea un diametru de aproape optzeci de metri... Pe marginile ei sclipeau dinţi de cristal, încovoiaţi ca nişte cristaie... Răsuflarea de foaie gigantice emana mirosuri pătrunzătoare... scorţişoară... aldehide complexe... acizi...

Viermele astupă lumina lunii, mătură cu partea de sus a trupului Stîncile de deasupra lor. O ploaie de pietre şi nisip se prăbuşi în interiorul fisurii.

Paul o împinse pe Jessica mai înăuntru.

Scorţişoară!

Mirosul de scorţişoară îi invada nările, ameţindu-l.

Ce are a face viermele cu mirodenia, cu melanjul? se întrebă. Şi îşi aduse aminte că-l auzise pe Liet-Kynes scăpînd o remarcă voalată despre legătura dintre vierme şi mirodenie.

Brrrruuuum!

Bubuitura veni de afară, din dreapta — ca ecoul unui tunet de secetă.

Şi iar: Brrrruuuum!

Viermele se trase înapoi în nisip, rămase o clipă nemişcat, cu colţii săi de cristal fulgerînd reflexe de lună.

Tum! Tum! Tum! Tum!

Un toboşar! gîndi Paul.

Bătaia venea tot din dreapta.

Un frison străbătu trupul viermelui. Se trase şi mai adînc în nisip.-Numai un arc rămase deasupra, ca gura unui clopot pe jumătate îngropat, ca intrarea unui tunel străbătînd dunele.

Nisipul scrîşni.

Viermele continuă să se scufunde tot mai adînc, se întoarse. Se făcu un deal de nisip, apoi o creastă lungă, îndepărtîndu-se prin şaua dintre două dune.

Paul ieşi din fisură, privi valul de nisip care traversa pustiul, răspunzînd chemării noului toboşar.

Jessica ieşi la rîndul ei, ascultă: Turn... tum... tum... tum... turn...

Bătaia încetă brusc.

Paul trase tubul distraiului, supse din apa regenerată.

Jessica se uită la el, năucă. Mintea îi era încă potopită de oboseală şi de rămăşiţele spaimei.

— Oare n-o să se-ntoarcă? şopti ea.

— L-a chemat cineva, răspunse Paul. Fremenii.

Jessica simţi că începe să-şi vină în fire.

— Ce monstru! îngăimă.

— Cel care ne-a înghiţit topterul era mai mare.

— Eşti sigur că-i vorba de fremeni?

— Numai ei folosesc toboşari.

— Ce motiv ar avea să ne-ajute?

— Poate că n-au vrut să ne-ajute. Poate că n-au vrut decît să cheme un vierme.

— Pentru ce?

Răspunsul aştepta undeva, în pragul percepţiei lui, dar refuza să avanseze. În mintea lui Paul pîlpîi scurt o viziune. Ceva în legătură cu tijele telescopice încovoiate din frernkit — "cîrligele de strunit."

— Pentru ce să cheme un vierme? întrebă din nou Jessica.

O fulgerare de spaimă Şfichiui mintea lui Paul. Îşi smulse privirea de la chipul mamei sale, îşi ridică ochii spre creasta falezei.

— Trebuie să ajungem cumva sus, înainte de ivirea zorilor. Arătă cu mîna: Ţăruşi ca aceia pe lîngă care-am trecut... Sînt o mulţime.

Jessica privi în direcţia indicată de braţul lui, văzu ţăruşii — borne mîncate de vînt — desluşi umbra unei terase înguste, care se răsucea spre gura unei crevase aflate deasupra.

— Marchează drumul spre creastă, rosti Paul.

Îşi vîrî umerii în bretelele raniţei, se apropie de baza terasei şi începu să se cţere.

Jessica aşteptă un moment, odihnindu-se, adunîndu-şi puterile. Apoi porni după el.

Urcară, urmînd bornele, pînă cînd terasa se îngustă, transformîndu-se într-o buză strimtă, cotită. Dincolo de colţ se căsca crevasa... cufundată în beznă.

Paul îşi întinse gîtul, încercînd să străpungă întunericul cu privirea. Simţi priza şubredă a tălpilor pe pragul îngust, îşi impuse calm şi prudenţă. Nu putea să distingă nimic în bezna crevasei. Întunericul

domnea pretutindeni, deschizîndu-se doar sus, către stele. Îşi ciuli urechile, dar nu auzi decît sunetele obişnuite: foşnetul uscat şi abia perceptibil al nisipului, zumzetul surd al unei insecte, vreme de-o clipă fuga măruntă a unui animal mic. Pipăi în beznă cu vîrful piciorului... Piatră acoperită cu un strat subţire şi zgrunţuros de nisip. Încet, centimetru cu centimetru, ocoli colţul prăpastiei, îi făcu semn mamei sale să îl urmeze. O prinse de un fald al mantiei, o ajută să treacă.

Priviră în jur, încercînd să distingă ceva la lumina stelelor încătuşate între două creste de stînci. Paul desluşi trupul mamei sale ca pe o formă incertă, cenuşie.

— Măcar de-am putea să riscăm o scăpărare de lumină, şopti el.

— Avem şi-alte simţuri în afară de ochi, spuse ea.

Paul îşi tîrşîi un picior înainte, îşi schimbă greutatea, pipăi cu celălalt picior, simţi o treaptă, o urcă. Îşi întinse mîna în spate, găsi braţul mamei sale, o trase de mînecă, să-l urmeze.

Încă o treaptă.

— Cred că-i o scară pînă sus, şopti el.

Trepte joase şi netede, observă Jessica. *Făcute de mîna omului, fără-ndoială.*

Urmă vaga mişcare a înaintării lui Paul, pipăind rînd pe rînd treptele cu vîrful piciorului. Pereţii de piatră se îngustară pe nesimţite, pînă ce ajunseră să-i atingă cu umerii. Treptele se terminară brusc într-un defileu strimt, lung de vreo douăzeci de metri şi podit cu piatră netedă. La capătul defileului se pomeniră în faţa unui bazin întins, scăldat în lumina lunii.

Paul păşi pînă la marginea bazinului, şoptind:

— Ce frumuseţe!

Oprită la un pas în spatele lui, Jessica nu fu în stare să-şi rostească încuviinţarea. Privea înmărmurită.

În ciuda oboselii, a iritaţiei provocate de recaptoare şi de filt-cepuri, de strînsoarea distraiului, în ciuda fricii şi a dorinţei dureroase de odihnă, frumuseţea bazinului îi copleşise simţurile, făcînd-o să încremenească de admiraţie.

— Ca o lume de basm, murmură Paul.

Jessica dădu încet din cap.

În faţa lor se întindea un covor de vegetaţie. Plante de deşert — tufe, cactuşi, mănunchiuri plăpînde de frunze — tremurînd mărunt sub razele lunii. Zidul circular al stîncilor care mărgineau bazinul era negru în stînga, argintat de lună în dreapta.

— E un sălaş fremen, spuse Paul.

— Dacă n-ar fi oameni, n-ar supravieţui atîta puzderie de plante, încuviinţă ea. Destupă tubul care venea de la buzunarele colectoare ale distraiului şi sorbi din el. Apă caldă, uşor înţepătoare la gust. Constată mulţumită cît de răcoritoare era apa aceasta. Capacul tubului scrîşni pe fire de nisip cînd îl puse la loc.

Paul percepu o mişcare — în dreapta, jos, pe solul bazinului de la picioarele lor. Îşi cobori ochii, privi printre tufe pipernicite şi bălării... Un petec triunghiular de nisip, în lumina lunii. Desluşi agitaţie, un fel de *hop-sus, ţuşti, hop-jos,* mărunt şi iute.

— Şoareci! şopti.

Ţuşti-hop-hop!... Umbre minuscule, dispărînd şi reapărînd printre alte umbre.

Ceva căzu fulgerător, fără nici un zgomot, în mijlocul şoarecilor. Un chiţăit subţire, un fîlfîit de aripi. O pasăre cenuşie se înălţă dintre tufe ca o stafie, depărtîndu-se repede pe deasupra bazinului, cu o mogîldeaţă neagră în gheare.

Bun memento, gîndi Jessica.

Paul continua să privească bazinul. Inhală, simţind cum se ridică în noapte, un miros vag înţepător de salvie. Pasărea aceea de pradă... Se gîndi la ea ca la ceva reprezentativ pentru deşertul acesta. Adusese pe întinsul bazinului o nemişcare atît de perfectă, încît lui Paul i se păru că aude lumina albastră-lăptoasă a lunii, curgînd printre tulpinile de saguaro, printre mănunchiurile zburlite de ierburi. Se gîndi că în locul acesta lumina susura armonii mai sublime decît ale oricărei muzici din univers.

— Să căutăm un loc pentru cort, spuse el. Mîine vom încerca să dăm de fremenii care...

— Cei mai mulţi străini şi musafiri nepoftiţi regretă cînd dau de fremeni!

Fusese un glas aspru de bărbat, muşcînd cuvintele, spărgînd pacea clipelor dinainte. Vocea venise din dreapta lor şi de sus.

— Vă rog să nu fugiţi, străinilor, rosti vocea, în clipa în care Paul dădu să se retragă în defileu. Nu irosiţi de pomană apa din trup!

Vrea să ne omoare ca să ne ia apa din camei gîndi Jessica. Muşchii ei uitară de oboseală, se încordară, pregătindu- se de acţiune. Nici un semn exterior nu trădă pînă Jessicăi. Reperă locul de unde venise vocea, gîndind: *De necrezut! Nu l-am auzit furişîndu-se!* Înţelese, apoi, că acela care le vorbise nu-şi îngăduise decît zgomote infime — zgomotele naturale ale deşertului.

— Hai mai iute, Stil! Ia-le apa şi să ne vedem de drum! Nu mai e mult pînă-n zori!

Paul, mai puţin condiţionat să reacţioneze în situaţii critice decît mama sa, regretă amărît faptul

că se lăsase pradă surprizei şi că încercase să fugă, îngăduind panicii de moment să-i eclipseze facilităţile. Se sili să aplice măcar acum învăţăturile mamei sale... Relaxarea, apoi compunerea impresiei exterioare de relaxare, apoi încordarea de bici a muşchilor gata să percuteze în orice direcţie...

Simţea însă în continuare fărîmă de spaimă din el. Îi cunoştea şi sursa. Momentul acesta era un fel de beznă-în-timp... un viitor pe care nu-l văzuse niciodată... Erau încolţiţi de fremenii sălbatici, pe care nu-i interesa acum decît apa aflată în carnea a două trupuri lipsite de apărarea scuturilor.

Această adaptare religioasă fremenă este deci originea a ceea ce recunoaştem astăzi ca fiind "Coloanele Universului", şi a căror Quizara Tafwid ne oferă tuturor senine, mărturii şi profeţii. Ei sînt propovăduitorii acelei fuziuni mistice arrakiene, a cărei profundă frumuseţe este redată de muzica tulburătoare concepută într-o formă veche, dar atît de adînc pătrunsă de noua deşteptare. Cine nu a auzit şi nu a fost zguduit de "Imnul bătrînului"?

Picioarele m-au purtat prin nisipuri pustii
Ale căror miraje păreau gazde bune.
Lacom de glorie, setos de primejdie,
Cutreierat-am ale lui al-Kulab zări,
Privind îndelung timpul ce măcina munţii
Căutîndu-mă, veşnic înfometat.
Şi-atunci am văzut vrăbiile fulgerînd către mine
Mai îndrăzneţe ca lupii în haită,
Al tinereţii mele copac năpădindu-l.
Am auzit stolul în crengile mele,
Apoi ciocuri şi gheare m-au copleşit!
Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan*

OMUL APĂRU, tîrîndu-se, pe creasta unei dune. Un firicel de praf în văpaia soarelui de amiază. Purta doar rămăşiţele unei pelerine jubba, iar zdrenţele lăsau cale liberă dogoarei spre pielea dezgolită. Gluga pelerinei fusese smulsă, dar omul îşi improvizase un turban dintr-o fîşie de pînză ruptă din veşmînt. De sub turban îi atîtrnau şuviţe de păr roşcat. Roşcate îi erau şi barba rară, şi sprîncenele stufoase. Sub ochii albastru-în-albastru pielea obrazului său era întunecată. O adîncitură lungă şi subţire, străbătînd de-a curmezişul firele mustăţii şi-ale bărbii, arăta locul prin care tubul unui distrai îşi lăsase urma, pornind de sub nas spre buzunarele colectoare.

Omul se opri pe creastă, cu braţele întinse spre versantul abrupt al dunei. Spatele, mîinile şi picioarele îi erau acoperite cu pete de sînge închegat peste care se formaseră cruste de nisip galben-cenuşiu. Cu mişcări lente, îşi trase braţele de sub el, se opinti, se ridică, clătinîndu-se, în picioare. Chiar şi în această acţiune aproape întîmplătoare, rămăsese o urmă din precizia de odinioară a mişcărilor.

— Sînt Liet-Kynes, rosti el, adresîndu-se orizontului pustiu. Dar vocea sa nu mai era decît o caricatură răguşită a ceea ce fusese odată. Sînt Planetologul Maiestăţii Sale Imperiale, şopti el. Sînt ecologul planetar al Arrakisului. Administratorul acestor ţinuturi.

Se poticni, căzu într-o parte, rostogolindu-se în nisipul bătătorit de pe versantul expus vîntului. Mîinile îi răscoliră anemic nisipul.

Sînt administratorul acestui nisip, gîndi.

Îşi dădu seama că se afla într-o stare de semidelir, că ar fi trebuit să sape, să se îngroape în nisip, să-şi cufunde trupul în precara răcoare a stratului imediat inferior. Dar simţea încă mirosul uşor dulceag al esterilor unei pungi de premirodenie, aflată undeva, sub nisipul acesta. Şi cunoştea mai bine decît oricare alt fremen primejdia care-l pîndea. Cînd mirosul masei de premirodenie răzbătea pînă la suprafaţă, gazele acumulate în străfundurile stratelor inferioare se apropiau de presiunea de explozie. Trebuia să se îndepărteze cît mai grabnic de locul acesta.

Mîinile i se mişcară spasmodic, sleite, rîcîind panta dunei.

Un gînd îi acapara mintea — clar, distinct*: Adevărata bogăţie a unei planete rezidă în peisajul ei, în rolul pe care îl jucăm in integrarea sursei fundamentale a civilizaţiei — agricultura.*

Şi se gîndi cît de straniu era faptul că mintea, îndelung obişnuită să urmeze un făgaş anume, nu mai putea să părăsească acest făgaş. Mercenarii Harkonnen îl abandonaseră în mijlocul nisipurilor, fără apă, fără distrai, spunîndu-şi că dacă nu-i va veni de hac deşertul, îl va da gata vreun vierme. Li se

păruse amuzantă ideea de a-l lăsa în viaţă, de a-l lăsa să moară încetul cu încetul, ucis de mîna nepărtinitoare a planetei sale.

Harkonnenilor nu le-a fost niciodată uşor să omoare fremeni, gîndi el. *Nu murim cu una cu două. Ar fi trebuit să fiu deja mort... Curînd o să şi mor... Dar nu mă pot împiedica să rămîn ecolog.*

— Funcţia supremă a ecologiei este înţelegerea consecinţelor. Vocea îl şocă, pentru că o recunoscuse şi ştia că cel căruia îi aparţinea nu se mai afla printre cei vii. Era vocea tatălui său, care fusese planetologul Arrakisului înaintea lui — tatăl său, mort cu mulţi ani în urmă, în dislocarea geologică din Bazinul de Ghips.

— Singur ai dat de bucluc, băiete, rosti tatăl său. Ar fi trebuit să-ţi imaginezi ce consecinţe va avea încercarea de a-i ajuta pe băiatul Ducelui.

Delirez, gîndi Kynes.

Vocea părea să vină din dreapta. Kynes făcu un efort, îşi întoarse capul prin nisip, şi-l săltă, privi într-acolo... Nimic. Doar creasta arcuită a dunei şi diavolii arşiţei jucînd nebuneşte în văpaia soarelui.

— Cu cît există mai multă viaţă în cadrul unui sistem, cu atît există mai multe nişe pentru viaţă, spuse tatăl său. Şi de data aceasta vocea se auzi din stînga, din spatele lui Kynes.

De ce se foieşte de colo-colo? se întrebă Kynes. *Nu vrea să-l văd?*

— Viaţa sporeşte capacitatea mediului înconjurător de a întreţine viaţa, spuse tatăl său. Viaţa înlesneşte obţinerea hranei necesare. Adaugă un pius de energie sistemului, datorită formidabilelor interacţiuni chimice dintre diferitele organisme.

Ce mă tot pisează cu subiectul ăsta? se întrebă Kynes. *Toate astea le ştiam înainte de-a fi împlinit zece ani!*

Şoimi de deşert, "hoitari ca mai toate vietăţile sălbatice clin ţinuturile acestea, se iviră din senin, rotindu-se încet deasupra dunei pe care zăcea, Kynes zări o umbră trecînd pe lîngă una dintre mîinile lui, îşi suci şi mai mult trupul, ca să privească în sus. Păsările erau o pată neclară pe cerul albastru-argintiu — fulgi îndepărtaţi de funingine plutind deasupra lui.

— Noi sîntem strategi, spuse tatăl său. La scară planetară, problemele nu se pot delimita prin linii precise. Planetologia este o ştiinţă a intervenţiei şi-a adaptării — a ajustării.

Ce vrea să spună? Că există vreo consecinţă pe care n-am reuşit s-o întrezăresc?

Obrazul îi căzu din nou în nisipul fierbinte. Simţi în nări mirosul de rocă arsă, alăturîndu-se gazelor premirodeniei. Undeva, în străfundurile logice ale minţii sale, se formă un gînd: *Păsările de deasupra se hrănesc cu hoituri. Poate că fremenii mei le vor vedea şi vor veni să cerceteze locul.*

— Unealta cea mai importantă a planetologuiui sînt fiinţele umane, spuse tatăl său. Trebuie să răspîndcşti printre oameni ştiinţa de carte a ecologiei. De-asta am elaborat noua formă de notare ecologică.

Repetă lucruri despre care-mi vorbea în copilărie, gîndi Kynes.

Începu să simtă răcoare, dar colţişorul logic din minte îi spuse: *Soarele se află exact deasupra ta. N-ai distrai şi eşti încins; soarele îţi evaporă umiditatea din trup.*

Degetele i se înfipseră neputincioase în nisip.

Nici măcar un distrai nu mi-au lăsat!

— Prezenţa umidităţii în aer contribuie la prevenirea unei evaporări prea rapide a umidităţii din organismele vii, spuse tatăl său.

De ce se încăpăţînează să repete lucruri evidente? se întrebă Kynes.

Încercă să-şi închipuie o atmosferă umedă — un covor de iarbă, acoperind duna aceasta... apă curgătoare, undeva în apropiere; un quanat lung, purtînd apa pe-ntinsul deşertului, mărginit de un şir de copaci... Nu văzuse apă în aer liber decît în ilustraţiile unor texte. Apă în aer liber... Canale de irigaţie... Pentru a iriga un hectar de sol pe durata perioadei de germinaţie sînt necesari cinci mii de metri cubi de apă, îşi aminti el.

— Primul nostru obiectiv pe Arrakis, spuse tatăl său, este crearea unor zone de pajişti. Vom porni de la ierburile acestea sărace — de la prezenta mutaţie arrakiană. După ce vom fi reuşit să captăm umiditate în pajişti, vom începe acţiunea de împădurire a formelor de relief mai înalte, apoi realizarea cîtorva ochiuri deschise de apă — pentru început, iazuri mici — de-a lungul direcţiilor de deplasare a vînturilor dominante şi amplasînd între ele capcane eoliene cu decantoare de umiditate, ca să recuperăm ce va fura vîntul. Va trebui să creăm un adevărat sirocco — un vînt umed — fără să abandonăm nici o clipă sistemul capcanelor eoliene.

Lecţii, veşnic lecţii, gîndi Kynes. *De ce nu tace odată? Nu vede că mor?*

— O să şi mori, spuse tatăl său, dacă nu pleci imediat de pe bula care se formează chiar acum în adîncuri, sub locul pe care zaci. Ştii bine ce se petrece acolo. Simţi mirosul gazelor de premirodenie. Ştii că făuritorii cei mici încep să-şi piardă apa în masa de dedesubt.

Gîndul la apa de sub el îl înnebunea. Şi-o imagina... închisă în strate de rocă poroasă, ferecată acolo de micii făuritori, de organismele acelea semivegetale-semianimale... şi mica spărtură prin care apa limpede, proaspătă, curată, binefăcătoare se va revărsa în...

Masa de premirodenie!

Inhală, simţi în nări, pe cerul gurii, mirosul dulceag. Mirosul era şi mai puternic decît înainte.

Se ridică în genunchi, auzi ţipătul unei păsări, un fîlfîit de aripi.

Sînt într-o zonă cu mirodenie, gîndi. *Trebuie să fie fremeni prin preajmă; chiar şi sub soarele zilei. Nu se poate să nu observe păsările. Vor veni să vadă ce se întîmplă.*

— Pentru viaţa animală mişcarea în cadrul natural este o necesitate, spuse tatăl său. Popoarele nomade se conformează acestei necesităţi. Traseele mişcării se orientează în funcţie de nevoile fizice legate de apă, hrană, minerale. Va trebui să controlăm această mişcare, s-o orientăm conform scopurilor pe care le urmărim.

— Ţine-ţi gura, bătrîne, bolborosi Kynes.

— Trebuie să realizăm pe Arrakis un lucru care nu a fost încercat niciodată la scară planetară, spuse tatăl său. Trebuie să folosim omul ca forţă ecologică creatoare. Trebuie să introducem o viaţă terraformă adaptată la acest mediu: o plantă aici, un animal acolo, un om dincolo... Trebuie să transformăm ciclul apei, să construim un nou tip de peisaj.

— Gura! cîrîi Kynes.

— Traseele mişcării au fost cele care ne-au oferit primul indiciu despre relaţia dintre viermi şi mirodenie, spuse tatăl său.

Un vierme, gîndi cu o tresărire de speranţă. *După ce bula o să erupă va apărea în mod cert şi-un vierme. Dar n-am cîrlige. Cum să încalec un făuritor mare fără cîrlige ?*

Simţi că sentimentul zădărniciei îi macină şi restul de tărie care-i mai rămăsese. Apa atît de aproape... la numai o sută de metri sub el. Certitudinea că va veni un vierme... dar că-i va fi cu neputinţă să-l captureze la suprafaţă şi să se salveze.

Se prăbuşi din nou în nisip, în mica adîncitură pe care o făcuse cu mişcările lui. Simţi în obrazul stîng nisipul încins, dar senzaţia părea că vine de foarte departe.

— Mediul ambiant arrakian s-a autozidit după modelul evolutiv al formelor indigene de viaţă, spuse tatăl său. E ciudat cît de puţini oameni au încercat să privească vreodată mai departe de mirodenie şi să se întrebe de unde provine echilibrul aproape ideal, de azot-oxi-gen-bioxid de carbon, care se menţine aici în ciuda absenţei unor zone vegetale întinse. Sfera de energie a planetei poate fi totuşi observată şi înţeleasă... E un proces neîndurător, dar e un proces. Există un gol? Atunci ceva ocupă golul acesta. Ştiinţa este alcătuită dintr-o mulţime de lucruri care par evidente după ce sînt explicate. Eu am ştiut de existenţa micului făuritor, am ştiut că se află aici, în adîncul nisipurilor. Am ştiut asta cu mult timp înainte de a-l fi văzut.

— Te rog, tată, nu mă mai dădăci, şopti Kynes.

Un şoim se lăsă în nisip, chiar lîngă mîna sa întinsă. Kynes îl văzu cum îşi strînge aripile, cum îşi înclină capul ca să-l privească. Îşi adună puterile şi încercă să-l alunge cu un strigăt răguşit. Pasărea sări doi paşi într-o parte, dar continuă să-l fixeze.

— Pînă acum, oamenii şi creaţiile lor au fost o plagă pe suprafaţa planetelor lor, spuse tatăl său. Natura are tendinţa de a compensa efectul plăgilor, de a le înlătura sau de a le izola, de a le încorpora în sistem în felul ei propriu.

Şoimul îşi coborî capul, îşi întinse aripile, le strînse la loc. Îşi strămută atenţia la mîna întinsă.

Kynes îşi dădu seama că nu mai avea destulă putere să strige la el.

— Aici, pe Arrakis, va înceta odată pentru totdeauna sistemul istoric de jaf şi jecmănire reciprocă, spuse tatăl său. Nu poţi prăda la nesfîrşit ceea ce-ţi trebuie, fără să-ţi pese de cei ce vor veni după tine. Particularităţile fizice ale unei planete sînt înregistrate în dosarul ei economic şi politic. Avem dosarul în faţă. Ştim ce trebuie să facem!

Niciodată n-a fost în stare să renunţe la dăscăleală, gîndi Kynes. *Lecţii, lecţii, lecţii... veşnic lecţii.*

Şoimul făcu un salt scurt spre mîna întinsă, îşi înclină capul într-o parte, apoi în cealaltă, examinînd carnea descoperită.

— Arrakisul este o planetă cu o singură ramură economică, spuse tată! său. O singură formă de produs. Iar aceasta susţine existenţa unei clase dominante, care trăieşte aşa cum au trăit dintotdeauna clasele dominante, în timp ce alături de ele o masă semiumană de semisclavi supravieţuieşte din resturi. Pe noi ne interesează masele şi resturile. Sînt mai preţioase decît s-ar putea bănui.

— Te ignor, tată, şopti Kynes. Pleacă de-aici.

Şi gîndi: *Nu se poate să nu fie fremeni de-ai mei in apropiere. Nu se poate să nu zărească păsările de deasupra mea. Trebuie să vină, măcar să vadă dacă nu-i vorba de apă.*

— Vom încunoştiinţa masele de pe Arrakis că vrem să construim o lume în care apa să curgă în voie, spuse tatăl său. Fireşte, cei mai mulţi arrakieni nu vor înţelege decît într-un mod semimistic proiectul nostru. O bună parte din ei, neînţelegînd problema raţionalizării prohibitive, s-ar putea chiar să-şi închipuie că vom aduce apă de pe vreo altă planetă, unde există din abundenţă. Îi vom lăsa să-şi închipuie orice, atît timp cît vor crede în noi.

O să mă ridic imediat şi-o să-i spun in faţă ce cred despre el, gîndi Kynes. *Stă aici şi-mi dă lecţii în loc să m-ajute.*

Pasărea făcu încă un salt către mîna lui. Alţi doi şoimi se lăsară pe nisip, în spatele celui dintîi.

— Religia şi legea vor trebui să fie unul şi acelaşi lucru pentru masele noastre populare, spuse tatăl său. Un act de nesupunere va trebui să apară ca un păcat şi va trebui pedepsit după canoanele religioase. Faptul acesta va da un rod dublu, generînd în acelaşi timp mai multă supunere şi mai multă cutezanţă. Numai că noi nu ne vom bizui atît pe cutezanţa individuală, cît pe cutezanţa unui întreg popor.

Unde mi-e poporul acum, cînd am nevoie de el mai mult ca oricînd? gîndi Kynes. Îşi adună toate forţele, îşi mişcă mîna doi centimetri spre pasărea cea mai apropiată. Şoimul sări înapoi, printre tovarăşii săi, şi toţi trei încremeniră, gata să-şi ia zborul.

— Programul nostru va căpăta aspectul unui fenomen natural, spuse tatăl său. Viaţa unei planete este o ţesătură imensă şi deasă. Transformările din regnul vegetal şi din cel animal vor fi determinate la început de forţele fizice brute pe care le vom manipula. Dar pe măsură ce se vor statornici, transformările provocate de noi vor deveni factori determinanţi independenţi, forţe de influenţă — pe care va trebui, de asemenea, să le manipulăm. Nu uita însă nici o clipă, că nu este necesar să controlăm decît trei procente din cantitatea de energie — doar trei procente — pentru a preface întreaga structură planetară într-un sistem cu autoîntreţinere.

De ce nu-mi dai o mină de ajutor? gîndi Kynes. *Veşnic aceeaşi poveste: ori de cîte ori am într-adevăr nevoie de tine, nu faci nimic.* Vru să-şi întoarcă faţa, să privească spre locul de unde vorbea tatăl său, să-l doboare pe bătrîn cu privirea. Dar muşchii refuzară să-i dea ascultare.

Observă că şoimul dintîi începe din nou să se mişte. Se apropia de mîna lui, precaut, cîte un pas, în timp ce tovarăşii săi aşteptau cu o atitudine de falsă indiferenţă. Cînd nu o mai despărţea de mînă decît un singur salt, pasărea se opri.

O limpezime profundă se produse deodată în mintea lui Kynes. Brusc, văzu pentru Arrakis o posibilitate pe care tatăl său nu o întrezărise niciodată. Mintea îi fu copleşită de multitudinea implicaţiilor acestei căi deosebite.

— N-ar putea să existe nenorocire mai cumplită pentru poporul tău, decît să încapă pe mîna unui Erou, zise tatăl său.

Îmi citeşte gîndurile! îşi spuse Kynes. *Ei şi?:.. N-are decît.*

Mesajele au pornit demult spre sietchuri, gîndi el. *Nimic nu le va putea sta în cale. Dacă fiul Ducelui trăieşte, fremenii mei îl vor găsi şi-l vor ocroti, aşa cum le-am poruncit. S-ar putea s-o înlăture pe femeie, pe maică-sa, dar pe băiat îl vor salva.*

Şoimul făcu saltul care-l despărţea de mîna aflată acum la distanţa la care putea lovi cu ciocul. Îşi înclină capul, privi carnea inertă. Fulgerător, se îndreptă, rămase o clipă cu gîtul ţeapăn, scoase un ţipăt scurt, se ridică în aer, urmat de tovarăşii săi.

Au venit! gîndi Kynes. *Fremenii mei... M-au găsit!*

Apoi auzi vuietul nisipului.

Orice fremen cunoştea sunetul, putea să-l distingă oricînd de zgomotul viermilor sau al altor vietăţi ale deşertului. Undeva, sub el, masa de premirodenie acumulase suficientă apă şi materie organică de la micii făuritori, ajunsese în stadiul critic în care creştea nebuneşte. O bulă gigantică de bioxid de carbon se forma în adîncul nisipurilor, ridicîndu-se greoi către suprafaţă, într-o enormă "erupţie", cu o trombă de praf în centru. Erupţia urma să expulzeze ceea ce se formase în adîncuri, înghiţind în schimb ceea ce se afla la suprafaţă.

Şoimii se roteau în cercuri deasupra, ţipînd înciudaţi. Ştiau ce se petrece. Orice creatură a deşertului ştia.

Şi eu sînt o creatură a deşertului, gîndi Kynes. *Mă vezi, tată? Sînt o creatură a deşertului.*

Simţi cum îl ridică bula, cum se rupe şi cum îl înghite vîrtejul de praf, trăgîndu-l în jos, în bezna rece. Pentru o clipă, senzaţia de răcoare şi umezeală fu o adevărată binecuvîntare. Apoi, în momentul în care planeta îi lua viaţa, Kynes îşi dădu seama că şi tatăl său şi ceilalţi oameni de ştiinţă se înşelau, că cele mai durabile principii ale universului erau întîmplarea şi eroarea.

Pînă şi şoimii înţelegeau lucrul acesta.

Profeţie şi preştiinţă... Cum pot fi ele verificate in faţa unor întrebări cărora nu li se cunoaşte răspunsul? Bunăoară: în ce măsură există prevestire efectivă în "forma-val" (cum a descris Muad'Dib imaginea viziunilor sale) şi în ce măsură modelează profetul viitorul, pentru a-l adapta profeţiei? Care este mecanismul armonicelor inerente actului profetic? Vede profchd, într-adevăr, viitond sau vede doar o zonă fragilă — o falie sau

un clivaj — pe care o poate modela prin cuvinte sau hotărîri, aşa cum şlefuitorul de diamante modelează o nestemată cu lama cuţitului său ?

Fragment din **Reflecţii personale despre Muad'Dib** *de prinţesa Irulan*

"IA-LE APA", rostise glasul venit din noapte. Paul îşi reprimă spaima, privi către mama sa. Ochii săi antrenaţi sesizară pregătirea de luptă, aşteptarea de coardă întinsă a muşchilor ei.

— Ar fi păcat să vă omorîm pe nepusă masă, zise vocea de deasupra lor.

Glasul care ni s-a adresat prima dată, gîndi Jessica. *Sînt cel puţin doi — unul în dreapta şi unul în stînga.*

— Cignoro hrobosa sukares hin mange la pehagavas doi me kama-vas na beslas lele pal hrobas!

Vocea puternică a omului din dreapta se adresase parcă întregului cuprins al bazinului.

Paul nu înţelese nimic. Jessica însă, graţie cunoştinţelor Bene Gesserit, recunoscu imediat dialectul: chakobsa — unul din străvechile graiuri de luptă. Omul de deasupra lor spusese că poate aceştia erau străinii pe care îi căutau.

În tăcerea subită care urmă, discul celei de-a doua luni — sidefiu, vag albăstrui — îşi făcu apariţia deasupra stîncilor de pe partea cealaltă a bazinului, strălucind indiscret.

Sus pe stînci, în stînga şi-n dreapta, se auziră foşnete grăbite, scrîşnet de grohotiş... Pete negre traversară iute porţiuni luminate de lună. Printre tenebre se furişau oameni.

O bandă întreagă! gîndi Paul. Se înfioră.

Un bărbat înalt, înfăşurat într-un burnuz pestriţ, ieşi brusc din umbră, se opri în faţa Jessicăi. Omul îşi dăduse la o parte obrăzarul filtrului bucal, ca să poată vorbi desluşit şi razele lunii cădeau peste barba lui bogată. Faţa şi ochii îi erau însă ascunşi de umbra glugii trase pe frunte.

— Ce sînteţi — jinni sau oameni? întrebă el.

Jessica sesiză persiflarea sinceră din glasul său, îşi îngădui o undă de speranţă. Era glasul poruncitor, de dinainte, vocea care îi răscolise la început, sfîşiind pacea nopţii.

— Oameni, fără-ndoială, îşi dădu singur răspuns omul.

Jessica mai mult simţi decît văzu cuţitul pe care îl ţinea ascuns după un fald al mantiei. Pentru o clipă, regretă faptul că nici ea, nici Paul nu aveau scuturi.

— Dar de vorbit, vorbiţi? întrebă omul.

Jessica îşi proiectă toată aroganţa aristocratică în ţinută şi în glas. Trebuia să răspundă repede, dar nu-l auzise încă îndeajuns pe omul din faţa ei, ca să ştie cu certitudine dacă avea registrul potrivit gradului său de cultură, slăbiciunilor sale.

— Cine sînt cei ce ne aţin calea în noapte, ca nişte tîlhari? întrebă ea.

Capul acoperit de gluga burnuzului tresări brusc, apoi se destinse cu o iuţeală care spunea multe. Omul ştia să se stăpînească.

Paul se depărtă pe furiş de mama sa, ca să nu ofere amîndoi o singură ţintă şi ca să aibă mai mult loc de acţiune.

Capul de sub glugă îi urmări mişcarea şi, vreme de-o clipă, luna lumină o frîntură triunghiulară de faţă. Jessica zări un nas ascuţit, scăpărarea unui ochi — *un ochi întunecat, fără alb* — o sprînceană stufoasă şi o mustaţă cu vîrful răsucit în sus.

— Isteţ puştiul, remarcă omul. Dacă fugiţi de Harkonneni, s-ar putea să fiţi bineveniţi printre noi. Ce zici, băiete?

Posibilităţile fulgerară în mintea lui Paul: *O capcană? Adevărul?* Trebuia să se hotărască repede.

— Şi de ce-aţi da adăpost unor fugari? întrebă.

— Un copil care gîndeşte şi vorbeşte ca un bărbat, observă cu voce puternică omul. Ei... ca să-ţi răspund la întrebare tinere wali, află ca sînt dintre cei care nu-şi plătesc faiul, tributul în apă pe care-l cer Harkonnenii. Iată de ce s-ar putea să ajut un fugar.

Ştie cine sîntem, gîndi Paul. *Dar se ascunde. Îşi preface vocea.*

— Sînt Stilgar, fremenul, rosti bărbatul. Asta ţi-ajunge ca să ţi se dezlege limba, băiete?

Aceeaşi voce, gîndi Paul. Şi îşi aminti noaptea consiliului şi omul venit după trupul prietenului său, ucis de Harkonneni.

— Te cunosc, Stilgar, răspunse el. Eram alături de tatăl meu cînd ai venit după apa prietenului tău. L-ai luat cu tine pe slujitorul tatălui meu, Duncan Idaho. Aţi făcut schimb de prieteni.

— Iar Duncan Idaho ne-a părăsit ca să se-ntoarcă la Ducele său, zise Stilgar.

Jessica auzi nuanţa de dezgust din vocea lui, se pregăti de atac. Vocea de pe Stîncile de deasupra strigă:

— Ne pierdem timpul, Stil.

— E fiul Ducelui, replică tăios Stilgar. E cel pe care ne-a poruncit Liet să-l căutăm.

— Dar... nu-i decît un copil, Stilgar!

— Ducele era bărbat, iar puştiul ăsta a folosit un toboşar, spuse Stilgar. A dat dovadă de

cutezanţă, traversînd nisipurile înaintea lui *shai-hulud.*

Jessica îşi dădu seama că omul o ignora, că ea nu făcea parte din planurile lui. Era deja condamnată?

— N-avem timp pentru încercare, protestă vocea de deasupra lor.

— Poate e totuşi Lisan al-Gaib, spuse Stilgar.

Aşteaptă un semn! gîndi Jessica.

— Şi femeia? se răsti vocea dintre, stînci.

Din nou, Jessica îşi încordă trupul. Vocea sunase a moarte.

— Mda, făcu Stilgar, femeia. Şi apa ei.

— Cunoşti legea, reluă vocea din beznă. Cei ce nu pot trăi în...

— Potoleşte-te, zise Stilgar. Vremurile se schimbă.

— Aşa a *poruncit* Liet? ripostă vocea dintre stînci.

— Ai auzit şi tu glasul cielagoului, răspunse Stilgar. De ce încerci să mă influenţezi?

Cielago! gîndi Jessica. Reperul lingvistic clarifica multe. Limbajul era cel din Ilm şi Fiqh, iar cielago însemna *liliac,* un mic mamifer zburător. *Glasul cielagoului:* oamenii aceştia porniseră în căutarea lor după primirea unui mesaj prin distrans.

— Nu vreau decît să-ţi amintesc care ţi-e datoria, prietene Stilgar, spuse vocea de deasupra lor.

— Datoria mea este să văd de binele tribului, replică Stilgar. Asta-i singura mea datorie. N-am nevoie să mi-o amintească nimeni. Copilul-bărbat mă interesează. E tot numai carne. A avut din belşug parte de apă. A trăit la adăpost de tatăl soare. Nu are ochi de ibad. Dar nici nu vorbeşte, nici nu se poartă ca bicisnicii din albii. Aşa era şi taică-său. Care-i explicaţia?

— Doar n-o să stăm la taclale toată noaptea, strigă vocea dintre stînci. Dacă pică vreo patrulă...

— Îţi atrag atenţia, pentru ultima oară, să te potoleşti, Jamis, rosti cu glas măsurat Stilgar.

Omul de pe Stîncile de deasupra nu mai spuse nimic, dar Jessica îl auzi mişcîndu-se, sărind peste o fisură ţi începînd să coboare spre suprafaţa bazinului, prin stînga.

— Glasul cielagoului a spus că salvarea voastră ne va fi de folos, zise Stilgar. În ceea ce-l priveşte pe dîrzul copil-bărbat, văd posibilităţile: e tînăr şi poate să-nveţe. Dar tu, femeie?

O fixă cu privirea pe Jessica.

Acum i-am înregistrat vocea şi configuraţia, gîndi Jessica. *L-aş putea controla cu un singur cuvînt, dar e un om puternic, care ne-ar fi de mai mult ajutor rămînînd liber să acţioneze cum vrea. Să mai aştept...*

— Sînt mama acestui copil, rosti Jessica. Parte din dîrzenia pe care i-o admiri este rezultatul educaţiei pe care i-am dat-o.

— Puterea unei femei poate fi neţărmurită, spuse Stiîgar. Cucernicele Maici sînt într-adevăr puternice. Eşti Cucernică Maică?

Pentru moment, Jessica trecu cu vederea implicaţiile întrebării, răspunse în mod sincer:

— Nu.

— Cunoşti educaţia şi învăţăturile deşertului?

— Nu, dar mulţi preţuiesc educaţia şi învăţaturile mele.

— Noi avem propriile noastre judecăţi de valoare, femeie.

— Orice om are dreptul să judece singur.

— E foarte bine că vezi lucrurile în felul acesta. N-avem timp să te punem ia încercare, femeie. Înţelegi? Şi nu vrem ca umbra ta să aducă nenorocirea asupra noastră. Pe copilul-bărbat, fiul tău, o să-l iau cu mine, o să-l ajut, o să-i dau adăpost în mijlocul tribului meu. În ceea ce te priveşte însă, femeie... Sper să-nţelegi că n-am nimic personal contra ta. Aşa ne cere legea Istislah — pentru binele tuturor. Cred că-i de ajuns...

Paul făcu o jumătate de pas înainte.

— Ce vrei să spui? Despre ce tot vorbeşti?

Stilgar îi aruncă o privire piezişă lui Paul, dar rămase cu atenţia îndreptată spre Jessica şi spuse:

— Dacă nu eşti învăţat şi instruit îndelung, din copilărie, ca să trăieşti în ţinuturile acestea, poţi oricînd să aduci prăpădul asupra întregului trib. E una din legile noastre. Nu putem căra în spinare...

Prima mişcare a Jessicăi fu o cădere bruscă, imitaţia perfectă a unui leşin. Era ceva firesc din partea unui străin slab de înger. Iar firescul încetineşte reacţiile adversarului, care are nevoie de cel puţin o secundă ca să recunoască un fapt cunoscut, înfăţişat ca unul necunoscut. Jessica se răsuci în secunda în care văzu umărul drept al lui Stilgar coborînd fulgerător după arma ascunsă în cutele mantiei, ca să lovească trupul căzut la pămînt. O întoarcere scurtă, o secerare cu braţele, o învălmăşeală de mantii. Jessica se lipi cu spatele de peretele stîncii. Bărbatul zăcea imobilizat în faţa ei.

La prima mişcare a mamei sale, Paul sări doi paşi înapoi: în secunda în care ea atacă, se retrase în umbră. Îi aţinu calea un bărbat cu barbă, ghemuit ca o felină, fandînd înainte cu o armă în mînă. Paul îl întîmpină cu braţul întins, izbindu-l năprasnic sub stern, sări într-o parte, îi aplică o lovitură ca de

secure în ceafă, îi smulse arma din mînă în momentul în care omul se prăbuşi.

Apoi ţîşni în întuneric, căţărîndu-se repede printre Stîncile din faţa lui, cu arma înfiptă în cingătoare. O recunoscuse, în ciuda formei neobişnuite — o armă lans-proiectil, un obiect care spunea multe despre locul acesta... Încă o dovadă că aici nimeni nu folosea scuturi.

O să-şi îndrepte atenţia asupra mamei mele şi a tovarăşului lor, Stilgar, gîndi Paul. *Mama o să se descurce cu el. Trebuie să-mi găsesc opoziţie avantajoasă de unde să-i ţin la respect şi să-i dau mamei ocazia săfugă.*

Din bazin izbucni un cor de ţăcănituri de arcuri metalice. Proiectilele scheunară subţire în Stîncile dimprejur. Unul dintre ele îi şfichiui mantia. Se strecură repede după un colţ de stîncă, pomenindu-se într-o fisură îngustă cu pereţi verticali şi începu să se caţere, centimetru cu centimetru — cu spatele proptit de un perete, cu picioarele în celălalt — încet, căznindu-se să nu facă zgomot.

Tunetul vocii lui Stilgar îşi răsfrînse ecoul pînă la el:

— Înapoi, păduchi cu minte de vierme! Femeia asta e-n stare să-mi rupă gîtul dacă vă mai apropiaţi!

De undeva, din bazin, o voce strigă:

— Puştiul a şters-o, Stil. Ce să...

— Fireşte c-a şters-o, cap de nisip ce... auuu! Încetează, femeie!

— Porunceşte-le să nu-mi mai hăituiască băiatul, spuse Jessica.

— Nu-l hăituieşte nimeni, femeie. A fugit. Ai reuşit de minune. Zei din adîncuri! De ce n-ai spus că eşti luptătoare şi ştiutoare a tainelor?

— Spune-le oamenilor tăi să se retragă, porunci Jessica. Spune-le să iasă cu toţii pe solul bazinului, la vedere... şi fii sigur că ştiu cîţi sînteţi.

Acuma-i acum, gîndi ea. *Dar dacă omul ăsta e într-adevăr atît de ager la minte pe cît pare, avem o şansă.*

Paul continuă să se caţere. Dădu de un prag înalt şi îngust, pe care se putea odihni şi de unde vedea toată suprafaţa bazinului. Auzi limpede vocea lui Stilgar:

— Şi dacă refuz? Cum îţi închipui că... uuuh! Ajunge, femeie! Nu mai are nimeni, nimic, cu tine acum. Pe toţi zeii! Dacă poţi face asta celui mai puternic dintre noi, preţuieşti de zece ori greutatea ta în apă.

Şi acum... Încercarea raţiunii, gîndi Jessica. Spuse cu voce puternică:

— Îl căutaţi pe Lisan al-Gaib.

— Poate că voi sînteţi cei de care vorbeşte legenda, rosti el, dar n-am să cred asta decît cînd voi avea o dovadă. Deocamdată, tot ce ştiu este c-aţi venit pe Arrakis cu neghiobul ăla de Duce, care... aiii! Femeie! N-ai decît să mă ucizi dacă vrei! Era cinstit şi curajos, da, dar a fost curată neghiobie să se pună în calea pumnului Harkonnen, aşa cum a făcut-o!

Tăcere!

După cîteva clipe, Jessica spuse:

— N-a avut de ales... Dar n-are rost să vorbim despre asta acum. Ascultă! spune-i omului care s-a pitit în spatele tufei de colo să nu-şi mai agite arma, încercînd să mă ochească, dacă nu vrea să scap universul întîi de tine, şi-apoi de el.

— Tu, de colo! tună Stilgar. Fă precum spune femeia!

— Stil, doar...

— Fă precum spune femeia, rahat de şopîrlă jegoasă cu capul plin de nisip şi mutră de vierme! Fă precum spune sau o să-i cer chiar eu să te facă fărîme! Nu vezi de ce-i în stare femeia asta?

Omul de după tufă se ridică în picioare, îşi coborî arma.

— Eşti mulţumită? întrebă Stilgar.

— Da. Şi-acum explică-le limpede alor tăi ce anume doreşti de la mine. N-aş vrea ca vreun ţînc cu capul înfierbîntat să facă vreo prostie.

Stilgar vorbi cu voce sonoră:

— Cînd ne strecurăm în sate şi oraşe trebuie să ne ascundem obîrşia şi să ne amestecăm cu locuitorii din grabene şi albii. Nu purtăm arme, căci cristaiul e sfînt. Dar tu, femeie, cunoşti tainele de luptă. Pînă astăzi noi le ştiam doar din auzite şi mulţi nu credeau că există, dar nimeni nu poate să pună la-ndoiaiă ce vede cu ochii săi. Ai biruit un fremen înarmat. Iar *arma,* pe care-ai folosit-o tu, e-o armă pe care n-o poate descoperi nimeni.

Un murmur vag veni din bazin, unde vorbele lui Stilgar îşi atinseseră ţinta.

— Si dacă mă-nvoiesc să vă învăţ şi pe voi... tainele?

— Îţi promit tot ajutorul. Şi ţie, şi fiului tău.

— Ce garanţie avem că-ţi vei respecta făgăduiala?

Vocea lui Stilgar îşi pierdu o parte din tonul măsurat, lăsînd să răzbată o notă mohorîtă:

— Pe-aici, femeie, n-avem hîrţoage de-ncheiat contracte. Noi nu făgăduim seara, ca s-avem ce căica în picioare dimineaţa. La noi, singurul contract e cuvîntul omului. Intre mine şi oamenii al căror

conducător sînt, singurul legămînt este cuvîntul meu. Învaţă-ne tainele şi veţi putea rămîne cu noi cît timp veţi vrea. Apa voastră se va uni cu apa noastră.

— Poţi să vorbeşti în numele tuturor fremenilor? întrebă Jessica,

— Cu timpul, poate. Deocamdată doar fratele meu, Liet, vorbeşte pentru toţi fremenii. În ceea ce mă priveşte, nu vă pot promite decît cel mai desăvîrşit secret. Ai mei nu vor vorbi în nici un alt sietch despre voi. Harkonnenii au recucerit Dune cu forţa armelor şi Ducele vostru e mort. Despre voi se crede c-aţi murit, ucişi de-o Maică Furtună. Nici un vînător nu umblă după prăzi moarte.

Există, într-adevăr, o doză de siguranţă, gîndi Jessica. *Dar oamenii aceştia au un sistem bun de comunicaţii şi pot transmite oricînd un mesaj.*

— Mi se pare că s-a oferit o recompensă pentru capturarea noastră, spuse.

Stilgar nu răspunse imediat, iar Jessica, simţindu-i freamătul muşchilor în mîinile ei încleştate, avu impresia că vede vîrtejul gîndurilor din mintea fremenului.

În cele din urmă, acesta spuse:

— Îţi mai spun încă o dată: fac legămînt din legămîntul tribului. Ai mei au înţeles acum ce însemnaţi pentru noi. Ce ne-ar putea oferi Harkonnenii? Libertatea? Ha! Nu, voi sînteţi taqwa. Prin voi vom dobîndi mai mult decît ne-ar aduce toată mirodenia din silozurile Harkonnenilor.

— Dacă-i aşa, atunci am să vă învăţ felul meu de luptă, rosti Jessica şi sesiză intensitatea inconştient rituală a propriilor ei cuvinte.

— Bine. Şi-acum, dă-mi drumul.

— Fie, se învoi Jessica. Îşi desprinse mîinile, se ridică în picioare, în văzul cetei din bazin. *E un test-mashad,* gîndi ea. *Dar Paul trebuie să afle adevărul despre oamenii aceştia, chiar şi cu preţul vieţii mele.*

În tăcerea care urmă, Paul se furişă încă un pas înainte, ca să vadă mai bine locul în care se afla mama sa. În aceeaşi clipă, auzi deasupra lui, în crevasă, o răsuflare agitată, iute înăbuşită. Desluşi cu coada ochiului conturul vag al unei umbre care se profila pe cerul înstelat.

De jos, răsună vocea lui Stilgar:

— Hei, tu de colo, sus! Lasă băiatul! O să coboare el singur, imediat!

Un glas de băieţel, sau de fată, răspunse din bezna crevasei:

— Dar, Stil, trebuie să fie pe-aici pe...

— Am spus să-l laşi în pace, Chani! Pui de şopîrlă ce eşti!

Deasupra lui Paul se auzi o înjurătură înfundată, apoi un mormăit:

— Pui de şopîrlă... *eu!*

Dar umbra dispăru.

Paul îşi strămută atenţia către bazin. Stilgar era o pată cenuşie, alături de mama sa.

— Veniţi încoace cu toţii! strigă Stilgar. Se întoarse spre Jessica. Acum e rîndul tău să ne spui ce garanţie avem *noi* că-ţi vei respecta făgăduiala. Tu eşti cea obişnuită cu hîrţoage şi contracte garnisite cu vorbe goale şi alte asemenea...

— Nici noi, cele din Bene Gesserit, nu ne călcăm niciodată jurămîntul, rosti Jessica.

Vorbele ei fură urmate de o tăcere încordată, apoi de un murmur de voci: "O vrăjitoare Bene Gesserit!"

Paul îşi scoase din cingătoare arma capturată, ochi silueta întunecată a lui Stilgar, dar fremenul şi tovarăşii săi rămaseră nemişcaţi, fixînd-o pe Jessica.

— Se împlineşte legenda, rosti o voce.

— Am auzit că şi shadouta Mapes a spus acelaşi lucru despre voi, zise Stilgar. Dar o afirmaţie gravă, ca asta, trebuie verificată. Dacă eşti femeia Bene Gesserit despre al cărei fiu legenda spune că ne va arăta calea spre paradis...

Tăcu, dădu din umeri.

Jessica oftă uşurată, gîndi: *Aşadar Missionaria Protectiva a reuşit să instaleze şi supape de siguranţă religioase in fundul acesta de iad. Foarte bine... Le vom folosi, de vreme ce există.* Spuse cu voce răsunătoare:

— Prezicătoarea care v-a transmis legenda a rostit proorocirea sub pecetea karamei şi-a ijazului — miracolul şi imuabilitatea profeţiei... Ştiu asta. Aşteptaţi un semn!

Stilgar îşi semeţi capul în lumina lunii.

— N-avem timp de pierdut cu ritualuri, rosti el cu voce surdă.

Brusc, Jessica îşi aminti de-o hartă pe care Leto i-o arătase cînd

discutaseră despre eventualele trasee de salvare în caz de primejdie. Cît de mult timp părea să fi trecut de-atunci! Pe harta aceea, lîngă un loc numit "Sietch Tabr", văzuse însemnat numele "Stilgar".

— Poate c-o să avem timp cînd vom ajunge la Sietch Tabr, spuse ea.

Văzu tresărirea lui Stilgar şi gîndi: *Noroc că nu-i trece prin cap ce mijloace folosim! Iscusită trebuie să fi fost sora aceea Bene Gesserit din Missionaria Protectiva! Fremenii sînt perfect pregătiţi să creadă in noi.*

Stilgar se foi stingherit, murmură:

— Trebuie să plecăm.

Ea îşi înclină scurt capul, îi dădu de înţeles că aveau să plece numai cu încuviinţarea ei.

Stilgar îşi ridică ochii spre stînci, privind aproape drept către pragul pe care se ghemuise Paul.

— Băiete! Poţi să cobori.

Se întoarse către Jessica, adăugă pe un ton de scuză:

— E de necrezut cît zgomot a putut să facă fiul tău cînd s-a căţărat pe stînci. Mai are multe de învăţat ca să nu ne primejduiască tuturor viaţa... Dar e încă tînăr.

— Nici nu mă îndoiesc că avem multe de învăţat unii de la alţii, replică Jessica. Pînă una-alta, însă, n-ar strica să vezi ce-i cu tovarăşul tău din stînga. Cred că fiul meu cel zgomotos l-a cam bruscat cînd i-a luat arma.

Slilgar îşi întoarse repede capul şi mişcarea făcu să-i fluture gluga.

— Unde?

— În spatele tufelor, răspunse Jessica.

Îi indică locul cu mîna.

Stilgar gesticulă către doi dintre oamenii săi:

— Controlaţi. Îşi privi repede tovarăşii, identifîcîndu-i, apoi spuse: Lipseşte Jamis. Va să zică băiatul cunoaşte şi el tainele...

— Poate-ai să bagi de seamă şi că fiul meu nu s-a clintit din locul în care se află, observă Jessica.

Cei doi oameni trimişi de Stilgar îşi făcură apariţia susţinîndu-l pe un al treilea, care se poticnea icnind între ei. Stilgar le aruncă o privire, apoi se întoarse iarăşi spre Jessica.

— Cu alte cuvinte, băiatul n-ascultă decît de tine, nu?

— Paul! strigă Jessica. Poţi să cobori acum.

Paul se ridică în picioare, ieşi în lumina lunii, vîrî arma fremenă în cingătoare. Cînd se întoarse, în faţa lui se ivi dintre stînci o umbră.

Razele lunii şi reflexul lor palid în piatra cenuşie îi dezvăluiră o siluetă scundă, în mantie fremenă, o faţă umbrită care-l fixa pe sub streaşina glugii şi gura unei arme lans-proiectil aţintită spre el, dintr-un fald al mantiei.

— Sînt Chani, fiica lui Liet.

Glasul era cîntat, aproape vesel.

— Nu te-aş fi lăsat să-i faci rău vreunuia dintre tovarăşii mei, adăugă ea.

Paul înghiţi în sec. Făptura păşi în lumină. Paul văzu un chip ca de spiriduş, cu ochii semănînd cu doi sîmburi negri. Privi înlemnit faţa cunoscută, trăsăturile întrezărite în multe dintre primele viziuni preştiente. Îşi aminti bravada mînioasă cu care descrisese odată această faţă-din-vis spunîndu-i Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam: "O voi cunoaşte".

Acum vedea aievea faţa aceea, dar în împrejurări pe care nu le visase niciodată.

— Ai fost la fel de zgomotos ca shai-hulud cînd se mînie, spuse fata. Şi ai urcat pe unde era mai greu. Vino după mine. O să-ţi arăt pe unde se poate coborî mai uşor şi mai iute.

Paul ieşi din crevasă, se strădui să urmeze volbura mantiei ei, păşind anevoie pe terenul frămîntat. Fata sărea ca o gazelă, dansînd pe muchiile stîncilor. Paul simţi cum îi năvăleşte sîngele în obraji; se bucură că era întuneric.

Fata aceasta! Era ca o atingere a destinului. Avu senzaţia că un val năvalnic îl înalţă deodată, umplîndu-i sufletul de înflăcărare, îmbărbătîndu-l.

După cîteva clipe, ajunseră la fremenii de pe solul bazinului.

Jessica îi zîmbi vag lui Paul, dar i se adresă lui Stilgar:

— Va fi un bun schimb de experienţă. Sper că tu şi ai tăi nu ne purtaţi pică pentru că am acţionat violent... A fost... necesar. Eraţi pe cale să... săvîrşiţi o greşeală.

— Salvarea de la greşeală e dar din rai, rosti Stilgar. Îşi duse mîna stîngă la buze, trase cu cealaltă arma din cingătoarea lui Paul, o azvîrli unuia dintre tovarăşii săi, adăugă: Vei avea propriul tău pistol maula, băiete, cînd o să-l meriţi.

Paul vru să vorbească, şovăi, amintindu-şi una din învăţăturile mamei sale: "Orice început e un moment delicat".

— Fiul meu are toate armele care-i trebuie, spuse Jessica. Îl fixă cu privirea pe Stilgar, obligîndu-l să se gîndească la felul cum capturase Paul pistolul.

Stilgar trase cu coada ochiului către cel pe care îl doborîse Paul. Omul, Jamis, stătea retras, cu capul plecat, răsuflînd greu.

— Eşti o femeie dificilă, zise Stilgar. Îşi întinse mîna spre unul din fremeni, pocni din degete. Kushti bakka te.

Iar în chakobsa, gîndi Jessica.

Omul aşeză în palma lui Stilgar două bucăţi pătrate de pînză subţire. Stilgar le trecu printre degete, legă una din ele în jurul gîtului Jessicăi, pe sub glugă, o prinse pe cealaltă, în acelaşi fel, la gîtul

lui Paul.

— Acum purtaţi la gît batista bakkăi, spuse el. Dacă va trebui să ne despărţim, acesta va fi semnul de recunoaştere că faceţi parte din sietchul lui Stilgar. Despre arme, vom vorbi altă dată.

Se întoarse către grupul alor săi, inspectă oamenii rînd pe rînd, făcu semn unuia să ia fremkitul lui Paul.

Bakka, gîndi Jessica, recunoscînd termenul religios. *Bakka — bocitoarea.* Înţelese că batista era simbolul care-i unea pe toţi membrii tribului. *De ce-i leagă semnul plîngerii?* se întrebă.

Stilgar se apropie de fata care îl tulburase pe Paul, spuse:

— Chani, ia-l pe copilul-bărbat sub aripa ta. Vezi să nu aibă necazuri.

— Vino, copile-bărbat.

Paul îşi ascunse revolta din glas, zise:

— Mă cheamă Paul. Fă bine şi...

— Îţi vom da noi nume, pui de om, îl întrerupse Stilgar. La mihna, după ce vei fi trecut încercarea aql.

Încercarea raţiunii, traduse în gînd Jessica. Necesitatea imperioasă a demonstrării superiorităţii lui Paul prima asupra oricărui alt considerent. Spuse cu voce tăioasă:

— Fiul meu a fost supus încercării cu gom jabbarul!

Îşi dădu seama, după tăcerea care se lăsă dintr-o dată că vorbele ei răscoliseră inimile fremenilor.

— Sînt multe lucruri pe care nu le ştim unii despre alţii, murmură Stilgar, Dar zăbovim prea mult. Să nu ne găsească soarele zilei afară. Se apropie de omul pe care îl doborîse Paul, întrebă: Jamis, poţi să umbli?

Omul scoase un mîrîit, răspunse:

— M-a luat prin surprindere. A fost un accident. Pot să merg.

— Dar fără alte accidente, rosti Stilgar. Răspunzi împreună cu

Chani de securitatea băiatului, Jamis. Şi el, şi femeia sînt sub protecţia mea.

Jessica se uită lung la cel numit Jamis. A lui fusese vocea care se sfădise cu Stilgar, din beznă. A lui fusese vocea care sunase a moarte. Iar Stilgar găsise de cuviinţă să-l numească tocmai pe acest Jamis ca să întărească protecţia lui Paul.

Stilgar aruncă o privire scrutătoare asupra grupului său, desemnă cu un gest doi dintre oameni:

— Larus şi Farrukh, vă ocupaţi de ştergerea urmelor. Aveţi grijă să nu rămînă nici una. Atenţie sporită! Avem cu noi doi oameni neinstruiţi. Se întoarse, îşi ridică mîna, indică peretele opus al bazinului şi ordonă: În şir cîte unul, cu flancuri, porniţi! Trebuie să ajungem la Peştera de pe Culme înaintea sorilor.

Jessica porni alături de Stilgar, numărînd capetele. Erau patruzeci şi doi, cu ea şi cu Paul. Şi gîndi: *Se deplasează ca un detaşament militar... Pînă şi fata Chani.*

Paul intrase în şir în spatele lui Chani. Îşi alungase gîndurile negre pe care şi le făcuse pentru faptul că se lăsase surprins de fată. În clipa aceasta, nu mai avea în minte decît ecoul memento-ului din cuvintele tăioase rostite de mama sa: "Fiul meu a fost supus încercării cu gom jabbarul!" Simţi furnicături în mîna care nu uitase durerea.

— Uită-te pe unde mergi, şuieră Chani. Nu mai atinge tufele. O singură aţă agăţată e de-ajuns ca să ne trădeze trecerea.

Paul înghiţi în sec, dădu din cap.

Jessica asculta zgomotul cetei. Nu auzea decît propriii ei paşi şi paşii lui Paul. Era uluită de felul în care se deplasau fremenii. Patruzeci de oameni traversau bazinul fără vreun alt zgomot decît sunetele naturale ale acestui loc... Ca nişte feluci fantomatice... Mergeau spre Sietch Tabr - sietch-ul lui Stilgar.

Se gîndi la cuvîntul acela: sietch. Era un cuvînt chakobsa, păstrat neschimbat de cine ştie cîte secole, din străvechiul grai de luptă. *Sietch:* un loc de adunare în caz de primejdie. Abia acum, după ce momentul de tensiune al contactului cu fremenii trecuse, întrevedea profundele implicaţii ale cuvîntului şi ale limbajului.

— Înaintăm bine, spuse Stilgar. Cu voia lui Shai-hulud, o să ajungem la Peştera de pe Cuhne înainte de a se crăpa de ziuă.

Jessica încuviinţă cu o mişcare a capului, dozîndu-şi efortul, simţind apăsarea nemiloasă a oboselii, pe care o ţinea încă în frîu graţie voinţei... şi, recunoscu, graţie unui elan nou. Îşi concentră gîndurile la semnificaţia cetei acesteia, la ceea ce dezvăluiau aceşti oameni despre cultura fremenă.

Toţi pînă la unul, gîndi ea. *O întreagă civilizaţie educată, formată în spiritul disciplinei militare. Ce poate fi mai de preţ pentru un Duce proscris?*

Cartea a doua
Muad' Dib

Fremenii erau neîntrecuţi în acea însuşire pe care strămoşii noştri o numeau "spannungabogen" — prelungirea autoimpusă a răgazului dintre dorinţa de a obţine un lucru şi momentul acţionării pentru dobîndirea sa.
Fragment din **Înţelepciunea lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Ajunseră în apropierea Peşterii de pe Culme chiar cînd începea să mijească de ziuă. Se angajară într-o trecătoare în peretele bazinului, atît de îngustă, încît trebuiau să înainteze cu trupul răsucit din mijloc.

În lumina palidă a zorilor, Jessica îl văzu pe Stilgar repartizînd santinele, care se căţărară cu agilitate spre crestele stîncilor.

Fără să se oprească din mers, Paul îşi ridică ochii, privind panglica îngustă de cer cenuşiu-albastru.

Chani îl zori, trăgîndu-l de mantie:

— Mai iute. Se face lumină.

— Unde s-au dus oamenii care s-au urcat pe stînci? întrebă el, în şoaptă.

— E primul schimb al gărzii de zi, îi răspunse fata. Grăbeşte-te!

Postează santinele, gîndi Paul. *Înţelept lucru. Dar ar fi fost şi mai înţelept să pătrundem aici în grupuri mici. Riscul de a pune în pericol toată ceata ar fi fost mult mai redus.* Şi tresări, dîndu-şi seama că judecase ca un luptător de gherilă, amintindu-şi de teama tatălui său că Atreizii ar putea să devină o Casă de Gherilă.

— Mai repede, îl îndemnă din nou Chani.

Paul auzi foşnetul zorit al mantiilor din spatele lui, grăbi pasul. Îi veniră în minte cuvintele despre sirat din mica Biblie C.P. pe care i-o dăruise Yueh.

"Raiul în dreapta, Iadul în stînga şi Îngerul Morţii în spate".

Citatul continuă să-i răsune în minte.

Defileul coti brusc, se lărgi. Îl văzu pe Stilgar arătîndu-le cu mîna o gaură mică, pătrată, la baza peretelui vertical.

— Iute! şuieră el. Dacă dă peste noi o patrulă sîntem ca nişte iepuri în cuşcă.

Paul se aplecă, intră după Chani. Grota în care pătrunse era scăldată într-o lumină posomorită ce părea să vină de undeva, de deasupra.

— Poţi să te ridici, spuse Chani.

El se îndreptă, cercetă peştera. Era adîncă şi lată; tavanul boltit se curba lateral, coborînd cam pînă la înălţimea unui om cu braţul ridicat. Fremenii intrau unul după altul, răspîndindu-se apoi prin cotloane cufundate în umbră. O văzu intrînd şi pe mama sa, trăgîndu-se la o parte, urmărind mişcările oamenilor. Observă că în ciuda îmbrăcăminţii identice, exista o mare deosebire între ea şi fremeni. Se mişca altfel — cu semeţie şi graţie.

— Găseşte-ţi un loc retras de odihnă, copile-bărbat, îl sfătui Chani. Mănîncă.

Îi vîrî în mînă două rulouri înfăşurate în foi vegetale, care răspîndeau un miros pătrunzător de condiment.

Stilgar intră ultimul, se opri în spatele Jessicăi, ordonă cîtorva oameni care aşteptau lîngă intrare:

— Puneţi prelatele de izolare şi vedeţi de umezeală. Lemil, aprinde nişte licurigloburi.

Apoi se apropie de Jessica, o prinse de braţ, şi-i spuse:

— Vino, femeie ştiutoare de taine. Vreau să-ţi arăt ceva.

O conduse de-a lungul unui prag curb de piatră, către locul de unde părea că provine lumina cenuşie din grotă.

Jessica se pomeni privind în exterior, de la pervazul înalt şi lat al unei deschizături în peretele grotei — o gaură situată la înălţime şi dominînd alt bazin, mai adînc. Bazinul avea un diametru de vreo zece sau doisprezece kilometri şi era împrejmuit de zidurile înalte ale unui lanţ de stînci. Suprafaţa sa era presărată cu mănunchiuri răzleţe de plante.

În timp ce privea bazinul, în lumina lăptoasă a zorilor, soarele se înălţă brusc deasupra meterezelor de la celălalt capăt, împrumutînd peisajului tonuri de cocă coaptă. Jessicăi i se păru că soarele Arrakisului tremură deasupra orizontului, încercînd să se smulgă şi să urce pe cer.

Noi sîntem cei care vrem să-l reţinem, gîndi ea. *Pentru noi, noaptea-i mai sigură decît ziua.* Apoi o năpădi un dor sălbatic de a vedea arcuindu-se peste valea aceasta care nu cunoştea ploaia... un curcubeu. *Va trebui să-mi interzic asemenea gînduri nostalgice,* se dojeni. *Sînt slăbiciuni. Nu-mi mai pot îngădui slăbiciuni.*

Stilgar o strînse de braţ, arătă cu cealaltă mînă spre capătul îndepărtat al bazinului.

— Priveşte! Acolo sînt druze... Druze adevărate!

Jessica se uită în direcţia pe care i-o indicase, desluşi mişcare: oameni pe suprafaţa bazinului, puncte negre părăsind zona tot mai puternic luminată de soare, îndreptîndu-se către umbra proiectată de versanţii opuşi. În pofida distanţei, mişcările li se distingeau limpede în aerul curat. Îşi scoase din interiorul mantiei binoclul, îl îndreptă către siluetele minuscule, reglă oleobiectivele... Năframe fluturînd, ca un stol de fluturi multicolori.

— Acolo e casa noastră, spuse Stilgar. La noapte vom fi acolo. Privi îngîndurat bazinul, mîngîindu-şi mustaţa. Ai mei au rămas la lucru mai mult ca de obicei. Asta înseamnă că nu-s patrule prin preajmă. O să le semnalizez mai tîrziu să ne aştepte sosirea.

— Oamenii tăi par foarte disciplinaţi, observă Jessica.

Îşi luă de la ochi binoclul, văzu că Stilgar continua să privească în depărtare.

— Se supun necesităţii de ocrotire a tribului, zise el. Aceeaşi necesitate este criteriul după care se aleg la noi şi conducătorii. Conducătorul trebuie să fie cel mai puternic, cel care poate oferi apă şi securitate. Îşi întoarse ochii spre ea.

Jessica îi susţinu privirea, scrută ochii lipsiţi de alb, orbitele adumbrite, dunga de praf depusă pe firele de păr ale mustăţii şi bărbii, linia tubului colector care cobora de la nări în interiorul distraiului.

— Ţi-am lezat cumva autoritatea de conducător, punîndu-te la încercare, Stilgar? îl întrebă.

— N-a fost vorba de-o provocare, răspunse el.

— Dar oamenii nu trebuie să-şi piardă respectul faţă de conducătorul lor, insistă ea.

— Nu există nici unul printre păduchii ăştia de nisip, căruia să nu-i pot veni de hac, replică Stilgar. Învingîndu-mă pe mine ne-ai învins pe toţi. Acum tot ce se speră este să înveţe de la tine... tainele... iar unii sînt curioşi dacă vei cuteza să mă provoci.

Ea cîntări implicaţiile.

— Să te provoc... la duel?

Stilgar încuviinţă din cap, spuse:

— Dar nu te-aş sfătui s-o faci pentru că, oricum, nu te-ar urma. Nu aparţii lumii nisipurilor. S-au putut convinge cu toţii după drumul din noaptea asta.

— Oameni practici.

— Întocmai, rosti el. Aruncă o privire către bazin, urmă: Ne cunoaştem nevoile. Dar puţini se gîndesc la lucruri serioase acam, cînd se află la doi paşi de casă. Am lipsit mult. Am muncit o grămadă de vreme ca să putem preda la timp negustorilor liberi mirodenia pentru blestemaţii de ghildari... înnegri-li-s-ar feţele în vecii vecilor!

Jessica tresări, îl privi lung.

— Ghildarii? Ce-are a face Ghilda cu mirodenia voastră?

— Aşa a poruncit Liet, răspunse Stilgar. Cunoaştem şi noi motivul, dar asta nu ne îndulceşte cu nimic amarul. Sîntem nevoiţi să mituim Ghilda cu cantităţi enorme de mirodenie, pentru ca pe cerul nostru să au existe sateliţi sau spioni care ar putea să afle ce facem cu faţa Arrakisului.

Jessica îşi cumpăni vorbele, amintindu-şi că Paul spusese şi el că acesta trebuie să fie motivul pentru care pe orbita Arrakisului nu existau sateliţi artificiali.

— Şi ce anume faceţi cu faţa Arrakisului de nu vreţi să se afle?

— O schimbăm... încet, dar sigur... ca să devină o lume prielnică vieţii umane. Generaţia noastră n-o s-o apuce. N-o s-o apuce nici copiii noştri, nici copiii copiilor noştri, nici nepoţii copiilor lor... dar lumea aceea va fi. Privi cu ochi înceţoşaţi bazinul, murmură: Apă sub cerul liber, plante înalte, verzi... oameni umblînd în voie, fără distraie.

Aşadar acesta-i visul lui Liet-Kynes, gîndi Jessica.

— Mituirea e o soluţie periculoasă, spuse. Mitele au tendinţa să crească întruna.

— Cresc, recunoscu el. Dar calea cea lentă e calea cea mai sigură.

Jessica se întoarse, îşi plimbă privirea peste bazin, încercînd să-l vadă aşa cum şi-l închipuise Stilgar. Dar nu văzu decît galbenul-cenuşiu al rocii sterpe... apoi, brusc, o imagine mişcătoare, difuză pe cerul de deasupra stîncilor.

— Ahhhh! exclamă Stilgar.

Jessica crezu mai întîi că-i vorba de o navă de patrulare, pe urmă îşi dădu seama că era un miraj — un alt peisaj plutea deasupra nisipurilor aride, o unduire îndepărtată de pajişti, un vierme lung traversîndu-le suprafaţa, iar pe spatele lui, fluturînd în bătaia vîntului... mantii de fremeni.

Mirajul pieri.

— N-ar fi rău să putem merge călare, spuse Stilgar. Dar nu ne putem permite să aducem un făuritor în bazinul ăsta. Aşa că, la noapte, va trebui să facem drumul tot pe jos.

Făuritor — denumirea pe care o dau ei viermelui, gîndi ea. Cîntări semnificaţia spuselor lui. Nu-şi puteau *permite* să *aducă* un vierme în bazinul acesta. Şi realiză, brusc, ce anume văzuse în miraj: fremeni călărind pe spatele unui vierme uriaş. Trebui să facă un efort de autocontrol ca să nu-şi

trădeze şocul pe care i-l provocă înţelegerea implicaţiilor.

— E vremea să ne întoarcem la ceilalţi, spuse Stilgar. Altminteri ai mei o să-şi închipuie că-ţi fac curte. Şi-aşa sînt destul invidioşi pentru faptul că mîinile mele ţi-au gustat gingăşia azi-noapte, cînd ne-am luptat în bazinul Tuono.

— Măsoară-ţi cuvintele, rosti cu glas tăios Jessica.

— N-ai de ce să te superi, replică el împăciuitor. La noi nimeni nu se atinge de o femeie, fără consimţămîntul ei... iar în ceea ce te priveşte... (dădu din umeri)... n-ai nevoie să te apere legile noastre.

— Să nu uiţi nici o clipă c-am fost doamna unui Duce, spuse ea, dar vocea îi era deja mai blîndă.

— Cum doreşti, o linişti el. Ei... e timpul să etanşăm şi deschiderea asta, ca să putem slăbi disciplina distraiului. Oamenii trebuie să-şi petreacă ziua în tihnă. Mîine, familiile lor nu le vor mai lăsa răgaz de odihnă.

Tăcură amîndoi.

Jessica privi bazinul însorit. Interpretase bine ceea ce auzise în vocea lui Stilgar — propunerea nerostită a ceva mai mult decît *protecţia* sa. Vroia o soţie? Îşi dădu seama că ar fi putut să joace rolul acesta. Era una din soluţiile prin care s-ar fi pus capăt conflictelor pentru puterea tribală — femeia potrivită pentru bărbatul potrivit.

Dar în cazul acesta, ce-avea să se întîmple cu Paul? Cine putea şti, în clipa asta, ce legi de rudenie precumpăneau printre fremeni? Şi ce-avea să se întîmple cu fiica ce trebuia să se nască şi pe care o purta în ea, de cîteva săptămîni? Ce-avea să se întîmple cu fiica unui Duce mort? Pentru prima dată, Jessica îşi îngădui să privească deschis, cu curaj, problema celuilalt copil care creştea în ea, să-şi amintească motivele personale pentru care acceptase conceperea acestui al doilea vlăstar. Da, ştia de ce o făcuse... Cedase pornirii năvalnice pe care o împărtăşeau toate creaturile asupra cărora hălăduia spectrul morţii — imboldul de a dobîndi nemurirea prin procreare. Şi ea, şi Leto se lăsaseră copleşiţi de instinctul speciei.

Se uită pieziş la Stilgar, văzu că fremenul o privea, aşteptînd. *O fiică născută pe meleagurile acestea, de o femeie căsătorită cu un bărbat ca acesta... Ce soartă ar putea să aibă o asemenea fiică?* se întrebă ea. *Ar încerca bărbatul acesta să îngrădească necesităţile cărora trebuie să li se supună o Bene Gesserit?*

Stilgar tuşi ca să-şi dreagă vocea, apoi spuse ceva care dovedea că înţelegea o parte din întrebările ce frămîntîau cugetul Jessicăi:

— Pentru un conducător, lucrul cel mai important este ceea ce face din el un conducător. Binele poporului său. Dac-ai să mă înveţi puterile tale, s-ar putea să vină o zi cînd unul din noi va fi nevoit să-l provoace pe celălalt. Aş prefera altă soluţie.

— Există şi alte soluţii? întrebă ea.

— Da, spuse el. Sayyadina. Cucernica noastră Maică e bătrînă.

Cucernica lor Maică!

Stilgar nu-i lăsă timp de gîndire, urmă:

— Nu ţin neapărat să mă ofer ca soţ. Să nu mă înţelegi greşit. Eşti frumoasă, atrăgătoare... Dar dacă te-aş lua printre femeile mele, unii tineri ar putea crede că mă preocupă mai mult plăcerile cărnii decît nevoile tribului. Tineri, de exemplu, ca aceia care ne pîndesc şi ne ascultă în clipa asta.

Un om care-şi cîntăreşte deciziile, care se gîndeşte la consecinţe, îşi spuse Jessica.

— Printre tinerii aceştia sînt destui care au ajuns la vîrsta spiritelor înflăcărate, reluă Stilgar. E o fază în care trebuie domoliţi. N-am voie să le ofer motive serioase ca să mă provoace. Pentru că în cazul ăsta, aş fi silit să-i schilodesc pentru tot restul vieţii sau să-i omor. Nu asta e calea pe care trebuie s-o urmeze un conducător, mai ales cînd poate s-o evite în mod onorabil. Şi-apoi... conducătorul este unul dintre factorii care crează deosebirea dintre o gloată şi un popor. Conducătorul trebuie să menţină nivelul indivizilor. Prea puţini indivizi... şi un popor degenerează în gloată.

Cuvintele lui, înţelepciunea din ele, faptul că Stilgar vorbise atît pentru ea, cît şi pentru cei care trăgeau cu urechea, o obligară pe Jessica să reevalueze omul de lîngă ea.

Cîtă prestanţă! gîndi. *De unde acest echilibru interior?*

— Legea care impune criteriile noastre de alegere a conducătorului este o lege dreaptă, spuse Stilgar. Dar asta nu înseamnă că un popor are întotdeauna nevoie de dreptate. Ceea ce ne trebuie nouă, în clipa de faţă, e timp. Timp ca să ne dezvoltăm şi să prosperăm, timp ca să ne extindem forţele pe întregul cuprins al planetei.

Care i-o fi obîrşia ? se întrebă Jessica. *Din ce soi de oameni se trage ?* Spuse cu voce joasă:

— Stilgar, te-am subestimat.

— Mi-am închipuit, răspunse el.

— Cred că ne-am subestimat reciproc.

— Doresc să fie prima şi ultima dată, rosti el. Doresc prietenia ta... şi încrederea ta. Doresc să avem unul faţă de celălalt acel respect care vine din suflet, care nu cere amestecul sexului.

— Înţeleg.

— Ai încredere în mine?

— Aud sinceritatea din glasul tău.

— La noi, cînd sayyadinele nu sînt conducători oficiali, ocupă un alt loc de cinste: îi învaţă pe ceilalţi. Au grijă să întreţină puterea lui Dumnezeu... aici.

Îşi atinse pieptul.

Trebuie să aflu ce-i cu enigma aceea a Cucernicei Maici, îşi aminti Jessica şi spuse:

— Ai pomenit adineaori de Cucernica voastră Maică... iar azi-noapte s-a vorbit despre legende şi proorociri.

— Se spune că o Bene Gesserit şi fiul ei au cheia viitorului nostru.

— Credeţi că eu sînt aceea?

Îl privi atentă, gîndind: *Trestia tînără moare atît de uşor! Începuturile sînt momente extrem de primejdioase.*

— Nu ştim, răspunse Stilgar.

Ea dădu din cap, gîndi: *E un om cinstit. Aşteaptă un semn, dar nu va face nimic ca să încline talerul sorţii în favoarea sa, spunîndu-mi* care *este acest semn.*

Îşi întoarse privirea spre bazin, spre umbrele aurii, spre umbrele liliachii care tremurau în reverberaţia măruntă a aerului. Brusc, fiecare părticică a fiinţei ei fu pătrunsă de o prudenţă de felină. Cunoştea jargonul folosit de Missionaria Proiectiva, ştia cum ar fi putut adapta tehnica mitului, pe cea a fricii şi pe cea a speranţei, pentru a face faţă oricăror primejdii, oricăror necesităţi, dar simţea că în lumea aceasta se petrecuseră schimbări capitale... Ca şi cum altcineva fusese deja printre fremeni şi fructificase germenul lăsat de Missionaria Proiectiva.

Stilgar tuşi încetişor.

Ea îi simţi nerăbdarea, îşi dădea seama că ziua avansa şi că fremenii voiau să etanşeze grota. Sosise momentul să dea dovadă de cutezanţă şi ştia care era unealta potrivilă: un dar al-hikman, un sistem de tălmăcire, cu ajutorul căruia să poată...

— Adab, şopli ea.

I se păru că mintea i se răsuceşte în ea însăşi. Recunoscu sanzaţia şi pulsul i se acceleră. Nici un alt fenomen din întregul antrenament Bene Gesserit nu transmitea un asemenea semnal de recunoaştere. Nu putea fi decît adab, memoria revendicativă ce se iveşte de la sine. Se abandonă inslantaneu, dînd cale liberă cuvinlelor să se reverse:

— Ibn qirlaiba... pînă în locul unde se termină praful.

Îşi ridică braţul, îl întinse. Observă că Stilgar o priveşte cu ochii măriţi. Din spate auzi foşnete agitate de mantii. Începu să îngîne:

— Văd un... fremen cu Cartea Pildelor. Îi citeşte lui al-Lat, soarele pe care l-a înfruntat şi l-a înrobit. Le cileşte Saduşilor Judecăţii. Astfel citeşte:

"Vrăjmaşii mei sînt ca frunzele verzi sfîşiate
de furtuna în calea căreia cutezat-au să stea.
Au n-aţi văzut ce-a făcut Domnul nostru?
Molima ciumei trimis-a acelor
ce-au uneltit a noastră pieire.
Şi-acum sînt ca păsările pe care le-a-mprăştiat vînătorul.
Urzelile lor sînt asemeni bucatelor otrăvite
de care nici o gură nu se atinge."

Un fior îi străbatu trupul. Îşi coborî braţul.

Din spate, din penumbra peşterii, auzi un ecou răspunsul şoptit de mai multe glasuri:

— Uneltirile lor au fost în zadar.

— Şi focul Domnului se înalţă deasupra inimii tale, îngînă *ea. Am reuşit,* îşi spuse.

— Şi focul Domnului s-a aprins, veni răspunsul. Ea dădu din cap, rosti:

— Vrăjmaşii tăi vor cadea.

— Bi-lal kaifa răspunseră fremenii.

În tăcerea care se lăsă, Stilgar făcu o plecăciune în faţa ei.

— Sayyadina, spuse el, dacă Shai-hulud va îngădui, poate că vei putea să pătrunzi şi să devii Cucernică Maică.

Să pătrund, gîndi ea. *Ciudată exprimare. Dar restul s-a potrivit destul de bine jargonului obişnuit.* Şi simţi o amărăciune cinică pentru ceea ce făcuse. *Missionaria Proiectiva dă rareori greş. Ni s-a pregătit un sălaş în sălbăticia asta. Rugăciunea salatului ne-a durat un ascunziş. Iar eu... va trebui să joc acum rolul Auliyei, slujnica Domnului... Sayyadina pentru un popor nomad care s-a pătruns pînă-ntr-atît de prorocirile noastre Bene Gesserit, încît îşi numeşte preotesele Cucernice Maici.*

În penumbra din peşteră, Paul stătea în picioare alături de Chani. Mai simţea încă în gură gustul mîncării pe care i-o dăduse fata — carne tocată de pasăre şi cereale amestecate cu sirop gros de mirodenie, totul învelit într-o frunză. Gustînd prima îmbucătură, îşi dăduse seama că nu mai mîncase niciodată pînă atunci un aliment cu o concentraţie atît de mare în esenţă de mirodenie şi pentru o clipă i se făcu frică. Ştia care era efectul esenţei asupra lui — *prefacerea generată de melanj,* proiecţia conştiinţei preştiente.

— Bi-lal kaifa, murmură Chani.

Paul îşi întoarse privirea spre ea. Apoi se uită la fremeni, observă veneraţia cu care ascultau cuvintele mamei sale. Numai omul pe care-l chema Jamis părea să arboreze o atitudine dispreţuitoare faţă de ceremonie; se ţinea la o parte, cu braţele încrucişate.

— Duy yakha hin mange, şopti Chani. Duy punra hin mange. Am doi ochi. Am două picioare.

Şi se uită la Paul cu o expresie mirată.

Paul trase adînc aer în piept, încercînd să potolească furtuna din el. Vorbele mamei sale declanşaseră efectul esenţei de mirodenie. Simţise glasul ei înălţîndu-se şi prăbuşindu-se în el ca vîlvătăile unui incendiu. Nu omisese aici o clipă cinismul care-i hotărnicea incantaţia — o cunoştea doar atît de bine! — dar nimic nu mai putea stăvili fenomenul generat de cîteva înghiţituri de mîncare.

Îl simţi iarăşi... Conştiinţa de rasă, de care nu putea să scape. Mecanismul se declanşase din nou: percepţia tot mai acută, afluenţa de informaţii, precizia rece a raţionamentelor. Se lăsă moale pe pardoseala cavernei, rezemîndu-şi spatele de stîncă, abandonîndu-se. Conştiinţa i se prelinse în stratul acela atemporal, unde putea să vadă timpul, să simtă căile disponibile, vînturile viitorului... vînturile trecutului... viziunea monoculară a viitorului... reunite într-o singură viziune trinoculară, care îi îngăduia să vadă timpul-devenind-spaţiu.

Îşi dădu seama că îl pîndea primejdia de a se autodevansa şi se sili să nu piardă contactul cu percepţia prezentului, simţind deriva confuză a experienţei, curgerea clipei, solidificarea continuă a ceea-ce-este în veşnicul-a-fost.

Agăţîndu-se de prezent, realiză pentru prima oară că regularitatea monumentală a mişcării timpului era complicată pretutindeni de curenţi schimbători, de valuri, de talazuri şi contratalazuri... ca marea izbindu-se de stîncile unei faleze. Constatarea îi oferi o nouă perspectivă asupra preştienţei sale şi atunci văzu sursa "beznei-în-timp", sursa riscului de eroare din el. I se făcu frică.

Înţelese că preştienţa era o iluminare care îngloba şi limitele revelaţiilor generate — sursă simultană de acurateţe şi de eroare semnificativă. Intervenea un fel de relaţie Heisenberg, un principiu al incertitudinii: cheltuiala de energie care îi dezvăluia ceea ce vedea, schimba ceea ce vedea.

Iar ceea ce vedea era un punct de conexiuni cauzale, un nex temporal chiar în interiorul acestei grote. Un clocot de posibilităţi concentrate aici, unde cea mai infimă acţiune — o clipire, o vorbă negîndită, un fir de nisip dislocat — putea să urnească o pîrghie gigantică în întregul univers cunoscut. Văzu un moment de violenţă ale cărui consecinţe depindeau de atît de multe variabile, încît cea mai uşoară mişcare pe care o făcea provoca imense schimbări structurale.

Viziunea îl făcu să-şi dorească încremenirea în nemişcare, dar şi aceasta era o acţiune încărcată de consecinţe.

Liniile fără de număr ale consecinţelor porneau, toate, din grota aceasta, răspîndindu-se apoi radial, şi de-a lungul celor mai multe din ele îşi văzu propriul trup neînsufleţit, din care sîngele se scurgea prin rana căscată de lama unui cuţit.

În anul în care a hotărît moartea Ducelui Leto şi a înapoiat Harkonnenilor Arrakisul, tatăl meu, Împăratul Padişah, avea şaptezeci şi doi de ani, dar nu părea mai vîrstnic de treizeci şi cinci. Rareori apărea în public purtînd altceva decît uniforma de sardaukar şi un coif negru de burseg, cu leul de aur al stemei imperiale. Uniforma era o aluzie străvezie la sursa puterii sale. Nu afişa însă întotdeauna o aroganţă atît de ostentativă. Cînd vroia, era capabil să radieze farmec şi sinceritate, deşi m-am întrebat deseori, în anii din urmă, dacă a fost vreodată ceea ce părea a fi. Credinţa mea, astăzi, este că s-a luptat toată viaţa să scape printre zăbrelele unei cuşti invizibile. Să nu uităm că era Împărat, reprezentantul unei dinastii ale cărei începuturi se pierdeau în negura vremurilor. Noi, însă, i-am refuzat un fiu legitim. Oare nu a fost aceasta cea mai cumplită înfrîngere pe care a suferit-o vreodată un monarh? Spre deosebire de Doamna Jessica, mama mea s-a supus poruncii Surorilor Stareţe. Care dintre cele două femei a fost mai puternică? Istoria a şi dat răspuns la întrebarea aceasta.

Fragment din **În casa tatălui meu de** *prinţesa Irulan.*

Jessica se trezi în întunericul grotei auzind în jur vînzoleala fremenilor, simţind mirosul înţepător al distraielor. Simţul lăuntric al timpului îi spuse că, în curînd, afară avea să se înnopteze. Peştera însă continua să fie cufundată în beznă. O izolau de deşert prelatele din plastic, al căror rol era să menţină umiditatea trupurilor din spaţiul închis ermetic.

Îşi dădu seama că îşi îngăduise somnul adînc al epuizării şi că faptul acesta era destul de revelator pentru felul aproape inconştient în care acceptase siguranţa oferită de ceata lui Stilgar. Se răsuci în hamacul improvizat din mantie, îşi coborî picioarele pe pardoseala de piatră, îşi încălţă ghetele de deşert.

Să nu uit să leg şireturile pe sub gleznă, ca să ajut acţiunea de pompare a distraiului, gîndi. *Multe n-ai voie să uiţi aici!*

Mai simţea încă gustul cinei de dimineaţă — rulou făcut din frunză umplută cu carne tocată de pasăre şi cereale, amestecate cu sirop de mirodenie. Cina de dimineaţă! Se gîndi pentru prima oară la această ciudată inversare a timpului — noaptea era perioada de activitate şi ziua cea de odihnă.

Noaptea ascunde. Noaptea eşti în siguranţă.

Îşi desprinse mantia din cârligele înfipte în firida unde dormise, întoarse veşmîntul pe pipăite pînă cînd îi găsi deschizătura, îl îmbrăcă.

Se întrebă pe ce cale ar fi putut să transmită un mesaj către Bene Gesserit. Şcoala trebuia să afle de cei doi rătăciţi din adăpostul arrakian.

La mică distanţă de locul în care se afla, se aprinseră cîteva licurigloburi. Îi văzu pe fremeni adunîndu-se grupuri-grupuri, în lumina anemică. Printre ei îl zări şi pe Paul. Era îmbrăcat. Gluga mantiei îi atîrna pe spate şi razele palide ale licurigloburilor îi reliefau profilul acvilin al neamului Atreides.

Jessica îşi aminti comportarea stranie a fiului ei înaintea momentului în care se retrăseseră cu toţii pentru odihna. *Absent.* Păruse total absent. Ca un înviat din morţi, încă incomplet conştient de ceea ce i se întîmplase, cu ochii pe jumătate închişi şi privirea sticloasă a contemplării interioare. Înfăţişarea lui o dusese cu gîndul la ceea ce el îi spusese odată despre hrana saturată de mirodenie a Arrakisului.

Oare există efecte secundare? se întrebă ea. A *spus că melanjul îi influenţează însuşirile preştiente, dar a manifestat o reticenţă ciudată cînd l-am întrebat ce vede.*

Stilgar apăru din întuneric, în dreapta ei, se apropie de grupul de sub licurigloburi. Jessica observă felul în care îşi mîngîia barba cu degetele, sesiză aerul lui încordat, pînda ca de pisică.

Un fior neaşteptat de spaimă o fulgeră în clipa în care simţurile îi revelară febrilitatea vizibilă a fremenilor din jurul lui Paul — mişcările crispate, atitudinea rituală.

— Le-am făgăduit protecţie! tună deodată glasul lui Stilgar.

Jessica recunoscu omul la care strigase Stilgar. Jamis! Şi imediat după aceea văzu furia lui Jamis — poziţia contractată a umerilor.

Jamis, omul pe care l-a doborit Paul! gîndi.

— Cunoşti pravila, Stilgar, spuse Jamis.

— Cine o cunoaşte mai bine ca mine? replică Stilgar şi ea auzi tonul împăciuitor din vocea sa, încercarea de a abate mînia celuilalt.

— Aleg lupta, mîrîi Jamis.

Jessica se repezi între ei. Îşi încleştă degetele în braţul lui Stilgar.

— Ce este? întrebă.

— Pravila amtal, îi explică Stilgar. Jamis îşi cere dreptul de a pune la încercare rolul pe care ţi-l atribuie legenda.

— Trebuie să-şi aleagă un luptător, spuse Jamis. Dacă învinge luptătorul ei, atunci e-adevărat. Dar se spune... (îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor)... că nu ar avea trebuinţă de un luptător dintre fremeni. Şi asta nu poate să însemne decît că ar urma să-şi aducă ea luptătorul!

Dădu drumul braţului lui Stilgar, făcu o jumătate de pas înainte.

— Ştiu să lupt singură, rosti ea. N-am nevoie de nici un luptător. Ceea ce spune legenda...

— Nu ne interesează interpretările tale! se răsti Jamis. Vrem o dovadă adevărată. Tot ce ne-ai spus azi-dimineaţă puteai afla de la Stilgar. După ce ţi-o fi împuiat capul cu vorbe, nu era mare scofală să repeţi totul papagaliceşte şi să încerci să ne tragi pe sfoară.

Aş putea să-l anihilez, gîndi Jessica, *dar poate că asta ar contraveni modului în care interpretează ei legenda.* Şi se pomeni din nou întrebîndu-se ce fel de schimbări se petrecuseră pe planeta aceasta cu germenul lăsat de Missionaria Protectiva.

Stilgar se uită la Jessica. Apoi vorbi cu voce joasă, dar destul de tare ca să-l audă şi cei din jur:

— Jamis e un om ranchiunos, Sayydina. Fiul tău l-a învins şi...

— A fost un accident! răcni Jamis. În bazinul Tuono s-au făcut vrăji şi-am să dovedesc asta îndată!

—... şi l-am învins şi eu la vremea mea, continuă netulburat Stilgar. Încearcă să profite de provocarea tahaddi, ca să-şi plătească şi poliţele faţă de mine. Dar Jamis e un om prea violent ca să ajungă vreodată un bun conducător — suferă de ghafla, îşi iese din fire. Cu gura e omul legilor, dar în

suflet e sarfa, necredincios. Nu, nu va fi niciodată un conducător bun. L-am tolerat pînă acum pentru că firea asta face din el un luptător de folos, dar cînd se lasă pradă invidiei şi furiei devine periculos pînă şi pentru ai săi.

— Stilgarrrr! scrîşni Jamis.

Şi Jessica înţelese ce urmărea Stilgar. Încerca să-l asmută pe Jamis, ca să preia el provocarea adresată lui Paul.

Stilgar îl privi fix pe Jamis şi Jessica auzi din nou nuanţa împăciuitoare în vocea puternică a fremenului:

— Jamis, nu-i decît un copil. Nu...

— Chiar tu ai spus că-i bărbat, îi tăie vorba Jamis. Iar maică-sa *pretinde* că a cunoscut gom jabbarul! E tot numai carne şi geme de apă. Cei care le-au cărat raniţa spun că înăuntru sînt litrugene cu apă. Litrugene! Şi noi, care ne sorbim buzunarele colectoare de cum se adună în ele cîteva picături!

Stilgar îi aruncă Jessicăi o privire încruntată.

— E adevărat? Aveţi apă în raniţă?

— Da.

— Litrugene?

— Două litrugene.

— Ce-aveaţi de gînd să faceţi cu avuţia asta?

Avuţie? gîndi ea. Simţise răceala bruscă din glasul lui Stilgar. Îşi clătină încet capul.

— Pe lumea mea de baştină, apa cădea din cer şi curgea în rîuri la suprafaţă, spuse. Pe lumea aceea existau oceane de apă atît de întinse, încît nu le vedeai celalalt ţărm. N-am fost educată ca voi, n-am cunoscut disciplina apei. Pînă acum n-a trebuit să mă gîndesc la apă în felul acesta.

Un suspin gîtuit se ridică din mijlocul mulţimii adunate în jurul lor:

— Apa cădea din cer... curgea *la suprafaţă...*

— Ştiai că printre noi sînt unii cărora li s-au defectat buzunarele colectoare de la distraie şi că în noaptea asta vor suferi de sete pînă ce vom ajunge la Tabr?

— De unde să ştiu? Jessica îşi scutură capul. Dacă sînt în impas, dă-le apă din raniţa noastră.

— Pentru asta păstrai avuţia?

— O păstram pentru supravieţuire, răspunse ea.

— Dacă-i aşa, atunci îţi acceptăm binecuvîntarea, Sayyadina.

— N-ai să ne cumperi cu apă, mîrîi Jamis. Şi nici ţie n-am să-ţi fac jocul, Stilgar. Văd că încerci să mă determini să te provoc la duel înainte de a-mi fi dovedit spusele.

Stilgar se întoarse spre Jamis.

— Insişti în hotărîrea ta de-a provoca la luptă un copil, Jamis?

Vorbise cu glas scăzut, veninos.

— Femeia trebuie pusă la încercare prin luptătorul ei.

— În ciuda faptului că se bucură de protecţia mea?

— Invoc pravila amtal, replică Jamis. E dreptul meu.

Stilgar dădu din cap.

— Bine! Dar dacă nu te va dobori băiatul vei înfrunta apoi cuţitul meu. Şi de data asta n-am să-mi mai pun stavilă lamei.

— Să nu îngădui una ca asta, interveni Jessica. Paul n-are decît...

— Nu te amesteca, Sayyadina, o întrerupse Stilgar. Ştiu... ştiu că mă poţi învinge şi prin urmare că poţi învinge pe oricare dintre noi, dar nu ne poţi învinge pe toţi laolaltă. Trebuie să ne supunem. E pravila amtal.

Jessica amuţi. Privi lung, în lumina verde a licuriglobu rilor, expresia cruntă care împietrise pe chipul lui Stilgar. Apoi îşi strămută atenţia la Jamis, văzu căutătura ascunsă de sub sprîncenele încruntate şi gîndi: *Ar fi trebuit să-mi dau seama de la început. E genul de om care nu vorbeşte, care se închide în el şi urzeşte. Ar fi trebuit să fiu pregătită.*

— Dacă fiul meu păţeşte ceva, îi spuse, îmi vei da socoteală. Acum te provoc eu la luptă. O-să-ţi...

— Mamă! Paul păşi în faţă, o prinse de mîneca mantiei. Poate că dacă o să-i explic lui Jamis cum...

— Vrea să-mi *explice!* hohoti batjocoritor Jamis.

Paul tăcu, îl fixă cu privirea pe omul din faţa lui. Nu-i era frică de el. Jamis părea destul de stîngaci, iar noaptea trecută nu-i fusese greu să-l dezarmeze. Dar mai simţea încă clocotul nexului temporal din grota aceea, îşi amintea încă viziunea preştientă în care se văzuse ucis de lama unui cuţit. Viziunea aceea îi înfăţişase atît de puţine căi de salvare...

Brusc, Stilgar spuse:

— Sayyadina, acum dă-te la o parte şi...

— Mai slăbeşte-o cu Sayyadina! îl apostrofă Jamis. Încă n-a dovedit nimic. Foarte bine, ştie rugăciunea! Ei şi? Oricare dintre copiii noştri o ştie!

A vorbit de ajuns, gîndi Jessica. Acum *ştiu destul despre el. Aş putea să-l imobilizez cu un singur*

cuvînt. Şovăi. *Dar nu i-aş putea opri pe toţi ceilalţi.*

— Atunci aşteaptă să-ţi dovedesc, rosti ea şi îşi acordă glasul pe un ton înşelător — un scîncet abia perceptibil, cu o cursă vicleană la capăt.

Jamis se holbă la ea, vizibil înspăimîntat.

— Am să te învăţ agonia, urmă ea pe acelaşi ton. Să-ţi aduci aminte de *asta* cînd vei lupta. Vei cunoaşte o tortură pe lîngă care gom jabbarul e o adevărată plăcere. Am să te fac să te zvîrcoleşti cu tot...

— Încearcă să mă vrăjească! strigă cu glas răguşit Jamis. Îşi duse pumnul drept la ureche. Invoc dreptul meu! Faceţi-o să tacă!

— Bine, încuviinţă Stilgar. Îi aruncă o privire severă Jessicăi. Dacă mai spui ceva, Sayyadina, vom considera că-i într-adevăr vorba de vrăjitorie şi nu-ţi vom mai garanta securitatea. Îi făcu semn cu capul să se retragă.

Jessica se simţi trasă de mîinile celor din spatele ei. Îşi dădu seama că acţiunea nu avea nimic duşmănos sau brutal; atingerea era blîndă, dar fermă. Îl văzu pe Paul desprinzîndu-se din grupul de oameni, în vreme ce Chani îi şoptea ceva la ureche, arătîndu-l pe Jamis.

Ceata se retrase, lăsînd un cerc mare în mijloc. Se aduseră cîteva licurigloburi şi toate fură reglate pe spectrul galben.

Jamis păşi în interiorul cercului, îşi dădu jos mantia şi o azvîrli cuiva din mulţime. Rămase în distraiul cenuşiu, lucios, marcat ici-colo de petece şi pliuri. Vreme de-o clipă îşi întoarse gura spre umăr, sorbi scurt din acvatubul buzunarelor colectoare. Apoi se îndreptă, îşi desprinse copcile laterale, îşi dezbrăcă distraiul şi îl întinse cu grijă unuia dintre fremeni. Rămase pe loc, aşteptînd, cu mijlocul înfăşurat într-o bucată de pînză, cu picioarele vîrîte într-un soi de încălţări strîmte din acelaşi material, cu un cristai în mîna dreaptă.

Jessica o privi pe Chani, care îl ajuta pe Paul să se dezbrace. O văzu punîndu-i în mînă un cristai, văzu degetele lui Paul încleştîndu-se pe mînerul armei, încercîndu-i greutatea şi echilibrul. Şi îşi aminti atunci că în Paul era profund înrădăcinat antrenamentul prana şi bindu — condiţionarea nervoasă şi musculară, că băiatul ei învăţase să lupte pe viaţă şi pe moarte de la dascăli ca Duncan Idaho şi Gurney Halleck, adevărate legende vii printre spadasinii epocii lor şi că, în plus, fiul ei cunoştea şi şiretlicurile Bene Gesserit. Observă aerul lui sigur, încrezător.

Dar n-are decît cincisprezece ani, gîndi ea. *E fără scut. Trebuie să opresc lupta asta. Trebuie să existe o cale ca să...* Îşi ridică ochii, îl văzu pe Stilgar cu privirea aţintită asupra ei.

— Nu poţi împiedica lupta, rosti el. Să nu vorbeşti.

Jessica îşi acoperi gura cu palma, gîndind: *Am vîrit spaima în sufletul lui Jamis. Asta o să-l facă mai lent... poate. Măcar de-aş şti să mă rog — să mă rog cu adevărat...*

Dezbrăcat, avînd pe el doar slipul de exerciţiu pe care îl purta sub distrai, Paul păşi spre mijlocul cercului. Strînse în mîna dreaptă mînerul cristaiului. Simţi sub tălpile goale suprafaţa zgrunţuroasă a pardoselii de piatră, acoperită cu grăunţi de nisip. Idaho îl avertizase deseori: "*Cînd nu eşti sigur de suprafaţa pe care lupţi, rămîi cu picioarele goale".* În minte îi răsunară din nou cuvintele şoptite în grabă de Chani: *"După ce parează, Jamis se întoarce spre dreapta. E un tic pe care i l-am observat cu toţii. Te va privi tot timpul în ochi, aşteptînd să clipeşti ca să te poată lovi. Şi încă ceva: Jamis luptă cu ambele mîini. Fii atent, s-ar putea să schimbe cuţitul dintr-o mînă în alta".*

Dar mai presus de orice, Paul simţea cu toată fiinţa sa antrenamentul şi mecanismul instinctiv de reacţie pentru care fusese pisat fără pic de cruţare zi de zi, ceasuri de-a rîndul, în sala de exerciţiu.

Îşi amintea perfect ce-i spusese, odată, Gurney Halleck: *"Un cuţitar iscusit foloseşte întotdeauna şi vîrful şi tăişul şi pavăza armei. Şi vîrful poate să taie; şi tăişul poate să înjunghie; şi pavăza poate să imobilizeze arma adversarului".*

Paul se uită la cristai. Nu avea pavăză. Nu avea decît un inel la capătul minerului, un inel ceva mai lat decît plăseaua, atît cît să apere mîna. Îşi dădu apoi seama că nici măcar nu cunoştea rezistenţa la rupere a lamei acesteia, nici măcar nu ştia dacă *se putea* rupe.

Pe partea opusă a cercului, Jamis începu să se mişte tiptil, lateral, către dreapta.

Paul se ghemui ca o pisică, realizînd abia în clipa aceea că nu avea scut, că era învăţat, atunci cînd lupta, să simtă pe trup furnicăturile mărunte ale cîmpului defensiv, că era obişnuit să reacţioneze fulgerător în apărare şi să-şi temporizeze atacul ca să poată străpunge scutul adversarului. În pofida avertismentelor repetate ale antrenorilor săi de a nu se bizui numai pe protecţia necontrolată a scutului în faţa oricăror atacuri rapide ştia că avea adînc înrădăcinată în el conştiinţa scutului.

Jamis îi adresă o provocare rituală:

— Fărîmă-se cuţitul tău în ţăndări şi aşchii!

Aşadar lama se poate rupe, gîndi Paul.

Se atenţionă că deşi nici Jamis nu avea scut, adversarul său nu fusese niciodată antrenat pentru lupta cu scuturi şi deci nu cunoştea inhibiţiile unui asemenea luptător.

Continuă să-l urmărească din ochi pe Jamis. Trupul fremenului părea un şfichi de bici plin de noduri,

înfăşurat pe un schelet. Cristaiul îi lucea galben-lăptos în lumina licuriglobulilor.

Pe Paul îl săgetă frica. Se simţi deodată singur şi despuiat, într-un cerc de lumină galbenă, mohorîtă, înconjurat de un zid de chipuri impasibile. Preştiinţa îi alimentase cunoaşterea cu nenumărate experienţe, îi dezvăluise cele mai năvalnice curente ale viitorului şi iţele de decizie care le manevrau, dar momentul acesta *era prezentul.* Prezentul real, obiectiv. Momentul acesta era moartea atîrnînd de un număr infinit de ghinioane minuscule.

Înţelese că *acum-şi-aici* orice putea răsturna viitorul. Tusea unuia dintre privitori: o secundă de neatenţie... Fluctuaţia luminii unuia dintre licurigloburi: o umbră amăgitoare...

Mi-e frică, îşi spuse Paul.

Dar continuă să se mişte cu precauţie în cerc, fără să-l slăbească din ochi pe Jamis, repetînd în gînd litania Bene Gesserit împotriva fricii. *"Frica este ucigaşul minţii..."* Un duş rece păru să-i învăluie trupul, îşi simţi muşchii deznodîndu-se, apoi încordîndu-se lin, pregătindu-se.

— O să-mi fac din sîngele tău teacă pentru cuţit, şuieră Jamis. Şi în mijlocul ultimului cuvînt atacă.

Jessica surprinse mişcarea, îşi înăbuşi ţipătul.

Dar locul în care lovise fremenul era gol, iar Paul se afla acum în spatele lui Jamis, liber să-i izbească trupul lipsit de apărare.

Acum, Paul! Acum! ţipă în gînd Jessica.

Mişcarea lui Paul fu perfect temporizată, minunat de fluidă, dar atît de lentă, încît Jamis avu timp să se eschiveze, să se retragă şi să se întoarcă spre dreapta.

Paul se dădu înapoi, se ghemui iarăşi.

— Mai întîi să-mi găseşti sîngele, spuse.

Jessica recunoscu în mişcările fiului ei obişnuinţa luptei cu scuturi şi înţelese deodată că obişnuinţa aceasta era o armă cu două tăişuri. Reacţiile lui Paul se datorau tinereţii şi deprinderilor dobîndite în urma unui antrenament desăvîrşit, necunoscut fremenilor. Dar tactica atacului era şi ea rodul antrenamentelor, condiţionată de necesitatea străpungerii unui cîmp defensiv. Scuturile respingeau loviturile rapide, dar nu se puteau opune contrarilor lente, înşelătoare. Ca să străpungi un scut trebuia să combini calmul cu şiretenia.

Oare Paul înţelege? se întrebă ea. *Nu se poate să nu înţeleagă!*

Din nou, Jamis atacă — o scăpărare a ochilor de cerneală, trupul — o nălucă gălbuie sub licurigloburi.

Şi din nou Paul ţîşni lateral, revenind prea încet la atac.

Şi încă o dată.

Şi încă o dată.

De fiecare dată contralovitura lui Paul întîrzia preţ de-o clipă.

Iar Jessica observă un lucru pe care speră să nu-l fi observat şi Jamis. În apărare, reacţiile lui Paul erau atît de rapide încît scăpau ochiului, dar corpul lui revenea de fiecare dată exact în unghiul corect care ar fi fost necesar pentru ca un scut să descentreze parţial lovitura lui Jamis.

— Nu cumva fiul tău îşi bate joc de nenorocitul ăsta? întrebă Stilgar. Îi făcu însă semn să tacă, mai înainte ca ea să poată răspunde. Am uitat: n-ai voie să vorbeşti.

Cei doi din mijlocul cercului continuau să-şi dea tîrcoale. Jamis cu braţul întins, cu vîrful cuţitului uşor ridicat. Paul ghemuit, cu cuţitul aproape de pardoseală.

Fremenul se năpusti iarăşi şi de data aceasta se răsuci spre dreapta, în direcţia în care Paul parase pînă atunci loviturile.

Dar în loc să se eschiveze lateral şi înapoi, Paul întîmpină braţul lui Jamis cu vîrful cuţitului. În secunda următoare, se făcu nevăzut, sărind ca din arc spre stînga şi mulţumindu-i în gînd Chaniei pentru sfatul pe care i-l dăduse.

Jamis se retrase de-a-ndărătelea pînă în marginea cealaltă a cercului, frecîndu-şi mîna în care ţinea cuţitul. Rana sîngeră o clipă, apoi sîngele se coagulă. Îl privi pe Paul cu ochii holbaţi — două găuri negre-albastre — de parcă lumina posomorîtă a licuriglobulilor i-ar fi dezvăluit o faţă nouă a adversarului.

— Ah, dureroasă rană, murmură Stilgar.

Paul se ghemui din nou, gata să continue lupta şi, aşa cum fusese învăţat să procedeze după prima sîngerare, îşi interpelă adversarul:

— Te dai bătut?

— Ha! răcni Jamis.

Ceata fremenilor emise un murmur mînios.

— Staţi pe loc! strigă Stilgar. Băiatul nu cunoaşte legea. Apoi către Paul: Provocarea tahaddi nu poate avea decît un singur deznodămînt, moartea.

Jessica îl văzu pe Paul înghiţind cu greutate, gîndi: *Nu ştie încă să ucidă în felul acesta... în vîlvătaia unui duel cu cuţite. Va reuşi totuşi?*

Paul dădu roată încet, către dreapta, silit de mişcarea lui Jamis. Şi din nou, cunoaşterea preştientă

a variabilelor din clocotul temporal al cavernei veni să-i otrăvească sufletul. Noua sa capacitate de înţelegere îi spunea că în desfăşurarea luptei interveneau prea multe decizii rapid comprimate, pentru a-i mai da posibilitatea să desluşească o cale clar conturată în faţă.

Variabilă peste variabilă... Iată de ce peştera îi bara drumul sub forma unui nex incert — ca o stîncă uriaşă în mijiocul unui torent; provocînd vîrtejuri neaşteptate, curenţi schimbători.

— Pune capăt luptei, băiete, spuse cu voce joasă Stilgar. Nu te mai juca.

Paul continuă să se mişte în cerc, pregătit să ţîşnească în orice moment.

Jamis părea mai precaut acum; înţelesese că tînărul pe care îl înfrunta în cercul tahaddi nu era cîtuşi de puţin străinul neajutorat pe care-l crezuse o pradă uşoară pentru cristalul unui fremen.

Jessica sesiză imediat umbra de panică din expresia lui. *Acum e mai periculos ca oricînd,* gîndi ea. *L-a cuprins panica şi-i în stare de orice. A înţeles că n-are în faţă un copil asemenea celor din neamul său, ci o maşină de luptă, născută pentru a se bate şi învăţată să mînuiască armele, de la cea mai fragedă vîrstă. Germenul fricii, pe care i l-am sădit în suflet, a încolţit.*

Se pomeni compătimindu-l pe Jamis — deşi sentimentul era dominat de cunoaşterea primejdiei care îi ameninţa fiul.

Jamis poate fi în stare de orice... de actul cel mai imprevizibil, îşi spuse. Se întrebă, apoi, dacă nu cumva Paul întrezărise viitorul acesta, dacă nu retrăia în clipa aceasta o experienţă mai veche. Dar văzu mişcările fiului ei, broboanele de sudoare de pe faţa şi umerii lui, precauţia din unduirea muşchilor săi. Şi pentru prima oară simţi, fără însă a înţelege, factorul de incertitudine din darul lui Paul.

Paul începu să preseze lupta, rotindu-se ceva mai repede, dar fără să schiţeze nici o intenţie de atac. Remarcase şi el frica adversarului său. Pentru o clipă, în minte îi răsună ecoul vocii lui Duncan Idaho: *"În momentul în care observi că adversarul se teme de tine, lasă-l în pace, lasă frica să-l copleşească în voie. Las-o să se transforme în groază. Omul îngrozit luptă împotriva lui însuşi. Pînă la urmă atacă din panică, din disperare. E clipa cea mai periculoasă, dar poţi fi aproape sigur că un om îngrozit va comite o greşeală fatală. Antrenamentul meu urmăreşte să te înveţe cum să descoperi şi să foloseşti asemenea greşeli".*

Oamenii din grotă reîncepuseră să murmure.

Li se pare că Paul se joacă cu Jamis, gîndi Jessica. *Li se pare că ceea ce face e o cruzime inutilă.*

Simţea însă şi dedesubturile tumultului din cugetele fremenilor, plăcerea spectacolului. Îl privi pe Jamis şi văzu încordarea care creştea în el. Clipa în care tensiunea îl copleşi fu la fel de evidentă pentru Jessica, pe cît fu pentru Jamis însuşi... şi pentru Paul.

Jamis ţîşni. Un salt înalt, o fandare şi o lovitură năprasnică cu mîna dreaptă. Dar mîna era goală. Cristaiul scînteie în stînga.

Jessica scăpă un geamăt.

Dar Paul ştia de la Chani: *"Jamis luptă cu ambele mîini".* Iar temeinicia antrenamentului său îi permisese să observe instantaneu fenta. *"Mintea să-ţi fie doar la cuţit, nu la mîna care îl ţine",* îi spusese mereu Gurney Halleck. "*Cuţitul e mai periculos decît mîna şi se poate afla în oricare mînă".*

În plus, Paul sesiză şi greşeala lui Jamis: fremenul nu stăpînea jocul de picioare şi întîrzie preţ de-o bătaie de inimă, pentru a-şi regăsi echilibrul în urma saltului prin care urmărise să-l deruteze pe Paul şi să mascheze schimbarea cuţitului în cealaltă mînă.

Cu excepţia palidei lumini a licuriglobburilor şi a cercului de ochi de cerneală care priveau încremeniţi, pentru Paul totul se petrecu întocmai ca într-una din vechile şedinţe de antrenament din sala de exerciţiu. Scuturile nu mai aveau nici o importanţă cînd puteau fi combătute de mişcarea dibace a trupului. Cu o iuţeală fulgerătoare, Paul îşi trecu la rîndul său cuţitul în mîna cealaltă, făcu un pas lateral şi lovi de sus în jos în punctul spre care venea pieptul lui Jamis. În secunda următoare, sări înapoi şi-l privi pe adversar prăvălindu-se la picioarele lui.

Jamis căzu ca o cîrpă, cu faţa în jos. Horcăi o singură dată şi îşi întoarse capul spre Paul, apoi rămase ţeapăn pe pardoseală. Ochii săi morţi păreau două cioburi de sticlă colorată.

"Nu-i prea artistic să ucizi cu vîrful cuţitului", îi spusese odată Idaho lui Paul, *"dar asta nu înseamnă că trebuie să-ţi opreşti braţul cînd ai cale deschisă pentru o astfel de lovitură".*

Ceata fremenilor se năpusti înainte, umplînd cercul, împingîndu-l pe Paul la o parte. Trupul lui Jamis se pierdu în vînzoleala oamenilor. Apoi un grup se desprinse din grosul mulţimii, alergînd spre străfundurile întunecate ale grotei, cu o povară înfăşurată într-o mantie.

Cînd oamenii se dădură la o parte, cadavrul dispăruse de pe pardoseala cavernei.

Jessica îşi croi drum către Paul. I se păru că înoată într-o mare de spinări drapate în mantii cu miros acru. O mare cufundată într-o muţenie stranie.

Ăsta e momentul cel mai cumplit, gîndi ea. *Paul a omorît un om datorită superiorităţii vădite a minţii şi muşchilor săi. Să n-apuce să-l încînte o asemenea victorie!*

Trecu cu greutate printre ultimii oameni şi păşi într-un mic spaţiu liber, în care doi fremeni bărboşi îl ajutau pe Paul să-şi îmbrace distraiul.

Jessica îşi privi lung fiul. Ochii lui Paul străluceau. Răsufla greu. Părea, mai degrabă, să îngăduie decît să folosească ajutorul ce i se dădea.

— Singur împotriva lui Jamis şi nu s-a ales nici c-o singură zgîrietură, murmură unul din cei doi fremeni.

Ceva mai încolo, Chani stătea nemişcată, cu ochii ţintă la Paul. Jessica observă emoţia fetei, admiraţia întipărită pe chipul de spiriduş.

Trebuie s-o fac, gîndi Jessica. *Chiar acum.*

Îşi adună tot dispreţul *în* voce şi în ţinută, rosti:

— Ei, Paul... cum te simţi în postură de ucigaş?

Paul înlemni de parcă ar fi primit o palmă. Ochii săi întîlniră privirea de gheaţă a mamei sale şi obrajii i se împurpurară. Se uită, cu un gest automat, spre locul unde se prăbuşise Jamis.

Stilgar se ivi lîngă Jessica, revenind din cotloanele tainice ale grotei, către care fusese dus cadavrul lui Jamis. I se adresă lui Paul pe un ton mohorît, stăpînit:

— Cînd va veni vremea să mă provoci la luptă şi să încerci să-mi iei locul, să nu-ţi închipui c-o să te joci cu mine aşa cum te-ai jucat cu Jamis.

Jessica văzu că vorbele ei, urmate de remarca lui Stilgar, se împlîntaseră în Paul, răscolindu-l. Amăgeala oamenilor acestora... căpătase deodată un ţel! Iscodi chipurile din jur, aşa cum le iscodea acum şi Paul, văzînd ceea ce vedea şi el. Admiraţie, da. Şi teamă... Şi pe unele din ele... aversiune. Îl privi pe Stilgar, îi văzu resemnarea, înţelese ce însemna pentru el lupta la care asistase.

Paul îşi întoarse ochii spre mama sa,

— Tu ştii adevărul, rosti el.

Jessica auzi revenirea la echilibru, remuşcarea din voce. Îşi plimbă privirea peste feţele oamenilor, spuse cu glas molcom:

— E primul om pe care fiul meu îl omoară cu lama cuţitului.

Stilgar o privi neîncrezător.

— Nu m-am jucat cu el. zise Paul. Se opri în faţa mamei sale, îşi netezi mantia, se uită pieziş la pata întunecată lăsată de sîngele lui Jamis pe pardoseala grotei, murmură: N-am vrut să-l ucid.

Jessica cercetă chipul lui Stilgar, văzu că-i dă crezare lui Paul, îi observă uşurarea în gestul cu care îşi mîngîie barba cu mîna sa străbătută de vene puternice. Apoi auzi agitaţia, murmurul fremenilor din jurul lor.

— De-asta i-ai cerut să se dea bătut, spuse Stilgar. Acum pricep. Datinile noastre sînt altele, dar, cu timpul, le vei înţelege. Credeam c-am primit printre noi un scorpion. Şovăi, adăugă: Şi de-acum înainte n-o să-ţi mai spun băiete.

O voce se ridică din mulţime:

— Să-i dăm nume, Stil.

Stilgar dădu din cap, îşi mîngîie barba.

— Văd în tine tărie... ca tăria din baza unui pilastru de piatră. Făcu o pauză, apoi spuse: Te vom numi Usul, baza coloanei. Acesta va fi numele tău secret, numele de războinic. Numai noi, cei din Sietch Tabr, îţi vom şti acest nume. Nimeni altcineva nu trebuie să îl afle... Usul.

Un murmur făcu înconjurul cetei: "Bine ales... Tărie... Ne va aduce noroc." Şi Jessica le percepu consimţămîntul, înţelese că fremenii o acceptau şi pe ea alături de luptătorul ei. Era într-adevăr Sayyadină.

— Şi acum, alege-ţi *tu* numele de bărbat, numele sub care vrei să fii cunoscut de toţi, spuse Stilgar.

Paul îşi plimbă ochii de la Stilgar la mama sa şi iarăşi la Stilgar. Frînturi izolate ale acestui moment se păstraseră înregistrate în *memoria* sa preştientă, dar simţea deosebirile ca şi cînd ar fi fost fizice... ca o apăsare ce-l împingea prin portiţa îngustă a prezentului...

— Cum îi spuneţi voi şoarecelui pitic care fuge în salturi? întrebă el, amintindu-şi de *acel sus-hop-jos* din bazinul Tuono. Imită mişcarea cu un gest al mîinii.

Se auziră rîsete.

— A... muad'dib, aşa-i spunem, răspunse Stilgar.

Jessica tresări. Era cuvîntul pe care-l rostise Paul atunci cînd îi spusese că îşi vor găsi adăpost printre fremeni şi că pe el îl vor accepta cu acest nume. O cuprinse deodată frica *de şi pentru* fiul ei.

Paul înghiţi nodul care i se pusese în gît. Simţea că juca un rol pe care îl mai jucase de nenumărate ori pînă atunci, în minte... şi totuşi... existau deosebiri. Avu impresia că se afla pe un pisc, la o înălţime ameţitoare, dispunînd de o experienţă vastă şi de o cantitate imensă de cunoştinţe, dar că de jur-împrejurul lui nu era decît un abis.

Şi-şi aminti iar viziunea legiunilor fanatice urmînd steagul verde şi negru al Atreizilor, trecînd prin foc şi sabie lumile universului, în numele profetului lor, Muad'Dib.

Nu! îşi spuse. *Lucrul ăsta nu trebuie să se întîmple!*

— Acesta-i numele pe care ţi-l alegi..., Muad'Dib? întrebă Stilgar.

— Sînt un Atreides, murmură Paul, apoi ceva mai tare: N-ar fi drept să renunţ cu totul la numele pe

care mi l-a lăsat tatăl meu. Aş vrea să-mi spuneţi... Paul-Muad'Dib.

— Eşti Paul-Muad'Dib, decretă Stilgar.

Şi Paul gîndi: *Asta nu era în nici o viziune. Am făcut ceva diferit.*

Dar simţi că abisul din jurul său nu dispare.

Din nou, grupul fremenilor fu străbătut de murmure: "Tărie şi înţelepciune... Cea mai bună dovadă... Se împlineşte legenda... Lisan al-Gaib... Lisan al-Gaib..."

— Vreau să-ţi spun ceva în legătură cu noul tău nume, reluă Stilgar. Alegerea ne bucură. Muad'dib are înţelepciunea deşertului. Muad'dib îşi produce singur apa. Muad'dib se ascunde de soare şi porneşte la drum doar în răcoarea nopţii. Muad'dib e puios şi se-nmulţeste pe tot întinsul deşertului. La noi, lui muad'dib i se spune "învăţătorul băieţilor". Toate astea sînt o temelie puternică pentru viaţa pe care-o începi, Paul-Muad'Dib... care pentru noi eşti Usul. Fii binevenit în mijlocul nostru!

Stilgar atinse cu palma fruntea lui Paul, apoi îşi coborî mîna, îl îmbrăţişă şi murmură: "Usul".

Cînd Stilgar îi dădu drumul, un alt membru al cetei îl îmbrăţişă pe Paul, repetînd noul său nume de războinic. Apoi altul. Şi Paul trecu, din braţe în braţe, printre toţi fremenii cetei, ascultîndu-le vocile, intonaţiile: "Usul... Usul... Usul...". Pe cîţiva îi cunoştea deja după nume. Chani fu ultima care îşi apăsă obrazul de obrazul lui, îmbrăţişîndu-l şi rostindu-i numele.

Paul se pomeni din nou în faţa lui Stilgar, care îi spuse:

— Acum faci parte din Ichwan Bedwine. Eşti fratele nostru. Chipul i se înăspri brusc şi glasul îi sună poruncitor: Fă bine, Paul-Muad'Dib, şi strînge-ţi cum trebuie distraiul! Îi aruncă lui Chani o privire severă. Chani! N-am văzut în viaţa mea filtre nazale mai infecte decît cele din nările lui Paul-Muad'Dib! Parcă ţi-am dat ordin să ai grijă de el!

— N-am avut cele de trebuinţă, Stil, se scuză fata. Ne-au rămas, fireşte, filtrele lui Jamis, dar...

— Să nu te mai aud spunînd aşa ceva!

— Atunci o să-i cedez unul din filtrele mele, rosti ea. O să mă descurc cu unul singur pînă...

— Nici vorbă, o întrerupse Stilgar. După cîte ştiu eu, avem rezerve. Unde-s rezervele? Sîntem o armată sau o hoardă de sălbatici?

Mai multe mîini se întinseră, oferind obiectele mici, fibroase. Stilgar alese patru, i le dădu Chaniei.

— Potriveşte-le pe acestea lui Usul şi Sayyadinei.

Din spatele mulţimii se auzi o voce:

— Dar apa, Stil? Litrugenele din raniţa lor?

— Ştiu că stai prost cu apa, Farok, spuse Stil.

Se uită la Jessica. Ea încuviinţă cu capul.

— O să destupăm una pentru cei care duc lipsă, hotărî el. Un acvar... unde-s acvarii? A, Shimoom, ai grijă la măsurătoare. Să scoţi doar strictul necesar, nici o picătură în plus. Apa asta e moştenirea de văduvă a Sayyadinei şi cînd vom ajunge în sietch i-o vom achita în raţii de campanie, mai puţin costul condiţionării.

— Ce-s raţiile de campanie? întrebă Jessica.

— Zece la unu, răspunse Stilgar.

— Dar...

— Ai să-nţelegi mai tîrziu. E o lege înţeleaptă.

Un foşnet de mantii semnală agitaţie în spatele cetei, unde mai mulţi oameni se întorseseră ca să primească apă. Stilgar ridică o mînă şi imediat se făcu linişte.

— În privinţa lui Jamis, rosti el, poruncesc să se respecte tot ceremonialul. Jamis ne-a fost tovarăş şi frate în Ichwan Bedwine. Vom acorda cinstirea cuvenită celui care, prin provocarea sa tahaddi, ne-a dat dovada ursitei noastre. Invoc ritualul... la apusul soarelui, cînd pe Jamis îl va acoperi întunericul.

Auzind cuvintele lui Stilgar, Paul îşi dădu seama că se cufundă din nou în abis... în timp orb... în beznă. Viitorul din mintea sa nu avea trecut... dar... dar... simţea încă fluturarea steagului verde şi negru al Atreizilor... undeva, în faţă... vedea încă săbiile înroşite de sînge şi legiunile fanatice ale jihadului.

Nu se va întîmpla lucrul acesta, îşi spuse. *Nu pot îngădui să se întîmple.*

Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi.
Fragment din **Înţelepciunea lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

În liniştea grotei, Jessica auzi nisipul scrîşnind sub paşii oamenilor, apoi strigătele îndepărtate de păsări despre care Stilgar spusese că erau semnalele santinelelor sale.

Prelate mari din plastic fuseseră desprinse de pe deschiderile de pe pereţii peşterii. Jessica privi umbrele serii înaintînd pe pervazul de piatră din faţa ei, aşternîndu-se pe cuprinsul bazinului. Simţi

cum îi părăsea lumina zilei; simţi lucrul acesta nu numai în umbrele prelungi, ci şi în căldura uscată din aer. Ştiu că, în curînd, percepţia ei antrenată avea să-i permită, asemenea fremenilor, să sesizeze cea mai uşoară schimbare a umidităţii aerului.

Îşi aminti cum se grăbiseră fremenii să-şi ajusteze distraiele în momentul îndepărtării prelatelor de izolare.

În adîncul grotei, cineva începu să psalmodieze:

"Ima trava okolo!
I korenja okolo!"

Aceasta este cenuşă! Şi acestea rădăcini! traduse în gînd Jessica.

Începuse ceremonia funebră pentru Jamis.

Privi din nou amurgul arrakian, culorile care brăzdau cerul. Noaptea îşi strecura deja tenebrele la poalele stîncilor din depărtare şi de-a lungul dunelor.

Dar arşiţa nu se dădea încă bătută.

Arşiţa o făcu să se gîndească la apă şi la o observaţie recentă: un întreg popor era format, educat să-i fie sete numai în anumite momente.

Setea...

Îşi aminti atunci talazurile de pe Caladan — luminate de lună, aruncînd mantii albe de spumă peste stîncile ţărmului... şi palele de vînt încărcate de umezeală. Aici, briza care-i atingea veşmîntul era ca o arsură pe pielea descoperită a obrajilor şi a frunţii. Filtrele cele noi îi iritau nările, prezenţa tubului care-i recupera umiditatea respiraţiei, traversîndu-i obrazul pentru a intra în distrai, îi era stînjenitoare.

Iar distraiul părea o etuvă.

"Costumul o să ţi se pară ceva mai comod cînd organismul ţi se va obişnui cu un conţinut mai redus de apă", îi spuse Stilgar.

Ştia că avea dreptate, dar asta nu-i uşura cu nimic senzaţia dezagreabilă din clipa aceasta. Obsesia inconştientă a apei îi copleşa gîndurile. Nu, se corectă, obsesia UMEZELII.

Era o noţiune mai subtilă, mai profundă.

Auzi paşi care se apropiau, se întoarse, îl văzu pe Paul apărînd din penumbra grotei, urmat îndeaproape de fata cu chip de spiriduş, Chani.

Altă problemă, gîndi Jessica. Va trebui, să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Nici una dintre aceste fiice ale deşertului n-ar putea fi o soţie potrivită pentru un Duce. Concubină, da, dar nu soţie.

Apoi se pomeni întrebîndu-se cu uimire: *Să mă fi contaminat planurile lui?* Şi îşi dădu seama cît de bine fusese condiţionată*. Sînt în stare să mă gîndesc la necesităţile matrimoniale monarhice, fără să-mi pese de propriul meu concubinaj din trecut. Şi totuşi... am fost mai mult decît concubină.*

— Mamă.

Paul se opri în faţa ei, Chani alături de el.

— Mamă, ştii ce se întîmplă acolo, în fundul peşterii?

Jessica fixă umbra ochilor săi care o priveau de sub marginea glugii.

— Cred că da, răspunse.

— Chani m-a dus să-mi arate... Zice că trebuie să asist şi să-mi dau... asentimentul la cîntărirea apei.

Jessica se uită la Chani.

— Ai noştri recuperează apa lui Jamis, spuse fata. Filtrele dădeau vocii ei o rezonanţă nazală. Aşa-i legea. Carnea este a omului, dar apa sa aparţine tribului... Cu o singură excepţie: duelul.

— Ei spun că apa-i a mea, interveni Paul.

Jessica se întrebă de ce devine deodată atentă, precaută.

— După un duel, apa celui învins îi revine învingătorului, explică Chani. Pentru că lupta se duce la loc deschis, fără distrai, învingătorul are dreptul să-şi recapete apa pe care a pierdut-o în timpul luptei.

— N-am nevoie de apa lui, mormăi Paul.

I se părea că face parte dintr-o mulţime de imagini care se mişcau concomitent şi fragmentat, într-un chip cu totul deconcertant pentru ochiul interior. Nu era sigur ce anume ar fi trebuit să facă, dar ştia limpede un singur lucru: că nu voia apa distilată din carnea lui Jamis.

— Dar este... apă, spuse Chani.

Pe Jessica o surprinse felul în care pronunţase cuvîntul "a*pă.*" Ce încărcătură de semnificaţie în două silabe! Îi veni în gînd una din axiomele Bene Gesserit: *Supravieţuirea este aptitudinea de a înota în ape necunoscute."* Apoi gîndi: *Şi Paul, şi eu va trebui să descoperim curenţii şi particularităţile acestor ape necunoscute... dacă vrem să supravieţuim.*

— Ai să accepţi apa, rosti ea.

Îşi recunoscu tonul vocii. Acelaşi ton îl folosise odată faţă de Leto, cerîndu-i să accepte o sumă

mare de bani oferită drept ajutor pentru o investiţie riscantă — fiindcă pentru Casa Atreides banii însemnau putere.

Pe Arrakis apa însemna bani. În ceea ce o privea, lucrul acesta era cît se poate de limpede.

Paul nu răspunse. Ştiu că va face aşa cum îi poruncise ea — nu pentru că îi poruncise, ci pentru că tonul vocii ei îl determinase să-şi reconsidere hotărîrea. Refuzînd apa, ar fi încălcat o practică fremenă general acceptată.

Îşi aduse aminte atunci de cuvintele din Kalima 467, pe care le citise în Biblia C.P. şi spuse:

— Din apă ia naştere orice formă de viaţă.

Jessica îl privi lung. *De unde ştie citatul?* se întrebă. *N-a studiat încă Misterele.*

— Aşa este, încuviinţă Chani. Giudichar mantene: e scris în Shah-Nama că apa a fost creaţia cea dintîi.

Fără nici un motiv explicabil (şi asta o nelinişti mai mult decît senzaţia propriu-zisă), Jessica se înfioră. Îşi întoarse faţa ca să-şi ascundă tulburarea şi exact în clipa aceea văzu apusul. O urgie sălbatică de culori împroşcă cerul, apoi soarele dispăru în spatele orizontului.

— E timpul!

Vocea care răsunase sub bolta grotei era a lui Stilgar.

— Arma lui Jamis a fost ucisă. Pe Jamis l-a chemat acum la El, Shai-hulud, cel care a sorocit fazele celor două luni ca să descrească şi să devină în cele din urmă chircite şi uscate ca nişte rămurele veştede. Vocea lui Stilgar coborî: Aşa este şi Jamis acum.

În cavernă se aşternu tăcerea.

Jessica îl văzu pe Stilgar mişcîndu-se ca o umbră cenuşie, ca o fantomă plutind în interiorul întunecat al peşterii. Privi peste umăr, către bazin. Simţi brusc răcoarea care pătrundea de afară.

— Prietenii lui Jamis să se apropie, rosti Stilgar.

Cîţiva oameni trecură în spatele Jessicăi, acoperiră cu o draperie gaura din stîncă. În fundul grotei, sub tavan, se aprinse un licuriglob. Lumina sa galbenă dădu la iveală o revărsare înceată de siluete. Jessica ascultă foşnetul mantiilor.

Chani făcu un pas înainte, de parcă lumina ar fi atras-o.

Jessica îşi apropie repede buzele de urechea lui Paul, îi şopti în codul familiei:

— Ia-te după ei... Fă ce fac ei. Nu va fi decît o ceremonie funebră, menită să împace spiritul lui Jamis.

Va fi mai mult decît atît, gîndi Paul. Şi simţi un fel de strîngere de inimă, o senzaţie ciudată — ca şi cum ar fi încercat să prindă şi să imobilizeze ceva aflat în mişcare.

Chani se strecură lîngă Jessica, o prinse de mînă.

— Vino, Sayyadina. Noi trebuie să stăm în altă parte.

Paul le privi cum dispar amîndouă în umbră, lăsîndu-l singur. Se simţi părăsit, abandonat.

Oamenii care fixaseră draperia îl încadrară.

— Să mergem, Usul.

Se lăsă condus, împins în cercul de oameni ce se formase în jurul lui Stilgar. Stilgar stătea în picioare sub licuriglob, iar lîngă el, pe pardoseală, se afla o formă cu contururi neregulate, acoperită cu o mantie.

La un semn al lui Stilgar, oamenii se ghemuiră pe vine, într-un singur foşnet de mantii. Paul îi imită, privindu-l ţintă pe Stilgar. Din cauza globului de deasupra, ochii fremenului păreau două găuri negre; la gît, colierul distraiului arunca reflexe verzi de lumină. Paul îşi strămută atenţia la maldărul acoperit de la picioarele lui Stilgar, recunoscu sub mantie conturul mînerului unui baliset.

— Spiritul părăseşte apa trupului cînd răsare prima lună, psalmodie Stilgar. Aşa e scris. Cînd vom vedea, la noapte, că răsare prima lună, pe cine o să cheme ea?

— Pe Jamis, răspunse în cor ceata.

Stilgar se răsuci de jur-împrejur pe un singur călcîi, trecînd în revistă cercul de chipuri care-l priveau. Apoi rosti grav:

— I-am fost prieten lui Jamis. Cînd avionul-şoim s-a năpustit asupra noastră la Gaura-din-Stîncă, Jamis m-a tras la adăpost.

Se aplecă spre grămada de lîngă el, ridică mantia.

— Ca prieten al lui Jamis, iau această mantie — dreptul conducătorului.

Îşi puse mantia pe umeri, se îndepărtă.

Şi Paul vazuse ce ascunsese mantia: luciul palid şi cenuşiu al unui distrai, o litrugenă ruginită, o carte mică depusă într-o batistă, mînerul fără lamă al unui cristai, o teacă goală, o raniţă împăturită, un paracompas, un distrans, un toboşar, mai multe cîrlige metalice cît pumnul, ceva ce arăta ca o grămăjoară de pietricele strînse într-o bucată de pînză, un mănunchi de pene... şi, rezemat de raniţa împăturită, un baliset.

Jamis cînta la baliset, gîndi Paul. Instrumentul îi aminti de Gurney Halleck şi de tot ce pierduse. Memoria lui Paul, memoria viitorului la timpul trecut, înregistrase unele linii aleatorii care ar fi putut

duce la o reîntîlnire cu Halleck, dar acestea erau puţine şi neclare. Gîndul îl tulbură. Factorul de incertitudine îi răscoli din nou sufletul. *Oare asta înseamnă că ceva din ceea ce voi face... din ceea ce AŞ PUTEA face, l-ar putea distruge pe Gurney... sau l-ar putea readuce la viaţă... sau...?*

Înghiţi, îşi scutură capul.

Stilgar se aplecă din nou.

— Pentru femeia lui Jamis şi pentru străji, rosti.

Pietricelele şi cărticica dispărură în interiorul mantiei sale.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

— Marcatorul serviciului de cafea al lui Jamis, spuse Stilgar şi luă din grămadă un disc plat de metal verde. Acesta i se va da lui Usul, cu ceremonialul cuvenit, cînd vom ajunge în sietch.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

În sfirşit, Stilgar se ridică, ţinînd în mînă mînerul cristaiului.

— Pentru Cîmpia Funebră, spuse.

— Pentru Cîmpia Funebră, repetară într-un glas fremenii.

Jessica, aflată în mijlocul cetei, de partea cealaltă a locului în care stătea Paul, dădu din cap, recunoscînd originea ancestrală a ritualului şi gîndi: *Îngemănarea dintre ignoranţă şi cunoaştere... dintre sălbăticie şi cultură... Totul începe de la demnitatea cu care ne tratăm morţii.* Se uită la Paul, întrebîndu-se: *Oare va înţelege? Va şti ce să facă?*

— Noi sîntem prietenii lui Jamis, reluă Stilgar. Noi nu ne jelim mortul ca o adunătură de netrebnici.

Un om cu barbă sură, aflat în stînga lui Paul, se ridică în picioare.

— I-am fost prieten lui Jamis, zise el. Se apropie de grămadă, luă distransul. Cînd am fost asediaţi la Două Păsări şi am rămas fără apă, Jamis mi-a dat de la el.

Omul se întoarse la locul lui.

Oare se aşteaptă să spun că i-am fost şi eu prieten lui Jamis? se întrebă Paul. *Oare se aşteaptă să-mi aleg şi eu un obiect din grămadă?* Văzu feţe întorcîndu-se către el, ocolindu-i privirea. *Da, asta aşteaptă!*

În faţa lui Paul, un bărbat se ridică, se apropie de grămadă şi luă paracompasul.

— I-am fost prieten lui Jamis, spuse omul. Cînd ne-au surprins patrulele la Cotul Stîncii şi am fost ranit, Jamis i-a atras după el pe vrăjmaşi şi răniţii au putut fi salvaţi.

Omul se ridică şi se duse la locul său.

Din nou, Paul văzu feţe întorcîndu-se către el, văzu aşteptarea întipărită pe chipuri, îşi lăsă ochii în jos. Cineva îl înghionti de la spate, şopti:

— Vrei să atragi nenorocirea asupra noastră?

Cum să spun că i-am fost prieten? gîndi Paul.

O altă siluetă se desprinse din mulţime şi cînd chipul umbrit de glugă ajunse sub glob, Paul o recunoscu pe mama sa. Jessica se aplecă deasupra grămezii, luă batista.

— I-am fost prietenă lui Jamis, zise ea. Cînd spiritul spiritelor din el a înţeles că adevărul trebuie dat la iveală, s-a retras şi a salvat viaţa fiului meu.

Jessica se întoarse la locul ei.

Iar Paul îşi aminti de dispreţul din vocea mamei sale, cînd îi vorbise imediat după luptă. *"Cum te simţi în postură de ucigaş'?*

Şi văzu iarăşi chipurile întorcîndu-se către el, simţi mînia şi teama oamenilor. În clipa aceea, îi fulgeră în minte un pasaj din bobina despre "Cultul morţilor" pe care i-o proiectase odată mama sa. Se hotărî brusc.

Încet, se ridică în picioare.

Un suspin făcu înconjurul cetei.

Păşind în mijlocul cercului, lui Paul i se păru că *sinele* său se împuţinase. I se păru că pierduse o bucăţică din el însuşi şi că acum încerca să şi-o regăsească. Se aplecă deasupra grămezii de lucruri, luă balisetul. O strună vibră uşor, lovind unul din obiectele de pe jos.

— I-am fost prieten lui Jamis, şopti Paul.

Simţi lacrimi arzîndu-i ochii, făcu un efort ca să-şi adauge tărie în glas.

— Jamis m-a învăţat... că... dacă ucizi... trebuie să plăteşti. Regret că n-am avut timp să-l cunosc mai bine.

Cu pleoapele strînse, cu paşi nesiguri, se întoarse orbeşte la locul său, se ghemui pe pardoseală. Umerii i se încovoiară.

O voce şopti:

— Varsă lacrimi!

Un murmur trecu din gură în gură:

— Usul dă umezeală mortului!

Paul simţi degetele care îi pipăiau înfrigurate obrajii, auzi şoaptele de veneraţie.

Ascultînd murmurul fremenilor, Jessica înţelese gravitatea acestei experienţe, înţelese ce inhibiţii

cumplite existau aici pentru plîns, pentru lacrimi. Se concentră asupra cuvintelor: *"Dă umezeală mortului"'.* Lacrimi-ofrandă adusă lumii umbrelor... Fără îndoială că pentru fremeni lacrimile erau sacre.

Nimic din ceea ce văzuse pînă atunci pe planeta aceasta nu îi oferise o imagine atît de zguduitoare despre suprema valoare a apei. Nici vînzătorii de apă, nici pielea uscată a băştinaşilor, nici distraiele sau cerinţele aspre ale disciplinei apei. Acum ştia că apa era aici cea mai preţioasă formă a materiei — era viaţa însăşi... învăluind totul în simbol şi ritual.

Apa.

— I-am atins obrazul, şopti cineva. Am simţit darul.

La început, degetele care îi pipăiau faţa îl înspăimîntară pe Paul. Îşi încleştă degetele pe griful rece al balisetului, simţi coardele muşcîndu-i palma. Apoi văzu ca prin ceaţă chipurile din spatele mîinilor întinse — ochii mari, fascinaţi.

Mîinile se retraseră. Ceremonia fu reluată. În jurul lui Paul însă, se crease un mic spaţiu liber, o aură subtilă — fremenii se trăseseră la o parte în semn de respect.

Ceremonia se încheie cu o melopee surdă:

"Luna plină te cheamă la ea...
Pe Shai-hulud îl vei vedea;
Noapte roşie, cer mohorît,
Moarte cruntă te-a doborît.
Lunii pline ne-om ruga...
Luna ne va ajuta;
Ce căutăm va fi găsit
În ţinutul pustiit."

La picioarele lui Stilgar apăruse un burduf umflat. Stilgar se lăsă pe vine, îşi lipi palmele de el. Cineva se apropie, se ghemui alături de Stilgar şi Paul. Recunoscu sub umbra glugii chipul lui Chani.

— Jamis a dus treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci din apa tribului, spuse Chani. Binecuvîntez această apă în prezenţa Sayyadinei. Ekkeri-akairi, aceasta este apa, fillissin-follasy, lui Paul-Muad'Dib! Kivi a-kavi, care nu va mai fi niciodată, nakalas! Nakelas! măsurată şi numărată, ukair-an! de bătăile inimii jan-jan-jan prietenului nostru... Jamis.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

În liniştea apăsătoare care se lăsă brusc, Chani se întoarse, se uită lung la Paul. Apoi spuse:

— Ce-i în mine flacără, fie în tine cărbuni. Ce-i în mine rouă, fie în tine apă.

— Bi-lal kaifa, intonă ceata.

— Lui Paul-Muad'Dib îi revine apa aceasta, rosti Chani. S-o păstreze pentru trib şi să aibă grijă să n-o irosească zadarnic. Să fie generos cu ea la vreme de restrişte. Iar cînd va veni timpul, s-o dea mai departe, pentru binele tribului.

— Bi-lal kaifa, glăsuiră oamenii.

Trebuie să accept apa, gîndi Paul. Încet, se ridică, veni lîngă Chani. Stilgar se dădu înapoi ca să-i facă loc, îi luă cu blîndeţe balisetul din mînă.

— Îngenunchează, spuse Chani.

Paul se lăsă în genunchi.

Ea îi călăuzi mîinile către burduful cu apă, îi apăsă palmele pe suprafaţa elastică.

— Ţie îţi încredinţează tribul apa aceasta, rosti ea. Jamis a părăsit-o. Ia-o în pace.

Apoi se ridică în picioare, trăgîndu-l pe Paul după ea.

Stilgar îi înapoie balisetul, întinse spre el cealaltă mînă, cu palma deschisă. În palmă se aflau nişte inele mici de metal. Paul le văzu scînteind în lumina palidă a licuriglobului, observă că erau de mărimi diferite.

Chani luă inelul cel mai mare, îl ridică într-un deget.

— Treizeci de litri, spuse. Unul după altul, le ridică şi pe celelalte, arătîndu-i-le lui Paul, numărînd: Doi litri; un litru; şapte acvaverigi a cîte o drahmă fiecare; o acvaverigă de trei secunde de drahmă treizeci. Cu totul — treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Ţinu degetul încărcat cu inele în faţa lui Paul,

— Le primeşti? întrebă Stilgar.

Paul înghiţi cu greutate, dădu din cap.

— Da.

— O să te învăţ mai tîrziu, spuse Chani, cum să le înfăşori într-o batistă ca să nu zăngăne şi să nu te trădeze cînd mergi.

Îi întinse inelele.

— N-ai vrea... să mi le păstrezi tu? întrebă Paul.

Chani se uită surprinsă la Stilgar.

Acesta zîmbi, spuse:

— Paul-Muad'Dib, Usul, nu cunoaşte încă obiceiurile noastre, Chani. Păstrează-i acvaverigile, fără nici o obligaţie pînă ce vei avea timp să-i arăţi cum să le poarte.

Fata dădu din cap, scoase de sub mantie o fîşie de pînză, o trecu prin interiorul inelelor răsucind-o cu o mişcare complicată pe deasupra şi pe dedesubt, şovăi, apoi vîrî pacheţelul în cingătoare.

Cred c-am făcut o gafă, gîndi Paul. Simţea amuzamentul reţinut al oamenilor din jur, aerul lor vag ironic şi mintea sa făcu brusc legătura cu memoria preştientă: *oferirea de acvaverigi unei femei — ritual de curtare.*

— Acvarii, rosti cu glas puternic Stilgar.

În foşnet de mantii, ceata se ridică. Doi oameni ieşiră în faţă, ridicară burduful cu apă. Stilgar luă licuriglobul, porni cu el spre fundul cavernei.

Paul se simţi împins dinapoi în spatele lui Chani. Privi strălucirea lăptoasă a luminii sub tavanul de piatră, dansul umbrelor pe pereţi. Şi simţi înfrigurarea subită care pusese stăpînire pe fremeni, freamătul de nerăbdare al oamenilor.

Jessica trasă de mîini grăbite către marginea grupului, înconjurată şi îngrămădită de trupuri agitate, îşi înăbuşi un fior de panică. Recunoscuse părţi din ritual, identificase frînturile de chakobsa şi de bhotani-jib ale formulelor mistice. Ştia ce violenţă năprasnică ar fi putut să erupă dintr-o asemenea procesiune, aparent paşnică şi naivă.

Jan-jan-jan, gîndi ea. *Hai-hai-hai!*

Ca un joc de copii ce-şi pierduse orice inhibiţii între adulţi.

Stilgar se opri în faţa unui perete de piatră galbenă. Apăsă pe o protuberanţă şi peretele se trase fără zgomot la o parte; descoperind o fisură cu contururi neregulate. Stilgar intră primul şi ceilalţi îl urmară, păşind pe lîngă un grilaj întunecat, cu alveole în formă de fagure. Paul simţi o adiere de aer rece.

Se uită mirat la Chani, o trase de mînecă.

— Aerul de aici pare umed, spuse el.

— Sssst, şuşoti ea.

Dar cineva din spatele lor zise:

— În noaptea asta, capcana-i plină de umezeală, înseamnă că Jamis e mulţumit.

Jessica trecu prin uşa secretă, o auzi închizîndu-se în spatele ultimilor oameni. Observă că fremenii îşi încetineau mersul cînd treceau pe lîngă grilajul cu alveole de fagure, simţi umiditatea aerului cînd ajunce în dreptul lui.

O *capcană de vînt!* gîndi. *Au instalat o capcană de vînt camuflată la suprafaţă, ca să tragă aerul în interiorul rece al stîncilor şi să obţină umezeală prin condensare.*

Trecură de încă o uşă de piatră, cu grilaj asemănător deasupra, şi uşa aceasta se închise în spatele lor. Şi Paul, şi Jessica simţiră cît se poate de limpede curentul de aer umed care venea de deasupra.

Paul văzu licuriglobul din mîna lui Stilgar dispărînd brusc sub nivelul capetelor din faţa lui. În clipa următoare, simţi sub tălpi treptele unei scări care cotea spre stînga. Raze lungi de lumină poleiră şirul de glugi, care cobora în spirală.

Jessica sesiză încordarea crescîndă a oamenilor din jurul ei, apăsarea unei muţenii a cărei încărcătură îi scrijeli nervii.

Treptele se terminară şi ceata se strecură pe sub pragul scund al unei a treia uşi. Lumina licuriglobului fu înghiţită de o grotă uriaşă, cu tavanul înalt şi boltit.

Paul simţi mîna lui Chani apucîndu-l de braţ, auzi un clipocit slab în aerul rece, percepu încremenirea desăvîrşită a mulţimii de fremeni în prezenţa solemnă a apei. Ca într-o catedrală.

Am văzut locul acesta în vis, îşi aminti el.

Gîndul i se păru liniştitor, dar în acelaşi timp zadarnic. Undeva, în faţă, pe calea aceasta, hoardele fanatice însîngerau universul, în numele lui. Steagul verde şi negru al Atreizilor devenea un simbol al terorii. Legiuni turbate se năpusteau la atac urlîndu-şi strigătul de luptă: "Muad'Dib!"

Nu trebuie să se întîmple lucrul acesta, gîndi. *Nu pot îngădui să se întîmple.*

Dar simţea limpede forţa conştiinţei de rasă din el, propriul său ţel cumplit... şi înţelese că flagelul nu putea fi înlăturat cu uşurinţă, că lua proporţii cu fiecare clipă şi că devenea tot mai puternic. Chiar dacă el, Paul, ar fi murit în momentul acesta, lucrurile ar fi mers mai departe, pe acelaşi făgaş, prin mama sa şi prin sora lui care încă nu se născuse. Un singur lucru ar fi putut pune stavilă iureşului: moartea tuturor celor ce se aflau acum, aici — inclusiv moartea lui şi a mamei sale.

Paul privi în jur, văzu ceata fremenilor răspîndindu-se în linie dreaptă. Oamenii îl împinseră înainte, către o baricadă scundă, cioplită în roca nativă a grotei. Dincolo de baricadă, la lumina globului lui Stilgar, Paul dădu cu ochii pe suprafaţa nemişcată, întunecată, a unui bazin plin cu apă. Bazinul se prelungea în umbră — adînc, negru. Peretele opus era abia desluşit, la vreo sută de metri distanţă.

Jessica îşi simţi pielea uscată şi întinsă, de pe obraji şi de pe frunte, destinzîndu-se la contactul cu aerul umed. Bazinul era adînc. Îi simţea adîncimea. Reuşi să reziste dorinţei de a se apropia şi de a-şi

cufunda mîinile în apă.

Auzi un clipocit în stînga. Privi către capătul şirului de oameni, îi văzu pe Stilgar şi pe Paul unul lîngă altul, iar în faţa lor pe cei doi acvari golindu-şi povara în bazin, printr-un debitmetru. Aparatul de măsură părea un ochi rotund, cenuşiu, fixat pe marginea bazinului. Urmări mişcarea contorului luminiscent pe măsură ce apa trecea prin aparat, îl văzu oprindu-se la treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Uimitoare precizie, gîndi ea. Observă că pîlnia debitmetrului rămăsese uscată după trecerea apei. Apa se scursese pe pereţii pîlniei fără să facă priză. Şi, în această simplă observaţie, descoperi un alt indiciu tulburător în legătură cu tehnologia fremenilor: erau perfecţionişti.

Brusc, Jessica porni de-a lungul baricadei, către locul în care se afla Stilgar şi oamenii îi făcură loc, dîndu-se respectuoşi la o parte. Se opri în faţa lui Stilgar, se uită la Paul şi îi remarcă privirea absentă, dar în clipa aceea enigma imensului rezervor de apă o preocupa mai mult ca orice.

Stilgar o privi lung.

— Adesea unii dintre noi au dus lipsă de apă, spuse deodată. Dar nu s-au atins niciînd de apa de aici. Poate n-o să mă crezi.

— Te cred, rosti ea.

El arătă spre bazin.

— Avem aici peste treizeci şi opt de milioane de decalitri. Apa-i împrejmuită cu ziduri de netrecut pentru făuritorii cei mici, bine ascunsă, bine adăpostită.

— O comoară.

Stilgar ridică globul, o privi drept în ochi.

— E mai mult decît o comoară. Avem mii de asemenea ascunzişuri. Doar cîţiva dintre noi le cunosc pe toate. Îşi înclină capul într-o parte şi globul îi proiectă, pe chip şi pe barbă, pete galbene şi negre de lumină şi întuneric. Auzi?

Ascultară cu toţii.

Picurul apei precipitate de capcana de vînt umplu cu prezenţa sa grota. Jessica observă că toată ceata asculta cu smerenie. Numai Paul părea insensibil la sunet, absent.

Pentru Paul sunetul era ca un tic-tac al timpului care trecea. Avea senzaţia că timpul se scurge prin el, că nu va mai prinde niciodată din urmă aceste clipe. Simţea că trebuie să ia o hotărîre, dar nu era capabil să facă nici o mişcare.

— S-a calculat cîtă apă ne trebuie, murmură Stilgar. Cînd o vom avea, vom schimba faţa Arrakisului.

Ceata răspunse cu o singură şoaptă:

— Bi-lal kaifa.

— Vom ţintui dunele sub un covor de iarbă, continuă Stilgar cu o voce din ce în ce mai puternică. Vom încătuşa apa în sol, cu arbori şi subarboret.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

— Cu fiecare an care trece, calota polară se va retrage.

— Bi-lal kaifa.

— Vom face din Arrakis o patrie primitoare... Cu lentile de topire a gheţurilor la poli, cu lacuri în zonele temperate. Vom păstra pentru făuritor şi pentru mirodenia sa doar centrul deşertului.

— Bi-lal kaifa.

— Şi nimeni n-o să mai jinduiască, niciodată, după apă. Omul îşi va lua singur apă din fintîni, din iazuri, din lacuri, din canale. Apa va curge prin quanaturi şi va hrăni plantele noastre. Apa va fi a tuturor. Oamenii nu vor trebui decît să-şi întindă mîna ca să ia apă.

— Bi-lal kaifa.

Jessica detectă rezonanţa rituală, religioasă, a cuvintelor, simţi propria ei reacţie instinctivă de veneraţie. *Oamenii aceştia s-au aliat cu viitorul,* gîndi. *Sînt hotărîţi să escaladeze un munte. Visul unui om de ştiinţă... Şi aceşti oameni simpli, ţăranii aceştia, vor să-i dea viaţă.*

Se gîndi la Liet-Kynes, ecologul planetar imperial care se transformase în băştinaş — şi o cuprinse mirarea. Visul acesta era genul de ideal care pune stăpînire pe sufletul omului şi Jessica îşi dădea seama că Liet-Kynes îl declanşase în mod deliberat. Un ideal pentru care oamenii sînt în stare să-şi dea viaţa. Şi acesta era unul din elementele esenţiale de care simţea că avea nevoie fiul ei: oameni cu un ideal. Unor asemenea oameni li se putea insufla uşor înflăcărare şi fanatism. Asemenea oameni puteau fi transformaţi într-o sabie cu care Paul să-şi recucerească locul ce i se cuvenea.

— Să mergem acum, spuse Stilgar. Vom aştepta să răsară prima lună. După ce Jamis va fi pornit la drum, vom porni şi noi către casă.

Murmurînd dezamăgiţi, oamenii făcură calea întoarsă de-a lungul bazinului, urmîndu-l pe Stilgar.

Iar Paul, păşind în spatele lui Chani, avu sentimentul că un moment vital trecuse pe lîngă el, că pierduse ocazia unei decizii esenţiale şi că era prizonier în capcana propriului său mit. Ştia că mai văzuse locul acesta, că mai trăise odată episodul acesta într-o fulgerare de vis preştient, pe

îndepărtatul Caladan. Dar acum se iviseră elemente noi, necunoscute pînă atunci. Constată din nou, cu uimire, cît de limitat era darul său. I se păru că era purtat de valul timpului, uneori în mijlocul lui, alteori pe creasta lui... şi că pretutindeni, în jurul său, alte valuri se înălţau şi coborau, cînd arătînd, cînd ascunzînd ceea ce duceau ele.

Şi peste tot, peste toate, în faţă, continua să se profileze ameninţătoare umbra neîndurătorului jihad — violenţa, măcelul. Era un promontoriu deasupra valurilor.

Ceata trecu de ultima uşă, reveni în peştera de la intrare. Uşa fu etanşată. Lumina se stinse şi fremenii desprinseră draperiile de pe deschiderile cavernei, dînd la iveală noaptea şi stelele care apăruseră deasupra deşertului.

Jessica se apropie de pervazul din peretele grotei, îşi ridică ochii spre stele. Erau limpezi, apropiate. Ascultă agitaţia oamenilor din spatele ei, auzi sunetele unui baliset pe care îl acorda cineva, apoi vocea lui Paul îngînînd notele acordajului. Nu-i plăcu tristeţea pe care o percepu în tonul fiului ei.

Din întunericul peşterii, răzbătu glasul lui Chani:

— Povesteşte-mi despre apele de pe lumea ta de baştină, Paul-Muad'Dib.

Şi Paul:

— Altă dată, Chani. Îţi promit.

Cîtă tristeţe!

— E un baliset bun, spuse Cfaani,

— Aşa e, încuviinţă Paul. Crezi că pe Jamis îl supără că-i folosesc balisetul?

Vorbeşte de mort la prezent, gîndi Jessica. Implicaţiile o tulburară.

Un glas de bărbat răspunse întrebării lui Paul:

— Jamis îndrăgea muzica. L-am auzit adesea cîntînd.

— Atunci, cîntă-mi ceva, Usul, se rugă Chani. Cîntă-mi un cîntec de-al tău.

Cîtă fermitate în vocea unei copile, se miră Jessica. *Trebuie să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Şi încă iute!*

— Am să-ţi cînt un cîntec pe care l-a compus un prieten de-al meu, zise Paul. Gurney... Nu cred că mai trăieşte. L-a intitulat "Cîntec de seară".

Fremenii amuţiră. Glasul plăcut, de tenor, al lui Paul, se înălţă acompaniat de sunetele vibrante ale balisetului:

"Văd jarul în ceas de amurg...
Astrul de aur apune.
Parfumuri, simţuri nebune
Trezesc amintiri..."

Jessica simţi muzica versurilor în piept — păgînă, încărcată de sunete care o făcură să-şi simtă brusc şi intens propriul trup, dorinţele lui. Ascultă mută, încordată.

"Recviem al nopţii cu perle-ncrustată...
Doar pentru noi!
Ochii ţi s-au aprins dintr-o dată...
Numai noi doi!
Cununi de flori — Inimile noastre...
Petale de flori — Dorinţele noastre."

Şi Jessica ascultă vibraţia surdă din tăcerea care urmă ultimei note. *De ce i-a cintat fiul meu un cîntec de dragoste copilei acesteia?* se întrebă. O cuprinse deodată spaima. I se păru că viaţa se scurge năvalnic pe lîngă ea şi că nu poate s-o ţină în loc. *De ce-a ales cîntecul ăsta?* se întrebă. *Uneori instinctele nu se înşeală. Pentru ce a făcut asta ?*

Paul rămase nemişcat, mut. În întuneric. Un singur gînd, cumplit, îi copleşea mintea: *Mama mea îmi este vrăjmaşă. Mi-e vrăjmaşă fără să ştie. Ea este aducătoarea jihadului. Ea m-a născut; ea m-a crescut şi m-a educat. Ea este duşmanul meu.*

Noţiunea de progres acţionează ca un mecanism de protecţie, pentru a ne apăra de teroarea viitorului.

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Cu ocazia celei de-a şaptesprezecea aniversări a zilei sale de naştere, Feyd-Rautha Harkonnen îşi

propusese să-şi ucidă cel de-al o sutălea sclav gladiator, în cadrul tradiţionalelor jocuri familiale. Evenimentul era marcat şi de vizita pe Giedi Prim, patria Harkonnenilor, a doi observatori de la Curtea Imperială — Contele Fenring şi Doamna sa — cărora li se adresase invitaţia de a urmări lupta, din loja aurită, rezervată membrilor marcanţi ai familiei şi dominînd vasta arenă triunghiulară.

Pentru a cinsti ziua de naştere a na-Baronului şi pentru a reaminti tuturor Harkonnenilor şi supuşilor lor că Feyd-Rautha devenise moştenitor-desemnat, pe Giedi Prim era sărbătoare. Bătrînul baron decretase zi de odihnă de la un meridian la altul, iar la Harko, oraşul natal al familiei, se depuseseră toate eforturile pentru a se crea iluzia de festivitate: pe clădiri fluturau drapele, iar faţadele edificiilor care străjuiau Bulevardul Palatului fuseseră proaspăt vopsite.

Dar dincolo de artera principală, printre case, Contele Fenring şi Doamna Fenring observară mormanele de gunoaie, pereţii coşcoviţi care se oglindeau în băltoacele murdare de pe străzi, furişarea temătoare a oamenilor.

În palatul cu ziduri albastre al Baronului domnea o ordine încărcată de teamă. Contele şi Doamna sa remarcară preţul plătit pentru păstrarea liniştii: străji peste tot şi arme, în al căror luciu aparte un ochi format desluşea cu uşurinţă patina folosirii frecvente. Pînă şi în punctele de trecere dintr-o aripă în alta a palatului existau posturi de control. Slugile îşi dădeau de gol instrucţia militară în mersul ţeapăn, în linia dreaptă a umerilor... în privirea vigilentă a ochilor care pîndeau şi iar pîndeau.

— Presiunea-i în urcare, îi şopti Contele soţiei sale, în codul lor secret. Baronul începe să simtă preţul real pe care a trebuit să-l plătească pentru a se descotorosi de Ducele Leto.

— Într-o zi o să-ţi povestesc legenda păsării fenix, spuse ea.

Se aflau în sala de recepţie a palatului, aşteptînd plecarea la jocuri. Nu era o sală mare — avea cam patruzeci de metri lungime pe vreo douăzeci lăţime — dar falşii stîlpi susţinătorii înălţaţi de-a lungul pereţilor laterali, coloanele groase la bază şi mai subţiri spre vîrf, precum şi tavanul uşor boltit, creau impresia unei încăperi spaţioase.

— A! exclamă Contele. Iată-l pe Baron!

Baronul Vladimir Harkonnen apăruse la capătul sălii, înaintînd cu mişcarea legănată-plutită imprimată de portanţa suspensiilor care-i cărau greutatea trupului. Carnea fălcilor îi tresălta în sus şi în jos, suspensiile i se unduiau sub mantia portocalie. În degetele mîinilor îi sclipeau inele, iar opafocurile prinse în materialul mantiei aruncau reflexe scînteietoare.

Alături de Baron păşea Feyd-Rautha. Părul său negru era coafat în cîrlionţi mărunţi, contrastînd nefiresc de vioi cu expresia posacă a ochilor. Purta o tunică neagră, mulată pe trup şi pantaloni strîmţi, uşor evazaţi la glezne. Picioarele mici îi erau încălţate în conduri cu talpă moale.

Observîndu-i ţinuta şi jocul muşchilor sub tunică, Doamna Fenring gîndi: *Iată unul care nu-şi va lăsa trupul pradă obezităţii.*

Baronul se opri în faţa soţilor Fenring, prinse cu un gest posesiv braţul lui Feyd-Rautha, spuse:

— Nepotul meu, na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen. Şi întorcîndu-şi faţa bucălată, de bebeluş, către Feyd-Rautha, adaugă: Contele şi Doamna Fenring, despre care ţi-am vorbit.

Feyd-Rautha îşi înclină capul, aşa cum cerea eticheta. O privi lung pe Doamna Fenring. Era blondă şi mlădioasă; trupul ei perfect era înveşmîntat într-o rochie lungă, dintr-un material simplu, fără nici o podoabă. Doi ochi verzi-cenuşii îi susţineau privirea. Seninătatea şi calmul ei, caracteristici tipice Bene Gesserit, tulburară într-un mod straniu simţurile tînărului.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, făcu Contele, examinîndu-l din cap pînă în picioare pe Feyd-Rautha. Un tînăr, ăăă... *dezgheţat,* ăăă... nu-i aşa, mmm, draga mea? Apoi, aruncîndu-i o privire Baronului: Şi zici, dragă Baroane, că i-ai vorbit despre noi acestui tînăr *dezgheţat?* Ce anume i-ai spus?

— I-am pomenit nepotului meu despre stima deosebită pe care vi-o poartă Împăratul, Conte Fenring, răspunse Baronul. Şi gîndi: *Uită-te bine la el, Feyd! Un ucigaş cu purtare de iepure — genul cel mai periculos!*

— O, da, fireşte! rosti Contele şi îi adresă doamnei sale un zîmbet.

Lui Feyd-Rautha i se păru că gesturile şi cuvintele Contelui erau aproape jignitoare. Se opreau exact în momentul în care ar fi devenit afronturi făţişe. Tînărul îl privi cu atenţie pe Conte: un bărbat scund, cu înfăţişare vulnerabilă. Un cap ca de nevăstuică, cu ochi rotunzi, mari şi negri. Păr cărunt la tîmple. Iar mişcările... Îşi mişca o mînă sau îşi întorcea capul într-o direcţie, apoi vorbea în altă direcţie. Era greu de urmărit.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, n-ai ocazia să întîlneşti prea des asemenea... mmm... tineri dezgheţaţi, spuse Contele, vorbind cu umărul Baronului. Te... ăăă... felicit pentru, mmm, stilul perfect al... ăăă... moştenitorului dumitale. Crescut în lumina celui mai... ăăă... vîrstnic, ca să zic aşa.

— Sînt copleşit, rosti Baronul.

Făcu o plecăciune, dar Feyd-Rautha observă că privirea unchiului său dezminţea curtoazia gestului.

— Ironia, mmm... este dovada unei... ăăă... gîndiri profunde, comentă Contele.

Iar! gîndi Feyd-Rautha. *Poţi să juri că te insultă, dar n-ai nici un motiv ca să-i ceri satisfacţie.*

Ascultîndu-l pe conte, Feyd-Rautha avea senzaţia că-şi cufundă capul într-un terci... *mmmm-ăăă-*

hmmm! tînărul îşi strămută atenţia la Doamna Fenring.

— Cred că-i... ăăă... răpim din timp tînărului nostru, spuse ea. După cîte ştiu, astăzi va lupta în arenă.

Pe huriile haremului imperial, straşnică femeie! gîndi Feyd-Rautha. Spuse cu voce tare:

— Voi ucide astăzi în onoarea Domniei-Tale, Doamnă. Şi, cu permisiunea Domniei-Tale, voi pronunţa această dedicaţie în arenă.

Doamna Fenring îl privi cu seninătate, dar glasul ei şfichiui ca un bici cînd spuse:

— *Nu* îţi acord permisiunea.

— Feyd! hămăi Baronul. Şi gîndi: *Împieliţatul ăsta! Vrea ca fiara de Conte să-l provoace la duel?*

Dar Contele se mulţumi să surîdă şi să mormăie:

— Mmmmm-ăăă-hmmm.

— Cred că e într-adevar cazul să te pregateşti, Feyd, zise Baronul. Trebuie să fii odihnit. N-are rost să-ţi asumi riscuri prosteşti.

Feyd-Rautha se înclină, cu chipul negru de ciudă.

— Cum vrei, unchiule. Îl salută cu o mişcare a capului pe Contele Fenring: Domnule! Apoi pe soţia acestuia: Doamnă! Se întoarse şi părăsi cu paşi grăbiţi sala, abia învrednicind cu privirea grupul timid al Caselor Mici, de lîngă uşa înaltă cu două canaturi.

— E încă tînăr, suspină Baronul.

Iar Doamna Fenring gîndi: *Acesta să fie tînărul la care s-a referit Cucernica Maică? Aceasta să fie linia de sînge pe care trebuie s-o păstrăm?*

— Avem la dispoziţie mai mult de-o oră pînă să plecăm la arenă, spuse Baronul. Cred c-am putea profita de răgazul ăsta ca să stăm de vorbă, Conte Fenring. Îşi înclină capul masiv într-o parte. Au apărut o mulţime de lucruri noi.

Şi gîndi: *Iar acum să vedem cum se va descurca emisarul Împăratului, ca să-mi transmită ce i s-o fi poruncit să-mi transmită, fără să comită grosolănia de a aborda subiectul pe şleau.*

Contele se întoarse spre soţia sa:

— Mmmm-ăă-hmmm, vrei te rog, ăăă, să ne... mmm... scuzi, draga mea?

— Fiece zi, uneori fiece oră aduce schimbări, susură ea. Mmmmm.

Şi, adresîndu-i Baronului un zîmbet fermecător, se întoarse, porni cu spatele drept şi paşi măsuraţi către uşa mare de la capătul sălii.

Baronul se uită după ea. Îi văzu pe membrii Caselor Mici curmîndu-şi discuţiile la apropierea ei, urmărind-o din ochi. *Bene Gesserit!* gîndi el. *De-ar scăpa odată universul de ele!*

— Între cei doi pilaştri de colo e un con de tăcere, spuse. Putem discuta fără să ne temem că ne-ar putea auzi cineva.

Porni înainte, cu mersul său legănat, pătrunse în cîmpul insonorizat, simţi zgomotele din sală estompîndu-se brusc.

Contele se opri lîngă el şi amîndoi îşi întoarseră feţele la perete, ca să nu li se poată citi pe buze.

— Nu sîntem mulţumiţi de ordinul prin care le-ai cerut sardaukarilor să părăsească Arrakisul, spuse Contele.

Pe şleau! gîndi Baronul.

— Sardaukarii nu mai puteau să rămînă, întrucît ar fi trezit *altora* bănuieli în legătură cu ajutorul pe care mi l-a acordat Împăratul, răspunse el.

— Dar nepotul dumitale, Rabban, nu pare să acţioneze cu destulă fermitate în vederea soluţionării problemei fremenilor.

— Ce vrea mai mult Împăratul? Pe Arrakis n-a mai rămas decît o mînă de fremeni. Deşertul sudic este nelocuibil. Deşertul nordic e controlat de patrulele noastre.

— Cine spune că deşertul sudic e nelocuibil?

— Planetologul vostru, dragă Conte.

— Doctorul Kynes a murit.

— Ah, da... din nefericire.

— Dispunem de un raport de survol din regiunile sudice, spuse contele. Raportul indică prezenţa vieţii vegetale.

— Va să zică, pînă la urmă Ghilda a acceptat totuşi efectuarea unor observaţii din spatiu.

— Ştii bine că nu, Baroane. Ştii bine că Împăratul nu are nici o posibilitate legală să ţină sub observaţie Arrakisul.

— Iar *eu* nu-mi pot permite luxul ăsta. Atunci cine a survolat regiunile sudice?

— Un... contrabandist.

— V-a minţit, Conte, spuse Baronul. Dacă oamenii lui Rabban nu pot naviga deasupra zonelor sudice, n-o pot face nici traficanţii. Doar ştii şi dumneata ce-i acolo: furtuni de nisip, paraziţi şi-aşa mai departe. Comunicaţiile radio sînt aproape imposibile. Balizele de navigaţie sînt distruse înainte de a apuca să fie instalate ca lumea.

— Vom discuta despre feluriţi paraziţi altă dată, replică sec Contele.

Aha! gîndi Baronul.

— A dibuit cineva vreo greşeală în rapoartele mele? întrebă.

— Dacă te duce gîndul la greşeli, nu văd cum ai mai putea să-ţi pledezi cauza, observă Contele.

Încearcă în mod deliberat să mă înfurie, gîndi Baronul. Respiră adînc de două ori, ca să se calmeze. Îşi simţi mirosul transpiraţiei. Sub mantie, harnaşamentul suspensiilor începu deodată să-i provoace o mîncărime supărătoare.

— Nu cred că Împăratul e nemulţumit de felul în care şi-au găsit moartea concubina şi fiul Ducelui, spuse el. Au încercat să fugă spre centrul deşertului. Era furtună.

— Mda, au avut loc o serie de accidente convenabile.

— Nu-mi place tonul cu care spui asta, Conte.

— Una-i mînia, zise Fenring, şi alta-i violenţa. Dă-mi voie să te previn: dacă mi se va întîmpla vreun accident nefericit aici, pe Giedi Prim, toate Casele Mari vor afla ce-ai făcut pe Arrakis. De altfel, se bănuieşte de mult ce metode foloseşti în afaceri.

— Singura afacere mai recentă de care mi-aduc aminte, ripostă Baronul, este transportul mai multor legiuni de sardaukari pe Arrakis.

— Nu cumva îţi închipui că l-ai putea şantaja pe Împărat?

— Nici nu-mi trece prin cap! Contele zîmbi.

— S-ar găsi destui comandanţi sardaukari care să declare că au acţionat fără ordin, fiindcă doreau să le vină de hac păduchioşilor voştri de fremeni.

— Dar s-ar găsi şi destui care să pună la îndoială o asemenea declaraţie, i-o întoarse Baronul, deşi ameninţarea îi lăsase descumpănit. *Să fie într-adevăr sardaukarii atît de disciplinaţi?* se întrebă.

— Împăratul doreşte o revizie contabilă a registrelor dumitale, spuse brusc Contele.

— Oricînd.

— N-ai... ăăâ... nici o obiecţie?

— Nici una. Directorul meu în cadrul companiei CHOAM se poate prezenta cu fruntea sus în faţa celei mai severe inspecţii. Şi Baronul gîndi: *Să-ncerce, numai, să facă tărăboi cu vreo acuzaţie falsă! O să mă ridic în picioare şi-o să le strig tuturor, prometeic: "Priviţi-mă! Am fost nedreptăţit!" După asta, n- ar avea decît să-mi arunce orice acuzaţie, chiar şi una întemeiată. Casele Mari n-ar mai acorda nici un gir unui al doilea atac din partea unui acuzator care a comis deja o eroare.*

— Nu mă-ndoiesc că registrele dumitale rezistă oricărei revizii, murmură Contele.

— Ce motive are Împăratul să dorească atît de mult exterminarea fremenilor? întrebă Baronul.

— Preferi să schimbăm subiectul, da? Contele ridică din umeri. Nu e dorinţa Împăratului, ci a Sardaukarului. Armata are nevoie de exerciţiu... şi în afară de asta, sardaukarilor nu le place să se-apuce de-o treabă şi-apoi s-o lase neterminată.

Îşi închipuie că mă sperie, amintindu-mi că se bucură de sprijinul unor ucigaşi însetaţi de sînge? se întrebă Baronul.

— Afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violenţă, spuse el, dar undeva trebuie să existe o limită. Cineva trebuie să rămînă şi să lucreze la mirodenie.

Contele emise un hohot scurt, ca un lătrat.

— Crezi că poţi pune şaua pe fremeni?

— Fremenii n-au fost niciodată destul de numeroşi ca să poată fi folosiţi la muncă, răspunse Baronul. Dar pogromurile mi-au neliniştit restul populaţiei. În clipa de faţă, am în vedere altă soluţie pentru problema arrakiană, dragul meu Fenring. Şi trebuie să-ţi mărturisesc că meritul pentru ideea soluţiei îi revine Împăratului.

— I-auzi, i-auzi!

— Chiar aşa, Conte. Sursa inspiraţiei mele a fost planeta de detenţie a împăratului — Salusa Secundus.

Contele îl fixă cu o privire sfredelitoare.

— Ce legătură poate să existe între Arrakis şi Salusa Secundus?

Baronul sesiză neliniştea din ochii lui Fenring, răspunse:

— Deocamdată niciuna.

— Deocamdată?

— Cred că-ţi poţi da seama şi dumneata că există o cale pentru a crea o forţă de muncă substanţială pe Arrakis: transformarea Dunei în planetă-închisoare.

— Prevezi cumva o creştere a delincvenţei?

— Au avut loc tulburări, mărturisi Baronul. Am fost obligat să storc destul de zdravăn, Fenring. La urma urmei, cunoşti şi dumneata preţul pe care l-am plătit blestematei de Ghilde ca să ne transporte pe Arrakis forţele reunite. Banii ăştia trebuiau scoşi *de undeva.*

— Te sfătuiesc, Baroane, să nu faci din Arrakis o planetă-închisoare, fără permisiunea Împăratului.

— Bineînţeles că nu, se grăbi să-l asigure Baronul, surprins de tonul brusc glacial al vocii lui

Fenring.

— Mai e o problemă, spuse Contele. Sîntem informaţi că mentatul Ducelui Leto, Thufir Hawat, nu-i mort, ci se află în slujba dumitale.

— Nu m-am putut îndura să irosesc un mentat.

— L-ai minţii pe comandantul sardaukarilor, spunîndu-i că Hawat a murit.

— O minciună nevinovată, dragă Conte. N-aveam chef să mă lansez în discuţii neprincipiale cu el.

— Hawat a fost de fapt trădătorul?

— Nu, vai! Trădătorul a fost falsul medic. Baronul îşi şterse transpiraţia de pe gît. Fenring, înţelege, rămăsesem fără mentat! Ştii ce înseamnă asta. Întotdeauna am avut un mentat. Nu puteam rămîne în aer.

— Cum l-ai determinat pe Hawat să-şi calce jurămîntul de credinţă?

— Ducele lui murise! Baronul se sili să zîmbească. N-avem de ce să ne temem din partea lui Hawat, dragă Conte. Organismul lui a fost impregnat cu o otravă latentă. Îi administrăm un antidot în mîncare. Lipsa antidotului declanşează efectul otrăvii... Ar muri în cîteva zile.

— Să faci bine şi să-i suprimi antidotul.

— Dar e un om folositor!

— Şi care ştie prea multe pentru un om viu.

— Parcă mi-ai dat de-nţeles că Împăratul nu se teme.

— Nu-mi ar de dejoacă, Baroane!

— Mă voi supune numai dacă voi primi ordin scris, întărit cu sigiliul imperial, zise Baronul. În nici un caz n-am s-o fac doar de hatîrul dumitale.

— Crezi că-i un hatîr?

— Dar ce altceva? Împăratul are obligaţii şi faţă de mine, Fenring. L-am scăpat de zurbagiul de Duce.

— Cu ajutorul cîtorva sardaukari.

— Ce altă casă i-ar fi oferit Împăratului uniforma sub care să-şi camufleze amestecul în afacerea asta?

— Şi Împăratul şi-a pus aceeaşi întrebare, Baroane, numai c-a accentuat-o într-un mod uşor diferit.

Baronul îl privi lung pe Fenring, observînd muşchii ţepeni ai maxilarelor, perfecta stăpînire de sine a omului Împăratului.

— Ei asta-i bună! exclamă apoi. Sper că Împăratul nu-şi imaginează că poate să acţioneze împotriva *mea*, fără să prind de veste.

— Maiestatea Sa speră să nu fie necesar.

— Împăratul n-are nici un motiv să creadă că-l ameninţ!

Baronul îşi strecurase în tonul vocii şi furie şi mîhnire, gîndind: *Măcar de-ar încerca s-o facă! M-aş putea instala pe tron doar bătîndu-mă cu pumnul în piept pentru c-am fost nedreptăţit, înşelat.*

Glasul Contelui sună sec şi distant:

— Împăratul crede ceea ce-i spun simţurile.

— Ar îndrăzni să mă acuze de trădare, în faţa Consiliului Laandsraadului?

Şi Baronul aşteptă, cu respiraţia tăiată, răspunsul sperat.

— Împăratul n-are nevoie să *îndrăznească.*

Baronul îşi schimbă brusc poziţia în suspensii, ca să-şi ascundă expresia feţei. Poate c-am s-ajung să trăiesc eu însumi evenimentul! gîndi. Împărat! Da, să mă acuze! Şi-apoi... cîteva mite, puţină constrîngere... ralierea Caselor Mari. S-ar putea aduna toţi sub flamura mea, ca nişte iobagi căutînd adăpost. Căci nimic nu-i înspăimîntă mai mult decît gîndul că Sardaukarul Împăratului i-ar putea nimici rînd pe rînd.

— Împăratul speră din toată inima să nu ajungă în situaţia de a te acuza de trădare, rosti Contele.

Baronului îi veni greu să-şi înlăture ironia din glas şi să afişeze doar un aer îndurerat, dar reuşi.

— Am fost dintotdeauna unul din supuşii cei mai loiali. Cuvintele acestea mă dor peste măsură.

— Mmmm-ăă-hmmm, făcu Contele.

Baronul rămase cu spatele la el, clătinîndu-şi încet capul. Într-un tîrziu, spuse:

— E timpul să pornim spre arenă.

— De acord, încuviinţă Contele.

Ieşiră din conul de tăcere şi, umăr la umăr, se îndreptară către grupul Caselor Mici, de la capătul sălii. Undeva, în interiorul palatului, răsună vibraţia gravă a unui gong — mai erau douăzeci de minute pînă la începerea jocurilor.

— Casele Mici aşteaptă să le conduci, spuse Contele, arătînd cu un gest al capului către oamenii de care se apropiau.

Vorbe cu două înţelesuri... cu două înţelesuri, gîndi Baronul.

Îşi ridică ochii spre noile talismane care flancau ieşirea din sală: capul de taur şi portretul în ulei al batrînului Duce Atreides, tatăl Ducelui Leto. Avu o senzaţie ciudată, un fel de presentiment; se întrebă

ce gînduri îi vor fi trezit Ducelui Leto talismanele, pe vremea cînd atîrnaseră în castelul de pe Caladan şi mai tîrziu, în reşedinţa de pe Arrakis: trufaşul tată şi capul taurului care îl omorîse.

— Omenirea nu cunoaşte, aaa, decît o singură... mmm... ştiinţă, spuse contele, în timp ce păşeau în fruntea suitei vasalilor, trecînd din sala de recepţie în sala de aşteptare — o încăpere îngustă, cu ferestre înalte şi podeaua pardosită cu ceramică albă şi roşie.

— Care anume? se interesă Baronul.

— Mmmm-ăă... ştiinţa, ăăă, nemulţumirii**,** răspunse Contele.

Casele Mici din spatele lor, chipuri slugarnice de oi, rîseră exact atît cît se cuvenea, dar rîsul căpătă o notă discordantă în vuietul brusc de motoare ce răsună cînd pajii deschiseră larg uşile exterioare, în faţa cărora aşteptau vehicule de sol, cu fanioanele filfiind în bătaia vîntului.

Baronul îşi ridică vocea ca să acopere zgomotul, spuse:

— Sper, Conte Fenring, să nu te nemulţumească spectacolul pe care ni-l va oferi astăzi nepotul meu.

— Sînt, ăăă, foarte.., hmmm... da, nerăbdător, răspunse Contele. Cînd e vorba de un... ăăă... proces verbal, trebuie să acorzi mare, mmm, atenţie... ăăă... antecedentelor.

Baronul îşi mască şocul surprizei, coborînd în grabă prima treaptă a scărilor către peronul palatului. Proces verbal! Raportul unei crime împotriva Imperiului!

Dar contele rîse scurt, ca şi cînd ar fi făcut o glumă şi scuturã uşor braţul Baronului.

Tot drumul pînă la arenă, Baronul zăcu între pernele maşinii sale blindate, aruncîndu-i priviri piezişe Contelui, care şedea alături, şi întrebîndu-se ce anume îl determinase pe *emisarul* Împăratului să plaseze "gluma" aceea de faţă cu membrii Caselor Mici. Era încredinţat că lui Fenring nu i se întîmpla prea des să facă ceva dacă simţea că nu-i necesar, să folosească două vorbe cînd una era de ajuns, sau să se mulţumească cu un singur înţeles într-o singură frază.

Abia după ce se instalaseră în loja aurită de deasupra arenei triunghiulare — în sunetul trîmbiţelor şi freamătul tribunelor înţesate cu oameni ce agitau steguleţe — află Baronul răspuns la întrebarea sa.

— Dragă Baroane, spuse Contele aplecîndu-se la urechea lui, eşti conştient, nu-i aşa, că Împăratul nu a confirmat în mod oficial alegerea pe care ai făcut-o în legătură cu succesorul dumitale?

Baronului i se păru că îl învăluie subit un con personal de tăcere, generat de propriul său şoc. Îl privi lung pe Conte, abia remarcînd apropierea Doamnei Fenring de loja păzită de gărzi înarmate.

— Acesta-i de fapt motivul pentru care mă aflu astăzi aici, urmă Contele. Împăratul doreşte să-l informez dacă ţi-ai ales un succesor competent. Şi nimic nu poate dezvălui mai bine decît arena, chipul real din spatele unei măşti, nu-i aşa?

— Împăratul mi-a promis că-mi voi putea alege liber moştenitorul! scrîşni Baronul.

— Vom vedea, spuse Fenring şi se întoarse să-şi întîmpine soţia, care intra în lojă.

Doamna Fenring se aşeză, adresîndu-i un zîmbet Baronului, apoi îşi îndreptă atenţia spre suprafaţa acoperită cu nisip a arenei, unde îşi făcea chiar atunci apariţia Feyd-Rautha, în jiletcă şi pantaloni colanţi — cu mănuşa neagră şi hangerul în mîna dreaptă, cu mănuşa albă şi pumnalul în mîna stîngă.

— Alb pentru otravă, negru pentru puritate, observă Doamna Fenring. Curios obicei, nu găseşti dragul meu?

— Mmmmm, mormăi Contele.

Un cor de urale izbucni din lojile familiale şi Feyd-Rautha se opri o clipă pentru a răspunde salutului, ridicîndu-şi privirea şi trecînd în revistă chipurile din amfiteatru, recunoscîndu-şi verii şi cumetrii, demifraţii, concubinele şi cunoştinţele out-freyne — zeci de guri, ca tot atîtea goarne ce trîmbiţau într-o mare de veşminte şi baniere multicolore.

Şi Feyd-Rautha se gîndi că feţele înghesuite în loji erau gata să privească cu aceeaşi aviditate sîngele lui sau sîngele sclavului-gladiator. Fireşte, el personal nu avea nici un dubiu asupra rezultatului luptei. Nu urma să înfrunte decît iluzia unui pericol, un pericol lipsit de substanţă — totuşi...

Feyd-Rautha îşi înălţă armele către soare, adresă salutul tradiţional celor trei colţuri ale arenei. Apoi îşi vîrî lamele în teci; mai întîi pumnalul cel scurt, din mîna înmănuşată în alb (alb, semnul otrăvii), pe urmă hangerul lung, din mîna înmănuşată în negru — lama presupusă imaculată, arma sa secretă cu care avea să transforme ziua aceasta într-o victorie cu totul personală: otravă pe lama neagră.

Îşi reglă repede scutul şi vreme de cîteva clipe aşteptă nemişcat senzaţia de comprimare a pielii de pe frunte, confirmarea faptului că era bine apărat.

Momentul avea propria sa încărcătură de tensiune şi Feyd- Rautha îl prelungi, cu siguranţa de sine a unui profesionist al spectacolului. Le făcu apoi semn picadorilor şi scutierilor să se apropie, le inspectă cu un aer marţial echipamentul — pavezele cu ghimpii ascuţiţi, scînteind în soare, cîrligele şi harpoanele pe care fluturau fanioane lungi şi înguste, de culoare albastră.

Feyd-Rautha făcu semn fanfarei.

Acordurile maiestuoase ale marşului lent se înălţară deasupra amfiteatrului, revărsîndu-şi tot fastul lor antic şi Feyd-Rautha îşi conduse escorta de-a curmezişul arenei, pentru a-şi prezenta salutul de omagiu în faţa lojei unchiului său. Prinse din zbor cheia ceremonială ce-i fu aruncată.

Fanfara amuţi.

În liniştea care se lăsase în arenă, Feyd-Rautha făcu doi paşi înapoi, înălţă cheia şi strigă:

— Dedic acest adevăr...

Făcu o pauză, ştiind că unchiul său avea să gîndească: *Zănaticul ăsta are de gînd să provoace scandal, adresînd dedicaţia nevestei lui Fenring, în ciuda avertismentului meu!*

—...unchiului şi binefăcătorului meu, Baronul Vladimir Harkonnen! încheie.

Şi observă, încîntat, oftatul de uşurare al unchiului său.

Fanfara atacă marşul rapid şi Feyd-Rautha traversă cu paşi repezi arena, conducîndu-şi oamenii către poarta de prudenţă, bariera care nu permitea accesul decît celor echipaţi cu dezintegratorul reglat după codul pentascutului. Feyd-Rautha se mîndrea cu faptul că pînă atunci nu folosise niciodată poarta şi că avusese rareori nevoie de sprijinul picadorilor. Astăzi însă, era mulţumit să-i ştie la îndemînă — planurile deosebite implicau uneori primejdii deosebite.

Din nou în arenă se aşternu liniştea.

Feyd-Rautha se întoarse, îşi aţinti privirea spre marea poartă roşie pe care avea să iasă gladiatorul.

Gladiatorul de excepţie.

Planul pe care îl elaborase Thufir Hawat era un plan admirabil prin simplitatea şi sorţii săi de izbîndă, gîndi Feyd-Rautha. Sclavul nu va fi drogat — acesta era aspectul periculos. În schimb, în inconştientul său fusese imprimat un cuvînt cheie, menit să-i paralizeze muşchii, în orice moment critic. Feyd-Rautha repetă în gînd cuvîntul vital: "Canalie!" Publicul avea să fie încredinţat că în arenă fusese strecurat un sclav nedrogat, ca să-l ucidă pe na-Baron. Iar şirul bine ticluit al dovezilor avea să-l scoată vinovat pe vătaful Baronului.

Poarta roşie emise un bîzîit surd, în clipa în care îi fură armate servomotoarele de deschidere.

Feyd-Rautha îşi concentră toată atenţia la cadrul porţii. Acest prim moment avea o importanţă deosebită. Înfăţişarea sclavului, la intrarea în arenă, putea spune multe unui ochi exersat. Toţi gladiatorii erau drogaţi cu elacca, în aşa fel încît să poată fi ucişi în orice moment al luptei — dar asta nu însemna că nu trebuia să observi cu cea mai mare grijă felul în care îşi ţineau arma, direcţia în care obişnuiau să se eschiveze, faptul că erau sau nu conştienţi de prezenţa publicului în amfiteatru. Modul în care un sclav îşi ţinea capul putea să ofere indicii esenţiale pentru alegerea contrelor şi fandărilor.

Poarta roşie se deschise.

Un uriaş musculos cu capul ras şi ochi negri înfundaţi în orbite se năpusti afară. Avea pielea cărămizie, ca toţi cei drogaţi cu elacca, dar Feyd-Rautha ştia că nuanţa se datora unei vopsele speciale. Sclavul purta un maiou-chilot din piele de culoare verde şi centura roşie a unui semiscut; săgeata de pe centură era îndreptată spre stînga, indicînd faptul că numai partea stîngă a corpului era apărată. Gladiatorul îşi ţinea cuţitul ca pe o sabie şi trupul uşor aplecat înainte, ca un luptător experimentat, înaintă încet spre centrul arenei, întorcîndu-şi partea apărată către Feyd-Rautha şi grupul din spatele porţii de prudenţă.

— Nu-mi place cum arată, mormăi unul dintre picadori. Eşti sigur că-i drogat, Domnia-Ta?

— Nu-i vezi culoarea? făcu Feyd-Rautha.

— Dar se comportă ca un luptător de profesie, zise alt picador.

Feyd-Rautha avansă doi paşi. Îl privi cu atenţie pe sclav.

— Ce-are la braţ? întrebă un scutier.

Feyd-Rautha observă o rană însîngerată pe antebraţul stîng al gladiatorului. Îşi coborî privirea la mîna pe care sclavul şi-o mişcase brusc, ca să arate un desen tatuat cu sînge pe şoldul stîng al costumului său verde. Desenul era umed — conturul uşor de recunoscut al unui şoim.

Un şoim!

Feyd-Rautha îşi aţinti ochii în ochii negri ai sclavului, care-l fixau scăpărînd cu neobişnuită luciditate.

E unul din soldaţii Ducelui Leto pe care i-am capturat pe Arrakis! gîndi Feyd-Rautha. *Nu-i un gladiator oarecare!* Un fior îi străbătu trupul şi se întrebă dacă nu cumva Hawat plănuise cu totul altceva pentru lupta de astăzi... Un vicleşug în alt vicleşug din alt vicleşug. Şi ţapul ispăşitor... acelaşi vătaf!

— Nu-mi place deloc cum arată sclavul ăsta, Domnia-Ta. Lasă-mă să-i înfig vreo două harpoane ca să-l încerc.

— Am să-i înfig eu harpoanele, replică Feyd-Rautha.

Luă de la unul din scutieri două harpoane lungi, le cîntări în mîini. Şi vîrfurile harpoanelor erau de obicei impregnate cu un drog — nu însă şi de data aceasta, ceea ce ar fi fost de ajuns pentru a-i atrage scutierului-şef pedeapsa cu moartea. Dar totul făcea parte din plan.

"La capătul luptei vei fi un erou", spusese Hawat. *"Îl vei fi ucis pe gladiator fără să te ajute nimeni şi împotriva uneltirilor unui atentat mişelesc. Vătaful va fi executat şi-ţi vei putea plasa în locul lui omul tău de încredere."*

Feyd-Rautha înaintă încă cinci paşi către centrul arenei, prelungind încordarea tribunelor,

examinînd sclavul. Ştia că experţii din lojile de deasupra îşi dăduseră deja seama că ceva nu-i în regulă. Pielea gladiatorului avea într-adevăr culoarea caracteristică drogului, dar sclavul stătea bine înfipt pe picioare şi nu tremura. Probabil că în clipa aceasta microbiştii şuşoteau între ei: "la uite-l cum stă. Ar trebui să se agite... să atace sau să se retragă... Dar ăsta stă şi aşteaptă, îşi cruţă forţele. N-ar trebui să aştepte."

Feyd-Rautha îşi simţi propria lui aţîţare. *Să zicem că Hawat a urzit un plan perfid,* gîndi el. *Tot o să-i vin de hac sclavului ăsta. Am uns cu otravă lama hangerului, nu pe cea a pumnalului. De-asta nici măcar Hawat n-are habar.*

— Hei, Harkonnene! strigă sclavul. Ţi-ai făcut testamentul?

O tăcere de moarte se lăsă în arenă. *Sclavii nu strigau niciodată provocări!*

Şi abia în clipa aceea Feyd-Rautha văzu în ochii gladiatorului ferocitatea de gheaţă a disperării. Apoi observă felul în care aştepta, calm şi atent, cu muşchii pregătiţi de victorie. Era limpede că zvonul, lansat de Hawat în barăcile sclavilor, ajunsese din gură în gură pînă la el: *"Vei avea o şansă reală să-l omori pe na-Baron*." Pînă acum deci, totul era conform planului.

Feyd-Rautha zîmbi cu buzele strînse. Îşi ridică harpoanele, întrezărind în atitudinea sclavului reuşita planului său.

— Hei! Hei! îl provocă din nou sclavul şi făcu doi paşi lenţi înainte. *Pentru cei din tribune nu mai există acum nici un dubiu,* gîndi Feyd-Rautha.

Sclavul ar fi trebuit să fie pe jumătate paralizat de groaza provocată de drog. Mişcările ar fi trebuit să-i trădeze convingerea interioară că nu avea nimic de sperat, că nu putea să cîştige. Mintea ar fi trebuit să-i fie copleşită de istorisirile despre otrăvurile cu care îşi ungea na-Baronul lama pumnalului din mîna înmănuşată în alb. Na-Baronul nu ucidea niciodată repede; se delecta experimentînd otrăvuri noi, obişnuia să rămînă în arenă şi să demonstreze publicului interesantele efecte secundare ale substanţei ucigătoare, asupra victimei care se zvîrcolea în ghearele morţii. Sclavul acesta se temea, da... dar nu era îngrozit.

Feyd-Rautha îşi ridică şi mai sus harpoanele. Îi adresă sclavului un gest cu capul, aproape un salut.

Gladiatorul ţîşni.

Fandarea şi contra defensiva fură la înălţimea celor mai dibace pe care le văzuse vreodată Feyd-Rautha. Dar lovitura laterală temporizată întîrzie preţ de-o fracţiune de secundă şi arterele piciorului stîng al na-Baronului scăpară nevătămate.

Feyd-Rautha sări într-o parte, lăsîndu-şi unul dintre harpoane în antebraţul drept al sclavului, cu ambele cîrlige îngropate adînc în carnea din care omul n-ar mai fi putut să le smulgă decît rupîndu-şi tendoanele.

Amfiteatrul tresări ca un singur om, emise un geamăt surd.

Pe Feyd-Rautha sunetul îl exaltă.

Îşi dădu seama ce simţea unchiul său, stînd în loja lui, alături de soţii Fenring, observatorii Curţii Imperiale. Nimeni nu avea dreptul să intervină în lupta aceasta. Legile trebuiau respectate de faţă cu asemenea martori. Iar Baronul nu putea să interpreteze evenimentele din arenă decît într-un singur chip: o ameninţare la adresa propriei sale persoane.

Sclavul se dădu înapoi, apucîndu-şi cuţitul în dinţi şi înfăşurîndu-şi repede în jurul braţului fanionul lung al harponului, ca să-l imobilizeze.

— Nu-ţi simt acul! strigă el după o clipă.

Şi începu din nou să avanseze furişat, cu paşi iuţi şi mărunţi, cu cuţitul pregătit, cu umărul stîng înainte, cu trupul îndoit înapoi, în aşa fel încît să profite la maximum de protecţia semiscutului.

Nici această manevră nu scăpă celor din amfiteatru. Dinspre lojile rezervate familiei se auziră ţipete scurte. Picadorii lui Feyd-Rautha începură să se agite, întrebîndu-l dacă nu avea nevoie de ei.

Feyd-Rautha le făcu semn să rămînă în spatele porţii de prudenţă.

Am să le ofer un spectacol cum n-au mai văzut încă, îşi spuse. *Nu o ucidere blîndă, la care să asiste senini, admirînd stilul. Nu... Am să-i fac să simtă că li se răsucesc maţele-n ei. Cînd voi fi Baron, o să-şi amintească de ziua de azi şi nu va mai fi unul căruia să nu i se încreţească pielea de groaza mea şi de amintirea acestei zile.*

Feyd-Rautha se retrase încet, urmărind mersul de crab al gladiatorului. Nisipul arenei îi scrîşni sub tălpi. Auzi gîfîitul sclavului, simţi în nări propria lui transpiraţie şi, în aer, un miros vag de sînge.

Brusc, na-Baronul sări înapoi, se întoarse spre dreapta, repezi înainte harponul. Sclavul făcu un salt lateral. Feyd-Rautha fu cît pe ce să se împiedice, auzi ţipătul de groază al spectatorilor.

Din nou, sclavul ţîşni la atac.

Pe toţi zeii! Ce luptător! gîndi Feyd-Rautha, evitînd în ultimul moment lovitura. Scăpă cu viaţă numai datorită agilităţii lui tinereşti, dar reuşi să-şi lase cel de-al doilea harpon în deltoidul braţului drept al gladiatorului.

Tribunele izbucniră în aplauze frenetice.

Acum mă aclamă, gîndi Feyd-Rautha, ascultînd glasurile sălbatice. Era întocmai cum prevăzuse

Hawat. Nici un luptător din familie nu avusese vreodată parte de asemenea aclamaţii. Şi-şi aminti, cu o undă de înverşunare în cuget, cuvintele pe care la rostise mentatul: "*Mai uşor te-ngrozeşte un duşman pe care-l admiri."*

Feyd-Rautha se retrase rapid în centrul arenei, unde putea fi văzut de tot amfiteatrul, îşi trase din teacă hangerul, se ghemui ca o pisică şi rămase în aşteptare.

Gladiatorul nu se opri decît ca să-şi lege cu fanionul cel de-al doilea harpon, apoi porni drept spre el.

Şi-acum să mă vadă bine toată familia, gîndi Feyd- Rautha. *Sînt duşmanul lor! Să le rămîn în minte aşa cum mă văd în momentul ăsta.*

Îşi scoase încet pumnalul.

— Nu mi-e frică de tine, porc de Harkonnen! strigă gladiatorul. Caznele nu pot face nici un rău unui mort. Îmi voi lua viaţa cu propria mea armă, înainte ca vreun scutier s-apuce să mă atingă. Dar hoitul tău va zace alături de al meu!

Feyd-Rautha rînji, împunse aerul cu hangerul — arma otrăvită.

— Atunci pareaz-o pe asta, rosti el şi fandă brusc cu pumnalul din cealaltă mînă.

Sclavul îşi schimbă cuţitul dintr-o mînă în alta, pară şi lovitura şi fenta, blocă pumnalul na-Baronului — arma din mîna înmănuşată în alb, semnul tradiţional al otrăvii.

— O să mori, Harkonnene! şuieră el.

Rămaseră încleştaţi unul de altul, încercînd să se doboare. Porţiunile în care scutul lui Feyd-Rautha atingea semiscutul gladiatorului erau marcate de o incandescenţă albastră. Contactul celor două cîmpuri umplu de ozon aerul dimprejur.

— O să crapi de propria-ţi otravă! scrîşni sclavul.

Începu să apese spre înăuntru mîna înmănuşată în alb, răsucind lama pe care o credea otrăvită.

Şi-acum să mă vadă cu toţii! gîndi Feyd-Rauîha. Izbi cu hangerul, simţi oţelul alunecînd neputincios pe metalul harpoanelor legate de braţul gladiatorului.

Feyd-Rautha avu un moment de panică. Nu-şi închipuise că harpoanele ar putea constitui un avantaj pentru sclav. Dar iată că ele îi serveau acum acestuia ca un al doilea scut. Iar gladiatorul era puternic! Lama pumnalului continua să se apropie tot mai mult de pieptul lui Feyd-Rautha, care îşi dădu subit seama că şi o lamă neotrăvită poate ucide.

— Canalie! bolborosi.

Cuvîntul-cheie îşi făcu efectul instantaneu; muşchii gladiatorului se destinseră şi, vreme de o clipă, încremeniră. Lui Feyd-Rautha îi fu deajuns. Se dădu înapoi, făcu loc hangerului între ei. Vîrful otrăvit al lamei scînteie, lăsă o brazdă roşie pe pieptul sclavului. Otrava acţionă cu repeziciune fulgerătoare. Omul îi dădu drumul, rămase pe loc, clătinînduse.

Uitaţi-vă, dragele mele rude, uitaţi-vă bine! gîndi Feyd-Rautha. *Priviţi-l pe sclavul ăsta, care a încercat să întoarcă arma pe care-o credea otrăvită şi să mă înjunghie cu ea! Miraţi-vă cum de-a putut ajunge-n arenă un gladiator pregătit pentru un asemenea atentat! Şi ţineţi minte cît veţi trăi, că n-o să puteţi şti niciodată cu siguranţă, în care din mîinile mele se află otrava!*

Na-Baronul privi în tăcere, urmări mişcările amorţite ale gladiatorului. Omul nu mai era conştient decît pe jumătate. Expresia chipului său se transformase într-o inscripţie a cărei ortografie o cunoşteau toţi cei ce-l priveau — scrisul morţii. Sclavul ştia că moare. Ştia şi de ce moare. Cealaltă armă fusese cea otrăvită.

— Scîrnăvie! gemu.

Feyd-Rautha se dădu la o parte, lăsînd cale liberă morţii. Ingredientul principal al otrăvii nu-şi făcuse încă pe deplin efectul, dar încetineala mişcărilor arăta că avansează.

Sclavul înaintă clătinîndu-se, călcînd ca o păpuşă trasă pe sfori — cîte un pas tîrît după altul. Fiecare pas era unicul pas din universul său. Degetele îi erau încă încleştate de mînerul cuţitului, dar vîrful armei tremura.

— Iatr-o zi... unul... din noi.., tot... o să-ţi... facă... de petrecanie, bolborosi.

O grimasă urîtă îi schimonosi gura. Se opri, se încovoie cu un spasm şi se prăbuşi cu faţa în jos, în nisip.

În tăcerea mormîntală din arenă, Feyd-Rautha se apropie, îşi vîrî piciorul sub gladiator şi-l întoarse pe spate, pentru ca întreg amfiteatrul să-l vadă la faţă, să-i urmărească bine convulsiile muşchilor sub efectul otrăvii. Dar gladiatorul era mort. Se înjunghiase cu propriul său cuţit.

Deşi dezamăgit, Feyd-Rautha nu se putu împiedica să admire efortul cu preţul căruia sclavul reuşise să-şi învingă paralizia şi să-şi ia singur viaţa. Şi odată cu admiraţia, pe na-Baron îl cuprinse spaima.

Ceea ce face dintr-un om supraom este într-adevăr înfricoşător.

În aceeaşi clipă însă, auzi explozia de urlete din loji şi tribune. Spectatorii îl aclamau în neştire.

Feyd-Rautha se întoarse, îşi ridică ochii spre ei.

Întregul amfiteatru ovaţiona în picioare. Singurele excepţii erau baronul, care şedea cu bărbia

sprijinită în palmă, contemplîndu-l cu un aer îngîndurat... şi soţii Fenring, care îl priveau din spatele unor măşti zîmbitoare.

Contele Fenring se întoarse către soţia sa, spuse:

— Mmmm-ăăă-hmmm, un tînăr... mmmm... descurcăreţ. Nu, mmm, ăăă, draga mea?

— Are... ăăă... reacţii sinaptice foarte rapide, răspunse Doamna Fenring.

Baronul se uită la ea, la Conte, înapoi în arenă. *Cum de a fost cu putinţă?!...* Furia îi alungă spaima. Am să-l ucid pe vătaf bucăţică cu bucăţică, la noapte... iar dacă Fenring şi nevastă-sa au vreun amestec...

Pentru Feyd-Rautha conversaţia din loja Baronului nu fusese decît mişcare mută de capete; publicul din amfiteatru făcea un zgomot infernal. Apoi, zeci de picioare începură să lovească ritmic podeaua tribunei, în timp ce vocile spectatorilor scandau întărîtate:

— Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul!

Baronul se încruntă, observînd felul în care Feyd-Rautha se întoarce spre el. Încet, făcînd un efort ca să-şi stăpînească mînia, îi făcu semn cu mîna tînărului care aştepta în arenă, lîngă cadavrul gladiatorului. *Să-l las pe băiat să-i ia capul. L-a demascat pe vătaf; îşi merită recompensa.*

Feyd-Rautha văzu semnul de încuviinţare, gîndi: *Îşi închipuie că mă onorează. O să le arăt tuturor ce cred eu!*

Îi zări pe scutieri apropiindu-se cu un cuţit fierăstrău pentru a face onorurile decapitării, le făcu semn să se retragă, repetă gestul, văzînd că oamenii se codesc. *Îşi închipuie că m-au dat gata, oferindu-mi un cap!* Se aplecă şi încrucişă mîinile gladiatorului pe mînerul cuţitului, îi smulse arma din piept şi o lăsă între degetele lipsite de viaţă.

Totul dură o singură clipă. Apoi Feyd-Rautha se îndreptă, îi chemă pe scutieri, le strigă:

— Aşa să-l îngropaţi! Cu capul pe umeri şi mîinile pe mînerul cuţitului. O merită cu prisosinţă.

În loja aurie, Contele Fenring se aplecă spre Baron.

— Un gest nobil... Demn de un adevărat viteaz. Nepotul dumitale are şi stil, nu numai curaj.

— Refuzul capului e o insultă la adresa asistenţei, mormăi Baronul.

— Nu cred, rosti Doamna Fenring, întorcîndu-se şi privind spre lojile de deasupra.

Şi Baronul îi observă linia gîtului... splendida unduire a muşchilor — ca gîtul unui adolescent.

— S-ar părea că sînt mulţumiţi de hotărîrea nepotului dumitale, adăugă ea.

Pe măsură ce gestul lui Feyd-Rautha era înţeles de spectatorii din punctele cele mai îndepărtate ale amfiteatrului, care îi vedeau acum pe scutieri scoţînd din arenă trupul intact al gladiatorului, Baronul urmări atitudinea oamenilor şi îşi dădu seama că femeia interpretase corect reacţia mulţimii. Tribunele erau în delir. Oamenii se înghionteau, zbierau şi tropăiau.

Baronul spuse pe un ton de lehamite:

— Va trebui să poruncesc o petrecere. Nu-i pot lăsa pe oamenii ăştia să se-ntoarcă la casele lor cu energia necheltuită. Trebuie să le arăt că le împărtăşesc entuziasmul.

Făcu semn gărzii de la intrarea lojii şi unul din slujitorii aflaţi deasupra boxei înclină baniera oranj a Harkonnenilor... O dată, de două ori, de trei ori — semnalul pentru petrecere.

Feyd-Rautha traversă arena şi se opri la baza lojei oficiale, cu armele în teacă, cu braţele atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a corpului. Strigă cu voce puternică, acoperind larma mulţimii:

— O petrecere, unchiule?

Tumultul scăzu brusc. Oamenii auziseră întrebarea şi aşteptau.

— În onoarea ta, Feyd! strigă Baronul şi făcu un gest scurt cu mîna.

Flamura din spatele lojei transmise un nou semnal.

Barierele de prudenţă de la parterul amfiteatrului fură deconectate şi mai mulţi tineri săriră în arenă, alergară către Feyd-Rautha.

— Ai poruncit să se dezactiveze pentascuturile, Baroane? întrebă Contele.

— N-o să i se întîmple nimic rău băiatului, răspunse Baronul. E un erou.

Tinerii care năvăliseră în arenă ajunseră lîngă Feyd-Rautha, îl ridicară pe umeri, începură să-l poarte triumfători în jurul arenei

— În seara asta, ar putea să se plimbe nestingherit, fără arme şi fără scut, prin cartierele cele mai sărace din Harko, spuse Baronul. Orice familie ar fi-n stare să-i dea ultima fărîmitură de pîine şi ultima picătură de apă, doar ca să-l aibă în mijlocul ei.

Se ridică anevoie din scaun, îşi potrivi trupul în suspensii, se întoarse spre soţii Fenring:

— Pe mine vă rog să mă scuzaţi acum. Am de rezolvat cîteva probleme urgente. Garda mea vă va conduce înapoi, la palat.

Contele se sculă, se înclină.

— Desigur, Baroane. De-abia aşteptăm petrecerea. N-am... ăăă-hmmm... văzut niciodată o petrecere Harkonnen.

— Da, mormăi Baronul. Petrecerea...

Se întoarse şi, de cum părăsi loja, o escortă înarmată făcu zid în jurul său.

Cîteva clipe mai tîrziu, căpitanul gărzii făcu o plecăciune în faţa Contelui Fenring.

— Ce porunceşti, Domnia-Ta?

— Vom, ăăă... aştepta să, mmm, iasă grosul ăăă... gloatei, răspunse Contele.

— Prea bine, Domnia-Ta.

Omul se înclină şi se retrase trei paşi de-a-ndărătelea.

Contele Fenring se întoarse către soţia sa, i se adresă din nou în limbajul lor cifrat:

— Ai priceput, nu?

Ea îi răspunse, în aceeaşi păsărească:

— Băiatul ştia că gladiatorul nu e drogat. A avut un moment de panică. Dar n-a fost nici o clipă surprins.

— Totul a fost plănuit, spuse el. Întregul spectacol.

— Fără îndoială.

— E stilul lui Hawat.

— Exact.

— Înainte de-a veni încoace, i-am cerut Baronului să-l lichideze.

— Asta a fost o greşală, dragul meu.

— Acum îmi dau şi eu seama.

— Pe cît se pare, în curînd Harkonnenii vor avea un nou Baron.

— Dacă acesta-i planul lui Hawat.

— Asta rămîne de văzut, într-adevăr, recunoscu ea.

— Tînărul va fi, în orice caz, mai uşor de controlat.

— Pentru noi... după noaptea aceasta, preciză ea.

— Cred că nu-ţi va fi greu să-l seduci, nu-i aşa, micuţa mea cloşcă?

— Nu, dragoste. Doar l-ai văzut cum se uita la mine.

— Da, şi acum înţeleg şi de ce ne trebuie linia asta de sînge.

— Într-adevăr. Nu ne putem îngădui să-l scăpăm din mînă. O să am grijă să-i plantez cît mai adînc, în conştiinţă, frazele prana-bindu necesare pentru a-l subjuga.

— Şi vom pleca de-aici cît mai degrabă... De îndată ce vei fi sigură.

Doamna Fenring se scuturã.

— Fără doar şi poate. N-aş fi în stare să aduc pe lume un copil, în locul ăsta macabru.

— Multe trebuie să mai îndurăm pentru umanitate, rosti Contele.

— Şi rolul tău e dintre cele mai uşoare, observă Doamna Fenring.

— Mă lupt totuşi şi eu cu unele prejudecăţi ancestrale *reale,* spuse el. Lucruri nu tocmai neglijabile, cred că-ţi dai seama.

— Dragul de el! zise ea, mîngîindu-i obrazul. Dar asta-i singura soluţie ca să dobîndim certitudinea că am salvat această linie de sînge.

— Înţeleg perfect ceea ce facem, replică sec Contele.

— Nu vom da greş.

— Vina începe cu sentimentul eşecului, remarcă el.

— Nu va exista vină. Hipnorobirea psihicului lui Feyd-Rautha şi copilul său în pîntecele meu... Apoi vom pleca.

— Mă gîndesc la unchiul ăsta al lui. Ai văzut vreodată ceva mai pervers?

— E destul de sinistru, într-adevăr, dar nepotul o să-l întreacă.

— Graţie unchiului său. Şi cînd te gîndeşti unde ar fi putut să ajungă băiatul ăsta, dacă ar fi avut parte de altă educaţie — de codul moral al Atreizilor, bunăoară.

— Păcat, rosti ea.

— Ar fi fost grozav dacă i-am fi putut salva pe amîndoi: şi pe-al lui Atreides şi pe cestălalt. Din cîte am auzit despre puştiul acela, Paul, se pare că era de-a dreptul extraordinar — o combinaţie strălucită de trăsături ereditare şi educaţie. Contele îşi clătină capul. Dar n-are rost să irosim păreri de rău pentru nobilii ghinionişti.

— Asta mi-aduce aminte de-un aforism Bene Gesserit, zise ea.

— Voi aveţi aforisme pentru orice! făcu el cu un aer exasperat.

— Ăsta o să-ţi placă. Ascultă: "Să nu crezi niciodată că un om e mort, pînă ce nu i-ai văzut cadavrul. Şi nici atunci să nu fii sigur".

Muad'Dib ne spune, în "Prilej de reflecţie", că adevărata lui educaţie a început în momentul primelor sale ciocniri cu necesităţile arrakiene. Atunci a învăţat limbajul acelor vîntului care îi înţepau pielea, a învăţat cum ţiuie nasul sub usturimea nisipului şi cum trebuie să-şi adune umezeala preţioasă a trupului ca să o apere şi s-o păstreze.

Pe măsură ce ochii lui au dobîndit albastrul ibadului, Muad'Dib a învăţat să trăiască în tradiţia chakobsa.

Fragment din prefaţa lui Stilgar la **Muad'Dib, omul** *de prinţesa Irulan.*

Ceata lui Stilgar, care se întorcea la sietch cu cei doi rătăcitori din desert, ajunse la capătul bazinului cînd prima lună se pregătea să apună. Siluetele înfăşurate în mantii iuţiră pasul, simţind în nări mirosul casei. În spate, linia cenuşie a zorilor era mai luminoasă în dreptul punctului care marca, pe calendarul de orizont al fremenilor, mijlocul — luna Caprock.

Platoul de la poalele stîncilor era acoperit cu frunze uscate, strînse de copiii din sietch şi împrăştiate de vînt, dar zgomotul cetei care trecea peste ele nu se deosebea (în afara foşnetelor provocate, cînd şi cînd, de Paul şi de mama sa) de sunetele naturale ale nopţii.

Paul îşi şterse transpiraţia năclăită de praf de pe frunte, se simţi tras de mînecă, auzi vocea şuierată a lui Chani:

— Fă aşa cum ţi-am spus: trage-ţi partea de sus a glugii peste frunte! Nu lăsa descoperiţi decît ochii. Iroseşti umezeală.

Din spate, cineva o apostrofă în şoaptă:

— Taci! Te aude deşertul!

Sus, pe stînci, răsună un ciripit de pasăre.

Ceata se opri brusc şi Paul simţi încordarea subită a oamenilor.

Dintre stînci răzbătu pînă la ei un răpăit, uşor, un sunet abia perceptibil ca de şoareci sărind pe nisip.

Din nou pasarea ciripi.

Un fior străbătu ceata. Şi iaraşi se auzi răpăitul acela ca o fugă de şoareci.

Pasarea ciripi încă o dată.

Ceata se urni brusc, pătrunse într-o crevasă îngustă, începu să suie, dar Paul simţi felul straniu în care fremenii păreau că-şi ţin respiraţia şi-şi impuse prudenţă. Observă că oamenii îi aruncau priviri piezişe, că fata devenise dintr-o dată absentă şi mută, de parcă s-ar fi închis în ea însăşi.

Continuară să avanseze pe solul stîncos, în foşnetul vag al mantiilor şi Paul simţi o uşoară slăbire a disciplinei, deşi strania muţenie care pusese stăpînire pe Chani şi pe ceilalţi persista. Urcă mai departe, păşind după umbrele din faţa lui — trepte, o cotitură, alte trepte, un tunel, două uşi prevăzute cu prelate de izolare, un pasaj îngust ai cărui pereţi şi tavan de piatră erau scăldaţi în lumina galbenă a cîtorva licurigloburi.

Fremenii se opriră. Paul îi văzu dîndu-şi pe spate glugile, scoţîndu-şi filtrele nazale, respirînd adînc. Cineva oftă. Se uită după Chani, dar fata dispăruse. Trupuri drapate îl împinseră înainte. Cineva îl îmbrînci, spuse:

— Iartă-mă Usul. Înghesuiala-i de vină! Veşnic e înghesuială...

Paul văzu în stînga lui chipul îngust şi bărbos al omului pe care-l chema Farok. Nuanţa întunecată a pielii orbitelor şi albastrul închis al ochilor păreau şi mai pronunţate sub globurile galbene.

— Dă-ţi jos gluga, Usul, îl îndemnă Farok. Eşti acasă.

Şi-l ajută, desfăcîndu-i încheietoarea glugii, făcînd loc cu coatele.

Paul îşi scoase filtrele din nări, dădu la o parte clapa distraiului, care îi acoperea gura. Duhoarea din pasaj îl năuci... Miros de trupuri nespălate, de esteri distilaţi din reziduurile regenerate... Pretutindeni, emanaţiile stătute şi acre, specifice omului. Şi peste toate acestea, aromă de mirodenie şi de ingrediente.

— Ce aşteptăm, Farok? întrebă Paul.

— Cuvîntul Cucernicei Maici... cred. Ai auzit mesajul. Săraca Chani...

Săraca Chani? se miră Paul. Privi în jurul său, întrebîndu-se unde dispăruse fata şi unde se afla mama sa, în înghesuiala aceea. Farok inhală adînc.

— Mirosul casei, zise.

Paul îşi dădu seama că omului îi făcea plăcere duhoarea din aer, că tonul său nu avusese nimic ironic. Apoi auzi tusea mamei sale şi vocea sa răzbătu prin masa compactă a oamenilor:

— Ce bogat e mirosul sietchului tău, Stilgar. Văd că prelucraţi intens mirodenia. Faceţi hîrtie... plastic... şi... dacă nu mă înşel, explozive chimice?

— Ai ghicit toate astea numai după miros?

Fusese vocea altcuiva.

Şi Paul înţelese că mama sa vorbise pentru el, că vroia ca el să accepte în mod firesc acest asalt olfactiv.

Undeva, în primele rînduri ale grupului, se stîrni agitaţie, apoi o tresărire prelungă păru să înfioare piepturile fremenilor şi Paul prinse cu urechea cîteva şoapte rapide: "E adevărat... A murit Liet".

Liet, gîndi Paul. Apoi: *Chani, fiica lui Liet.* Piesele i se îmbucară deodată în minte. Liet era numele fremen al planetologului.

Se uită la Farok, întrebă:

— E vorba de Liet cel căruia i se mai spune şi Kynes?

— Nu există decît un singur Liet, răspunse Farok.

Paul se întoarse, rămase cu privirea aţintită la spinările fremenilor din faţa lui. *A murit Liet-Kynes,* gîndi.

— Harkonnenii au pus totul la cale, şuieră cineva. Au înscenat un accident... pierdut în desert... un topter prăbuşit.

Paul simţi un val de mînie. Omul care le arătase prietenie, care îi ajutase să scape de vînătorii Harkonneni, omul care îşi trimisese cetele de fremeni să răscolească deşertul în căutarea a doi rătăciţi... căzuse şi el victimă Harkonnenilor.

— Usul arde deja de dorul răzbunării? întrebă Farok.

Paul nu apucă să-i răspundă. Din faţă se auzi un îndemn scurt şi ceata se puse în mişcare, trecînd într-o altă încăpere, mai spaţioasă. Paul se pomeni deodată la loc deschis, faţă în faţă cu Stilgar şi o femeie necunoscută, îmbrăcată într-o robă largă, colorată în portocaliu aprins şi verde, care-i lăsa braţele dezgolite pînă la umeri. Femeia nu purta distrai. Pielea ei avea o nuanţă de un măsliniu deschis. Părul negru, pieptănat lins pe spate, îi scotea în evidenţă fruntea înaltă, pomeţii ascuţiţi şi nasul acvilin încadrat de punctele întunecate ale ochilor.

Femeia îşi întoarse capul spre el şi Paul observă că în urechi îi atîrnau cercei mari de aur, împodobiţi cu acverigi.

— *Mucosul ăsta* l-a-nvins pe Jamis al meu? întrebă ea.

— Potoloşte-te, Harah, spuse Stilgar. Jamis şi-a făcut-o cu mîna lui — *el* şi-a reclamat dreptul la tahadii al-burhan.

— Dar nu-i decît un copil! strigă femeia. Îşi scutură violent capul şi acverigile cerceilor zăngăniră mînioase. Copiii mei lăsaţi fără tată de-un alt copil? Sînt sigură c-a fost un accident!

— Usul, cîţi ani ai? întrebă Stilgar.

— Cincisprezece standard, răspunse Paul.

Stilgar îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor din jur.

— Doreşte vreunul din voi să-l provoace la luptă?

Tăcere.

Stilgar se uită la femeie.

— Pînă ce nu-i voi fi învăţat tainele, nici eu nu l-aş provoca.

Femeia îl privi lung.

— Dar...

— Ai văzut-o pe străina care s-a dus cu Chani la Cucernica Maică? întrebă Stilgar. E o Sayyadina out-freynă, mama băiatului. Şi mama şi fiul cunosc tainele de luptă.

— Lisan al-Gaib, şopti femeia şi întoarse spre Paul o privire plina de veneraţie.

Iar legenda, gîndi Paul.

— Poate, zise Stilgar. Încă n-avem nici o dovadă. Se uită la Paul. Usul, datina noastră cere ca de acum înainte să preiei tu răspunderea pentru femeia lui Jamis şi pentru cei doi fii ai săi. Yaliul său... locuinţa sa îţi aparţine. Serviciul său de cafea e al tău... La fel şi femeia lui.

Paul se uită cu ochi iscoditori la femeie, întrebîndu-se: *De ce nu-şi jeleşte bărbatul? De ce nu-şi manifestă ura faţă de mine?* Observă brusc că fremenii îl priveau, aşteptînd.

Cineva şopti:

— Mai avem şi-alte treburi. Spune cum o accepţi.

Stilgar îl întrebă:

— O accepţi pe Harah ca femeie sau ca slujnică?

Harah îşi ridică braţele, se răsuci încet pe călcîie.

— Sînt încă tînără, Usul. Unii spun că arăt la fel ca pe vremea cînd mai eram cu Geoff... înainte de a-l fi învins Jamis.

Jamis a cucerit-o omorînd alt bărbat, gîndi Paul. Întrebă:

— Dacă aş accepta-o ca slujnică, aş putea să-mi schimb ulterior hotărîrea?

— Ai la dispoziţie un an ca să iei o hotărîre definitivă, răspunse Stilgar. După asta, Harah e liberă să-şi aleagă pe cine pofteşte... sau, dacă vrei, poţi să-i dai chiar tu mînă liberă în orice moment. Indiferent de situaţie însă, vreme de un an răspunzi de întreţinerea ei... iar după aceea îţi vor rămîne o serie de responsabilităţi legate de fiii lui Jamis.

— O accept ca slujnică, hotărî Paul

Harah bătu din picior, scutură furioasă din umeri.

— Sînt încă tînără.

Stilgar se uită lung la Paul, spuse:

— Prudenţa e o însuşire de preţ pentru un viitor conducător.

— Sînt încă tînără! insistă Harah.

— Taci! îi porunci Stilgar. Tot ce merită să se-mplinească se împlineşte. Du-l pe Usul la casa lui, dă-i haine curate şi pregăteşte-i un loc de odihnă.

— Ohhh! protestă ea.

Paul înregistrase suficiente informaţii despre femeie, pentru o primă aproximaţie. Simţea şi nerăbdarea oamenilor, iritarea pe care le-o provoca tărăgănarea. Se întrebă dacă nu era cazul să se intereseze de mama sa şi de Chani, observă aerul nervos al lui Stilgar, îşi dădu seama că ar fi fost o greşeală.

O privi pe Harah în ochi, îşi acordă tonul şi-vibraţia vocii ca să accentueze teama şi veneraţia femeii, spuse:

— Du-mă la casa mea, Harah! Despre tinereţea ta o să discutăm altădată.

Femeia se dădu doi paşi înapoi, îi aruncă o privire înspăimîntată lui Stilgar.

— Vorbeşte cu glasul tainic, bolborosi ea.

— Stilgar, zise Paul. Am datorii grele faţă de tatăl lui Chani. Dacă se poate...

— Asta o va hotărî sfatul, îl întrerupse Stilgar. Atunci vei putea să vorbeşti. Arătă printr-un gest al capului ca socotea discuţia încheiată, se întoarse şi plecă, urmat de restul oamenilor.

Paul o prinse de braţ pe Harah. Braţul femeii era rece şi îl simţea tremurînd.

— N-am să-ţi fac nici un rău, Harah, spuse el. Îşi îmblînzi vocea, adăugă: Condu-mă la locuinţa noastră.

— N-o să mă dai afară după ce-o trece anul? întrebă ea. Ştiu că de fapt nu mai sînt chiar aşa tînără.

— Cît timp o să trăiesc eu, vei avea şi tu un loc alături de mine, o linişti el şi îşi desprinse mîna de pe braţul ei. Să mergem. Încotro-i casa noastră?

Ea se întoarse, îl conduse spre capătul pasajului, apoi o luă la dreapta printr-un tunel larg, luminat de globuri galbene amplasate sub tavan, la distanţe egale. Pardoseala de piatră era netedă şi curată, fără nici un fir de nisip.

Paul păşi alături de ea, îi iscodi profilul acvilin în timp ce mergeau.

— Nu mă urăşti, Harah?

— De ce să te urăsc?

Femeia gesticula cu capul către un grup de copii care căscau gura la ei din pragul înalt al unei arcade laterale. În spatele copiilor, estompate de draperii diafane, Paul prinse cu coada ochiului siluetele unor adulţi.

— Pentru că l-am... învins pe Jamis.

— Stilgar zicea că la ceremonie ai dovedit că i-ai fost prieten lui Jamis. Îi aruncă o căutătură piezişă. Zicea că ai dat umezeală mortului. E-adevărat?

— Da.

— Eu n-aş face-o... n-aş putea.

— Nu-l jeleşti?

— Cînd va fi vreme de jelit, o să-l jelesc.

Trecură pe lîngă o altă arcadă. Paul privi mai atent, văzu o încăpere spaţioasă, puternic luminată, în care bărbaţi şi femei lucrau la nişte maşini montate pe bancuri înalte. Păreau foarte preocupaţi şi grăbiţi.

— Ce fac oamenii ăia, acolo? întrebă.

Femeia privi peste umăr, către arcada pe lîngă care trecuseră, răspunse:

— Se grăbesc să-şi termine norma înainte de-a trebui să fugim. E atelierul de mase plastice. Avem nevoie de-o mulţime de colectoare de rouă pentru plantaţii.

— Să fugim?

— Pînă ce călăii vor înceta să ne mai vîneze sau vor fi izgoniţi din ţara noastră... va trebui să fugim mereu.

Paul se poticni în propriile-i gînduri. Percepu o clipă încremenită în timp, îşi aminti un fragment, o proiecţie vizuală a preştiinţei — dar imaginea era deplasată, ca un montaj în mişcare. Crîmpeiele memoriei sale prestiente nu erau întotdeauna cum şi le amintea.

— Ne vînează sardaukarii, rosti în cele din urmă.

— Nu vor găsi decît sietchuri pustii, zise ea. Dar vor plăti tributul morţii pe întinsul nisipurilor.

— Pot repera locul ăsta? întrebă el.

— Probabil.

— Şi noi ne ocupăm de... (arătă cu capul către arcada rămasă în urmă)... confecţionat... colectoare de rouă?

— Munca la plantaţii continuă.

— Ce-s colectoarele astea de rouă? întrebă el.

Femeia îl privi cu un aer buimac.

— N-ai învăţat nimic în... locul de unde vii?

— N-am învăţat despre colectoare de rouă.

— Aiii! izbucni ea şi exclamaţia avu elocvenţa unei întregi fraze.

— Nu-mi explici?

— Cum îţi închipui că poate trăi mai departe, după plecarea noastră, fiecare tufă, fiecare firicel de iarbă pe care l-ai văzut crescînd aici, în mijlocul ergului? Fiecare plantă în parte a fost sădită, cu cea mai mare grijă, în cuibuşorul ei. În cuiburi se află mici recipiente ovale din cromoplastic. Lumina le înălbeşte. Priveşte odată, în zori, de pe o înălţime şi ai să le vezi cum scînteiează. Albul reflectă. Dar cînd Bătrînul Tată-Soare se duce şi întunericul vine să-i ia locul, cromo-plasticul devine transparent şi se răceşte cu repeziciune. Pe suprafaţa lui se condensează umezeala din aer. Iar umezeala picură apoi strop cu strop şi întreţine viaţa plantelor noastre.

— Colectoare de rouă, murmură Paul, încîntat de frumuseţea simplă a procedeului.

— Pe Jamis am să-l jelesc cînd va fi vreme de jelit, spuse brusc Harah, ca şi cum cealaltă întrebare pusă de Paul nu i-ar fi dat pace. Jamis a fost un om bun... dar cam iute la mînie. Era tare gospodar, iar cu copiii s-a purtat cum nu se poate mai frumos. N-a făcut niciodată deosebire între primul meu născut, băiatul lui Geoff, şi propriul lui fiu. Pentru el erau egali amîndoi. Îl privi iscoditoare pe Paul. Aşa o să fii şi tu, Usul?

— În cazul nostru nu se pune problema.

— Dar dacă...

— Harah!

Femeia se făcu mică la auzul tonului aspru.

Trecură pe lîngă o altă încăpere puternic luminată, a cărei arcadă de intrare se afla în peretele din stînga al tunelului.

— Acolo ce se face? întrebă Paul.

— Se repară războaie de ţesut, răspunse ea. Dar atelierul va fi demontat chiar în noaptea asta. Arătă cu mîna o ramificaţie a tunelului, către stînga. Pe acolo se ajunge la fabrica de alimente şi la atelierul de întreţinere pentru distraie. Se uită la Paul. Distraiul tău pare nou. Dar dacă e ceva de dres, mă pricep. Din cînd în cînd lucrez şi la fabrica de distraie.

Începură să întîlnească grupuri tot mai numeroase de oameni, iar arcadele din pereţii laterali ai tunelului se înmulţiră. Din spate îi depăşi un şir de bărbaţi şi femei, cărînd baloturi care gîlgîiau înfundat. În urina lor rămase un miros pronunţat de mirodenie.

— Nu ne vor jefui apa, zise Harah. Nici mirodenia. Fii sigur de asta.

Paul îşi concentra atenţia la arcadele din pereţii tunelului, examinînd covoarele groase, aşternute pe pragurile înalte, trăgînd cu ochiul la interioarele cu carpete viu colorate pe pereţi, cu perne aşezate în stive. Oamenii din pragul locuinţelor îşi încetau conversaţia cînd îi vedeau apropiindu-se, îl urmăreau pe Paul cu priviri înverşunate.

— Oamenilor nu li se pare lucru curat că l-ai învins pe Jamis, îi spuse Harah. Cred că va trebui să le oferi dovezi de-ndată ce ne vom stabili într-un sietch nou.

— Nu-mi face nici o plăcere să ucid, replică el.

— Mi-a spus Stilgar, zise ea, dar glasul îi trăda neîncrederea.

Din faţă începu să se audă tot mai distinct un cor de glasuri subţiri. Curînd ajunseră în dreptul unei arcade laterale mai largi decît cele pe lîngă care trecuseră pînă atunci. Paul îşi încetini paşii, privi în interiorul unei încăperi pline de copii, care şedeau cu picioarele încrucişate sub ei, pe covoare de culoare castanie. Pe peretele opus intrării, se afla o tablă mare şi lîngă ea stătea o femeie în robă galbenă, cu un proiectostilus în mînă. Tabla era acoperită cu desene — cercuri, triunghiuri şi pătrate, linii serpuite şi arcuri, valuri întretăiate de linii paralele. Femeia indica, rînd pe rînd, cîte o figură, pe cît de repede putea mişca stilusul, iar copiii psalmodiau în ritmul mişcărilor ei.

Paul ascultă vocile care se depărtau pe măsură ce Harah şi el pătrundeau tot mai adînc în interiorul sietchului.

— Copac, intona corul copiilor. Copac, iarbă, dună, vînt, munte, deal, foc, fulger, piatră, stînci, praf, nisip, căldură, adăpost, căldură, plin, iarnă, rece, gol, eroziune, vară, grotă, zi, tensiune, lună, noapte, strat superior, maree de nisip, pantă, plantaţie, liant...

— Ţineţi cursuri şcolare într-un moment ca ăsta? se miră Paul.

Chipul femeii se întunecă. Spuse cu glas mohorît:

— Nu trebuie să renunţăm nici o clipă la ceea ce ne-a învăţat Liet. Liet a murit, dar noi nu-l vom da uitării. Aşa e tradiţia chakobsa.

Harah traversă tunelul spre stingă, urcă pragul unei arcade, dădu la o parte o draperie din voal portocaliu şi spuse:

— Yaliul tău, Usui. Poftеşte.

Paul ezită. Simţi o împotrivire subită la gîndul de a rămîne singur cu femeia aceasta. I se părea că dăduse peste un mod de viaţă ce nu putea fi înţeles decît prin postularea unei ecologii a ideilor şi a valorilor. Avea sentimentul că lumea aceasta a fremenilor încerca să-l momească, să-l prindă în cursa

datinilor ei. Şi Paul ştia ce se afla în cursa aceea — năprasnicul Jihad, războiul religios pe care simţea că trebuie să-l evite cu orice preţ.

— Este yaliul tău, spuse Harah. De ce şovăi?

Paul dădu din cap, urcă lîngă ea. Ridică cealaltă draperie, simţind firele metalice din care era ţesută, o urmă pe Harah într-un vestibul mic, apoi, într-o încăpere mai mare, pătrată, cu latura de vreo sase metri. Pe jos erau aşternute covoare groase, albastre; carpete albastre şi verzi mascau pereţii de piatră; deasupra, licurigloburi reglate pe galben pluteau sub tavanul drapat cu ţesături de culoarea şofranului.

Efectul era cel al unui cort străvechi.

Harah se opri în faţa lui, cu mîna stingă în şold, cercetîndu-i chipul, cu ochi curioşi.

— Copiii sînt duşi la un prieten, spuse ea. Vor veni să se prezinte ceva mai tîrziu.

Paul îşi camuflă stinghereala printr-o inspecţie grăbită a camerei. Prin draperia din dreapta zări o parte din interiorul unei încăperi şi mai mari, cu stive de perne îngrămădite pe lîngă pereţi. Simţi suflul unei adieri răcoroase, apoi observă gura de aerisire, ascunsă cu dibăcie sub nişte draperii aranjate savant, chiar deasupra capului său.

— Vrei să te ajut să-ţi scoţi distraiul? îl întrebă Harah.

— Nu... mulţumesc.

— Să-ţi aduc ceva de mîncare?

— Da.

— În spatele odăii de dincolo e o cameră de regenerare. Arătă cu mîna. Poţi s-o foloseşti atunci cînd nu porţi distraiul.

— Spuneai că trebuie să părăsim sietchul, zise Paul. Nu avem de împachetat pentru plecare?

— Toate la timpul lor, răspunse ea. Călăii n-au pătruns încă în ţinutul nostru.

Femeia continuă să-l privească lung, şovăind.

— Ce este? întrebă el.

— N-ai ochi de ibad, spuse ea. E straniu, dar nu cu totul lipsit de atracţie.

— Adu mîncarea, rosti ei. Mi-e foame.

Harah îi zîmbi... Un zîmbet şiret, de femeie. Se simţi tulburat.

— Sînt slujnica ta, spuse ea, şi se răsuci sprintenă pe călcîie. Dispăru după una din carpetele mari care atîrnau pe pereţi, mascînd alt pasaj.

Furios pe el însuşi, Paul mătură cu un gest repezit draperiile subţiri din dreapta, dădu buzna în camera cealaltă. Cîteva clipe stătu nemişcat, neştiind ce să facă. Se întrebă din nou unde era Chani... Chani, care rămăsese orfană de tată.

Ca şi mine, gîndi.

Un strigăt tînguitor răzbătu dinspre tunelul exterior, înăbuşit de baricadele draperiilor. Strigătul se auzi din nou, ceva mai îndepărtat. Apoi, încă o dată. Paul îşi dădu seama că cineva striga ora. Şi se gîndi că nu văzuse nicăieri ceasuri.

Simţi miros vag de creozot ars, suprapunîndu-se duhorii omniprezente a sietchului. Remarcă abia atunci cît de bine îi rezistau simţurile la asaltul miasmelor din sălaş.

Şi aducîndu-şi aminte de mama sa, se întrebă iarăşi cum avea să se încadreze ea în montajul veşnic mişcător al viitorului... Ea şi fiica pe care trebuia să o nască. Percepţia schimbătoare a timpului prinse să oscileze în jurul lui. Îşi scutură violent capul, încercînd să-şi concentreze gândurile la dovezile despre profunzimea şi vastitatea acestei culturi fremene, care îi înghiţise cu ciudăţeniile ei subtile.

Remarcase ceva cu totul aparte în grotele fremenilor, şi acum şi în încăperile acestea — un amănunt care presupunea existenţa unor deosebiri mai importante decît oricare dintre cele observate pînă atunci.

Nu văzuse nicăieri spioni pentru otrăvuri. Nimic nu indica faptul că ar fi fost folosiţi în interiorul sălaşelor fremene. Cu toate acestea, simţea în duhoarea sietchului miros de otrăvuri... otrăvuri puternice, cunoscute.

Auzi draperia foşnind, crezu că îi adusese Harah mîncarea şi se întoarse. Dar între faldurile date de-o parte, ale perdelei, văzu doi băieţi — de vreo nouă ani unul, celălalt de vreo zece — care-l fixau cu priviri avide. Amîndoi purtau la cingătoare cristaiuri mici şi încovoiate ca nişte kindjale, amîndoi îşi ţineau cîte o mînă pe minerul armei.

Şi Paul îşi aminti ce se spunea despre fremeni... despre copiii lor, care se băteau cu aceeaşi ferocitate ca adulţii.

Mîinile i se mişcă, buzele i se mişcă...
Cuvintele lui sînt şuvoi de-nţelesuri

Şi ochii săi devorează!
E o insulă în el însuşi.
Descriere din **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Tuburile fosforescente, amplasate în cotloanele cele mai îndepărtate şi mai înalte ale cavernei, cerneau o lumină difuză asupra interiorului aglomerat, scoţînd în evidenţă imensitatea sălii de piatră... mai vastă, observă Jessica, decît Sala de întruniri a scolii Bene Gesserit. Evalua la peste cinci mii numărul oamenilor adunaţi la baza platformei pe care stătea împreună eu Stiîgar.

Iar mulţimea continua să crească.

Întreaga cavernă zumzăia ca un stup.

— Am trimis şi după fiul tău, Sayyadina, spuse Stiîgar. Poate vrei să te sfătuieşti cu el.

— Crezi că m-ar putea face să-mi schimb hotărîrea?

— Nu mă-ndoiesc nici o clipă că vorbele pe care le spui se desprind de pe buzele tale, dar...

— Hotărîrea mea râmîrte definitivă, rosti ea.

Simţi însă că-avea îndoieli şi se întrebă dacă nu trebuia totuşi să-l folosească pe Paul drept scuză, pentru a da înapoi de pe un făgaş periculos. Era datoare să se gîndească şi la fiica nenăscută. Ceea ce punea în primejdie organismul mamei punea în primejdie şi organismul fiicei.

Cîţiva oameni aduseră, icnind de efort, covoare făcute sul. Le aruncară pe platformă, stîrnind nori de praf.

Luînd-o de braţ, Stilgar o conduse pe Jessica în hornul acustic pe care îl forma fundalul platformei. Îi arătă o bancă cioplită în piatră.

— Aici va sta Cucernica Maică. Ia loc, dacă vrei, şi odihneşte-te pînă va veni ea.

— Prefer să rămîn în picioare, răspunse Jessica.

Se uită la oamenii care derulau covoarele pe suprafaţa platformei, apoi la mulţimea de jos. În uriaşa cavernă se aflau acum pe puţin zece mii de fremeni.

Şi nu conteneau să vină alţii şi alţii.

Ştia că afară, în deşert, soarele apusese. Dar aici, în cavernă, domnea un crepuscul etern, un amurg cenuşiu în care mii de oameni veniseră să o vadă cum îşi va risca viaţa.

În dreapta, mulţimea se dădu înapoi, lăsă loc de trecere. Jessica îl văzu pe Paul, avansînd încadrat de doi puşti. Amîndoi copiii aveau un aer ţanţoş, semeţ. Îşi ţineau mîinile pe mînerele cuţitelor şi priveau încruntaţi zidul de oameni pe lîngă care treceau.

— Fiii lui Jamis, care au devenit acum fiii lui Usul, o lămuri Stilgar. Îşi iau în serios rolul de escortă, adăugă el, adresîndu-i un zîmbet timid.

Jessica observase efortul pe care-l făcea ca să-i ridice moralul şi îi era recunoscătoare, dar nu reuşea să-şi abată gîndurile de la pericolul pe care se hotărîse să-l înfrunte.

N-aveam de ales, îşi spuse. *Dacă vrem să ne asigurăm locul în mijlocul fremenilor, trebuie să acţionăm repede.*

Paul urcă spre ei, lăsîndu-i pe cei doi băieţi la baza platformei. Se opri în faţa mamei sale, se uită la Stilgar, apoi iarăşi la Jessica.

— Ce se întîmplă? Credeam că m-aţi chemat la sfat.

Stilgar ridică o mînă, cerîndu-i tăcere. Apoi arătă către stînga, unde mulţimea deschidea o nouă cale de trecere. Prin mijlocul culoarului viu păşea încet Chani, cu pecetea durerii întipărită pe chipul ei de spiriduş. Îşi lepădase distraiul şi era îmbrăcată într-o robă albastră şi diafană, care-i lăsa braţele dezgolite. Aproape de umăr, pe braţul stîng, purta o năframă verde.

Verde, culoarea doliului, gîndi Paul.

Era una din datinile pe care le aflase, în mod indirect, de la cei doi fii ai lui Jamis. Aceştia îi spuseseră că nu poartă verde, pentru că îl acceptaseră ca tutore.

"Eşti Lisan al-Gaib?" îl întrebaseră ei, iar Paul, simţind în cuvintele lor jihadul, ocolise răspunsul, punînd la rîndul său întrebări, aflînd că cel mai vîrstnic, Kaleff, avea zece ani şi era fiul legitim al lui Geoff, iar Orlop, mezinul, avea opt ani şi era fiul legitim al lui Jamis.

Petrecuse o zi stranie în tovărăşia celor doi băieţi, pe care îi rugase să rămînă în preajmă şi să alunge curioşii, dîndu-i astfel răgaz să-şi pună în ordine gîndurile şi amintirile preştiente, să elaboreze un plan ca să evite jihadul.

Acum însă, stînd alături de mama sa pe platforma din imensa cavernă şi privind marea de capete de sub ei, se îndoia că vreun plan — orice plan — ar fi putut să împiedice puhoiul năvalnic al legiunilor de fanatici.

Chani urcă pe platformă. Prin culoarul pe care îl deschisese ea se apropiau acum patru femei, purtînd o litieră în care şedea o altă femeie.

Ignorînd-o pe Chani, Jessica îşi concentră atenţia la femeia din litieră — o babă, o bătrînă gîrbovă şi zbîrcită, înfăşurată într-o mantie neagră. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul cărunt, strîns în coc şi gîtul scheletic.

Purtătoarele litierei îşi aşezară cu grijă povara pe suprafaţa platformei şi Chani o ajută pe bătrînă să se ridice,

Aceasta e deci Cucernica Maică a lor, gîndi Jessica.

Sprijinindu-se anevoie de umărul lui Chani, bătrîna se apropie şontîcăind. Părea un mănunchi de vreascuri învelite în pînză neagră. Se opri în faţa Jessicăi, o privi îndelung, pe sub sprîncene, apoi şopti cu glas răguşit:

— Aşadar tu eşti. Cu o mişcare parcă precară, pe gîtul acela plăpînd, capul bătrîn se aplecă, o singură dată, în semn de încuviinţare. Shadouta Mapes a avut dreptate să te compătimească.

Jessica vorbi repede, dispreţuitoare:

— N-am nevoie de compasiunea nimănui.

— Asta rămîne de văzut, gîjîi bătrînă. Se răsuci cu o agilitate surprinzătoare, îşi aţinti ochii asupra mulţimii din grotă. Spune-le, Stilgar.

— Trebuie? întrebă el.

— Sîntem poporul Misr, rosti bătrînă. Încă din vremurile cînd străbunii noştri sunniţi au fugit din al-Ourouba, de pe Nil, am cunoscut fuga şi moartea. Tinerii vor trebui să fugă mereu, pentru ca poporul nostru să nu moară.

Stilgar trase adînc aer în piept, făcu doi paşi înainte,

Jessica auzi şuşotitul scurt care traversă caverna. Oamenii din faţa platformei — peste douăzeci de mii — amuţiră, apoi încremeniră. Se simţi dintr-o dată mică şi vulnerabilă.

— În noaptea aceasta trebuie să părăsim sietchul care ne-a fost adăpost vreme atît de îndelungată şi să pornim către sud, spuse Stilgar. Vocea sa, amplificată de hornul acustic din spate, păru să bubuie deasupra capetelor cu ochii aţintiţi spre platformă.

Mulţimea rămase mută, nemişcată.

— Cucernica Maică mi-a spus că n-o să poată supravieţui încă unei hajra, urmă Stilgar. Am mai trăit şi altă dată fără Cucernica Maică, dar nu e bine ca un popor să pornească în căutarea unui cămin nou în această situaţie.

De data aceasta mulţimea reacţionă, unduindu-se în murmure neliniştite, tălăzuindu-se.

— Ca să nu se întîmple lucrul acesta, spuse Stilgar, noua noastră Sayyadina, Jessica — Ştiutoarea Tainelor, a consimţit să se supună ritualului. Va încerca să-l pătrundă, ca să nu pierdem puterea Cucernicei noastre Maici.

Jessica-Ştiutoarea Tainelor, gîndi Jessica. Îl văzu pe Paul fixind-o cu ochi mari, întrebători, obligat la tăcere de atmosfera stranie din peşteră.

Ce se va întîmpla cu el dacă-mi voi pierde viaţa în încercarea aceasta? se întrebă ea. Şi, din nou, o copleşi îndoiala.

Chani o conduse pe bătrîna Cucernică Maică pînă la banca de piatră din hornul acustic, apoi reveni lîngă Stilgar.

— Ca să nu pierdem totul, dacă Jessica-Ştiutoarea Tainelor nu va reuşi, reluă Stilgar, Chani, fiica lui Liet, va fi consfinţită Sayyadina. Făcu un pas lateral.

Din fundul hornului acustic se făcu auzită vocea bătrînei. Ca o şoaptă formidabilă, aspră, pătrunzătoare:

— Chani s-a întors din hajra... Chani a văzut apele.

Răspunsul mulţimii veni ca un ecou surd:

— A văzut apele.

— O consfinţesc Sayyadina pe fiica lui Liet, răsună glasul abraziv al bătrînei.

— O acceptăm, răspunse mulţimea.

Paul abia dacă auzea ceremonialul. Mintea îi fusese acaparată de ceea ce spusese Stilgar despre mama sa.

Dacă nu va reuşi?

Se întoarse şi se uită la femeia pe care o numea Cucernică Maică. Îi examină trăsăturile smochinite, privirea albastră şi fixă a ochilor iasondabili. S-ar fi zis că o singură adiere de vînt ar fi fost de ajuns să-i doboare trupul firav. Şi totuşi, ceva existent în fiinţa ei îi spunea lui Paul că bătrîna ar fi putut sta neclintită în calea unei furtuni coriolis. O învăluia aceeaşi aură de putere pe care o simţise şi la Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, stareţa Bene Gesserit care-l supusese încercării cu gom jabbarul.

— Eu, Cucernica Maică Ramallo, prin al cărei glas grăiesc mii de glasuri, vă zic vouă, rosti bătrîna. Chani să fie Sayyadina şi va fi bine.

— Va fi bine, îngînă mulţimea,

Bătrina dădu din cap, şopti:

— Îi dau văzduhul argintiu, îi dau deşertul auriu cu stîncile lui scînteietoare, îi dau cîmpiile verzi ce vor fi, Sayyadinei Chani i le dau. Şi ca să nu uite niciodată că este slujitoarea noastră, a tuturor, îi cer să oficieze ea Ceremonia Sămînţei. Facă-se voia lui Shai-hulud.

Îşi ridică un braţ cafeniu şi uscat ca un băţ, îl lăsă jos.

Jessica avu impresia că ritualul se transformă deodată într-un torent sălbatic, care o tîra violent şi din care nu se mai putea smulge. Aruncă o ultimă privire către chipul nedumerit al lui Paul, apoi îşi întoarse capul şi se pregăti de ordalie.

— Să iasă în faţă acvarii, zise Chani şi în glasul ei de copil nu răzbătu decît urma unui tremur de şovăială.

În clipa aceea, Jessica se simţi prinsă în focarul pericolului — recunoscîndu-i prezenţa în privirile imobile ale fremenilor, în muţenia lor.

Cîţiva oameni îşi croiră drum şerpuit prin mulţime, apropiindu-se, doi cîte doi, de platformă. Fiecare pereche ducea un burduf mic de piele, avînd cam de două ori mărimea unui cap de om. Burdufurile gîlgîiau înfundat.

Primii doi oameni îşi aşezară burduful pe platformă, la picioarele lui Chani şi se retraseră un pas înapoi.

Jessica se uită la burduf, apoi la cei doi fremeni. Aveau glugile date pe spate şi-şi purtau părul lung strîns într-o buclă la ceafă. Petele întunecate ale ochilor lor o fixau impasibile.

Un miros greu de scorţişoară se înălţă dinspre burduf, învăiuind-o pe Jessica. *Mirodenie?* se întrebă ea.

— E apă? întrebă Chani.

Acvarul din stingă, al cărui nas era traversat de o cicatrice roşie, încuviinţă cu o înclinare a capului.

— E apă, Sayyadina, răspunse, dar n-o putem bea.

— Are sămînţă? întrebă Chani.

— Are sămînţă, răspunse omul.

Chani îngenunchie şi îşi lipi palmele de burduf. Conţinutul clipoci abia auzit.

— Binecuvântată e apa şi sămînţă din ea.

Ritualul i se păru cunoscut Jessicăi. Privi peste umăr, către Cucernica Maică Ramallo. Bătrîna şedea nemişcată, cu ochii închişi şi cu capul lăsat pe spate. Părea că doarme.

— Sayyadina Jessica, rosti Chani.

Jessica îşi întoarse capul, întîlni privirea fetei.

— Cunoşti gustul apei binecuvîntate?

Mai înainte ca Jessica să poată răspunde, Chani urmă:

— N-ai de unde să cunoşti gustul apei binecuvintate. Eşti străină de lumea noastră şi neprivilegiată.

Un suspin străbătu mulţimea, un freamăt de mantii. Jessica simţi că i se încreţeşte pielea.

— Recolta a fost mare şi făuritorul a murit, zise Chani. Începu să deruleze tubul fixat deasupra burdufului.

În acelaşi moment, Jessica avu clar sentimentul că pretutindeni în jurul ei clocoteşte pericolul. Îşi abătu privirea spre Paul, văzu că era cu totul absorbit de misterul ritualului, că nu avea ochi decît pentru Chani.

Să fi văzut momentul acesta în timp? se întrebă Jessica. Îşi apăsă mîna pe pîntece, se gîndi la embrionul din ea*. Am dreptul să risc două vieţi?*

Chani îi întinse tubul, spuse:

— Aceasta e Apa Vieţii, apa care întrece în măreţie apa. E Kan, apa care eliberează sufletul. Dacă ţi-e dat să fii Cucernică Maică, apa aceasta îţi va deschide porţile universului. Shai-hulud să hotărască!

Jessica simţi că în sufletul ei se dă o luptă sfişietoare între datoria faţă de copilul nenăscut şi datoria faţă de Paul. Ştia că, pentru Paul, trebuia să ia tubul acela şi să bea din conţinutul burdufului; dar în clipa în care se aplecă spre muştiucul pe care i-l oferea Chani, toate simţurile îi semnalară pericol.

Lichidul din burduf emana un miros amar, vag asemănător cu mirosul mai multor otrăvuri pe care le cunoştea şi totuşi deosebit.

— E timpul să bei, zise Chani.

Nu pot da înapoi, îşi spuse Jessica. Dar nimic din tot ce o învăţase antrenamentul Bene Gesserit nu părea să-i fie de vreun ajutor în clipa aceasta.

Ce-ar putea fi? se întrebă. *Alcool? Drog!*

Se aplecă din nou deasupra tubului, simţi mirosul esterilor de scorţişoară şi îşi aduse aminte de beţia lui Duncan Idaho. *Alcool de mirodenie?* Luă între buze sifonul, trase o cantitate infimă în gură. Gust de mirodenie... înţepături uşoare pe limbă...

Chani apăsă cu putere burduful. Un jet gros se revărsă în gura Jessicăi şi înainte de a apuca să judece ce să facă, îl înghiţi. Se luptă din răsputeri să-şi păstreze calmul şi demnitatea.

— O fărîmă de moarte este mai rea decît moartea, zise Chani. O privi fix pe Jessica, aşteptînd.

Şi Jessica îi întoarse aceeaşi privire, fără să lase din gură tubul. De data aceasta simţise gustul lichidului în nări, pe cerul gurii, în obraji, în ochi — dulce şi, în acelaşi timp, iute.

Răcoros.

Din nou, Chani apăsă pe burduf şi lichidul gîlgîi în gura Jessicăi.

Delicat.

Jessica privea nemişcată chipul Chaniei... faţa de spiriduş... trăsăturile lui Liet-Kynes, pe care timpul încă nu le fixase.

Mă droghează, gîndi. *E un drog.*

Dar nu semăna cu nici un drog cunoscut, deşi educaţia Bene Gesserit o învăţase gustul nenumăratelor droguri.

Trăsăturile lui Chani deveniseră atît de clare, încît păreau desenate cu lumină.

Un drog.

În jurul ei se lăsă dintr-o dată, învăluind-o ca un vîrtej, liniştea cea mai desăvîrşită. Fiecare fibră a trupului îi confirma acum transformarea profundă la care era supusă. Şi, imediat după aceea, Jessica simţi că devine un fel de particulă infimă şi conştientă, mai mică decît cea mai mică particulă subatomică şi totuşi capabilă de mişcare şi de percepţie. Zeci de cortine părură să se ridice deodată, dezvăluindu-i existenţa unei extensii psihokinetice a propriei sale fiinţe. Era şi, în acelaşi timp, nu era acea particulă infimă.

În preajma ei, caverna dăinuia. Şi oamenii, îi simţea: Paul, Chani, Stilgar, Cucernica Maică Ramallo...

Cucernica Maică!

Zvonurile auzite în şcoală pretindeau că multe Bene Gesserit nu supravieţuiau ordaliei Cucernicei Maici... că piereau în mrejele drogului...

Jessica îşi concentră atenţia asupra Cucernicei Maici Ramallo. Brusc, deveni conştientă că toate acestea se petreceau într-o clipă încremenită în timp — timp anihilat doar pentru ea.

De ce s-a oprit timpul? se întrebă. Contemplă chipurile împietrite ale celor din jurul ei, văzu un firicel de praf, imobil, deasupra capului lui Chani.

Aşteptă.

Şi răspunsul veni. Cu efectul unei explozii în conştiinţa ei; timpul ei personal se oprise, pentru a-i salva viaţa.

Îşi strămută atunci atenţia asupra extensiei psihokinetice a fiinţei sale, privi în ea însăşi şi fu confruntată instantaneu cu un nucleu celular — un puţ de beznă. Se retrase fulgerător, îngrozită.

Acesta-i locul în care nu putem să privim, gîndi. *Locul pe care Cucernicele Maici se îndură atît de greu să-l pomenească — locul în care doar Kwisatz Haderach poate privi.*

Înţelegerea acestui lucru avu darul de a-i reda încrederea. Se încumetă iarăşi să se concentreze asupra extensiei psihokinetice, transformîndu-se într-o particulă de sine, căutînd în ea însăşi pericolul.

Şi îl descoperi. Se afla în drogul pe care îl absorbise.

Otrava era o vîltoare de particule ce dansau nebuneşte în ea, rotindu-se atît de rapid încît nici timpul încremenit nu le putea frîna iureşul. Particule dansînd nebuneşte. Dar începu să recunoască structuri familiare, conexiuni atomice: un atom de carbon, o formaţie elicoidală... o moleculă de glucoza. Apoi un lanţ întreg de molecule în care recunoscu o proteină... configuraţia unei proteine metilice.

Ahhh!

Un suspin mut, lăuntric. Identificase natura otrăvii.

Folosind mai departe sondajul psihokinetic, pătrunse în structura substanţei, deplasă un atom de oxigen, atrase un atom de carbon, restabili o conexiune cu oxigenul... hidrogen.

Modificarea se extinse... din ce în ce mai repede, pe măsură ce reacţia catalizată îşi lărgea suprafaţa de contact.

Jessica simţi că suspensia timpului începe să cedeze, percepu mişcare. Tubul burdufului îi pătrunse în gură... cu blîndeţe... culese o picătură din saliva ei.

Chani preia catalizatorul din organismul meu, ca să transforme otrava din burduf, gîndi. *De ce?*

Cineva o ajută să se aşeze. Apoi fu adusă şi aşezată alături de ea, pe covorul de pe platformă, Cucernica Maică Ramallo. O mînă uscată îi atinse gîtul.

Şi, în aceeaşi clipă, în conştiinţa Jessicăi îşi făcu apariţia o altă particulă psihokinetică! Încercă s-o alunge, dar particula continuă să se apropie încet. Mai aproape... şi mai aproape...

Se atinseră!

O îngemănare perfectă. Contopirea a două fiinţe. Dar nu era comunicaţie telepatică... ci percepţie mutuală.

Cu bătrîna Cucernică Maică!

Dar Jessica văzu că, de fapt, Cucernica Maică Ramallo nu se considera bătrînă. O imagine surprinzătoare apăru înaintea ochiului minţii lor comune: o fată tînără, ageră la minte şi bună la suflet.

Fata din conştiinţa comună spuse:

— Da, aşa sînt.

Jessica îşi dădu seama că nu putea decît să recepţioneze cuvintele, că era incapabilă să răspundă.

— O să poţi s-o faci îndată, Jessica, îi spuse imaginea interioară.

E o halucinaţie! gîndi Jessica.

— Ştii bine că nu, o contrazise imaginea interioară. Şi-acum, fii atentă! Nu mi te mai opune. N-avem prea mult timp. O să-ţi... Urmă o pauză, apoi: Trebuia să ne spui că eşti însărcinată!

Jessica descoperi vocea cu care putea vorbi în interiorul conştiinţei comune, întrebă:

— De ce?

— Schimbarea vă afectează pe amîndouă! Maică Sfintă! Ce-am făcut?

Jessica percepu o modificare forţată în configuraţia conştiinţei comune şi imediat după aceea ochiul interior îi dezvălui prezenţa unei noi particule. Particula aceasta se agita frenetic, în cercuri dezordonate. Iradia teroare pură.

— Va trebui să fii tare, spuse prezenţa-imagine a bătrînei Cucernice Maici. Norocul tău că ai în tine o fiică. Unui fetus de sex masculin procesul i-ar fi fost fatal. Şi-acum... cu mare băgare de seamă... cu blîndeţe... atinge prezenţa fiicei tale. Fii tu însăţi această prezenţă. Absoarbe-i frica... alină... foloseşte-ţi curajul şi dîrzenia. Dar cu blîndeţe... cu blîndeţe...

Particula turbată alunecă mai aproape. Jessica făcu un efort, o atinse.

Teroarea cumplită care i se transmise i se păru, în prima clipă, mai puternică decît ea.

Se opuse cu singura armă pe care o cunoştea: "*Nu trebuie să mă tem. Frica este ucigaşul minţii...*"

Litania păru să inducă o fărîmă de calm. Cealaltă particulă încremeni lîngă ea.

Cuvintele n-au destulă putere, gîndi Jessica.

Îşi concentră întreaga fiinţă la nivelul reacţiilor afective fundamentale, iradie dragoste, alinare, o îmbrăţişare caldă şi protectoare.

Teroarea pieri.

Şi prezenţa bătrînei Cucernice Maici se făcu iarăşi simţită. Acum însă, percepţia mutuală era triplă. Existau trei conştiinţe comune — două active şi una pasivă, imobilă, absorbind în tăcere.

— Sînt în criză de timp, vorbi în conştiinţa comună Cucernica Maică. Am multe să-ţi dau. Şi nu ştia dacă fiica ta va putea suporta totul fără să-şi piardă minţile. Dar n-am de ales. Trebuie! Binele tribului e mai important.

— Ce...

— Taci şi acceptă!

Înaintea Jessicăi începu să se desfăşoare filmul unui noian de experienţe de viaţă. Ca filmele-prelegeri din proiectoarele de învăţare subliminală de la şcoala Bene Gesserit... numai că mult mai repede... Fulgerător.

Şi totuşi distinct. Perfect distinct.

Fiecare experienţă i se înfăţişa aşa cum fusese trăită. Un amant viril, bărbos, cu ochi întunecaţi de fremen... Jessica îi simţi puterea şi tandreţea, îl simţi tot, într-o singură fracţiune de timp — în memoria Cucernicei Maici.

Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să rezulte din toate acestea pentru fetusul — fiică. Nu avu timp decît să accepte şi să înregistreze şuvoiul de experienţe pe care îl deversa Cucernica Maică. Naştere, viaţă, moarte. Lucruri importante, lucruri banale... O întreagă existenţă, în fulgerări de imagini.

De ce să rămînă gravată în memorie o cădere de nisip de pe vîrful unei faleze? se întrebă la un moment dat.

Tîrziu, prea tîrziu, înţelese ce se întîmpla: bătrîna murea şi, murind, îşi transvaza experienţa de viaţă în conştiinţa ei, întocmai, cum torni apă dintr-un pahar în altul. Sub privirea interioară a Jessicăi, cea de-a treia particulă se retrase brusc în conştiinţa prenatală, în timp ce Cucernica Maică, murind în naştere, îşi abandonă întreaga viaţă în memoria Jessicăi, cu o ultimă suflare vorbita:

— Te-am aşteptat de mult. Poftim viaţa mea.

I-o dăduse — toată, condensată.

Pînă şi clipa morţii.

Acum sint Cucernică Maică, gîndi Jessica.

Şi înţelese, cu toată fiinţa ei, că devenise — într-adevăr — exact ceea ce era o Cucernică Maică Bene Gesserit. Otrava din drog o transformase.

Ştia că procedura din şcolile Bene Gesserit era alta. Ştia lucrul acesta, deşi nimeni nu îi dezvăluise vreodată misterul ordaliei Bene Gesserit.

Dar rezultatul final era acelaşi.

Jessica simţi că particula-fiică se mai afla încă în contact cu percepţia ei interioară. Sondă, dar nu primi nici un răspuns.

O copleşi deodată un sentiment apăsător de singurătate. Abia acum înţelegea pe de-a-ntregul ce se petrecuse cu ea. Îşi văzu propria-i viaţă ca o curgere încetinită şi în clipa aceea restul vieţii din jurul ei se acceleră iar jocul interacţiunilor deveni mult mai limpede.

Percepţia lăuntrică a constiinţei-particulă începu să scadă în intensitate, pe măsură ce organismul i se relaxa în urma ameninţării anihilate a otrăvii. Simţea însă în continuare prezenţa *celeilalte* particule — cea din adîncul ei — şi o atinse uşor, cuprinsă de un sentiment de vinovăţie pentru ceea ce îngăduise să se întîmple.

Ţi-am făcut-o, sărmana, draga, mica mea fiică lipsită încă de formă! Te-am adus în universul acesta şi ţi-am expus conştiinţa fără de apărare la toate manifestările lui.

Un efluviu infim de dragoste şi tandreţe, ca un ecou îndepărtat al sentimentelor transmise de ea, îi parveni de la particula cealaltă.

Dar înainte de a apuca să-i răspundă, Jessica simţi prezenţa revendicativă a memoriei adab. Trebuia să facă ceva important. Căută pe dibuite, îşi dădu seama că o stînjenea ceaţa aşternută de drogul modificat, care îi impregna simţurile.

Aş putea interveni, gîndi. *Aş putea anihila efectul drogului şi l-aş putea face inofensiv.* Nu, asta ar fi fost o greşeală. *Particip la un ritual de comuniune.*

În clipa următoare ştiu ce anume trebuia să facă.

Îşi deschise ochii, arătă către burduful de apă, pe care Chani îl ţinea acum deasupra capului ei.

— A fost binecuvîntată, rosti. Amestecaţi-o cu apele celelalte, ca să se preschimbe toate şi să poată împărtăşi toţi oamenii binecuvîntarea.

Catalizatorul o să-şi desăvîrşească opera, gîndi. *Oamenii vor bea şi măcar pentru cîtva timp se vor putea cunoaşte mai îndeaproape unii pe alţii. Drogul nu mai prezintă nici un fel de pericol acum... după ce l-a preschimbat o Cucernică Maică.*

Memoria revendicativă însă continua s-o preseze, să-i ceară. Înţelese că mai avea ceva de făcut, dar din cauza drogului nu se putea concentra decît cu dificultate...

Ahhhh... bătrîna Cucernică Maică.

— Am întîlnit-o pe Cucernica Maică Ramallo, spuse. Acum a plecat, dar rămîne. Ritualul să-i aducă un ultim omagiu.

De unde-am mai scos şi cuvintele astea? se întrebă.

Apoi înţelese că proveneau din memorie, din memoria vieţii care-i fusese dăruită şi care acum făcea parte din propria ei viaţă. Cu toate acestea, darului părea că-i mai lipseşte ceva.

"Oferă-le orgia pe care-o doresc", murmură deodată, undeva, în ea, memoria cealaltă. "Şi-aşa n-au parte de prea multe plăceri de la viaţă. Iar tu şi cu mine avem nevoie de bucăţica asta de timp, ca să ne cunoaştem mai bine, pînă ce n-apuc să dispar cu totul şi să mă scurg printre amintirile tale. Deja mă simt legată de părticele din tine. O, ai o minte plină de lucruri interesante! O mulţime de lucruri pe care nu mi le-am imaginat niciodată..."

Şi mintea-memorie, înglobată în ea, i se deschise deodată asemenea unei porţi tainice. Jessica văzu un coridor imens, care ducea spre alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici, al căror şir părea fără sfîrşit.

Şi Jessica se trase înapoi, îngrozită la gîndul că s-ar putea rătăci în oceanul acela de identitate unică. Dar coridorul rămase şi ea văzu atunci că civilizaţia fremenă era cu mult mai veche decît îşi închipuise.

Văzu că fuseseră fremeni pe Poritrin, o planetă blîndă care crease un popor slab, pradă uşoară la îndemîna corsarilor imperiali, veniţi în căutare de colonişti pentru Bela Tegeuse şi Salusa Secundus.

O, cîtă jale află Jessica în *acea* dezrădăcinare!

Departe, în tenebrele coridorului, o voce-imagine ţipă: "Ne-au interzis Hajjul!"

Şi Jessica văzu ţarcurile de sclavi de pe Bela Tegeuse, văzu cum se triaseră oamenii care urmau să fie trimişi pe Rossak şi Harmonthep. Scene de o ferocitate cumplită i se înfăţişară, deschizîndu-se ca petalele unei flori înspăimîntătoare. Văzu firul de tort al trecutului fremenilor, tors de sayyadina dupa sajyadina — mai întîi din gură în gură, camuflat în baladele nisipurilor, apoi prin intermediul propriilor lor Cucernice Maici, după descoperirea primului drog pe Rossak... şi în cele din urmă aici, pe Arrakis devenind complex şi trainic, prin revelaţia indusă de Apa Vieţii.

Departe, în fundul coridorului, o altă voce ţipă: "Să nu iertăm niciodată! Să nu uităm niciodată!"

Dar atenţia Jessicăi rămăsese captată de secretul ce-i fusese dezvăluit în legătură cu Apa Vieţii, cu provenienţa sa: era lichidul pe care îl exala în clipa morţii un vierme de nisip — un făuritor. Şi cînd văzu în memoria ei nouă despre ce fel de moarte era vorba, îşi înăbuşi un ţipăt de spaimă.

Vietatea era ucisă prin înecare!

— Mamă, ţi-e rău?

Vocea lui Paul! Jessica făcu un efort, se smulse percepţiei lăuntrice, îşi ridică privirea spre el. Prezenţa lui în clipa aceasta o irită, deşi era conştientă de datoria pe care o avea faţă de el.

Sînt ca o fiinţă ale cărei mîini au fost anchilozate şi insensibile încă de la primele pîlpîiri ale conştiinţei, care a trăit astfel o viaţă întreagă... şi care, deodată, începe să simtă cu ele.

Gîndul îi rămase înfipt în minte, conferindu-i o înţelegere atotcuprinzătoare.

Iar eu spun: "Priviţi! Am mîini!" Şi toţi cei din jurul meu întreabă: "Ce-nseamnă mîini?"

— Te simţi rău? repetă Paul.

— Nu.

— Pot să beau? Arătă cu capul către burduful din mîinile lui Chani. Ei vor să beau.

Jessica sesiză înţelesul ascuns al cuvintelor lui, îşi dădu seama că Paul detectase otrava din lichidul iniţial, netransformat, că îl îngrijora soarta ei. Din nou, avu un sentiment de surpriză constatînd limitele puterilor preştiente ale fiului ei. Întrebarea pe care-o pusese era revelatoare.

— Poţi să bei, spuse ea. A fost transformată.

Şi în spatele lui Paul îl văzu pe Stilgar, care o privea lung, iscoditor, cu ochii lui întunecaţi.

— Acum, zise el, ştim că n-ai putea să ne minţi.

Jessica simţi şi în aceste cuvinte înţelesuri ascunse, dar negura drogului începuse deja să-i învăluie din ce în ce mai mult simţurile. Era cald, plăcut. Ce buni fuseseră fremenii aceştia lăsîndu-i un asemenea prieten...

Paul privi cum drogul pune stăpînire pe mama sa.

Îşi scotoci memoria — trecutul stabil, liniile fluctuante ale posibilelor viitoruri. Încercă să exploreze momente încremenite în timp, dar ochiul său interior constată că încercarea era deconcertantă. Desprinse din unduirea lor schimbătoare, fragmentele erau greu de interpretat.

Drogul acesta, de pildă... Constată că putea să însumeze o serie de cunoştinţe cu privire la el, că putea înţelege efectul pe care-l avea asupra mamei sale, dar cunoştinţele erau lipsite de un ritm natural, erau lipsite de un sistem de reflecţie mutuală.

Brusc, îşi dădu seama că viziunea trecutului în prezent nu era decît un aspect simplu şi că adevărata piatră de încercare a prestiinţei era viziunea trecutului în viitor.

Lucrurile se încăpăţînau să nu fie ceea ce păreau a fi.

— Bea, zise Chani. Îi vîrî sub nas muştiucul de os al unui burduf.

Paul îşi îndreptă spatele, se uită lung la Chani. Simţi în atmosfera cavernei înfrigurarea şi freamătul care vestesc începutul unei petreceri. Ştia ce avea să se înţîmple după ce va bea din lichidul conţinînd chintesenţa substanţei care îl transforma. Avea să revină la viziunea timpului pur, a timpului-devenit-spaţiu. Avea să fie proiectat din nou pe piscul acela ameţitor şi sfidat, provocat să înţeleagă.

Din spatele lai Chani, Stilgar spuse:

— Bea, băiete. Ţii în loc ritualul.

Şi atunci Paul auzi mulţimea, auzi frenezia sălbatică a mii de glasuri...

— Lisan al-Gaib! strigau. Muad'Dib!

Îşi coborî privirea, se uită la mama sa. Părea să fi adormit în poziţia aceea şezîndă — împăcată, respirînd adînc, regulat. În minte îi răsună o frază din viitorul care era trecutul său solitar: "*Doarme în Apele Vieţii".*

Chani îl trase de mînecă.

Paul luă tubul în gură, conştient de vacarmul din grotă. Apoi, simţi cum lichidul îi inundă gîtlejul în clipa în care Chani strînse cu putere burduful, simţi mirosul ameţitor al vaporilor. Chani desprinse muştiucul din tub, trecu burduful în mîinile care se întindeau după el, la baza platformei. Privirea lui Paul rămase aţintită la braţul fetei, la năframa verde doliu.

Chani se îndreptă, îi surprinse privirea, spuse:

— Pot să-l jelesc şi în fericirea dată de ape. El ne-a învăţat asta. Îl prinse de mînă, îl trase după ea spre extremitatea platformei. Sîntem aidoma, Usul: amîndoi ne-am pierdut tatăl din pricina Harkonnenilor.

Paul o urmă fără să se împotrivească. I se părea că cineva îi separase capul de trup şi apoi aşezase la loc stabilind conexiuni stranii. Îşi simţea picioarele îndepărtate şi moi, ca şi cum ar fi fost din cauciuc.

Pătrunseră într-o galerie îngustă, ai cărei pereţi erau vag luminaţi de licurigloburi răzleţe. Paul simţi că drogul începe să-şi facă efectul său unic asupra lui, deschizîndu-i timpul ca pe o floare. În vreme ce coteau într-o altă galerie întunecată, i se păru că se clatină şi se sprijini de Chani. Îngemănarea de coardă întinsa şi moliciune, pe care o simţi sub roba ei, îi răscoli sîngele. Senzaţia se confundă cu efectul drogului, viitorul şi trecutul se prelinseră în prezent, lăsîndu-i doar o fracţiune infimă de obiectiv trinocular.

— Te cunosc, Chani, şopti el. Am stat amîndoi pe un prag de piatră, deasupra nisipurilor, şi eu ţi-am alungat temerile. Ne-am îmbrăţişat în întunericul sietchului. Noi doi...

Se opri dezorientat, încercă să-şi scuture capul, fu cît pe ce să-şi piardă echilibrul.

Chani îl susţinu, îl conduse printre draperii grele în ambianţa galbenă a unui apartament izolat — măsuţe joase, perne, un divan scund, acoperit cu o cuvertură portocalie.

Paul îşi dădu seama că se opriseră. Chani stătea în faţa lui. Ochii ei îl fixau cu o expresie de spaimă mută.

— Trebuie să-mi spui, şopti ea.

— Tu eşti Sihaya, zise ei, eşti primăvara deşertului.

— Cînd tribul împărtăşeşte Apa, murmură ea, sîntem toţi împreună... împărtăşim. Pe ceilalţi... îi simt în mine. Cu tine însă... mi-e frică să împărtăşesc.

— De ce? întrebă el.

Încercă să-şi concentreze atenţia la chipul ei, dar trecutul şi viitorul se amestecau cu prezentul, tulburîndu-i vederea. O vedea... dar în nenumărate locuri deodată, în nenumărate situaţii...

— E ceva înfricoşător în tine, îi răspunse ea. Cînd te-am luat de lîngă ceilalţi... te-am luat pentru că am simţit că ei doreau asta. Tu... sperii oamenii. Ne faci să... avem *vedenii!*

Paul se căzni să vorbească desluşit:

— Ce anume vezi?

Ea îşi lăsă ochii în jos, îşi privi mîinile.

— Văd un copil... în braţele mele. Copilul nostru, al tău şi al meu. Îşi apăsă o mînă pe buze. Cum de cunosc fiecare părticică din tine?

Au şi ei o fărîmă din darul acesta, îşi auzi Paul glasul minţii. *Dar şi-l înăbuşă pentru că-i înspăimîntă.*

Într-un moment de claritate, o văzu pe Chani tremurînd din tot trupul.

— Ce este? întrebă el. De ce nu vorbeşti?

— Usul! şopti ea şi continuă să tremure.

— Nu te poţi retrage în viitor, rosti el.

I se făcu deodată milă de ea... O strînse la piept, îi mîngîie părul.

— Chani, Chani, nu te teme.

— Usul, ajută-mă! hohoti ea.

Dar în clipa aceea Paul simţi că drogul îşi desăvîrşeşte efectul, sfîşiind toate cortinele, dezvăluindu-i îndepărtatul tumult cenuşiu al viitorului său.

— De ce-ai încremenit deodată? îl întrebă Chani.

Paul aşteptă nemişcat, încordat. Văzu timpul desfăşurîndu-se în dimensiunea lui stranie, echilibrat şi totodată învolburîndu-se, restrîns şi totodată întinzîndu-se ca o plasă aruncată peste lumi şi forţe fără număr — o sîrmă bine întinsă, pe care trebuia să calce şi totodată un scrînciob care se balansa cînd într-o parte, cînd într-alta.

De-o parte văzu Imperiul, un Harkonnen cu numele Feyd-Rautha, fulgerînd către el ca o armă ucigătoare, sardaukarii năpustindu-se de pe planeta lor şi abătînd asupra Arrakisului pogromul, Ghilda cu prefăcătoriile şi uneltirile ei, Bene Gesseritul cu planul său de selecţie. Toate aceste forţe erau masate ca un nor de furtună la orizont, ţinute în loc doar de fremeni şi de profetul lor, Muad'Dib — uriaşul adormit, cu care fremenii ameninţau să dezlănţuie o cruciadă nimicitoare asupra universului.

Paul se simţea exact în centru, în punctul pe care pivota întreaga structură, înaintînd pe un firicel de pace, cu o picătură de fericire — Chani, alături de el. Privi firicelul acela care se asternea înaintea lui... Un răstimp de calm relativ într-un sietch tăinuit, o oază de pace între două perioade de violenţă.

— Nu există nici un alt loc de pace, murmură el.

— Usul, plîngi? şopti Chani, înfiorîndu-se. Usul, viteazul meu, dai umezeală morţilor? Căror morţi?

— Celor care n-au murit încă, răspunse Paul.

— Atunci aşteaptă să-şi trăiască răgazul hărăzit vieţii, spuse ea.

Prin ceaţa drogului, Paul întrezări justeţea vorbelor ei. O prinse iar în braţe, strîngînd-o sălbatic, cu disperare.

— Sihaya! murmură el.

Ea îşi apăsă palma mîinii pe obrazul lui.

— Nu mă mai tem, Usul. Priveste-mă. Cînd mă ţii aşa, văd şi eu ce vezi tu.

— Ce vezi?

— Ne văd pe noi doi, iubindu-ne în liniştea dintre furtuni. Aşa ne-a fost sortit, Usul.

Paul simţi cum îl învăluie din nou drogul, gîndi: *De-atitea ori mi-ai adus alinare şi mi-ai arătat înţelegere.* Simţi iarăşi hiperiluminarea, reprezentarea aceea atît de adînc reliefată a timpului şi îşi văzu viitorul transformîndu-se în amintiri — blîndele umilinţe ale dragostei fizice şi dăruirea de sine, calmul şi violenţa.

— Tu eşti cea tare, Chani, şopti el. Rămîi cu mine.

— Întotdeauna, spuse ea şi buzele ei îi sărutară obrazul.

Profetul

Cartea a treia

Nici o femeie, nici un bărbat, nici un copil nu a reuşit vreodată să pătrundă în adevărata intimitate a tatălui meu. Singura persoană despre care s-ar putea spune că s-a apropiat de o relaţie de camaraderie cu Împăratul Padişah a fost Contele Hasimir Fenring, tovarăşul său din copilărie. O primă dovadă a prieteniei Contelui Fenring a avut un aspect pozitiv: Contele a reuşit să risipească bănuielile Landsraadului în urma Afacerii Arrakis. După cum aprecia mama mea, acţiunea aceasta a costat enorm — mite în mirodenie valorind peste un miliard de solari, fără a mai socoti o serie de cadouri ca: femei-sclave, onoruri regale şi titluri nobiliare. O a doua mărturie importantă a prieteniei Contelui a apărut sub un aspect negativ: Fenring a refuzat să omoare un om, cu toate că îi stătea în puteri să o facă, cu toate că tatăl meu îi dăduse ordin să o facă. Voi explica imediat împrejurarea.

Fragment din **Contele Fenring: Profil** *de prinţesa Irulan.*

Baronul Vladimir Harkonnen ieşise turbat de mînie din dormitorul său. Trupul mătăhălos i se legăna şi i se smucea în suspensii, cu mişcări violente.

Trecu val-vîrtej pe lîngă bucătăria personală, traversă biblioteca, apoi mica sală de recepţie şi dădu buzna în holul din aripa rezervată servitorilor, unde domnea deja atmosfera relaxată de la sfîrşitul zilei.

Căpitanul gărzii, Iakin Nefud, zăcea pe un divan, cu stupoarea semutei aşternută asemenea unei măşti peste trăsăturile feţei sale plate. În încăpere unduiau sunetele stranii, tînguitoare, ale muzicii de semuta. Oamenii săi aşteptau smeriţi, gata să-i îndeplinească poruncile.

— Nefud! tună Baronul.

Oamenii se agitară înspăimîntaţi, apoi încremeniră.

— Domnia-Ta, rosti Nefud şi numai efectul drogului îi împiedică tremurul vocii.

Baronul examina chipurile celor din încăpere, le observă nemişcarea terorizată. Se întoarse din nou spre Nefud şi i se adresă pe un ton catifelat:

— De cît timp eşti căpitanul gărzii mele, Nefud?

— De cînd am fost pe Arrakis, Domnia-Ta. De aproape doi ani.

— Şi ai avut grijă întotdeauna să previi pericolele care ameninţau persoana mea?

— Asta a fost singura mea dorinţă, Domnia-Ta.

— Atunci unde-i Feyd-Rautha? răcni Baronul.

Nefud se făcu mic.

— Domnia-Ta?

— Nu-l consideri pe Feyd-Rautha un pericol pentru persoana mea?

Vocea Baronului se făcuse din nou catifelată.

Nefud îşi umezi buzele, în ochii săi, ceaţa semutei începu să se destrame.

— Feyd-Rautha se află în pavilionul sclavilor, Doninia-Ta.

— Iar s-a dus la femei, ha?

Baronul începu să tremure din cauza efortului pe care-l făcea ca să-şi înăbuşe furia.

— Sire, poate s-a dus doar...

— Taci!

Baronul înaintă încă un pas, observînd cum se retrag oamenii, depărtîndu-se de Nefud, disociindu-se de obiectul mîniei.

— Nu ţi-am poruncit eu să ştii întocmai unde se află în orice moment na-Baronul? întrebă el şi înaintă cu încă un pas. Nu ţi-am spus eu că trebuie să ştii întocmai tot ce vorbeşte în orice moment na-Baronul... şi cu cine vorbeşte? (Încă un pas.) Nu ţi-am spus eu să-mi dai de ştire ori de cîte ori se duce la sclave?

Nefud înghiţi în sec. Pe frunte îi apărură broboane de transpiraţie.

Baronul îşi reţinu timbrul vocii, vorbi aproape fără să intoneze cuvintele:

— Ţi-am spus sau nu toate astea?

Nefud încuviinţă cu capul.

— Şi nu ţi-am spus eu să-i verifici pe toţi băieţii-sclavi care mi se trimit — să-i verifici chiar tu... *personal?*

Nefud răspunse cu aceeaşi mişcare.

— Nu cumva... nu cumva n-ai observat pata de pe coapsa aceluia care mi-a fost trimis în seara asta? întrebă Baronul. Nu cumva ai...

— Unchiule!

Baronul se răsuci brusc, îl fixă cu privirea pe Feyd-Rautha, care stătea în pragul uşii. Prezenţa nepotului său aici, în clipa această, expresia neliniştită pe care tînărul nu reuşea să şi-o ascundă cu

totul... erau revelatoare. Feyd-Rautha dispunea de o reţea proprie de spionaj, îndreptată contra Baronului.

— În dormitorul meu se află un cadavru, spuse deodată baronul. Doresc să fie luat numaidecît de-acolo.

Îşi încleştă degetele pe patul armei lans-proiectii ascunsă sub mantie. Ştia că scutul lui era cel mai bun.

Feyd-Rautha aruncă o privire către doi dintre mercenarii de lingă perete, le facă semn cu capul. Cei doi se năpustiră spre uşă, pornind în goană către apartamentele Baronului.

Ăia doi, va să zică! gîndi Baronul. *Ah, monstrul ăsta cu caş la gură mai are încă multe de învăţat despre comploturi!*

— Presupun că totul era-n regulă în pavilionul sclavilor, Feyd, nu?

— Am jucat o partidă de cheops cu vătaful, răspunse Feyd-Rautha şi gîndi: *Ce s-o fi întîmplat? E limpede că puştiul pe care i l-am trimis a fost omorît. Era totuşi perfect pentru planul nostru. Nici Hawat n-ar fi putut să facă o alegere mai bună. Băiatul n-avea nici un cusur!*

— Ah, aţi jucat şah-piramidă! făcu Baronul. Frumos. Şi? Ai cîştigat?

— Am... ăăă, da, unchiule. Feyd-Rautha se luptă din răsputeri să-şi stăpinească nelinişstea.

— Nefud, doreşti să te reabilitezi în ochii mei?

— Sire, ce-am făcut? bolborosi căpitanul gărzii.

— Asta n-are importanţă acum, zise Baronul. Feyd l-a bătut pe vătaf la cheops. Ai auzit, nu?

— Da... Sire.

— Doresc să iei cu tine trei oameni, să te duci cu ei la vătaf şi să-l sugrumi, spuse Baronul. După ce termini, să-mi aduci cadavrul, ca să văd dac-ai făcut treabă bună. E inadmisibil s-avem în slujba noastră jucători de şah atît de slabi.

Feyd-Rautha păli, făcu un pas înainte.

— Unchiule, dar n-are...

— Mai tîrziu, Feyd, spuse Baronul, fluturîndu-şi mina. Mai tîrziu. Cei doi mercenari, care plecaseră după cadavrul din dormitorul Baronului, trecură prin dreptul uşii deschise a holului, opintindu-se cu povara care se bălăbănea între ei cu braţele atîrnînd. Baronul îi urmări cu privirea piuă cînd dispărură. Nefud se apropie de Baron.

— Domnia-Ta, doreşti să-l omor pe vătaf chiar acum?

— Da, răspunse Baronul. Şi după ce termini cu el, adaugă-i la listă şi pe cei doi care-au trecut adineaori pe coridor. Nu mi-a plăcut cum duceau trupul băiatului. Asemenea treburi se fac cu ceva mai multă delicateţe. Să-mi arăţi şi cadavrele lor.

Nefud spuse:

— Domnia-Ta, nu ţi-a fost pe plac ceva din ce-am...

— Du-te şi fă ce ţi-a poruncit stăpînul! se răsti Feyd-Rautha. Şi gîndi: *Tot ce mai pot spera acum e să-mi salvez pielea.*

Bun! îşi spuse Baronul. *Cel puţin ştie să piardă.* Apoi zîmbi în sinea lui, gîndind: *Şi ştie şi cum să mă îmbuneze şi să împiedice mînia mea să se abată asupra lui. Ştie că trebuie să-l păstrez. Cui altcuiva i-aş putea lăsa hăţurile, în ziua în care va trebui să le trec în alte mîini?*

Nefud îşi alese oamenii, părăsi încăperea.

— N-ai vrea să mă-nsoţeşti pînă la apartamentele mele, Feyd? întrebă Baronul.

— Cum poruncşti, răspunse Feyd-Rautha. Făcu o plecăciune, gîndind: *Pîn-aici mi-a fost!*

— Te rog, zise Baronul şi îi făcu semn s-o ia înainte.

Feyd-Rautha îşi trăda frica doar printr-o singură secundă de ezitare. *Să fi greşit oare pe toată linia?* se întrebă el. *O să-mi împlinte între umeri o lamă otrăvită — încet, prin scut? Mai are un succesor?*

Aşa! gîndi Baronul, păşind în spatele nepotului său. *Să simtă ce-nseamnă teroarea! Va fi succesorul meu, da, dar numai cînd voi hotărî eu. N-am să-i îngădui să dărîme tot ce-am construit eu!*

Feyd-Rautha îşi dădea silinţa să nu meargă prea repede. Simţea cum i se încreţea pielea pe spate, de parcă trupul însuşi se întreba cînd avea să primească lovitura. Muşchii i se încordau şi i se relaxau la fiecare pas.

— Ai auzit ultimele veşti de pe Arrakis? întrebă deodată Baronul.

— Nu, unchiule.

— Fremenii au un profet nou... sau un soi de lider religios, spuse Baronul. Unul căruia-i zic Muad'Dib. Un nume ridicol! înseamnă "Şoarecele". I-am spus lui Rabban să-i lase în pace cu religia lor. Asta le ia gîndul de la alte prostii.

— Foarte interesant, unchiule, comentă Feyd-Rautha. Dădu colţul culoarului care ducea către apartamentele unchiului său, întrebîndu-se: *Ce i-a venit să vorbească despre religie? E vreo aluzie la adresa mea?*

— Nu-i aşa? făcu Baronul.

Traversară salonul de recepţie, intrară în dormitor. Feyd- Rautha recunoscu semnele discrete ale

luptei care se dăduse în încăpere: o lampă cu suspensie deplasată, o plapumă căzută pe jos, banda derulată şi răvăşită a unei bobine de vibromasaj, pe o noptieră.

— Planul a fost isteţ, spuse Baronul. Îşi lăsă scutul activat la intensitatea maximă, se postă în faţa nepotului său. Dar nu destul de isteţ. Ia spune, Feyd, de ce n-ai încercat să mă loveşti cu mîna ta? Ai avut destule ocazii.

Feyd-Rautha ochi un scaun cu suspensie, îşi îngădui echivalentul mintal al unei ridicări din umeri şi se aşeză fără să fi fost invitat.

Trebuie să am tupeu, gîndi el.

— M-ai învăţat că mîinile mele trebuie să rămînă curate, răspunse.

— Aşa este, recunoscu Baronul. În faţa Împăratului trebuie să poţi susţine cu sinceritate că eşti nevinovat. Vrăjitoarea care stă la dreapta lui e capabilă să descopere imediat dacă minţi sau dacă spui adevărul. Aşa este. Avertismentul ăsta ţi l-am dat chiar eu.

— De ce nu ţi-ai cumpărat niciodată o femeie Bene Gesserit, unchiule? întrebă Feyd-Rautha. Cu o Dreptvorbitoare alături, ai fi...

— Îmi cunoşti gusturile! îl întrerupse glacial Baronul.

Feyd-Rautha iscodi chipul unchiului său, spuse:

— Şi totuşi, nu ţi-ar fi stricat să...

— N-am încredere în ele! se răsti Baronul. Şi nu mai încerca să schimbi subiectul!

Feyd-Rautha arboră un ton umil.

— Cum doreşti, unchiule.

— Mi-am amintit adineaori de ceea ce s-a petrecut în arenă, acum un an şi ceva, spuse Baronul. Toata lumea a rămas cu impresia că sclavul cu care trebuia să lupţi fusese anume pregătit să te omoare. Chiar aşa să fi fost?

— A trecu multă vreme de-atunci, unchiule. La urma urmelor, eu...

— Te rog să nu te eschivezi, zise Baronul şi în tonul crispat al glasului său răzbătu o parte din mînia pe care încerca să şi-o stăpînească.

Feyd-Rautha îl privi lung, gîndind: *Ştie. Dacă n-ar şti nu m-ar întreba.*

— A fost o înscenare, unchiule. Am plănuit totul, ca să-l discreditez pe vătaful de pe vremea aceea.

— Bine lucrat, comentă baronul. Şi cu curaj. Gladiatorul ăla era cît pe ce să-ţi facă de petrecanie, nu-i aşa?

— Da.

— Dacă la curajul ăsta al tău ai adăuga şi puţin rafinament, puţină subtilitate, ai fi într-adevăr formidabil.

Baronul clătină din cap. Şi aşa cum i se mai întîmplase deseori după ziua de tristă amintire de pe Arrakis, simţi din nou regretul pentru pierderea lui Piter, mentalul. Ce fineţe, ce subtilitate diabolică avusese omul acela! Şi totuşi, nu reuşise să scape de moarte. Din nou, Baronul clătină din cap. Destinul era uneori inscrutabil.

Feyd-Rautha îşi plimbă ochii prin cameră, examinînd semnele încăierării, întrebîndu-se cum de îi fusese cu putinţă unchiului său să zădărnicească atentatul sclavului pe care-l pregătiseră cu atîta grijă.

— Cum i-am venit de hac? rîse Baronul, observîndu-i privirea. Ei... dragul meu Feyd... lasă-mi şi mie cîteva arme cu care să-mi apăr bătrîneţile. Dar mai bine să profităm de prilejul ăsta ca să facem un tîrg.

Feyd-Rautha îl privi surprins. *Un tîrg! Va să zică tot mă mai vrea moştenitor. Altfel de ce s-ar tîrgui? Tîrgurile se încheie doar între egali sau aproape egali!*

— Ce fel de tîrg, unchiule?

Şi Feyd-Rautha constată cu mîndrie că glasul îi răsunase calm şi rezonabil, fără să trădeze în nici un fel uşurarea pe care o resimţea.

Baronul remarcă şi el stăpînirea de sine a nepotului său. Dădu aprobator din cap.

— Ai stofă, Feyd. Nu mi-ar place să irosesc asemenea stofă. Din păcate, nu vrei nici în ruptul capului să pricepi ce însemn eu pentru tine. Eşti încăpăţînat. Nu înţelegi de ce trebuie să mă păstrezi ca pe ochii din cap. Chestia asta... Făcu un gest larg către dezordinea din dormitor. Chestia asta a fost o neghiobie. Nu încurajez neghiobiile.

Spune odată ce-ai de spus, dobitoc bătrîn! gîndi Feyd-Rautha,

— Poate-ţi închipui că nu-s decît un dobitoc bătrîn, zise Baronul. Te sfătuiesc să-ţi schimbi părerea.

— Ai pomenit de-un tîrg.

— Ah, nerăbdarea tinereţii, oftă Baronul. Bine, bine. Am să-ţi spun despre ce-i vorba: vei înceta cu atentatele prosteşti la viaţa mea. Iar eu, în clipa în care vei fi pregătit, o să mă dau la rîndul meu în lături, ca să-ţi fac loc. Mă voi retrage pe o poziţie de povăţuitor, lăsîndu-ţi ţie scaunul puterii.

— Te vei retrage, unchiule?

— Continui să-ţi închipui că sînt un dobitoc bătrîn, iar ceea ce ţi-am spus adineaori îţi întăreşte convingerea, nu? Îţi închipui că mă rog de tine! Bagă de seamă ce faci, Feyd! Dobitocul ăsta bătrîn a

observat acul bine camuflat pe care îl implantaseşi în coapsa sclavului. Exact în locul pe care aveam să-mi aşez mîna, nu-i aşa? O apăsare cît de mică şi... clac! Un ac otrăvit în palma bătrînului dobitoc! Ţ-ţ-ţ, Feyd...

Baronul îşi clătină capul, gîndind: *Şi ar fi reuşit, bineînţeles, dacă nu m-ar fi prevenit Hawat. Ei... dar am să-l las să creadă că am descoperit singur complotul. Într-un fel, este adevărat. Eu l-am salvat pe Hawat din iadul Arrakisului. Iar băieţaşului ăstuia nu-i strică să mă respecte ceva mai mult în viitor.*

Feyd-Rautha tăcea, luptîndu-se cu sine. *N-o fi minţind? Chiar vrea să se retragă? Şi de ce nu? Sint sigur că într-o zi îi voi urma... dacă nu voi comite nici o imprudenţă. Doar n-o să trăiască o veşnicie! Poate că a fost, într-adevăr, o neghiobie c-am încercat sâ-i grăbesc sfirşitul.* Se hotărî deodată, spuse:

— Propui un tîrg. Dar garanţiile?

— Cum putem avea încredere unul în celălalt? făcu Baronul. Păi, în ceea ce te priveşte, Feyd... am să-l pun pe Thufir Hawat să te supravegheze. În problema asta am toată încrederea în capacităţile lui de mentat. Cred că-nţelegi la ce mă refer, nu? Cît despre mine, va trebui să mă crezi pe cuvînt. Oricum n-o să trăiesc o veşnicie, nu-i aşa, Feyd? Şi poate că n-ar strica să începi să presupui că ştiu lucruri pe care *ar trebui* să le ştii doar tu.

— Gajul meu îl ai, dar tu ce-mi oferi în schimb? întrebă Feyd-Rautha.

— Te las în viaţă, răspunse Baronul.

Feyd-Rautha examină din nou chipul unchiului său. *Îl pune pe Hawat pe urmele mele! Ce-ar spune dacă i-aş povesti că Hawat a ticluit vicleşugul cu gladiatorul, în urma căruia şi-a pierdut vătaful? Ar spune, probabil, că mint ca să-l discreditez pe Hawat. Nu, amicul Thufir e un mentat; a prevăzut cu siguranţă momentul acesta.*

— Ei, ce zici? făcu Baronul.

— Ce pot să zic? Sînt de acord, fireşte.

Şi Feyd-Rautha gîndi: *Hawat! Joacă ambele extremităţi contra centrului... Aşa să fie? Să fi trecut de partea unchiului meu pentru că nu i-am cerut părerea în legătură cu atentatul de astăzi!*

— Văd că n-ai nimic de spus cu privire la faptul că-l pun pe Hawat să te supravegheze, observă Baronul.

Feyd-Rautha îşi trăda furia în dilatarea bruscă a nărilor. Ani de-a riadul numele lui Hawat fusese un semnal de primejdie pentru familia. Harkonnen... Iar acum căpăta un înţeles nou. Dar tot periculos.

— Hawat e o jucărie periculoasă, spuse.

— Jucărie? Nu fi prost! Ştiu prea bine cine este Hawat şi cum pot să-l controlez. Hawat are emoţii puternice, Feyd. Numai omul lipsit de sentimente e de temut. Sentimentele profunde, emoţiile... ah, pe-acestea poţi să le transformi după pofta inimii.

— Unchiule... nu te înţeleg.

— Te cred. Se vede.

— Şi nu-l înţelegi nici pe Hawat, adăugă Baronul.

Nici tu! gîndi Feyd-Rautha.

— Împotriva cui crezi că se îndreaptă ura lui Hawat pentru situaţia în care se află acum? întrebă Baronul. Împotriva mea? Desigur. Dar el a fost unealta Atreizilor şi-a fost mai tare decît mine ani de-a rindul. Pînă în clipa în care m-a ajutat Imperiul. Aşa vede el lucrurile. Ura pe care mi-o poartă mie e, pentru el, ceva banal acum. Convingerea lui este că mă poate doborî în orice clipă. Dar tocmai datorită acestei convingeri pot să-l domin. Pentru că pot să-l dirijez în direcţia în care vreau eu — contra Imperiului.

Brusc, Feyd-Rautha înţelese şi încordarea îi săpă cute adînci pe frunte, îi subţie linia gurii.

— Contra Impăratului? murmură el.

Ei, şi-acum sâ-i îngădui dragului meu nepot să savureze o clipă gîndul ăsta, îşi spuse Baronul. *Să-şi zică în sinea lui: "Împăratul Feyd-Rautha Harkonnen!" să se întrebe cît valorează asta. Desigur, valorează cît viaţa unui unchi bătrîn, care-ar putea face ca visul acesta să devină realitate!*

Feyd-Rautha îşi trecu încet vîrful limbii peste buze. Oare era adevărat ce-i spusese bătrînul dobitoc?

— Şi care-i rolul lui Hawat în povestea asta? întrebă.

— Hawat îşi închipuie că se va putea *folosi de* noi ca să se răzbune pe Imperiu.

— Şi după aceea?

— Nu se gîndeşte mai departe de răzbunarea sa. Hawat e genul de om făcut să-i servească pe alţii, numai că nu-şi dă seama.

— Am învăţat mult de la Hawat, zise Feyd-Rautha şi simţi cît de adevărat era ceea ce spunea. Dar cu cît învăţ mai mult, cu atît mai mult simt c-ar trebui să ne descotorosim de el... şi asta cît mai repede.

— Nu prea-ţi surîde ideea să te ştii pîndit de el, nu-i aşa?

— Hawat pîndeşte pe toată lumea.

— Dar poate să te aşeze pe tron. Hawat e ingenios. E şi periculos, pentru că urmează căi

întortocheate. Dar n-am să-i suprim încă antidotul. Şi-o sabie e periculoasă. Feyd. De-asta există teci. Noi avem teaca acestei săbii. Are otrava în el. Cînd îi vom suprima antidotul, va intra în teaca morţii.

— O luptă ca în arenă, murmură Feyd-Rautha. O fentă ascunsă într-altă fentă din altă fentă. Şi tot timpul trebuie să pîndeşti, să observi în ce parte se apleacă gladiatorul, încotro priveşte, cum îşi ţine cuţitul.

Dădu din cap, aprobîndu-se pe sine, ştiind că vorbeie lui fuseseră pe placul unchiului său. *Da!* gîndi. *Ca în arenă! Numai că tăişul armei este mintea!*

— Acum cred că-ţi dai seama cîtă nevoie ai de mine, zise Baronul. Mai sînt încă folositor, Feyd.

O sabie care mai poate fi minuită, pînă ce se va fi tocit de tot, îşi spuse Feyd-Rautha.

— Da, unchiule.

— Aşa! făcu Baronul. Şi-acum vom merge împreună în pavilionul sclavilor. Eu voi privi, în timp ce tu, cu mîinile tale, vei ucide toate femeile din iatacurile de plăcere.

— Unchiule!

— Voi aduce alte femei, Feyd. Ţi-am spus însă că nu încurajez neghiobiile. Îţi vei ispăşi pedeapsa şi-ţi va servi drept lecţie, rosti ferm Baronul.

Feyd-Rautha văzu satisfacţia răutăcioasă din ochii unchiului său. *Va trebui să ţin minte noaptea asta,* gîndi el. *Şi, amintindu-mi-o, va trebui să-mi amintesc de alte nopţi.*

— N-ai să refuzi, spuse Baronul.

Şi dac-aş refuza, ce-ai putea sa faci, moşnege? gîndi Feyd-Rautha. Ştia însă că unchiul său ar fi găsit altă pedeapsă, poate chiar mai subtilă... o pîrghie şi mai brutală ca să-l îngenuncheze.

— Te cunosc, Feyd, zise din nou Baronul. N-ai să refuzi.

Perfect, gîndi Feyd-Rautha. *Acum am nevoie de tine. Înţeleg. Am încheiat un tîrg. Dar n-o să am nevoie de tine veşnic. Şi... într-o zi...*

Nevoia persistentă de un univers logic şi coerent este profund ancorată în inconştientul uman. Dar universul real se află întotdeauna cu un pas în afara logicii.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Am stat în faţa multor cîrmuitori din Casele Mari, dar n-am intilnit niciodată un porc mai scîrbos şi mai periculos ca ăsta, îşi spuse Thufir Hawat.

— Poţi să-mi vorbeşti deschis, Hawat, mugi Baronul. Se lăsă pe spate, în scaunul cu suspensie şi îl fixă pe Hawat cu ochii săi înecaţi în grăsime.

Bătrînul mentat îşi coborî privirea la masa dintre el şi Baronul Vladimir Harkonnen, remarcînd opulenţa materialului. Chiar şi acesta era un factor de luat în considerare la evaluarea unei întrevederi cu Baronul, la fel ca şi pereţii roşii ai acestei odăi secrete şi vaga aromă de ierburi care plutea în aer, mascînd un parfum mai profund, de mosc.

— Doar nu m-ai sfătuit să-i trimit lui Rahban avertismentul numai de florile mărului, zise Baronul.

Chipul străbătut de riduri al lui Hawat rămase impasibil, nelăsînd să răzbată nimic din dezgustul pe care-l simţea bătrînul mentat.

— Am mai multe bănuieli, Domnia-Ta, rosti el.

— Fireşte. Ei bine, în primul rînd mă interesează sub ce formă figurează Arrakisul în bănuielile tale referitoare la Salusa Secundus. Nu mi-e de-ajuns să-mi spui că pe Împărat îl frămîntă nu ştiu ce legătură între Arrakis şi misterioasa sa planetă-închisoare. Vreau să înţelegi bine un lucru: i-am trimis lui Rabban mesajul, numai pentru că omul meu trebuia să prindă transspaţialul ăla. Ai spus că treaba nu suferă amînare. Perfect. Acum însă, vreau o explicaţie.

Trăncăneşte prea mult, gîndi Hawat. *Nu-i ca Leto, care ştia să-mi comunice un lucru prin simpla ridicare a unei sprîncene sau cu un gest al mîinii. Şi nici ca Bătrinul Duce, care exprima o frază întreagă doar prin felul cum apăsa pe un singur cuvînt. E un cretin! Distrugîndu-l, voi face un serviciu omenirii.*

— N-ai să pleci de-aici pînă ce nu-mi vei fi explicat totul de-a fir-a-par, zise Baronul.

— Vorbeşti prea uşuratic despre Salusa Secundus, observă Hawat.

— Nu-i decît o colonie penală, replică Baronul. Locul în care sînt deşertate cele mai josnice lepădături din galaxie. Ce altceva ar mai fi de ştiut?

— Că pe planeta-închisoare condiţiile sînt mai fioroase decît pe orice altă lume, spuse Hawat. Ai auzit că procentajul mortalităţii noilor deţinuţi depăşeşte şaizeci la sută. Ai auzit că Împăratul aplică pe Salusa Secundus toate formele cunoscute de împilare. Ai auzit toate astea şi nu pui nici o întrebare?

— Împăratul nu îngăduie Caselor Mari să viziteze planeta, mîrîi Baronul. Dar nici el nu-şi vîră nasul în temniţele mele.

— Orice manifestare de curiozitate în legătură cu Salusa Secundus este... mm... (Hawat îşi duse un

deget subţire la buze)... descurajată.

— Împăratul nu se mîndreşte cu unele din lucrurile pe care trebuie să le facă acolo!

Hawat îşi îngădui un zîmbet aproape imperceptibil. Îl fixă pe Baron cu ochi care scînteiau în lumina licuritubului de pe tavan.

— Nu te-ai întrebat niciodată de unde-şi recrutează Împăratul sardaukarii?

Baronul îşi ţuguie buzele groase. Strîmbătura dădu feţei sale o expresie de copil îmbufnat. Vorbi cu un aer uşor iritat:

— Cum de unde?... Şi-i recrutează... Adică... trupele de sprijin şi mercenarii înrolaţi...

— Aiurea! pufni Hawat. Istorisirile care ţi-au ajuns la urechi despre isprăvile sardaukariior nu-s zvonuri, nu-i aşa? Sînt relatări ale unor martori oculari. Relatări ale puţinilor supravieţuitori care i-au înfruntat pe sardaukari, nu-i aşa?

— Sardaukarii sînt luptători excelenţi, fără-ndoială, zise Baronul. Dar cred că şi legiunile mele sînt...

— O adunătură de excursionişti de duminică în comparaţie cu sardaukarii! îl întrerupse cu scîrbă Hawat. Îţi închipui că nu ştiu de ce s-a întors împăratul împotriva Casei Atreides?

— Asta nu te priveşte pe tine, ripostă Baronul.

Să fie cu putinţă, oare, ca nici măcar el să nu cunoască motivele Împăratului?

— Mă priveşte orice are legătură cu treburile la care mă foloseşti, spuse. Sînt mentat. Doar n-o să-i interzici unui mentat accesul la informaţii şi emiterea de ipoteze.

Baronul îl privi lung, apoi murmură:

— Spune ce ai de spus, mentatule.

— Împăratul Padişah s-a întors împotriva Casei Atreides pentru că maeştrii de război ai Ducelui, Gurney Halleck şi Duncan Idaho, creaseră şi instruiseră o forţă armată — *o mică unitate de luptă* — care era aproape, dar foarte aproape, de valoarea Sardaukarului. Unii dintre oamenii Ducelui erau chiar mai buni decît sardaukarii. Iar Ducele se afla pe punctul de a-şi spori această forţă armată şi de-a o face la fel de puternică pe cît e cea a Împăratului.

Baronul cumpăni cîteva clipe destăinuirea, apoi întrebă:

— Ce-are a face Arrakisul cu povestea asta?

— Arrakisul reprezintă o rezervă de recruţi condiţionaţi conform celei mai aspre instrucţii de supravieţuire.

Baronul îşi scutură capul.

— Doar nu te referi la fremeni!

— Ba mă refer la fremeni.

— Ha! În cazul ăsta ce rost a avut să-l mai alarmăm pe Rabban? După pogromurile Sardaukarului şi după oprimările lui Rabban, nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni.

Hawat îl privi fără să spună nimic.

— Nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni! repetă Baronul. Numai în cursul anului trecut, Rabban a exterminat şase mii!

Hawat continuă să-l privească în tăcere.

— Iar acum doi ani, nouă mii, urmă Baronul. Şi nu uita că, înainte de-a părăsi planeta, sardaukarii au masacrat cel puţin douăzeci de mii.

— Ce pierderi au suferit trupele lui Rabban în cursul acestor doi ani? întrebă Hawat.

Baronul îşi scarpină obrazul.

— Păi... a făcut recrutări destul de masive, ce-i drept. Agenţii lui se lansează în tot soiul de promisiuni extravagante şi...

— Să luăm o cifră rotundă: treizeci de mii?

— Cred că cifra e cam umflată, mormăi Baronul.

— Ba dimpotrivă, îl contrazise Hawat. Mă pricep şi eu să citesc printre rîndurile rapoartelor lui Rabban. Şi cred că ai înţeles cum trebuie adnotările pe care le-am făcut la rapoartele agenţilor noştri.

— Arrakisul e o planetă aspră, spuse Baronul. O singură furtună poate să...

— Cunoaştem amîndoi cifra pierderilor cauzate de furtuni, îl întrerupse Hawat.

— Ei şi ce-i dac-a pierdut treizeci de mii? se răsti Baronul întunecîndu-se la faţă.

— După cum ai făcut socoteala chiar adineaori, zise Hawat, Rabban a exterminat cincisprezece mii de fremeni în doi ani, pierzînd însă de două ori mai mulţi oameni de-ai săi. Zici că sardaukarii au masacrat alţi douăzeci de mii, poate chiar mai mulţi. Am văzut însă şi foile de drum cu care s-au întors de pe Arrakis. Dacă au omorît douăzeci de mii, raportul pierderilor Sardaukarului a fost de cinci de-ai lor la un fremen. De ce nu vrei să priveşti adevărul în faţă, Baroane, şi să înţelegi ce înseamnă cifrele acestea?

Baronul vorbi măsurat, glacial:

— Asta e treaba ta, mentatule. Ce-nseamnă?

— Ţi-am spus odată la cîţi oameni a estimat Duncan Idaho populaţia unui sietch pe care-l vizitase. Totul concordă. Dac-ar fi numai două sute cincizeci de asemenea comunităţi, populaţia lor ar trebui să

se ridice la cinci milioane. Personal, însă, consider că există cel puţin de două ori mai multe sietchuri. Pe o planetă ca Arrakisul populaţia e silită să se disperseze.

— Zece milioane?

Fălcile Baronului tremurară de socul surprizei.

— Cel puţin, spuse calm Hawat.

Baronul îşi umflă buzele. Ochii săi ca două mărgele îl fixară, imobili, pe bătrînul din faţa lui. *Să fie într-adevăr rezultatul unui calcul mentatic?* se întrebă. *Dacă-i adevărat, cum de n-a bănuit nimeni nimic?*

— N-am reuşit nici măcar să le zdruncinăm mai serios ritmul de creştere demografică, spuse Hawat. N-am făcut altceva decît să plivim cîteva dintre specimenele mai puţin rezistente, lăsîndu-le pe cele puternice să devină şi mai puternice — întocmai ca pe Salusa Secundus.

— Salusa Secundus! izbucni Baronul. Ce legătură au toate astea cu planeta-închisoare a Împăratului?

— Cei ce pot supravieţui pe Salusa Secundus sînt de la bun început mai rezistenţi decît alţii, zise Hawat. Iar dacă adaugi la asta cea mai desăvârşită instrucţie militară...

— Prostii! Dacă ar fi să mă iau după spusele tale, *şi eu* mi-aş putea recruta o armată, mai ales după asupririle la care i-a supus nepotul meu pe fremeni.

Hawat întrebă cu voce blîndă:

— Oare Domnia-Ta nu-ţi asupreşti trupele?

— Cum? Eu... dar...

— Asuprirea e o noţiune relativă, spuse Hawat. Mercenarii Harkonnen o duc ceva mai bine decît alţi cetăţeni, nu-i aşa? Şi au posibilitatea să remarce alternative mai puţin plăcute decît aceea de a fi mercenarii Baronului, nu-i aşa?

Baronul amuţi, rămase cu privirea în gol. Posibilităţile care se deschideau dintr-o dată... Oare Rabban oferise Casei Harkonnen, fără să-şi dea seama, arma supremă?

— Cum s-ar putea garanta loialitatea unor asemenea recruţi? întrebă într-un tîrziu.

— Organizîndu-i în grupuri mici, cel mult de tăria unui pluton, răspunse Hawat. Scoţîndu-i din mediul lor împilat şi izolîndu-i în centre de instruire deservite de cadre care le înţeleg bine problemele — de preferinţă, oameni care au cunoscut ei înşişi aceleaşi condiţii de oprimare. În sfirsit, inoculîndu-le ideea mistică cum că planeta lor este un centru secret de antrenament, destinat producerii unor fiinţe superioare, ca ei. Şi avîndu-se tot timpul grijă să li demonstreze ce pot obţine de la viaţă nişte fiinţe superioare: averi, femei frumoase, locuinţe somptuoase... tot ce doresc.

Baronul dădu aprobator din cap.

— Aşa cum trăiesc sardaukarii.

— Cu timpul, recruţii ajung să fie convinşi că o lume ca Salusa Secundus îşi află justificarea în faptul că îi produce pe ei — elita, în multe privinţe, cel mai simplu soldat sardaukar trăieşte la fel de bine ca un membru al unei Case Mari.

— Ce idee! murmură Baronul.

— Văd că începi să-mi împărtăşeşti bănuielile, spuse Hawat.

— Cînd au început toate astea?

— Ah, veşnicele întrebări... Care-i obîrşia Casei Corrino? Existau oameni pe Salusa Secundus mai înainte ca Împăratul să-şi fi trimis acolo primele contingente de prizonieri? Nici măcar Ducele Leto, care era văr după mamă cu Împăratul, n-a ştiut niciodată ceva sigur. Asemenea întrebări nu sînt văzute cu ochi buni.

Baronul privi în gol, îngîndurat. Ochii îi scînteiau.

— Da, murmură, e un secret într-adevăr bine păstrat. Cred c-au făcut totul ca să...

— Şi totuşi, ce-i de ascuns? întrebă Hawat. Că Împăratul Padişah are o planetă-închisoare? Asta o ştie toată lumea. Că are...

— Contele Fenring! exclamă brusc Baronul.

Hawat se întrerupse, îl privi intrigat.

— Ce-i cu contele Fenring?

— Acum cîţiva ani... La aniversarea zilei de naştere a nepotului meu... Sclivisitul ăla de la curte, Contele Fenring, şi-a făcut apariţia în chip de observator oficial şi ca să... da, ca să încheie un acord între mine şi Împărat.

— Şi?

— Am... ăă... Da, în timpul unei discuţii pe care-am avut-o cu el, mi se pare c-am spus ceva despre o eventuală transformare a Arrakisului în planetă-inchisoare. Fenring...

— Ce anume ai spus, exact? îl întrerupse Hawat.

— Exact? A trecut cam multă vreme de-atunci şi...

— Domnia-Ta, Baroane, dacă vrei să obţii maximum de randament de la mine, trebuie să-mi oferi informaţii adecvate. N-ai înregistrat discuţia aceea?

Chipul Baronului se întunecă de mînie.

— Eşti la fel ca Piter! Nu-mi plac asemenea...

— Nu-l mai ai pe Piter, Domnia-Ta, zise Hawat. Şi fiindcă veni vorba, ce s-a-ntîmplat *de fapt* cu Piter?

— Şi-a permis să devină prea familiar, prea revendicativ cu stăpînul său, mîrîi Baronul.

— Mi-ai spus odată că nu iroseşti indivizi folositori, replică Hawat. Te-ai răzgîndit cumva? Crezi că realizezi ceva recurgînd la subterfugii şi ameninţări ascunse? Dar... vorbeam despre ceea ce i-ai spus Contelui Fenring.

Încet, încet, Baronul îşi recompuse expresia feţei. *Cînd va veni vremea,* gîndi el, *o să-mi aduc aminte de purtarea lui. Da, o să-mi aduc aminte.*

— O clipă, spuse, încercă să-şi rememoreze întîlnirea din sala de recepţie a palatului, discuţia purtată în conul de tăcere. Da... I-am spus cam aşa: "Împăratul ştie că afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violenţă". Mă refeream la pierderile pe care le suferiseră forţele noastre de muncă. Apoi, i-am pomenit despre o altă soluţie pentru problema arrakiană, spunîndu-i că ideea mi-a fost inspirată de planeta-închisoare a Împăratului.

— Sînge de vrăjitoare! exclamă Hawat. Şi Fenring ce-a zis?

— Nimic. A început să mă descoasă despre tine. Hawat se lăsă pe spate, închise ochii, îngîndurat.

— Va să zică de-asta a început să-i preocupe Arrakisul, murmură el. Ei bine, nu se mai poate face nimic. Îşi deschise ochii. Probabil c-au împînzit deja planeta cu spioni. Doi ani!

— Dar nu se poate ca aluzia mea întîmplătoare la...

— Nimic nu este întîmplător în ochii unui Împărat! Ce instrucţiuni i-ai dat lui Rabban?

— I-am poruncit doar să înveţe Arrakisul să ne ştie de frică.

Hawat clătină din cap.

— În clipa de faţă, nu-ţi rămîn decît două soluţii, Baroane. Să-i ucizi pe băştinaşi, să-i extermini pînă la ultimul om, sau...

— Să nimicesc întreaga forţă de muncă?

— Preferi cumva ca Împăratul şi Casele Mari, pe care le mai poate tîrî după el, să debarce pe Giedi Prim ca să efectueze o acţiune de asanare, pustiind suprafaţa planetei?

Baronul îl iscodi cu privirea pe mentatul său. Apoi zise:

— N-o să-ndrăznească!

— Crezi?

Buzele Baronului fremătară.

— Care-i cealaltă soluţie?

— Să-l abandonezi pe iubitul Domniei-Tale nepot, Rabban.

— Să-l ab...

Baronul lăsă cuvîntul în suspensie, îl fixă uluit pe Hawat.

— Exact. Nu-i mai trimiţi nici un fel de trupe, nici un fel de ajutor. Nu-i mai răspunzi altceva la mesaje, decît că ai auzit despre atrocităţile pe care le-a comis pe Arrakis şi că intenţionezi să iei măsuri de îndreptare a lucrurilor, de îndată ce vei avea timp. O să am eu grijă ca unele dintre aceste mesaje să fie interceptate de spionii Împăratului.

— Dar ce-o să se întîmple cu mirodenia, cu veniturile, cu...

— O să pretinzi doar profiturile cuvenite de drept Baroniei, dar bagă de seamă cum îţi formulezi pretenţiile. Să-i ceri lui Rabban sume fixe. Putem să...

Baronul îşi întoarse mîinile cu palmele în sus.

— Dar cine-mi garantează că scorpionul de nepotu-meu nu va...

— Avem şi noi spioni pe Arrakis, nu? Să-i spui lui Rabban că dacă nu-ţi onorează cotele de mirodenie, ai să-l înlocuiesti.

— Îmi cunosc nepotul, mîrîi Baronul. Asta n-o să-l facă decît să exploateze şi mai crunt populaţia.

— Bineînţeles! exclamă nervos Hawat. Interesul Domniei-Tale nu este ca Rabban să nu mai stoarcă Arrakisul, ci ca Domnia-Ta să ai mîinile curate! Lasă-l pe Rabban să-ţi servească pe tavă a doua Salusa Secundus. Nici măcar nu va fi nevoie să-i trimiţi deţinuţi. Are la dispoziţie toată populaţia Dunei. Dacă Rabban jupoaie poporul ca să-ţi poată preda cotele de melanj, Împăratul nu va mai bănui existenţa altor motive. Iar Donmia-Ta, Baroane, nu vei arăta, nici prin vorbe, nici prin fapte, că ar putea să existe alte motive.

Baronul nu reuşi să-şi ascundă tonul de admiraţie din voce.

— Ah, Hawat, întortocheate-ţi mai sînt căile! Dar spune-mi... cum o să facem ca să deschidem pe Arrakis şi să preluăm ceea ce pregăteşte Rabban?

— Asta-i floare la ureche, Baroane. Dacă ai să fixezi cota fiecărui an ceva mai sus decît cea din anul anterior, socotelile lui Rabban se vor încurca destul de repede. Toată producţia se va duce de rîpă. Vei putea să-l îndepărtezi pe Rabban şi să preiei cîrma... ca să îndrepţi lucrurile.

— Verosimil, încuviinţă Baronul. Numai că eu sînt cam sătul de povestea asta. Pregătesc pe

altcineva care să preia Arrakisul în numele meu.

Hawat studie chipul buhăit al Baronului. Apoi dădu încet din cap.

— Feyd-Rautha, spuse. Va să zică ăsta-i motivul real al actualei împilări de pe Arrakis. Şi căile Domniei-Tale sînt întortocheate, Baroane. Poate că vom reuşi să împletim cumva ambele planuri. Da... Feyd-Rautha va putea să apară pe Arrakis ca un mîntuitor. Va putea să cîştige de partea lui populaţia. Da...

Baronul îl privi pe Hawat, zîmbi. Iar în spatele zîmbetului, gîndi: *Sa vedem cum se va brodi totul cu ticluielile lui personale.*

Şi Hawat, înţelegînd că Baronul socotea discuţia încheiată, se ridică şi părăsi cabinetul cu pereţii roşii. În timp ce parcurgea coridoarele palatului, nu reuşi să-şi alunge din minte tulburătoarele necunoscute care se iveau în fiecare calcul referitor la Arrakis. Mai ales acel nou lider religios, despre care i se dăduse de ştire, din locul unde se ascundea, printre traficanţi, Gurney Halleck. Acel... Muad'Dib.

Poate că n-ar fi trebuit să-l sfătuiesc pe Baron să tolereze răspindirea acestei religii chiar şi printre locuitorii din albii şi grabene, îşi spuse. *Dar e binecunoscut faptul că opresiunea favorizează înflorirea religiei.*

Apoi se gîndi la relatările lui Halleck despre tacticile de luptă ale fremenilor — tactici care se asemănau în mod straniu cu cele ale lui Halleck însuşi... şi cu cele ale lui Duncan Idaho... ba chiar şi cu propriile lui tactici.

Să fi supravieţuit Idaho? se întrebă.

Dar întrebarea i se păru lipsită de sens. Nu se întrebase încă nici măcar dacă Paul ar fi putut avea vreo şansă să supravieţuiască. Ştia că Baronul era încredinţat că toţi Atreizii muriseră. De altfel, îi mărturisise că arma lui fusese vrăjitoarea Bene Gesserit. Şi asta nu putea să însemne altceva decît că totul se sfîrşise — inclusiv pentru femeie şi pentru propriul ei copil.

Ce ură neîmpăcată trebuie să fi nutrit scorpia aia faţă de neamul Atreizilor, gîndi. O *ură la fel de veninoasă ca aceea pe care i-o port eu Baronului. Oare şi lovitura mea va fi la fel de năprasnică şi de desăvîrşită?*

> *Există în fiece lucru un aspect care este o părticică din universul nostru. Simetrie, eleganţă, graţie — însuşiri pe care numai un artist adevărat ştie să le redea. Le observăm în perindarea anotimpurilor, în alunecarea nisipului pe panta unei coline, în înfăţişarea ramurilor unei tufe de creozot sau în forma frunzelor sale. În vieţile noastre, în societatea noastră, noi încercăm mereu să copiem aceste modele, căutăm ritmurile, unduirile, formele care ne sînt prielnice. Şi totuşi, nu-i greu de întrezărit pericolul care există în dobîndirea perfecţiunii totale. Căci, fără îndoială, modelul desăvîrşit îşi are şi el propria lui fixitate. La acest nivel al perfecţiunii, totul duce la moarte.*
>
> *Fragment din* **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Paul-Muad'Dib îşi amintea de o cină bogată în esenţă de mirodenie. Se crampona de amintirea aceasta pentru că era un punct de ancorare din care putea să considere momentul de faţă ca pe un vis.

Sînt teatrul unei mulţimi de procese, îşi spuse. *Sînt prada unei viziuni imperfecte, prada conştiinţei de rasă şi a ţelului ei cumplit.*

Totuşi, nu putea să-şi alunge teama că, într-un fel sau altul, se autodevansase şi îşi pierduse poziţia în timp, în aşa fel încît — acum — trecutul, prezentul şi viitorul se amestecau fără deosebire. Era un fel de oboseală vizuală, provocată, ştia lucrul acesta, de necesitatea constantă de a menţine viitorul preştient ca pe un gen de memorie aparţinînd în mod intrinsec trecutului.

Chani mi-a pregătit cina, gîndi el.

Dar Chani se afla departe, în sud... în ţinuturile reci, cu soarele fierbinte... la adăpost, într-unul din noile sietchuri fortificate, împreună cu fiul lor, Leto II.

Sau asta abia urma să se întîmple?

Nu, îşi răspunse tot el, pentru că Alia-cea-Stranie, sora lui, se afla şi ea acolo, împreună cu mama sa şi cu Chani. Făcuseră drumul de douăzeci de toboşari către sud, călătorind în palanchinul Cucernicei Maici, pe spinarea unui făuritor sălbatic.

Ocoli gîndul la călăritul viermilor uriaşi, întrebîndu-se: *Sau Alia nu s-a născut încă?*

Am participat la o razzia, îşi aminti. *Am întreprins un raid ca să recuperăm apa morţilor noştri din Arrakeen. Iar eu am găsit rămăşiţele tatălui meu în rugul funerar. Şi am depus racla cu craniul tatălui meu sub pietrele gorganului care străjuieşte Pasul Harg.*

Sau asta avea să se întîmple?

Rănile mele există, îşi spuse. *Cicatricele există. Racla cu craniul tatălui meu există.*

În aceeaşi stare ca de vis, îşi aminti că Harah, soţia lui Jamis, dăduse buzna la un moment dat în camera lui, spunîndu-i că în tunelul sietchului avusese loc o luptă. Asta se întîmplase în primul sietch, unde se aflaseră înainte ca femeile şi copiii să fie trimişi în sud. Harah se oprise în mijlocul camerei, cu pletele ei ca nişte aripi negre, strînse la spate într-un lănţişor plin de acverigi. Dăduse la o parte draperiile şi îi spusese că Chani omorîse un om.

Întîmplarea asta a avut loc, gîndi*. A fost o întîmplare reală, nu o zămislire a timpului, sortită schimbării.*

Îşi aminti cum alergase şi o găsise pe Chani stînd dreaptă sub globurile galbene din tunel, invesmintată într-o robă albastră, cu gluga dată pe umeri, cu faţa roşie ca după un efort. Tocmai îşi vîra în teacă cristaiul. În spatele ei, zărise un grup de oameni, dispărînd în goană cu un balot.

Şi Paul îşi aminti că-şi spusese în gînd: *Întotdeauna ştii cînd cară un cadavru.*

Chani se întorsese spre el şi acverigile de la gîtul ei zornăiseră. Cînd se afla în sietch îşi purta mereu acverigile la vedere, agăţate de-un şnur în jurul gîtului.

— Chani, ce s-a întîmplat? o întrebase.

— I-am făcut seama unuia care venise să te provoace la luptă, Usul, îi răspunse ea.

— *Tu* l-ai ucis?

— Da. Deşi poate c-ar fi trebuit s-o las pe Harah.

(Şi Paul îşi aduse aminte că feţele oamenilor care se adunaseră în jurul lor aprobaseră spusele lui Chani şi că Harah izbucnise în rîs.)

— Dar venise să mă provoace *pe mine!*

— Tu însuţi m-ai învăţat tainele de luptă, Usul.

— E-adevărat! Dar n-ar fi trebuit să...

— M-am născut în deşert, Usul. Ştiu să folosesc cristaiul.

El îşi înăbuşise mînia, încercase să-i vorbească pe un ton rezonabil.

— Poate că ai dreptate, Chani, dar...

— Nu mai sînt un copil care vînează scorpionii din sietch la lumina lanternei, Usul. Nu mă mai joc.

El o privise îndelung, uluit de strania ferocitate ce se ascundea în spatele atitudinii ei dezinvolte.

— Nu era demn de tine, Usul, urmase Chani. N-am vrut ca un neisprăvit să-ţi tulbure meditaţiile. (Se apropiase de el, privindu-l cu coada ochiului, vorbind cu glas scăzut, ca să nu fie auzită de ceilalţi:) Şi-apoi, dragostea mea, cînd o să se afle că un rival ar putea da peste *mine* şi să fie ucis în mod ruşinos de femeia lui Muad'Dib, numărul rivalilor se va împuţina.

Da, îşi spuse Paul, *asta s-a întîmplat cu siguranţă.* Era un episod din trecutul-real. Iar numărul celor care vroiau să pună la încercare noua lamă a lui Muad'Dib scăzuse, într-adevăr, simţitor.

Undeva, în lumea care nu aparţinea "visului", ceva se mişcă imperceptibil, se auzi ţipătul unei păsări de noapte.

Visez, se linişti Paul. *Din cauza mirodeniei de la cină.*

Şi totuşi, resimţea încă o impresie de abandon. Se întrebă dacă nu cumva spiritul său ruh trecuse, cine ştie cum, în lumea aceea căreia, aşa cum credeau fremenii, îi aparţinea cu adevărat: alam al-mithal, lumea similitudinilor, tărmiul metafizic unde toate îngrădirile fizice dispăreau. Şi gîndul că o asemenea lume ar putea exista, într-adevăr, îl înfricoşa, căci dispariţia tuturor îngrădirilor fizice însemna dispariţia tuturor punctelor de referinţă. În peisajul unui mit nu s-ar fi putut orienta şi n-ar fi putut să spună: "Sînt, pentru că mă aflu aici".

Mama sa îi spusese odată: "Oamenii, unii oameni, sînt divizaţi de felul în care te privesc".

Probabil că sînt pe cale să mă trezesc din vis, îşi spuse. Căci şi cuvintele acestea erau reale — fuseseră pronunţate de mama sa, doamna Jessica, actuala Cucernică Maică a fremenilor. Cuvintele ei se referiseră la realitate.

Paul ştia că Jessica se temea de legătura religioasă care se stabilise între el şi fremeni. Mamei sale nu-i plăcea că şi cei din sietchuri şi cei din grabene îl numeau pe Muad'Dib, *El.* Din cauza asta cutreiera din trib în trib, punînd întrebări, trimiţîndu-şi pretutindeni iscoadele sayyadine, culegînd răspunsurile şi urzind în taină.

Într-una din zile, îi citase o parabolă Bene Gesserit:

— Cînd politica şi religia călătoresc în acelaşi rădvan, drumeţii cred că nimic nu le poate sta-n cale. Gonesc tot mai năvalnic — mai iute, mai iute, mai iute. Nu se mai gîndesc la obstacole şi uită că cel ce dă năvală orbeşte nu vede prăpastia decît cînd e prea tîrziu.

Paul îşi aminti că în ziua aceea se aflase în locuinţa mamei sale, în camera interioară căptuşită cu draperii negre, împodobite cu simboluri mitologice fremene. Şezuse în încăperea aceea, ascultind-o pe Jessica, urmărind felul în care mama sa nu contenea nici o clipă să observe — chiar şi atunci cînd îşi lăsa ochii în jos. Îi apăruseră riduri noi la colţurile gurii, dar părul îi rămăsese asemenea bronzului lustruit. Iar peste ochii ei, mari şi verzi, începuse să se aştearnă deja bruma albastră a mirodeniei.

— Fremenii au o religie simplă, practică, spusese el.

— Cînd e vorba de religie, nimic nu-i simplu, îl prevenise ea.

Iar Paul, care vedea viitorul posomorit ce continua să le întunece orizontul, fusese cuprins de mînie. Nu putuse să spună decît:

— Religia înseamnă unirea forţelor noastre. E mistica noastră.

— Cultivi în mod deliberat atmosfera aceasta, bravada asta, îl atacase ea. Nu încetezi nici o clipă să îndoctrinezi populaţia.

— Aşa m-ai învăţat tu, ripostase el.

Dar în ziua aceea Jessica nu avusese pentru el decît reproşuri şi argumente. Fusese ziua ceremoniei de circumcizie a micului Leto. Paul înţelesese o parte din motivele nemulţumirii mamei sale. Jessica nu acceptase niciodată legătura sa — "mariajul de tinereţe" — cu Chani. Dar Chani născuse un fiu Atreides, iar Jessica nu fusese capabilă să-l respingă şi pe copil, ca pe mamă.

La un moment dat, Jessica tresărise sub privirea lui fixă, spusese:

— Crezi că sînt o mamă denaturată.

— Nu-i adevărat.

— Am observat cum te uiţi la mine cînd sînt împreună cu sora ta. Nu înţelegi ce-i cu sora ta.

— Ştiu de ce-i Alia altfel, spusese el. Era embrion, era încă în tine atunci cînd ai transformat Apa Vieţii. Alia...

— Nu ştii nimic!

Iar Paul, incapabil deodată să-i explice ce ştia din viziunea timpului, nu putuse decît să repete:

— Nu cred că eşti o mamă denaturată.

Ea îi observase întristarea, se aplecase spre el.

— Aş vrea să-ţi spun ceva, fiule.

— Da?

— O iubesc pe Chani a ta. O accept.

Discuţia era reală, avusese loc. Nu era defel una din viziunile imperfecte, afectate de schimbările provocate de zvîrcolirile timpului în propria sa zămislire.

Certitudinea îi conferi o priză nouă asupra lumii reale. Fragmente de realitate solidă începură să se închege, prin starea de vis, în percepţia sa. Brusc, ştiu că se afla într-un hiereg — o tabără în deşert. Chani întinsese distilcortul pe suprafaţa moale a unei porţiuni acoperite cu nisip-făină. Asta însemna că Chani se afla pe aproape... Chani, sihaya lui, Chani cea dulce ca primăvara deşertului, Chani care abia venise de pe plantaţiile de palmieri din sudul îndepărtat.

Şi, în clipa aceea, îşi aminti balada pe care Chani i-o cîntase la ora culcării.

"O, sufletul meu,
În noaptea asta uită Paradisul
Şi-ţi jur pe Shai-hulud
Că vei ajunge-acolo
Supus dragostei mele."

Apoi îi cîntase cîntecul de drumeţie pe care îl murmură îndrăgostiţii cînd străbat întinsul nisipurilor — cîntecul al cărui ritm era ca tresărirea dunelor sub paşi:

"Spune-mi ceva despre privirea ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre inima ta.
Spune-mi ceva despre tălpile tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre mîinile tale.
Spune-mi ceva despre odihna ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre veghea ta.
Spune-mi ceva despre dorinţele tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre împlinirile tale."

Într-un alt cort, cineva începuse să mîngîie strunele unui baliset. Şi-atunci îşi amintise de Gurney Halleck şi tresărise. Căci îl văzuse pe Gurney. Îi zărise, vreme de-o clipă, chipul, în mijlocul unei cete de traficanţi. Gurney însă nu-l observase. Şi nici nu trebuia să-l observe, nu trebuia să ştie de el, pentru ca nu cumva, din nechibzuinţă, să dea de ştire Harkonnenilor că fiul Ducelui pe care îl asasinaseră era în viaţă.

Dar stilul cîntăreţului din noapte, felul în care atingea coardele balisetului, îi dezvăluiseră repede adevărata identitate. Paul ştiuse că era Chatt Săritorul, căpitanul fedaykinilor — conducătorul detaşamentelor morţii care alcătuiau garda lui Muad'Dib.

Ne aflăm în deşert, îşi aminti. *Ne aflăm în Ergul Mare, departe de zona în care mişună patrulele Harkonnen. Mă aflu aici ca să străbat nisipurile, ca să ademenesc un făuritor şi să-l încalec după*

priceperea mea... ca să dovedesc astfel că sînt un adevărat fremen.

Apoi simţi apăsarea pistolului maula înfipt în cingătoare, simţi teaca cristaiului. Şi simţi liniştea din jur.

Era liniştea aceea aparte, dinaintea zorilor, cînd păsările de noapte s-au retras, iar vietăţile diurne n-au început încă să dea glas neliniştii provocate de ivirea duşmanului lor, soarele.

— Trebuie să străbaţi nisipurile la lumina zilei, ca Shai-hulud să te vadă şi să ştie că nu te temi, spusese Stilgar. Iată de ce o să-ntoarcem timpul şi-n noaptea asta vom dormi.

Încet, Paul se ridică în capul oaselor. Abia simţea pe trup atingerea distraiului descheiat. Era întuneric. Se mişcase aproape imperceptibil, dar Chani îl auzise.

Umbră în umbră, îi spuse:

— Încă nu s-a crăpat de ziuă, dragostea mea.

— Sihaya, rosti el şi în voce îi răzbătu o undă de veselie.

— Mă numeşti primăvara deşertului, dar astăzi sînt aici ca să te hărţuiesc. Astăzi sînt Sayyadina însărcinată să vegheze la respectarea ritualului.

Paul începu să-şi încheie distraiul.

— Mi-ai pomenit odată un citat din Kitab al-Ibar, zise el. Mi-ai spus: "Femeia e cîmpul tău; cultivă-ţi cîmpul".

— Sînt mama primului tău născut, răspunse ea.

O observă în întunericul cortului, umbră cenuşie imitîndu-i mişcările, potrivindu-şi distraiul pentru desert.

— Ar trebui să foloseşti pînă-n ultima clipă răgazul de odihnă, spuse ea.

Paul auzi dragostea care vorbea prin glasul ei şi o dojeni cu blîndeţe:

— Sayyadina Străjuitoare, n-ai voie să-i dai poveţe unui candidat.

Ea se ghemui lîngă el, îşi apăsă palma pe obrazul lui.

— Astăzi sînt şi strajă, şi femeie, şopti.

— Mai bine lăsai treaba asta în seama altcuiva, zise el.

— Aşteptarea ar fi şi mai chinuitoare. Prefer să mă ştiu lîngă tine.

El îi sărută palma, apoi îşi potrivi obrăzarul distraiului, se întoarse şi desprinse izolaţia cortului. Aerul care năvăli înăuntru avea răcoarea vag umedă care era sursa răzleţelor picături de rouă precipitate la răsăritul soarelui. Odată cu el pătrunse în cort miros de premirodenie — mirosul masei pe care o descoperiseră la nord-est şi care le dăduse certitudinea că prin apropiere avea să-şi facă apariţia un făuritor.

Paul se strecură prin sfincterul cortului, ieşi pe nisip, se ridică în picioare şi se întinse, alungîndu-şi somnul din muşchi. O firavă luminescenţă verde-sidefie mărginea orizontul estic. Celelalte corturi erau mici dune false, în penumbră. Sesiză mişcare într-o parte, în stingă. Străjile... Îl văzuseră.

Oamenii cunoşteau pericolul pe care avea să-l înfrunte în ziua aceea. Îl înfrunta fiecare fremen. Nu-l stingheriră în aceste ultime momente de singurătate, lăsîndu-l să se pregătească.

Trebuie s-o fac astăzi, îşi spuse Paul.

Se gîndi la forţele pe care le opusese pogromului — la părinţii care îşi trimiteau fiii la el, ca să-i instruiască şi să-i înveţe "tainele" de luptă, la bătrînii care acum îi dădeau ascultare în sfat şi-i urmau planurile, la oamenii care se întorceau la el aducîndu-i cel mai înait elogiu pe care-l putea rosti un fremen: "Planul tău a reuşit, Muad'Dib".

Şi totuşi... cel mai obişnuit, cel mai neînsemnat războinic fremen era capabil de un lucru pe care el nu-l făcuse niciodată. Iar Paul ştia că autoritatea lui de conducător avea de suferit din cauza omniprezentei recunoaşteri a acestei deosebiri între el şi ceilalţi.

Nu călărise făuritorul.

Participase, firește, împreună cu alţii, la exerciţii şi raiduri, dar nu călărise niciodată singur. Şi pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, lumea sa avea să rămînă îngrădită de priceperea altora. Un fremen adevărat nu-şi putea îngădui asta. Pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, nu putea spera să vadă întinsele ţinuturi sudice, zona situată la peste douăzeci de toboşari dincolo de erg, decît... dacă s-ar fi instalat într-un palanchin, călătorind ca o Cucernică Maică... sau ca un bolnav.

Îşi aminti de lupta pe care o dusese toată noaptea cu propria lui percepţie interioară şi făcu o paralelă stranie: strunind făuritorul, îşi consolida autoritatea; strunindu-şi ochiul interior, dobîndea mai mult control asupra lui însuşi. Dar dincolo de amîndouă aceste aspecte, se întindea — continua să se întindă — tărîmul cufundat în ceaţă, Marea Frămîntare unde întreg universul părea tulbure.

Nepotrivirile dintre diferitele percepţii ale universului nu-i dădeau pace — precizia se împletea cu imprecizia. Vedea totul *în situ.* Şi totuşi, atunci cînd apărea, cînd îşi exercita asupra sa constrîngerile realităţii, *prezentul* îşi avea propria lui viaţă şi propriile nepotriviri subtile. Ţelul cumplit dăinuia. Conştiinţa de rasă la fel. Şi pretutindeni, dominînd totul, plutea ameninţător jihadul — sîngeros, feroce.

Chani se opri lîngă el. Îşi cuprinse trupul cu braţele, privindu-l pe Paul cu coada ochiului, pe sub sprîncene, aşa cum făcea întotdeauna cînd încerca să afle ce se petrece în sufletul lui.

— Mai povesteste-mi despre apele lumii tale de baştină, Usul, spuse deodată.

Paul îşi dădea seama că vroia să-i distragă atenţia, să-i alunge din minte încordarea dinaintea încercării în care-l pîndea primejdia morţii. Cerul se mai luminase. Observă că mai mulţi fedaykini începuseră deja să-şi strîngă corturile.

— Mai bine povesteşte-mi tu, despre sietch şi despre fiul nostru, zise el. Tot o mai tiranizează pe mama, micuţul nostru Leto?

— Ba chiar şi pe Alia, răspunse ea. Şi creşte văzînd cu ochii. Va fi un bărbat înalt.

— Cum sînt ţinuturile din sud?

— Ai să le vezi singur, dacă vei reuşi să călăreşti făuritorul.

— Aş vrea să le văd mai întîi prin ochii tăi.

— Sînt ţinuturi pustii.

Paul se întoarse spre ea, împunse cu vîrful degetului năframa nezhoni care-i acoperea fruntea pe sub gluga distraiului, o întrebă:

— De ce nu vrei să-mi vorbeşti despre sietch?

— Dar ţi-am vorbit. Fără bărbaţi, sietchul e pustiu. Toată lumea lucrează. Ne petrecem mai tot timpul în ateliere, în olarii... Facem arme, înfigem jaloane ca să aflăm cum va fi vremea, adunăm mirodenie pentru mite. Plantăm dunele ca să le înălţăm şi să le ancorăm. Ţesem pînzeturi şi carpete, avem grijă de baterii, de rezervoare... îi învăţăm şi-i instruim pe copii, pentru ca tribul să rămînă puternic.

— Deci... nu există nici o plăcere în sietch? întrebă el.

— Ba da. Copiii. Copiii sînt bucuria noastră. Apoi... ritualurile. Respectăm toate ritualurile. Avem şi hrană suficientă... Din cînd în cînd, una din noi poate veni în nord ca să-şi întîlnească bărbatul... Viaţa trebuie să meargă înainte.

— Dar sora mea, Alia... a fost în sfirşit acceptată de ceilalţi?

Chani îşi înălţă capul, îl privi lung în lumina posomorită a zorilor.

— O să discutăm despre asta altădată, iubitule.

— Să discutăm acum.

— Acum trebuie să-ţi păstrezi forţele pentru încercare, rosti ea.

Paul înţelese că atinsese o coardă sensibilă. Glasul lui Chani fusese temător, voalat.

— Necunoscutul ridică întotdeauna probleme îngrijorătoare, murmură el.

Brusc, Chani dădu din cap, spuse:

— Există încă... lipsă de înţelegere, din cauza stranietaţii Aliei. Pe femei le înspăimîntă faptul că un copil abia trecut de vîrsta prunciei vorbeşte... lucruri pe care nu le poate decît un adult. Nimeni nu înţelege... schimbarea care s-a petrecut în pîntecele mamei şi din cauza căreia Alia e... altfel.

— Necazuri? întrebă Paul. Îşi aminti viziunile, gîndi: *Am văzut necazuri în legătură cu Alia.*

Chani îşi îndreptă privirea către orizont, către lumina care vestea ivirea apropiată a soarelui.

— Un grup de femei a făcut apel la Cucernica Maică, spuse. I-au cerut să exorcizeze demonul care sălăşluieşte în fiica ei. I-au citat din scriptură: "Să nu îngăduiţi vrăjitoare în mijlocul nostru".

— Şi ce răspuns le-a dat mama?

— Le-a recitat legea şi le-a spus să se ruşineze. A spus aşa: "Dacă Alia provoacă necazuri, vina este a autorităţii care n-a ştiut să le prevadă şi să le prevină". Apoi a încercat să le explice efectul pe care l-a avut transformarea asupra Aliei, care se afla în pîntecele ei. Dar femeile erau mînioase pentru că se simţeau umilite. Au plecat bombănind între ele.

Vor fi necazuri din cauza Aliei, gîndi Paul.

O adiere cristalină de nisip îi atinse porţiunile expuse ale feţei, aducînd miros de premirodenie.

— El-sayal, murmură el. Ploaia de nisip, aducătoare a dimineţii. Privi desertul scăldat în lumina cenuşie a zorilor — pustiul... nisipul care era formă absorbită în ea însăşi. Un fulger de secetă licări către sud — sarcina statică prevestind o furtună, într-un tîrziu, răzbătu şi ecoul prelung al tunetului.

— Vocea care preamăreşte pămîntul, rosti Chani.

Oamenii ieşiseră acum cu toţii din corturi. Străjile coborîseră şi ele de pe culmile dunelor. Trebăluiau cu mişcări lente, egale. Mişcările unei rutine străvechi, acţiuni care n-aveau nevoie de ordine speciale.

"Să dai cît mai puţine ordine cu putinţă", îi spusese lui Paul tatăl său... odată... demult... "Dacă ai apucat să dai ordine cu privire la un lucru, va trebui să continui să dai ordine cu privire la acel lucru, mereu şi mereu".

Fremenii cunoşteau regula aceasta, în mod instinctiv.

Acvarul cetei intona imnul de dimineaţă, adăugîndu-i apoi chemarea ritualului de iniţiere pentru călăreţii nisipurilor.

— Lumea este un stîrv, psalmodie cu glas tînguitor omul, în liniştea dunelor. Cine poate s-alunge îngerul Morţii? Împlinească-se voia lui Shai-hulud.

Paul ascultă, recunoscînd cuvintele cu care începea cîntecul de moarte al fedaykinilor săi, cuvintele

pe care le intonau detaşamentele morţii înainte de a se arunca în luptă.

Oare se va înălţa şi aici un gorgan de piatră care să însemne locul în preajma căruia s-a mai dus un suflet? se întrebă el. *Oare fremenii care vor trece pe-aici, în viitor, vor poposi ca să mai adauge o piatră şi să-şi amintească de Muad'Dib, care a murit în locurile acestea?*

Ştia că moartea era una din alternativele acestei zile... Un *fapt* printre liniile posibile ale viitorului, care iradiau din această poziţie în spaţiu-timp. Îl copleşi din nou imperfecţiunea viziunii. Cu cît se opunea mai mult ţelului său cumplit, luptînd împotriva dezlănţuirii jihadului, cu atît mai sălbatic se tălăzuia viziunea preştientă. Întregul său viitor părea un fluviu curgînd vijelios spre un abis — un nex de violenţă, dincolo de care totul era ceaţă şi nori.

— Vine Stilgar, îl vesti Chani. Trebuie să te las acum, iubitul meu. Trebuie să-mi fac datoria de Sayyadina şi să urmăresc respectarea ritualului, pentru ca adevărul să poată fi relatat fără greş în cronici. Îşi ridică ochii spre el şi pentru moment păru să-şi piardă calmul, dar se reculese, adăugă: După ce vei fi trecut cu bine încercarea, o să-ţi pregătesc cu mîinile mele o masă bună.

Se întoarse, trecu în spatele lui.

Stilgar se apropia păşind calm pe stratul de nisip-făină, stîrnind nori mici de praf. Privirea de cremene a ochilor săi, cufundaţi în orbitele întunecate, era aţintită asupra lui Paul. Marginea bărbii negre i se ivea deasupra măştii distraiului, linia dreaptă a obrajilor era ca piatra cioplită de vîntul deşertului.

Într-una din mîini ducea steagul lui Paul — flamura verde şi neagră, cu un acvatub legat de vîrful prăjinii, flamura care ajunsese deja legendară. Nu fără un dram de mîndrie, Paul gîndi: *Nu pot să fac nici cel mai banal lucru fără să creez o nouă legendă. Vor lua aminte cum m-am despărţit de Chani, cum îl voi saluta pe Stilgar... vor observa fiecare mişcare pe care o voi face astăzi. Dacă mor, va fi o legendă. Dacă trăiesc, va fi o legendă. Dar nu trebuie să mor. Dacă mor, nu va rămîne decît legenda şi nimic nu va mai putea să împiedice jihadul.*

Stilgar înfipse steagul în nisip, lîngă Paul. Apoi rămase nemişcat, cu braţele atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a trupului. Ochii albastru-în-albastru continuară să-l privească pe Paul cu aceeaşi fixitate. Şi Paul se gîndi că şi peste ochii lui începuse să se aştearnă vălul albastru al mirodeniei.

— Ne-au interzis jihadul, rosti solemn Stilgar cuvintele rituale.

Şi, aşa cum îl învăţase Chani, Paul răspunse:

— Cine poate să-i interzică unui fremen dreptul de a merge sau de a călări încotro îi e voia?

— Sînt un naib, zise Stilgar. Nimeni nu mă va captura viu niciodată. Sînt un picior al Trepiedului Morţii care-i va nimici pe vrăjmaşii noştri.

Tăcură amîndoi.

Paul îi privi pe ceilalţi fremeni, răzleţiţi în spatele lui Stilgar, încremeniţi, murmurîndu-şi în gînd rugăciunea. Şi se gîndi că fremenii erau un popor care trăia pentru a ucide, un popor al cărui trai de zi cu zi nu cunoscuse decît mînia şi durerea, un popor care nu se gîndise niciodată că ar mai putea exista şi altceva — poate doar cu excepţia visului pe care li-l inoculase Liet-Kynes, înainte de a-şi da sufletul.

— Unde e Domnul ce ne-a călăuzit în deşert? întrebă Stilgar.

— De-a pururi cu noi, psalmodiară fremenii.

Stilgar îşi îndreptă umerii, veni lîngă Paul şi vorbi cu voce joasă:

— Nu uita ce ţi-am spus. Să acţionezi simplu şi direct — fără improvizaţii fanteziste. Noi călărim făuritorul de la doisprezece ani; tu depăşeşti cu peste şase ani vîrsta asta şi nu te-ai născut pentru viaţa pe care o ducem noi. Nu-i nevoie să impresionezi pe nimeni cu vreo dovadă de curaj. Ştim că eşti curajos. Tot ce ai de făcut este să chemi făuritorul şi să-l încaleci.

— O să ţin minte, spuse Paul.

— Aşa să faci. Să nu-mi dai de ruşine învăţăturile.

Stilgar scoase din interiorul mantiei o tijă din plastic, lungă de aproape un metru. Unul dintre capetele tijei era ascuţit. La celălalt capăt era montată o clapetă cu arc.

— Ţi-am pregătit chiar eu toboşarul. E un toboşar bun. Ia-l.

Paul apucă toboşarul, simţi în palmă suprafaţa netedă şi caldă a plasticului.

— Cîrligele sînt la Shishakli, urmă Stilgar. O să ţi le dea înainte de-a te căţăra pe duna de colo. Arătă cu mîna spre dreapta. Să chemi un făuritor mare, Usul. Să ne arăţi calea.

Paul remarcă tonul vocii lui Stilgar... solemnitatea rituală, dar şi îngrijorarea firească a prietenului.

În clipa aceea, soarele se ivi deasupra orizontului. Cerul căpătă brusc nuanţa de un albastru-cenusiu, cu tentă argintie, care anunţa o zi deosebit de fierbinte şi de uscată, chiar şi pentru Arrakis.

— E vremea zilei arzătoare, spuse Stilgar şi de data aceasta glasul lui avu doar solemnitatea ritualului. Du-te, Usul, şi călăreşte făuritorul. Du-te, să străbaţi nisipurile ca un conducător de oameni.

Paul îşi salută steagul, a cărui flamură verde şi neagră atîrna inertă în aerul nemişcat, din care vîntul dimineţii pierise, Apoi se întoarse şi porni către duna pe care i-o indicase Stilgar — o culme de culoare brună, cu creasta în formă de "S". Restul cetei se puse la rîndul ei în mişcare, în direcţie opusă, escaladînd versantul dunei la poalele căreia se aflase tabăra de noapte.

O siluetă solitară, înfăşurată în mantie, aştepta la baza dunei: Shishakli, comandant de grupă la fedaykini. Doar ochii i se zăreau între marginea glugii şi obrăzar — ochii cu pleoape grele, coborîte.

Cînd Paul ajunse în dreptul lui, Shishakli îi întinse două tije subţiri ca nişte bice. Tijele erau lungi de vreun metru şi jumătate şi aveau cîrlige scînteietoare din plastoţel la capătul flexibil. Capătul opus era mai gros şi cu suprafaţa rugoasă, ca să permită o priză sigură.

Paul le luă pe amîndouă în mîna stingă, aşa cum cerea ritualul.

— Sînt propriile mele cîrlige, spuse Shishakli cu glas răguşit. N-au dat greş niciodată.

Paul dădu din cap, păstră o clipă de tăcere, apoi trecu mai departe şi începu să suie panta dunei. Cînd ajunse pe creastă, privi înapoi spre cealaltă dună, văzu ceata ghemuindu-se pe vine ca un roi de insecte, într-o singură fluturare de mantii. Era singur acum, avînd în faţă doar orizontul şi întinderea plată şi nemişcată a nisipurilor. Stilgar alesese bine duna. Era mai înaltă decît celelalte din jur şi oferea astfel un bun punct de observaţie.

Se aplecă, înfipse toboşarul în versantul expus vîntului, unde nisipul bine tasat avea să asigure bătăii o intensitate maximă. Apoi ezită, rememorîndu-şi lecţiile, recapitulînd mental imperativele de viaţă şi de moarte pe care trebuia să le înfrunte.

În clipa în care va trage declanşatorul, toboşarul îşi va începe chemările. Undeva, în adîncul nisipurilor, un vierme uriaş — un făuritor — va auzi bătaia şi va veni către el. Paul ştia ce avea de făcut în clipa în care se va ivi făuritorul. Folosindu-se de tijele flexibile, cu cîrlige la capăt, va putea să se caţere şi să călărească pe spinarea înaltă şi încovoiată a creaturii. Pentru că atît timp cît marginea frontală a unui segment de inel din trupul viermelui va fi menţinută întredeschisă cu ajutorul cîrligelor, lăsînd nisipului abraziv acces liber către ţesuturile sensibile din interior, creatura nu se va retrage în adîncuri. Dimpotrivă, îşi va înălţa şi-şi va răsuci trupul gigantic, ca să-şi ţină segmentul deschis cît mai departe cu putinţă de suprafaţa deşertului.

Sînt un călăreţ al nisipurilor, îşi spuse Paul.

Se uită la cîrligele din mîna stîngă, amintindu-şi că era suficient să le mute lateral, de-a lungul imensului inel al făuritorului, pentru a sili vietatea să se răsucească şi să vireze în direcţia în care vroia el. Văzuse cum se făcea lucrul acesta. Fusese învăţat să se ţină pe spinarea unui vierme, în cursul scurtelor trasee de exerciţiu. Dar se puteau parcurge distanţe uriaşe. Viermele captiv putea fi călărit pînă ce rămînea imobil, sleit de puteri, pe suprafaţa desertului. Atunci trebuia chemat un alt făuritor.

Paul ştia că în clipa în care va fi trecut cu bine încercarea aceasta, avea să fie demn pentru călătoria de douăzeci de toboşari — pînă în ţinuturile din sud. Avea să obţină dreptul de a se odihni şi de a-şi reface forţele în sudul îndepărtat, unde se aflau noile plantaţii de palmieri, noile sietchuri în care fuseseră adăpostite de furia pogromului familiile fremenilor.

Îşi înălţă capul şi privi către sud, amintindu-şi că făuritorul sălbatic pe care avea să-l cheme din mijlocul ergului era un factor necunoscut, la fel ca şi el, care-l chema la încercarea aceasta.

— Să calculezi totul cu grijă cînd se va apropia făuritorul, îi explicase Stilgar. Va trebui să stai destul de aproape ca să-i poţi sări în spate cînd trece, dar destul de departe ca să nu te înghită.

Brusc, Paul trase declanşatorul toboşarului. Mecanismul clapetei prinse să se rotească şi bătăile chemării făcură să răsune nisipul: turn... turn... turn...

Îşi îndreptă spatele, scrută zarea, gîndindu-se la sfatul lui Stilgar:

— Fii atent la semnele care-i vestesc apropierea. Nu uita: făuritorul vine rareori nevăzut la chemarea unui toboşar. Ciuleşte-ţi urechile. Adesea poţi să-l auzi înainte de a-l zări.

Apoi îşi aduse aminte de poveţele pe care i le murmurase Chani, în timpul nopţii, într-un moment în care o copleşise teama pentru el:

— Cînd o să aştepţi în calea făuritorului, să încremeneşti ca o stană de piatră. Să te faci una cu nisipul şi să gîndesti ca nisipul. Să te piteşti sub mantie şi să te preschimbi într-o fărîmă de dună.

Calm, Paul cercetă orizontul... ascultînd... pîndind ivirea semnelor pe care le învăţase.

Îl auzi dinspre sud-est... un şuierat îndepărtat, ca o şoaptă a nisipurilor. Apoi îi zări urma, departe, conturîndu-se în lumina difuză a dimineţii. Şi îşi dădu seama că nu mai văzuse niciodată un făuritor atît de mare şi nici nu auzise vreodată că ar exista asemenea giganţi. Părea să aibă peste trei kilometri lungime, iar valul de nisip pe care-l înălţa capul lui era ca un munte, străbătînd dunele.

Aşa ceva n-am văzut nici în viziuni, nici în realitate, gîndi. Se ghemui repede în calea monstrului, aşteptând încordat, absorbit cu totul de imperativele clipei.

"Păstraţi controlul banilor şi al alimentelor. Restul lăsaţi-l prostimii". Aşa vă povăţuieşte Împăratul Padişah. Şi vă mai spune, tot el: "Dacă vreţi profituri, trebuie să guvernaţi". Există un adevăr în aceste cuvinte, dar eu mă întreb: " Cine este prostimea şi cine sînt guvernanţii?"

Fragment din mesajul secret adresat de Muad'Dib Landsraadului şi

citat în **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Un gînd se ivi pe neaşteptate în mintea Jessicăi: *Paul urmează să treacă prin încercarea de călăreţ al nisipurilor. Cei din sietch vor să-mi ascundă lucrul acesta, dar sînt sigură că-i aşa. Iar Chani a plecat. S-a dus să îndeplinească nu se ştie ce misiune.*

Jessica şedea în camera ei, profitînd de o clipă de răgaz, între două cursuri de noapte. Era o încăpere agreabilă, deşi mai puţin spaţioasă decît aceea pe care o avusese în Sietch Tabr, înainte ca tribul să fi fugit de ameninţarea pogromului. Dar şi aici erau covoare groase pe jos, perne moi, o măsuţă scundă şi comodă pentru cafea, carpete şi draperii colorate care mascau pereţii şi uşile, licurigloburi răspîndind o lumină discretă, galbenă. La fel, şi aici domnea mirosul acru, pătrunzător, caracteristic sietchurilor fremene -mirosul pe care ajunsese să-l asocieze cu sentimentul securităţii.

Ştia însă că sentimentul acesta nu va reuşi niciodată să-i alunge celălalt sentiment — sentimentul că se afla într-o lume străină. Lumea aspră, pe care încercau s-o ascundă draperiile şi covoarele.

Sunete înfundate răzbătură în interiorul camerei — zornăituri, bătăi de tobă şi de palme. Se celebra o naştere... Subiay era probabil cea care născuse. Ei i se apropiase sorocul. Oricum, ştia că avea să vadă pruncul destul de curînd — un îngeraş cu ochii albaştri, adus Cucernicei Maici spre binecuvîntare. Şi mai ştia şi că fiica ei, Alia, care asista la ritual, avea să-i relateze tot ce văzuse şi auzise.

Îşi dădu seama că mai era încă timp, pînă la ora rugăciunii nocturne pentru morţi. Nimeni n-ar fi început celebrarea unei naşteri în preajma ceasului la care avea loc ceremonia de doliu în memoria celor ce căzuseră victime vînătorilor de sclavi de pe Poritrin, Bela Tegeuse, Rossak şi Harmonthep.

Jessica oftă. Era conştientă că încerca iarăşi să-şi abată gîndurile de la primejdiile pe care le înfrunta, zi de zi, fiul ei — puţurile-capcane cu ţepele lor otrăvite, raidurile Harkonnenilor (deşi acestea se mai răriseră de cîad fremenii, graţie noilor arme introduse de Paul, luaseră tributuri usturătoare în aeronave şi mercenari) şi pericolele naturale ale desertului: făuritorii, setea, hăurile de praf...

Se gîndi să ceară puţină cafea şi, odată cu gîndul acesta, în mintea ei reînvie obsesia paradoxului din modul de viaţă al fremenilor: cît de bine trăiau în aceste caverne-sietchuri, în comparaţie cu pyonii din grabene, şi totuşi cît de mult sufereau în hajrul lor prin deşert — suferinţe mai crîncene decît oricare dintre cele pe care le îndurau serbii Harkonnenilor.

O mînă întunecată apăru brusc dintre draperiile de lîngă ea, depuse o ceaşcă pe masă şi se retrase. În cameră se răspîndi aroma cafelei de mirodenie.

Ofrandă de la celebrarea naşterii, gîndi Jessica,.

Luă ceaşca şi sorbi încet, zîmbind în sinea ei. *În care altă societate din universul nostru,* se întrebă, *o persoană cu rangul meu ar putea să accepte şi să bea fără teamă băutura oferită de o mînă necunoscută? E-adevărat că, acum, pot neutraliza efectul oricărei otrăvi, înainte de-a apuca să-mi facă vreun rău, dar cea care mi-a oferit ceaşca nu ştie asta.*

Cafeaua era fiebinte şi delicioasă. Îi simţi efectul reconfortant în valul de energie care o înviora.

Şi se întrebă, din nou, în care altă societate i s-ar fi respectat într-un mod atît de firesc tihna şi dorinţa de singurătate. Unde altundeva i s-ar fi înmînat un dar, în cei mai desăvîrşit şi modest anonimat? Darul acesta îi fusese oferit cu dragoste şi respect... şi cu o fărîmă — doar o fărîmă — de teamă.

Apoi îi atrase atenţia un alt aspect: se gîndise doar la cafea şi aceasta şi apăruse. Ştia că nu era telepatie, ci tau, unitatea comunităţii sietchului — compensaţia naturală a otrăvii subtile pe care o absorbeau cu toţii în hrana suprasaturată de mirodenie. Dar marea masă a oamenilor nu putea spera să dobîndească vreodată cunoaşterea pe care i-o revelase ei "sămînţa" de mirodenie. Fremenii nu aveau educaţia şi pregătirea necesară. Minţile lor respingeau ceea ce nu puteau recunoaşte, ceea ce nu puteau înţelege. Uneori, însă, simţeau şi reacţionau ca un organism unic.

Numai că nu-şi puneau niciodată problema acestor coincidenţe.

Paul va face faţă încercării? se întrebă brusc. *E capabil, dar un accident îi poate veni de hac şi celui mai bun dintre cei buni.*

Aşteptare.

Apăsarea e cauza, gîndi. *Nu putem aştepta decît o bucată de vreme. Apoi aşteptarea devine apăsătoare şi ne copleşeşte.*

Vieţile lor erau impregnate de aşteptări.

Sîntem aici de peste doi ani şi mai avem de aşteptat cel puţin de două ori pe-atît, pînă ce vom putea măcar spera să ne gîndim la încercarea de a smulge Arrakisul din ghearele guvernatorului Harkonnen — blestematul Mudir Nahya, Rabban Bestia.

— Cucernică Maică?

Vocea se auzise din spatele draperiilor de la intrare şi o recunoscu: Harah, cealaltă femeie din menajul lui Paul.

— Intră, Harah.

Draperiile se separară şi Harah păru să alunece printre ele. Purta sandale de sietch şi o robă

portocalie, fără mîneci. Părul ei negru era despărţit cu cărare pe mijloc şi strîns la spate, ca elitrele netede şi lucioase ale unei insecte. O expresie posomorită îi întuneca faţa ascuţită, de pasăre răpitoare.

În urma ei apăru Alia, fetiţa de doi ani a Jessicăi.

Privindu-şi fiica, Jessica fu frapată ca şi-n alte daţi, de înfăţişarea ei. Alia semăna leit cu Paul la doi ani. Aceiaşi ochi mari şi gravi, acelaşi păr negru, aceeaşi linie fermă a gurii. Existau însă şi deosebiri... Subtile. Deosebirile acestea erau cele care provocau neliniştea majorităţii adulţilor în legătură cu Alia. Impresia de calm şi de conştiinţă de sine a fetiţei contrasta în mod straniu cu infăţisarea ei de copil abia trecut de vîrsta prunciei. Oamenii se întorceau şocaţi cînd o auzeau rîzînd la vreo glumă voalată, cu conotaţii sexuale. Sau se pomeneau trăgînd cu urechea la vorba ei, pe jumătate peltică, din cauza palatului încă neformat, ascultînd remarci a căror înţelepciune şi experienţă de viaţă erau inimaginabile la un copil de doi ani.

Cu un suspin de exasperare, Harah se aşeză pe o pernă, se uită încruntată la fetiţă.

Jessica îi făcu semn fiicei sale.

— Alia!

Copila se apropie şi se aşeză lîngă mama ei. Apoi o prinse de mînă şi contactul cărnii restabili imediat percepţia mutuală pe care mama şi fiica o cunoscuseră încă dinaintea naşterii celei din urmă. Nu era o împărtăşire a gîndurilor (deşi se întîmpla şi acest lucru, dacă se atingeau cînd, în cursul unei ceremonii, Jessica transforma otrava din mirodenie), ci un fenomen mult mai complex — recunoaşterea instantanee a unei alte scîntei vii, senzaţia acută şi zguduitoare a unei comuniuni de conştiinţă, care le contopea într-o singură unitate afectivă.

Arborînd demnitatea solemnă cu care trebuia să se poarte un membru al casei fiului ei, Jessica spuse:

— Subakh-ul kuhar, Harah. Noaptea te-a găsit bine sănătoasă?

Femeia răspunse formulei tradiţionale:

— Subakh-ul nar. Sînt bine sănătoasă.

Rostise cuvintele aproape fără intonaţie. Apoi oftă iar. Jessica percepu amuzamentul Aliei.

— Ghanima fratelui meu e supărată pe mine, zise fetiţa, cu glasul ei subţire şi pe jumătate peltic.

Jessica remarcă termenul cu care o numise pe Harah: ghanima. Subtilităţile graiului fremen confereau acestui cuvînt sensul de "ceva dobîndit în luptă", dar cu subînţelesul că acel "ceva" nu-şi mai avea rostul iniţial, că era doar un ornament — ca un vîrf de lance agăţat spre a menţine dreaptă o draperie.

Harah îi aruncă Aliei o privire severă.

— Nu încerca să mă insulţi, copilă, îmi cunosc locul.

— Ce-ai mai făcut iară, Alia? întrebă Jessica.

Harah răspunse mînioasă:

— Nu numai c-a refuzat să se joace cu ceilalţi copii, dar a găsit de cuviinţă să-şi vîre nasul în...

— M-am ascuns în spatele draperiilor şi m-am uitat cum s-a născut copilul Subiayei, o întrerupse Alia. Băiat. Ţipa-ntruna. Halal plămîni! m-am gîndit. După ce-a ţipat destul...

— Alia a ieşit de după perdele şi l-a atins, îi luă vorba din gură Harah. Iar copilul s-a oprit din ţipat. Toată lumea ştie că orice prunc născut în sietch trebuie lăsat să ţipe cît vrea, pentru că mai tîrziu, în hajr, n-ar mai putea s-o facă fără să ne dea de gol.

— A ţipat destul, zise Alia. Iar eu n-m vrut decît să-i simt scînteia, viaţa din el. Atîta tot. Băiatul m-a simţit şi n-a mai ţipat.

— În schimb, întîmplarea a dat iarăşi prilej de vorbe, ripostă Harah.

— Băiatul Subiayei e sănătos? întrebă Jessica. Observase că Harah era prea tulburată şi nu-şi dădea seama care era motivul.

— Pe cît de sănătos şi-ar putea dori o mamă, răspunse Harah. Femeile ştiu că Alia nu i-a făcut nici un rău. N-au nimic cu faptul că l-a atins. Copilul s-a liniştit imediat şi-a adormit fericit. Dar e vorba de...

— De stranietatea fiicei mele, zise Jessica. De asta-i vorba, nu? De faptul că spune lucruri care depăşesc înţelegerea anilor ei. Lucruri pe care n-ar avea de unde să le ştie un copil de vîrsta ei... Lucruri din trecut.

— De unde să ştie ea cum arăta un copil născut pe Bela Tegeuse? exclamă Harah.

— Dar e adevărat! protestă Alia. Băiatul Subiayei seamănă leit cu fiul născut de Mitha înaintea exodului.

— Alia! rosti Jessica. Ţi-am mai atras atenţia.

— Mamă, dar l-am văzut. E adevărat şi...

Jessica îşi scuturâ capul, observînd agitaţia Harahei. *Ce-am adus pe lume?* se întrebă. *Un copil care ştia, încă de cînd s-a născut, tot ce ştiam eu... mai mult chiar: tot ce-i dezvăluiseră în coridoarele trecutului Cucernicele Maici din mine.*

— Nu-i vorba numai de ceea ce spune, zise Harah. Ci şi de ceea ce face. De exerciţii... De felul în

care stă şi priveşte o piatră, miscîndu-şi doar un muşchi de la baza nasului, sau vîrful unui deget, sau...

— Asa-i antrenamentul Bene Gesserit, o întrerupse Jessica. Ştii bine asta, Harah. Sau vrei să-i refuz fucei mele moştenirea ce i se cuvine?

— Cucernică Maică, ştii că pentru mine lucrurile astea n-au nici o importanţă. Dar oamenii vorbesc. Iar eu simt primejdia din şoaptele lor. Ei spun că fiica ta e un demon, că ceilalţi copii nu vor să se joace cu ea, că...

— Alia are prea puţine în comun cu copiii ceilalţi, spuse Jessica. Nu-i demon, nu-i decît...

— Ştiu că nu-i!

Jessica fu surprinsă de tonul vehement al femeii, se uită la Alia. Fetiţa părea cufundată în gînduri, dar iradia un fel de... aşteptare. Jessica îşi întoarse ochii spre Harah.

— Faci parte din familia fiului meu, spuse ea. Recunosc şi respect lucrul acesta. (Alia se foi uşor lîngă ea.) Vorbeşte deschis. Spune-mi ce te frămîntă.

— N-am să mai fac parte mult timp din familia fiului tău, zise Harah. Dac-am aşteptat pînă acum, am făcut-o numai de dragul fiilor, mei — ca să aibă parte *şi ei* de educaţia specială a copiilor lui Usul. E tot ce-am putut să le ofer, ştiut fiind că nu împart patul cu fiul tău.

Din nou, Alia tresări — pe jumătate adormită, caldă. Jessica spuse:

— Ai fi fost o tovarăşă bună pentru fiul meu.

Şi cum vechile gînduri nu o părăseau niciodată, adăugă în sinea ei: *Tovarăşă... dar nu soţie.* Apoi se gîndi cu strîngere de inimă la ceea ce se spunea în sietch despre legătura dintre fiul ei şi Chani: că va deveni o legătură permanentă, o căsnicie.

Chani mi-e dragă, gîndi ea. Dar dragostea trebuia să se plece în faţa imperativelor aristocratice. Alianţele nobililor aveau alte considerente la bază...

— Crezi că nu ştiu ce planuri ai în legătură cu fiul tău? întrebă Harah.

— Despre ce vorbeşti?

— Vrei să reuneşti toate triburile sub conducerea *Lui.*

— Şi ce vezi rău în asta?

— Văd pericolul care-l pîndeşte... Iar Alia face parte şi ea din pericolul ăsta.

Alia se cuibări mai aproape de mama ei. Apoi îşi deschise ochii şi o privi lung pe Harah.

— V-am observat deseori pe voi două, reluă Harah. Am văzut felul în care vă atingeţi. Iar despre Alia pot spune că este ca şi carne din carnea mea — pentru că-i sora celui care mi-e ca un frate. Am îngrijit-o şi-am ocrotit-o de cînd era în faşă, din vremurile cînd ne-a alungat razzia. Am observat multe lucruri la ea.

Jessica dădu încet din cap. Simţi tulburarea crescîndă a Aliei.

— Ştii la ce mă refer, continuă Harah. Alia înţelegea întotdeauna, de prima dată, tot ce i se spunea. Cînd a mai existat vreun copil care să cunoască disciplina apei de la o vîrstă atît de fragedă? Sau ale cărui prime vorbe adresate doicii sale să fie: "Te iubesc, Harah".

O privi cu ochi ficşi pe Alia.

— De ce crezi că-i accept insultele? Pentru că ştiu că nu le spune cu ură.

— Da, ştiu şi eu să judec, Cucernică Maică, zise Harah. Puteam fi şi eu Sayyadina. Am văzut ce-am văzut.

— Harah... începu Jessica, apoi ridică din umeri. Nu ştiu ce să-ţi spun.

Şi se pomeni ea însăşi surprinsă, deoarece era chiar aşa.

Alia se mişcă, îşi îndreptă umerii. Jessica percepu sfîrsitul aşteptării şi apariţia unui sentiment nou — un amestec de fermitate şi tristeţe.

— Am făcut o greşeală, spuse Alia. Acum avem nevoie de Harah.

— Totul s-a întîmplat la Ceremonia Sămînţei, Cucernică Maică, spuse Harah. Ai preschimbat Apa Vieţii... iar Alia se afla în pîntecele tău.

Avem nevoie de Harah? se întrebă Jessica.

— Ce-ar putea face Harah? îi întoarse Jessica întrebarea.

— Ştie ea, răspunse Alia.

— O să le spun adevărul, zise Harah.

Chipul ei păru deodată îmbătrînit şi trist. Se încruntă. Pielea măslinie i se încreţi, schimbîndu-i ca printr-o vrajă trăsăturile feţei.

— O să le spun că Alia s-a prefăcut doar a fi copil, urmă ea, că n-a fost niciodată doar un copil.

Alia îşi scutură capul. Pe obraji i se rostogoliră lacrimi şi Jessica resimţi durerea fiicei ei ca şi cînd ar fi fost propria ei durere,

— Ştiu că-s un monstru, şopti Alia.

Rostită de glasul de copil, concluzia de adult păru o afirmaţie cumplită.

— Nu eşti monstru! şuieră Harah. Cine-a-ndrăznit să spună că eşti monstru?

Jessica fu surprinsă de ferocitatea notei ocrotitoare din vocea femeii. Apoi îşi dădu seama că Alia avusese dreptate — aveau nevoie de Harah. Tribul avea s-o înţeleagă pe Harah. Avea să-i înţeleagă

deopotrivă cuvintele şi sentimentele... căci era limpede că Harah o iubea pe Alia ca pe propriul ei copil.

— Cine-a spus asta? repetă Harah.

— Nimeni.

Alia îşi şterse lacrimile cu un colţ din abaua Jessicăi, apoi netezi cu palma postavul boţit.

— Atunci să nu mai spui niciodată aşa ceva, se răsti Harah.

— Bine, Harah.

— Aşa. Şi-acum spune-mi cum a fost, ca să le pot vorbi oamenilor. Povesteşte-mi ce ţi s-a întîmplat.

Alia înghiţi, îşi ridică ochii spre mama ei. Jessica dădu din cap.

— Într-o zi, începu Alia, m-am trezit. Era ca şi cînd m-as fi trezit din somn, numai că nu-mi aminteam să mă fi culcat. Mă aflam într-un loc cald, cufundat în întuneric. Şi mi-era frică.

Ascultînd vorba peltică a fiicei sale, Jessica revăzu cu ochii minţii caverna cea mare din Sietch Tabr.

— Mi-era frică, repetă Alia. Am vrut să fug, dar n-aveam unde să fug. Apoi am văzut o scînteie... adică... n-aş putea spune c-am văzut-o. Scînteia era pur şi simplu cu mine. I-am perceput sentimentele... mă liniştea, mă mîngîia, îmi spunea că totul va fi bine. Era mama mea.

Harah se frecă la ochi, îi zîmbi încurajator Aliei. Dar ochii fremenei scăpărau atît de sălbatic, atît de intens, încît s-ar fi zis că încercau să *audă* spusele Aliei.

Iar Jessica gîndi: *De fapt, ce ştim noi despre felul în care gîndeşte una ca ea... cu experienţa ei unică, cu educaţia ei şi cu tradiţia poporului ei!*

— Tocmai cînd mă liniştisem şi mă simţeam în siguranţă, reluă Alia, mi s-a adăugat altă scînteie... şi totul s-a petrecut deodată. Cealaltă scînteie era bătrîna Cucernică Maică. Ea şi... mama mea făceau schimb de vieţi... Total... Iar eu eram cu ele, vedeam totul... toate. Apoi s-a terminat. Şi eu eram ele, şi celelalte, şi eu însămi... numai că mi-a trebuit mult timp ca să mă regăsesc pe mine însămi. Eram atîtea altele...

— A fost o cruzime, rosti Jessica. Nici o fiinţă n-ar trebui să se trezească la viaţă în felul acesta — să sufere din prima clipă impactul unei asemenea conştiinţe. E o adevărată minune că ai putut să accepţi ceea ce ţi s-a întîmplat.

— N-aveam de ales! zise Alia. Nu ştiam să-mi resping sau să-mi ascund conştiinţa... nu ştiam să mi-o izolez... Totul s-a întîmplat de la sine... Totul...

— Noi n-am ştiut, murmură Harah. Atunci cînd i-am dat mamei tale Apa, ca s-o preschimbe, n-am ştiut că te aflai în pîntecele ei.

— Nu fi mîhnită, Harah, spuse Alia. Nici eu n-am de ce să mă plîng. De fapt, ar trebui să fiu fericită: sînt Cucernică Maică. Tribul are două Cucerni...

Tăcu brusc, îşi înclină capul, ascultă.

Harah o privi nedumerită, apoi se uită la Jessica.

— Nu ştiai? întrebă Jessica.

— Sssst! făcu Alia.

O incantaţie ritmică, îndepărtată, ajunse la ele prin draperiile care le despărţeau de coridoarele sietchului. Sunetele se amplificară, deveniră distincte: "Ya! Ya! Yawm! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah!"

Procesiunea trecu prin faţa uşii exterioare şi vocile răsunară puternice, umplînd camera. Apoi, încetul cu încetul, scăzură, se transformară în murmur.

Cu glas pătruns de tristeţe, Jessica rosti cuvintele introductive ale ritualului:

— Era-n aprilie şi era Ramadhan pe Bela Tegeuse.

— Familia mea se odihnea în curtea casei, rosti Harah, şi în aer plutea boarea umedă a stropilor pe care-i împrosca fintîna. Era în curte un portygul rotat, cu frunze verzi, întunecate. Şi mai era un coş umplut cu bunătăţi: mish-mish, şi baklawale, şi ulcele cu liban. Era pace în grădinile noastre, turmele noastre păşteau liniştite... Pacea domnea pretutindeni.

— Am trăit fericiţi, pînă cînd au venit năvălitorii, spuse Alia.

— Sîngele ne-a îngheţat în vine la strigătele prietenilor noştri, spuse Jessica. Şi simţi iureşul amintirilor din noianul de trecuturi care sălăşluiau în ea.

— "La, la, la!" ţipau femeile, spuse Harah.

— Năvălitorii s-au ivit din mushtamal, s-au năpustit asupra noastră cu jungherele înroşite de sîngele bărbaţilor noştri, spuse Jessica.

Tăcură toate trei, aşa cum se tăcea în clipa aceea în toate locuinţele sietchului. Era tăcerea aducerii aminte şi-a reîmprospătării suferinţelor în cugetele tuturor.

Brusc, Harah rosti formula de încheiere a ritualului, dînd cuvintelor o rezonanţă mai dură decît oricînd:

— Nu vom ierta niciodată şi nu vom uita niciodată!

În liniştea care urmă cuvintelor ei, auziră şuşoteli, foşnet de mantii. Jessica simţea că cineva se oprise în spatele draperiilor de la intrare.

— Cucernică Maică?

Jessica recunoscu vocea: Tharthar, una dintre soţiile lui Stilgar.

— Ce este, Tharthar?

— Veşti rele, Cucernică Maică.

Jessica simţi ca un junghi în inimă, nu-şi putu împiedica geamătul:

— Paul...

Tharthar dădu la o parte draperiile, intră în cameră. În spatele ei, se zăriră pentru o clipă mai multe siluete drapate. Apoi draperiile căzură la loc şi Jessica se uită la femeia care intrase. Tharthar era scundă şi negricioasă. Purta o robă neagră cu desene roşii. Deasupra nasului subţire, cu nări dilatate şi marcate de bătăturile filt-cepurilor, ochii ei complet albaştri priveau imobili.

— Ce-i? întrebă Jessica.

— Veşti dinspre nisipuri, răspunse Tharthar. Usul va trece prin încercarea făuritorului... astăzi. Tinerii sînt convinşi că nu va da greş şi că-nainte de apusul soarelui va fi călăreţ al nisipurilor. Cei de-aici se-adună pentru o razzia. Vor să pornească spre nord şi să i se alăture lui Usul. Spun că de îndată ce vor ajunge la el, vor da glas voinţei lor. Spun că-i vor cere lui Usul să-l provoace la luptă pe Stilgar şi să preia el conducerea triburilor.

Adunatul apei, plantarea dunelor, schimbarea lumii lor, încet, dar sigur... sînt lucruri care nu-i mai mulţumesc acum, zgîndi Jessica. *Incursiunile scurte, raidurile sigure nu le mai ajung... acum, după ce i-am instruit noi, Paul şi cu mine. Îşi simt puterea. Vor să se bată, vor să lupte.*

Tharthar se lăsă de pe-un picior pe altul, îşi drese glasul.

Ştim că trebuie să fim prudenţi, că trebuie să aşteptăm, gîndi Jessica. *Dar tocmai asta ne roade mai mult decît orice. Pentru că ştim şi răul pe care ni l-ar putea face o aşteptare prea îndelungată. Aşteptind prea mult... ne-am putea uita ţelul.*

— Tinerii spun că dacă Usul nu-l provoacă pe Stilgar, înseamnă că se teme de el, zise Tharthar şi-şi plecă ochii.

— Aşa va să zică, murmură Jessica. Şi gîndi: *Ştiam că se va ajunge la asta. Ştia şi Stilgar.*

Din nou, Tharthar îşi drese glasul, rosti:

— Pînă şi fratele meu, Shoab, spune acelaşi lucru. Nu-l vor lăsa pe Usul să aleagă altă cale.

Aşadar, a sosit momentul, gîndi Jessica. *Iar Paul va trebui să se descurce singur. Cucernica Maică n-are dreptul să intervină în problema succesiunii.*

Alia îşi retrase mîna din mîinile mamei sale. Spuse:

— O să mă duc cu Tharthar să-i sondez pe tineri. Poate că există totuşi o altă cale.

Jessica rămase cu privirea aţintită la Tharthar, dar i se adresă

— Bine. Du-te... şi dă-mi de ştire, cît mai degrabă, despre ce-ai aflat.

— Noi nu vrem duelul ăsta, Cucernică Maică, spuse Tharthar.

— Nici noi, zise Jessica. Tribul are nevoie de *toată* puterea sa. O privi repede pe Harah. Te duci cu ele?

Dar Harah răspunse întrebării nerostite:

— Tharthar nu va îngădui nimănui să-i facă vreun rău Aliei. Tharthar ştie că în curînd vom fi surori-soţii şi că vom împărţi acelaşi bărbat. Am stat de vorbă amîndouă.

O privi pe soţia lui Stilgar, apoi pe Jessica, adăugă:

— Tharthar şi cu mine avem o înţelegere.

Tharthar întinse mîna spre Alia, spuse:

— Să ne grăbim. Tinerii se pregătesc deja de plecare.

Ieşiră printre draperii, mînă în mînă, femeie şi copil. Dar copilul părea să o conducă pe femeie.

— Dacă Paul-Muad'Dib l-ar învinge pe Stilgar, tribul n-ar avea nimic de cîştigat, spuse Harah. E drept c-aşa s-au succedat dintotdeauna conducătorii, dar vremurile s-au schimbat.

— Vremurile s-au schimbat şi pentru tine, observă Jessica.

— Doar nu crezi că mă-ndoiesc de rezultatul luptei, învingătorul n-ar putea fi decît Usul.

— Asta am şi vrut să spun.

— A, crezi că mă las influenţată de sentimentele mele personale... Harah îşi scutură capul şi acverigile de la gîtul ei zăngăniră. Te-nşeli amarnic. Poate crezi că regret faptul de a nu fi fost *eu* aleasa lui Usul. Poate crezi că sînt geloasă pe Chani.

— Judecă singură, replică Jessica.

— Mi-e milă de Chani.

Jessica înlemni.

— Ce vrei să spui?

— Ştiu ce gîndeşti tu despre Chani. Socoti că n-ar fi o soţie potrivită pentru fiul tău.

Jessica se destinse, se lăsă pe spate, între perne. Dădu din umeri.

— Poate.

— Şi s-ar putea să ai dreptate, zise Harah. Iar dacă ai, s-ar putea să-ţi descoperi un aliat neaşteptat chiar în persoana lui Chani. Şi ea ar fi în stare să facă orice pentru binele *Lui.*

Jessica îşi înghiţi nodul din gît.

— Chani mi-e dragă, spuse. Dar ea n-ar putea să...

— Tare-s murdare covoarele astea, o întrerupse Harah. Îşi plimbă ochii pe deasupra podelei, evitînd privirea Jessicăi. Umblă o grămadă de lume pe-aici. Ar trebui să le dai mai des la curăţat.

Nici o religie ortodoxă nu poate evita interferenţa politicii. Lupta pentru putere impregnează educarea, formarea şi disciplinarea oricărei comunităţi ortodoxe. Din cauza acestei presiuni, conducătorii unei asemenea comunităţi ajung, în mod inevitabil, la aceeaşi mare dilemă interioară: să cedeze unui oportunism total, pentru a-şi putea menţine puterea, sau să rişte sacrificiul de sine, pentru a se conforma eticii ortodoxe?

Fragment din **Muad'Dib: Controversele religioase** *de prinţesa Irulan.*

Ghemuit pe nisip, Paul aştepta apropierea giganticului făuritor. *Nu trebuie să aştept ca un traficant, tremurînd de nerăbdare,* îşi aminti. *Trebuie să mă confund cu deşertul.*

Creatura se afla acum doar la cîteva minute de el, făcînd să vibreze văzduhul dimineţii cu şuierul frecării de nisipul prin care înainta. În caverna circulară a gurii, colţii săi păreau petalele unei flori enorme. Mirosul de mirodenie pe care îl emana umplea aerul.

Paul nu mai simţea strînsoarea distraiului şi nu era decît vag conştient de prezenţa filt-cepurilor şi-a obrăzarului. Nu se mai gîndea la nimic altceva decît la învăţăturile lui Stilgar, la orele istovitoare petrecute pe întinsul nisipurilor.

"— La ce distanţă de raza făuritorului trebuie să aştepţi dacă te afli pe nisip granulos?

— La distanţa pe care o aflu adăugînd o jumătate de metru pentru fiecare metru din diametrul făuritorului.

— Corect. De ce?

— Ca să evit vîrtejul provocat de trecerea sa, dar să-mi rămînă timp să-l ajung şi să-l încalec.

— Pînă acum ai călărit doar făuritori mici, crescuţi pentru sămînţă şi pentru Apa Vieţii. La vremea încercării însă, va trebui să chemi un făuritor sălbatic, un bătrîn al deşertului. Şi va trebui să-i arăţi respectul cuvenit."

Bătaia cavernoasă a toboşarului se pierdu în şuieratul viermelui. Paul inspiră adînc, simţi răzbătînd prin filtre mirosul amar, mineral, al nisipului.

Făuritorul sălbatic, bătrînul deşertului, se înălţă deodată chiar înaintea lui. Segmentele anterioare împingeau un val de nisip care se ridica pînă la genunchii lui Paul.

Înalţă-te, monstrule drag, gîndi el. *Sus cu tine! Mi-ai auzit chemarea. Hai, înalţă-te! Înalţă-te!*

Valul îl ridică. Volbura prafului de la suprafaţă îl învălui. Se sprijini bine în tălpi. În faţa sa, nu mai vedea acum decît un zid curb de nisip — o stîncă segmentată, brăzdată de şanţurile adînci ale inelelor.

Îşi înălţă cîrligele, privi în lungul lor, îşi înclină rapid trupul. Simţi vîrfurile cîrligelor muşcînd şi trase. Făcu un salt scurt, se propti cu tălpile în zid, se lăsă într-o parte, cu mîinile încleştate pe mînerele cîrligelor. Acesta era momentul decisiv al încercării: dacă împlîntase corect cîrligele în marginea anterioară a inelului, deschizîndu-l, viermele n-avea să se rostogolească pe partea lui şi să-l strivească.

Viermele încetini. Trecu peste toboşar şi toboşarul amuţi, încet, începu să se răsucească lateral... Sus, şi mai sus... Trebuia să ridice cîrligele supărătoare cît mai sus cu putinţă, cît mai departe de nisipul care ameninţa ţesutul sensibil din interiorul segmentului.

Paul se pomeni deodată stînd în picioare, cu trupul arcuit, pe spinarea viermelui. Îl cuprinse un sentiment de triumf, de exaltare — se simţea ca un împărat care-şi contemplă imperiul. Îşi înăbuşi cu greu dorinţa năvalnică de a se zbengui, de a manevra viermele, de a-şi demonstra superioritatea asupra creaturii de sub picioarele lui.

Şi înţelese atunci de ce Stilgar îl pusese în gardă, vorbindu-i despre tinerii nesăbuiţi care ţopăiau pe spinarea monstrului şi-şi făceau de cap, stînd în mîini sau scoţînd ambele cîrlige deodată şi înfigîndu-le în alte segmente, pînă ce viermele îi azvîrlea de pe el şi-i strivea fără milă.

Lăsînd unul din cîrlige la locul lui, Paul îl scoase pe celălalt şi-l înfipse ceva mai jos. Cînd socoti că al doilea cîrlig se prinsese bine, îl încercă, apoi mută mai jos primul cîrlig, coborînd lateral, pas cu pas. Făuritorul se răsuci şi, răsucindu-se, se întoarse, apropiindu-se de limba de nisip-frînă de la poalele dunei unde aşteptau fremenii.

Paul îi văzu ridicindu-se, ajutîndu-se de cîrlige pentru a se căţăra, dar ferindu-se să atingă marginile sensibile ale inelelor pînă ce nu ajungeau deasupra. În mai puţin de-un minut se aflau cu toţii înşiraţi pe trei rînduri în spatele lui, proptiţi în cîrlige.

Stilgar înainta printre rînduri, verifică poziţia cîrligelor lui Paul, îi privi lung chipul surîzător.

— Ai reuşit, nu? întrebă Stilgar, strigînd ca să acopere şuierul viermelui. Asta gîndeşti, nu? C-ai reuşit. Chipul i se întunecă. Ei, atunci află de la mine că te-ai descurcat cum nu se poate mai prost. Cunosc destui ţînci de doispe ani care ţi-ar putea da lecţii. În stînga locului unde ai aşteptat era o tobă de nisip. Dacă viermelui i-ar fi căşunat s-o ia într-acolo, n-ai mai fi avut unde să te retragi.

Zîmbetul de pe buzele lui Paul pieri.

— Am văzut toba, răspunse.

— Atunci de ce n-ai semnalizat unuia dintre noi să te secundeze? Aveai dreptul s-o faci, chiar şi în condiţiile încercării.

Paul înghiţi în sec, îşi întoarse faţa în vîntul stîrnit de iureşul viermelui.

— Nu-ţi place că-ţi reproşez asta acum, reluă Stilgar. Dar e datoria mea s-o fac. Pentru că mă gîndesc ce-ar însemna pierderea ta pentru trib. Dacă te-ai fi poticnit în toba aia de nisip, făuritorul s-ar fi năpustit drept spre tine.

În ciuda furiei care clocotea în el, Paul îşi dădea seama că Stilgar avea dreptate. Îi trebui un minut întreg şi toată forţa antrenamentului Bene Gesserit, ca să se calmeze.

— Îmi pare rău, spuse. N-o să se mai întîmple.

— Cînd vezi că eşti într-o situaţie dificilă, cere întotdeauna ca cineva să te secundeze în cazul că nu reuşeşti să încaleci făuritorul, spuse Stilgar. Ţine minte: lucrăm împreună! Toţi! Numai aşa putem fi siguri, împreună, da?

Îl înghionti uşor pe Paul.

— Împreună, încuviinţă Paul.

— Aşa, rosti Stilgar cu voce aspră. Şi-acum, arată-mi că ştii cum se mînă un făuritor. De care parte ne aflăm?

Paul privi suprafaţa solzoasă a inelului pe care stăteau, observă aspectul şi mărimea solzilor, care erau mai laţi în dreapta şi mai îngusti în stînga. Ştia că fiecare vierme are felul lui caracteristic de a se deplasa, ridicîndu-şi mai frecvent una din laturi. Cu cît era mai bătrîn, cu atît caracteristica aceasta se accentua. Solzii de dedesubt se lăţeau, se îngroşau, se slefuiau. La un vierme uriaş, puteai recunoaşte solzii spinali şi numai după mărime.

Mutind cîrligele, Paul începu să se deplaseze spre stînga. Făcu semn călăreţilor din spate să deschidă segmentele lateral, ca să sileasca viermele să-şi menţină direcţia în timpul răsucirii. Cînd îl întoarse aşa cum vroia, postă doi cîrmaci în faţă.

Apoi dădu glas strigătului tradiţional:

— Ach, haiiiii — yoh!

Cîrmaciul din stînga deschise un segment de inel de pe latura sa.

Într-un cerc maiestuos, făuritorul viră spre stînga, pentru a-şi proteja segmentul deschis. După ce descrise un arc de 180 de grade, ajungînd cu faţa înapoi către sud, Paul strigă:

— Geyrat!

Cîrmaciul scoase cîrligele. Făuritorul îşi continuă alunecarea în linie dreaptă.

— Foarte bine, Paul-Muad'Dib, spuse Stilgar. Cu ceva practică, poate c-ai să ajungi călăreţ al nisipurilor.

Paul se încruntă, gîndi: *Cine a-ncălecat primul?*

Dar, în aceeaşi clipă auzi în spate hohotele de rîs ale fremenilor. Apoi ceata începu să scandeze spre cer numele lui:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Şi, de departe, dinspre partea dinapoi a viermelui, Paul auzi bătaia pintenarilor,care pisau segmentele cozii. Viermele luă viteză. Mantiile începură să filfîie în vînt. Şuieratul abraziv al alunecării crescu.

Paul îşi întoarse capul către oamenii din spatele lui, recunoscu printre ei chipul lui Chani. Continuînd s-o privească, îi spuse lui Stilgar:

— Ei, Stil, sînt sau nu călăreţ al nisipurilor?

— Hal yawm! Astăzi eşti călăreţ al nisipurilor.

— Atunci sînt liber să aleg ce destinaţie vreau?

— Aşa e datina.

— Acum sînt fremen. Un fremen născut astăzi, aici, în ergul Habbanya. Pînă astăzi n-am cunoscut viaţa. Pînă astăzi n-am fost decît un copil.

— Nu chiar copil, replică Stilgar. Îşi strînse un colţ al glugii, pe care, i-l biciuia vintul.

— Dar exista un dop care-mi astupa lumea şi-acum dopul acela nu mai există.

— Nu mai există, încuviinţă grav Stilgar.

— Vreau să mergem spre sud, Stilgar. Cale de douăzeci de toboşari. Vreau să văd ţinutul pe care-l făurim noi, ţinutul pe care nu l-am văzut decît prin ochii altora.

Şi vreau să-mi văd fiul şi familia, gîndi. *Am nevoie de un răgaz ca să cuget la viitorul care în mintea*

mea este trecut. Se apropie furtuna şi dacă nu voi fi acolo unde aş putea încă s-o stăvilesc, se va dezlănţui şi nimic n-o va mai opri.

Stilgar îl privi lung, iscoditor, în timp ce Paul continuă să se uite la Chani, observînd expresia de interes ce i se întipărise pe chip. Remarcă şi freamătul cu care ceata reacţionase la cuvintele lui.

— Oamenii ard de nerăbdare să atace împreună cu tine dolinele Harkonnenilor, spuse Stilgar. Dolinele nu-s decît cale de-un toboşar de-aici.

— Fedaykinii s-au bătut deja cu mine alături, replică Paul. Şi se vor bate şi mai departe, pînă ce nici un Harkonnen nu va mai respira aerul Arrakisului.

Stilgar rămase cu privirea aţintită la el şi Paul înţelese că fremenul vedea momentul acesta prin prisma modului în care el însuşi ajunsese căpetenia sietchului Tabr şi mai apoi, după moartea lui Liet-Kynes, în fruntea Sfatului Conducătorilor.

Cunoaşte şi el starea de spirit a tineretului, gîndi Paul.

— Doreşti convocarea unei Adunări a Conducătorilor? întrebă Stilgar.

Tinerilor din ceată le scînteiară ochii. Se balansau în goana viermelui, aşteptînd. Dar Paul observă şi agitaţia lui Chani, privirea alergînd neliniştită de la Stilgar, care era unchiul ei, la Paul-Muad'Dib, care era iubitul ei.

— N-ai să ghiceşti ce doresc eu, răspunse Paul.

Şi gîndi: *Nu pot da înapoi. Trebuie să-mi păstrez autoritatea în faţa oamenilor.*

— Eşti mudirul cursei de astăzi, zise Stilgar. Şi adăugă cu răceală, formal: Cum o să-ţi foloseşti puterea?

Avem nevoie de timp, gîndi Paul. *Ca să ne odihnim şi să putem chibzui totul în linişte.*

— Vom merge către sud, rosti cu glas puternic.

— Chiar dacă la sfîrşitul zilei eu voi spune să ne întoarcem spre nord?

— Vom merge către sud, repetă Paul.

Stilgar îşi îndreptă spatele. Cu un gest cumpătat, demn, îşi strînse mantia în jurul trupului.

— Voi convoca Adunarea, declară el. O să trimit mesajele. *Crede că m-am hotârît să-l provoc la duel,* gîndi Paul. *Şi ştie că nu mă poate învinge.*

Privi către sud, lăsînd vîntul să-i biciuiască obrajii descoperiţi, cîntărind implicaţiile hotărîrii sale.

Ce ştiu ei! gîndi.

El însă ştia. Ştia că nici un argument nu-l va putea face să cedeze. Trebuia să rămînă în calea furtunii pe care o vedea în viitor — a furtunii de timp. Fiindcă ştia că va exista un moment în care furtuna va putea fi stăvilită — dar numai dacă el se va afla în punctul din care îi va putea izola focarul.

Dacă-mi va fi cu putinţă, n-am să-l provoc pe Stilgar, îşi spuse. *Dacă există altă cale prin care să împiedic jihadul...*

— Vom poposi pentru cină şi rugăciunea de seară la Peştera Păsărilor, în Lanţul Habbanya, zise Stilgar. Se propti mai bine într-unul din cîrlige şi arătă cu mîna în faţă, către o barieră joasă de stînci, care se înălţa în deşert.

Paul scrută faleza. Structuri lungi de piatră vălurită. Nici un petec de verdeaţă, nici o culoare nu înviora orizontul acela posomorit. Ştia că dincolo de lanţul stîncos începea calea deschisă către desertul sudic — călătoria care avea să dureze cel puţin zece zile şi zece nopţi, oricît de iute şi-ar fi mînat făuritorii.

Douăzeci de toboşari...

Zona se afla cu totul în afara razei de acţiune a patrulelor Harkonnen. Ştia cum avea să fie. Visele îi înfăţişasera totul. Într-o dimineaţă, după zile şi nopţi de goană, avea să zărească la orizont o infimă schimbare a culorii — o schimbare atît de subtila incit mai întîi avea să i se pară doar o plăsmuire a speranţelor sale... Apoi, avea să vadă sietchul cel nou.

— Muad'Dib e de acord cu hotărîrea mea? întrebă Stilgar. Nuanţa de sarcasm strecurată în glasul său fusese abia perceptibilă, dar urechile frememlor, urechi obişnuite să distingă tonalitatea din ţipătul unei păsări sau mesajul piuit de un cielago, o sesizară. Oamenii aşteptară reacţia lui Paul.

— Stilgar m-a auzit jurîndu-i credinţă la ceremonia de consacrare a fedaykinilor, spuse Paul. Detaşamentele morţii ştiu că buzele comandantului lor au rostit adevărul. Stilgar îmi pune la îndoială sinceritatea?

— De Usul, tovarăşul meu de sietch, nu m-aş îndoi niciodată, răspunse Stilgar. Dar tu mai eşti şi Paul-Muad'Dib, Ducele Atreides. Eşti şi Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume. Pe aceştia nici măcar nu-i cunosc.

Paul îşi îndreptă privirea spre Lanţul Habbanya, care creştea vertiginos înaintea lor. Făuritorul de sub ei nu părea nici obosit, nici ostil. L-ar fi putut duce aproape de două ori mai departe decît oricare dintre făuritorii cu care avuseseră de-a face pînă atunci fremenii. Era sigur de asta. Monştri pe măsura acestui bătrîn al deşertului nu se mai pomeniseră decît în poveştile pentru copii şi Paul ştiu că o nouă legendă avea să se nască pe seama lui.

O mînă îi strînse umărul.

Se întoarse, întîlni ochii întunecaţi ai lui Stilgar, scăpărînd între mască şi gluga distraiului.

— Cel care a condus înaintea mea sietchul Tabr mi-a fost prieten, spuse Stilgar. Am înfruntat aceleaşi primejdii. De multe ori i-am salvat viaţa... iar el mi-a salvat-o pe-a mea.

— Şi eu îţi sînt prieten, Stilgar zise Paul.

— Nimeni nu se-ndoieşte de asta, răspunse Stilgar. Îşi retrase mîna, dădu din umeri. Aşa-i datina.

Paul înţelese că Stilgar era prea pătruns de tradiţia fremenă, ca să întrevadă vreo altă soluţie. Pentru el, pentru fremeni, de cînd lumea, o căpetenie lua cîrma din mîinile lipsite de viaţă ale predecesorului sau îi măcelărea pe cei mai puternici membri ai tribului, atunci cînd conducătorul era răpus de deşert. Aşa devenise Stilgar naib.

— Ar trebui să lăsăm făuritorul la nisip adînc, zise Paul.

— Da, încuviinţă Stilgar. De-aici putem ajunge pe jos pînă la peşteră.

— L-am mînat destul. Să-l lăsăm să se-ngroape ca să-i treacă supărarea.

— Tu eşti mudirul, zise Stilgar. Ordonă cînd să...

Tăcu dintr-o dată, rămase cu ochii aţintiţi spre orizontul estic.

Paul îi urmări privirea. Vălul albastru pe care i-l aşternuse peste ochi melanjul îi înfăţişa un cer întunecat. Scrută văzduhul şi zări pe fondul azuriu închis o fulgerare ritmică — îndepărtată, dar distinctă.

Un ornitopter!

— E un topter mic, spuse Stilgar.

— Vreun cercetaş, opina Paul. Crezi că ne-au reperat?

— De la asemenea distanţă nu pot vedea decît un vierme care se deplasează la suprafaţă, răspunse Stilgar. Făcu un gest scurt cu mîna stingă, strigă peste umăr: Jos! Împrăştiaţi-vă pe nisip.

Oamenii începură să coboare cu repeziciune pe flancurile viermelui, sărind jos, făcîndu-se una cu nisipul. Paul înregistră locul în care sărise Chani. Pe spinarea făuritorului nu mai rămaseră decît el şi Stilgar.

— Cel care-a urcat primul coboară la urmă, spuse.

Stilgar încuviinţă cu un gest, coborî lateral, ţinîndu-se în cîrlige, sări în nisip. Paul aşteptă ca făuritorul să depăşească zona în care se răspîndise ceata, apoi slăbi cîrligele. În condiţiile abandonării unui vierme neistovit, era momentul cel mai dificil.

Eliberat de pintenari şi de cîrlige, monstrul începu să se îngroape în nisip. Cu paşi iuţi şi uşori, Paul alergă înapoi, pe spinarea lată, îşi alese cu grijă momentul şi sări. Ateriză pe nisip, continuă să alerge, se trînti la poalele unei dune şi, aşa cum învăţase, se ghemui sub mantie, lăsînd cascada de nisip să-l acopere.

Acum trebuia să aştepte...

Se întoarse cu băgare de seamă, descoperi o fîşie de cer sub marginea mantiei. Şi-i închipui pe ceilalţi, schiţînd aceeaşi mişcare, în locurile unde se făcuseră una cu suprafaţa deşertului.

Percepu bătaia aripilor mai înainte de a vedea topterul. Apoi auzi şuieratul subţire al reactoarelor şi aparatul traversă peticul de cer, virînd către stînci.

N-are nici un însemn, observă Paul.

Deasupra deşertului se înălţă un ţipăt de pasăre. Apoi încă unul.

Paul se scutură de nisip, escaladă panta dunei. De jur-împrejur, la distanţă, răsăriră alte siluete. O recunoscu pe Chani, apoi pe Stilgar.

Stilgar arătă cu mîna spre stînci.

Se adunară în grabă şi porniră la drum, alunecînd peste nisip în ritmul întrerupt care nu putea atrage făuritorii. Stilgar îl ajunse din urmă pe Paul, sub creasta bătătorită de vînt a unei dune.

— Era o navă de-a traficanţilor, spuse el.

— Aşa mi s-a părut şi mie, răspunse Paul. Dar cum de-au pătruns atît de adînc în deşert?

— Patrulele le dau şi lor de furcă.

— Dac-au ajuns pînă aici, pot s-ajungă şi mai departe.

— Adevărat.

— Şi nu trebuie să vadă ce e în sud. Traficanţii ştiu să vîndă şi informaţii.

— Cred c-au ieşit după mirodenie.

— Aşa cred şi eu. Iar în cazul ăsta, au pe-aproape şi-o senilă cu aripa ei. Stilgar, avem destulă mirodenie la noi. Să-ntindem o nadă pe-o limbă de nisip şi să prindem cîţiva traficanţi. O lecţie, ca să-şi aducă aminte că teritoriul ăsta-i al nostru, nu le strică, şi nici oamenilor noştri n-o să le strice puţin exerciţiu cu armele cele noi.

— Aşa, da, acum îl recunosc pe Usul, zise Stilgar. Usul gîndeşte ca un fremen.

Dar tot Usul trebuie să hotărască şi-n legătură cu ţelul cumplit, gîndi Paul.

Şi furtuna îşi aduna forţele.

Cînd legea şi datoria sînt totuna datorită religiei, nu poţi fi niciodată pe deplin conştient, nu ajungi niciodată să te cunoşti pe de-a-ntregul. Întotdeauna eşti ceva mai puţin decit un individ.

Fragment din Muad'Dib: **Cele nouăzeci şi nouă de minuni ale universului** *de prinţesa Irulan.*

Fabrica de mirodenie a traficanţilor, cu aerotransportorul ei şi cu o escortă circulară de omnitoptere zgomotoase, se ivi din spatele dunelor ca un roi de insecte însoţindu-şi regina. Exact pe direcţia lor de zbor, se zărea unul din acele aflorismente joase care se înălţau din şesul desertului, asemeni unei imitaţii în miniatură a Scutului de Piatră. Platoul arid de la poalele stîncilor era neted şi bătătorit, măturat de o furtună recentă.

În domul de comandă al combinei Gurney Halleck se aplecă înainte, reglă oleobiectivele binoclului şi examină peisajul. Dincolo de stînci se vedea o pată întunecată care părea să fie urma unei erupţii de mirodenie şi Gurney semnală unuia dintre topterele însoţitoare să efectueze un zbor de recunoaştere.

Ornitopterul îşi legănă aripile, confirmînd recepţia semnalului. Se desprinse de roi, cobori vertiginos în direcţia petei întunecate, o survola la altitudine joasă, balansîndu-şi detectoarele.

Aproape imediat după aceea, începu să zboare în cercuri strînse, cu aripile semirepliate, cu botul aplecat — manevra care indica fabricii prezenţa mirodeniei.

Gurney vîrî binoclul în toc, convins că şi ceilalţi observaseră semnalul. Zona era convenabilă. Lanţul stîncos oferea oarecare adăpost şi apărare. Ştia că se aflau în inima deşertului şi că primejdia unei ambuscade era puţin probabilă, totuşi... Semnaliza unuia dintre echipaje să patruleze pe deasupra stîncilor şi altor cîteva să se posteze în zbor staţionar în jurul zonei, la mică altitudine, pentru a nu putea fi reperate de eventuale detectoare cu rază mare de acţiune ale Harkonnenilor. Se îndoia însă că patrulele Harkonnen s-ar fi încumetat să pătrundă atît de mult în sud. Teritoriul acesta aparţinea încă fremenilor.

Începu să-şi verifice armele, blestemînd soarta care făcea ca în ţinuturile astea scuturile să fie inutilizabile. Tot ce putea constitui o sursă de atracţie pentru viermi trebuia evitat cu orice preţ. Îşi frecă cicatricea de pe falcă, scrutînd terenul de dedesubt. Hotărî că era mai sigur să inspecteze stîncile cu o patrulă de cercetaşi. Tot recunoaşterea în teren era mai edificatoare! Nici o precauţie nu putea fi de prisos, cînd fremenii şi Harkonnenii se căutau unii pe alţii ca să se căsăpească.

Iar în cazul de faţă, fremenii erau cei care-l îngrijorau pe Gurney. N-aveau nimic împotriva traficului de mirodenie, indiferent de cantitate, dar deveneau adevăraţi diavoli de îndată ce pătrundeai în teritorii pe care ei le considerau interzise. Şi, în ultima vreme, se făcuseră de-o viclenie diabolică.

Pe Gurney îl irita iscusinţa de luptători a băştinaşilor. Îl irita şi viclenia lor. Fremenii dădeau dovadă de un rafinament surprinzător. Şi asta trebuia să o recunoască el — un om format la şcoala celor mai străluciţi tacticieni din univers şi călit în bătălii cărora le supravieţuiseră doar cei mai buni dintre cei buni.

Examină din nou peisajul, întrebîndu-se de ce nu se simţea deloc în apele lui. Poate din cauza viermelui pe care-l observaseră cercetasii... dar viermele fusese de partea cealaltă a lanţului...

Un cap îşi făcu apariţia în trapa domului, chiar lîngă el. Era comandantul combinei — un pirat chior şi bărbos, cu ochii complet albaştri şi dinţii albi-lăptoşi ai dietei de mirodenie.

— Pare-se că-i un zăcămînt bogat, şefule. Îl curăţăm?

— Aterizezi la poalele stîncilor, ordonă Gurney. Mă laşi acolo, împreună cu oamenii mei, pe urmă te deplasezi pe senile pînă la zăcămînt. Între timp, noi o s-aruncăm o privire printre bolovanii ăia.

— 'Ţeles.

— În caz de pericol, adăugă Gurney, salvezi fabrica. Pe noi ne vor culege topterele.

— 'Ţeles, şefule.

Omul salută şi dispăru în trapă.

Din nou, Gurney scrută orizontul. Trebuia să ia foarte serios în considerare posibilitatea prezenţei fremenilor într-un teritoriu care le aparţinea şi pe care el îl violase. Îşi dădu seama că era, într-adevăr, neliniştit. Îl nelinişteau fremenii, din cauza durităţii şi a imprevizibilităţii acţiunilor lor. Îl nelinişteau multe lucruri în meseria aceasta, deşi era o meserie bănoasă. Îl neliniştea şi faptul că nu putea să posteze cercetaşi la mare altitudine. Iar interdicţia de a folosi radiocomunicaţiile îi sporea sentimentul de nelinişte.

Aerotransportorul fabricii viră, începu să coboare. Plană uşor pînă deasupra plajei sterpe de la poalele stîncilor. Tălpile navei atinseră nisipul.

Gurney deschise cupola domului, îşi desprinse centura de siguranţă. În clipa în care combina se opri, era deja afară. Închise cupola şi coborî pe apărătorile şenilelor, sărind peste plasele de protecţie, în nisip. Cei cinci oameni care formau garda sa personală ieşiră şi ei prin trapa frontală. Ceilalţi desprindeau joncţiunile transportorului. După cîteva clipe, aripa decolă, se înălţă cu repeziciune şi se

înscrise în cercul de parcare, deasupra lor.

Uriaşa fabrică se puse imediat în mişcare, în direcţia petei întunecate a zăcămîntului de melanj.

Un topter ateriză delicat în apropiere, bătînd încet din aripi. Apoi încă unul, şi încă unul. După ce oamenii lui Gurney debarcară, aparatele îşi luară zborul şi începură să planeze în cercuri largi, la altitudine mică.

Gurney îşi potrivi umerii în distrai, îşi încordă muşchii şi-i destinse. Îşi trase la o parte obrăzarul, renunţînd la o parte din umezeală în favoarea unei cerinţe mai importante — puterea glasului său, în cazul în care avea să fie nevoie să dea comenzi. Începu să suie printre stînci, iscodind terenul — pietriş şi nisip granulos sub tălpi, miros de mirodenie în aer.

Bun loc pentru o bază de refugiu, gîndi. *Poate că n-ar strica să-ngropăm ceva provizii, pe-aici, pe undeva.*

Se uită peste umăr şi-şi văzu oamenii desfăşurîndu-se lateral, în timp ce-l urmau. Băieţi de nădejde; chiar şi cei noi, pe care n-avusese timp să-i pună la încercare. Băieţi dezgheţaţi. N-avea nevoie să le spună la orice pas ce-au de făcut. Şi nici unul nu-şi activase scutul. Nu, în detaşamentul lui nu existau laşi. Nimeni nu avea chef să atragă un vierme şi să pericliteze astfel preţioasa recoltă de mirodenie.

Din locul în care se afla, se vedea bine zăcămîntul, la vreo jumătate de kilometru mai jos, în nisip. Şenila nu mai avea de parcurs decît cîţiva metri. Gurney îşi ridică ochii spre toptere, observîndu-le altitudinea — erau destul se jos. Dădu mulţumit din cap, se întoarse ca să-şi reia urcuşul.

În aceeaşi clipă, stîncile de deasupra erupseră.

Douăsprezece dîre muginde de foc ţîşniră spre cer, către toptere şi transportor. Dinspre şenilă răsună un trosnet metalic, iar stîncile din jurul lui Gurney se umplură cu luptători cu glugi mari pe cap.

Gurney avu timp să gîndească: *Pe coarnele Maicii Mari! Rachete! Îndrăznesc să folosească rachete!*

Apoi se pomeni faţă în faţă cu o siluetă înveşmîntată în mantie cu glugă. Omul aştepta ghemuit, cu cristaiul pregătit să lovească. Pe creasta stîncilor, în stînga şi-n dreapta, răsăriră alte două siluete drapate. Gurney nu-i vedea luptătorului care-i aţinea calea decît ochii mijiţi, fixîndu-l prin fişia îngustă dintre glugă şi voalul unui burnuz de culoarea nisipului, dar după felul în câre-l pîndea îşi dădu seama că avea înainte un războinic cu experienţă. Iar ochii săi erau ochii albastru-în-albastru, ai unui fremen din inima deşertului.

Fără să-şi desprindă privirea de la arma adversarului, Gurney îşi apropie mîna de propriul său cuţit. Dacă fremenii îndrăzneau să folosească rachete, însemna că dispuneau şi de alte arme de foc. Trebuia să procedeze cu mai mare precauţie. Auzul îi spunea că cel puţin o parte din escorta aeriană fusese scoasă din luptă. În plus, auzea limpede icnetele şi zgomotele încăierării din spatele său.

Văzu ochii fremenului urmărindu-i mişcarea mîinii, apoi ridicîndu-se brusc, fixîndu-l scînteietori.

— Lasă-ţi cuţitul în teacă, Gurney Halleck, i se adresă omul.

Gurney şovăi. Deşi sunase înfundat, din spatele filtrului bucal, glasul i se păruse cunoscut.

— De unde ştii cum mă cheamă? întrebă.

— Cu mine n-ai nevoie de cuţit, Gurney, zise omul, ignorînd întrebarea. Îşi îndreptă trupul, vîrî cristaiul în teaca de sub mantie. Spune-le oamenilor tăi să nu se mai opună zadarnic, adăugă.

Apoi îşi dădu gluga pe spate, îşi ridică obrăzarul.

Gurney încremeni. Pentru o secundă crezu că avea în faţă stafia Ducelui Leto Atreides. Cu greu se dezmetici.

— Paul! şopti. Apoi mai tare: Paul, tu eşti?

— Nu-ţi crezi ochilor?

— Mi-au spus c-ai murit, scrîşni Gurney. Făcu o jumătate de pas înainte.

— Ordonă-le oamenilor tăi să se potolească, spuse Paul şi arătă cu mîna la vale.

Gurney făcu un efort, îşi smulse ochii de la chipul lui Paul, se întoarse. Nu văzu decît cîteva noduri de încleştare. Glugile oamenilor deşertului păreau să mişune peste tot. Şenila zăcea mută în nisip şi pe acoperişul ei zări mai mulţi fremeni. În văzduh, nu mai era nici o aeronavă.

— Încetaţi lupta! strigă. Trase aer în piept, îşi făcu mîinile pîlnie la gură. Sînt Gurney Halleck! Încetaţi lupta!

Încet, şovăitori, combatanţii se separară. Ochi întrebători se întoarseră către el.

— Oamenii aceştia ni-s prieteni! strigă Gumey.

— Grozavi prieteni! ripostă o voce. Au măcelărit juma' dintr-ai noştri!

— E o greşeală, spuse Gurney. N-o agravaţi.

Se întoarse spre Paul, întîlni privirea ochilor albaştri de fremen.

Pe buzele lui Paul flutura un zîmbet. Expresia feţei sale însă avea o asprime care îi amintea lui Gurney de chipul Bătrînului Duce, bunicul lui Paul. Apoi Gurney observă şi alte amănunte... Trăsăturile ca de cremene uscată, aspectul tăbăcit al pielii, căutătura dură şi calculată a ochilor, care păreau să cîntărească tot ce vedeau — particularităţi pe care nu le remarcase la nici un alt Atreides.

— Mi-au spus c-ai murit, repetă Gurney.

— Şi pare-se că cea mai bună măsură de precauţie a fost să las să se creadă că-i adevărat, replică Paul.

Iar Gurney înţelese că aceasta era singura scuză pe care avea să o audă pentru faptul că fusese abandonat să se descurce singur, lăsat să creadă că tînărul său Duce... prietenul său... murise. Se întrebă dacă în bărbatul dinaintea lui mai rămăsese ceva din adolescentul pe care îl cunoscuse şi pe care îl învăţase meşteşugul bărbătesc al armelor.

Paul făcu un pas către Gurney, simţi că încep să-l usture ochii.

— Gurney...

Se pomeniră deodată îmbrăţişaţi, frămîntînd fiecare spatele celuilalt, încercînd parcă materialitatea cărnii, soliditatea ei.

— Puştiule! Măi puştiule! bolborosi Halleck.

— Gurney! Gurney, bătrîne! îl îngînă Paul.

Într-un tîrziu se despărţiră, se priviră lung. Gurney inspiră adînc.

— Va să zică ţie-ţi datorează fremenii tacticile din ultima vreme, rosti el. Ar fi trebuit să-mi dau seama. De multe ori mi s-a părut că-şi plănuiau loviturile aşa cum le-aş fi plănuit şi eu. Măcar de-aş fi bănuit... Îşi clătină capul. Măcar de mi-ai fi dat de ştire, băiete. Nimic nu mi-ar fi putut sta în cale. Aş fi venit într-un suflet şi...

Ceva, în ochii lui Paul, îi puse stavilă vorbei... Căutătura aspră, calculată. Oftă:

— Da... fireşte... Şi mulţi s-ar fi-ntrebat încotro a pornit val-vîrtej Gurney Halleck, iar unii nu s-ar fi mulţumit numai cu întrebarea. S-ar fi apucat să vîneze răspunsul.

Paul încuviinţă cu o mişcare a capului. Îi privi pe fremenii care aşteptau în jurul lor, observă expresia de interes şi curiozitate de pe chipurile fedaykinilor. Îşi luă ochii de la membrii detaşamentelor morţii, se uită iarăşi la Gurney. Brusc, faptul că-l regăsise pe fostul său maestru de lupte îi trezi un sentiment de înflăcărare. Se gîndi că era un semn bun, un semn că apucase pe făgaşul unui viitor luminos.

Cu Gumey alături...

Privi către baza stîncilor, dincolo de siluetele fedaykinilor, examinînd figurile traficanţilor din ceata lui Halleck.

— De partea cui sînt oamenii tăi, Gurney? întrebă.

— Sint traficanţi, răspunse Gurney. Sînt de partea cîştigului.

— Aventura noastră nu promite cine ştie ce cîştiguri, rosti Paul. Observase mişcarea abia schiţată de degetul mic al mîinii lui Gurney — unul din semnalele vechiului lor cod. Nu toţi traficanţii erau demni de încredere. Îşi duse mîna la buze, ca să-i arate lui Gurney că recepţionase mesajul, îşi ridică ochii spre oamenii de pe stîncile de deasupra. Unul din ei era Stilgar. Şi amintirea problemei lui Stilgar, pe care n-o rezolvase, veni să-i umbrească o parte din bucurie.

— Stilgar, spuse, el este Gurniey Halleck cel despre care ţi-am vorbit de multe oh. A fost maestrul armurier al tatălui meu şi unul dintre profesorii mei de scrimă... Un prieten vechi. Demn de toată încrederea.

— Înţeleg, zise Stilgar. Eşti Ducele lui.

Paul se uită lung la chipul întunecat al fremenului, întrebîndu-se ce motive îl îndemnaseră să spună ceea ce spusese. *Ducele lui.* Glasul lui Stilgar avusese o intonaţie ciudată, subtilă... ca şi cum ar fi vrut să exprime cu totul altceva. Constatarea îl contrarie, căci Stilgar era un conducător fremen, un om obişnuit să rostească numai ceea ce gîndeşte.

Ducele meu! îşi spuse Gurney. Se uită la Paul. *Da, de vreme ce Leto nu mai e, lui îi revine titlul.*

Şi războiul fremenilor de pe Arrakis începu deodată să-şi schimbe aspectul pe care îl avusese pînă atunci în mintea lui Gurney. *Ducele meu!* Ceva... ceva care murise în el, părea să se trezească la viaţă. Ca prin vis, îl auzi pe Paul ordonînd traficanţilor să-şi predea armele pînă ce aveau să fie interogaţi.

Se dezmetici abia cînd îi ajunseră la urechi protestele unora dintre oamenii săi. Îşi scutură capul, se răsuci pe călcîie.

— Ce-i cu voi?! răcni. Sînteţi surzi? Ducele de drept al Arrakisului v-a dat un ordin. Executarea!

Bombănind, traficanţii se supuseră.

Paul se apropie de Gurney, îi spuse cu voce joasă:

— Nu m-aş fi aşteptat să cazi tocmai tu într-o capcană ca asta, Gurney.

— Aşa-mi trebuie, replică Gurney. Şi-aş fi-n stare să pun pariu şi că pata aia de mirodenie e doar un piculeţ mai groasă decît un grăunte de nisip — o momeală ca să ne-ademenească în cursă.

— Ai cîştiga pariul, admise Paul. Urmări cîteva clipe acţiunea de dezarmare a traficanţilor, apoi întrebă: Ţi-a mai rămas vreun om de-al tatălui meu?

— Nici unul. Ne-am împuţinat rău de tot. Mai sînt cîţiva printre negustorii liberi. Ceilalţi au dat tot ce-au avut ca să părăsească planeta.

— Tu însă ai rămas.

— Am rămas.

— Pentru Rabban.

— Credeam că nu-mi mai rămăsese decît răzbunarea.

De pe creasta falezei răsună un ţipăt scurt, straniu. Gurney îşi ridică ochii, văzu un fremen care agita o năframă.

— Se-apropie un făuritor, spuse Paul.

Urmat de Gurney, se caţără pe un vîrf de stîncă, privi spre sud-vest. La jumătatea distanţei dintre stînci şi orizont, văzu taluzul ridicat de un vierme — o urmă lungă de praf străbătea dunele de-a curmezişul, înaintînd în linie dreaptă spre locul în care se aflau.

— Măricel, murmură.

Cu un scrîşnet metalic, combina se răsuci pe şenile, ca o insectă gigantică, porni huruind înspre stînci.

— Păcat că n-am putut să cruţăm aripa, spuse Paul.

Gurney îi aruncă o privire piezişă, apoi se uită la sfărîmăturile fumegînde de pe suprafaţa deşertului — tot ce mai rămăsese din transportorul şi ornitopterele doborîte de rachetele fremenilor. Simţi un junghi dureros la gîndul oamenilor care pieriseră acolo — oamenii săi — şi spuse:

— Tatăl tău ar fi regretat mai degrabă faptul de-a nu fi putut cruţa oamenii.

Paul îl străfulgera cu privirea, apoi îşi plecă ochii. Brusc, zise:

— Au fost prietenii tăi, Gurney. Dar pentru noi erau invadatori — străini care n-au voie să vadă anumite lucruri. Încearcă să înţelegi şi tu.

— Cred că înţeleg destul de bine, spuse Gurney. Şi-abia aştept să văd ce n-ar fi trebuit să văd.

Paul se uită la el, recunoscu vechiul rînjet de lup — rînjetul care-i încreţea cicatricea de viţă neagră.

Gurney privi spre deşert, îşi clătină încet capul. Peste tot, fremenii îşi vedeau liniştiţi de treburi. Nici unul dintre ei nu părea îngrijorat de apropierea viermelui.

Dinspre dunele din spatele falsului zăcămînt de condiment răsunară deodată bubuituri înfundate — bătăi cavernoase de tobă, a căror vibraţie părea să se transmită prin sol. Gurney văzu mai mulţi fremeni răspîndindu-se pe suprafaţa nisipului, în calea viermelui.

Creatura îşi făcu apariţia ca un peşte uriaş al nisipurilor, brăzdînd suprafaţa, unduindu-şi inelele. Şi de sus, de pe stîncă ce domina deşertul, Gurney asistă înmărmurit la capturarea şi strunirea unui făuritor — saltul cutezător al primului cîrligar, întoarcerea viermelui, agilitatea cu care mai mulţi oameni se căţărară iute pe spinarea solzoasă şi curbă a vietăţii.

— Iată unul din lucrurile pe care nu trebuia să le vezi, spuse Paul.

— Am auzit şi eu poveşti, zvonuri, murmură Gurney. Dar dacă n-aş fi văzut totul cu ochii mei, n-aş fi crezut niciodată. Clătină din cap. Folosiţi monstrul ăsta, spaima Arrakisului... Îl folosiţi ca animal de încălecat.

— Îţi aminteşti că tatăl meu vorbea de puterea deşertului, zise Paul. Iat-o! Suprafaţa planetei ne aparţine. Pe noi nu ne poate opri nici o furtună, nici o creatură, nici o ameninţare.

Noi, gîndi Gurney. *Adică fremenii. Se consideră semenul lor.* Şi, din nou, Gurney privi albastrul întunecat al ochilor lui Paul. Ştia că şi ochii lui erau mascaţi de un văl vag albăstrui... dar traficanţii puteau să-şi procure şi alimente de pe lumile celelalte, iar nuanţa ochilor lor constituia baza unui subtil sistem de castă. Celor a căror înfăţişare devenea prea asemănătoare cu cea a băştinaşilor li se spunea "condimentaţi". Erau priviţi cu neîncredere.

— Cu cîtva timp în urmă, reluă Paul, n-am fi călărit ziua făuritorul, la latitudinea asta. Dar lui Rabban i-au rămas prea puţine toptere şi nu-şi poate permite să urmărească orice urmă de pe-ntinsul nisipurilor. Îi aruncă o privire scurtă lui Gurney. Apariţia topterelor voastre a fost o surpriză pentru noi.

Pentru noi... pentru noi...

Gurney îşi scutură capul, încercînd să-şi alunge gîndurile.

— Dar, cu siguranţă, mai puţin şocantă decît surpriza pe care ne-a produs-o nouă apariţia voastră, spuse.

— Ce-ai auzit prin albii şi doline despre situaţia lui Rabban?

— Se zice c-ar fi fortificat satele din grabene şi că nu le mai puteţi face nici un rău. Oamenii Bestiei pretind că pot rămîne baricadaţi oricît în interiorul fortificaţiilor, lăsîndu-vă să vă istoviţi forţele în atacuri inutile.

— Cu alte cuvinte, sînt imobilizaţi.

— În vreme ce voi vă puteţi deplasa cum vreţi.

— Tactica asta am învăţat-o de la tine. Au pierdut iniţiativa. Asta înseamnă c-au pierdut războiul.

Gurney arboră un zîmbet cu subînţeles.

— L-am determinat pe inamic să facă exact ce vroiam, spuse Paul. Se uită la Gurney, întrebă: Ei, Gurney, te înrolezi în oastea mea, pentru sfirşitul campaniei?

— Să mă-nrolez? Gurney îl privi lung. Eu nu te-am părăsit niciodată, Domnia-Ta. Am fost însă abandonat... lăsat să cred că ai murit, lăsat la voia întîmplării. Ce puteam face? M-am descurcat şi eu

cum m-a tăiat capul, aşteptînd clipa în care să pot căpăta în schimbul vieţii mele preţul meritat — moartea lui Rabban.

Paul tăcu stînjenit.

De jos, urcă pieptiş spre ei o femeie. În despărţitura dintre gluga distraiului şi obrăzar, ochii ei îl fixau cînd pe Paul, cînd pe omul de lîngă el. Femeia ajunse în dreptul lor, se opri lîngă Paul. Gurney remarcă atitudinea ei posesivă, felul în care se postase alături de Paul.

— Chani, zise Paul, el este Gurney Halleck, prietenul despre care m-ai auzit vorbind.

Ea se uită la Gurney, apoi la Paul.

— Am auzit.

— Unde s-au dus oamenii cu făuritorul?

— L-au îndepărtat puţin ca s-avem timp să salvăm combina.

— Ei, atunci...

Paul se opri, adulmecă aerul.

— Se stîrneşte vîntul, spuse Chani.

Din vîrful falezei, o voce strigă cu putere:

— Hei! Vînt din sud!

Gurney observă agitaţia care-i cuprinse deodată pe fremeni — paşii iuţi, gesturile grăbite. Pe cît de imperturbabili rămăseseră la apropierea viermelui, pe atît se temeau acum să nu-i surprindă vîntul. Şenila traversă repede platoul neted de la poalele falezei şi în faţa ei, ca prin farmec, stîncile se traseră la o parte. Combina dispăru în tunel şi intrarea secretă se închise la loc, atît de iscusit încît ochii lui Gurney nu putură distinge locul de îmbucare a stîncilor.

— Aveţi multe ascunzători de-astea? întrebă el.

— Destule, răspunse Paul. Se întoarse spre Chani. Caută-l pe Korba. Spune-i că Gurney mi-a atras atenţia că nu toţi traficanţii sînt oameni de încredere.

Ea îl privi iute pe Gurney, apoi dădu din cap către Paul şi începu să coboare, sărind din piatră în piatră cu agilitatea unei gazele.

— Femeia ta, zise Gurney.

— Mama primului meu copil, spuse Paul. Atreizii au un nou Leto.

Gurney făcu ochii mari, dar nu spuse nimic.

Cîteva clipe, Paul urmări atent activitatea din jur. Spre sud, cerul luase o nuanţă roşcată. Rafale scurte şi violente de vînt, încărcate de praf, le biciuiră obrazul.

— Încheie-ţi distraiul, spuse Paul, potrivindu-şi obrăzarul şi gluga.

Gurney îi dădu ascultare.

Cu vocea voalată de filtru, Paul îl întrebă:

— Ce-i cu oamenii în care n-ai încredere, Gurney?

— Sînt cîţiva care ni s-au adăugat de curînd. Străini...

Gurney şovăi, surprins el însuşi de cuvîntul pe care-l rostise atît de uşor: *Străini...*

— Ce-i cu ei? îl zori Paul.

— Nu-s ca ceilalţi vînători de cîştiguri cu care-am avut de-a face pînă acum. Sînt mai duri, mai agresivi.

— Spioni de-ai Harkonnenilor? întrebă Paul.

— Nu cred că-s Harkonneni, Domnia-Ta. Bănuiala mea e că sînt în slujba Imperiului. Au un iz de Salusa Secundus.

Paul îl fulgeră cu privirea.

— Sardaukari?

Gurney ridică din umeri.

— Poate. În orice caz, ştiu să se-ascundă.

Paul dădu din cap. Gurney nu întîrziase să redevină vechiul soldat Atreides... dar în atitudinea lui apăruseră reţineri inexistente pe vremuri... schimbări. Şi pe el îl transformase Arrakisul.

Din vale, începură să urce spre ei doi fremeni cu capetele acoperite de slugi. Unul dintre ei purta pe umăr un pachet voluminos.

— Oamenii mei unde-s acum? întrebă Gurney.

— Jos, la loc sigur, răspunse Paul. Sub noi e o peşteră — Peştera Păsărilor. Vom hotărî ce facem cu ei, după ce va trece furtuna.

De sus se auzi o chemare:

— Muad'Dib!

Paul îşi întoarse capul, răspunse cu un gest scurt uneia dintre santinelele de pe creastă, care le făcea semn să coboare la peşteră. Gurney îl privi lung, cu chipul schimbat.

— Tu eşti Muad'Dib? întrebă el. Tu eşti Himera Nisipurilor?

— E numele meu fremen, răspunse Paul.

Gurney îşi feri privirea, simţind deodată apăsarea unui presentiment. Jumătate din oamenii săi

zăceau morţi printre dune. Jumătate erau prizonieri. Nu-i păsa de cei noi, de suspecţi, dar printre ceilalţi se aflau oameni de treabă, prieteni, tovarăşi faţă de care se simţea răspunzător. *"Vom hotărî ce facem cu ei după ce va trece furtuna".* Aşa spusese Paul... Aşa spusese Muad'Dib. Şi Gurney îşi amintea ce auzise povestindu-se despre Muad'Dib, despre Lisan al-Gaib: că-şi făcuse funduri de tobă din pielea unui ofiţer Harkonnen, că era însoţit peste tot de detaşamentele morţii — fedaykinii — care se aruncau în luptă cu cîntecul morţii pe buze.

El.

Cei doi fremeni escaladară cu agilitate ultimul prag de piatră, se opriră în faţa lui Paul.

— Am pus totul la adăpost, Muad'Dib, spuse unul din ei.

— Bine.

Gurney remarcă tonul ciudat din vocea fremenului — jumătate ordin, jumătate invitaţie. Îl recunoscu. Era cel cu care vorbise Paul mai înainte, Stilgar — alt personaj notoriu al noilor legende puse pe seama fremenilor.

Paul se uită la pachetul de pe umărul celuilalt, întrebă:

— Korba, ce-ai acolo?

Stilgar se grăbi să răspundă:

— Un baliset cu iniţialele prietenului tău. L-am găsit în şenilă. Te-am auzit deseori lăudînd talentul de muzicant al lui Gurney Halleck.

Gurney îl privi cu atenţie pe fremen, examinîndu-i barba neagră ce răsărea peste marginea obrăzarului, privirea de şoim, nasul cizelat.

— Ai un tovarăş care ştie să gîndească, Domnia-Ta, spuse. Apoi către fremen: Îţi mulţumesc, Stilgar.

Stilgar îi făcu semn însoţitorului său să-i dea lui Gurney pachetul, răspunse:

— Mulţumeşte-i Domniei-Sale, Ducelui tău. Datorită lui te afli în mijlocul nostru.

Gurney luă instrumentul cu o mişcare înceată. Duritatea pe care o remarcase în cuvintele lui Stilgar îl intriga. Fremenul afişa un aer provocator şi Gurney se întrebă dacă nu cumva omul era gelos: apăruse din senin un oarecare Gurney Halleck care îl cunoscuse pe Paul înainte de Arrakis şi care se bucura de-o camaraderie inaccesibilă pentru Stilgar.

— Aş vrea să fiţi prieteni, spuse brusc Paul.

— Numele lui Stilgar, fremenul, e vestit, zise Gurney. Un omorîtor de Harkonneni nu mi-ar putea fi decît prieten.

— Vrei să dai mîna cu prietenul meu, Gurney Halleck, Stilgar? întrebă Paul.

Încet, Stilgar îşi întinse mîna, strînse palma bătătorită de minerul săbiei.

— Puţini sînt cei care n-au auzit numele lui Gurney Halleck, rosti el şi îşi retrase mîna. Apoi se întoarse către Paul: Ne prinde furtuna afară.

— Să mergem.

Stilgar o luă înainte, îi călăuzi printre stînci. Coborîră pe o potecă îngustă şi întortocheată, traversînd o crevasă cufundată în umbră şi ajunseră la gura joasă a unei grote. De cum pătrunseră înăuntru, cîţiva oameni, se grăbiră să astupe intrarea cu o prelată de izolare. Lumina licuriglobului dezvălui o peşteră spaţioasă, cu tavanul boltit şi cu un prag înalt, într-o parte. La capătul pragului se deschidea o galerie.

Paul, urmat de Gurney, sări pe prag, îl parcurse repede, intră în galerie. Ceilalţi se îndreptară către un alt pasaj, din peretele opus intrării în peşteră. Paul trecu printr-o anticameră, se opri într-o încăpere ai cărei pereţi erau acoperiţi cu draperii de culoarea vinului negru.

— Aici vom avea linişte cîtva timp, spuse. Ceilalţi o să-mi respecte...

Din grota principală răsună brusc un gong de alarmă. Apoi se auziră strigăte, zăngănit de arme. Paul se răsuci pe căicîie, traversă în goană anticamera şi galeria, ieşi pe pragul din peşteră. Gurney se opri în spatele lui, cu sabia în mînă.

La picioarele lor, solul grotei era o viermuială de siluete încleştate în luptă. O clipă, Paul rămase nemişcat, evaluînd situaţia, separînd mantiile şi bourkaurile fremene de celelalte veşminte. Simţurile pe care mama sa i le antrenase ani de-a rîndul ca să perceapă cele mai infime indicii îi dezvăluiră un amănunt semnificativ: fremenii se băteau cu oameni îmbrăcaţi în mantii de traficanţi, dar care, atunci cînd erau încolţiţi, li se opuneau grupîndu-se în triunghi — cîte trei inşi, spate în spate.

Această grupare de luptă corp la corp era marca specifică a Sardaukarului Imperial.

Un fedaykin îl zări pe Paul şi ecoul strigătului său de luptă se repercută sub tavanul grotei:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Paul fu observat şi de alţi ochi. Un cuţit negru şuieră prin aer. Paul se feri, auzi cuţitul izbindu-se de stîncă, în spatele lui. Aruncă o privire şi-l văzu pe Gurney ridicînd arma de jos.

Dincolo de prag, nodurile triunghiulare băteau în retragere.

Gurney vîrî pumnalul sub ochii lui Paul, îi arătă cu degetul spirala galbenă şi leul de aur al stemei imperiale, încrustate cu filigran în miner, măciulia plurifaţetată a armei.

Sardaukari. Nu mai încăpea nici o îndoială.

Paul înaintă pînă la marginea pragului. Jos, doar trei sardaukari mai opuneau rezistenţă. Pe pardoseală zăceau, de-a valma, trupuri însîngerate de sardaukari şi fremeni.

— Încetaţi lupta! strigă Paul. Ducele Paul Atreides vă ordonă să încetaţi lupta!

Adversarii se priviră nedumeriţi, şovăiră.

— Voi, sardaukari! le strigă Paul celor trei. Din a cui poruncă ameninţaţi viaţa unui Duce domnitor? Şi văzînd că oamenii săi se pregătesc din nou să atace, tună: Încetaţi lupta, am spus!

Unul dintre sardaukari îşi îndreptă trupul, îşi înălţă capul.

— Cine zice că sîntem sardaukari? întrebă.

Paul luă pumnalul din mîna lui Gurney, îl ţinu cu mînerul la vedere.

— Cuţitul acesta.

— Atunci cine zice că eşti Duce domnitor? ripostă omul.

Paul îi arătă pe fedaykini.

— Ei. Şi propriul vostru Împărat, care a dat Casei Atreides Arrakisul. *Eu* sînt Casa Atreides.

Sardaukarul tăcu descumpănit.

Paul îl privi cu atenţie. Era înalt, cu faţa plată, cu o cicatrice albă de-a curmezişul obrazului stîng. Atitudinea sa trăda un amestec de furie şi îndoială, peste care însă continua să precumpănească orgoliul — orgoliul acela fără de care un sardaukar ar fi părut despuiat, dar care i-ar fi putut ţine loc de veşmînt chiar de-ar fi fost gol puşcă. Paul se întoarse către locotenentul său fedaykin.

— Korba, cum de-au avut arme?

— Şi-au păstrat pumnale în buzunarele secrete din interiorul distraielor, răspunse fremenul.

Privirea lui Paul trecu în revistă morţii şi răniţii de pe pardoseala grotei, revenind la chipul locotenentului. Cuvintele erau inutile. Omul îşi plecă ochii.

— Unde e Chani? întrebă Paul şi aşteptă răspunsul cu răsuflarea tăiată.

— A rămas Stilgar cu ea, răspunse Korba şi arătă cu capul către cealaltă galerie. Apoi privi la rîndul său morţii şi răniţii din jur. Mă consider unicul răspunzător pentru greşeala asta, Muad'Dib, spuse.

— Cîţi sardaukari erau, Gurney? întrebă Paul.

— Zece.

Paul sări sprinten de pe pragul de piatră, traversă grota, se opri la doi paşi de sardaukarul care vorbise.

Fedaykinii se încordară. Nu le plăcea felul în care se expunea primejdiei. Juraseră să-i apere viaţa cu preţul propriei lor vieţi, pentru că fremenii aveau nevoie de înţelepciunea lui Muad'Dib.

Fără să se întoarcă, Paul se adresă locotenentului său:

— Ce pierderi avem?

— Patru răniţi şi doi morţi, Muad'Dib.

Paul percepu mişcare în spatele sardaukarilor. Chani şi Stilgar apăruseră în pragul celeilalte galerii. Se uită din nou la sardaukarul din faţa lui, la albul ochilor săi de străin.

— Tu! Care ţi-e numele? îl întrebă.

Omul îşi încordă umerii, pupilele îi fulgerară în stîngă şi-n dreapta.

— Nu te sfătuiesc, îl avertiză Paul. Sînt convins că ţi s-a ordonat să-l cauţi şi să-l lichidezi pe Muad'Dib. Sînt sigur că tu le-ai propus celorlalţi să căutaţi mirodenie în largul deşertului.

În spate, Gurney emise o exclamaţie înăbuşită şi pe buzele lui Paul trecu un zîmbet de-o clipă.

Faţa sardaukarului se întunecă.

— Dar ceea ce văd ochii tăi acum este mai mult decît individul numit Muad'Dib, reluă Paul. Aţi pierdut şapte oameni. Noi am pierdut doi. Trei la unu este un scor destul de îngrijorător pentru Sardaukar, nu crezi?

Omul se înălţă pe vîrfuri, se retrase o jumătate de pas cînd îi văzu pe fedaykini făcînd cerc în spatele lui Paul.

— Te-am întrebat care ţi-e numele, spuse Paul şi adăugă cu inflexiunile Glasului: Spune-mi numele tău!

— Căpitan Aramsham, sardaukar imperial! lătră maşinal omul şi rămase cu gura căscată. Se uită aiurit la Paul. Aerul dispreţuitor cu care privise pînă atunci ceea ce considera a fi doar un bîrlog de barbari, dispăru ca prin farmec.

— Ei bine, căpitane Aramsham, zise Paul, Harkonnenii ar da oricît pentru informaţia pe care o deţii în clipa de faţă. Iar Împăratul... oare ce-ar da Împăratul ca să afle că, în ciuda trădării sale, un Atreides mai este încă în viaţă?

Din nou, căpitanul privi pieziş către cei doi oameni care îi mai rămăseseră. Lui Paul i se păru că-i vede învălmăşeala din minte. Sardaukarii nu cunoşteau predarea, dar cineva *trebuia* să-l avertizeze pe Împărat despre ameninţarea neştiută pînă atunci.

Folosindu-şi din nou Glasul, Paul spuse:

— Supune-te, căpitane!

Sardaukarul din stînga căpitanului sări fără veste spre Paul. Dar pieptul său primi în plin lovitura fulgerătoare a pumnalului mînuit de propriul său comandant. Omul se prăbuşi moale, cu cuţitul în piept.

Căpitanul se întoarse către celălalt sardaukar, îl privi fix.

— Eu hotărăsc ce e mai bine în folosul Maiestăţii Sale, spuse. Ai înţeles?

Umerii soldatului se încovoiară.

— Aruncă-ţi arma, ordonă căpitanul.

Căpitanul se întoarse spre Paul.

— Mi-am ucis un prieten ca să-ţi salvez viaţa, spuse el. Să nu uităm nici unul dintre noi lucrul ăsta.

— Sînteţi prizonierii mei, replică Paul. V-aţi predat la ordinul meu. Veţi muri, veţi trăi... asta nu mai contează.

Făcu semn gărzii să-i ia pe cei doi sardaukari. Îl chemă cu un gest pe locotenentul care percheziţionase prizonierii.

Fedaykinul se apropie, murmură:

— Muad'Dib, am greşit şi...

— Eu am greşit, Korba. Ar fi trebuit să-ţi atrag atenţia cum să cauţi. Data viitoare cînd o să percheziţionezi sardaukari ai să-ţi aminteşti. Şi-ai să-ţi mai aminteşti şi altele: că la piciorul fiecăruia din ei există una sau chiar două unghii false care, împreună cu alte lucruri bine tăinuite în trupul lor, pot fi un excelent emiţător radio; că au mai mulţi dinţi falşi; că îşi ascund în scalp fire de shiga mai subţiri ca un fir de păr, dar suficient de tari ca să stranguleze şi să reteze grumazul unui om. Cînd o să percheziţionezi sardaukari, Korba, să le examinezi corpul centimetru cu centimetru, să le sondezi pielea şi ţesuturile cu ochiul liber şi cu aparate radioscopice, să le razi fiecare firicel de păr pe care îl vezi pe epiderma lor. Iar după ce ai făcut toate astea, fii sigur că eşti încă departe de-a fi descoperit totul.

Îşi întoarse ochii spre Gurney, care se apropiase şi-l asculta.

— În cazul ăsta, spuse Korba, mai bine-i omorîm.

Paul îşi scutură capul, fără să-şi ia ochii de la Gurney.

— Nu. Vreau să-i fac scăpaţi.

Gurney îl privi uimit, şopti:

— Sire...

— Da?

— Omul ăsta are dreptate. Omoară-i imediat! Distruge orice dovadă a existenţei lor. Ai aruncat ruşinea asupra Sardaukarului Imperial! Dacă prinde de veste Împăratul, n-o să se lase pînă nu te-o vedea murind în chinuri înaintea lui.

— Mă îndoiesc că o va putea face vreodată, replică Paul.

Vorbise rar, glacial. Se întîmplase ceva cu el — în timpul înfruntării cu ofiţerul sardaukar. Acumulase în minte o sumă de hotărîri.

— Gurney, spuse, sînt mulţi ghildari în anturajul lui Rabban?

Gurney tresări, îşi îngustă ochii.

— Întrebarea asta n-are nici...

— Sînt sau nu sînt?

— Arrakisul e plin de agenţii Ghildei. Umblă să cumpere mirodenie de parc-ar fi cel mai preţios lucru din univers. Altminteri cum îţi închipui că ne-am fi aventurat pînă-n...

— Este cel mai preţios lucru din univers, îl întrerupse Paul. Pentru ei. Aruncă o privire spre Stilgar şi Chani care se apropiau, adăugă: Iar noi deţinem controlul mirodeniei, Gurney.

— Nu voi, ci Harkonnenii! protestă Gurney.

— Deţin controlul unui lucru numai acei ce-l pot distruge, rosti Paul. Făcu un gest scurt, cerîndu-i lui Gurney să se abţină de la alte comentarii. Stilgar şi Chani ajunseseră în dreptul lor.

Paul ridică mîna stîngă, în care ţinea pumnalul sardaukar, i-l întinse lui Stilgar.

— Trăieşti pentru binele tribului, spuse. Ai putea să-mi verşi sîngele vieţii cu cuţitul ăsta?

— Pentru binele tribului, murmură Stilgar.

— Atunci foloseşte cuţitul.

— Mă provoci la duel?

— Dacă te-aş provoca eu, spuse Paul, aş sta în faţa ta fără nici o armă şi te-aş lăsa să mă dobori.

Stilgar începu să respire sacadat.

— Usul! exclamă Chani.

Se uită iute la Gurney, apoi la Paul.

În vreme ce Stilgar stătea încă în cumpănă, Paul zise:

— Eşti Stilgar, luptătorul. Cînd sardaukarii au ieşit la atac în grota asta, nu te aflai printre cei care i-au înfruntat. Primul tău gînd a fost s-o aperi pe Chani.

— Este nepoata mea. Dacă m-aş fi-ndoit vreo clipă că fedaykinii tăi nu le-ar putea veni de hac

neisprăviţilor ălora, aş...

— Pentru ce te-ai gîndit în primul rînd la Chani? îl întrerupse Paul.

— Nu m-am gîndit la ea!

— Nu? făcu Paul.

— M-am gîndit la tine, recunoscu Stilgar.

— Şi crezi c-ai putea să-ţi ridici mîna împotriva mea?

Stilgar începu să tremure.

— Aşa e datina, spuse cu voce surdă.

— Datina cere să-i ucizi pe străinii care se rătăcesc în deşert şi să le iei apa ca pe-un dar de la Shai-hulud, zise Paul. Dar într-o noapte, tu ai lăsat în viaţă asemenea străini — pe mama mea şi pe mine.

Stilgar nu răspunse. Continua să tremure, privind în ochii lui Paul.

— Datinile se schimbă, Stil. Chiar tu ai început să le schimbi.

Stilgar îşi coborî ochii asupra stemei aurite de pe pumnalul pe care îl ţinea în mînă.

— Cînd voi fi Duce la Arrakeen, cu Chani alături de mine, crezi că voi mai avea timp să mă ocup personal de fiecare amănunt legat de conducerea sietchului Tabr? întrebă Paul. Tu ai avut timp vreodată pentru problemele intime ale fiecărei familii din sietch?

Stilgar rămase cu ochii la cuţit.

— Crezi că vreau să-mi retez mîna dreaptă? întrebă Paul.

Încet, Stilgar îşi ridică privirea spre el.

— Răspunde-mi! zise Paul. Crezi că vreau să mă lipsesc sau să lipsesc tribul de înţelepciunea şi puterea ta?

Stilgar răspunse cu voce joasă:

— Pe-acel tînăr din tribul meu, al cărui nume îl cunosc... pe-acel tînăr as putea să-l ucid într-un duel, dacă aşa ar fi voia lui Shai-hulud. Dar de Lisan al-Gaib n-aş cuteza să mă ating. Ştiai asta, cînd mi-ai dat cuţitul.

— Ştiam.

Stilgar îşi descleştă degetele. Pumnalul căzu zăngănind pe pardoseala de piatră.

— Datinile se schimbă, murmură Stilgar.

— Chani, zise Paul. Te întorci la mama mea. Să-i spui că vreau să vină aici, că am nevoie urgentă de sfatul ei în...

— Dar ai hotărît să mergem cu toţii către sud! protestă ea.

— M-am înşelat, spuse el. Nu acolo sînt Harkonnenii. Nu acolo-i războiul.

Chani respiră adînc, acceptă resemnată, aşa cum orice femeie a deşertului era obişnuită să accepte obligaţiile unei vieţi care se împletea cu moartea.

— Vreau să-ţi încredinţez un mesaj destinat numai urechilor mamei mele, reluă Paul. Să-i spui că Stilgar mă recunoaşte Duce al Arrakisului, dar că trebuie găsită o cale pentru a-i convinge pe cei tineri să accepte lucrul ăsta fără duel.

Chani se uită la Stilgar.

— Aşa să faci, rosti cu voce scăzută Stilgar. Ştim amîndoi că mă poate învinge... dar eu nu-mi pot ridica mîna asupra lui... pentru binele tribului.

— O să mă întorc împreună cu mama ta, îi spuse Chani lui Paul.

— Nu, zise Paul. Să vină numai ea singură. Instinctul lui Stilgar nu s-a înşelat adineaori. Sînt mai puternic cînd tu eşti în siguranţă. Vei rămîne în sietch.

Chani vru să protesteze, se abţinu.

— Sihaya, adăugă Paul în şoaptă.

Apoi se întoarse spre dreapta, întîlni privirea arzătoare a lui Gurney.

Din momentul în care Paul pomenise de mama sa, pentru Gurney restul conversaţiei rămăsese undeva în ceaţă. Bolborosi:

— Doamna Jessica...

— Idaho ne-a salvat pe amîndoi în noaptea invaziei, spuse Paul cu gîndul încă la Chani.

— Dar cu Duncan ce s-a-ntîmplat, Domnia-Ta? întrebă Gurney.

— A murit... ca s-avem noi timp să fugim.

Vrăjitoarea trăieşte! gîndi Gurney. *Cea pe care-am jurat să mă răzbun trăieşte! Şi-i clar că Ducelui Paul nici nu-i trece prin minte ce fel de creatură l-a adus pe lume. Habar n-are că vipera aia l-a vîndut Harkonnenilor pe taică-său!*

Paul traversă repede grota, sări pe pragul de piatră. Privi înapoi, observă că morţii şi răniţii fuseseră ridicaţi. Se gîndi posomorît că episodul acesta avea să adauge un nou capitol legendei lui Muad'Dib. *Nici măcar nu mi-am scos cristalul din teacă... Se va spune însă că astăzi am omorît cu mîna mea douăzeci de sardaukari.*

Gurney îl urmă pe Stilgar. Păşea fără să simtă solul sub tălpi, fără să vadă nimic în lumina galbenă

a licurigloburilor, copleşit de mînie şi ură, gîndind: *Vrăjitoarea trăieşte, în timp ce oasele celor pe care i-a vîndut zac în morminte părăginite şi neştiute. Trebuie să fac în aşa fel încît Paul să afle adevărul despre ea, înainte de-a apuca s-o strîng de gît.*

Prea des mînia îl face pe om să-şi iasă din minţi şi să respingă ce-i şopteşte eul interior.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Mulţimea din peşteră degaja aceeaşi impresie de haită aţîţată pe care Jessica o remarcase în ziua cînd Paul îl omorîse pe Jamis. Zumzetul vocilor era încărcat de tensiunea nervoasă. Grupuri mici formau, ici-colo, cheaguri în tălăzuirea de mantii.

Ieşind pe pragul din faţa galeriei ce lega grota de camera lui Paul, Jessica ascunse sub robă cilindrul unui mesaj. În ciuda lungii călătorii pe care o făcuse din sud, se simţea odihnită — deşi nu-i trecuse iritarea produsă de faptul că Paul persista în hotărîrea lui de a nu îngădui încă folosirea ornitopterelor capturate.

— Deocamdată nu deţinem supremaţia aeriană, îl explicase el. Şi nu trebuie s-ajungem dependenţi de importul de carburant de pe lumile exterioare. Vom păstra aeronavele şi carburantul pentru ziua ofensivei finale.

Paul se afla la capătul pragului, înconjurat de un grup de bărbaţi tineri. În lumina palidă a licurigloburilor, scena părea ireală. Era ca un tablou... căruia i se adăugau însă dimensiuni complementare: murmur de voci, mirosuri stătute, tîrşîit de paşi.

Jessica îşi observă fiul, întrebîndu-se pentru ce nu-i dezvăluise încă surpriza. Unde, era Gurney Halleck? Gîndul la Gurney o tulbură iarăşi, amintindu-i de zilele unui trecut mai tihnit — un trecut în care cunoscuse frumuseţea şi dragostea, alături de tatăl lui Paul.

Stilgar aştepta în mijlocul unui alt grup, la celălalt capăt al pragului. Stătea tăcut, într-o atitudine plină de demnitate.

Nu se poate să-l pierdem pe omul acesta, gîndi Jessica. *Planul lui Paul trebuie să reuşească. Orice alt deznodămint ar fi o tragedie ireparabilă.*

Străbătu pragul, trecu pe lîngă Stilgar fără să se uite la el, coborî în mijlocul mulţimii. Oamenii se dădură la o parte, lăsîndu-i cale liberă către Paul. În spatele ei, vocile amuţiră.

Cunoştea această tăcere — întrebările mute, smerenia în prezenţa Cucernicei Maici.

La apropierea ei, tinerii din jurul lui Paul se retraseră cîţiva paşi şi, pentru o clipă, Jessica se simţi înfricoşată de respectul acesta nou pe care îl arătau faţă de el. *"Toţi cei ce se află mai prejos de tine îţi invidiază poziţia",* spunea o axiomă Bene Gesserit. Dar nu vedea nici urmă de pizmă pe feţele tinerilor acestora. Respectul le era impus de efervescenţa religioasă a rolului de conducător al lui Paul. Şi Jessica îşi aminti o altă maximă Bene Gesserit: *"Profeţii sfîrşesc aproape întotdeauna de moarte violentă".*

Paul se uită la ea.

— E timpul, spuse Jessica şi-i înmînă cilindrul mesajului.

Unul dintre însoţitorii lui Paul, mai îndrăzneţ decît ceilalţi, aruncă o privire în direcţia lui Stilgar, întrebă:

— Nu-l provoci, Muad'Dib? E vremea s-o faci. Oamenii or să te creadă laş dacă...

— Cine-ndrăzneşte să spună că-s laş? întrebă Paul. Mîna i se mişcă fulgerător către mînerul cristaiului.

O tăcere încordată se lăsă în grupul din jurul lui, apoi în întreaga grotă.

— Avem de rezolvat o problemă, spuse Paul, în timp ce îndrăzneţul dinainte bătea în retragere. Se răsuci, îşi croi drum printre oameni, sări sprinten pe buza pragului şi se întoarse către mulţime.

— Rezolv-o! strigă cineva.

Se iscară murmure, şuşoteli.

Paul aşteptă să se facă linişte. Cînd zumzetul şi agitaţia se potoliră îşi înălţă capul, vorbi cu voce răsunătoare:

— V-aţi săturat de aşteptat.

Din nou, stătu şi aşteptă să înceteze strigătele de aprobare.

S-au săturat, într-adevăr, îşi spuse. Strînse cu putere cilindrul metalic, gîndindu-se la conţinutul mesajului dinăuntru. Mama sa i-l arătase, cu puţin timp înainte — un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era cît se poate de clar: Rabban fusese abandonat, lăsat să se descurce cu resursele de care dispunea pe Arrakis. N-avea să mai primească nici ajutor, nici întăriri.

Paul îşi ridică din nou glasul:

— Părerea voastră e că a sosit momentul să-l provoc pe Stilgar la duel şi să preiau conducerea! Mai înainte ca mulţimea să poată răspunde, adăugă: Chiar aşa de prost îl credeţi pe Lisan al-Gaib?

O linişte stupefiată puse stăpînire pe cei prezenţi.

Îmbracă haina religioasă, gîndi Jessica. *Bine face!*

— Aşa-i datina, strigă brusc cineva.

Paul răspunse cu voce glacială, atent la curenţii afectivi ai mulţimii:

— Datinile se schimbă.

Un glas agresiv se ridică dintr-un colţ al peşterii:

— Noi hotărîm ce trebuie să se schimbe!

Din mulţime se auziră strigăte răzleţe de aprobare.

— Cum vreţi, spuse Paul.

Şi Jessica percepu intonaţiile subtile ale Glasului, armonicile pe care ea îl învăţase să le folosească.

— Voi veţi hotărî, urmă el. Dar mai întîi trebuie să ascultaţi ce-am să vă spun.

Stilgar înainta de-a lungul pragului. Chipul îi era impasibil.

— Aşa e şi datina, rosti el. Orice fremen are dreptul să vorbească şi să-şi spună părerea în Sfat. Paul-Muad'Dib este fremen.

— Binele tribului! Acesta-i lucrul cel mai de preţ, nu? întrebă Paul.

Stilgar răspunse cu aceeaşi voce egală, demnă:

— Aşa ni-s călăuziţi paşii de cînd ne naştem.

— Foarte bine, zise Paul. Atunci răspundeţi-mi: Cine conduce ceata aceasta a tribului vostru? Şi cine conduce toate triburile şi toate cetele, prin mijlocirea instructorilor care au învăţat de la noi tainele de luptă?

Paul aşteptă, plimbîndu-şi privirea peste capetele oamenilor. Neprimind nici un răspuns, urmă:

— Stilgar conduce? El însuşi recunoaşte că nu. Sau conduc eu? Pînă şi Stilgar execută adesea ordinele mele, iar bătrînii cei mai înţelepţi între înţelepţi, mă ascultă şi-mi acordă cinstirea cuvenită în Sfat.

Fremenii se agitară, dar continuară să tacă.

Paul îşi întinse braţul spre silueta înveşmîntată în roba neagră de cult a Jessicăi, întrebă:

— Conduce cumva mama mea? Ştiţi cu toţii că Stilgar şi celelalte căpetenii îi cer sfatul cînd vor să ia o hotărîre importantă. Dar străbate Cucernica Maică întinderile nisipurilor sau conduce vreo razzia împotriva Harkonnenilor?

Paul observă expresiile descumpănite ale oamenilor din primele rînduri. În fundul grotei însă, se auziră iarăşi murmure mînioase.

A adoptat o tactică periculoasa, gîndi Jessica. Apoi îşi aduse aminte de mesajul din cilindru şi de implicaţiile lui. Brusc, înţelese intenţia lui Paul: ataca frontal cele mai profunde incertitudini ale fremenilor. Dacă reuşea să le risipească, totul avea să urmeze de la sine.

— Nimeni nu vrea să recunoască un conducător, fără provocare şi fără duel, nu? întrebă Paul.

— Aşa-i datina! strigă cineva.

— Care e scopul nostru? întrebă Paul. Să-l răsturnăm pe Rabban, bestia Harkonnen, şi să facem din lumea noastră un loc în care să putem trăi fericiţi împreună cu familiile noastre, fără să mai ducem vreodată lipsă de apă. Este sau nu este acesta scopul nostru?

— Un scop aspru are nevoie de mijloace aspre! îi răspunse o voce.

— Cine-şi azvîrle cuţitul înainte de luptă? urmă netulburat Paul. Fără laudă şi fără nici o intenţie de provocare, vă spun că nimeni din grota asta, inclusiv Stilgar, nu mă poate învinge într-un duel. Stilgar însuşi a recunoscut lucrul ăsta. L-a recunoscut pentru că ştie că e adevărat, după cum şi voi ştiţi.

Din nou, răzbătură murmure de mînie.

— Mulţi dintre voi s-au bătut cu mine în camerele de exerciţiu, reluă Paul. Ştiţi că nu-ncerc să mă umflu în pene. Spun ce spun pentru că-i un adevăr cunoscut tuturor şi-ar fi stupid din partea mea să nu-l recunosc. Am învăţat să lupt astfel cu mult înaintea voastră, iar dascălii mei au fost oameni mai duri decît cei mai duri războinici pe care i-aţi cunoscut voi. Cum altfel credeţi c-ar fi fost cu putinţă să-l înving pe Jamis, la o vîrstă cînd băieţii voştri nu se luptă decît în joacă?

Îşi foloseşte bine Glasul, gîndi Jessica. *Dar Glasul nu-i de ajuns cu oameni ca aceştia. Sînt aproape imuni la controlul vocal. Trebuie să recurgă la logică.*

— Şi-acum să ajungem la asta, spuse Paul. Deschise cilindrul, scoase banda făcută sul. E vorba de un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Autenticitatea lui este incontestabilă. Mesajul îi e adresat lui Rabban şi menţionează că cererea sa de noi trupe este respinsă, că recolta de mirodenie e cu mult inferioară cotei normale, că trebuie să smulgă Arrakisului mai multă mirodenie cu oamenii de care dispune.

Stilgar urcă lîngă Paul.

— Cîţi dintre voi înţeleg ce-nseamnă asta? întrebă Paul. Stilgar a înţeles imediat.

— L-au abandonat pe Rabban! strigă cineva.

Paul vîrî mesajul şi cilindrul în cingătoare, îşi desfăcu de la gît şnurul împletit din fire de shiga, scoase inelul care fusese agăţat de el şi îl ridică, arătîndu-l mulţimii.

— Inelul cu sigiliul ducal al tatălui meu, rosti el. Am jurat să nu-l port în deget decît în ziua în care-mi voi putea conduce oştile pe întregul Arrakis, revendicînd fieful care-mi aparţine de drept.

Îşi trase inelul pe deget, îşi încleştă pumnul. Caverna se cufundă într-o tăcere de moarte,

— Cine-i Domn pe Arrakis? tună Paul. Îşi ridică pumnul. Eu! Eu domnesc asupra fiecărui centimetru pătrat de pe suprafaţa Arrakisului! Arrakisul e fieful Ducelui Atreides, cu voia sau fără voia Împăratului! l l-a dat tatălui meu, iar eu îl moştenesc de la tatăl meu!

Paul se ridică pe vîrfuri, se lăsă pe călcîie. Scrută chipurile fremenilor, sondîndu-le starea de spirit.

Încă puţin, gîndi.

— Mulţi oameni de-aici vor dobîndi posturi importante pe Arrakis, în ziua în care-mi voi reclama drepturile imperiale ce mi se cuvin. Stilgar e unul din ei. N-o s-o fac ca să-l cumpăr! N-o s-o fac nici în semn de recunoştinţă, deşi sînt şi eu unul dintre cei mulţi care îi datorează viaţa. Nu! O s-o fac pentru că Stilgar e înţelept şi puternic. Pentru că ştie să-şi conducă oamenii după propria lui judecată, nu numai după litera legii. Credeţi că-s prost? Credeţi c-o să-mi retez braţul drept şi-o să-l las într-o baltă de sînge pe pardoseala peşterii ăsteia, numai ca să vă ofer vouă un spectacol de circ?

Îşi plimbă privirea de cremene peste feţele ridicate spre el.

— Care din voi îndrăzneşte să spună că nu sînt conducătorul de drept al Arrakisului? Cine vrea să dovedesc lucrul ăsta lăsînd fără căpetenie fiecare trib fremen de pe cuprinsul ergului?

Alături, Stilgar îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare.

— Cum aş putea să slăbesc puterea noastră tocmai cînd avem mai mult ca oricînd nevoie de ea? strigă Paul. Sînt conducătorul vostru şi vă spun că-i timpul să-ncetăm a-i mai ucide pe cei mai buni dintre noi şi să-ncepem a-i ucide pe adevăraţii noştri duşmani — Harkonnenii!

Cu o mişcare fulgerătoare, Stilgar îşi scoase cristaiul şi-l aţinti către capetele oamenilor din grotă.

— Trăiască Ducele Paul-Muad'Dib! strigă cu voce puternică.

Un tunet asurzitor zgudui peştera, răsfrîngîndu-se în zeci de ecouri a zeci de voci care scandau:

— Ya hya chouhada! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Ya hya chouhada!

"Trăiască luptătorii lui Muad'Dib!" traduse în gînd Jessica. Oftă mulţumită. Evenimentele se desfăşuraseră conform scenariului pe care îl pusese la punct împreună cu Paul şi cu Stilgar.

Încetul cu încetul, vacarmul se potoli.

Cînd se făcu din nou linişte, Paul se întoarse spre Stilgar, spuse:

— Îngenunchează, Stilgar.

Stilgar îngenunchie la marginea pragului.

— Dă-mi cristaiul, îi spuse Paul.

Stilgar îi întinse arma.

Asta nu făcea parte din plan, gîndi Jessica.

— Repetă după mine, Stilgar, zise Paul şi rosti cuvintele învestiturii aşa cum le auzise de-atîtea ori, pronunţate de tatăl său: Eu, Stilgar, primesc cuţitul acesta din mîinile Ducelui meu.

— Eu, Stilgar, primesc cuţitul acesta din mîinile Ducelui meu, spuse Stilgar şi luă cuţitul cu lamă lăptoasă pe care Paul i-l oferea cu ambele mîini.

— Unde îmi va porunci Ducele meu, acolo va poposi lama acestui cuţit, rosti Paul.

Stilgar repetă formula cu voce egală, solemnă.

Amintindu-şi modelul ceremoniei, Jessica îşi reţinu lacrimile, îşi scutură capul. *Ştiu de ce face lucrul acesta,* gîndi ea. *N-ar trebui să mă las pradă emoţiei.*

— Dedic această lamă cauzei Ducelui meu şi morţii duşmanilor săi, atît timp cît în venele noastre va curge sînge, spuse Paul.

Stilgar repetă după el.

— Sărută lama, îi ceru Paul.

Stilgar făcu întocmai, apoi, aşa cum cerea datina fremenă, sărută mîna dreaptă a lui Paul. În sfîrşit, la semnul acestuia, vîrî cristalul în teacă, se ridică în picioare.

Un murmur ca un suspin adînc străbătu mulţimea şi Jessica auzi şoaptele: "Se împlineşte profeţia... O Bene Gesserit va arăta calea şi o Cucernică Maică o va vedea..." Apoi alte voci, mai departe: "Ne călăuzeşte prin fiul ei!"

— Stilgar rămîne conducătorul tribului, rosti Paul. Să înţelegeţi cum trebuie lucrul acesta. El porunceşte cu glasul meu. Ce vă va spune el, să fie ca şi cînd v-aş fi vorbit eu.

Înţeleaptă decizie, gîndi Jessica. *Căpetenia tribului nu trebuie să-şi piardă autoritatea în faţa celor care îi datorează supunere.*

Paul îşi coborî glasul, spuse:

— Stilgar, vom convoca Sfatul Conducătorilor. Trimite imediat curieri şi mesaje prin cielago. După ce rezolvi treaba asta, vino la mine împreună cu Chatt, Korba, Otheym şi alţi doi locotenenţi pe care ai să ţi-i alegi singur. Trebuie să punem la punct un plan de bătaie ca să putem prezenta Sfatului o

victorie.

Paul îi făcu semn mamei sale să-l urmeze, coborî pragul şi porni prin mijlocul mulţimii către galeria centrală şi camerele de locuit care fuseseră amenajate acolo. În timp ce traversau peştera, zeci de mîini se întinseră să-l atingă, mai multe voci strigară:

— Cuţitul meu va poposi unde va porunci Stilgar, Paul Muad'Dib!

— Condu-ne cît mai degrabă la luptă, Paul-Muad'Dib!

— Să udăm lumea noastră cu sîngele Harkonnenilor!

Jessica simţea setea de luptă a oamenilor. Erau mai mult decît pregătiţi. *Pornim cu ei de pe culmi,* gîndi.

De cum ajunseră într-una din camerele interioare, Paul îi făcu semn să ia loc, spuse:

— Aşteaptă aici.

Apoi dispăru în spatele draperiilor care mascau un pasaj lateral.

Camera rămase cufundată în linişte. O linişte desăvîrsită. Nici măcar zumzetul şoptit al pompelor eoliene care ventilau aerul din sietch nu răzbătea pînă aici.

S-a dus după Gurney, îşi spuse Jessica. Şi se miră ea însăşi de ciudatul amestec de emoţii care o încercau. Gurney şi muzica sa îi evocau zilele fericite de pe Caladan, viaţa paşnică dinaintea mutării pe Arrakis. Şi totuşi, lumea Caladanului aparţinea parcă memoriei unei alte persoane. Dar... în cei aproape trei ani care trecuseră, devenise parcă *într-adevăr* altă persoană. Iar gîndul revederii lui Gurney o silea să reevalueze schimbările petrecute.

În dreapta ei, pe o mescioară, văzu serviciul de cafea al lui Paul — ibricul şi ceştile din aliaj de argint şi jasmin, pe care le moştenise de la Jamis. Le privi îndelung, gîndindu-se la nenumăratele mîini care atinseseră metalul strălucitor. De o lună, Chani era cea care-i servea lui Paul cafea din serviciul acesta.

Ce altceva, în afară de cafea, i-ar mai putea oferi unui Duce această femeie a deşertului? se întrebă. *Putere nu-i poate da. Nici o familie. Paul nu are decît o singură şansă reală: să se alieze cu o Casă Mare puternică, eventual chiar cu familia imperială. La urma urmei, Prinţesele încă nu-s măritate şi toate au urmat şcoli Bene Gesserit.*

Pentru o clipă, se imaginä departe de asprimea Arrakisului, ducînd un alt trai... Se gîndi la puterea şi siguranţa de care ar fi putut avea parte mama unui prinţ-consort. Apoi îşi plimbă privirea peste draperiile groase care acopereau pereţii de piatră ai grotei, îşi aminti cum călătorise pînă în locul acesta — gonind în mijlocul unei caravane de viermi, pe ale căror spinări se înălţau palanchinuri şi platforme încărcate pînă la refuz cu cele necesare campaniei pe care o pregăteau freinenii.

Cît timp va trăi Chani, Paul nu-şi va vedea datoria, gîndi ea. *I-a dăruit un fiu. E de-ajuns.*

I se făcu dintr-o dată dor de nepotul ei, de copilul care semăna atît de mult cu bunicul său... cu Ducele Leto. Îşi lipi palmele de obraji, începu respiraţia rituală menită să calmeze emoţiile şi să limpezească gîndurile. Apoi se aplecă înainte, îndoindu-şi corpul din mijloc şi execută cu evlavie exerciţiul de pregătire a trupului pentru imperativele minţii.

Îşi dăduse imediat seama că hotărîrea lui Paul de a-şi stabili postul de comandă în Peştera Păsărilor fusese o alegere ideală. Locul era cum nu se poate mai potrivit, iar la nord se afla Pasul Vînturilor, cu satul său fortificat, situat într-o dolină înconjurată de stînci. Era un sat important. Un sat de meşteşugari şi tehnicieni, centrul de care depindea un întreg sector defensiv al Harkonnenilor.

Din spatele draperiilor se auzi o tuse uşoară. Jessica îşi îndreptă bustul, trase adînc aer în piept, expiră încet.

— Intră, spuse apoi.

Draperiile se separară şi Gurney Halleck pătrunse, cu un salt, în încăpere. Jessica îi zări doar o singură clipă faţa pe care era întipărit un rînjeţ straniu. În clipa următoare, Gurney trecu în spatele ei şi, vîrîndu-i un braţ vînjos sub bărbie, o ridică în picioare cu o smucitură brutală.

— Gurney, zăpăcitule, ce te-a apucat? exclamă ea.

Apoi simţi între coaste vîrful unui cuţit şi un fior de gheaţă, ieşind parcă din vîrful acela, îi străbătu trupul. Înţelese imediat că Gurney vrea s-o omoare. *Pentru ce?* Nu putu să-şi imagineze nici un motiv. Ştia că Gurney nu era capabil de trădare. Dar nici nu se îndoia vreo clipă de intenţia lui. Gîndurile i se învolburară. Omul acesta nu putea fi învins cu una cu două. Omul acesta era un ucigaş care ştia să evite Glasul, care ştia să pareze orice figură de luptă, care cunoştea toate vicleşugurile legate de moarte şi violenţă. Era un instrument la a cărui perfecţionare contribuise chiar ea, cu sfaturi şi sugestii subtile.

— Credeai c-ai scăpat, vrăjitoareo? mîrîi Gurney.

Jessica nu apucă să se gîndească la implicaţiile întrebării şi să încerce să-i găsească răspuns. Draperiile se dădură în lături şi Paul intră în cameră.

— Iată-l dar, ma...

Tăcu brusc, simţind încordarea din încăpere.

— Rămîi unde eşti, Domnia-Ta, spuse Gurney.

— Ce...

Paul îşi scutură capul, încercînd să înţeleagă.

Jessica dădu să vorbească, simţi braţul lui Gurney apăsîndu-i cu putere grumazul.

— Ai să vorbeşti cînd o să-ţi dau eu voie, vrăjitoareo, zise Gurney. Şi n-ai să spui decît ceea ce vreau s-audă şi fiul tău. Acum, fii atentă! Să nu-ncerci vreuna din loviturile tale isteţe, pentru că la cel mai mic semn de aşa ceva îţi înfig cuţitul ăsta în inimă din simplu reflex. Să vorbeşti cu voce egală. Să nu cumva să-ţi încordezi sau să-ţi mişti anumiţi muşchi — ştii tu care. Şi să ai grijă... să ai mare grijă ce faci, dacă vrei să mai ai parte de cîteva secunde de viaţă. Pentru că te asigur că numai de ele te vei mai putea bucura.

Paul făcu un pas înainte.

— Gurney, bătrîne, ce te-a...

— Stai pe loc! şuieră Gurney. Încă un pas şi-ai s-o vezi moartă!

Mîna lui Paul alunecă spre mînerul cristaiului.

Vorbi cu glas măsurat, înfricoşător:

— Te sfătuiesc să te explici, Gurney.

— Am făcut legămînt s-o ucid pe cea care ţi-a trădat tatăl, spuse Gurney. Crezi că l-aş putea uita vreodată pe omul care m-a salvat din lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, pe omul care mi-a redat libertatea, viaţa, onoarea... pe omul care mi-a acordat prietenia lui? *Prietenia lui!* Lucrul pe care l-am preţuit mai presus de orice! Cea care l-a aruncat în ghearele morţii pe omul acela se află acum în faţa cuţitului meu. Nimeni n-o să mă împiedice s-o...

— Greşeşti amarnic, Gurney, zise Paul.

Iar Jessica gîndi: *Va să zică asta era! Ce ironie!*

— Greşesc? făcu Gurney. Aşa crezi? Atunci să-ţi spună chiar ea. Dar nu înainte de-a o avertiza că numai să mă-ncredinţez că acuzaţia asta-i întemeiată am mituit, am spionat şi-am înşelat zeci de oameni. Şi nu-nainte de-a o-nştiinţa că o parte a istoriei am aflat-o chiar de la căpitanul gărzii lui Harkonnen, după ce-l îndopasem cu semuta.

Jessica simţi braţul lui Gurney slăbindu-şi o idee strînsoarea, dar înainte de-a apuca să rostească vreo vorbă, Paul spuse:

— Yueh a fost trădătorul. Ţi-o spun o dată pentru totdeauna, Gurney. Am toate dovezile. Dovezi incontestabile. Yueh a trădat. Nu mă interesează cu ce ţi-ai alimentat bănuiala — pentru că de altceva nu poate fi vorba — dar dacă-i faci vreun rău mamei mele...

Îşi trase cristaiul din teacă, îl ţinu la vedere şi încheie:

— ...te omor.

— Yueh era medic condiţionat, ripostă Gurney. Era garantat spre a sluji Case Regale. Yueh n-ar fi putut să trădeze.

— Cunosc o cale prin care condiţionarea poate fi anihilată, zise Paul.

— Dovada, scrîşni Gurney.

— Dovada nu-i aici, spuse Paul. E în Sietch Tabr, departe în sud, dar dacă...

— Vrei să-mi întinzi o cursă, mîrîi Gurney şi braţul său strînse mai tare gîtul Jessicăi.

— Nu-ţi întind nici o cursă, Gurney, spuse Paul şi tristeţea cumplită din glasul său sfişie inima Jessicăi.

— Am văzut cu ochii mei mesajul găsit asupra unui agent Harkonnen, zise Gurney. Am citit negru pe alb că...

— Şi eu l-am văzut, îl întrerupse Paul. Mi l-a arătat tatăl meu în noaptea în care mi-a explicat că nu putea fi decît o stratagemă a Harkonnenilor, ca să-l determine s-o suspecteze pe femeia iubită.

— Aşa! exclamă Gurney. Şi n-ai...

— Taci, spuse Paul cu glas surd şi egal, dar mai poruncitor decît orice glas pe care-l auzise vreodată Jessica.

Stăpîneşte Controlul Mare! gîndi ea.

Braţul pe care Gurney i-l petrecuse în jurul gîtului începuse să tremure. Vîrful cuţitului său se mişca nesigur.

— Spui c-ai auzit şi-ai văzut! rosti Paul. Atunci să-ţi spun eu ce n-ai auzit şi ce n-ai văzut. N-ai auzit-o pe mama plîngîndu-şi bărbatul în puterea nopţii. Nu i-ai văzut fulgerele din ochi, atunci cînd vorbeşte de moartea tuturor Harkonnenilor.

Asculta, aşadar, gîndi Jessica. Lacrimile îi împăienjeniră vederea.

— Şi nu ţi-ai amintit lecţiile învăţate în lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, urmă Paul. Zici că preţuiai mai presus de orice prietenia tatălui meu?! Atunci cum de n-ai fost în stare să faci deosebire între Harkonnen şi Atreides? Cum de n-ai adulmecat o capcană Harkonnen după duhoarea pe care-o împrăştia-n jur? Cum de n-ai învăţat că loialitatea Atreizilor se cumpără cu dragoste, în timp ce moneda Harkonnenilor e ura? Cum de n-ai putut să pricepi adevărata natură a acelei trădări?

Gurney bolborosi:

— Dar Yueh...

— Dovada pe care-o avem este mesajul pe care ni l-a lăsat chiar Yueh şi în care îşi mărturiseşte fapta, spuse Paul. Îţi jur lucrul ăsta în numele dragostei pe care ţi-o port — dragoste pe care n-am s-o reneg nici după ce-o să te las mort pe podeaua camerei ăsteia.

Ascultînd cuvintele fiului ei, Jessica se miră de clarviziunea judecăţilor lui, de profunzimea inteligenţei lui.

— Tatăl meu avea un adevărat instinct pentru prieteni, zise Paul. Îşi dăruia dragostea cu zgîrcenie, dar nu dădea greş niciodată. Avea însă o slăbiciune. Nu-nţelegea mecanismul urii. Credea că dacă cineva îi urăşte pe Harkonneni n-ar putea să-l trădeze. Îi aruncă mamei sale o privire scurtă. Ea ştie toate astea. I-am transmis mesajul tatălui meu — faptul că nu s-a îndoit de dragostea ei nici o clipă.

Jessica simţi că-şi pierde controlul, îşi muşcă buza. Observase atitudinea formală, rigiditatea fiului ei şi înţelesese cît îl costau pe Paul aceste cuvinte. O copleşi o dorinţă năvalnică de a se repezi la el, de a-i apăsa capul la pieptul ei... aşa cum nu făcuse niciodată. Dar braţul care îi strîngea gîtul nu mai tremura. Şi vîrful cuţitului de sub omoplaţii ei era din nou imobil şi decis.

— Unul dintre cele mai cumplite momente din viaţa unui copil, spuse Paul, este acela în care descoperă că tatăl şi mama sa sînt fiinţe umane împărtăşind o dragoste din care el nu poate gusta cu adevărat. Este o deziluzie, dar în acelaşi timp o revelaţie a faptului că lumea există *acolo* şi *aici,* şi că în lumea aceasta sîntem singuri. E un moment al adevărului. Şi nu poţi să eviţi acest adevăr. L-am *auzit* pe tatăl meu cum vorbea despre mama. Nu ea l-a trădat, Gurney.

Jessica îşi regăsi vocea, zise:

— Gurney, dă-mi drumul.

Vorbise pe un ton normal, fără nici o inflexiune menită să exploateze slăbiciunile agresorului... dar braţul lui Gurney se retrase. Jessica se apropie de Paul, se opri înaintea lui, fără să schiţeze nici un gest de atingere.

— Paul, rosti ea, există şi alte momente de revelaţie cumplită în universul acesta. Adineaori am înţeles ce-am făcut. Am înţeles că te-am folosit, şi te-am transformat, şi te-am manevrat ca să te fac să urmezi calea aleasă de mine... calea pe care trebuia s-o aleg — dacă asta poate să fie o scuză — pentru că aşa îmi dicta propria mea educaţie. Înghiţi cu greu nodul care i se pusese în gît, îşi înălţă capul, privi în ochii fiului ei. Paul... Vreau să te rog să faci ceva pentru mine: alege calea fericirii. Femeia asta a ta... această femeie a deşertului... însoară-te cu ea, dacă doreşti lucrul ăsta. Treci peste oricine, peste orice, dacă vrei să faci asta. Alege-ţi tu calea pe care o vrei. Eu...

Tăcu brusc, auzind bolboroselile din spatele ei.

Gurney!

Observă privirea lui Paul, se întoarse.

Gurney nu se mişcase din loc, dar îşi vîrîse cuţitul în teacă, îşi desfăcuse mantia la piept, dezvelind luciul cenuşiu al unui distrai ieftin, din cele pe care sietchurile le vindeau traficanţilor.

— Omoară-mă, îţi spun! bîigui cu glas înfundat Gurney. Scoate-ţi cuţitul şi loveşte-mă, ca să sfirşim odată! Mi-am spurcat numele. L-am trădat pe Ducele meu! Pe cel mai bun...

— Calmează-te! spuse Paul.

Gurney îl privi cu ochi ficşi.

— Încheie-ţi mantia şi nu te mai da în spectacol. Te-ai prostit destul pentru astăzi.

— Ucide-mă, cînd îţi spun! răcni ca turbat Gurney.

— Încetează! În cîte privinţe mă crezi idiot? Trebuie să repet circul ăsta, cu fiecare om de care am nevoie?

Gurney se uită la Jessica, vorbi cu glas oropsit, rugător — un glas care suna straniu în gura lui:

— Atunci, te rog pe Domnia-Ta, Doamnă... ucide-mă.

Jessica se apropie de el, îl prinse cu amîndouă mîinile de umeri.

— Gurney, de ce insişti să crezi că Atreizii trebuie să-i ucidă pe cei ce li-s dragi?

Încet, îi desprinse din degete marginile desfăcute ale veşmîntului, îi acoperi pieptul, încheie copcile mantiei.

Gurney bolborosi năuc:

— Dar... eu...

— Credeai că o faci pentru odihna sufletului lui Leto, spuse ea, şi te stimez pentru asta.

— Doamnă! izbucni Gurney. Îşi înfipse bărbia în piept, îşi strînse pleoapele ca să pună stavilă lacrimilor.

— Să considerăm toată povestea asta ca pe o neînţelegere între prieteni vechi, zise Jessica şi Paul percepu inflexiunile alintătoare din vocea ei. Ce-a fost a trecut. Să fim bucuroşi că o asemenea neînţelegere nu se va mai ivi niciodată între noi.

Gurney îşi deschise ochii umezi, strălucitori, se uită la ea.

— Gurney Halleck pe care l-am cunoscut eu, urmă Jessica, mînuia cu aceeaşi măiestrie şi spada, şi balisetul. Dar eu îl admiram mai mult pe omul balisetului. Oare-şi mai aminteşte acel Gurney Halleck

cu cîtă plăcere îi ascultam, uneori ore-n şir, cîntecele? Mai ai balisetul, Gurney?

— Am unul nou, răspunse Gurney. Un instrument cu susur dulce, de pe Chusuk. Nu-i semnat, dar sună ca un Varota autentic. Bănuiesc că-i făcut de unul din discipolii lui Varota, care.... Se întrerupse deodată, privi aiurit. Ce tot îndrug, Doamnă? M-au apucat gîngurelile, cînd...

— Nu-s gîngureli, Gurney, interveni Paul. Se apropie de el şi de mama sa, adăugă: Nu-s gîngureli, ci bucurii împărtăşite prietenilor. Ţi-as fi recunoscător dac-ai vrea să-i cînţi mamei ceva. Planurile de luptă mai pot s-astepte puţin. Oricum, tot nu vom întreprinde nimic pînă mîine.

— Atunci să... să-mi aduc balisetul, spuse Gurney. L-am lăsat în galerie.

Trecu iute pe lîngă ei şi dispăru în spatele draperiilor.

Paul îşi lăsă o mînă pe braţul mamei sale, îl simţi tremurînd.

— S-a terminat, mamă, îi spuse.

Jessica nu se mişcă, îi aruncă o privire piezişă.

— S-a terminat?

— Fireşte. Gurney n-o să...

— Gurney? A... da.

Jessica îşi lăsă privirea în jos.

Perdelele foşniră şi Gurney reintră cu balisetul în mînă. Începu să-l acordeze, evitîndu-le privirile. Draperiile şi carpetele din odaie absorbeau sunetele, dînd instrumentului o sonoritate caldă şi intimă.

Paul îşi conduse mama către o pernă, o ajută să se aşeze. Îl frapă subit aspectul îmbătrînit al chipului ei — cutele incipiente ale uscăciunii deşertului, ridurile de la colţurile ochilor voalaţi de albastru.

E obosită, gîndi el. *Trebuie să găsim o cale ca să-i mai reducem din sarcini.*

Gurney luă un acord.

Paul îi aruncă o privire rapidă, spuse:

— Eu... am de rezolvat nişte treburi. Să mă aştepţi aici.

Gurney dădu din cap. Părea absent, cu mintea aiurea... ca şi cînd în clipa aceea s-ar fi aflat departe, sub cerul liber al Caladanului, cu ochii aţintiţi la ghemotoace albe de nori prevestitori de ploaie.

Paul făcu un efort, se întoarse spre draperii, ieşi în galerie. Îl auzi pe Gurney începînd o melodie şi se opri un moment să asculte cîntecul care ajungea la el în surdină.

"Vii şi livezi,
Hurii cu sînii rotunzi,
Şi-o cupă plină în mînă...
De ce să mă gindesc la războaie
Şi munţi prefăcuţi în ţarină?
De ce am lacrimi în ochi?

Atîtea paradisuri aşteaptă,
Şi-atîta belşug e în ele,
Doar să-ntind mîna...
De ce să mă gindesc la atacuri
Şi la otrăvuri în vin?
De ce-mi simt povara de ani?

Ale dragostei braţe mă-mbie
Spre nespuse-ncîntări
Şi extazuri de Eden...
De ce-mi amintesc de vechile răni,
De trecute păcate...
De ce-mi dă tîrcoale spaima în somn?"

Din faţă, de după colţul galeriei, apăru cu un aer grăbit un curier fedaykin. Avea gluga mantiei dată pe spate şi colierul distraiului desfăcut, semn că venise chiar atunci din deşert.

Paul îl opri cu un gest al mîinii, lăsă să cadă draperiile exterioare, apoi se îndreptă către el.

Omul făcu o plecăciune, cu mîinile împreunate la piept, ca şi cînd ar fi salutat o Cucernică Maică sau o Sayyadina.

— Muad'Dib, rosti el, conducătorii au început să sosească la Sfat.

— Deja?

— Sînt cei pe care i-a chemat Stilgar mai înainte, cînd a crezut că... Dădu din umeri.

— Înţeleg, spuse Paul.

Aruncă o privire înapoi, către locul din care răzbăteau, abia auzite, acordurile balisetului şi vechiul cîntec preferat al mamei sale. Vreme de-o clipă, se gîndi la combinaţia aceea stranie de melodie veselă şi cuvinte triste, apoi spuse:

— Trebuie să vină Stilgar cu alţi cîţiva oameni. Îndrumă-i la mama mea.

— O să-i aştept aici, Muad'Dib, răspunse curierul.

— Da... da, bine.

Îl lăsă pe fedaykin, porni cu paşi iuţi către adîncurile cavernei, către locul care exista în fiecare asemenea adăpost — grota de lîngă bazinul de colectare a apei. În grota aceea se afla micul shai-hulud, creatura atrofiată prin oprirea silită a creşterii, vietatea care nu măsura mai mult de nouă metri şi care era ţinută captivă de un şanţ circular plin cu apă. Apa era otravă pentru făuritor, de îndată ce acesta depăşea stadiul vectorului biologic pe care îl constituia micul făuritor. Iar înecarea făuritorului era secretul cel mai bine păzit al fremenilor, deoarece din această uniune lua naştere Apa Vieţii, otrava pe care nu putea s-o transforme decît o Cucernică Maică.

Paul luase hotărîrea în momentul eliberării de tensiunea pericolului care o ameninţase pe mama sa. Nici una din cărămizile întrezărite ale viitorului nu îi dezvăluise acest moment de pericol asociat cu persoana lui Gurney Halleck. Viitorul — norul întunecat al viitorului — în care întregul univers se prăvălea către un nex clocotitor, îl împresura ca o lume fantomatică.

Trebuie să-l văd, gîndi el.

Încetul cu încetul, organismul său dobîndise o oarecare imunitate faţă de mirodenie şi din cauza aceasta viziunile lui prestiente deveniseră din ce în ce mai rare... din ce în ce mai şterse. Soluţia i se părea evidentă.

O să înec făuritorul. Şi vom vedea dacă sînt într-adevăr Kwisatz Haderach — dacă pot supravieţui acestei încercări căreia îi supravieţuiesc Cucernicele Maici.

> *Iar în cel de-al treilea an al Războiului Deşertului, Paul-Muad'Dib zăcu singur în Peştera Păsărilor, în spatele draperiilor kiswa care acopereau intrarea uneia din grotele interioare. Ca un mort zăcu, prins în mrejele revelaţiilor zămislite de Apa Vieţii. Căci fiinţa lui plutea dincolo de hotarele timpului, dusă de otrava care dă viaţă. Astfel se adeveri profeţia cum că Lisau al-Gaib va putea fi în acelaşi timp mort şi viu.*
>
> *Fragment din* **Legendele Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Se crăpa de ziuă. Chani escalada faleza ce mărginea bazinul Habbanya, trăgînd cu urechea la bîzîitul surd al topterului care o adusese din sud şi care zbura acum către unul din ascunzişurile amenajate în imensitatea desertului. În jurul ei, oamenii din escortă se distanţaseră, răzleţindu-se printre stînci, ca să preîntîmpine orice pericol. Îi rugase s-o lase singură cu gîndurile sale şi ei dăduseră ascultare rugăminţii tovarăşei lui Muad'Dib, mamei primului său născut.

De ce m-a chemat înapoi? se întreba Chani. *Spunea că trebuie să rămîn în sud, cu micul Leto şi cu Alia.*

Îşi sumeţi mantia, sări cu uşurinţă peste un prag de piatră, continuă să urce în penumbră cărăruia vizibilă doar celui născut şi trăit în deşert. Grohotişul mărunt îi alunecă de sub tălpi. Chani dansă pe suprafaţa nesigură, se strădui să-şi concentreze atenţia la coordonarea mişcărilor.

Dificultatea urcuşului îi alungă o parte din temerile pe care i le treziseră atitudinea taciturnă şi mohorîtă a fedaykinilor din escortă şi faptul că fusese adusă cu unul din preţioasele toptere capturate de la Harkonneni. Simţi un val de emoţie la gîndul apropiatei întîlniri cu Paul-Muad'Dib... cu Usul al ei. Pe întregul cuprins al deşertului, numele său devenise strigăt de luptă: *"Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!"* Dar pentru ea, Muad'Dib era alt bărbat... cu alt nume. Era iubitul tandru, tatăl fiului ei.

O siluetă înaltă îşi făcu apariţia pe piscul stîncii din faţă, îi făcu semn să se grăbească. Chani iuţi pasul. Auzi păsările care vesteau zorii, chemîndu-se între ele, înălţîndu-se în văzduh. Spre est, zarea se luminase.

Omul de pe culme nu era din escorta ei. I se păru totuşi că-i recunoaşte mişcările şi ţinuta, se întrebă: *Otheym?* Cînd se apropie, recunoscu, în lumina tot rnai puternică, faţa lată şi turtită a locotenentului fedaykin. Gluga nu-i era prinsă în copci, iar masca filtrului îi atîrna slobod — ţinuta obişnuită pentru ieşirile de scurtă durată.

— Grăbeşte-te, şuieră el şi o luă înainte, coborînd cu paşi repezi în crevasa secretă care ducea către peşteră. În curînd se face lumină, îi şopti în timp ce ridica marginea prelatei de izolare, lăsînd-o să treacă. În ultima vreme, Harkonnenii patrulează în disperare prin zona asta. Nu putem risca să ne descopere tocmai acum.

Pătrunseră în galeria îngustă a intrării în Peştera Păsărilor. În faţa lor se aprinseră cîteva licurigloburi. Otheyin o luă grăbit înainte, i se adresă peste umăr:

— Urmează-mă. Repede!

Străbătură galeria, trecură printr-o altă uşă etanşă în altă galerie şi apoi, printre draperii grele, în încăperea care, pe vremea cînd Peştera Păsărilor nu era decît o tabără de odihnă peste zi, fusese alcovul Sayyadinei. Covoare groase şi perne acopereau pardoseala. Pe fiecare dintre draperiile lungi care mascau pereţii era ţesută emblema şoimului roşu. Un vraf de hîrtii răspîndite pe un birou scund de campanie, aşezat lateral, răspîndeau încă aroma mirodeniei din care fuseseră fabricate.

Cucernica Maică şedea singură, lîngă peretele opus intrării. Îşi înălţă capul, adresîndu-le privirea aceea introspectivă care îi înfiora pe neiniţiaţi.

Otheym îşi împreună palmele, spuse:

— Am adus-o pe Chani.

Făcu o plecăciune, dispăru în spatele draperiilor. Iar Jessica se întrebă: Cum să-i spun lui Chani?

— Ce-mi mai face nepotul? rosti cu glas cumpătat.

Formalisme, gîndi Chani şi imediat o năpădiră din nou toate temerile. *Unde e Muad'Dib? De ce n-a venit să mă întîmpine?*

— E bine sănătos, mamă, răspunse. L-am lăsat, împreună cu Alia, în grija lui Harah.

"Mamă", gîndi Jessica. *Da, salutul formal îi da dreptul să-mi spună aşa. Mi-a dăruit un nepot.*

— Am auzit că sietchul Coanua i-a trimis în dar stofă, zise ea.

— Da. O stofă frumoasă.

— Mi-aduci vreun mesaj de la Aiia?

— Mesaj, nu. Dar sietchul s-a mai liniştit, acum că ceilalţi au început să accepte miracolul pe care îl reprezintă.

De ce trage de timp? se întrebă Chani. *De vreme ce-au trimis un topter să mă aducă, trebuie să fie vorba de ceva foarte urgent. Iar noi stăm şi schimbăm fraze politicoase!*

— O să folosim o parte din stofa aceea nouă ca să-i facem haine micului Leto, spuse Jessica.

— Cum doreşti, mamă, încuviinţă Chani. Îşi plecă ochii, întrebă: Ce-i nou pe cîmpul de luptă?

Aşteptă răspunsul cu o expresie impasibilă, sperînd ca Jessica să nu remarce vicleşugul — întrebarea rostită doar pentru a încerca să aducă vorba despre Paul-Muad'Dib.

— Noi victorii, răspunse Jessica. Rabban a încercat să obţină un armistiţiu. Trimişii i-au fost întorşi cu trupurile golite de apă. În cîteva sate de prin doline, Rabban s-a arătat mai îndurător... a mai uşurat jugul oamenilor. Acum însă e prea tîrziu. Poporul ştie că face totul de frica noastră.

— Aşadar se adeveresc spusele lui Muad'Dib, zise Chani.

Se uită lung la Jessica, străduindu-se să-şi înăbuşe temerile.

I-am pronunţat numele şi nu-mi răspunde. Nu i se poate citi nimic în piatra smălţuită a feţei... dar se ţine prea dreaptă, prea nemişcată. De ce tace? Ce s-a întîmplat cu Usul?

— Mi-ar place să fiu acum în sud, spuse Jessica. Oazele erau tare frumoase cînd am plecat de-acolo. Tu nu tînjesti după ziua în care toate ţinuturile vor putea să-nflorească la fel?

— E frumos în sud, într-adevăr, murmură Chani. Dar şi suferinţa-i mare.

— Suferinţa e preţul victoriei, rosti Jessica.

Mă pregăteşte pentru suferinţă? se întrebă Chani. Ezită, apoi spuse:

— Multe femei jinduiesc la bărbaţii lor. S-a iscat invidie cînd s-a aflat c-am fost chemată în nord.

— Eu te-am chemat, zise Jessica.

Chani îşi simţi bătăile inimii ca pe nişte ciocane. Fu cît pe ce să-şi lipească palmele de urechi, ca să nu audă ce îi va spune Jessica. Se stăpîni, reuşi să vorbească cu voce calmă:

— Mesajul era semnat Muad'Dib.

— Eu l-am semnat aşa, în prezenţa locotenenţilor lui. A fost un subterfugiu dictat de necesităţi,

Şi Jessica gîndi: *E curajoasă. Ştie să-şi ţină firea chiar şi cînd o copleşeşte spaima. Da. Poate că e, într-adevăr, cea de care avem nevoie acum.*

Doar o notă infimă de resemnare răzbătu în glasul lui Chani cînd se hotărî să vorbească:

— Acum poţi să-mi spui ceea ce trebuie spus.

— Aveam nevoie de prezenţa ta ca să mă ajute să-l readuc la viaţă pe Paul, rosti Jessica şi gîndi: *Asta e! Am spus exact ce trebuia să spun. SĂ-L READUC LA VIAŢĂ. I-am dat de înţeles că Paul n-a murit, dar că viaţa îi e în pericol.*

Chaniei nu-i trebui decît o clipă ca să se calmeze.

— Ce-aş putea să fac? întrebă.

Îi venea să sară la Jessica, s-o zgîlţîie şi să ţipe: *Du-mâ la el!* Dar aşteptă în tăcere răspunsul.

Jessica spuse:

— Bănuiesc că Harkonnenii au izbutit să strecoare printre noi un agent, ca să-l otrăvească pe Paul. E singura explicaţie plauzibilă. Otrava-i cu totul neobişnuită. I-am analizat sîngele prin cele mai elaborate metode, dar n-am descoperit nici o urmă.

Chani căzu în genunchi.

— Otravă? Se chinuie? Pot să...

— E inconştient. Procesele vitale îi sînt atît de încetinite încît nu pot fi detectate decît prin tehnici din cele mai rafinate. Mi se încrîncenă carnea cînd mă gîndesc ce s-ar fi întîmplat dacă n-aş fi fost eu cea care l-a descoperit. Pentru un ochi neformat pare mort.

— Nu m-ai chemat aici numai din bunătate, zise încet Chani. Te cunosc, Cucernică Maică. Ce crezi c-aş putea face eu, peste ceea ce-ţi stă în putinţă?

E curajoasă, frumoasă şi... ah, extrem de perspicace, gîndi Jessica. *Ar fi fost o vrednică Bene Gesserit.*

— Chani, spuse, poate n-o să-ţi vină să crezi, dar nu ştiu exact de ce te-am chemat. A fost un instinct... o intuiţie... M-am gîndit, pur şi simplu: "Cheam-o pe Chani".

Şi pentru prima dată, Chani citi pe chipul Jessicăi suferinţă. Mărturisirea durerii modificase instantaneu privirea introspectivă.

— Am făcut tot ce-am putut, tot ce-am ştiut, reluă Jessica. Ţi-ar fi greu să-ţi închipui cît de mult depăşeşte acest *tot...* ceea ce se presupune în mod obişnuit că înseamnă tot. Şi totuşi... n-am reuşit.

— Vechiul lui tovarăş, Halleck... n-ar putea fi el trădătorul?

— Gurney?! Nu!

Cele două cuvinte făceau cît o conversaţie şi Chani percepu în ele ecoul căutărilor, al încercărilor... al amintirii unor vechi erori... Negaţia fusese categorică.

Chani se ridică în picioare, îşi netezi mantia care purta încă urmele călătoriei şi ale mersului prin deşert.

— Du-mă la el, spuse.

Jessica se sculă de pe pernă şi trecu printre perdelele care acopereau peretele din stînga.

Chani o urmă, pătrunse într-o cămăruţă care servise odată drept magazie şi ai cărei pereţi de piatră erau acum mascaţi cu draperii grele. Paul era întins pe un pat de campanie, în fundul încăperii. Un licuriglob solitar, aflat deasupra capului său, îi lumina faţa. Trupul îi era acoperit pînă la piept cu o mantie neagră. Braţele dezgolite erau imobile, întinse de-o parte şi de alta a corpului. Părea gol pe sub mantie. Pielea lui avea un aspect neted şi rigid, ca ceara. Zăcea neclintit.

Chani îşi reprimă dorinţa de a se arunca asupra lui. Toate gîndurile i se îndreptară subit la fiul ei — la Leto. Şi îşi aminti în clipa aceea că, odinioară, Jessica trecuse şi ea printr-o încercare asemănătoare — în timp ce viaţa bărbatului iubit era ameninţată, se văzuse silită să nu se gîndească decît la salvarea fiului... Se simţi deodată puternic legată de femeia de lîngă ea. Întinse orbeşte mîna, apucă mîna Jessicăi şi o strînse înfrigurată. Degetele celelalte îi răspunseră cu o încleştare violentă, aproape dureroasă.

— Trăieşte, rosti Jessica. Te asigur că trăieşte. Dar firul vieţii lui este atît de subţire încît abia poate fi observat. Unele căpetenii au şi început să murmure, să spună că în mine nu mai vorbeşte Cucernica Maică, ci mama fiului mort... şi că nu vreau să dau tribului apa sa.

— De cînd zace aşa? întrebă Chani. Îşi retrase mîna din mîna Jessicăi, înaintă spre mijlocul încăperii.

— De trei săptămîni. O săptămînă întreagă, prima săptămînă, am tot încercat să-l readuc în simţiri. Apoi au urmat adunări, discuţii... investigaţii. Pe urmă am trimis după tine. Fedaykinii îmi sînt devotaţi. Altminteri n-aş fi putut să întîrzii...

Îşi umezi buzele cu limba, tăcu, privind-o pe Chani care se apropia de patul în care zăcea fiul ei.

Chani se opri în dreptul lui Paul, îi contemplă chipul — tuleiele bărbii tinereşti, linia arcuită a sprîncenelor, nasul subţire, pleoapele închise... Trăsăturile erau atît de calme... Dar imobile rigide.

— Cum se hrăneşte? întrebă.

— Trebuinţele cărnii lui sînt atît de reduse încît n-a avut încă nevoie de hrană, răspunse Jessica.

— Cîţi ştiu ce s-a-ntîmplat?

— Doar aghiotanţii săi, cîţiva conducători, fedaykinii şi, fireşte, cel care i-a administrat otrava.

— Nu există nici un indiciu asupra identităţii sale?

— Nici unul. Şi nu fiindcă n-am căutat.

— Fedaykinii ce spun?

— Fedaykinii cred că Paul se află într-o transă sacră, adunîndu-şi puterile sfinte pentru bătălia finală. M-am străduit să le întreţin această credinţă.

Chani îngenunche lîngă pat, se aplecă deasupra lui Paul. Simţi imediat o deosebire în aerul din imediata apropiere a feţei... Dar nu era decît izul de mirodenie, omniprezentul iz de mirodenie care impregna traiul fremenilor. Şi totuşi...

— Voi nu v-aţi născut cu mirodenie în voi, aşa cum ne-am născut noi, spuse ea. Nu s-ar putea ca trupul lui să se fi răzvrătit împotriva unei doze prea mari de mirodenie în mîncare?

— Toate reacţiile alergice sînt negative, răspunse Jessica.

Îşi închise ochii ca să nu mai vadă scena, dar şi pentru că o copleşise brusc oboseala. *De cînd n-am mai dormit?* se întrebă. *De mult timp, de prea mult timp...*

— Cînd preschimbi Apa Vieţii, spuse Chani, te cufunzi în propriul tău trup, te serveşti de percepţia

ta interioară. Ţi-ai folosit această percepţie ca să-i analizezi sîngele?

— E sînge fremen normal. Perfect adaptat hranei şi condiţiilor de viaţă de pe Arrakis.

Chani se lăsă pe călcîie, silindu-şi judecata să-i alunge teama, studiind concentrată chipul lui Paul. Era o tehnică pe care o învăţase observîndu-le cu atenţie pe Cucernicele Maicii. Timpul putea fi aservit minţii. Trebuia doar să-ţi concentrezi întreaga atenţie asupra unui singur gînd.

— E vreun făuritor pe-aici? întrebă după cîteva clipe.

— Sînt mai mulţi, răspunse Jessica cu un aer obosit. În ultimul timp nu ne-au lipsit niciodată. Fiecare victorie trebuie binecuvîntată. Fiecare ceremonie dinaintea unui raid...

— Dar Paul-Muad'Dib nu lua parte la ceremonii, o întrerupse Chani.

Jessica dădu din cap, ca pentru sine. Îşi aminti sentimentele ambivalente ale fiului ei cu privire la drogul din mirodenie şi la percepţia preştientă pe care o provoca.

— De unde ştii? întrebă.

— Aşa se spune.

— Se spun prea multe, rosti posomorîtă Jessica.

— Adu-mi puţină Apă de făuritor nepreschimbată!

Jessica tresări la auzul tonului poruncitor, apoi observă concentrarea intensă a lui Chani şi spuse:

— Îndată.

Ieşi să cheme un acvar.

Chani continuă să-l privească cu ochi ficşi pe Paul. *Dacă a încercat să facă asta...* gîndi. *Şi e în stare să fi încercat.*

Jessica reveni, îngenunchie lîngă ea, întinzîndu-i o cană plină. Mirosul înţepător al otrăvii se răspîndi în jurul lor. Chani îşi înmuie un deget în lichid, îl apropie de nasul lui Paul.

Pielea de la rădăcina nasului fremăta vag. Încet, foarte încet, nările se dilatară.

Jessica scăpă o exclamaţie înfundată.

Chani atinse cu degetul umed buza de sus a lui Paul.

Şi el inspiră deodată. Adînc, întretăiat.

— Ce faci? întrebă cu glas gîtuit Jessica.

— Taci! Trebuie să preschimbi puţină apă sfinţită. Iute!

Fără să şovăie, Jessica îşi duse cana la gură, sorbi o cantitate mică.

Paul îşi deschise brusc ochii. O privi ţintă pe Chani.

— Nu-i nevoie să transforme Apa, spuse el. Vocea îi era slabă, dar distinctă.

Jessica, cu cele cîteva picături de lichid pe limbă, îşi simţi organismul animîndu-se, convertizînd otrava aproape în mod automat. În uşoara elevaţie pe care o declanşa întotdeauna procesul, percepu fluxul vital al fiului ei — o radiaţie, pe care simţurile i-o înregistrară instantaneu.

Şi în clipa aceea, înţelese.

— Ai băut apă sfinţită! rosti ea înspăimîntată.

— O picătură, răspunse Paul. Doar... o singură picătură.

— Cum de-ai putut să fii atît de nesăbuit? izbucni ea.

— E fiul tău, spuse Chani.

Jessica o fulgeră cu privirea.

Buzele lui Paul schiţară un zîmbet. Un zîmbet cald, plin de înţelegere.

— Ascultă ce spune iubita mea, zise el. Ascult-o, mamă. Ea ştie.

— Ceea ce pot face alţii poate face şi el, murmură Chani.

— Cînd am luat picătura în gură, spuse Paul, cînd i-am simţit mirosul şi gustul... cînd mi-am dat seama ce efect avea asupra mea, am ştiut că voi putea face ceea ce ai făcut tu, mamă. Stareţele voastre Bene Gesserit vorbesc despre Kwisatz Haderach... Dar ele nici măcar n-ar putea bănui în cîte locuri am fost eu. N-au trecut decît cîteva minute şi... Se întrerupse deodată, privind-o pe Chani cu un aer perplex. Chani? Ce cauţi aici? Parcă trebuia să... Ce faci aici?

Încercă să se ridice în coate. Chani îl împinse înapoi, cu blîndeţe.

— Usul, iubitul meu. Te rog.

— Mă simt sleit, murmură el, Privi în jurul lui. De cînd sînt aici?

— De trei săptămîni, răspunse Jessica. Ai zăcut într-o comă atît de profundă, încît s-ar fi zis că-ţi pierduseşi scînteia vieţii.

— Nu se poate... Abia acum o clipă am luat...

— O clipă pentru tine, trei săptămîni de spaimă pentru mine, zise Jessica.

— N-a fost decît o singură picătură, murmură el. Dar am transformat-o. Am preschimbat Apa Vieţii.

Şi mai înainte ca Chani sau Jessica să-l poată împiedica, îşi înmuie mîna în cana pe care o lăsaseră lîngă el, pe podea, şi-o duse la gură, sorbi lichidul rămas în căuşul palmei.

— Paul! ţipă Jessica.

El o prinse de mînă, îi adresă un rînjet ca de hîrcă. Apoi îşi proiectă întreaga conştiinţă spre ea.

Raportul nu era la fel de blînd, de egal, de cuprinzător, pe cît fusese cu Alia şi cu bătrîna Cucernică

Maică, în Sietch Tabr... dar era un raport: o împărtăşire a întregii fiinţe. Jessica se simţi zdruncinată, apoi secătuită. Încercă să se ascundă în propria ei minte, căci o cuprinsese spaima de fiul ei.

Paul rosti cu voce puternică:

— Vorbeaţi de un loc în care nu puteţi să pătrundeţi. Locul în care nu poate privi nici o Cucernică Maică... Arată-mi locul acela!

Jessica îşi scutură violent capul, căci gîndul era de ajuns ca să se îngrozească.

— Arată-mi-l! porunci el.

— Nu!

Dar nu reuşi să-i scape. Strivită de forţa lui cumplită, îşi închise ochii şi se concentra asupra ei înseşi, coborî în direcţia-cufundată-în-beznă.

Conştiinţa lui Paul o învălui, pătrunse împreună cu ea în întuneric. Jessica întrezări vag locul, mai înainte ca mintea să i se opacizeze de groază. Fără să ştie de ce, întreaga ei fiinţă se cutremură de ceea ce doar întrevăzuse — o genune în care urla vîntul şi fulgerau scîntei, în care se dilatau şi se contractau inele de lumină, în care şiruri de forme albe, tumefiate, pluteau deasupra şi dedesubt şi de jur împrejurul luminilor, purtate de beznă şi de vîntul care venea de niciunde.

Brusc, îşi deschise ochii, întîlni privirea fixă a fiului ei. Paul o ţinea încă de mînă, dar înspăimîntătorul raport încetase. Încercă să-şi potolească tremurul trupului. Paul îşi retrase mînă. Jessicăi i se păru că i se smulge o cîrjă. Se clătină, fu cît pe ce să cadă, dar Chani sări în picioare şi o susţinu.

— Cucernică Maică! şopti ea. Ce ai?

— Sînt obosită, îngăimă Jessica. Sînt... obosită.

— Aici, o călăuzi Chani. Stai jos.

O ajută să se aşeze pe una din pernele de lîngă perete. Braţele tinere şi puternice i se părură Jessicăi o binecuvîntare. Se agăţă de ele.

— A văzut, într-adevăr, Apa Vieţii? întrebă Chani, desprinzîndu-se din încleştarea Jessicăi.

— A văzut-o, şopti Jessica.

Mintea i se zbuciuma şi i se învîrtejea încă în urma contactului. Era ca şi cum ar fi păşit pe pămînt stabil, după săptămîni petrecute pe o mare bîntuită de hulă. O simţi pe Bătrîna Cucernică Maică din străfundurile fiinţei ei... Le simţi pe toate celelalte... Treze, agitate: *"Ce-a fost asta? Ce s-a întîmplat? Ce era locul acela?"*

Dar mai puternic decît orice, dominant, un singur gînd: fiul ei era Kwisatz Haderach. Fiul ei era cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Era realitatea născută din visul Bene Gesserit. Dar realitatea aceasta era departe de a-i aduce pacea.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Chani.

Jessica îşi scutură capul.

Paul spuse cu glas măsurat:

— Există în fiecare din noi o forţă ancestrală care ia şi o forţă ancestrală care dă. Unui bărbat nu-i este prea greu să vadă în el însuşi locul în care sălăşluieşte forţa ce ia, dar îi este aproape cu neputinţă să contemple forţa ce dă, fără a se transforma în altceva decît bărbat. În cazul femeii, situaţia este exact invers.

Jessica îşi ridică privirea, văzu că Chani îl asculta pe Paul fără să-şi ia ochii de la ea.

— Înţelegi, mamă? întrebă Paul.

Ea nu putu decît să-şi mişte încet capul.

— Lucrurile acestea din noi sînt atît de vechi, urmă Paul, încît au rădăcini în fiecare celulă din trupul nostru. Ele sînt cele care ne formează. Poţi să-ţi spui în sinea ta: "Da, înţeleg cum vine asta". Dar cînd priveşti în tine şi eşti confruntat cu forţa brută a propriei tale vieţi... abia atunci vezi pericolul. Atunci înţelegi că te-ar putea copleşi. Pentru Cel-care-dă, primejdia cea mai mare este forţa ce ia. Pentru Cel-care-ia, primejdia este forţa ce dă. Poţi fi strivit la fel de uşor şi dacă dai şi dacă iei.

— Dar tu, fiul meu, întrebă Jessica, eşti dintre cei care dau sau dintre cei care iau?

— Eu sînt un pivot, răspunse el. Nu pot să dau fără să iau şi nu pot să iau fără...

Tăcu brusc, îşi aţinti privirea spre peretele din dreapta.

Chani simţi o adiere în obrazul stîng, se întoarse, văzu draperiile căzînd la locul lor.

— Era Otheym, spuse Paul. A auzit.

Şi lui Chani i se păru că recepţionează o părticică din preştiinţa care sălăşluia în Paul. Ştiu "ceva-ce-avea-să-se-întîmple", ca şi cînd s-ar fi întîmplat deja. Otheym avea să vorbească despre ceea ce văzuse şi auzise. Alţii aveau să răspîndească vestea menită să se întindă ca un incendiu. Paul-Muad'Dib nu este ca ceilalţi oameni, ca ceilalţi bărbaţi. Aşa avea să se spună. Paul-Muad'Dib e bărbat, dar poate vedea Apa Vieţii întocmai ca o Cucernică Maică. Nu mai încape nici o îndoială. Este într-adevăr Lisan al-Gaib.

— Ai văzut viitorul, Paul, spuse Jessica. Nu vrei să ne spui şi nouă ce-ai văzut?

— N-am văzut viitorul, răspunse el. Am văzut Prezentul. Se ridică anevoie în capul oaselor, refuzînd

cu un gest scurt ajutorul lui Chani, spuse: De jur împrejurul Arrakisului, spaţiul geme de navele Ghildei.

Jessica percepu în glasul lui certitudinea, se cutremură.

— A venit însuşi Împăratul Padişah, urmă Paul. Îşi ridică ochii spre tavanul de piatră al camerei. Însoţit de Dreptvorbitoarea sa favorită şi de cinci legiuni de sardaukari. A venit şi bătrînul Baron Vladimir Harkonnen, împreună cu Thufir Hawat şi şapte nave înţesate cu toţi mercenarii pe care a putut să-i adune. Trupele de intervenţie ale tuturor Caselor Mari sînt alături de ei. Stau cu toţii deasupra noastră... Aşteaptă.

Chani dădu încet din cap, incapabilă să-şi ia ochii de la Paul. Expresia lui stranie, tonul monoton al vocii sale, privirea pe care o îndreptase spre ea şi care părea că trece prin ea... o fascinau. Continuă să-l privească încremenită, copleşită de veneraţie.

Jessica îşi înghiţi nodul din gît, întrebă:

— Ce anume aşteaptă?

Paul se uită la ea.

— Ca Ghilda să le îngăduie să debarce. Ghilda ar abandona pe Arrakis orice forţă care ar ateriza fără autorizaţia ei.

— Ghilda ne apără? întrebă Jessica.

— Să ne apere? Ghilda însăşi a provocat totul, răspîndind zvonuri despre ceea ce facem aici şi reducînd preţurile transporturilor de trupe pînă la nivelul la care chiar şi Casele cele mai sărace aşteaptă acum alături de ceilalţi să ne atace şi să ne prade.

Jessica îl privi stuăpefiată. Nu percepuse în glasul său nici nelinişte, nici resemnare. Dar nu se îndoia de adevărul spuselor lui — vorbise cu aceeaşi intensitate ca în noaptea cînd îi dezvăluise acea cărare a viitorului care îi călăuzise în mijlocul fremenilor.

Paul inspiră adînc, spuse:

— Mamă, va trebui să transformi o cantitate mai mare de Apă. Avem nevoie de catalizator. Chani, o patrulă de cercetare să pornească imediat... în căutarea unei mase de premirodenie. Ştiţi ce s-ar întîmpla dacă am inunda cu Apa Vieţii o masă de premirodenie?

O clipă, Jessica îi cîntări vorbele. Apoi înţelese.

— Paul! şopti cu glas gîtuit.

— Apa Morţii, rosti el. S-ar declanşa o reacţie în lanţ. Arătă cu degetul pardoseala încăperii. Moartea s-ar răspîndi fulgerător printre făuritorii cei mici, suprimînd un vector al ciclului biologic din care fac parte mirodenia şi făuritorii. Arrakisul s-ar preface într-un deşert adevărat — fără mirodenie şi fără făuritori.

Chani îşi duse mîinile la gură, năucită de blasfemia pe care o rostise Paul.

— Cel ce poate distruge un lucru controlează cu adevărat acel lucru, spuse Paul. Noi putem distruge mirodenia.

— Ce-i mai reţine pe ghildari? şopti Jessica.

— Mă caută pe mine, răspunse Paul. Vă daţi seama? Cei mai destoinici navigatori ai Ghildei, oamenii care pot sonda timpul, ca să afle ruta cea mai sigură pentru cele mai iuţi transspaţiale, mă caută... mă caută cu toţii... şi nu-s în stare să mă găsească. Cum tremură! Şi-au dat seama că le-am aflat taina! Îşi ridică braţul, îşi ţinu palma în dreptul ochilor. Fără mirodenie sînt orbi!

Chani îşi regăsi calmul.

— Spuneai că vezi *prezentul!*

Paul se întinse din nou, iscodind imensul *prezent* ale cărui limite se prelungeau în viitor şi în trecut, luptîndu-se să-şi menţină percepţia, simţind că efectul drogului începe să se destrame.

— Du-te şi fă ce ţi-am spus, murmură. Viitorul devine la fel fel de ceţos pentru mine ca şi pentru Ghildă. Hotarele viziunii se îngustează. Totul se concentrează în locul acesta, în locul în care se află mirodenia... în locul în care n-au îndrăznit să intervină pînă acum... pentru că intervenind în locul acesta ar fi riscat să piardă ce le era mai scump. Dar acum sînt disperaţi... Toate cărările se pierd în beznă.

> *Şi au venit zorii zilei în care Arrakisul a stat în centrul universului şi a fost axul roţii ce trebuia să se învîrtească.*
>
> *Fragment din* **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

— Aruncă şi tu o privire! şopti Stilgar.

Paul se lungi lîngă el, în crenelul dintre stîncile de pe creasta Scutului de Piatră. Îşi lipi un ochi de ocularul telescopului fremen. Oleobiectivul era aţintit asupra unei şalande interstelare. Masiva latură estică a navei sclipea în lumina soarelui care abia răsărise în bazinul de la poalele stîncilor, în timp ce

pe flancul opus, cufundat în umbră, mai pîlpîiau încă punctele galbene ale hublourilor, unde continuau să ardă licurigloburile aprinse peste noapte. În spatele navei, Arrakeenul scînteia rece sub razele soarelui nordic.

Paul îşi dădu seama că nu şalanda era motivul tulburării lui Stilgar, ci construcţia pentru care şalanda era doar turnul central: un imens campament de metal, înalt de mai multe etaje şi formînd un cerc cu diametrul de o mie de metri la baza şalandei, un cort alcătuit din nenumărate petale metalice suprapuse — cantonamentul provizoriu al Maiestăţii Sale Imperiale, Împăratul Padişah Shaddam IV, şi al celor cinci legiuni de sardaukari care îl însoţeau.

Din locul în care stătea ghemuit în stînga lui Paul, Gurney Halleck observă:

— Are nouă nivele. Încap ceva sardaukari înăuntru!

— Cinci legiuni, spuse Paul.

— S-a luminat de-a binelea, şuieră Stilgar. N-are rost să te mai expui, Muad'Dib. Să ne retragem în spatele stîncilor.

— Sînt în perfectă siguranţă aici, zise Paul.

— Nava e echipată cu rachete, îl preveni Gurney.

— Ne cred protejaţi cu scuturi defensive, replică Paul. Şi chiar dacă ne-ar zări, nu şi-ar irosi muniţia pe trei siluete neidentificate.

Roti telescopul, exploră peretele opus al bazinului, observînd stîncile brăzdate de cicatrice — urmele atîtor morminte ale soldaţilor tatălui său. Pentru un moment, avu impresia că simte prezenţa umbrelor acelor soldaţi, ieşiţi să privească evenimentele. Toate forturile şi oraşele Harkonnenilor fuseseră ocupate de fremeni sau rupte de centru, ca nişte ramuri retezate de pe o tulpină şi lăsate să se usuce. Numai bazinul acesta şi oraşul din mijlocul său mai erau încă în mîinile inamicului.

— S-ar putea să trimită cîteva toptere, dacă ne reperează, insistă Stilgar.

— N-au decît, răspunse Paul. Astăzi putem face şi noi risipă de toptere... şi în afară de asta, ştim că vine furtuna.

Întoarse telescopul în direcţia terenului de debarcare al Arrakeenului, observă fregatele Harkonnen aliniate pe pistele de decolare şi steagul Companiei CHOAM, care filfîia uşor pe catargul din faţa lor. Îşi dădu seama cît de disperată era Ghilda, dacă îngăduise doar debarcarea acestor două grupuri, menţinîndu-le pe celelalte în rezervă. Ghilda se comporta ca un om care încearcă nisipul cu vîrful piciorului, ca să-i măsoare temperatura înainte de a-şi întinde cortul.

— Mai e ceva de văzut? întrebă Gurney. Ar cam fi cazul să ne adăpostim. Se apropie furtuna.

Paul privi din nou uriaşul campament din bazin.

— Şi-au adus pînă şi femeile, rosti el. Şi valeţii, şi slugile... Ahhh, dragul meu Împărat, cît de sigur eşti de victorie!

— Văd nişte oameni pe poteca secretă, anunţă Stilgar. Cred că se-ntorc Otheym şi Korba.

— E-n regulă, Stil, spuse Paul. Plecăm imediat.

Aruncă o ultimă privire prin telescop la navele înalte din vale, la scînteietorul cort metalic, la oraşul nemişcat, la fregatele mercenarilor Harkonnen. Apoi se strecură de-a-ndărătelea pe după stînci. Postul de la telescop fu preluat de una din santinelele fedaykine.

Paul se ridică în picioare, coborî în depresiunea joasă de pe suprafaţa falezei. Locul măsura vreo treizeci de metri în diametru şi era adînc de trei metri — o formaţiune naturală a stîncilor, pe care fremenii o camuflaseră cu o copertină translucidă. De jur împrejurul unui tunel săpat în peretele din dreapta, erau grupate echipamentele unei staţii de radiocomunicaţii. Gărzile fedaykine se desfăşuraseră şi aşteptau ordinul de atac al lui Muad'Dib.

Doi oameni se iviră la gura tunelului din spatele grupului de transmisiuni. Începură să le vorbească fedaykinilor de lîngă instalaţie.

Paul îi aruncă o privire lui Stilgar, făcu un semn în direcţia noilor veniţi.

— Vezi ce-au raportat, Stil.

Stilgar se depărtă.

Paul se ghemui lîngă peretele de piatră, îşi destinse muşchii, îşi îndreptă spatele. Îl văzu pe Stilgar trimiţîndu-i pe cei doi curieri înapoi în tunelul din stîncă, se gîndi la coborîşul anevoios prin galeria aceea îngustă, pe care o sfredeliseră cu atîta trudă oamenii săi şi care ducea pînă la suprafaţa bazinului.

Stilgar reveni.

— Ce era aşa de important de n-au putut să trimită un cielago? întrebă Paul.

— Îşi păstrează zburătoarele pentru bătălie, răspunse Stilgar. Privi pieziş către instalaţia de radio, apoi se uită iarăşi la Paul. Nu cred că-i bine să folosim nici măcar aparate cu undă compactă, Muad'Dib. Ne-ar putea dibui dacă fac relevmentul emisiei.

— În curînd or să fie prea ocupaţi ca să mai aibă timp să ne dibuie, replică Paul. Ce-au raportat oamenii?

— Sardaukarii noştri domesticiţi au fost eliberaţi la capătul Prăpastiei Vechi şi sînt în drum spre

stăpînul lor. S-au instalat lansatoarele de rachete şi restul armamentului cu proiectile. Oamenii s-au desfăşurat conform ordinelor. A fost o treabă de rutină.

Paul îşi plimbă privirea de jur-împrejur, examinîndu-i pe fedaykini în lumina difuză filtrată prin copertina de camuflaj. I se părea că timpul se tîra ca o insectă parcurgînd anevoie suprafaţa expusă a unei stînci.

— Sardaukarii noştri au de mers pe jos o bucăţică bună de drum pînă ce vor putea să cheme un transportor, spuse Paul. Sînt supravegheaţi?

— Supravegheaţi, răspunse Stilgar.

În stînga lui Paul, Gurney Halleck îşi drese glasul.

— N-ar fi mai bine să ne retragem într-un loc mai sigur?

— Nu există asemenea loc, zise Paul. Buletinul meteorologic ne e tot favorabil?

— Vine o străbunică de furtună, spuse grav Stilgar. N-o simţi, Muad'Dib?

— Aerul pare destul de încărcat, încuviinţă Paul. Dar aş vrea să fiu sigur că ne putem bizui pe vreme.

— Furtuna va ajunge aici într-o oră, spuse Stilgar. Arătă cu capul către falia din care observaseră campamentul Împăratului şi fregatele Harkonneniior. Au aflat şi ei. Nu-i nici un topter în văzduh. Au acoperit şi-au ancorat totul. Probabil că le-au dat de veste prietenii lor din spaţiu,

— Au mai încercat vreo ieşire? întrebă Paul.

— Nimic, după debarcarea de azi-noapte, răspunse Stilgar. Dar ştiu că sîntem aici. Cred că aşteaptă un moment prielnic.

— Momentul prielnic îl hotărîm noi, spuse Paul.

Gurney privi în sus, mormăi:

— Dacă ne vor lăsa *ei.*

— Flota aia va rămîne în spaţiu, rosti Paul.

Gurney clătină neîncrezător din cap.

— N-au de ales, zise Paul. Putem distruge mirodenia. Ghilda n-ar îndrăzni să-şi asume un asemenea risc.

— Omul e mai periculos ca oricînd atunci cînd e disperat, spuse Gurney.

— Dar noi nu sîntem disperaţi? interveni Stilgar.

Gurney îl privi încruntat.

— Tu n-ai trăit cu visul fremen, i se adresă Paul. Ştil se gîndeşte la toată apa pe care-am irosit-o pe mite, la anii prin care-am prelungit astfel aşteptarea acelei zile în care Arrakisul va putea să-nfloreasca. Nu-i interpreta greşit...

— Mda, mormăi Gurney.

— De ce-i aşa mohorît? întrebă Stilgar.

— Întotdeauna e mohorît înainte de luptă, îi răspunse Paul. E singura stare de spirit, singura dispoziţie pe care şi-o îngăduie Gurney în asemenea clipe.

Încet, un rînjet de lup lăţi faţa lui Gurney, dezvelind două şiruri albe de dinţi deasupra apărătorii de bărbie a distraiului.

— Sînt mohorît fiindcă mi-e gîndul la sărmanele suflete ale Harkonnenilor pe care-o să-i omorîm nespovediţi.

Stilgar rîse scurt.

— Vorbeşte ca un fedaykin.

— Gurney e un fedaykin înnăscut, spuse Paul. Şi gîndi: *Da, mai bine să flecărească, decît să se frămînte pînă ce ne vom măsura puterile cu forţele din cîmpie.* Se uită la falia din peretele stîncii, apoi la Gurney. Observă că faţa soldatului-trubadur se întunecase din nou.

— Neliniştea subminează puterea, murmură Paul. Tu mi-ai spus lucrul ăsta odată, Gurney.

— Duce, zise Gurney, nu mă nelinişteşte decît o singură problemă: armamentul atomic. Dacă-l vei folosi ca să deschizi o breşă în Scutul de...

— Cei de sus nu vor îndrăzni să ne atace cu arme atomice, îi tăie vorba Paul. Nu vor îndrăzni... pentru că nu pot risca să ne ofere un prilej ca să distrugem unica sursă de mirodenie din univers.

— Dar injoncţiunea referitoare la...

— Injoncţiunea! exclamă Paul sarcastic. Nu injoncţiunea, ci frica ţine Casele Mari la respect, nelăsîndu-le să se-ncaiere între ele cu arme atomice. Termenii Marii Convenţii sînt cît se poate de limpezi: "Folosirea armelor atomice împotriva fiinţelor umane va atrage după sine obliterarea planetară." Noi o să atacăm Scutul de Piatră, nu fiinţe umane.

— Discutabil clenci, obiectă Gurney.

— Chiţibuşarii de sus vor fi de acord cu orice clenci, spuse Paul. Să nu mai vorbim despre asta.

Îşi întoarse capul. I-ar fi plăcut să se simtă şi el convins de ceea ce spusese. Schimbă repede vorba.

— Ce-i cu locuitorii oraşului? Sînt pe poziţii?

— Da, răspunse cu jumătate de gură Stilgar.

Paul îl privi fix.

— Ce te frămîntă?

— N-am fost niciodată încredinţat că se poate avea totală încredere într-un orăşean, mormăi Stilgar.

— Şi eu am fost orăşean, replică Paul.

Stilgar încremeni. Sîngele îi năvăli în obraji.

— Muad'Dib ştie că nu m-am referit...

— Ştiu la ce te-ai referit, Stil. Dar pe un om nu trebuie să-l judeci după ceea ce crezi tu că va face, ci după ceea ce face în realitate. Orăşenii aceştia au sînge fremen în vene. Numai că n-au învăţat încă să rupă lanţurile robiei. O să-i învăţăm noi.

Stilgar dădu din cap şi spuse cu voce posomorită:

— Viaţa ne-a obişnuit să gîndim astfel, Muad'Dib. În Cîmpia Funebră am învăţat să-i dispreţuim pe cei din grabene şi doline.

Paul se uită la Gurney, observă că acesta îl privea cu ochii imobili pe Stilgar.

— Gurney, spuse, explică-i de ce i-au izgonit sardaukarii pe orăşeni de la casele lor.

— Un truc vechi, Duce. S-au gîndit că refugiaţii ne vor fi o povară.

— Ultimele gherile s-au petrecut cu atît de mult timp în urmă, încît cei mari au uitat cum să li se împotrivească, zise Paul. Sardaukarii ne-au făcut jocul. Au batjocorit femeile din oraşe, şi-au împodobit steagurile cu capetele bărbaţilor care li s-au opus. Dar au provocat astfel o epidemie de ură în sînul unei populaţii care, în alte condiţii, ar fi privit inevitabila bătălie doar ca pe o neplăcere de proporţii mai mari... al cărei rezultat urma să fie, probabil, înlocuirea unui stăpîn cu altul. Sardaukarii au recrutat în favoarea noastră, Stilgar.

— Orăşenii par, într-adevăr, destul de înverşunaţi, admise Stilgar.

— Ura lor este proaspătă şi acută, întări Paul. Iată de ce-i folosim ca trupe de şoc.

— Vor suferi însă pierderi enorme, rosti Gurney.

Stilgar încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Oamenii din vale ştiu ce-i aşteaptă, spuse Paul. I-am avertizat. Dar ei mai ştiu că fiecare sardaukar pe care-l ucide va fi unul mai puţin contra noastră. Pentru că, vedeţi voi, oamenii din vale au acum pentru ce să-şi dea viaţa. Au descoperit că sînt un popor. S-au deşteptat.

Santinela care veghea la telescop scoase o exclamaţie înfundată. Paul se repezi la gura faliei, întrebă:

— Ceva nou în bazin?

— Vînzoleală mare, Muad'Dib, şuieră santinela. În preajma monstrului de metal în formă de cort. Dinspre Bordura de Vest şi-a făcut apariţia un vehicul de suprafaţă. Parcă s-ar fi năpustit un şoim asupra unui cuib de potîrnichi de stîncă.

— Au luat legătura cu prizonierii noştri sardaukari, spuse Paul.

— Au împrejmuit cu un scut defensiv întregul teren de debarcare, continuă santinela. Aerul tremură pînă dincolo de zona silozurilor în care-şi ţin mirodenia.

— Acum au aflat cu cine au de-a face, mîrîi Gurney. Să tremure lighioanele de Harkonneni şi să-şi muşte mîinile la gîndul că mai trăieşte un Atreides.

Paul îi spuse fedaykinului de la telescop:

— Stai cu ochii pe catargul de pavilion al navei Împăratului. Dacă arborează culorile mele...

— Fii sigur că n-o vor face, zise Stilgar.

Paul observă expresia nedumerită a lui Stilgar. Îi explică:

— Dacă Împăratul îmi acceptă revendicările, trebuie să semnalizeze restaurînd pe Arrakis steagul Atreizilor. În cazul ăsta, vom aplica planul al doilea şi nu-i vom ataca decît pe Harkonneni. Sardaukarii vor sta de-o parte şi ne vor lăsa să ne răfuim între noi.

— Nu mă prea pricep la treburi dintr-astea care se fac pe alte lumi, spuse Stilgar. Am auzit de ele dar nu-mi vine-a crede că...

— Nu-i nevoie să te pricepi ca să ştii ce vor face, îl întrerupse Gurney.

— Înalţă un steag nou pe nava cea mare, anunţă santinela. Un steag galben... cu un cerc negru şi roşu în mijloc.

— Subtilă soluţie, murmură Paul. Steagul Companiei CHOAM.

— Acelaşi steag l-au arborat şi navele celelalte, urmă fedaykinul.

— Nu pricep, făcu Stilgar.

— O soluţie subtilă, într-adevăr, i se adresă Gurney şi-i explică: Dacă Împăratul ar fi înălţat steagul Atreides, ar fi fost nevoit să respecte toate consecinţele acestei decizii. Sînt prea mulţi martori. Dacă ridică pe catargul său baniera Harkonnen, însemna că ne declară făţiş război. Dar nu! El arborează zdreanţă CHOAM-ului. Gurney îşi aţinti degetul către cer. Le-arată celor de colo unde-i profitul. Le dă de-nţeles că nu-i pasă dacă pe Arrakis domneşte un Atreides sau altcineva.

— Cînd va atinge furtuna Scutul? întrebă Paul.

Stilgar se depărtă, vorbi cu unul din fedaykinii de lîngă instalaţia de radio. După cîteva clipe se întoarse, spuse:

— Foarte curînd, Muad'Dib. Mai curînd decît ne aşteptam. Şi-i o stră-străbunică de furtună... Poate chiar mai năprasnică decît doreai!

— E furtuna mea, rosti Paul şi observă veneraţia întipărită pe chipurile fedaykinilor care îl ascultau. Nici dac-ar zgudui lumea-ntreagă, n-ar putea fi mai năprasnică decît mi-o doresc eu. Va izbi Scutul din plin?

— Destul ca să nu se poată face deosebire, răspunse Stilgar.

Din tunelul care cobora în bazin se ivi un curier.

— Sardaukarii şi patrulele Harkonnen se repliază, Muad'Dib, vesti omul.

— Îşi dau seama că nisipul pe care-l va aduce furtuna va reduce la zero vizibilitatea în interiorul bazinului, spuse Stilgar. Îşi închipuie că şi noi vom fi la anaghie.

— Atrage-le atenţia trăgătorilor noştri să-şi fixeze bine ţintele înainte de pierderea vizibilităţii, ordonă Paul. Să zdrobească nasul fiecărei nave din vale, de îndată ce furtuna va fi neutralizat scuturile.

Se apropie de peretele stîncii, dădu la o parte un colţ al copertinei de camuflaj şi cercetă văzduhul. Pe cerul întunecat goneau deja vîrtejuri lungi de nisip spulberat. Trase la loc prelata, spuse:

— Oamenii noştri pot începe să coboare, Stil.

— Nu vii cu noi? întrebă Stilgar.

— Am să mai aştept puţin aici, împreună cu fedaykinii.

Stilgar ridică din umeri, apoi, aruncîndu-i o privire cu înţeles lui Gurney, se îndreptă spre gura tunelului, dispărînd în întuneric.

— Gurney, las în seama ta declanşarea exploziei care va sparge faleza Scutului, spuse Paul. Ai să te descurci?

— Ba bine că nu!

Paul îi făcu semn unui locotenent fedaykin, ordonă:

— Otheym să înceapă evacuarea patrulelor de pază din zona exploziei. Să nu mai rămînă nimeni acolo pînă după impactul furtunii.

Omul se înclină scurt, dispăru după Stilgar.

Gurney se apropie de falia din stîncă, îi spuse fedaykinului de la telescop:

— Fii atent la peretele sudic. Va rămîne descoperit pînă în clipa în care-l vom arunca în aer.

— Trimite un cielago cu semnalul orei exacte, ordonă Paul.

— Nişte vehicule se îndreaptă chiar acum spre peretele sudic, anunţă omul de la telescop. Au încercat să tragă cu proiectile de încercare. Ai noştri folosesc scuturile individuale, aşa cum ai ordonat. Aha! Maşinile s-au oprit.

În tăcerea care se lăsă brusc, Paul auzi demonii vîntului urlînd deasupra stîncilor — avangarda furtunii. O ploaie măruntă de nisip se revărsă prin crăpăturile copertinei. Apoi, o rafală turbată izbi prelata şi-o smulse cu totul.

Paul le făcu semn fedaykinilor să se adăpostească, alergă la oamenii de la instalaţia radio, urmat de Gurney. Paul se ghemui lîngă transmisionişti.

Unul din ei spuse:

— O stră-stră-strabunică de furtună, Muad'Dib!

Paul aruncă o privire spre cerul acoperit, spuse:

— Gurney, să fie evacuaţi observatorii de pe peretele sudic. Trebui să repete ordinul, strigînd ca să acopere urletul crescînd al furtunii.

Gurney dispăru în tunel.

Paul îşi ajustă obrăzarul, îşi strînse mai tare gluga distraiului.

Gurney reapăru.

Paul îi atinse umărul, îi arătă declanşatorul instalat la gura tunelului, în spatele transmisionistilor. Gurney se chirci lîngă dispozitiv, rămase nemişcat, cu o mînă pe mînerul de comandă, cu ochii la Paul.

— Nu mai recepţionăm nici un mesaj, anunţă unul dintre transmisionişti. Paraziţii acoperă totul.

Paul dădu din cap, fără să-şi ia ochii de la cadranul cronografului de pe panoul instalaţiei. După o clipă, îi aruncă o privire rapidă lui Gurney, îşi ridică mîna, reveni la cadran. Acul se tîra pe ultimul arc de cerc.

— Acum! strigă Paul şi-şi coborî fulgerător braţul.

Gurney apăsă mînerul declanşatorului.

Li se păru că trece o secundă întreagă pînă ce simţiră cutremurul stîncii de sub ei. Un tunet prelung se adăugă urletului furtunii.

Fedaykinul de la telescop apăru lîngă Paul cu instrumentul sub braţ.

— Scutul a fost spart, Muad'Dib! raportă el. Furtuna izbeşte în plin bazinul şi artileriştii noştri au deschis focul.

Vreme de-o clipă, Paul îşi imagină uraganul care mătura suprafaţa bazinului, sarcina electrostatică a zidului de nisip distrugînd scuturile defensive din tabăra inamicului.

— Furtuna! strigă cineva. Să ne adăpostim, Muad'Dib!

Paul îşi veni în fire, simţi pe pielea descoperită a obrajilor arsura acelor de nisip. *Am intrat în horă,* gîndi. Cuprinse cu braţul umerii unuia dintre transmisionişti, îi strigă la ureche:

— Lăsaţi echipamentul aici! Mai avem o instalaţie-n tunel. Apoi se simţi tras înapoi, înconjurat de trupurile protectoare ale fedaykinilor. Se strecurară cu toţii în interiorul tunelului, merseră un moment prin galeria în care vuietul furtunii de afară răzbătea înfundat, dădură un colţ, pătrunseră într-o încăpere mică, cu tavanul iluminat de licurigloburi şi din care se deschidea alt tunel.

În grotă se afla un transmisionist cu aparatele sale.

— O grămadă de paraziţi, se plînse omul.

O pală de vînt învîrtejind fire mărunte de nisip pătrunse în încăpere.

— Etanşaţi tunelul! strigă Paul.

Ordinul fu executat cu repeziciune. Apoi se lăsă o tăcere încordată.

— Galeria care coboară în bazin e accesibilă? întrebă Paul.

Un fedaykin dispăru în goană să controleze, se întoarse, raportă:

— Explozia a provocat cîteva prăbuşiri, dar tehnicienii spun că se va putea trece. Au început să cureţe locul cu laserele.

— Du-te şi spune-le să-l cureţe cu mîinile! porunci Paul. La capătul celălalt mai sînt încă scuturi active!

— Se lucrează cu grijă, Muad'Dib, îl asigură omul, dar se duse totuşi să transmită ordinul.

Transmisionistii de afară trecură pe lîngă el, cărîndu-şi în spate echipamentul.

— Le-am spus şi eu să-şi abandoneze aparatele, bombăni unul din fedaykini.

— Oamenii sînt în clipa asta mai preţiosi decît aparatele, zise Paul. În curînd, vom avea mai multe aparate decît ne trebuie, sau nu vom mai avea nevoie de nici unul.

Gurney îşi făcu loc lîngă el, spuse:

— Cei de jos raportează că au curăţat galeria. Cred totuşi că ne aflăm prea aproape de suprafaţă, Domnia-Ta. Dacă Harkonnenii ripostează cu un contraatac...

— Harkonnenii nu mai sînt în stare de riposte, il întrerupse Paul. În momentul ăsta, şi-au dat probabil seama c-au rămas fără scuturi defensive şi că nu mai pot părăsi Arrakisul.

— Atunci... noul post de comandă e pregătit, Domnia-Ta.

— Nu va mai fi nevoie de mine la postul de comandă, replică Paul. Planul se desfăşoară bine şi fără intervenţia mea. Trebuie să aşteptăm ca...

— Recepţionez un mesaj, Muad'Dib, anunţă transmisionistul. Îşi scutură înciudat capul, apăsîndu-şi pe ureche una din căşti, mormăi: E plin de paraziţi! Începu să scrie repede pe un blocnotes, clătinînd din cap, aşteptînd, scriind... asteptînd.

Paul se apropie de el şi feadykinii se traseră la o parte, făcîndu-i loc. Îşi aruncă privirea pe foaia de hîrtie, citi: "Raid... Sietch Tabr... capturat... Alia... familiile celor... masacrate.... l-au... fiul lui Muad'Dib".

Din nou, transmisionistul îşi scutură capul.

— Mesajul e trunchiat, spuse repede Gurney. Din cauza paraziţilor. N-ai de unde să ştii dacă...

— Fiul meu e mort, rosti Paul şi ştiu instantaneu că ceea ce spusese era adevărat. Fiul meu e mort... şi Alia e prizonieră... ostatică.

Îşi simţi sufletul pustiu, trupul o carapace fără nici o emoţie. Tot ce atingea se transforma în moarte şi durere. Era ca o boală, ca o lepră care ameninţa să cuprindă tot universul.

Simţi în el o înţelepciune de om bătrîn, acumulată din experienţele nenumărate ale nenumăratelor vieţi posibile. I se păru că ceva, în interiorul fiinţei lui, rîde şi-şi freacă mîinile.

Şi Paul gîndi: *Cît de puţine lucruri cunoaşte universul despre natura adevăratei cruzimi!*

> *Iar Muad'Dib stătu dinaintea lor şi spuse: "Noi credem că prizoniera e moartă, dar ea trăieşte. Căci sămînţa ei este sămînţa mea şi glasul ei este glasul meu. Şi ea vede dincolo de hotarele cele mai îndepărtate ale posibilului. Da, datorită mie, ea vede şi în văile neştiutului".*
>
> *Fragment din* **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Baronul Vladimir Harkonnen aştepta smerit în camera imperială de audienţe — selamlikul oval din campamentul Împăratului Padisah. Cînd intrase, examinase pe furiş încăperea cu pereţi metalici şi pe cei prezenţi — noukerii, pajii, gărzile, sardaukarii din Corpul de Gardă, stînd în poziţie de repaus, cu spatele la pereţii a căror unică ornamentaţie o constituiau steagurile însîngerate şi zdrenţuite capturate în bătălii.

Dinspre culoarul din dreapta se auziră voci:

— Loc! Faceţi loc Persoanei Regale!

Împăratul Padişah Shaddam IV îşi făcu apariţia la capătul culoarului, păşind în camera de audienţe urmat de suita sa. Se opri, apoi, şi aşteptă să i se aducă tronul, ignorîndu-l pe Baron, aparent ignorîndu-i pe toţi cei de faţă.

Baronul, însă, constată că nu putea să ignore la rîndul său Persoana Regală şi îl privi pe monarh printre gene, căutînd pe chipul său un semn, un indiciu care să-i dezvăluie motivul acestei audienţe. Împăratul stătea nemişcat, calm. Aştepta. Zvelt, elegant, îmbrăcat în uniforma cenuşie a Sardaukarului, cu găitane de argint şi aur. Chipul lui ascuţit şi ochii glaciali îi aminteau Baronului de răposatul Duce Leto. Monarhul avea aceeaşi înfăţişare de pasăre răpitoare. Dar părul Împăratului era roşu, nu negru, şi în parte ascuns sub coiful de burseg — un coif de culoarea abanosului, cu coroana şi stema de aur a Imperiului.

Pajii aduseră tronul. Era un jilţ masiv, tăiat dintr-un bloc de cuarţ de Hagal — translucid, verde-albastru, vîrstat cu flăcări galbene. Îl depuseră pe podium. Împăratul urcă, se aşeză.

O femeie bătrînă, înveşmîntată într-o aba neagră, cu fruntea şi sprîncenele acoperite de glugă, se desprinse din suita imperială, urcă pe podium, se opri în spatele tronului, sprijinindu-şi o mînă descărnată pe spătarul de cuarţ. Chipul i se iţi de sub glugă ca o caricatură de vrăjitoare — obrajii scofilciţi, ochii înfundaţi în orbite, nasul lung şi încovoiat, pielea zbîrcită şi străbătută de vene proeminente.

Privind-o, Baronul făcu un efort ca să-şi reprime tremuratul. Prezenţa Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, Dreptvorbitoarea Împăratului, revela importanţa audienţei. Baronul îşi luă ochii de la ea, încercă să dibuie vreun alt indiciu în alcătuirea suitei. Observă doi agenţi ai Ghildei, unul înalt şi gras, celălalt scund şi gras, amîndoi cu ochi cenuşii, blînzi. În mijlocul clicii de lachei o zări pe una din fiicele Împăratului, prinţesa Irulan, despre care se spunea că fusese educată în spiritul celei mai absolute discipline Bene Gesserit, fiind hărăzită să devină Cucernică Maică. Era înaltă, blondă, cu trăsături frumos cizelate, cu ochi verzi care păreau că privesc *prin* şi *dincolo* de privirea Baronului.

— Dragul meu Baron...

Împăratul catadicsise să-l ia în seamă. Vocea era de bariton, cu inflexiuni perfect controlate. Reuşi să-l facă să simtă salutul ca pe o concediere.

Baronul făcu o plecăciune adîncă, înainta, aşa cum cerea protocolul, se opri la zece paşi de podium.

— Am dat răspuns invitaţiei Voastre, Maiestate.

— Invitaţie! cîrîi baborniţa.

— Cucernică Maică! o dojeni Împăratul. Zîmbi, observînd aerul descumpănit al Baronului, spuse: Mai întîi, aş vrea să-mi spui unde ţi-ai trimis favoritul — pe Thufir Hawat.

Ochii Baronului săgetară în stînga şi-n dreapta. Se blestemă încă o dată pentru imprudenţa de a fi venit fără garda sa personală. Ştia că nu i-ar fi fost de cine ştie ce folos în faţa sardaukarilor, totuşi...

— Ei? făcu Împăratul.

— E plecat de cinci zile, Maiestate. Baronul aruncă o privire piezişă către agenţii Ghildei, înainte de a-l privi din nou pe Împărat. Trebuia să debarce la o bază a traficanţilor şi să încerce să se strecoare în tabăra fanaticului fremen, Muad'Dib.

— De necrezut! exclamă Împăratul.

Mîna ca o gheară a vrăjitoarei atinse umărul Împăratului. Bătrîna se aplecă, îi şopti ceva la ureche.

Împăratul dădu din cap, spuse:

— Cinci zile, zici, Baroane... Şi cum de nu te îngrijorează absenţa lui?

— Ba mă îngrijorează, Maiestate!

Împăratul continuă să-l privească. Mut, aşteptînd. Cucernica Maică emise un rîs scurt, ca un cotcodăcit.

— Vreau să spun, Maiestate, adăugă Baronul, că mă îngrijorează pentru că peste cîteva ore Hawat va fi mort. Şi îi explică suveranului despre efectul otrăvii latente şi despre necesitatea antidotului.

— Isteaţă treabă, Baroane, comentă Împăratul. Dar unde-ţi sînt nepoţii Rabban şi tînărul Feyd-Rautha?

— Vine furtună, Maiestate. I-am trimis să inspecteze perimetrul trupelor noastre, ca nu cumva să ne pomenim cu fremenii atacîndu-ne la adăpostul nisipului.

— Perimetru! făcu Împăratul. Scuipase cuvîntul ca şi cînd i-ar fi strepezit gura. Furtuna n-o să se simtă prea tare aici, în bazin, iar nespălaţii de fremeni nu vor cuteza să atace, atît timp cît mă aflu aici cu cinci legiuni de sardaukari.

— Desigur, Maiestate, se grăbi să aprobe Baronul, dar o eroare comisă din exces de prudenţă nu-i condamnabilă.

— Ahhh! exclamă Împăratul. Nu-i condamnabilă. Atunci n-am voie să pomenesc nici despre timpul pe care m-a făcut să-l pierd aiureala asta cu Arrakisul? Nici despre profiturile Companiei CHOAM care se scurg din gaura asta de şobolani? Nici despre atribuţiile de la curte şi treburile de stat pe care am

fost nevoit să le amîn — ba chiar să le anulez — din cauza afacerii ăsteia stupide?

Baronul îşi lăsă capul în pămînt, înspăimîntat de mînia suveranului. Fragilitatea poziţiei sale pe această planetă, izolat, dependent doar de Convenţie şi de friabilul *dictum familia* al Caselor Mari, îl îngrozi deodată peste măsură. *Nu cumva vrea să mă ucidă?* se întrebă. *Nu, nu poate s-o facă! Cel puţin, nu atît timp cît celelalte Case Mari aşteaptă acolo sus, gata să profite de orice prilej ca să cîştige ceva din tulburările de pe Arrakis.*

— Ai luat ostatici? întrebă Împăratul.

— N-avea nici un rost, Maiestate, răspunse. Smintiţii de fremeni ţin cîte-o ceremonie funebră pentru fiecare prizonier. Pentru ei, prinşii sînt ca şi morţi.

— Aşa va să zică! făcu Împăratul.

Iar Baronul aşteptă, privind agitat în stînga şi-n dreapta pereţii metalici ai selamlikului, gîndindu-se la monstruosul cort din evantmetal, care se ridica de jur-împrejur. Construcţia aceasta era simbolul unei bogăţii atît de uriaşe, încît pînă şi pe Baron îl copleşea un sentiment de veneraţie. *Şi-a adus pajii,* gîndi el, *şi toţi servitorii, toţi lingăii; şi-a cărat după el femeile şi însoţitoarele lor... coafeze, dame de companie... Totul, totul... Toată adunătura de paraziţi de la Curte. I-a adus pe toţi, buluc — să se gudure, să urzească tot soiul de mişelii. O ieşire "la ţară" cu Împăratul! I-a adus să-l admire cum o să pună capăt afacerii ăsteia "stupide", să compună catrene despre bătălie şi imnuri de slavă pentru răniţi.*

— Poate că n-ai căutat ostaticii potriviţi, rosti Împăratul.

Ştie ceva! gîndi Baronul. Spaima i se fixă ca un bolovan în stomac, îngreţoşîndu-l deodată la gîndul mîncării. Totuşi, senzaţia dominantă era una de foame şi se foi în suspensii gata-gata să poruncească să i se aştearnă masa. Dar aici nu avea cui să dea porunci.

— N-ai idee cam cine-ar putea fi acest Muad'Dib? întrebă brusc Împăratul.

— Un umma, fără doar şi poate, răspunse baronul. Un fanatic, un aventurier religios. Întotdeauna apare cîte unul ca ăsta la periferia civilizaţiei. Ştie şi Maiestatea Voastră.

Împăratul îi aruncă o privire scurtă Dreptvorbitoarei, se întoarse încruntat către Baron.

— Altceva nu mai ştii despre el?

— E un dement, zise Baronul. De altfel, toţi fremenii sînt puţin dementi.

— Dementi?

— Adepţii lui se năpustesc în luptă scandîndu-i numele. Femeile aruncă cu pruncii în noi şi se înfig în cuţitele noastre ca să deschidă breşe bărbaţilor porniţi la atac. Sînt lipsiţi de... de... decenţă!

— Nemaipomenit, murmură Împăratul şi tonul său batjocoritor nu-i scăpă Baronului. Ia spune-mi, dragă Baroane, ai explorat regiunile polare de sud ale Arrakisului?

Baronul se uită lung la Împărat, surprins de neaşteptata schimbare a subiectului.

— Dar... dar Maiestatea Voastră ştie că zona sudică este nelocuibilă, că-i bîntuită de furtuni şi de viermi. Nici măcar mirodenie nu există în emisfera sudică.

— Echipajele navetelor de mirodenie nu ţi-au raportat că au observat petice de verdeaţă în sud?

— Asemenea rapoarte au existat dintotdeauna. Parte din ele au şi fost investigate... mai demult. Au fost văzute, într-adevăr, cîteva plante. Dar s-au pierdut multe toptere. E o treabă extrem de costisitoare, Maiestate. Nici o fiinţă omenească nu poate supravieţui prea mult timp acolo.

— Aşa va să zică, spuse Împăratul.

Pocni din degete şi în stînga, în spatele tronului se deschise o uşă. În prag se iviră doi sardaukari, cu o fetiţă de vreo patru ani între ei. Era înveşmîntată într-o aba neagră şi gluga lăsată pe spate îi descoperea copcile descheiate la gît ale unui distrai. Avea faţa rotundă, calmă, şi ochii albaştri ai fremenilor. Nu părea deloc înspăimîntată şi ceva, în privirea ei, îl făcu pe Baron să se simtă tulburat fără să ştie de ce.

Pînă şi bătrîna Dreptvorbitoare Bene Gesserit făcu un pas înapoi, schiţînd un gest vag de apărare cînd copilul trecu prin dreptul ei. Era evident că prezenţa fetiţei o impresiona pe vrăjitoare.

Împăratul dădu să spună ceva, dar copila i-o luă înainte — articulînd cuvintele cu glas subţire şi uşor peltic, dar în acelaşi timp ciudat de legat.

— Aşadar, ăsta e.

Înainta pînă la marginea podiumului, adăugă:

— Nu-i cine ştie ce de capul lui, nu-i aşa? Un bătrîn obez şi speriat, un bicisnic care nu-şi poate căra osînza fără ajutorul suspensiilor.

Cuvintele sunaseră atît de înfricoşător de straniu în gura unui copil încît, în pofida furiei care îl cuprinsese, Baronul nu fu în stare decît să se holbeze, încremenit, la fetiţă. *Nu cumva-i o pitică?* se pomeni întrebîndu-se.

— Dragă Baroane, i se adresă Împăratul, ţi-o prezint pe sora lui Muad'Dib.

— So... Baronul privi aiurit chipul suveranului. Nu înţeleg...

— Ei, Baroane, mai greşesc şi eu cîteodată din exces de prudenţă. Mi s-a raportat că în regiunile *nelocuite* — cum zici dumneata — din jurul polului sud, există semne vădită de activitate umană.

— Dar e imposibil! protestă Baronul. Viermii... Nisipul care se...

— S-ar părea că cei ce trăiesc acolo ştiu să evite viermii, rosti Împăratul.

Fetiţa se aşează lîngă tron, pe marginea podiumului. Începu să-şi legene picioarele, lovind cu călcîiele podiumul, cercetînd calmă şi sigură chipurile oamenilor din faţa ei.

Baronul rămase cu ochii pironiţi la picioarele fetiţei, care se mişcau sub cutele robei negre, la sandalele care cînd se iveau, cînd dispăreau sub veşmînt.

— Din nefericire, reluă Împăratul, n-am trimis decît cinci transportoare. Trupele de asalt s-au dovedit insuficiente pentru a captura destui prizonieri în vederea unui interogatoriu amănunţit. Abia am reuşit să recuperăm un transportor şi să luăm trei prizonieri. Închipuie-ţi, Baroane, că sardaukarii mei erau cît pe ce să fie nimiciţi de o forţă defensivă alcătuită în cea mai mare parte din femei, copii şi bătrîni! Fetiţa asta comanda una din grupările de apărare.

— Vedeţi, Maiestate?! exclamă Baronul. Vedeţi cum sînt!

— M-am lăsat capturată de bunăvoie, interveni fetiţa. N-am vrut să dau ochii cu fratele meu şi să-i spun că i-aţi omorît fiul.

— Doar cîţiva din oamenii noştri au reuşit să scape cu fuga, continuă Împăratul. Să scape cu fuga! Ai auzit ce-am spus, Baroane?

— Le-am fi venit de hac şi lor, interveni iar fetiţa, dacă n-ar fi fost flăcările.

— Sardaukarii mei şi-au folosit reactoarele direcţionale ale transportorului ca aruncătoare de flăcări, explică netulburat Împăratul. Un act disperat, dar care le-a salvat viaţa, îngăduindu-le să fugă cu trei prizonieri. Bagă de seamă, Baroane: Sardaukarul silit să se retragă în debandadă din faţa unei şleahte de femei, copii şi moşnegi!

— Trebuie să atacăm cu toate forţele, scrîşni Baronul. Trebuie să nimicim şi ultima rămăşiţă a...

— Taci! tună Împăratul. Se aplecă înainte, aproape ridicîndu-se de pe tron. Nu cuteza să abuzezi mai mult ele inteligenţa mea! Ai înţepenit aici cu aerul ăsta idiot de inocenţă şi...

— Maiestate, interveni bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul îi făcu semn să tacă.

— Îmi spui că nu ştii nimic despre ceea ce am descoperit, că nu cunoşti calităţile de combatanţi ale acestor oameni magnifici! Se ridică brusc de pe tron. Drept cine mă iei, Baroane?

Baronul se trase doi paşi înapoi, gîndind: *Rabban! El mi-a făcut-o, Rabban mi-a ascuns...*

— Şi falsa dispută cu Ducele Leto, rosti printre dinţi Împăratul, aşezîndu-se la loc. Ce frumos ai ticluit-o!

— Maiestate, se apără Baronul. Ce vreţi să...

— Taci!

Bătrîna Bene Gesserit îşi lăsă o mînă pe umărul Împăratului, se aplecă, începu să-i vorbească la ureche.

Fetiţa din faţa lor încetă brusc să-şi mai legene picioarele; zise:

— Mai sperie-l puţin, Shaddam. N-ar trebui să-mi facă plăcere, dar nu-s în stare să mă abţin.

— Linişte, fetiţo, spuse Împăratul. Se aplecă, puse o mînă pe capul ei, se uită lung la baron. Să fie cu putinţă, Baroane? Să fii chiar atît de mărginit pe cît susţine Dreptvorbitoarea mea? N-o recunoşti pe copila asta, pe fiica aliatului dumitale, Ducele Leto?

— Tatăl meu n-a fost niciodată aliatul lui, protestă fetiţa. Tatăl meu este mort şi lighioana asta bătrîna de Harkonnen nu m-a văzut niciodată.

Baronul înlemni, privi siderat, cu ochii holbaţi. Cînd îşi regăsi glasul, nu fu în stare decît să îngaime:

— Cine?

— Sînt Alia, fiica Ducelui Leto şi a Doamnei Jessica, sora Ducelui Paul-Muad'Dib, rosti copila. Se împinse cu braţele, sări pe podeaua de metal a camerei. Fratele meu a jurat să-ţi înfigă capul în vîrful prăjinii steagului său de război şi cred c-o va face destul de curînd.

— Taci din gură, fetiţo, spuse Împăratul. Se lăsă pe spătarul tronului, cu bărbia în palmă, privindu-l gînditor pe Baron.

— Mie nu-mi poate porunci nici un Împărat, replică Alia. Se întoarse, îşi ridică ochii către bătrîna Cucernică Maică. Ea ştie.

Împăratul o sfredeli cu privirea pe Dreptvorbitoare.

— Ce vrea să spună?

— Copilul ăsta e o monstruozitate! cîrîi bătrîna. Maică-sa merită cea mai cumplită osîndă. Moartea! Moartea n-ar fi defel o pedeapsă pripită pentru *copilul* ăsta sau pentru cea care l-a zămislit! Bătrîna îşi aţinti un deget spre Alia. Ieşi afară din mintea mea!

— Tu? făcu Împăratul. Se uită lung la Alia, şopti: Pe Maica cea Mare!

— Nu poţi să înţelegi, Maiestate, zise bătrîna. Nu-i telepatie. Ea există în mintea mea. Este asemenea tuturor celorlalte care m-au precedat şi care mi-au lăsat memoriile lor. A apărut în mintea mea! Există în mine.

— Care celelalte? întrebă Împăratul. Ce-nseamnă aiurelile astea?

Bătrîna îşi îndreptă trupul, îşi coborî braţul.

— Am spus deja prea multe. Fapt este că un *copil* care nu-i copil trebuie distrus. De multă vreme am fost avertizate şi învăţate să prevenim o asemenea naştere, dar una dintre noi a trădat!

— Baţi cîmpii, babo, zise Alia. Habar n-ai de nimic. Dai din gură ca o neghioabă.

Alia îşi strînse pleoapele, inspiră adînc, îşi ţinu răsuflarea. Bătrîna Cucernică Maică gemu şi se clătină pe picioare. Alia îşi deschise ochii.

— Aşa s-a întîmplat, spuse ea. A fost un accident cosmic... în care ţi-ai avut şi tu rolul tău.

Cucernica Maică îşi întinse ambele braţe cu palmele înainte, ca şi cum ar fi vrut să respingă prezenţa copilei.

— Ce se petrece aici? întrebă Împăratul. Fetiţo, îţi poţi într-adevăr proiecta gîndurile în mintea altcuiva?

— Nu, răspunse Alia. Nu pot gîndi ca tine, dacă nu sînt născută ca tine.

— Omoar-o, bolborosi bătrîna, încleştîndu-şi mîinile de spătarul tronului ca să-şi menţină echilibrul. Omoar-o! Ochii ei cufundaţi în orbite o fulgerau pe Alia.

— Linişte! porunci Împăratul. O privi fix pe Alia. Fetiţo, poţi să comunici cu fratele tău?

— Fratele meu ştie că mă aflu aici, răspunse Alia.

— Îi poţi cere să se predea în schimbul vieţii tale?

— Aşa ceva n-am să fac niciodată.

Baronul înainta cu paşi mărunţi, poticniţi, pînă în dreptul Aliei.

— Maiestate, se jelui el. N-am ştiut nimic despre...

— Întrerupe-mă încă o dată, Baroane, mîrîi Împăratul, şi îţi promit că n-am să-ţi mai dau prilejul s-o faci... Niciodată! Se întoarse din nou către Alia, scrutîndu-i chipul pe sub sprîncene. Refuzi, va să zică? Poţi să citeşti în mintea mea ce voi face dacă nu mă asculţi?

— Ţi-am mai spus o dată că nu pot citi gîndurile, răspunse Alia. Dar n-am nevoie să fiu telepată ca să-ţi ghicesc intenţiile.

Împăratul se încruntă.

— Fetiţo, cauza voastră este pierdută. Mi-ar fi de ajuns să-mi regrupez forţele ca să reduc întreaga voastră planetă la...

— Nu-i totul chiar aşa simplu, îl întrerupse Alia. Se uită la cei doi ghildari. Întreabă-i pe ei.

— Nu faci bine împotrivindu-mi-te, rosti Împăratul. N-ar trebui să mă refuzi.

— Vine fratele meu, spuse deodată Alia. Pînă şi un Împărat trebuie să tremure înaintea lui Muad'Dib. Fiindcă Muad'Dib are puterea dreptăţii şi cerul îi surîde.

Împăratul sări în picioare.

— Destul! Am să mă ocup eu de fratele tău şi de toată planeta asta! Am să nimicesc...

Încăperea vui şi se cutremură sub picioarele lui. În spatele tronului, la joncţiunea dintre nava imperială şi imensul cort de metal, se prăvăli o cascadă de nisip. Furnicături mărunte pe piele şi o uşoară creştere a presiunii din interiorul camerei le semnală celor prezenţi că în preajmă fusese activat brusc un scut defensiv de mari dimensiuni.

— Ce ţi-am spus? Vine fratele meu.

Împăratul rămase nemişcat în faţa tronului, cu mîna dreaptă apăsată pe urechea dreaptă, ascultînd raportul pe care i-l debita năvalnic minusculul servoreceptor implantat în lobul urechii. Baronul se retrase doi paşi în spatele Aliei. Sardaukarii ocupară poziţii în dreptul uşilor.

— Ne vom întoarce în spaţiu şi ne vom regrupa forţele, zise brusc Împăratul. Baroane, scuzele mele. Dementii ăştia atacă *într-adevăr* la adăpostul furtunii. Ei bine, o să le-arăt ce-nseamnă mînia unui Împărat. Îşi întinse degetul către Alia. Daţi-o pradă furtunii!

Alia se dădu înapoi, prefăcîndu-se înspăimîntată.

— Furtuna să-şi ia singură ce poate! ţipă ea.

Se poticni în mîinile întinse ale Baronului.

— Mă ocup eu de ea, Maiestate! strigă Baronul. S-o azvîrl afară acum sau... aaaaaaah!

O aruncă pe copilă în lături, îşi apucă mîna stingă cu mîna dreaptă.

— Îmi pare rău, bunicule, spuse Alia. Ai făcut cunoştinţă cu gom jabbarul Atreizilor. Se ridică în picioare, aruncă acul otrăvit.

Baronul căzu pe spate. Cu ochii ieşiţi din orbite, privi îngrozit incizia roşie din palma mîinii, horcai:

— M-ai... m-ai...

Trupul i se rostogoli într-o parte, pe suspensii — o masă fleşcăită de carne, atîrnînd moale la cîţiva centimetri de podea. O clipă, capul i se bălăngăni cu gura deschisă.

— Oamenii ăstia-s nebuni de-a binelea! exclamă Împăratul. Repede! Toată lumea în navă. O să curăţăm noi planeta de...

Ceva scăpără în stînga sa. Un fulger globular ricoşă din peretele învecinat, dispăru cu un pocnet în podeaua metalică. Miros pătrunzător de izolaţie arsă umplu selamlikul.

— Scutul! strigă unul din ofiţerii sardaukari. Scutul exterior a fost distrus! Au...

Un trosnet metalic îi acoperi restul frazei. În spatele Împăratului, peretele camerei se cutremură şi se clătină violent.

— Au spart botul navei! urlă cineva.

Un nor gros de praf invadă încăperea. Alia sări într-o parte, se repezi către uşa exterioară.

Împăratul se răsuci brusc pe călcîie, le arătă însoţitorilor săi uşa secretă care se deschisese brusc în peretele din spatele tronului. Gesticulă scurt cu mîna către un ofiţer sardaukar. Omul se apropie cu un salt, prin perdeaua de praf.

— Vom rezista pe poziţie! ordonă Împăratul.

O nouă explozie zgudui campamentul. Uşa dublă de la capătul camerei se deschise brutal, lăsînd cale liberă unei pale violente de vînt încărcat cu nisip. Izbucniră ţipete, urlete. Timp de-o secundă, pe fundalul mai luminos, cei dinăuntru zăriră o mogîldeaţă înveşmîntată în robă neagră — Alia, ţîsnind din culoar în căutarea unui cuţit pentru a-i omori, aşa cum cerea tradiţia de luptă a fremenilor, pe Harkonnenii şi pe sardaukarii răniţi. Prin ceaţa galbenă a nisipului, sardaukarii din Garda Imperială se năpustiră către spărtură, cu armele pregătite, formînd un semicerc ca să acopere retragerea Împăratului.

— Salvaţi-vă, Sire! urlă un ofiţer. Baricadaţi-vă în navă!

Dar Împăratul se oprise în mijlocul podiumului, nemişcat, cu mîna întinsă spre uşa principală. O porţiune de vreo patruzeci de metri din peretele campamentului fusese smulsă de explozie şi uşa selamlikului se deschidea direct către nisipul învîrtejit de furtună, din exterior. Un nor greu de praf atîrna la mică înălţime, deasupra unui sol fără contururi şi fără culori distincte. Masa de praf era brăzdată de limbile de foc ale descărcărilor statice, peste care se suprapuneau fulgerele izolate ale scuturilor defensive scurtcircuitate de sarcina furtunii. Suprafaţa vizibilă a bazinului viermuia de siluete încleştate în luptă — sardaukari şi făpturi agile, învîrtindu-se ca nişte sfirleze, înfăşurate în mantii, făpturi care păreau că descind direct din inima furtunii.

Toate acestea însă nu erau decît decorul punctului central spre care arăta mîna întinsă a Împăratului.

Căci prin volbura prafului înainta o masă ordonată de forme scînteietoare — arcade gigantice, înălţîndu-se deasupra nisipului, roţi colosale, cu spiţe ca de cristal: gurile uriaşe, căscate, ale viermilor de nisip. Formau un zid monolitic, pe creasta căruia veneau la atac oştile fremenilor. Veneau asemenea cozii unei comete, într-un şuier năpraznic, într-o fluturare furioasă de mantii, croindu-şi făgaş prin furnicarul turbat al luptătorilor din cîmpie.

Veneau drept către campamentul Împăratului.

Iar sardaukarii Gărzii Imperiale rămăseseră încremeniţi, pentru prima oară în cursul întregii lor existenţe, cu ochii holbaţi la tabloul pe care minţile lor nu îndrăzneau să-l recunoască.

Dar fiinţele care săreau de pe spinările viermilor erau oameni şi lamele care scînteiau în lumina galbenă erau arme împotriva cărora sardaukarii învăţaseră să se bată. Soldaţii-fanatici se aruncară în luptă. Şi, în timp ce în cîmpia Arrakeenului se dezlănţuia măcelul, unul dintre sardaukarii gărzii personale a Împăratului îl împinse pe suveran în navă, zăvorî şi ecrană uşa pe dinafară, pregătindu-se să moară în faţa uşii aceleia odată cu scutul ei defensiv.

În liniştea cumplită din interiorul navei, Împăratul îşi plimbă ochii peste figurile stupefiate şi îngrozite ale supuşilor săi. O zări pe fiica sa cea mai mare, ai cărei obraji erau îmbujoraţi de efort. O zări pe bătrîna Dreptvorbitoare, asemenea unei umbre negre, cu gluga acoperindu-i jumătate din faţă. Descoperi, în cele din urmă, şi chipurile celor pe care-i căuta — cei doi ghildari. Uniformele lor sobre, de culoare cenuşie, păreau anume asortate la calmul pe care îl afişau amîndoi, în ciuda tensiunii din încăpere.

Cel mai înalt dintre ei îşi ţinea o mînă peste ochiul stîng. În timp ce Împăratul se uita la el, cineva îl lovi din greşeală, mîna i se mişcă, îi descoperi ochiul. Ghildarul îşi pierduse una din lentilele de contact şi ochiul său complet albastru — un albastru întunecat, ca albastrul nopţii — părea o orbită goală.

Cel scund îşi făcu loc, se apropie de Împărat, spuse:

— Nu putem şti care va fi rezultatul.

Iar tovarăşul său mai înalt, care-şi acoperise din nou ochiul cu mîna, adăugă cu răceală:

— Dar nici acest Muad'Dib nu poate şti.

Cuvintele avură darul să-l smulgă pe Împărat din starea de buimăceală. Îşi înfrînă cu un efort vizibil remarca zeflemitoare care-i stătea pe limbă. Căci nu era nevoie de concentrarea mintală a unui navigator al Ghildei, ca să prevezi viitorul apropiat al evenimentelor din cîmpie. Se întrebă dacă nu cumva ghildarii ajunseseră atît de dependenţi de *facultăţile* lor, încît nu mai erau capabili să-şi folosească ochii şi raţiunea.

— Cucernică Maică, spuse, trebuie să ne facem un plan.

Bătrîna Dreptvorbitoare îşi ridică puţin gluga care-i acoperea fruntea, se uită ţintă în ochii suveranului. Se înţeleseseră amîndoi: trădarea.

— Cheamă-l pe Contele Fenring, rosti Cucernica Maică.

Împăratul Padişah dădu din cap, făcu semn unuia dintre aghiotanţi.

Era războinic şi mistic, căpcăun şi sfînt, viclean şi candid, generos, nemilos, mai puţin decît un zeu, mai mult decît un om. Motivele lui Muad'Dib nu pot fi evaluate după considerente obişnuite. În clipa triumfului său, a înţeles că-l pîndeste moartea, dar a acceptat trădarea. S-ar putea oare spune că a fâcut-o mînat de simţul dreptăţii? Dacă da, a cui dreptate? Căci, să nu uităm, vorbim acum despre acel Muad'Dib care a poruncit să se facă funduri de tobă din pielea duşmanilor săi, despre acel Muad'Dib care a respins nepăsător toate convenţiile trecutului său ducal, mulţumindu-se să declare: "Sînt Kwisatz Haderach. E un motiv suficient".

Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

În seara victoriei sale, însoţit de o escortă, Paul-Muad'Dib îşi îndreptă paşii către palatul guvernatorului din Arrakeen, vechea clădire care fusese prima reşedinţă a Atreizilor pe Dune. Edificiul rămăsese aşa cum îl restaurase Rabban. Focul luptei nu-l atinsese, deşi fusese prădat de populaţia furioasă a oraşului. În holul de la intrare, multe dintre mobile zăceau răsturnate sau sparte.

Paul trecu pragul uşii principale, urmat de Gurney Halleck şi de Stilgar. Escorta se răspîndi în hol, punînd lucrurile în ordine şi pregătind un loc sigur pentru Muad'Dib. Un grup mai mic începu să cerceteze toate cotloanele, căutînd capcanele pe care le-ar fi putut ascunde uriaşa sală.

— Îmi amintesc ziua în care-am intrat pentru prima oară aici, împreună cu tatăl Domniei-Tale, spuse Gurney. Se uită la grinzile tavanului şi la ferestrele înalte şi înguste. Nu mi-a plăcut locul ăsta nici atunci, iar acum îmi place şi mai puţin. Am fi mai în siguranţă într-una din grotele noastre.

— Adevărată vorbă de fremen, îl aprobă Stiîgar. Observă surîsul glacial care apăruse pe buzele lui Muad'Dib. Nu vrei să-ţi schimbi hotărîrea, Muad'Dib?

— Palatul ăsta e un simbol, rosti Paul. Aici a locuit Rabban. Ocupîndu-i reşedinţa, îmi pecetluiesc victoria pe înţelesul tuturor. Trimite oameni să cerceteze toată clădirea. Dar să nu atingă nimic. Să se asigure doar că n-au mai rămas slugi sau jucării de-ale Harkonnenilor.

— Cum porunceşti, spuse Stilgar, cu nemulţumire în glas şi se îndepărtă să execute ordinul.

Cîţiva transmisionişti intrară grăbiţi în sală, începură să- şi instaleze echipamentul lîngă impozantul şemineu. Gărzi fremene, care completaseră efectivul fcdaykinilor rămaşi în viaţă, ocupară poziţii de jur împrejurul sălii. Oamenii murmurau între ei, aruncînd priviri bănuitoare în toate părţile. Locul acesta reprezentase prea mult timp bîrlogul duşmanului lor, ca să-l accepte cu nepăsare.

— Gurney, trimite o escortă după mama şi după Chani, spuse Paul. Chani a aflat de moartea fiului nostru?

— S-a trimis un mesaj, Domnia-Ta.

— A început retragerea făuritorilor din bazin?

— Da, Domnia-Ta. În curînd va înceta şi furtuna.

— Care-s proporţiile pagubelor?

— Pe frontul direct al furtunii, adică pe terenul de debarcare şi la silozurile de mirodenie din cîmpie, sînt pagube mari. Nu numai din cauza furtunii. Bătălia şi-a adus şi ea contribuţia.

— Nimic care să nu poată fi reparat cu bani, presupun, zise Paul.

— În afară de vieţi, Domnia-Ta, rosti Gurney şi în glasul său răzbătu o notă de reproş, care părea să spună: "Cînd s-a mai interesat vreun Atreides în primul rînd de pagubele materiale, atunci cînd au fost în joc vieţi omeneşti?"

Atenţia lui Paul era însă îndreptată în întregime asupra ochiului său interior, asupra spărturilor apărute în zidul timpului, care continua să-i stea în cale. Prin fiecare din aceste spărturi se năpustea sălbatic, în coridoarele viitorului, jihadul.

Oftă, traversă încăperea, observînd un scaun lîngă perete. Scaunul se aflase pe vremuri în sala de mîncare şi poate că, la un moment dat, fusese ocupat şi de tatăl său. În clipa aceasta însă, nu vedea în el decît un obiect cu ajutorul căruia putea să-şi amăgească puţin oboseala şi dorinţa de singurătate. Se aşeză, îşi trase poalele mantiei peste picioare, îşi descheie distraiul la gît.

— Împăratul mai stă şi-acum pitit în ruinele navei sale, spuse Gurney.

— Pînă una-alta o să-l lăsăm acolo, zise Paul. Ce-i cu Harkonnenii? Au fost găsiţi?

— N-au fost identificaţi încă toţi morţii.

— Vreun răspuns de la navele de sus? Îşi săltă bărbia către tavan.

— Pînă acum nimic, Domnia-Ta.

Paul oftă, se rezemă de spătarul scaunului.

— Adu-mi un prizonier sardaukar, spuse. O să-i trimitem un mesaj Împăratului. E timpul să

discutăm condiţiile predării.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Gurney se întoarse, transmise un semnal de mînă unuia dintre fedaykini care veni şi se postă lîngă Paul.

— Gurney, murmură Paul. De cînd ne-am reîntîlnit, încă nu te-am auzit rostind nici un citat potrivit vreunui eveniment. Îşi întoarse capul, îl văzu pe Gurney înghiţind în sec, îi observă contracţia scurtă, îndîrjită, a maxilarului.

— Cum ţi-e voia, Domnia-Ta, răspunse Gurney. Îşi drese glasul, rosti mohorît: "Şi victoria din ziua aceea se preschimbă, pentru tot poporul, în doliu; căci în ziua aceea, poporul ştiu că regele său îşi jelea fiul."

Paul închise ochii, încercînd să-şi alunge durerea, să aştepte vremea de jelit, aşa cum aşteptase atunci cînd trebuise să-şi plîngă tatăl. Îşi sili gîndurile să se întoarcă la descoperirile din ziua aceea — vălmăşagul de viitoruri şi *prezenţa* surprinzătoare a Aliei în conştiinţa sa.

Dintre toate particularităţile viziunii temporale, aceasta fusese cea mai stranie. "Am dat piept cu viitorul, pentru ca vorbele mele să ajungă numai la tine", spusese Alia. "Nici măcar tu nu poţi face asta, fratele meu. Este un joc interesant. Şi... a, da... l-am omorît pe bunicul nostru, pe Baron, bătrînul ăla dement. N-a suferit mult".

Apoi linişte. Percepţia sa temporală îi spusese că Alia se retrăsese.

— Muad'Dib.

Îşi deschise ochii, văzu barba neagră, faţa aplecată deasupra lui. Ochii întunecaţi ai lui Stilgar scăpărau aşa cum nu-i văzuse scăpărînd decît în lumina bătăliei.

— Aţi găsit cadavrul Baronului, spuse Paul.

Stilgar înlemni.

— De unde ştii? şopti el. Abia adineaori am dat peste stîrvul lui, în hardughia de metal pe care a-nălţat-o Împăratul.

Paul ignoră întrebarea. Îl zărise pe Gurney venind către el. În spatele lui, păşea anevoie, sprijinit de doi fremeni, un prizonier sardaukar.

— Am adus pe unul dintre ei, Domnia-Ta, raportă Gurney. Făcu semn oamenilor să-l aducă pe prizonier la cinci paşi în faţa lui Paul.

Paul observă în ochii sardaukarului o lucire sticloasă ca şi cînd omul ar fi suferit o comoţie. O vînătaie mare i se întindea de la rădăcina nasului pînă ia colţul gurii. Era din casta celor blonzi, cu trăsături fin cizelate, înfăţişare ce părea sinonimă cu rangul printre sardaukari, dar uniforma lui mototolită nu purta nici un fel de însemne în afara nasturilor aurii cu stema imperială şi a vipuştii zdrenţuite de la pantaloni.

— Cred că-i un ofiţer, Domnia-Ta, spuse Gurney.

Paul dădu din cap, spuse:

— Sînt Ducele Paul Atreides. Ai înţeles ce-am spus?

Sardaukarul îl privi fix, nemişcat.

— Vorbeşte, spuse Paul, dacă nu vrei să-ţi vezi Împăratul mort.

Omul clipi, înghiţi cu greutate.

— Cine sînt? întrebă Paul.

— Eşti Ducele Paul Atreides, răspunse cu voce sugrumată omul.

Lui Paul i se păru prea supus, dar era adevărat că nici un sardaukar nu fusese vreodată pregătit să înfrunte evenimente precum cele ce avuseseră loc în ziua aceea. Istoria lor nu cunoscuse decît victorii, ceea ce, remarcă Paul, putea fi şi un punct vulnerabil. Reţinu ideea, pentru a medita asupra ei mai tîrziu, în cadrul programului său intim de antrenament.

— Vreau să-i duci Împăratului un mesaj, spuse cu voce puternică. Şi rosti vechea formulă: Eu, Duce de Casă Mare, Rudă Imperială, mă leg în numele Convenţiei. Dacă Împăratul şi oamenii săi îşi vor lăsa armele şi vor veni la mine, în locul acesta, voi apăra vieţile lor cu propria mea viaţă. Paul îşi ridică mîna stingă, arătîndu-i sardaukarului inelul cu sigiliul ducal. Jur pe inelul acesta.

Omul îşi trecu vîrful limbii peste buze, îi aruncă o privire piezişă lui Gurney.

— Da, spuse Paul. Cine altcineva decît un Atreides ar putea avea loialitatea lui Gurney Halleck?

— Voi transmite mesajul, murmură sardaukarul.

— Du-l la postul de comandă cel mai înaintat şi dă-i drumul să plece, îi ordonă Paul lui Gurney.

— Preabine, Domnia-Ta.

Gurney făcu semn gărzilor să-l urmeze, se îndreptă spre uşă.

Paul se întoarse către Stilgar.

— Chani şi mama ta au venit, spuse acesta. Chani a cerut îngăduinţa să fie lăsată o vreme singură cu durerea ei. Cucernica Maică a spus că se retrage pentru o clipă în camera cu taine. Nu ştiu din ce cauză.

— Mama mea are nostalgia unei lumi pe care probabil că n-o va mai revedea niciodată. Unde apa

cade din cer, iar plantele cresc în hăţişuri atît de dese, încît uneori nu poţi să treci printre ele.

— Apă din cer, şopti Stilgar.

În clipa aceea, Paul avu revelaţia transformării petrecute cu Stilgar. Naibul fremen devenise o creatură a lui Lisan al-Gaib, un receptacul pentru adoraţie şi obedienţă. Stilgar nu mai era omul de odinioară. Şi Paul simţi în transformarea aceasta o primă adiere a vîntului fantomatic al jihadului.

Am asistat la transformarea unui prieten într-un adorator, gîndi.

Îl copleşi deodată un sentiment de singurătate. Privi în jurul său, observă poziţia de drepţi, ţinuta rigidă a gărzilor aflate în prezenţa lui. Simţi concurenţa subtilă, mîndră, dintre aceşti oameni — fiecare spera ca Muad'Dib să-l remarce.

Muad'Dib, de la care purcede orice binecuvîntare, gîndi el. Şi era cel mai amar gînd pe care îl nutrise vreodată. *Părerea lor e că trebuie să pun stâpînirepe tron,* gîndi. *Dar n-au de unde să ştie că fac lucrul acesta numai ca să împiedic jihadul.*

Stilgar tuşi încet, spuse:

— E mort şi Rabban.

Paul dădu din cap.

Gărzile din dreapta se traseră brusc la o parte, încremeniră în poziţie de drepţi. Prin culoarul pe care-l formaseră se apropie Jessica. Era îmbrăcată cu obişnuita aba neagră şi păşea de parcă s-ar fi deplasat pe nisip, dar Paul observă că revenirea în clădirea aceasta îi restituia mamei sale ceva din poziţia pe care o avusese odinioară aici — concubina unui Duce domnitor. Ţinuta ei redobîndise o parte din vechea semeţie.

Jessica se opri în faţa lui Paul, se uită lung la el. Îi remarcă oboseala, văzu că şi-o ascunde, dar nu simţi nici o fărîmă de compasiune pentru el. Era ca şi cînd ar fi devenit incapabilă să mai resimtă vreo emoţie în legătură cu fiul ei.

Cînd intrase în holul mare, se întrebase de ce locul acesta refuza să-şi reia vechea poziţie printre amintirile ei. Sala se încăpăţîna să-i rămînă străină, ca şi cînd n-ar fi trecut niciodată pe aici, la braţul iubitului ei Leto, ca şi cînd nu l-ar fi înfruntat niciodată aici pe Duncan Idaho beat... ca şi cînd... niciodată... niciodată... niciodată...

Ar trebui să existe o tensiune-cuvînt direct opusă adabului, memoria revendicativă, gîndi ea. *Ar trebui să existe un cuvînt pentru amintirile care se reneagă.*

— Unde e Alia? întrebă.

— În cîmpie, răspunse Paul. Acolo unde trebuie să se afle în asemenea împrejurări orice bun copil fremen. Le aplică lovitura de graţie duşmanilor răniţi şi le înseamnă cadavrele pentru echipele de recuperare a apei.

— Paul!

— Trebuie să încerci să pricepi că face lucrul acesta din bunătate, spuse el. Nu ţi se pare ciudat că sîntem incapabili să înţelegem unitatea ascunsă dintre bunătate şi cruzime?

Jessica îl privi lung, şocată de schimbarea profundă din atitudinea lui. *Să fie din cauza morţii copilului?* se întrebă. După o clipă, zise:

— Oamenii povestesc lucruri stranii despre tine, Paul. Spun că ai toate puterile despre care pomeneşte legenda — că nu ţi se poate ascunde nimic, că vezi acolo unde alţii nu pot să vadă.

— O Bene Gesserit pune întrebări despre legende? replică el.

— Am contribuit şi eu la ceea ce eşti acum, recunoscu ea. Dar nu te aştepta să...

— Ce-ai zice să trăieşti miliarde şi miliarde de vieţi? întrebă Paul. Ce rezervor de legende! Gîndeşte-te la toate experienţele lor, la înţelepciunea acumulată. Dar înţelepciunea moderează dragostea, nu-i aşa? Şi dă forme noi urii... De unde să ştii ce anume-i barbar, dacă n-ai explorat niciodată străfundurile cruzimii şi ale bunătăţii? Ar trebui să-ţi fie frică de mine, mamă. Sînt Kwisatz Haderach.

Jessica îşi simţi gîtlejul uscat, înghiţi, spuse:

— Odată, ai negat asta.

Paul îşi clătină capul.

— Acum nu mai pot nega nimic. Se uită în ochii ei, adăugă:

— Împăratul şi oamenii săi vor veni aici. Vor fi anunţaţi în curînd. Să stai lîngă mine. Vreau să-i văd clar. Printre ei se va afla viitoarea mea soţie.

— Paul! izbucni Jessica. Nu comite greşeala tatălui tău!

— E Prinţesă, rosti Paul. E cheia care-mi va deschide calea spre tron şi-atîta tot. Greşeală? Îţi închipui că, fiind ceea ce tu m-ai făcut, nu mai simt nevoia să mă răzbun?

— Chiar şi pe nevinovaţi? întrebă ea. Şi gîndi: *Nu trebuie să săvîrşească greşelile pe care le-am săvîrşit eu.*

— Nu mai există nevinovaţi, spuse Paul.

— Spune-i asta lui Chani, replică Jessica şi arătă cu mîna spre coridorul care făcea legătura cu aripile din spate ale reşedinţei.

Chani intră chiar în clipa aceea în hol. Trecu pe lîngă gărzile fremene ca şi cum nu le-ar fi observat. Gluga mantiei şi gluga distraiului erau date pe spate, masca filtrului îi atîrna într-o parte. Traversă încăperea cu paşi parcă nesiguri, se opri lîngă Jessica.

Paul observă pe obrajii ei urmele lacrimilor... *Dă apă mortului.* Simţi că îl inundă un val de durere, dar n-ar fi zis că durerea aceasta îşi făcea simţită prezenţa doar prin prezenţa lui Chani.

— E mort, iubitule, spuse Chani. Fiul nostru e mort.

Calm, controlîndu-şi mişcările, Paul se ridică în picioare. Întinse mina, atinse obrazul lui Chani, simţi umezeala lacrimilor.

— Pe el nu-l mai putem înlocui, spuse, dar vei avea alţi fii. Ţi-o făgăduieşte Usul.

O îndepărtă cu blîndeţe, apoi îi făcu semn lui Stîlgar.

— Împăratul şi ai săi au părăsit nava şi vin către noi. Eu voi sta în locul acesta. Adună-i pe toţi prizonierii în mijlocul sălii. Pînă ce n-o să dau eu alt ordin, să fie ţinuţi la zece metri de mine.

— Am înţeles, Muad'Dib.

Şi în timp ce Stilgar părăsea grăbit sala, Paul auzi murmurele pline de veneraţie ale gărzilor fremene: "Vedeţi? Ştie! Nu i-a spus nimeni nimic, dar el ştie!"

Cîteva clipe mai tîrziu, apropierea cortegiului imperial se făcu auzită. De afară răzbătură sunetele grave ale marşului intonat de sardaukarii din Corpul de Gardă. La uşa de la intrare se iscă murmur de voci şi printre santinele îşi făcu apariţia Gurney Halleck, care schimbă cîteva vorbe cu Stilgar şi apoi se apropie de Paul. Avea o privire stranie.

O să-l pierd oare şi pe Gurney? se întrebă Paul. *Asa cum l-am pierdut pe Stilgar... Am să mai pierd un prieten, ca să cîştig o creatură?*

— N-au nici un fel de arme lans-proiectil, spuse Gurney. Am controlat personal. Îşi plimbă privirea prin sală, observînd preparativele ordonate de Paul. Feyd-Rautha Harkonnen e cu ei. Să-l las să intre?

— Lasă-l.

— Sînt nişte tipi din Ghildă, care cer privilegii speciale şi ameninţă cu un embargo asupra Arrakisului. Le-am spus c-am să-ţi transmit mesajul lor.

— Lasă-i să ameninţe.

— Paul! şuieră Jessica în spatele lui. E vorba de Ghildă!

— Am să-i smulg eu şi Ghildei colţii, în curînd, murmură Paul.

Şi se gîndi la Ghildă — puterea care se specializase de atîta amar de vreme, încît devenise un parazit, incapabil să existe independent de viaţa de pe urma căreia se hrănea. Ghilda nu cutezase niciodată să pună mîna pe sabie... iar acum era incapabilă s-o mai facă. Ar fi putut să cucerească Arrakisul în momentul în care îşi dăduse seama că greşise transformîndu-şi navigatorii în sclavii drogului din melanj — substanţa care declanşa percepţia interioară. Ar fi putut s-o facă, să-şi trăiască ziua de glorie şi să moară. Dar, în loc să facă lucrul acesta, se mulţumise şă-şi prelungească existenţa de pe-o zi pe alta, sperînd că mările în care înota vor putea să producă o nouă gazdă cînd cea veche va fi murit.

Navigatorii Ghildei, cu preştiinţa lor limitată, luaseră o hotărîre fatală: aleseseră drumul cel mai uşor, cel mai sigur, drumul care duce la stagnare.

Să-şi privească bine acum noua gazdă, gîndi Paul.

— Mai e şi o Cucernică Maică Bene Gesserit, care pretinde că-i prietenă cu mama Domniei-Tale, spuse Gurney.

— Mama mea nu are prietene Bene Gesserit.

Din nou, Gurney îşi plimbă ochii prin sală, apoi se aplecă la urechea lui Paul.

— Thufir Hawat e cu ei, Domnia-Ta. N-am putut să-i vorbesc între patru ochi, dar mi-a comunicat prin vechile noastre semnale de mînă că a lucrat pentru Harkonneni şi că te-a crezut mort. Mi-a dat de înţeles că trebuie să rămînă cu ei.

— L-ai lăsat pe Thufir în mijlocul acestor...

— A fost dorinţa lui... şi m-am gîndit că-i mai bine aşa. Dacă... dacă ceva nu-i în regulă, se va afla într-un loc în care-l vom putea controla. Dacă nu, vom avea o ureche în tabăra cealaltă.

Paul îşi aminti atunci de scurtele viziuni preştiente ale posibilităţilor acestui moment... şi, mai ales, de una dintre ele, în care Thufir era înarmat cu un ac otrăvit, pe care Împăratul îi poruncise să-l folosească împotriva "acestui Duce parvenit".

Gărzile de la uşă se traseră la o parte, formară un culoar îngust de lănci. Se auzi foşnet de veşminte, tălpi scrîşniră pe nisipul aspirat de curent în interiorul sălii.

Împăratul Padişah Shaddam IV intră în holul mare, în fruntea alaiului său. Îşi pierduse coiful de burseg şi părul său roşu era răvăşit. Mîneca stîngă a uniformei îi era sfîşiată de-a lungul cusăturii de pe partea interioară a braţului. Nu avea centură, nu avea arme, dar forţa personalităţii sale părea un scut de netrecut în jurul fiinţei sale.

O lance fremenă îi bară calea, îl sili să se oprească la distanţa pe care o indicase Paul. Membrii suitei se grupară în spatele lui — un mozaic de feţe, foşnete şi culori.

Paul îl privi îndelung. Văzu femeile care încercau să-şi ascundă lacrimile, văzu lacheii care veniseră pe Arrakis ca să asiste din loji de favoare la o victorie a Sardaukarului şi pe care şocul înfrîngerii îi redusese la muţenie. Văzu ochii scăpărători, de pasăre, ai Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, care privea aprig pe sub marginea glugii negre, şi, alături de ea, silueta retrasă, ascunsă, a lui Feyd-Rautha Harkonnen.

Iată unul dintre chipurile pe care mi le-a dezvăluit timpul, gîndi Paul.

Privirea îi fu atrasă de o uşoară mişcare în spatele lui Feyd-Rautha. Zări o faţă prelungă, o faţă ca de nevăstuică, pe care n-o mai văzuse pînă atunci — nici în timp, nici altundeva. Avu clar sentimentul că era o faţă pe care ar fi trebuit să o cunoască şi în sufletul său încolţi teama.

De ce ar trebui să mă tem de omul acesta?

Se aplecă spre mama sa, şopti:

— Omul din stînga Cucernicei Maici, cel cu chip diabolic... Cine e?

Jessica se uită, recunoscu faţa pe care o văzuse în dosarele Ducelui ei.

— Contele Fenring, răspunse. Cel care a administrat Arrakisul pînă la venirea noastră. Un eunuc genetic... şi-un ucigaş.

Omul de încredere al Împăratului, gîndi Paul. Gîndul se repercută ca un şoc în conştiinţa lui, pentru că pe Împărat îl văzuse în nenumărate ipostaze în posibilele viitoruri... dar viziunile preştiente nu i-l înfăţişaseră niciodată pe Contele Fenring.

Şi atunci, îi dădu în gînd că deşi îşi văzuse deseori propriul cadavru, în urzeala imensei ţesături care era timpul, nu-şi văzuse niciodată momentul morţii.

Să mi se fi refuzat imaginea acestui om, tocmai pentru că el este cel ce mă va omorî? se întrebă.

Îl încercă un sentiment de aprehensiune. Îşi strămută atenţia de la Fenring, îi privi pe sardaukarii ce supravieţuiseră bătăliei, le observă feţele pămîntii de umilinţă şi deznădejde. Totuşi, ici-colo, printre ei, cîteva chipuri îi atraseră atenţia: ofiţeri care scotoceau cu ochii sala şi ocupanţii ei, sperînd încă la o manevră prin care să preschimbe înfrîngerea într-o victorie.

Privirea lui Paul se opri în cele din urmă asupra unei femei înalte, blonde, cu ochii verzi şi trăsăturile de o frumuseţe pătriciană. Pe chipul ei semeţ şi demn, nu se zăreau nici urmele lacrimilor, nici recunoaşterea înfrîngerii. Paul ştiu de la prima privire cine era: Prinţesa Regală Bene Gesserit Irulan. Viziunea timpului i-o înfăţişase de mai multe ori şi în multe situaţii.

Cheia accesului la tron, gîndi el.

În clipa aceea, văzu grupul supuşilor imperiali agitîndu-se. Din mulţimea de capete se desprinse o siluetă: Thufir Hawat — aceeaşi faţă brăzdată de riduri, aceleaşi buze întunecate, aceiaşi umeri gîrboviţi, acelaşi trup firav, marcat de povara anilor.

— Thufir Hawat, rosti Paul. Să fie lăsat liber, Gurney.

— Domnia-Ta...

— Să fie lăsat liber, repetă Paul.

Gurney dădu din cap.

Hawat înaintă, tîrşîindu-şi picioarele. Una din lănci se ridică o clipă, îl lăsă să treacă. Ochii umezi ai mentatului îl fixară pe Paul — măsurînd, iscodind.

Paul făcu un pas înainte, simţind tresărirea nervoasă, aşteptarea încordată a Împăratului şi a suitei sale.

Privirea lui Hawat alunecă pe lîngă umerii lui Paul.

— Doamnă Jessica, spuse bătrînul, n-am aflat decît astăzi cît de greşit te-am judecat. Nu e nevoie să mă ierţi.

Paul aşteptă. Dar mama sa nu spuse nimic.

— Thufir, vechiul meu prieten, zise atunci Paul, după cum vezi, nu stau cu spatele la nici o uşă.

— Universul e plin de uşi, murmură Hawat.

— Sînt fiul tatălui meu? întrebă Paul.

— Mai degrabă al bunicului tău, răspunse cu glas răguşit Hawat. Ai aceleaşi gesturi, aceeaşi privire.

— Totuşi, sînt fiul tatălui meu, rosti Paul. Şi-ţi spun, Thufir, că pentru anii pe care ţi i-ai consacrat slujirii familiei mele, poţi să-mi ceri acum orice doreşti. Absolut orice. Vrei viaţa mea, Thufir? Ia-o.

Paul mai înainta un pas, rămase nemişcat, cu mîinile atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a trupului. Observă expresia de intuiţie care apăruse în ochii lui Hawat.

Îşi dă seama că sînt conştient de capcană, gîndi.

Îşi reduse glasul la o şoaptă, adresată doar urechilor lui Hawat, spuse:

— Vorbesc sincer, Thufir. Dacă trebuie să mă loveşti, fă-o acum.

— N-am vrut decît să mai stau o dată înaintea Domniei-Tale, Duce, răspunse Hawat.

Şi Paul observă abia în clipa aceea efortul pe care-l făcea bătrînul ca să nu cadă. Brusc, îşi întinse braţele, îl apucă pe Hawat de umeri, îl susţinu. Apoi simţi tremurul muşchilor sub palmele sale.

— Ce e cu tine, prietene? întrebă. Suferi?

— Sufăr, Ducele meu, mărturisi Hawat, dar bucuria pe care o simt e mai presus decît suferinţa. Fără să-şi desprindă umerii din mîinile lui Paul, îşi răsuci trupul pe jumătate, îşi întinse braţul şi mîna stîngă, cu palma în sus, arătînd Împăratului acul minuscul pe care îl strîngea între degete. Vedeţi, Maiestate? spuse. Vedeţi acul trădătorului Vostru? Credeaţi că eu, care mi-am dedicat viaţa slujirii Atreizilor, aş fi putut, astăzi, să mă dezic?

Paul se clătină, strînse în braţe trupul care se prăbuşi dintr-o dată. Recunoscu moliciunea cumplită a morţii. Încet, se aplecă, îl întinse pe Hawat la picioarele lui, se îndreptă. Făcu semn gărzilor să ia trupul neînsufleţit.

Cîteva clipe, în sală domni o tăcere desăvîrşită.

Paul îl privi lung pe Împărat. Pe chipul suveranului se aşternuse expresia unei aşteptări împietrite. Iar în privirea sa încolţise, în sfirşit, spaima.

— Maiestate, rosti Paul şi remarcă tresărirea de surprindere a Prinţesei Regale. Pronunţase cuvîntul cu atonalele controlului Bene Gesserit, încărcîndu-l cu toate nuanţele de dispreţ şi batjocură posibile.

Este într-adevăr o Bene Gesserit, gîndi el.

Împăratul îşi drese glasul, spuse:

— Poate că stimata mea rudă îşi închipuie că acum totul se va petrece după voia sa. Nimic n-ar putea fi mai departe de adevăr. Ai violat prevederile Convenţiei, ai folosit armamentul atomic împotriva...

— Am folosit armamentul atomic împotriva unei forme de relief naturale a deşertului, îl întrerupse Paul. Îmi stătea în cale, iar eu mă grăbeam să ajung la Maiestatea Voastră, ca să vă cer explicaţii în legătură cu unele dintre ciudatele Voastre activităţi.

— Armata Caselor Mari aşteaptă chiar în clipa aceasta, masată în spaţiul de deasupra Arrakisului, replică Împăratul. E suficient să rostesc un singur cuvînt şi...

— A, da, făcu Paul, aproape că uitasem de ei. Cercetă din priviri suita Împăratului, dădu de feţele celor doi ghildari şi i se adresă cu voce joasă lui Gurney: Cei doi de colo-s agenţii Ghildei, Gurney? Umflaţii ăia în gri?

— Da, Domnia-Ta.

— Voi doi, îi interpelă Paul, arătîndu-i cu mîna. Ieşiţi imediat de-acolo şi comunicaţi flotei să se-ntoarcă de unde-a venit. După aceea, veţi aştepta să vă acord autorizaţia de a...

— Ghilda nu primeşte ordine de la tine! ripostă cel mai înalt dintre ei.

Înaintară amîndoi, trecură pe sub bariera de lănci, care se ridicase la semnul lui Paul. Cel înalt îşi aţinti ameninţător braţul spre Paul, urmă:

— S-ar putea să te trezeşti cu un embargo pentru această...

— Dacă mai aud vreo nerozie de la unul din voi, îl întrerupse Paul, voi da ordin să se distrugă toată producţia de mirodenie a Arrakisului... pentru totdeauna.

— Eşti nebun? exclamă ghildarul cel înalt, dîndu-se un pas înapoi.

— Aşadar, recunoşti că am putere să fac lucrul ăsta? întrebă Paul.

O clipă, ghildarul păru că priveşte în gol, apoi răspunse:

— Da, ai putea hotărî aşa ceva. Dar n-ai s-o faci.

— Aha! făcu Paul şi dădu încet din cap. Navigatori, amîndoi, nu?

— Da!

Cel scund adăugă:

— Te-ai orbi şi pe tine. Am pieri toţi de aceeaşi moarte lentă. Ai idee ce-nseamnă să fii văduvit de licoarea mirodeniei, după ce te-ai obişnuit cu ea?

— Ochiul care alege calea cea mai sigură se închide pentru totdeauna, răspunse Paul. Ghilda ar rămîne infirmă. Oamenii s-ar transforma în roiuri neînsemnate, răzleţite şi izolate pe planetele lor. Vă daţi seama că aş putea face asta de ciudă... sau din plictiseală.

— Trebuie să discutăm problema în particular, zise ghiidarul cel înalt. Sînt sigur că putem găsi o soluţie de compromis, care să ne...

— Transmiteţi mesajul către cei care aşteaptă deasupra Arrakisului, spuse Paul. Controversa asta a început să mă obosească. Dacă flota de deasupra noastră nu dispare cît mai repede, nu va mai fi nevoie să discutăm nimic. Arătă cu capul către transmisioniştii postaţi lîngă şemineu. Puteţi folosi staţia noastră.

— Întîi să stăm de vorbă, insistă ghildarul cel înalt. Nu putem să comunicăm, pur şi simplu, că...

— Transmiteţi mesajul! tună Paul. Puterea de a distruge un lucru este dovada controlului său absolut. Aţi recunoscut că am această putere. Nu ne aflăm aici ca să discutăm, să negociem sau să facem compromisuri, îmi veţi executa ordinele, sau veţi suporta consecinţele *imediate!*

— E în stare, murmură ghildarul cel scund.

Şi Paul observă că îi cuprinsese frica.

Încet, cei doi se îndreptară către staţia de radio.

— Se vor supune? întrebă Gurney.

— Viziunea lor temporală e limitată, îi răspunse Paul. Tot ce văd ei în clipa asta este un zid cenuşiu, pe care se înscriu consecinţele nesupunerii. La bordul fiecărei nave aflate deasupra noastră, fiecare navigator al Ghildei poate să vadă acelaşi zid. Se vor supune!

Se întoarse spre Împărat, spuse:

— V-au permis să urcaţi pe tronul tatălui Vostru, numai fiindcă le-aţi garantat că nu vor duce niciodată lipsă de condiment. Nu v-aţi putut ţine făgăduiala, Maiestate. Ştiţi care vor fi consecinţele?

— Mie nu mi-a "permis" nimeni să...

— Nu vă mai daţi aere, rosti glacial Paul. Ghilda este ca un sat pe malul unui rîu. Sătenii au nevoie de apă, dar nu pot lua decît atîta cîtă le e necesară. Nu pot zăgăzui rîul, ca să fie numai al lor, căci ar atrage atenţia asupra a ceea ce iau şi ar risca să piardă totul. Afluenţa mirodeniei este rîul Ghildei, iar eu am construit un zăgaz. L-am construit, însă, astfel încît nu poate fi distrus fără a se distruge rîul.

Împăratul îşi trecu o mînă prin păr, privi repede în direcţia siluetelor întoarse cu spatele ale celor doi ghildari.

— Pînă şi Dreptvorbitoarea Voastră Bene Gesserit tremură, reluă Paul. Sînt multe otrăvuri cu ajutorul cărora Cucernicele Maici îşi pot exercita trucurile, dar dac-au apucat să folosească licoarea mirodeniei, celelalte droguri rămîn fără efect.

Bătrîna Dreptvorbitoare îşi strînse la piept roba informă şi neagră. Înaintă pînă în faţa barierei de lănci.

— Cucernică Maică Gaius Helen Mohiam, i se adresă Paul. A trecut mult timp de la ultima noastră întîlnire de pe Caladan, nu-i aşa?

Dreptvorbitoarea privi dincolo de el, către mama sa.

— Ei, Jessica, spuse, văd că fiul tău este într-adevăr cel pe care l-am dorit. Pentru asta, ţi se poate ierta chiar şi monstruozitatea fiicei tale.

Paul îşi reprimă fiorul rece de furie care îl năpădise deodată, zise:

— N-ai avut niciodată vreun drept sau motiv să-i ierţi ceva mamei mele!

Bătrîna îl sfredeli cu privirea.

— Hai, zgripţuroaică, încearcă-ţi trucurile cu mine! spuse el. Unde ţi-e gom jabbarul? Încearcă să-ţi întorci privirea spre locul în care nu te poţi uita! Ai să mă vezi pe mine, privindu-te!

Bătrîna îşi plecă ochii.

— N-ai nimic de spus? întrebă Paul.

— Ţi-am urat bun venit în rîndul oamenilor, murmură ea. Nu huli.

Paul îşi ridică glasul:

— Uitaţi-vă bine la ea, prieteni! E o Cucernică Maică Bene Gesserit, o fiinţă perseverentă în slujba unei cauze perseverente. A fost în stare să aştepte, împreună cu surorile ei, vreme de nouăzeci de generaţii, combinaţia ideală de gene şi de mediu, menită să producă individul unic de care avea nevoie planul lor. Uitaţi-vă bine la ea! Acum ştie că cele nouăzeci de generaţii au produs acel individ. Iată-mă!... Dar... nu... mă... voi... supune... dorinţei... ei!

— Jessica! ţipă bătrîna. Fă-l să tacă!

— Fă-l tu însăţi, replică Jessica.

Paul o fulgeră din priviri pe Dreptvorbitoare.

— Pentru contribuţia ta la toată povestea asta, te-aş strînge de gît cu dragă inimă, spuse el. Şi n-ai putea să mă împiedici! adăugă dur, văzînd tresărirea furibundă a bătrînei. Dar cred că-i o pedeapsă mai bună să te las să-ţi trăieşti restul zilelor, incapabilă de a te atinge de mine sau de a mă sili să vă desăvîrsesc planurile.

— Jessica, ce-ai făcut? bolborosi bătrîna.

— Un singur lucru vreau să-ţi mai spun, urmă Paul. În parte, aţi înţeles şi voi care sînt necesităţile rasei, dar aţi înţeles prea puţin. Vă-nchipuiţi că puteţi controla evoluţia speciei umane prin cîteva împerecheri selective, conform planului vostru magistral! Dar cît de aberantă este concepţia voastră cu privire la...

— Nu trebuie să vorbeşti despre lucrurile astea! şuieră bătrîna.

— Taci! tună Paul.

Cuvîntul păru că se materializează, retezînd aerul, sub controlul lui.

Clătinîndu-se, cu chipul răvăşit în urma socului provocat de forţa cu care Paul îl percutase psihicul, bătrîna se dădu înapoi, se poticni în braţele celor din spatele ei.

— Jessica, şopti ea. Jessica...

— Nu ţi-am uitat gom jabbarul, rosti Paul. Să nu mi-l uiţi nici tu. Te pot ucide cu o singură vorbă!

Fremenii din jur schimbară priviri cu înţeles. Nu spunea şi legenda: *"Şi vorba sa va aduce moarte eternă celor ce se vor ridica în calea dreptăţii"?*

Paul se întoarse către Prinţesa Regală. Fără să-şi ia ochii de la ea, se adresă tatălui ei:

— Maiestate, ştim amîndoi care-i ieşirea din impasul acesta.

Împăratul se uită iute la fiica sa, apoi îl fixă pe Paul.

— Îndrăzneşti? Tu?! Un aventurier fără familie, un nimeni de pe o...

— Lăsaţi teatrul! îi tăie vorba Paul. Aţi spus mai înainte ce sînt. Rudă, aţi spus. Rudă regală.

— Sînt suveranul tău, replică Împăratul.

Paul se uită la ghildarii care stăteau nemişcaţi lîngă instalaţia-radio, privindu-l. Unul dintre ei dădu din cap.

— Aş putea să folosesc forţa, zise Paul.

— N-ai să-ndrăzneşti! scrîşni Împăratul.

Paul se mulţumi să-l privească în tăcere.

Prinţesa Regală îşi puse o mînă pe braţul tatălui ei.

— Tată! rosti ea, cu voce mătăsoasă, mîngîietoare.

— Nu-ţi încerca trucurile cu mine, o preveni Împăratul. Nu e nevoie să faci asta, copila mea. Mai avem încă mijloace să...

— Dar omul acesta e demn să-ţi fie fiu, spuse ea.

Bătrîna Cucernică Maică îşi venise în fire. Se apropie de Împărat, se aplecă la urechea lui.

— Îţi pledează cauza, şopti Jessica.

Paul continua s-o fixeze pe prinţesa cu păr auriu.

— E Irulan, fiica cea mare, nu? întrebă cu voce joasă.

— Da.

Chani se apropie de el.

— Vrei să plec, Muad'Dib?

Paul îi aruncă o privire.

— Să pleci? N-ai să mai pleci niciodată de lîngă mine.

— Nu sîntem legaţi unul de celălalt, spuse Chani.

Vreme de cîteva clipe, Paul o privi în tăcere. Apoi zise:

— Cu mine să nu vorbeşti decît adevărul, Sihaya. Şi fiindcă Chani se pregătea să-i răspundă, îşi apăsă degetul pe buzele ei. Ceea ce ne leagă pe noi nu poate fi desfăcut, spuse. Şi acum ia aminte la tot ce se întîmplă, pentru că mai tîrziu voi dori să văd sala aceasta prin prisma înţepciunii tale.

Împăratul şi Dreptvorbitoarea sa începuseră o discuţie înfierbîntată, cu voce scăzută.

Paul se adresă mamei sale:

— Bătrîna îi aminteşte că înţelegerea lor a fost să aşeze pe tron o Bene Gesserit şi că Irulan este cea pe care au pregătit-o.

— Chiar aşa să fi plănuit? făcu ea.

— Nu-i limpede?

— Ştiu să citesc semnele! rosti sec Jessica. Te-am întrebat ca să-ţi atrag atenţia că nu-i cazul să-mi dai lecţii despre lucruri pe care le-ai învăţat de la mine.

Paul o privi pieziş, o surprinse zîmbind cu răceală.

Gurney Halleck se aplecă între ei.

— Aş vrea să-ţi reamintesc, Domnia-Ta, că în adunătura asta se mai află un Harkonnen. Arătă cu capul către Feyd-Rautha, care stătea în partea stîngă a grupului, în spatele unei lănci. Ochiosul ăla din stinga! Rareori mi-a fost dat să văd o mutră mai parşivă. Mi-ai promis odată că...

— Mulţumesc, Gurney, rosti Paul.

— E na-Baron... adică Baron, acum c-a murit bătrînul, insistă Gurney. Numai bun pentru ce mi-am...

— Crezi c-ai putea să-i vii de hac, Gurney?

— Glumeşti, Domnia-Ta!

— Discuţia asta dintre Împărat şi vrăjitoarea lui a durat destul, nu crezi, mamă?

Jessica încuviinţă cu capul.

— Într-adevăr.

Paul îşi ridică vocea, se adresă Împăratului:

— Maiestate, se află vreun Harkonnen printre oamenii Voştri?

Împăratul se întoarse spre el, îi răspunse dispreţuitor:

— Parcă am înţeles că anturajul meu se află sub protecţia cuvîntului tău de Duce.

— N-am solicitat decît o informaţie, zise Paul. Vreau să ştiu dacă vreun Harkonnen face parte în mod oficial din anturajul Vostru, sau dacă profită doar de împrejurare, pentru a se ascunde din laşitate.

Împăratul schiţă un zîmbet calculat.

— Orice persoană acceptată în preajma Împăratului face parte din anturaj.

— Ducele v-a dat cuvîntul său, spuse Paul. Dar Muad'Dib nu s-a pronunţat încă. *El* s-ar putea să nu recunoască definiţia pe care o daţi anturajului. Prietenul meu, Gurney Halleck, vrea să omoare un Harkonnen. Dacă el...

— Kanly! strigă brusc Feyd-Rautha. Se aplecă în afară, peste bariera de lănci. Taică-tău a jurat vendeta asta, Atreides! Zici că eu sînt laş, dar tu te piteşti printre femei şi vrei să-ţi pui servitorul să se bată cu mine!

Bătrîna Dreptvorbitoare începu să şoptească agitată în urechea Împăratului, dar acesta o respinse şi spuse:

— Ah, e vorba de kanly? În kanly există reguli stricte.

— Paul, pune capăt discuţiei, interveni Jessica.

— Domnia-Ta, şuieră Gurney, mi-ai promis că va veni ziua în care o să mă pot răfui cu Harkonnenii.

— Te-ai răfuit destul astăzi, spuse Paul şi simţi că toate emoţiile sale cedează în faţa impulsului de a se abandona clipei. Îşi scoase mantia şi gluga, le dădu mamei sale, împreună cu cristaiul şi centura, începu să-şi dezbrace distraiul. Avu senzaţia certă că întregul univers se concentra asupra acestui moment.

— Paul, n-are nici un rost, şopti Jessica. Există căi mult mai simple.

Paul se descotorosi de distrai, trase cristaiul din teaca pe care o ţinea mama sa.

— Ştiu, spuse. Otrava, asasinii... Vechile metode uzuale.

— Mi-ai făgăduit un Harkonnen! scrîsni Gurney, şi Paul îi observă chipul schimonosit de mînie, zvîcnetul cicatricei de viţă neagră. Plăteşte-ţi datoria, Domnia-Ta!

— Ai avut mai mult de suferit de pe urma lor decît am avut eu? îl întrebă Paul.

— Sora mea, bolborosi cu glas răguşit Gurney. Anii petrecuţi în minele lor de sclavi...

— Tatăl meu, spuse Paul. Prietenii şi tovarăşii mei, Thufir Hawat şi Duncan Idaho, anii de ostracizare, anii în care n-am fost decît un fugar fără nici un rang... Şi încă ceva, Gurney: e vorba de kanly. Ştii la fel de bine ca mine, ce reguli au întîietate.

Umerii lui Gurney se încovoiară.

— Domnia-Ta, dacă porcul ăsta... Dar nu-i decît o jivină murdară, o lighioană pe care trebuie s-o striveşti sub talpă şi-apoi să-ţi arunci încălţarea spurcată. Numeşte un călău, dacă vrei, sau lasă-mă pe mine s-o fac, dar nu-ţi murdări...

— Muad'Dib n-are nevoie să facă aşa ceva, se rugă Chani.

Paul o privi, citi în ochii ei teama pentru viaţa lui.

— Ducele Paul, însă, trebuie s-o facă, răspunse.

— E o lighioană Harkonnen, Domnia-Ta, un animal! protestă Gurney.

Paul ezită, fu pe punctul de a-şi mărturisi propria sa ascendenţă Harkonnen. Observă însă privirea de cremene a mamei sale, aşa încît se mulţumi să rostească:

— E o fiinţă cu formă umană, Gurney, şi are dreptul la incertitudinile umane.

Gurney spuse:

— Dacă-i vorba numai de...

— Dă-te, te rog, la o parte, zise Paul. Îşi încleştă degetele pe minerul cristaiului, îl împinse cu blîndeţe pe Halleck.

— Gurney! rosti Jessica. Îi atinse braţul. E ca bunicul său. Lasă-l să se concentreze. Asta-i tot ce mai poţi face acum pentru el. Şi gîndi: *Mare Maică! Ce ironie!*

Împăratul îl examină pe Feyd-Rautha, observîndu-i umerii masivi, muşchii umflaţi. Apoi se uită la Paul — un trup tînăr ca un şfichi de bici, nu chiar atît de ascetic ca al băştinaşilor arrakieni, dar cu coastele destul de vizibile. Jocul muşchilor se distingea cu uşurinţă sub pielea întinsă.

Jessica se aplecă la urechea lui Paul, şopti:

— Un singur lucru, fiule. Uneori, persoanele periculoase sînt pregătite de Bene Gesserit: li se implantează adînc în psihic, prin intermediul vechii metode a suferinţei şi a plăcerii, un anumit cuvînt. Cuvîntul cel mai des folosit este "Uroshnor". Dacă individul acesta a fost pregătit astfel, şi am motive să cred că a fost, cuvîntul şoptit la ureche îi va paraliza muşchii şi...

— N-am nevoie de avantaje speciale, replică Paul. Dă-te la o parte!

Gurney se întoarse către Jessica:

— Ce l-a apucat? Are de gînd să se lase ucis în chip de martir? Bălmăjelile religioase ale fremenilor i-au întunecat mintea?

Jessica îşi ascunse faţa în mîini. Îşi dădea seama că nici ea nu înţelegea prea bine de ce alesese Paul calea aceasta. Simţea că moartea pîndeşte în fiecare cotlon al sălii şi ştia că noul personaj, care devenise Paul, ar fi fost capabil de ceea ce sugerase Gurney. Toate talentele ei se concentrau asupra dorinţei ei de a-şi proteja fiul, dar nu putea face nimic.

— Aiurelile religiei i-au întunecat minţile? întrebă din nou Gurney.

— Taci! şopti Jessica. Roagă-te!

Un zîmbet se aşternu deodată pe chipul Împăratului. Se uită la Paul, spuse tărăgănat:

— Dacă Feyd-Rautha Harkonnen... din anturajul meu... doreşte acest lucru... îl dezleg de orice obligaţie şi îi acord libertatea de a hotărî singur ce are de făcut.

Gesticulă scurt în direcţia fedaykinilor, adăugă:

— Centura şi pumnalul meu se află la careva din adunătura asta a ta. Dacă Feyd-Rautha vrea, îi permit să te înfrunte cu propria mea lamă.

— Vreau! strigă Feyd-Rautha şi Paul observă expresia exaltată care-i anima chipul.

E prea încrezător, gîndi Paul. *Este un avantaj natural, pe care pot să-l accept.*

— Aduceţi pumnalul Împăratului, spuse el şi urmări executarea ordinului. Puneţi-l acolo, pe jos. Indică locul, cu vîrful piciorului. Daţi adunătura imperială la perete şi lăsaţi-l pe Harkonnen singur.

Freamăt de veşminte, tîrşîieli de picioare, comenzi rostite cu glas scăzut şi proteste înfundate însoţiră îndeplinirea poruncii. Ghildarii rămaseră lîngă staţia de radio. Îl priveau încruntaţi pe Paul, cu un aer incert.

S-au obişnuit să vadă viitorul, gîndi Paul. *Dar aici, în clipa aceasta, sînt orbi... ca şi mine.* Şi sondă vînturile timpului, simţind clocotul furtunii, nexul al cărui centru era exact acest moment-loc. Se închiseseră pînă şi micile spărturi. Era jihadul, ştia, jihadul care încă nu se născuse, conştiinţa de rasă pe care o resimţise odinioară ca pe un ţel cumplit. Era un motiv suficient pentru existenţa unui Kwisatz Haderach sau a unui Lisan al-Gaib, motiv suficient pînă şi pentru planurile îndoielnice făurite de Bene Gesserit. Rasa oamenilor îşi simţise somnolenţa, devenise conştientă de staza nesănătoasă care punea stăpînire pe ea şi nu vedea decît o singură ieşire: vîrtejul care avea să amestece genele şi să dea la iveală noi combinaţii, mai puternice, apte de supravieţuire. În clipa aceasta, toţi oamenii formau un singur organism inconştient, mînat de un fel de foame sexuală, capabilă să răstoarne orice obstacol.

Şi Paul înţelese inutilitatea eforturilor sale de a schimba ceva cît de neînsemnat în ceea ce se petrecea. Crezuse că se va putea împotrivi jihadului, de unul singur, dar jihadul avea să fie. Chiar şi fără el, legiunile ar fi pornit de pe Arrakis, năpustindu-se asupra universului. Nu avea nevoie decît de legenda în care, deja, se transformase el. Le arătase calea, le dăduse putere pînă şi asupra Ghildei, care avea nevoie de mirodenie pentru a supravieţui.

Îl cuprinse un sentiment de ratare, apoi observă că Feyd-Rautha Harkonnen îşi dezbrăcase uniforma zdreanţuită şi rămăsese în faţa lui, înveşmîntat doar într-un corset de luptă, din zale.

Acesta e punctul culminant, gîndi Paul. *După asta, viitorul se va deschide, norii se vor destrăma, lăsînd loc unui nimb glorios. Dacă mor, vor spune că m-am jertfit pentru ca spiritul meu să-i călăuzească. Dacă trăiesc, vor spune că nimic nu poate să i se opună lui Muad'Dib.*

— Atreidul e pregătit? strigă Feyd-Rautha, conform străvechiului ritual al kanlyului.

Paul îşi alese răspunsul după datina fremenă:

— Fărîmă-se cuţitul tău în ţăndări şi aşchii!

Arătă cu mîna pumnalul Împăratului, dîndu-i de înţeles lui Feyd-Rautha că se putea apropia să-l ridice.

Fără să-şi ia ochii de la Paul, Feyd-Rautha înaintă, luă cuţitul, îl balansă o clipă în mînă, ca să se deprindă cu el. Simţea valul de surescitare care creştea în el. Era o luptă la care visase de multe ori — om contra om, dibăcie contra dibăcie, fără protecţia scuturilor. Şi îşi dădea seama că lupta aceasta putea să-i deschidă calea către putere, pentru că Împăratul avea, desigur, să-l răsplătească pe cel ce i-ar fi făcut seama acestui Duce turbulent. Răsplata ar fi putut să fie chiar trufaşa sa fiică şi accesul pe tron. Ducele ăsta — un ţărănoi, un aventurier de provincie — nu putea fi un adversar serios pentru un Harkonnen care avea la activ aproape o mie de lupte în arenă şi cunoştea toate vicleşugurile şi stratagemele imaginabile. Şi ţopîrlanul nu putea bănui ca avea să înfrunte şi alte arme decît acest cuţit.

Să vedem dacă eşti imun la otravă! îşi spuse Feyd- Rautha.

Îl salută pe Paul cu lama pumnalului imperial, zise:

— Nebune, priveşte-ţi moartea!

— Luptăm sau vorbim, vere? zise Paul. Şi făcu un pas de pisică spre adversar, cu ochii aţintiţi la pumnalul acestuia, cu trupul ghemuit şi cu propriul său cristai alb-lăptos întins înainte, ca o prelungire a braţului.

Îşi dădură ocol unul altuia, păşind uşor, cu tălpile goale, pe suprafaţa zgrunţuroasă a pardoselii, pîndind cea mai mică deschidere.

— Frumos mai dansezi, făcu Feyd-Rautha.

Palavragiu, gîndi Paul. *Altă slăbiciune. Tăcerea îl irită.*

— Te-ai spovedit? întrebă Feyd-Rautha.

Paul continuă să se mişte, tăcut.

Iar Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, care privea lupta, din mijlocul alaiului imperial, îşi simţi tremurul trupului. Tînărul Atreides îi spusese Harkonnenului "vere". Asta însemna că îşi cunoştea ascendenţa, ceea ce, de altfel, nu era de mirare, dat fiind că era Kwisatz Haderach. Dar cuvîntul îi atrăsese subit atenţia asupra unicului lucru important din punctul ei de vedere.

Lupta aceasta se putea solda cu o catastrofă ireparabilă pentru planul de selecţie Bene Gesserit.

Întrevăzuse şi ea ceva din ceea ce înţelesese Paul — că Feyd-Rautha ar fi putut să-l omoare, fără să iasă biruitor. Apoi o copleşi alt gînd, şi mai înspăimîntător. În clipa aceasta, două produse finale ale aceluiaşi lung şi costisitor program se înfruntau într-un duel pe viaţă şi pe moarte, căruia i-ar fi putut cădea victimă şi unul, şi celălalt. Dacă mureau amîndoi, nu le mai rămîneau decît fiica bastardă a lui Feyd-Rautha — un prunc încă, un factor necunoscut — şi Alia, monstruozitatea.

— Poate că nu cunoaşteţi decît rituri păgîne pe-aici, spuse Feyd-Rautha. N-ai vrea ca Dreptvorbitoarea Împăratului să-ţi pregătească sufletul pentru călătoria cea mare?

Paul zîmbi, dînd ocol către dreapta, atent, cu gîndurile negre alungate de imperativele momentului.

Feyd-Rautha făcu un salt scund, fentînd cu mîna dreaptă, schimbîndu-şi fulgerător cuţitul în stingă.

Paul se eschivă cu uşurinţă, remarcînd în scurta ezitare a lui Feyd-Rautha, condiţionarea luptei cu scuturi. Totuşi, nu era exact vechea condiţionare, pe care o cunoştea şi el şi înţelese că Feyd-Rautha mai luptase cu adversari fără scut.

— Atreizii fug sau stau pe loc şi luptă? îl provocă Feyd- Rautha.

Tăcut, Paul reîncepu să-i dea tîrcoale. Îi veniră în minte cuvintele lui Idaho, învăţăturile primite demult, în sala de exerciţii de pe Caladan: *"Foloseşte-ţi primele minute ca să-ţi studiezi adversarul. S-ar putea să pierzi în felul acesta cîteva prilejuri favorabile pentru o victorie rapidă, dar minutele de studiu sînt chezăşia succesului. Nu te grăbi, aşteaptă să fii sigur."*

— Poate-ţi închipui că ţopăiala asta îţi mai oferă cîteva clipe de viaţă, spuse Feyd-Rautha. Prea bine. Se opri brusc, îşi îndreptă trupul.

Paul observase destul pentru o primă aproximaţie. Feyd-Rautha avea tendinţa de a se răsuci spre stînga, expunîndu-şi şoldul drept, ca şi cum corsetul de zale i-ar fi putut proteja tot flancul. Era atitudinea unui om învăţat să lupte cu un scut şi cu un cuţit în fiecare mînă.

Sau... Paul şovăi... Sau corsetul era mai mult decît ceea *ce părea* a fi.

Harkonnenul vădea prea multă siguranţă de sine în faţa omului care, chiar în ziua aceea, se aflase în fruntea forţelor ce zdrobiseră Sardaukarul.

Feyd-Rautha îi remarcă ezitarea. Îl interpelă:

— Ce rost are să întîrzii inevitabilul? Nu faci altceva decît să amîni puţin momentul în care voi începe să mă prevalez de drepturile mele asupra bulgărelui ăstuia de gunoi.

Dacă-i înarmat cu un ac, gîndi Paul, *l-a ascuns cum nu se poate mai bine. Corsetul n-are nimic dubios.*

— De ce taci? făcu Feyd-Rautha.

Paul se puse din nou în mişcare. Tăcerea lui începuse să-şi exercite presiunea asupra nervilor lui Feyd-Rautha. Îşi îngădui un surîs glacial.

— Te amuzi, ai? şuieră Feyd-Rautha. Şi ţîşni, înainte de a-şi fi terminat vorba.

Aşteptîndu-se la secunda de ezitare, Paul fu cît pe ce să recepţioneze în plin lovitura fulgerătoare, de sus în jos. Vîrful pumnalului îi crestă braţul stîng. Îşi alungă arsura durerii, înţelese că ezitarea dinainte fusese un truc — o suprafentă. Adversarul se dovedea mai periculos decît îşi închipuise. Trebuia să se aştepte la trucuri în alte trucuri din alte trucuri.

— Am învăţat cîte ceva şi de la amicul tău, Thufir Hawat, rînji Feyd-Rautha. Graţie învăţăturilor lui ţi-am stors primele picături de sînge. Păcat că boşorogul n-a mai apucat să le vadă.

Şi Paul îşi aminti că Idaho îi spusese odată: *"Aşteaptă-te la tot ce-i de aşteptat într-o luptă. În felul ăsta, n-o să te surprindă nimic".*

Din nou, începură să-şi dea tîrcoale, atenţi, cu spinările încovoiate.

Paul observă revenirea expresiei de satisfacţie pe chipul adversarului său, se miră. Punea atîta preţ pe o zgîrietură? Nu cumva era otrăvită lama pumnalului? Nu, nu era cu putinţă! Oamenii săi examinaseră arma aceasta, o verificaseră înainte de a i-o aduce. Erau războinici prea experimentaţi ca să poată scăpa din vedere un lucru ca ăsta.

— Mă uitam la femeia cu care vorbeai înainte, i se adresă Feyd-Rautha. Aia mică. Ce ţi-e? Ibovnică? Crezi că merită să mă ocup puţin de ea?

Paul nu-i răspunse. Sondă cu simţurile sale interne, examinînd sîngele care îi mustea în rană. Şi descoperi o urmă de soporific. De pe lama pumnalului imperial. Îşi ajustă metabolismul, ca să anihileze ameninţarea şi să modifice structura moleculară a drogului, dar nu-şi putu împiedica un fior de incertitudine. Pregătiseră un pumnal cu un soporific pe lamă. Soporific. O substanţă incapabilă să alerteze un spion de otrăvuri, dar suficient de puternică pentru a moleşi muşchiul atins. Duşmanii săi îşi aveau fiecare propriile planuri secrete, propriile urzeli camuflate.

Din nou, Feyd-Rautha sări înainte, lovi.

Paul, cu zîmbetul îngheţîndu-i pe buze, fentă cu încetineală; ca şi cum ar fi fost stînjenit de efectul drogului, şi în ultima clipă se feri brusc, întîmpinînd cu vîrful cristaiului braţul care fanda.

Feyd-Rautha se răsuci lateral, rămase la distanţă, trecîndu-şi iar arma în mîna stîngă. O uşoară paloare a obrazului îi trăda durerea acidă a rănii pe care i-o provocase Paul.

Aşa! Să cunoască şi el momentul incertitudinii, gîndi Paul. *Să simtă spaima la gîndul otrăvirii.*

— Trădare! urlă Feyd-Rautha. M-a otrăvit! Simt otrava în braţ!

Paul rupse tăcerea pe care o păstrase pînă atunci, spuse:

— Nu-i decît puţin acid, ca să compenseze soporificul de pe lama Împăratului.

Feyd-Rautha răspunse surîsului îngheţat de pe buzele lui Paul, ridicîndu-şi arma cu mîna stîngă, într-un salut zeflemitor. În spatele lamei însă, ochii îi scăpărau de ură.

Paul îşi schimbă cristaiul în mîna stîngă, pentru a fi egal cu adversarul său. Porniră iarăşi să-şi dea tîrcoale, pîndindu-se.

Feyd-Rautha începu să se apropie cu paşi furişaţi, oblici, ţinîndu-şi cuţitul în sus. Furia turbată ce clocotea în el i se citea în privirea piezişă a ochilor şi în încleştarea fălcilor. Fandă brusc spre dreapta şi în jos. Se pomeniră amîndoi încleştaţi, încordaţi, strîngîndu-şi unul altuia mîinile în care ţineau armele.

Paul, ferindu-se de şoldul drept al lui Feyd-Rautha, unde bănuia prezenţa unui ac otrăvit, împinse, silindu-şi adversarul să se rotească spre dreapta. Şi fu cît pe ce să nu observe vîrful minuscul din centura corsetului celuilalt. O răsucire smucită şi o uşoară cedare a încleştării lui Feyd-Rautha îl preveniră. Acul trecu la cîţiva milimetri de trupul său.

Pe şoldul stîng!

Capcană în altă capcană în altă capcană, îşi reaminti Paul. Folosindu-şi controlul Bene Gesserit al muşchilor, se lăsă brusc în jos, încercînd să-l determine pe Feyd-Rautha la o acţiune reflex, dar mişcarea necesară pentru a evita acul care pîndea la şoldul acestuia îl dezechilibră. Se trezi aruncat la pămînt, cu Feyd-Rautha deasupra lui.

— Ai văzut ce-am la şold, ha? şuieră printre dinţi Feyd-Rautha. Moartea ta, nebune. Începu să-şi răsucească trupul, apropiind tot mai mult ghimpele otrăvit. Mai întîi voi lăsa otrava să-ţi paralizeze muşchii, apoi o să te omor cu pumnalul. Nu se va descoperi niciodată vreo urmă!

Paul se încordă. În minte îi răsunară ţipete mute, ţipetele strămoşilor săi care sălăşuiau în celulele trupului şi care îi cereau să pronunţe cuvîntul secret ce avea să-l slăbească pe Feyd-Rautha şi să-l salveze pe el.

— N-am să-l rostesc! bolborosi.

Feyd-Rautha se holbă nedumerit, şovăi o fracţiune infimă de secundă. Lui Paul îi fu de ajuns ca să descopere punctul instabil din muşchiul unuia dintre picioarele adversarului şi poziţiile lor se inversară. Feyd-Rautha zăcea acum cu jumătate de trup acoperit de corpul lui Paul, cu şoldul drept ridicat, neputînd să se întoarcă, din cauza acului care se înţepenise într-o crăpătură a pardoselii.

Ajutat de sîngele care îi năclăise braţul, Paul îşi eliberă cu o smucitură mîna stîngă, apăsă scurt, adînc, sub colţul maxilarului lui Feyd-Rautha. Vîrful cristalului pătrunse în creier. Feyd-Rautha zvîcni o singură dată, se lăsă moale. Trupul i se răsturnă într-o rînă, ţinut încă de ghimpele înfipt în pardoseală.

Respirînd adînc, ca să-şi recapete calmul, Paul se trase la o parte şi se sculă în picioare. Rămase nemişcat lîngă cadavru, cu cristaiul în mînă. Apoi, cu o voită încetineală, îşi ridică ochii spre Împărat.

— Maiestate, rosti, aţi pierdut încă un om. Acum putem renunţa la tergiversări şi la teatru? Putem discuta ce-avem de discutat? Căsătoria mea cu fiica Voastră şi urcarea pe tron a unui Atreides.

Împăratul se răsuci pe călcîie, se uită lung la Contele Fenring. Contele îi susţinu privirea — ochi cenuşii în ochi verzi. Nu aveau nevoie de cuvinte, învăţaseră demult să se înţeleagă din ochi.

Omoară-mi-l pe insolentul ăsta, spunea Împăratul. *Atreidul e tînăr şi plin de resurse, da... dar acum e obosit, şi-apoi, oricum, ţie n-ar putea să-ţi reziste. Provoacă-l la duel... acum, imediat. Tu ştii cum s-o faci. Omoară-l.*

Încet, foarte încet, Fenring îşi întoarse capul, prelungi mişcarea pînă cînd ochii săi se fixară asupra lui Paul.

— Hai! şuieră Împăratul.

Contele îşi concentră toată atenţia la chipul lui Paul, scormonindu-l cu ochi antrenaţi de Doamna sa Margot, în maniera Bene Gesserit. Observă misterul, măreţia ascunsă a tînărului descendent Atreides.

Aş putea să-l omor, gîndi Fenring. Şi ştia că era adevărat ce gîndea.

Dar, în clipa aceea, ceva aflat în propriile sale adîncuri tainice, îl făcu pe Conte să şovăie. Avu o viziune fulgerătoare, inadecvată, a avantajului pe care îl deţinea faţă de Paul — felul în care se putea ascunde de tînărul acesta, enigma persoanei şi a motivelor sale, pe care nu le putea scruta nici un ochi.

Iar Paul, conştient şi el de ceva, după felul în care clocotea nexul timpului, înţelese în sfirşit, de ce nu i se arătase niciodată contele Fenring în imensa urzeală a viitorului. Fenring era unul din cei care ar-fi-putut-să-fie, un posibil Kwisatz Haderach, schilodit însă de o mică eroare în lanţul genetic — un eunuc, ale cărui talente rămăseseră furtive, ascunse, refulate. Şi Paul simţi o compasiune profundă pentru Contele Fenring, un sentiment de fraternitate pe care nu-l cunoscuse niciodată pînă atunci.

Fenring observă emoţia lui Paul, o înţelese şi spuse:

— Maiestate, trebuie să vă refuz.

Furia îl copleşi pe Shaddam IV. Făcu doi paşi iuţi printre supuşii care se retraseră înspăimîntaţi şi-l pălmui cu sete pe Fenring, peste obraz.

Un nor negru întunecă chipul Contelui. Îl ţintui cu privirea pe Împărat, vorbi cu voce egală, cu deliberată inexpresivitate:

— Am fost prieteni, Maiestate. Ceea ce fac acum, fac din prietenie. Voi uita gestul Vostru.

Paul îşi drese glasul.

— Vorbeam despre tron, Maiestate, rosti.

Împăratul se întoarse, îl fulgeră cu privirea.

— Eu stau pe tron! lătră el.

— Veţi avea alt tron, pe Salusa Secundus, răspunse Paul.

— Am depus armele şi am venit aici crezînd în cuvîntul tău! strigă Împăratul, Îndrăzneşti să mă ameninţi...

— Cît timp vă aflaţi în prezenţa mea, sînteţi în siguranţă. Aşa v-a făgăduit un Atreides. Muad'Dib însă vă osîndeşte la exilul pe planeta-închisoare. Dar nu vă temeţi, Maiestate. Voi folosi toate mijloacele de care dispun, pentru a îmblînzi lumea aceea. Salusa Secundus va deveni o lume-grădină, plină de frumuseţe şi de gingăşie.

Împăratul înţelese deodată sensul ascuns al cuvintelor lui Paul. Îl privi cu ură.

— Astea-ţi sînt, deci, adevăratele motive, scrîşni.

— Întocmai, zise Paul.

— Dar cu Arrakisul ce-o să se întîmple? Va deveni şi el o lume-grădină, plină de frumuseţi şi de gingăşie?

— Fremenii au cuvîntul lui Muad'Dib, spuse Paul. Sub cerul acestei planete, apa va curge la suprafaţă, printre oaze verzi şi bogate. Dar va trebui să ne gîndim şi la mirodenie. Iată de ce, pe Arrakis vor exista întotdeauna şi deşertul, şi vînturile aprige, şi încercările menite să-l călească pe om. Noi, fremenii, avem o vorbă: "Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi". Nimeni nu poate nesocoti cuvîntul lui Dumnezeu.

Bătrîna Dreptvorbitoare, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, surprinsese însă un alt înţeles ascuns în vorbele lui Paul. Întrezărise spectrul jihadului şi îşi ridică glasul:

— Nu se poate să-i laşi pe oamenii aceştia să calce în picioare universul!

— O să vă amintiţi cu nostalgie de blîndeţea sardaukarilor! ripostă veninos Paul.

— Nu se poate să-i laşi, şopti bătrîna.

— Eşti o Dreptvorbitoare, zise Paul. Gîndeşte-te mai bine la ceea ce spui. Îi aruncă o privire Prinţesei Regale, se întoarse spre Împărat. Să sfîrşim odată, Maiestate.

Împăratul se uită cu groază la fiica sa. Ea îi atinse braţul, vorbi cu glas alinător:

— Pentru asta am fost educată, tată.

El inspiră adînc.

— Nu poţi face nimic, murmură bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul îşi îndreptă spatele, păru să-şi regăsească aparenţa demnităţii.

— Cine va negocia în numele tău, vasalule? întrebă.

Paul se întoarse, o văzu pe mama sa, aşteptînd cu privirea în pămînt, alături de Chani, în mijlocul fedaykinilor. Se apropie de ele, se opri în faţa lui Chani.

— Înţeleg motivul, şopti ea. Dacă aşa trebuie... Usul...

Paul îi auzi lacrimile din glas, îşi ridică mîna, îi atinse obrazul.

— Sihaya, murmură, să nu te temi de nimic. Niciodată. Îşi lăsă braţul în jos, se adresă mamei sale: Vei negocia în numele meu, mamă, împreună cu Chani. E înţeleaptă şi are ochi ageri. Şi-i adevărat ce se spune, că nimeni nu ştie să se tocmească mai aprig decît un fremen. Chani va privi totul cu ochii dragostei pe care mi-o poartă şi cu gîndul la fiii pe care-i va naşte, la nevoile lor. S-o asculţi.

Jessica sesiză calculul rece din raţionamentul fiului ei, îşi înăbuşi un fior de gheaţă.

— Care ţi-s instrucţiunile? îl întrebă.

— Pretind ca zestre toate acţiunile CHOAM pe care le deţine Împăratul, spuse Paul.

— Toate? reuşi să îngaime Jessica, stupefiată.

— Trebuie să-l despuiem de tot ce are. Altceva: pentru Gurney Halleck, rangul de Conte, un directorat în Compania CHOAM şi fieful Caladan. De asemenea, atribuirea de titluri şi demnităţi importante tuturor foştilor supuşi Atreides care mai sînt în viaţă, pînă la ultimul soldat.

— Dar fremenii? întrebă Jessica.

— Fremenii mă privesc personal, răspunse Paul. Pe ei îi va răsplăti Muad'Dib. În primul rind, Stilgar va fi guvernator al Arrakisuiui. Dar pentru astea, vom avea timp mai tîrziu.

— Şi eu?

— Ai vreo dorinţă anume?

— Poate... Caladanul, rosti ea, privindu-l pe Gurney. Nu-s sigură. M-am transformat prea mult în fremenă... şi în Cucernică Maică. Am nevoie de o perioadă de linişte şi de calm, ca să mă gîndesc.

— O vei avea, zise Paul. Vei avea tot ce-ţi vom putea oferi eu sau Gurney.

Jessica dădu din cap, simţindu-se deodată bătrînă şi obosită. Se uită la Chani.

— Şi pentru concubina regală?

— Nu vreau nici un rang, şopti Chani. Nu vreau nimic. Te implor.

Paul se uită în ochii ei. Brusc, îşi aminti imaginea lui Chani aşa cum o văzuse odată, cu micul Leto în braţe — cu copilul lor, care îşi găsise moartea în această dezlănţuire de violenţă.

— Îţi jur, zise el, că nu vei avea nevoie de nici un rang. Femeia de colo îmi va fi soţie, iar tu doar

concubină, pentru că asta-i o afacere politică prin care vom cimenta pacea şi ne vom ralia Casele Mari ale Landsraadului. Trebuie să ne supunem uzanţelor. Dar prinţesa aceasta nu va avea de la mine decît numele meu. Atît. Nu va avea nici un copil, nici o privire caldă, nici o clipă de dorinţă.

— Aşa spui acum, rosti Chani. Şi ochii ei se îndreptară către silueta înaltă a prinţesei cu părul de aur.

— Atît de puţin îmi cunoşti fiul? murmură Jessica. Uită-te bine la prinţesa aceea. E semeaţă, încrezătoare. Se spune că are veleităţi literare. Să sperăm că asta o va putea consola în viaţă, căci de alte lucruri va avea prea puţin parte. Un rîs amar se desprinse fără voie de pe buzele ei. Gîndeşte-te la asta, Chani: prinţesa aceea îi va purta numele, dar va fi mai prejos decît o concubină, căci nu va cunoaşte niciodată un moment de tandreţe de la bărbatul de care este legată, în timp ce pe noi, Chani, pe noi, cele ce sîntem numite concubine... istoria ne va numi soţii.